

BIBLIOTHECA
BENEDICTINO
CASINENSIS

S I V E

SCRIPTORUM CASINENSIS
CONGREGATIONIS

A L I A S

S. JUSTINÆ PATAVINÆ

*Qui in ea ad hæc usque tempora floruerunt
Operum, ac Gestorum notitiæ.*

A U C T O R E

D. MARIANO ARMELLINI

Ejusdem Congregationis S. PETRI
de Assisio Abbate.

P A R S A L T E R A

CUM TRIPLICI INDICE.

ASSISII ANNO MDCCXXXII.

Typis Andreæ Sgariglia Impressoris Episcopalis, & Publici.
SUPERIORUM PERMISSU.

**Sapientiam omnium Antiquorum
exquiret Sapiens. Eccl. 39. a. 1.**

Assisi Anno MDCXXII

ÆTERNÆ MEMORIÆ

Emi, & Rmi Principis

S. R. Ecclesiæ Cardinalis Amplissimi, ac

M. Poenitentiarii

D. BERNADI MARIÆ

DE COMITIBUS

E CONGREG. CASINENSI ORD. D. BENEDICTI ASSUMPTI,

Et ejusdem Congregationis Protectoris Amantissimi

D. MARIANUS ARMELLINI

*Ipsiusmet Ordinis, & Congregationis Sancti Petri de Assisio Abbas
sempernam felicitatem.*

ON est equidem, Em̃e Princeps, cur immaturum Lethum, quod Te nuper inopinato ictu humanis rebus exemit, faceßere mihi debeat negotium, quominus alterã hujusce Operis partem (quod jamdiu ego statueram) præclarissimo Nomini tuo consecrarem.

Sudabat sub prælo volumen, jamque pro nuncupatoria Epistola exaranda calamum strinxeram, cum invida Mors assueta illudere Mortalium votis, in ipso communis spei flore, veluti ex insidiis crudeli Te falce dissecuit. Flere libuit sublimem Ecclesiæ Cardinem impetu adeò violento dissectum, splendidissimum Ordinis nostri Lumen, densissima, & exitiali caligine obrutum, eo prorsus tempore, quo in editissimo Ecclesiæ Candelabro collocandum omnes augurabantur; Nos verò haud temerè arbitrabamur, in Te uno, & nobilissimæ prosapiæ tuæ decora, & antiquissimam Ordinis nostri gloriam æquis passibus processura. Ejusinquam prosapiæ, quæ tot eximius Signiæ, Anagninæque Comites protulit, TRASIMUNDOS, CAMILLOS, FRIDERICOS &c. qui veterum Romanorum, a quibus originem ducunt, gesta, ac virtutes strenuè semper sunt emulati; Tot invictos bello Du-

ees, TORQUATOS; APPIOS, FRANCISCOS &c., qui Rempublicam, Religionemque proprio sanguine purpurantes, contra perduelles fartam, tectam servaverunt. Tot Sanctissimos Pontifices, ALEXANDROS, INNOCENTIOS, GREGORIOS &c. [ut minores Infulas, ac Purpuras taceam] qui non secus ac primæ magnitudinis Sydera, sapientia, fortitudine, sanctimonia, Petri Solium, & Ecclesiasticum Firmamentum illustrarunt; quorum omnium Compendium, ac Summa INNOCENTIUS XIII. Frater tuus aureum Sæculum, (nec sanè fabulosum) prudentia, benignitate, magnificentia, charitate, cæterisque virtutibus Principe Romano dignis Christiano Orbi pollicebatur, cujus Nos quidem specimen dumtaxat vidimus, nam ille Cœlo maturus, ostensus tantum Terris fuit, ut diutissimum sui desiderium futuris ætatibus relinqueret. Te autem noster Ordo, imò Urbs tota, totusque Orbis in amissi Fratris locum assumendum, spesque omnes de re præconceptas restitutum ominabatur, jamque Te GREGORIIS, URBANIS, ALEXANDRIS, VICTORIBUS, GELASIIS, aliisque ex Benedectino Cœtu illustrioribus Pontificibus æquiparabat. Deo aliter visum. At ego tot titulis Tibi obstrictus, in Monastico Tyrocinio condiscipulus, ejusdem Cœnobii sodalis, ingentibus beneficiis affectus; constanti amicitia, ac intima familiaritate, ab adolescentia ad senium usque dignatus, hanc saltem amoris, gratique animi significationem, vel post fata Tibi exhibendam censui, ut hunc lucubrationum mearum foetum Tibi nuncuparem, pro certo habens Te licèt vita functum nil minus splendoris, & gloriæ, quam si adhuc in terris degeres, ei allaturum.

Doluit quidem vehementissime Congregatio nostra universa Te sibi Protectorem beneficentissimum adeò intemptivè præreptum, cum nimirum majora in dies emolumenta jure optimo è tuo patrocínio præstolabatur; Sed jacturam hanc ea potissimum ratione SS. D. N. Clemens XII. compensandam putavit, si Eum Principem PETRUM MARCELLINUM CORRADINUM, doctrina, integritate, animi robore, pro justitia tuenda, ubique spectatissimum, Tibi Successorem, Nobis Protectorem tribueret. Reliquum est, ut omnes enixis Deum precibus assidue rogemus, (quod ipse jugiter facio) ut Tibi in Cœlis sedem inter Beatorum agmina, Huic verò in terris vitæ longevitatem, honorumque cellissimum culmen largiatur, quo votis nostris obsecundans Omnipotens, & unius consulat prosperitati, & alterius gloriæ.

APPROBATIONES

L Egi Tomum alterum Bibliothecæ Scriptorum Congregationis Casinensis; alias S. Justinæ de Padua, a Rmo P. D. Mariano Armellini Monasterii S. Eugenii Senarum Abbate conscriptæ; ac cum nihil in eo repperim, quod aut Christianæ Fidei integritati, aut honestati morum adversetur: imò verò totum ipsum Opus videam, tum Ecclesiasticæ postremorum trium Sæculorum Historiæ lucis, tum sacrae nostræ Casinensi Familiæ, pro eorundem Scriptorum insigni numero, & præstantia, splendoris plurimum esse allaturum, quam maximè dignum illud censeo quod typis mandetur, Pisis Kal. Martii Anno Jubil. MDCCXXV.

D. Virginius a Brixia Decanus Casin., & in Acad. Pisana
Sacrarum Literarum Professor.

E Go D. Franciscus Rota a Venetiis in Abbatia Florentina Sacrae Theologiæ Lector, ex mandato Rmi P. D. Stephani a Venetiis Abbatis, & Præsidentis Congregationis Casinensis, summa attentione, atque diligentia, perlegi secundam partem Bibliothecæ Benedictino-Casinensis conscriptæ a Rmo P. D. Mariano ab Urbe Abbate Cœnobii S. Eugenii Senarum, & cum illam invenerim non solum immunem ab omni erroris labe, verum etiam ornata plurima eruditione, atque refertam reconditissimis monumentis ad celebranda doctissimorum Virorum nomina, quæ temporum injuria, & longinquitate in tenebris jacebant, perutilem fore magnopere confido omnibus, qui Historiæ, ac eruditioni operam dant, si typis mandetur.

Datum Florentiæ v. Idus Aprilis Anno Jubil. MDCCXXV.

NOS D. STEPHANUS A VENETIIS ABBAS,

Et Congregationis Casinensis Præsident.

C Um secundam partem Bibliothecæ Scriptorum Congregationis Casinensis, alias S. Justinæ de Padua a Rmo P. D. Mariano Romano Monasterii S. Eugenii Senarum Abbate exaratam, duo nostræ Congregationis Theologi ad id a Nobis destinati, recognoverint, & in lucem edi posse probaverint, ut typis mandetur (si ceteris, quorum interest videbitur) licentiam concedimus, & facultatem impartimur. In quorum fidem præsentēs nostræ manu subscriptas, nostroque sigillo munitas dedimus. Ferrariæ ex nostro Monasterio S. Benedicti Kal. Novembris 1725.

D. Stephanus a Venetiis Abbas, & Præsident.

D. Liborius a Bergamo Pro-Cancell.

J U D I C I A CLARISSIMORUM VIRORUM.

Cl. Francisci
Valesii.

Magna cum animi jucunditate, ac diligentèr perlegi jussu Reverendissimi Patris F. Gregorii Selleri Sacri Palatii Apostolici Magistri, secundam partem Bibliothecæ Benedictino-Casinensis Rmi P. D. Mariani Armellini Abbatis S. Eugenii Senarum, ac in ea nihil reperi, quod Christianæ Fidei dogmatibus, aut bonis moribus adversetur, imò cum omnia ibi acriter judicio, exacto criterio, multiplici eruditione, ac innumeris propemodum Scriptorum testimoniis a doctissimo Authore exponantur, dignissimum Opus censeo, quod typis vulgetur. Romæ hac die 6. Martii 1727.

Franciscus Valesius.

Reverendissimo Padre, Padrone Collendissimo.

Cl. P. Magistri
Iosephi Antonio
Marcheselli
M. Cony.

Rimando alla P. V. Rma il favoritomi Libro della Biblioteca &c. Se non temessi di far arrossire la di lei modestia, direi di non aver prima neppure udita la metà di quel, che ho poscia veduto col leggere. Quello stile così chiaro, così andante, unito con una Latinità tanto castigata, che ben si vede con somma fatica esser stata cavata, qual acqua limpida, immediatamente dalle sue fonti, mi ha dato gran contento in scorrerne l'Opra; donde ne prendo motivo giustissimo di rallegrarmi con lei, che n'è l'Autore. Quanto poi quel, che contiene, toccherà all'inclita sua Congregazione il congratularsi, non sò ben dire, se con se medesima, o con V. P. Rma, mentre che avendo Ella posti in chiaro tanti Uomini dottissimi, molti de quali sarebbero restati sepolti tra perpetue tenebre dell'oblio, accresce un grande nuovo lustro agli antichi splendori di quella Religione, che fu sempre Madre seconda d'Uomini segnalati in dottrina, e santità. Supplico V. P. Rma ricevere questo mio umilissimo foglio per sincero attestato della verità, con che pieno di stima, mi dò l'onore di protestarmi per sempre.

Di V. P. Rma

Affissi; Dal Sagro Convento 25. Novembre 1731.

Umilissimo Servo.

Fr. Giuseppe Antonio Marcheselli de' Min. di S. F. C

Reverendissimo Padre, Padrone Collendissimo.

Cl. Doctoris
Justiniani Pa-
gliazini.

Nel rimandare a V. P. Rma i fogli, ch'erano restati in mie mani, della sua Biblioteca Casinense, le ne rendo le grazie più ossequiose, che sò, e posso, per l'onore singolarissimo, col quale si è degnata darmi nuove riprove della sopraffina sua gentilezza, anticipandomi il godimento, che è stato ben grande, della lettura di un Opera per tutti i numeri degnissima, ricca d'infinita rare notizie, disepellite per la maggior parte con immensa fatica dalle tenebre della

della dimenticanza, e disposte tutte in buon ordine con iscelta locutione di purità latina, che illustrano insieme tanti ragguardevoli Soggetti per dottrina, per santità, e per opere insigni della chiarissima sua Congregazione Casinense, e mettono in prospetto di chiara luce la profonda dottrina, la scelta erudizione, il buon gusto, e il sano giudizio di V. P. Rma. Io non mi diffondo nelle dovute lodi, che dovrà Ella aspettare a laudatis Viris, e da chiunque ha fiori di senno, ed amore per Opere simili utilissime alla Repubblica Letteraria, ma restringo le vive espressioni di questo riverente ufficio ad una sincerissima congratulazione, che avanzo a V. P. Rma per l' immortalità, ch' Ella ha saputo lavorare al suo chiarissimo nome; e a protestarle ancora le vere, e eterne obbligazioni, non meno che quelle di tutta questa Città, che le se dichiara sommamente tenuta per il decoroso risalto, che ha dato alle virtù del già dottissimo, e piissimo Monsig. Isidoro Clario, gran lume della sua Congregazione, e gloria di questa Chiesa, che fu da lui retta con ammirabile pastorale zelo per lo spazio di anni sette, accertandola, che siccome resterà quì eterna la memoria di quell' insigne Prelato, così vi durerà sempre viva l' obbligata gratitudine alle grazie di V. P. Rma, alla quale con pienezza di stima, e di ossequio faccio umilissima riverenza.

Di V. P. Rma

Foligno 18. Gennaro 1732.

Devotissimo, e Obbligatissimo Serv. Vero
Giustiniano Pagliarini.

Reverendissimo Padre, Padrone Collendissimo.

Non so, se sia stata in me maggiore, o l' ammirazione, o il diletto nel leggere l' Opera eruditissima della Biblioteca Casinense &c., che V. P. Rma con tanta sua gloria stà per dare alla luce; perche, se nel mirarne l' industrioso composto, la purità, e fluidezza del dire, sempre uguale, sempre maestoso, e chiaro, e quelche è più, se nel ponderare in essa il grand' impiego di fatica, e di tempo, quella seppe tutto sorprendermi; questo, oltre alli medesimi motivi, nel rivedere ancora tanti attestati d' Uomini dottissimi, ch' ebbi la sorte di conoscere, o trattare in Roma, crebbe nel mio cuore all' ultimo segno. So ben però, che sì l' uno, che l' altro effetto m' oblige non meno a congratularmi, come riverentemente faccio, con V. P. Rma, e direi quasi più colla Congregazione medesima, i Soggetti più insigni della quale Ella à ritolti all' obliuione per ridonarli a miglior vita: che a rendere alla P. V. Rma le più ossequiose grazie per quelle si è degnata farmi con tal permissione. E resto facendole umilissima riverenza.

Cl. Abbatis
Joaa. Octavii
Stampeggi.

Di V. P. Rma

Casa li 30. Gennaro 1732.

Umiliss. Devotiss. Serv. Obbligatiss.
Gio. Ottavio Stampeggi.

I N D E X

NOMINUM SCRIPTORUM

SECUNDÆ PARTIS

J acobus Astensis	Pag. 1.	Joannes Gaspar Beretta	pag. 38.
Jacobus Carrara	pag. 1.	Joannes Hieronymus Textorius	pag. 42.
Jacobus Cavaccius	pag. 2.	Joannes Maria Cardariva	pag. 44.
Jacobus Gaddi	pag. 3.	Joannes Stephanus Marencus	pag. 44.
Jacobus Graffius	pag. 4.	Joannes Stephanus Senarega	pag. 45.
Jacobus Majorica	pag. 7.	Joseph a Placentia	pag. 45.
Jacobus Tramontana	pag. 8.	Joseph Costalta	pag. 45.
Jacobus Maria Raimondi	pag. 9.	Joseph Bonzanelli	pag. 46.
Ignatius Galeanus	pag. 9.	Joseph Guffantus	pag. 47.
Ignatius Squarcialupi	pag. 9.	Joseph de Leonibus	pag. 47.
Innocentius Cęsius	pag. 14.	Joseph Perusinus	pag. 47.
Joannes Novatus	pag. 15.	Joseph Porta	pag. 47.
Joannes Perusinus	pag. 16.	Jovita a Caltiono	pag. 48.
Joannes Resta	pag. 16.	Jovita de Rubeis	pag. 48.
Joannes Santo	pag. 16.	Isidorus Clarius	pag. 49.
Joannes Serrati	pag. 17.	Isidorus Comitinus	pag. 58.
Joannes Andreas Aflezati	pag. 17.	Isidorus Cremonensis	pag. 58.
Joannes Andreas Ricci	pag. 18.	Isidorus Lanfredini	pag. 58.
Joannes Antonius a Monte		Isidorus Montanti	pag. 59.
Rubro	pag. 19.	Isidorus de Sù	pag. 62.
Joannes Antonius Urfati	pag. 19.	Julianus Majalis	pag. 62.
Joannes Baptista Hadrianus	pag. 20.	Julianus Vernatia	pag. 62.
Joannes Baptista Beccius	pag. 20.	Julius Maria Odescalchi	pag. 62.
Joannes Baptista Ferretus	pag. 22.	Justinianus Bergomensis	pag. 63.
Joannes Baptista Folengus	pag. 23.	Lactantius Stella	pag. 64.
Joannes Baptista Lana	pag. 27.	Laurentius Borgianni	pag. 66.
Joannes Baptista de Miro	pag. 27.	Laurentius Ferrarus	pag. 67.
Joannes Baptista a Neapoli	pag. 31.	Laurentius a Graniano	pag. 67.
Joannes Baptista Stella	pag. 31.	Laurentius Lucalberti	pag. 67.
Joannes Benedictus Citelli	pag. 32.	Laurentius Martinozzi	pag. 70.
Joannes Benedictus Rocca	pag. 33.	Laurentius Massolus	pag. 70.
Joannes Evangelista ab Aversa	pag. 35.	Laurentius Moreschi	pag. 71.
Joannes Evangelista Florentia a		Laurentius a Vicentia	pag. 72.
Panormo	pag. 35.	Leo Matina	pag. 73.
Joannes Evangelista Mormile	pag. 36.	Leo Pavonius	pag. 75.
Joannes Evangelista a Neapoli	pag. 36.	Leonardus de Borgiannis	pag. 76.
Joannes Evangelista Federici	pag. 37.	Leonardus Perusinus	pag. 76.
Joannes Franciscus Albercom-		Leonellus Crocecalles	pag. 76.
brius	pag. 37.	Lucas Bernardus	pag. 77.
Joannes Franciscus a Brixia	pag. 38.	Lucas a Brixia	pag. 77.

Lucas Gulielmus	pag. 77.	Nicolaus a Salodio	pag. 114.
Lucianus Mantuanus	pag. 78.	Nicolaus Maria de Tedesc	
Lucillus Martinengus	pag. 79.	chis	pag. 115.
Ludovicus Barbo	pag. 81.	Oderisius Pierius	pag. 117.
Ludovicus de Ferrariis	pag. 87.	Odoardus Biffonus	pag. 117.
Ludovicus Malumbra	pag. 88.	Odoardus de Tonfis	pag. 118.
Ludovicus Meynerius	pag. 88.	Paulus Andreas Gualte-	
Ludovicus Morini, in ad-		rius	pag. 119.
junctis in fine secundæ		Paulus Augustinus de Ferra-	
partis.		riis	pag. 119.
Marcus a Brixia	pag. 89.	Paulus Baccius	pag. 119.
Marcus a Brixia	pag. 90.	Paulus Baptista Usodemare	pag. 120.
Marcus a Cremona	pag. 90.	Paulus Belga	pag. 120.
Marcus Antonius Scipio	pag. 91.	Paulus Catania	pag. 120.
Marcus Antonius Subla-		Paulus Gravina	pag.
centis	pag. 92.	Paulus Iliardus	pag.
Marcus Valle	pag. 93.	Paulus Racchi	pag.
Maria Catharina Calegari	pag. 93.	Paulus Riveglia	pag. 121.
Maria Stella Scutellari	pag. 94.	Petrus Aloysius a Turre	pag. 123.
Marinus Albritius	pag. 94.	Petrus Antonius Torna-	
Martinus Anastasi	pag. 95.	mira	pag. 123.
Matthæus Lauretus	pag. 95.	Petrus Maria Justinianus	pag. 126.
Matthias Matalea	pag. 97.	Petrus Paulus Benalli	pag. 127.
Matthias Venusinus	pag. 97.	Petrus Paulus della Gatta	pag. 131.
Mauritius Monachus S. Se-		Petrus Paulus Ginanni	pag. 131.
verini Neapolis	pag. 97.	Petrus de Alcamo	pag. 133.
Mauritius Zapata	pag. 97.	Petrus de Bellentanis	pag. 133.
Maurus Alexander Laza-		Petrus Clavarinus	pag. 133.
relli	pag. 98.	Petrus Discordanus	pag. 136.
Maurus de Cambiis	pag. 99.	Petrus Muti	pag. 136.
Maurus Chiaula	pag. 99.	Petrus Ordelaphus	pag. 146.
Maurus Marchesius	pag. 100.	Petrus Ricordatus	pag. 136.
Maurus a Mutina	pag. 103.	Petrus Vecchia	pag. 138.
Maurus Orbini	pag. 103.	Petrus Ursinus	pag. 140.
Maurus Pandolphinus	pag. 104.	Philippus Allegret	pag. 141.
Maurus Sellori	pag. 105.	Philippus Tanus	pag. 141.
Maurus Spinazzi	pag. 105.	Philippus Vibius	pag. 142.
Maurus Tantucci	pag. 105.	Philippus Maria de Pace	pag.
Maximus ab Aretio	pag. 106.	Pius Costa	pag. 143.
Maximus Masi	pag. 106.	Pius de Marra	pag. 144.
Maximus Seregno	pag. 107.	Pius Mutius	pag. 145.
Michael Brixianus	pag. 107.	Placidus Capparelli	pag. 151.
Michael de Judice	pag. 107.	Placidus Cicada	pag. 151.
Modestus Cicottus	pag. 111.	Placidus Falconius	pag. 151.
Modestus Vendermini	pag. 111.	Placidus de Judice	pag. 151.
Nicolaus de Albicis	pag. 112.	Placidus Petruccius	pag. 151.
Nicolaus a Bononia	pag. 112.	Placidus Puccinellus	pag. 152.
Nicolaus Donati	pag. 113.	Placidus a Salerno	pag. 156.
Nicolaus Mini	pag. 113.	Placidus Turchi	pag. 156.
Nicolaus Riccioli	pag. 114.	Prosdocius Pignolatus	pag. 157.
		Prosper	

Prosper Martinengus	pag. 157.	Teophilus Casinensis	pag.
Prosper Mazzi	pag. 161.	Teophilus a Brixia	pag.
Prosper Quaragna	pag. 162.	Thomas Casaranus	pag.
Prosper Phanellus	pag. 162.	Thomas ab Ebulo	pag.
Prosper Valisnieri	pag. 162.	Thomas Manarinus	pag.
Raphael Castrucci	pag. 164.	Thomas a Neapoli	pag.
Raphael Placentinus	pag. 164.	Thomas Praestonus	pag.
Rödulphus Cavenfis	pag. 166.	Thimotheus Ricci	pag.
Romanus Sincerus	pag. 166.		
Romualdus Ribera	pag. 166.		
Romualdus Riccobaldi	pag. 166.		
Romualdus Serra	pag. 167.		
Rutilius Vignola	pag. 167.		
Salvator Cremonensis	pag. 168.		
Salvator Cremonensis	pag. 168.		
Sebastianus a Placentia	pag. 168.		
Seraphinus Cantonus	pag. 168.		
Seraphinus Casulanus	pag. 169.		
Seraphinus Cerafoli	pag. 170.		
Seraphinus a Florentia	pag. 171.		
Seraphinus de Quintiano	pag. 171.		
Seraphinus Tanfi	pag. 171.		
Severinus Boccius	pag. 173.		
Sigismundus Zannettus	pag. 173.		
Simeon Baschiera	pag. 176.		
Simplicius Caffarelli	pag. 177.		
Simplicius Paruta	pag. 178.		
Stephanus de Amico	pag. 178.		
Stephanus de Amore	pag. 179.		
Stephanus Cataneus	pag. 180.		
Stephanus Lenzius	pag. 182.		
Stephanus Perozzi	pag. 182.		
Stephanus Porrus	pag. 182.		
Sylvius Stella	pag. 183.		
Teophilus Bona	pag. 184.		
Teophilus Folengus	pag. 185.		
Teophilus Martius	pag.		
Teophilus Michaeli	pag.		
Teophilus a Patayio	pag.		
		V	
		Valerianus Castiglioni	pag.
		Valerianus Deganus	pag.
		Valerianus Franchi	pag.
		Venantius Galvagni	pag.
		Victorinus Aurellus	pag.
		Victorinus Manso	pag.
		Victorinus a Messana	pag.
		Victorinus a Parana	pag.
		Victorius Siri	pag.
		Vilhelmus Capisacchi	pag.
		Vincentius Barralis	pag.
		Vincentius Borghinus	pag.
		Vincentius Campanus	pag.
		Vincentius de Tucciis	pag.
		Vincentius a Mediolano	pag.
		Vincentius Squaldus	pag.
		Virginus Aluifet	pag.
		Virginus Valsechi	pag.
		Vitalis Mattarellus	pag.
		Vitalis Terrarubra	pag.
		Vitus de Amico	pag.
		Urbanus a Mediolano	pag.
		Zacharias de Aloyfiis	pag.
		Zacharias de Bastardis	pag.
		Zacharias Firmatura	pag.
		Zacharias Serfalius	pag.
		Zenobius Prologus	pag.

In litera V

I N D E X

COGNOMINUM SCRIPTORUM SECUNDÆ PARTIS.

De Albicis	Nicolaus	Cremenfis	Salvator
De Alcamo	Petrus	Cremonenfis	Marcus
Albercrombius	Jo: Franciscus	Cremonenfis	Salvator
Albritius	Marinus	Crocecallo	Leoneilus
Allegret	Philippus	Deganus	Valerianus
De Aloyfiis	Zacharias	Dilcordannus	Petrus
Aluifet	Virginus	Donati	Nicolaus
De Amico	Stephanus	Ab Ebulo	Thomas
De Amico	Vitus	Falconius	Placidus
De Amore	Stephanus	De Ferrariis	Laurentius
Aftenfis	Jacobus	De Ferrariis	Ludovicus
Ab Aretio	Maximus	De Ferrariis	Paulus Augustinus
Ab Averfa	Jo: Evangelista	Ferretus	Jo: Baptista
Aurellus	Victorinus	Firmatura	Zacharias
Baccius	Paulus	Florentia	Jo: Evangelista
Barbo	Ludovicus	A Florentia	Seraphinus
Barralis Salerna	Vincentius	Folengus	Jo: Baptista
Balchiera	Simeon	Folengus	Theophilus
De Bastardis	Zacharias	De Franchis	Valerianus
Beccius	Jo: Baptista	Gaddi	Jacobus
Belga	Paulus	Galeanus	Ignatius
De Bellentanis	Petrus	Galvagni	Venantius
Benalli	Petrus Paulus	Della Gatta	Petrus Paulus
Beretta	Jo: Gaspar	Ginanni	Petrus Paulus
Bergomenfis	Justinianus	Grassius	Jacobus
Bernardus	Lucas	A Graniano	Laurentius
Biffonus	Odoardus	Gravina	Paulus
Boccius	Severinus	Gualterius	Paulus Andreas
Bona	Theophilus	Guffantus	Joseph
A Bononia	Nicolaus	Gulielmus	Luca
Bonzanellus	Joseph	Hadrianus	Jo: Baptista
Borghinus	Vincentius	Iffuardus	Paulus
Borgianni	Laurentius	De Indice	Michael
Borgianni	Leonardus	De Indice	Placidus
A Brixia	Lucas	Iustinianus	Petrus Maria
A Brixia	Jo: Franciscus	Lana	Jo: Baptista
A Brixia	Marcus	Landfredini	Isidorus
A Brixia	Michael	Lauretus	Matthæus
A Brixia	Theophilus	Lazarelli	Maurus Alexander
Casius	Innocentius	Lentius	Stephanus
Cardariva	Jo: Maria	De Leonibus	Joseph
Carrara	Jacobus	Lucalberti	Laurentius
A Castiono	Jovita	Majalis	Julianus
Castrucci	Raphael	Majorica	Jacobus
Casulanus	Seraphinus	Malumbra	Ludovicus
A Cacanania	Paulus	Manarinus	Thomas
Cathaneus	Stephanus	Manfo	Victorinus
Cavaccius	Jacobus	Marchesius	Maurus
Cavenfis	Rodolphus	Marencus	Stephanus
Cerafolus	Seraphinus	De Marra	Pius
Chiaula	Maurus	Martinengus	Lucillus
Cicada	Modestus	Martinengus	Proflper
Cicada	Placidus	Martinuzzi	Laurentius
Cicottus	Modestus	Martius	Theophilus
Citelli	Jo: Benedictus	Mafi	Maximus
Clarius	Isidorus	Massolus	Laurentius
Clavarinus	Petrus	Mathalea	Matthias
Comitinus	Isidorus	Matina	Leo
Costa	Pius	Mattarellus	Vitalis
Costalta	Joseph	Mazzi	Proflper

A Mediolano
 A Mediolano
 A Messina
 Meynerius
 Michaelius
 Mini
 De Miro
 De Miro
 Monachus S. Severini Neapolis
 Montauri
 A Monte Rubro
 Morefchi
 Morini
 Mormile
 Muri
 A Mutina
 Mutius
 A Neapoli
 A Neapoli
 A Neapoli
 Novatus
 Odescalchi
 Orbini
 Ordelaphus
 De Ottonibus
 De Pace
 Pandulphinus
 Papiensis
 Parmensis
 Paruta
 Patavinus
 Pavonius
 Perozzi
 Perusinus
 Perusinus
 Perusinus
 Petruccius
 Phanelius
 Pierius
 Pignolatus
 Placentinus
 Placentinus
 Placentinus
 Porrus
 Porta
 Præstonus
 Prologus
 Puccinellus
 Quaragna
 A Quintiano
 Rachi
 Raimondi
 Resta
 Ribera
 Ricci

Vincentius
 Urbanus
 Victorinus
 Ludovicus
 Theophilus
 Nicolaus
 Io: Baptista
 Laurentius
 Mauritius
 Isidorus
 Io: Antonius
 Laurentius
 Ludovicus in adjunctis
 Io: Evangelista
 Petrus
 Maurus
 Pius
 Io: Baptista
 Io: Evangelista
 Thomas
 Joannes
 Julius Maria
 Maurus
 Petrus
 Lucianus
 Philippus Maria
 Maurus
 Maurus
 Victorinus
 Simplicius
 Theophilus
 Leo
 Stephanus
 Joannes
 Joseph
 Leonardus
 Placidus
 Prosper
 Oderisius
 Prosdocius
 Joseph
 Raphael
 Sebastianus
 Stephanus
 Joseph
 Thomas
 Zenobius
 Placidus
 Prosper
 Seraphinus
 Paulus
 Jacobus Maria
 Joannes
 Romualdus
 Io: Andreas

Ricci
 Riccioli
 Riccobaldi
 Ricordatus
 Riveglia
 Rocca
 De Rubeis
 A' Salerno
 A' Salodio
 Santo
 Scipio
 Scutellari
 Sellori
 Senarega
 Seregno
 Serra
 Serraci
 Serfalius
 Siri
 Sincerus
 Spinazzi
 Squaldus
 Squarcialopus
 Stella
 Stella
 De Su
 Sublacensis
 Tanfi
 Tantucci
 Tanus
 Tedeschi
 Terra Rubra
 Textorius
 De Tonfis
 Tornamira
 Tramontana
 De Tucciis
 Turchi
 De Turre
 Valle
 Vallisnieri
 Valsechi
 Udleston
 Vecchia
 Vendamini
 Venusius
 Vernatja
 Vibius
 A Vicentia
 Vignola
 Urfati
 Urfinus
 Ufodemare
 Zannettus
 Zappata

Timotheus
 Nicolaus
 Romualdus
 Petrus
 Paulus
 Io: Benedictus
 Jovita
 Placidus
 Nicolaus
 Joannes
 Marcus Antonius
 Maria Stella
 Maurus
 Io: Stephanus
 Maximus
 Romualdus
 Joannes
 Zacharias
 Victorius
 Romanus
 Maurus
 Vincentius
 Ignatius
 Io: Baptista
 Lactantius
 Isidorus
 Marcus Antonius
 Seraphinus
 Maurus
 Philippus
 Nicolaus Maria
 Vitalis
 Io: Hieronymus
 Odoardus
 Petrus Antonius
 Iacobus
 Vincentius
 Placidus
 Petrus Aloysius
 Marcus
 Prosper
 Virginus
 Thomas
 Petrus
 Modestus
 Matthias
 Ioannes
 Philippus
 Laurentius
 Attilius
 Io: Antonius
 Petrus
 Paulus Baptista
 Sigismundus
 Mauritius

I N D E X A U T H O R U M

*Qui de nostris Scriptoribus secunda Partis
agunt, præter allegatos in prima Parte,
qui etiam de istis loquuntur.*

- A** Cta Eruditorum Lipsiæ.
Agnellus Pulverinus, Descrip-
tio Civ. Cavæ.
Alexander Rodolphus in Chron. Ca-
ven.
Alexander a Paternione in Chron. Mo-
nast. Catanen.
Alexander Politus Scholar. Piar. de
Patria in testam. cond. potest.
Aloysius Juglaris in Elogiis.
Andreas Catus Bergom. in Carmin.
Andreas Rossottus Syllab. Scriptor Pe-
demontii.
Angelicus Aprosius in Bibl. Aprosiana,
& in aliis Operibus.
Angelus Sangrinus in Variâ Poesi.
Anonymus (Philippus Spannagel) No-
tizia della vera libertà Fiorentina.
Antonius Ignatius Mancusus in Vita
Sanctæ Rosaliæ.
Antonius Magliabechius in suis anno-
tationibus.
Auctor Catalogi Select. Historic. Gal-
licæ; Parigi 1713.
Augustinus Inveges in Panormo Sacra.
Augustinus Lampugnani in Carmi-
nibus.
Balthasar Pisanus in Harmoniis Feriali-
bus.
Benedictus Sanbenedetti Annal. Cap-
puccin.
Benedictus Varchi in Dial. Linguarum.
Bernardinus Manzonus Min. Conv. in
Chronol. Casenæ.
Carolus Joseph Morotius Theatr. Chrô.
Cister.
Carolus Patinus in Lyceo Patavino.
Carolus Rao Cler. Reg. in Peplo Nea-
politano.
Cornelius Ceraso Casinensis in Vitis
brevibus Monachor. Casin. sui ævi.
Daniel Huetius Ep. Abrin. de Clar. In-
terpret.
Didacus de Franchis in Not. ad Vitam
S. Joannis Gualberti.
Dominicus Legivius Venet. in Carmin.
Eugenius Gamurinus in Histor. Ge-
nealog. &c.
Erasmus Gattola in notitiis Episcopat.
Casin. Italiæ Sacræ restit. aucta a
Julio Ambrosio Lucenti insertis.
Fædericus Scottus in Carminibus.
Ferdinandus Ughellus Ital. Sac.
Franciscus Augustinus in Histor. S. R. E.
Cardinalium.
Franciscus Maria Maggius in variis
Operibus.
Franciscus Bocchi, Bellezze di Firen-
ze, & in Elogiis claror. Florent.
Franciscus Bonomi in Carminibus.
Franciscus Burghesius Casen. in Epi-
stolis.
Franciscus Privitera in Ann. Catanen.
Franciscus della Chiesa in Catal. Script.
Pedem.
Gaspar Scioppius in variis Operibus.
Georgius Matthias Conigius Biblioth.
veter. & novæ.
Georgius Vasarius in Vitis Pictor. &c.
Gregorius Lati, Italia Regnante.
Guglielmus Cave Histor. Lit. Scriptor.
Ecel. & in Carthophilac.

- Hieronymus Filettus** in Poem.
Horatius Lombardelli in Fastis Etruscis.
Honorius Dominicus Caramella in Carminibus Juvenl., & in Musæo Illustrium Poetar.
Jacobus Hyacinthus Serrì in Hist. Cong. de Auxiliis.
Ignatius Hyacinthus Amat de Grave-son in Hist. Ecclesiastica.
Joannes Andreas a Cruce, la Pace combattuta.
Joannes Andréas Massa de Civ. Siciliae.
Joannes Antonius Summonte Historia Neapolitana.
Joannes Antonius Ursati Annotat. ad Marmora erudita Sertorii Ursati Patru sui.
Joannes Baptista Carusius in Biblioth. Histor. Regni Siciliae.
Joannes Baptista Paccichellus, Memorie novelle de viaggi.
Joannes Albertus Fabritius in Fronte Operum S. Hippolyti Episc. & Mart.
Joannes Baptista de Grossis in Decacordo Catanensi.
Joannes Bona Card. in Carminibus.
Joannes Evangelista Florentia in Anagrammate.
Joannes Canale in Carminibus.
Joannes Maria Amatus in Not. ad Or. primam.
Joannes Matthæus Toscanus in Peplo Italiae.
Joannes Mollerus de Scriptoribus Homonymis.
Joseph Costalta in Elogiis.
Isidorus Ugurg. Pompe Senesi.
Julius Cardinalis Mazarinus in Epistol.
Julius a Puteo de Gestis, & Genealogia Com. Mathildis.
Julius Negri Hist. Script. Florent.
Julius Roscius Hortinus in Carminibus.
Lazarus Augustinus Cotta de Ameno in Musæo Navar.
Leonellus Crocecallo in Hist. Ms. Abbatum S. Justinae Pat.
Ludovicus Bulteau Hist. Mon. Orient.
Majolus Bissaccionus in Judicio Historico.
Michael de Judice Casin. Annot. ad Hist. Sicul. Appar. Augustini Inveges, & in Hist. Monast. Montis Regalis.
Necrologia Abbatiae Florentinae, & S. Justinae Patavinae.
Nicolaus Coleti in Ital. Sacra ampliata.
Octavius de Rubeis in Memoriis Brixien., & in Elogiis Historicis Illustrium Brixien.
Paulus Gagliardi in Praefat. Epistolae Adelmani Brix. Episc.
Petrus Baroccius Episcopus Patav. ad calcem Tomi quarti Operum Sancti Joannis Chrysostomi.
Petrus Victorius in variis Operibus.
Philippus Bonarota Senator Florent. Observ. in quædam fragm. veterum Vatorum.
Philomati Musæ, aliàs Alex. VII. Pont. Max. in Carminibus.
Præsidius Romanus in Italica Nobilitatis Corona.
Stephanus Parthi in Collectaneis.
Thomas Itigius in Bibliothecis, & Catenis Patrum.
Venturinus Vasollus in Viridario.
Vincentius Auria Hist. Chronol. Pro-Regum Siciliae.
Vincentius Coppi, degl' Uomini Illustri nell' armi.
Vincentius Coronellus in Bibliotheca Universali.
Vincentius Placcius de Script. Pseud

ERRATA SECUNDÆ PARTIS.

In secundâ quoque parte, quamplures irrepperunt errores Typographi rum incuria, cum ignorantia quos licet majori, quâ potui diligentia emendare studuerim, non nulli tamen oculorum aciem eluserunt ex copotissimum, quod Author ita verba putat se habere, sicut reverâ deberent; postea vero à me aliisque accuratius recognita, sequentia sphalmata abscondere non potuerunt. Non ergo te pigeat, benigne Lector, quotiescunque in Operis decursu errorem aliquem graviorem offenderis, ad hanc eorundem correctionem inspiciendam recurrere, humanæque compaterè conditioni, quæ vix, aut ne vix quidem Opus ullum sine plurium errorum aspergine potest absolvere.

GRAVIORA ERRATA SIC CORRIGE GRAVIORA ERRATA SIC CORRIGE

Pag. 2. lin. 5. illud	istud	Pag. 108. lin. 24. omittere	omitterem
Ibid. lin. 6. translatio	translationem	Pap. 117. lin. 38. nomini	nominis
Pag. 10. lin. 9. 1514.	1524.	Ibid. lin. 47. hæc sunt	hæc sunt
Pag. 21. lin. ult. Apostolis	Aprilis	Pag. 120. lin. 35. io	in
Pag. 37. lin. 27. compositos	compositum	Pag. 123. lin. 9. Trattenimenti	Trattenimenti
Pag. 38. lin. antepenult. profanique	profanæque	Ibid. lin. 41. Prioratum	in Prioratum
Pag. 56. lin. ult. Doctissimus	A doctissimo	Pag. 125. lin. 17. relatus	relatum
Pag. 58. lin. ult. itinere	itinera	Pag. 128. lin. 39. Conscientiæ	Conscientiâ
Pag. 60. lin. 18. 1547.	1543.	Ibid. lin. 46. 1494.	1594.
Pag. 61. lin. 15. Alpīs	Alpium	Pag. 132. lin. 37. Vita	Vitas
Pag. 62. lin. 1. 1626.	1726.	Pag. 133. lin. 44. fratrem	fratre
Ibid. lin. 43. se ipsum	se ipsam	Pag. 138. lin. 11. pag. 38. lin. 7.	pag. 136. lin. 40.
Pag. 64. lin. 43. (namque	ita namque	Pag. 139. lin. 30. 1668.	1678.
Pag. 70. lin. 40. linguis evasit	linguis doctissimus evasit	Pag. 140. ante lineam primam deest hæc vox	MANUSCRIPTA
Pag. 71. lin. 20. Elogia	Elegia	Pag. 141. lin. 33. Carolo	Cardinali
Pag. 73. lin. 9. putuerit	potuerint	Pag. 142. lin. 3. 1699	1669.
Ibid. lin. 35. incussam	inconcussam	Ibid. lin. pen. animadvertisset	animadvertisse
Pag. 75. lin. 6. exerfens	exercens	Pag. 143. lin. 26. tempore	tempora
Pag. 77. lin. 31. Homilia	Homilias	Pag. 147. lin. 12. Laurentii	Lactantii
Ibid. lin. 39. Lucas Brixia	Lucas à Brixia	Ibid. lin. 29. Discorsa.	Discorsò
Pag. 79. lin. 31. Præstantia, Scientia, ac Visio	præstantiam, scientiam, ac Visionem	Pag. 149. lin. 37. videns	videas
Pag. 81. lin. 23. alterius	tertiū	Pag. 153. lin. 22. in Galliasmandat	in Gallias ejus mandato
Pag. 82. lin. pen. 1427.	1437.	Pag. 164. lin. 20. pag. 80.	pag. 39.
Pap. 84. lin. 38. institutæ	institutæ	Ibid. lin. 41. prætitis	prætitit
Pag. 85. lin. 1. miraculosus	mirabilis	Ibidem ... tenatur	testantur
Ibid. lin. 22. Basileensis	Basileensi	Pag. 169. lin. 12. rogata	rogatu
Pag. 89. lin. 16. Congregationi	Congregationis	Ibid. lin. 41. Hugoni Camertum	Hugoni Hetruriæ Camertum &c.
Pag. 93. lin. 29. 1549.	1659.	Pag. 171. lin. 47. illæ	ille
Ibid. lin. 38. digegestum	digestum	Pag. 173. lin. 12. ad anno	ad annum
Pag. 94. lin. 25. 2694.	1694.	Ibid. lin. 14. 1701	1721.
Pag. 95. lin. 25. æternam	æternâ	Pag. 174. lin. 10. devixit	devinxit
Pag. 99. lin. 36. obiit è vivis	abiit è vivis	Pag. 180. lin. 8. 1381.	1580.
Pag. 105. lin. 47. dicitur	dicto	Pag. 183. lin. 36. ac	de
Pag. 106. lin. 8. egregiæ	egregiæ	Pag. 189. lin. 47. Hymphos	Nimphas
Ibid. lin. 14. excusum	excusus	Pag. 191. lin. 14. in corporabilis	incomparabilis
Ibid. lin. 29. & seqq. Maximum hunc, ab Aretio unum, eundemque existimo cum Marco Antonio ab Aretio, de quo supra pag. 92. nam uterque Aretinus Patria, uterque Professus fuit Sublacensis, uterque D. P. Benedicti Vitam Octonis Rythmis Canticis XII. decantavit, qui Romæ in Bibliotheca S. Pauli extabant: Itaque vel ille Maximus, vel iste Marcus Antonius, vocari, & pro unico censeri debet.		Ibid. lin. 23. spiritum	spiritu
		Pag. 195. lin. 23. doctissimos	doctissimus
		Ibid. lin. 28. altre	oltre
		Pag. 196. lin. 1. eximium	eximium zelatorem
		Ibid. lin. 4. accessitum	acceritum
		Ibid. lin. 13. annotationibus	annotationibus

Ibid. lin. pen. Cænobis Cænobii S. Benedicti
Ibid. lin. ult. ageret Pa- ageret ejus Abbas
ret Abbas

Pag. 197. lin. 30. mori- moriendi
ndi

Pag. 201. lin. 32. nem' men'

IN LITTERA V.

Pag. 7. lin. 8. distinguunt distinguuntur

Pag. 24. lin. 35. pag. 413. pag. 25.

Pag. 38. lin. 24. opera operam
IN ADDENDIS.

Pag. 39. lin. 21. pag. pag. 151. lin. 3.

IN APPENDICE

Pag. 3. lin. 15. Pont. Max. Pontt. Maxx.

Pag. 5. lin. 7. an. . . die. an. 1541. die 5. Junii

Alia quæ supersunt, præsertim ad Orthographiam, & Interpunctionem pertinentia, vel ipse accuratius corriges, vel benigne præteries. Ego siquidem, omnia (ni fallor) errata, tum à me, tum ab aliis accuratissime deprehensa, in uno ex impressis exemplaribus, quod apud me retineo, ne uno quidem omisso, mea manu diligenter correxi, ut si aliquando aliam hujusce Operis editionem adornari contingerit, ejusdem correctissimi exemplaris ope, ac indicio, quam emendatissima prodire tandem possit (si tamen per Typographos liceat). Sed in aliis omnibus exemplaribus id ipsum præstandi nec otium, nec vires fuerunt: Indicem tamen MS. omnium errorum exaravimus, & eidem nostro exemplari præfiximus, ut absolutissimam correctionem agressuro adjumento esse possit, Vale

BIBLIOTHECÆ

BENEDICTINO-CASINENSIS

ALPAS

CONGREGATIONIS S. IUSTINÆ PATAVINÆ

PARS ALTERA.

IACOBUS ASTENSIS Pedemontanus, Monasterii S. Benedicti in agro Mantuano alumnus factus an. 1421 die 1. Aug. h. sac. temporis progressu etiam Prior, & Abbas. Vir fuit, teste Arn. Vivione, pietate, ac probitate conspicuus, qui ut optimum decebat Monachum, Sanctorum Patrum opera assidue præ manibus habens, ac pervolutans, ex eisdem operibus concinnavit

Auctoritatum SS. Patrum l. 1. qui MS. asservabatur in Bibliotheca præfati Monasterii, ut asserit laudatus Arn. Lig. Viri. l. 2. c. 70. pag. 428. Est Liber in 4. haud parva molis, pagg. nimirum 377. qui extat adhuc in ead. Bibl. Padolirone, in quo Jacobus diligenter collegit ex Sanctis Patribus, quorum verba fuisse affert, varios tractatus, de virtutibus, & vitiis, incipit, „ Beda, Omnes autem invicem humilitatem insinuate: Omnes etenim debent, & Seniores, & Adulescentes, qui invicem jubentur humilitatis insinuare virtutem; ut hi videlicet regendo, & illi obsequendo humiliter vivant &c. „ Huius etiam meminerunt Anton. Poss. Appar. Sac. tom. 2. Andreas Rossotus in Syllabo Scriptorum Pedemontii pag. 294., Franc. della Chiesa in Catalog. Scriptor. Pedemont. p. 80. Obiit Jacobus an. 1460, ut habetur in fronte ejusdem libri ms. his verbis,

Notandum quod hunc librum scripsit ac lectitando per diversas auctoritates Sanctorum, composuit Venerab. Pater D. Jacobus de Asti Prior Clausstralis huius Monasterii S. Bened. de Padolirone, qui per quadraginta annos in spirituali militia Dño Christo militavit; Deinde confectus senio, & plenus bonis operibus migravit ad Dñum an. 1460. de mense Decembri. „ Ex quibus apparet error Chronologicus, qui Typographi, ut puto, incuria in laudato Arnoldo irrepsit, ubi liber hic a Jacobo scriptus dicitur an. 1520. cum professionem ille emisisset an. 1421., & obiret an. 1460. intra quos terminos librum fuisse scriptum necesse est. In nostris regestis dicitur Abbas prius, & datus consiliarius, qui non

JACOBUS CARRARA Bergomensis S. Justinæ Patavine alumnus, ubi solemnem professionem emisit an. 1707. die 27. Decembris, Transiit ex Gallico in Italicum Sermone

Vita di S. Benedetto scritta da S. Gregorio il Grande, con una spiegazione de' luoghi più importanti, e con un Compendio della Storia del di lui Ordine. Opera del Padre D. Giuseppe Mege Religioso della Congreg. di S. Mauro, tradotta dal Francese da un Monaco Casinense: Venezia presso Cristoforo Zane 1730. titulus quidem impressus est, sed non dum opus; imò nec illud quidem adhuc completum accepi, id est translatio e Gallico laudatæ Vitæ D. Benedicti.

JACOBUS CAVACCIUS, Patavii honestis Parentibus natus, in D. Justinæ Monasterio an. 1584. die 1. Novemb. sæculo renuncians, interque nostros cooptatus, doctrinæ, ac ingenii famam percelebrem brevi admodum obtinuit. Instructus enim à natura acri Intellectus acumine, & rarâ memoriæ felicitate, in omnibus disciplinis, quibus operam dedit, insigniter profecit, vocatus propterea ab eruditis ejus temporis, *Ingeniorum Portentum*; Testantur id inter cetera Historiarum libri, quos de amplissimo S. Justinæ Cœnobio conscripsit, eâ scilicet latini Sermonis elegantia, ac proprietate digesti, ut ad Livianam dignitatem propius accedere videantur; at immatura mors, quæ illum, cum Prioris munere fungeretur anno 1612. sustulit, ætatis ejus 45., majora, ac præclariora ingenii monumenta, quæ Cavaccius edere meditabatur, jamque literis tradere parabat, nobis invidit, duo tantum, imò unicum ejus opus, ut extremam limam subirent, ægrè permittens: nempe

1. *Historiarum Cœnobii D. Justinæ Patavine* lib. 6. quibus Casinen. Congreg. origo, & plurima ad Urbem Patavium, ac finitimos attinentia, opportunè interferuntur, Venetiis an. 1606. per Andream Muschium in 4., iterumque Patavii an. 1696. ex Typographia Seminarii in 4.; refertur etiam ab Authore Catalogi *des Principaux Historiens* &c. impress. Parisiis an. 1713. Clas. XI. pag. 44.

2. *Illustrium Anachoretarum Elogia*, sive *religiosi Viri Musæum*, opus posthumum, nec correctum, nec completum; opera Laurentii Pignorii primum in lucem editum Venetiis, ex Typographia Pinelliana an. 1625. in 4. deinde Romæ an. 1662. typis Jacobi Dragodelli in 4. operâ D. Jo. Baptiste Beccii Abbatis Aretini. Sed in hac postrema editione deest, quæ in Pinelliana ad calcem legitur, scilicet. 3. *Oratio Enechiastica in laudem Serenissimi Leonardi Donati Ducis Venetiarum*, sive *Posteritati, ex rebus ab ipso hætenus gestis incitamentum*; item. 4. *Ad Tyrannum*, quem D. Laurentii Martyrio adstantem picta tabella referebat. Ode. 5. *Ad Urbem Regium* pro translatione S. Prosperi. Ode.

De eo agit Phil. Labbè in Bibl. Bibl. pag. 151., & 275.; in qua hæc habet;

„ **Jacobus Cavaecius Patavinus M. G. Cas.** *Illustrium Anachoretarum elogia* &c.
 „ In iis quidam reperiuntur Scriptores Ecclesiastici, ut Antonius, Macarius, Hieronymus, quemadmodum, & in Sylva Anachoretica Egypti, & Palestinæ, figuris æneis, & brevibus vitarum Elogiis expressa, Abrahamo Blomaert Inventore, Boetio à Bolsuvert Sculptore, Antuerpiæ apud Henricum Aerstium 1619., Angelus Portenarius libro, *Felicità di Padova* l. 1. c. 7. pag. 275., & lib. 9. c. 21. pag. 436. „ Giacomo Cavazza è stato Uomo dottissimo in molte scienze, ed in particolare versatissimo nell' Istorie; Ha scritto in lingua Latina con purgatissimo stile, sei libri dell' Istoria di S. Giustina, nelli quali sono inserite le Croniche di Padova. Fiorì nel 1606. „ citatque in margine Scardeonium l. 2. fol. 138. Ant. Teisser, in Catal. authorum, qui librorum Catal. scripserunt par. 1. pag. 141. qui tamen cuncta ex Labbeo desumpsit. Omnium tamen luculentissimo elogio in modum Epistolæ concinnato, frontique Musæi Anachoretici præfixo, Laurentius Pignorius, Jacobum Cavaccium, cui tam studiis, quam ingenio erat conjunctissimus, prosequitur his verbis „ Nemo forte melius hac nostrâ ætate monstravit, quid valeat vivida, & felix ingenii à natura

natura vis, quam Iacobus Cavaccius Condiscipulus olim noster, & amicus omnium horarum. Is enim tenui Patre natus in tenuiore censu, neque magno admodum profectu apud Præceptorem Grammaticum in ipsa pueritia instructus, Casin. familiæ in clarissimo Cœnobio, cui apud nos D. Iustina Tutelaris est, grandis jam natu nomen dedit. Ubi rara acerrimæ indolis felicitate, partim in exacto Tyrocinio Monasticæ institutionis, partim in quotidiano, celebrique precum horariarum penso, literas didicit, eo genii plausu, ut & prosæ, & versu seria quæque, jocosa etiam pangeret, luderetque ad miraculum usque. Historiarum libri 6. brevissimo temporis intervallo absoluti, eruditorum manibus teruntur, quos Phœnix Literatorum Isaacus Casaubonus unice mirabatur. Eodem naturæ ferventis impetu delineantem, pennicillos tractantem, varias literarum figuras artificis planè manu ducentem, acu pingentem, Ichographicas, & Orthographicas ædificiorum formas describentem, & explicantem vidimus olim non semel, & quidè stupentibus magni nominis Architectis: Ad hæc, rei harmonicæ peritiam eo successu sibi comparaverat, ut & canere ad morosiorē illam Ecclesiasticam normam, & modulari ad recentioris concentus delicatas leges apprimè nosset. Elogia hæc sacra magni operis exiguam Scitunculam, unius anni spatio elaboravit, pressus ingenti mole negotiorum, quibus par omninò erat, seu facto, seu consilio, seu eloquio esset opus. Ingens omninò ornamentum futurus, & religiosæ familiæ, quæ alumnum suum certâ spe ad maxima quæque destinaverat, & non ingrata patriæ, quæ illum intèr præcipua gloriæ suæ columina jam tum adnumerabat, ni mors sueta illudere mortalium votis, & optima quæque in ipso plerumque florentis gloriæ exordio, surdâ, & implacabili talce sibi demerere, subitâ ingentis morbi veluti ruinâ oppressisset Veneris annos natum quinque, & quadraginta, anno salutis 1612. In Epistola verò nuncupatoria ad Dominicum Molinum Senatorem, cui idem Laurentius Pignorius prædictum Cavaccii Musæum dedicavit, hæc de eo addit.

Et o si nancisci licuisset omnes amici Auctoris literarios labores, quos mala, & sacrilega manus plagiarii alicujus alio avertit, haberent profectò eruditi Lectores, *Epistolas, Carmina, & alia literaria monumenta*, quibus se cum fructu per diu oblectarent; Ex unica sanè Ode, quam ego apud me, & quidè authographam, delitescere non sum passus, admetientur studiosi, veluti ex pede Herculem hunc nostrum, si non Musagetem, * at Myrtam * Musarum &c., In nostris quoq; Regestis dicitur *Prior, Vir doctissimus multa scripsit elegantissimè*.

IACOBUS GADDI (Arnoldus habet Gandus) Florentinus Patria, & monasticâ Professione, quam apud insigne Cœnobium S. Mariæ ejusdem Urbis auspiciatus est an. 1548. die 21 Martii; floruit Sac. humanisq; literis, & regularis discipline fervore; obiit an. 1585. ætatis suæ 78. piiss. ac religiosiss. scripsit Italicè,

Istoria dell' uno, e dell' altro Mondo, o sia Istoria divina impress. an. 1571. ad Magnum Etruriæ Ducem Cosmum lib. 5. in 4., ubi homo diligenter instruitur in fide, Christiana lege, ac bonis moribus.

Agunt de eo Arn. Vvion Lign. Vit. l. 2. c. 70. pag. 428., & ex eo Ant. Pocc. Appar. Sac. tom. 1. pag. 787., qui pariter *Gandum*, sive *Gardum* appellat, utpotè omnia de eo, aliisque nostris, ab eodem Arn. mutuatus. Michael Pocc. in Catal. Script. Florent. pag. 86., quem sacrarum literarum æmulatorem perpetuum appellat. Plac. Pucc. App. hist. c. 9. pag. 11. ortum eum nobili familia de *Gaddis* asserit, & multa alia mss. opera posteris reliquisse, quæ tamen distinctè non indicat, iterumque in Chron. Ab. Flor. pag. 144., ubi I. V. D., atque ob scientiam valde in patria commendatum scribit. Novissimè Iulius Negri è Soc. I. in historia Scriptorum Florentinorum impressa Ferrariæ 1722. pag. 328.

* Idest Musarum Præsidentem
* Sacerdotem, seu Sacris Musarum initiatum.

Sed perperam
ibi Monasticam
Religionem in-
gressus dicitur
seculo xvi. cū
circa finem sæ-
culi xvi. obierit.

col. 1. à quo etiam Iacobus *Gardus* appellatur; In Necrologio verò Mona-
chorum Abbatia Florentina vocatur cognomine *Gardius*, ejusque opus dicitur
posteris minimè poenitendum, laudatur à charitate, & diligenti cura infirmo-
rum, quam annis non minus viginti eis impendit, narraturque in Abbatia Bug-
gianensi, quæ Florentina est adnexa, in lethalem morbum incidisse, indeque
Florentiam reportatum, cum sex continuis diebus nullum prorsus alimentum
sumere quivisset, animam exhalasse nonis Novembris anno designato, Matre
adhuc superstite.

IACOBVS GRAFFIVS in Sæculo Petrus, nobilis Capuanus, Neapoli in S.
Severino Monastici Instituti affecta evasit an. 1572. die 3. Apr. ætatis suæ 22.
Vir quidem non minùs Viræ Sanctimoniæ, quàm morali scientia satis ubique ce-
lebris, iuris etiam utriusque Doctor insignis, & Neapolitanæ Urbis, ac Dico-
ceseos, non solum librorum Censor, sed etiam (quod in regulari Viro ibidem
hactenus inusitatum) Major Poenitentiarius. Eum Paulus V. Pont. Max. ob
doctrinæ, ac virtutis præstantiam, plurimi fecit, Abbatisque titulo, cum re-
gimen constanter recusaret, motu proprio honestavit. Graffius enim rerum
omnium caducarum abjectis curis, nihil antiquius habuit, quàm sacræ doctri-
næ studiis, veræque pietatis cultui, quamdiu vixit, vacare. Cum itaque Chri-
stianam Rempublicam, tum libris aureis, tum præclaris virtutum exemplis lo-
cuplerasset, non sine Sanctitatis opinione mortalis vitæ cursum Neapoli feliciter
complevit anno Æræ vulgaris 1620. die 19. Octob. ætatis suæ 72., cujus ve-
nerandam memoriam, & Neapolitani, & Capuani Cives usque in præsens re-
colunt. En operum ejus, eorumque impressionum Catalogus, quoad fieri
potuit, accurate collectus.

- 1 *Decisionum aurearum Casuum Conscientiæ pars 1.*, in 4. libros divisa; Venetiis
apud Damianum Zenarium an. 1591., & iterum apud eundem jam *locupletata*,
& *aucta* an. 1593., & tertio ibidem apud eundem an. Iubilæi 1600., & 4. pa-
ritèr Venetiis apud hæredem ejusdem Zenarii an. 1609., & iterum ibidem apud
eundem an. 1610., & Taurini apud hæredem Nicolai Bevilacqua an. 1592., &
Lugduni apud Iuntas eodem anno 1592.
- 2 *Decisionum aurearum pars 2.* tribus libris distincta, Venetiis apud Damianum
Zenarium an. 1596. in 4., & iterum an. Iubilæi 1600., & tertio an. 1611. *aucta*,
& *purgata*, & *emendata*, & 4. an. 1626. apud hæredem ejusdem Zenarii in 4.
- 3 *Appendix tam primi, quàm secundi tomii Decisionum aurearum*, in qua non so-
lùm multa in prædictis tomis contenta exactius, & diligentius explicantur; sed
etiam alia plurima *de Poenitentia*, & *Casuum reservatione*, *de Indulgentiis*, *de*
Excommunicatione, *de Electione*, & *regimine animarum*, Confessariis, ac Poeni-
tentibus admodum utilia, & necessaria adducuntur; Bononiæ 1603. apud Gaspa-
rem Biadonum, & Venetiis an. 1610. apud hæredem Damiani Zenarii in 4.
- 4 *Addimenta ad primam, & secundam partem Decisionum aurearum*; opus ve-
rè aureum, in quo præter ea, quæ aliàs & ventilata, & discussa fuere graviter,
nonnulla etiam nunc recenter prioribus auctarii vice apposita, & quædam pari-
ter planè nova &c. pertractata accesserunt. Venetiis an. 1610. apud hæredem
Zenarii, & iterum ibidem an. 1613. in 4.
- 5 *Confiliorum*, sive *Responsoium Casuum Conscientiæ* tom. 1., libris quinque
juxta Decretalium numerum, & ordinem distributorum. Venetiis apud Io:
Guerilium an. 1604. in 4., & iterum apud eundem an. 1610.
- 6 *Eorundem Confiliorum &c.* tom. 2. lib. 5. Venetiis apud eundem anno 1610.
& anno 1612. in 4.
- 7 *Practica quinque Casuum Summo Pontifici reservatorum juxta decretum Cle-
mentis*

mentis VIII., & etiam reservatorum Episcopis, & Archiepiscopis Italiae, & etiam Interpretatio undecim Casuum Prælati Regularibus reservatorum. Neapoli, ex Typographia Tarquinii Longi an. 1609. in 4. iterumque ibidem apud Scorrigium an. 1613., & Mediolani apud Io. Bapt. Bidellum an. 1610., & Venetiis apud Georgium Valentinum anno 1619.

8 *De Arbitrariis Confessoriorum, quæ attinent ad Casus Conscientiæ* l. 2. Neapoli, ex Typographia Lazari Scorrigii anno 1613., & Venetiis apud Georgium Valentinum anno 1619.

9 *Sermones Spirituales totius anni* in duas partes divisi, quarum una continet *Conciones* à Dominica prima Adventus usque ad festum SS. Trinitatis. Secunda *Conciones* à festo Corporis Christi usque ad Dominicam XXIV. post Pentecosten, nec non *sermones* 5. de omnibus Sanctis: alium de *Horzo deliciarum Mariæ*: alium de *singulari dormitione ejusdem*. Item *contemplationes*, seu *considerationes* plurimas super Orationem Dominicalem. Venetiis apud M. Ant. Zalterium an. 1595., & iterum an. 1610. ibidem apud eundem 4., & tertio Colon. anno 1605. in 8. apud Io. Honthemium: ex his Hipp. Marr. in Bibl. Mariana hæc recenset. *De salutatione Angelica* serm. 3. *De Responsione* M. 1. *De Ortu Mariae* 1. & *De singulari dormitione* M. Sermon. 1. Scripsit etiam

10. *Sermonem Panegyricum* egregium de S. Patre Benedicto, cujus meminit Benedictus Hæphtenus Prolegom. 1. in vitam S. Patris Benedicti classe 5. reliquit etiam hæc mss.

11 *Summam Casuum Conscientiæ* copiosis. ac utilis. in quatuor partes divisam, in quarum prima agitur de *Sacramento Pœnitentiæ*, in secunda de *Præceptis Decalogi*, in tertia de *modo interrogandi Pœnitentem*, in 4. de *Censuris*: præmittuntur approbationes duorum Theologorum ex nostris à Revmo Patre Præsidente Deputatorum, & etiam Censuræ Synodali ab Archiepiscopo Neapolitano pro impressione facienda an. 1588. quæ tamen hætenus facta non fuit, sed opus hoc asservatur ms. in Bibl. S. Severini. Extant etiam ibidem

12 *Plures Sermones Spirituales autographi*, veram Sapientiam, & Sanctitatem redolentes. Item scripsit,

13 *De Potestate Papæ*, qui liber jussu Pauli V. Summi Pontificis allatus fuit in Vatic. Bibl., sicuti legitur in Epigraphe suppositæ effigiei ejusdem Grassi, quæ visitur in Sacratio S. Severini. Venetiis in Bibliotheca S. Georgii M. extat ejusdem Grassi opus ms.

14 *Tractatus Sacerdotalis præ Confessionibus audiendis*, lectus, seu dictatus ab eodem ibidem, scribente, & audiente Constantino Cajetano in eodem Monasterio Monacho.

Grassium celebrant Arn. Vvion Lig. Vit. l. 2. cap. 70. pag. 428. quocum in S. Georgio se degisse an. 1595. affirmat: Gabr. Buc. in Benedicto Rediv. ad annum 1588. Georgius Draudius in Bibl. Clas. fol. 593., ubi meminit Sermonum spiritualium. Nicolaus Toppius in Bibl. Neap. pag. 109., sed nimis parce, & jejune. Ant. Poss. in App. Sac. tom. 2. pag. 787. juxta editionem Coloniensem anni 1608. Hipp. Marr. Bibl. Marian. part. 1. pag. 628., qui eum vocat *Virum non vulgari doctrina instructum, & raris virtutum ornamentis insignitum*. Hier. Ghil. vol. 2. Theat. Vir. lit. ill. pag. 108. & seq. qui inter omnes Casuum Conscientiæ Professores, neminem tam Recentiorum, quam Antiquorum clariùs, ac puriùs Grassio necessariam illam, ac salubrem doctrinam exposuisse affirmat: neminem faciliùs, & efficacius graviora dubia his de rebus dissolvissè, ejusque opera *pulcherrimos ingenii fructus* appellat, Confessariis, ac Pœnitentibus, moralisque Theologiæ studiosis summè utilia, ac plurimâ laude dignissima.

Ludov. Moreri Grand: dict: hist. tom. 3. pag. 70. col. 2.; qui tamen, cum eum Abbatem *du Mont Casin'* nuncupat, ita intelligendus est, ut Grassius Abbas (tituli tantum) Congr. Casin. fuerit, non verò Casin. Monasterii; Galli autem Abbates omnes Congr. Casin. *Abbez du Mont Casin'* vocant, ut etiam supra in Gregorio Cortesio monuimus. Georgius Matthias Conig. Bibl. vet., & nov. pag. 357. ubi unicum ejus opus, *Decisionum aurearum* recenset. Novissimè Bern. Pez Epist. viii. Apol. pag. 164. meminit Jacobi Grassii sermonum in Dominicis, & Festis in 4. Coloniae 1627.; at Epistola X. pag. 234. in Catal. Scriptor. Ord. nostri, qui ab an. 1600., usque ad an. 1717. incluserunt, tria alia ejusdem opera enumerat. Itemque Felix Egger Idea Ord. Hierar. Bened. lib. 2. pag. 3. dissert. 3. n. 3. pag. 407. eum Virum undique doctiss. vocat, doctrinaeque toto Orbe compertae; laudat insuper ejus angelicam puritatem, morum summam integritatem, suavissimam in omnes comitatem, ac in primis tenerimam in Deiparam devotionem, & fiduciam, refertque ejus dictum in ejusdem fiduciae probationem, *Cælum scilicet, Terrasque prius peritura, quam eum, qui seriò devotus Deiparae extiterit*; & etiam eadem part. 3. dissert. 8. pag. 522. ubi quaedam ejus opera enumerat. Denique in quibusdam Regestis nostrorum Monachorum dicitur Grassius, *Vir I. V. D. Castiss. insignis, Abbas Titularis*.

Vitam porro ejus duo pierare, ac doctrinâ insignes Monachi S. Severini Neapolis literis consignarunt, *Aloysius* nempe *Carrafa* ejus olim Confessionum Auditor, cujus autographum Latino Idiomate exaratum in Tabulario prædicti S. Severini asservatur; exemplar vero in brevi Chronico ejusdem Monasterii à Benedicto Laudati composito, legitur; In qua vita quoties Aloysio Grassium nominare contingit, *Beati Patris* titulo eum honorare non dubitat; alter ejus vitæ Scriptor, fuit Jacobus Majorica ejusdem Grassii discipulus (de quo mox) qui tom. 1. rerum memorabilium ad annum 1620., brevius quidem, sed æquè fideliter ejus gesta, virtutesque describit, Italico tamen sermone. Ex quibus, quæ præcipua, & admiratione digniora sunt visa, Latine reddita delibavimus. A puero nempe eximia pietatis, ac perniciosissimi ingenii, mirique in scientiis profectus specimen dedit; sed in primis amore, & cultu ergà Deiparam accensus, Virginei candoris liliū jejuniorum, ac verberum spinis circumdatum, ideòquè pulchrius, & fragrantius efflorescens, eidem obtulit. Doctoris Lauream assequutus, trecentos aureos, quos in convivis, aliisque inutilibus pompis, mos erat insumi, ipse honestis Puellis locandis consecravit. Advocati verò munere nullius prorsus lucri, aut commodi gratia, sed unice pro Dei amore, pauperumque utilitate, summâ omnium laude perfungebatur. Monachus deindè, orationi, ac poenitentia adeò deditus, ut in extasim quandoque raptus, cœlestis Patriæ dulcedinem prægustaret. Præter Psalmodiæ pensum, ac quotidianum Missæ Sacrificium, quamvis librorum Scriptioni, ac Spiritualibus Verbis, ac Diœcesis innumero populo refertæ, negotiis esset implicatiss., incredibile videri posset tot etiam vocales preces, Rosaria, Coronaque, ut dicimus, parva item Officia, integrum insuper Psalterium, cunctasque Dominicales orationes per annum, quotidie eum recitasse, nisi creberrimâ experienciâ constaret, eos, qui Deo familiarius adhærent, nihil non ex voto conficere, nihil non facile operari. Nigro pane, purâque lymphâ plures annos victitans, reliquos cibos, si quando sumeret, cinere aspergebat. Saccum tantummodo pilea infartum annis triginta prò cubili habuit. Somnus illi brevissimus, nam ad Sacram Synaxim noctu surgens, duas etiam integras horas, spretis capitis, quibus afflictabatur doloribus, aliisque morbis, rerum cœlestium contemplationi dabat, cilicium insuper asperrimum à scapulis ad genua usque in modum indussum produ-

productum, alternis diebus gestans, ne scilicet dolor consuetudine teneretur, sed potius identidem recrudesceret. Paupertatis rigidissimus Custos, nihil unquam pretiosi, aut pulchri in Cella admisit, neque ullum pecuniæ usum; Ut erat autem humillimus, à quacumque dignitate alienum semper se præbuit, nec nisi admodum invitus, & pro viribus reluctans, à Paolo V., cui librum suum *de Cosibus reservatis*, obtulerat, Abbas Titularis creatus fuit; nec enim fluxos honores curare poterat, qui coelestia unice desiderabat. Erga Proximos charitate servens, non solum infirmis diligentissime inserviebat, sed etiam lucrandia Deo animis, maximè autem scelerosis, scripto, ac verbo assidue vacabat. Nemo illum torpentem otio, nemo adversus quempiam iratum vidit. Venetiis in S. Georgii M. percelebri Monasterio Magister Tyronum constitutus, illos in monasticis disciplinis diligentissime erudit. Sacros etiam Canones plures aunos doctissime explicavit. Denique magnis laboribus pro Ecclesia Dei, tam scribendo, quam Confessiones audiendo, regularique observantiæ, ac jûgi penitentiaë satis austerè operam danda, confectus, gravissimis etiam, tribus ante obitum annis, Podagræ doloribus, aliisque morbis, patientissimè, & cum gratiarum actione toleratis, morti jam proximus, adduci tamen non potuit, ut vel lineam interulam, vel lineum pileolum sumeret, laneâ subuculâ dimissâ, quamvis febrili æstu graviter ureretur, hoc tantum enixe effugitans, ut Eucharistico quotidie pabulo reficeretur. Die demum obitus sui, aliisque rebus futuris prænuntiatis (nam prophetia etiam Spiritu donatus fuit) felicissimè in Domino obdormivit anno 1620. die 19. Octob.; De quo duo præclarissima tradit supra; laudatus Ven. Aloysius Carrafa eidem a confessionibus, testis utique omni exceptione major, nempe toto vitæ decursu nunquam læthale crimen, plena saltem voluntate, admisisse, ac virginalem integritatem ad obitum usque illibatam servasse. Corpus peculiari loculo repositum in veteri Ecclesia S. Severini quiescit. Multis præterea in vitâ, & post obitum miraculis, præsertim in Dæmonibus effugandis, Grassius effulsit; interque ea, puero etiam luminibus orbatò lucem restituisse, aliaque mirabilia edidisse narratur, quæ debitis probationibus literis consignata ad Dei, servique sui gloriam, ac posterorum, qui illa sciverint, utilitatem, & exemplum, extant in Archivio S. Severini. Pauca hæc, ex Grassii gestis, atque virtutibus à laudatis Scriptoribus, relatis, excerptimus, ut qui jam scientiâ, & eruditione toto erat Orbe notissimus, Sanctimoniam quoque veneratione refulgeat.

JACOBVS MAJORICA, Patria Neapolitanus, Origine tamen Hispanus in eodem S. Severini Cœnobio Monastica emisit vota anno 1605. die 16. Iulii, ac deinde Prior Titularis declaratus, Religiosi viri partes omnes egregie admodum adimplevit; nam sub Grassii Mag. nomen ejusdem non minus, quam Virtutes sortitus, magnis gressibus, Magistri exemplo præcunte, iter perfectionis arripuit. Columbæ enim simplicitatem, Serpentis prudentiâ munitam, ad ultimam usq; ætatem retinuit. Otii, ac torporis perpetuus, ac juratus hostis, vel in oratione, vel in lectione, vel in scriptione tempus omne vige sapienter insumpsit. Sed duæ præcipuè, inter virtutes reliquas, in eo eminebant, precationum videlicet frequentia, ac regularis paupertatis custodia, quas in eo veluti in speculo ceteri sodales intuentes, acribus stimulis ad imitandum jugiter perurgebantur; senio tandem confectus, cum artuum doloribus, toto ante obitum triennio, graviter torqueretur, Domino gratias referens, illud frequenter alacris repetebat, *Sit Nomen Domini benedictum*; Itaque Christi bonus odor factus, heroicis virtutibus redolentem animam Deo suavissimè reddidit anno 1669. die 1. Februar. Egregius hic Vir, quæcumque tam in Monasterio S. Severini, quam in Urbe Neapo-

Neapoli, ac propinquis, distansque regionibus suis temporibus acciderunt, quæque digna memoratu videbantur, simplici quidem, sed veridico, fidelique stylo Italice descripsi plurimis voluminibus, quæ diligenter asservantur in Bibl. S. Severini; quorum titulus in hæc verba conceptus ad me Neap. transmissus est.

1. *Varie casa notabili concernenti a varie materie, come di Morale, Politice, Exorditione, Istoria, curiose, ed utilia sapienti, come scritte con somma fedeltà, e sincerità Monastica, siccome di varj usi concernenti l'Osservanza, Regolare, Benedicte, no-Casinese; opera maravigliosa compresa in 40. Volumi, fra quali uno contiene, l. Bandi, Ordini, e Successi, accaduti nella revolutione della Città di Napoli del 1647, coll' origine, progresso, e fine della medesima. Il che da niuno Autore è stato con tal sincerità descritto.* In his voluminibus continentur etiam

2. *Vita Ven. Scriptorum Dei Jacobi Grassi, & Fr. Jacobi ab Hersulano Conuersi, seu, ut nos dicimus, Comassi S. Severini.* Item

3. *Ex SS. Patrum, ac Philosophorum operibus, quorum lectio illi frequentissima, varias sententias, ac documenta collegit ad rectam vitæ rationem instituendam.*

Ejus honorificam mentionem facit Abbas D. Benedictus Laudati ab Altamura in brevi Chronico S. Severini ms., ex quo ferè omnia desumpimus.

IACOBVS TRAMONTANA, nobili Stemmato Messanæ in Sicilia ortus, in Monasterio S. Placidi extra eam Urbem nostris adscriptus anno 1574. die 2. Maii, ad Prioris postea gradum euectus, eoque munere in Casinensi Archiepiscopio, ac in Monte regali in Sicilia, & alibi egregie administrato, ubique singularis pietatis, ac eruditionis famâ resplenduit. Hic a gravioribus disciplinis, quas profunde admodum hauserat, ad amoeniores literas, & eloquentiæ studia conversus, Palladem æquè, ac Musas proprias expertus est. Quinimo cum eximia prudentiâ, ac in rebus agendis maximâ dexteritate præditus, ab omnibus suspiceretur, eum Messanensis Senatus ad Philippum III. Hispaniarum Regem Oratorem misit anno 1603. ut sacras D. Placidi, & Socior. MM. Reliquias prætio, pulcherrimâque thecâ inclusas, quam Messanensis Urbis Icon, auro, argentoque affabre efformata manibus gestabat, eidem regi deferret. Quam vero ipsi Regi jucunda, cupitque Magnatibus grata fuerit, pedum Sacrarum Reliquiarum oblatio, sed etiam Jacobi Religiosa urbanitas, ac eloquentia (cultissimâ enim oratione legationem obivit). Regia munificentia declaravit, quæ non solum in Patriæ commodum a Jacobo postulata benigne concessit, verum ipsum quoque Oratorem annuâ septingentorum aureorum pensione donavit. Obiit etiam Jacobus, ac in Italiam detulit partem haud modicam Sacrarum Reliquiarum 200. SS. Monachorum Martyrum, sub Zafa Arabum Rege apud Burgos in Monasterio S. Petri de Caradiña coronatorum, quorum unus Brachium Casinensi Monasterio, ad quod in redditu devotionis, ac pristini amoris gratiâ, divertit, dono dedit. Tanto igitur honore, ac beneficiis auctus, cum Patriam repetivisset, majore in dies veneratione, ac virtutis laude apud omnes vixit usque ad annum 1605. his editis, ac vulgari ingenii sui fanibus.

1. *Fenalis Pompa Serenissime Margaritæ Austriacæ Caroli V. Imperatoris Filie, Parma, ac Placentiæ Ducissæ per RR. DD. Monachos Casinenses in Monasterio S. Sixti Placentiæ commorantes anno 1586. descripta Or.* Ibidem impressa apud Antæum Comitem eodem anno in 4.

2. *In redditione Placentinæ arcis ad Illustriss. & Excellentiiss. Octavianum Farnesium Placentiæ, & Parmæ Ducem, Carmen Encomiasticon.* Placentiæ apud Joannem Bazzacchium anno 1589. in 4.

3. *De Familia Farnesia lib. unus carmine exornatus*

4. *De Senilijs Placido, & Socio MM. ad Philippum III. Hispaniarum Regem*

Oratio, quam Italicè versam edidit *Joseph Bonfillus* in *Hist. Sicil.* parte 5. lib. 1. à pag. 8. usque ad pag. 23.

5 *Brevis, & dilucida narratio ad Senatum Nobilis Urbis Messanæ de Advectione, & Oblatione Sacri Reliquiarii SS. Placidi, & Sociorum MM. Philippa III. Regi Catholico, & invictissimo Vallisoleti per Io. Godinez de Millis an. 1605.*

* *Vagliadolid.*

Multi, nobilesque Authores Iacobum Tramontanam laudibus extollunt, nempe Arn. Vvion Lign. Vit. l. 2. cap. 70. pag. 419. ubi inter cætera, *superest*, inquit (anno scilicet 1595., quo Vvion opus suum evulgavit) *& scribere non cessat*. Cum autem duo tantum ejus opuscula recenset ibidem, videlicet *Feralem Pompam, & de Familia Farnesiorum*, addatque eum scripsisse alia nonnulla, quæ nondum viderat, ea putandum est esse alia hæc tria à nobis hic indicata. *Joseph Bonfillus Hist. Sicil.* parte 3. l. 1. p. 5. *Plac. Sampierius in Iconologia M. V. l. 2. cap. 23. pag. 288. Rocchus Pyrrus Sicil. Sacr. l. 4. pag. 280. Plac. Reina in Hist. Messan. p. 1. pag. 525. Ioseph Ambrosius in Relatione Solemnitatis Epistolæ Marianæ pag. 383. Benedictus Chiarellus in monumentis Sacris Messanæ pag. 173. Iulius Ambrosius Lucenti Ital. Sacr. restrict. auct. pag. 1023. Denique Anton. Mongitore in Bibl. Sicula parte prima pag. 304.*

IACOBVS MARIA RAIMONDI, Patria Venetus, Professus Monasticam Regulam in S. Georgio M. Venetiarum die 13. Dec. anni 1664., & ibidem Cellerarius, ac deinde Prior, demumque Abbatis titulo decoratus anno 1720. scripsit simplici stylo,

Pie considerazioni, ed eccitamenti al Cristiano alla fuga delle vanità del Mondo. Bergomi anno 1681. apud Fratres Rossi, & alia quædam opuscula spiritalia; vivebat anno 1722.

IGNATIVS GALEANVS à Panormo, Iosephi Galeani Medici celeberrimi filius, in Monasterio S. Martini de Scalis profanas vestes sacro cucullo commutavit an. 1644. die 14. Septemb., qui cum esset à natura amœno præditus ingenio, humaniores literas, quâ metrò, quâ prosa feliciter excoluit, uti quædam poetica, quæ patria lingua composuit, per typos commendata posteritati, testantur; nec minùs tamen literis, quàm pietate, ac religione floruit. Decanus enim cum esset, ac Tyronum præceptor, Regularis Disciplinæ zelum, quod estuabat, satis luculenter ostendit, eosdem Tyrones ad Monastici instituti normam diligentissimè instruens, quo in munere, vitæ stadium complevit Panormi anno 1681. die 9. Decembris, ejus lucubrationes sic prænotantur,

Canzoni Siciliane, impressæ in Musis Siculis; Panormi typis Iosephi Bisagni anno 1653. in 4. parte 4. pag. 226.

De eo cum laude agunt Io. Evang. à Panormo in Anagramm. pag. 164. Iosephus Galeanus in prædictis Musis Siculis. Ant. Mongitore in Bibl. Sicula part. 1. pag. 309.

IGNATIVS SQVARCIALVPI Florentiæ, nobili familiâ natus Patre Manfredo, in Cornubio S. Mariæ ejusdem Urbis Monasticæ Regulæ jugum subiavit an. 1475. die 9. Apr. Floruit Leonis X., & Clementis VII. Maximorum Pontificum temporibus, quorum etiam propinquus fuisse dicitur. Vir quidem & probus, & doctus, singularisque prudentiæ in Monasteriorum regimine; nam Abbas electus, Casinense Archicœnobium, quod eo tempore Congregationi S. Iustinæ unitum fuit, annos octo trimâ administratione, Congreg. verò universam quinquies Præsidis autoritate summa cum laude moderatus est; adeo ut laudatus Leo X. diploma emisserit, quo Casinensis Congreg. Generalis Præfectura Ignario perpetuò demandabatur; quod nihilominus effectu caruit, nam D. Gregorius * Alvarottus Patavinus S. Laurentii de Averfa Abbas violent-

* Non Georgius ut aliqui perperam habent.

to sanè, ac sacrilego ausu, Pontificium Diploma, antequam in Comitibus Generalibus an. 1521. legeretur, utriusque manu discepsit, ut fusiùs Cavaccius narrat Hist. S. Iustinae lib. 6, pag. 272. Zelo quidem ductus, sed nimis audaci, ne scilicet Congreg. Instituta in re adeo gravi, quae certe in exemplum transitura erat, infringerentur, diris ob id Pontificis devotus, & Congreg. nostrae decreto, quae facinus maximè improbat, Praesulatu in perpetuum exutus. Nec Leo dimittat adeo benevolum, ac proum erga Ignatium animum gessit; idem praestitit Clemens VII. qui tanti illum fecit, deque ejus virtutibus egregià adeo opinionem concepit, ut alio per honorifico Diplomate Romae dato an. 1514. die 30. Martii Apostolicum Nuncium, ac Reformatorem totius Cleri summam cum potestate per universam Italiam eum constituerit, Ceterum Ignatius singulis ab eo rectis Monasteriis, (nam plura alia praeter Casinense, eaque ex totius Congregationis praecipuis administravit, nempe S. Iustinae Patavinae, S. Pauli extra Urbem, S. Mariae Florentinae, S. Georgii Majoris Venetiarum, S. Benedicti Mantuani, S. Petri Perusinae, S. Martini Panormi, Sanctarum Florae, & Lucillae Aretii) ingentia commoda, ac praeclearissima beneficia comparavit. Nam Casinense Monasterium eo Praefule, atque Authore plurima praedia, Oppida, aliisque olim amissa postliminio recepit; amplissima privilegia a Leone X. Pont. Max., & Ferdinando Rege Catholico obtinuit, multis denique elegantibus aedificiis, pulcherrimisque codicibus vastae molis, quorum ad Sacram Synaxim usus est (minio, auroque intra majorum literarum spatia plurimum SS. Figuris affibere expressis, ac nitidissimo charactere conspiciis), quodque praecipuum est, saluberrimis institutionibus ornatum fuit, Saevo Germanensium quoque superbia, ac temeritas fracta, & identidem rebellantes spiritus coerciti. At verò Patavii S. Iustinae Sacrarium pretiosissima ditavit suppellectile, ejusdemque S. Virginis, & M. argenteam Statuam triginta quinque pondo excitavit. Florentinae denique celebrem Bibliothecam (quae hactenus magno in pretio Eruditis est) picturis haud ignobilibus decoratam, librisque selectissimis, praesertim Graecis refertam, sedulo instruxit. Multis denique honoribus non minus quam laboribus egregie perfunctus, gesto etiam quinta vice, post Alvarotti ausum, supremo Praesidis Magistratu anno 1524., & Casinensis Coenobii regimine anno 1526. editis ubique religionis, pietatis, ac sapientiae documentis, Florentinae quo aliquo ante obitum tempore, ut providus Naclerus vela contrahens, se receperat, divinis tantum contemplationibus, ac piis operibus vacans, saepe omnium virtutum exemplar exhibens, ad beatam aeternitatem, tutum, ac expeditum iter sibi sternere pro viribus studeat, quod feliciter ibidem ingressus fuit eodem an. 1526. aetatis suae 78., in Capitulo, ut dicimus, ubi Monachorum Conditorium est, sepultus; Ingenii vero ejus insignes dotes, doctrinaeque praestantiam, tum sacrae, tum humanae, plures utraque lingua, Latina, scilicet, & Etrusca, tam metro, quam prosa exaratae lucubrationes clare testantur, quarum aliquot, quae in Casinensi Bibl., alibi hucusque perstant, hic est elenchus.

* Num. 100.

1 *Oratio, seu Sermo in honorem Sanctissimi Patris Benedicti* habitus coram Magno Monachorum*, & populi caetu, quando solemniter capta est possessio Monasterii Casinensis à Monachis S. Iustinae de Padua anno 1505., incipit: *Introibimus in Tabernaculum ejus &c.* quem sermonem pulcherrimum vocat Placidus Romanus in supplemento de Viris Illustribus Casinensibus; incipit

Traditum accepimus à Sapientibus, cuiuslibet principio vim, & perfectionem inesse totius &c. terminatur: *Hic igitur finis dicendi, sed non pro tanto munere gratias agendi sit*: est pagg. integrar. n. 14. cujus exemplar apud me est ex dono D. Hippolyti Pugnotti. Erat autem tunc temporis Ignatius Generalis Procurator Congre.

Congregationis in Romana Curia, ut constat ex hac ipsa ejus Oratione, ubi circa finem sic habet. „ Et quidem, fratres, vobis, qui mansuri estis, abiturus in video, in porta Vos, & fida statione relinquens: Ad rediit rursus Romanorum fluctuum revocor discrimina, & naufragia gemebundus ingredior: „ *Et post pauca.* „ Sancti hujus Collegii obire servitia satius foret, quam Romana frequentare quotidie, atque observare palatia. „ *Denique paulò post.* „ Me, inquam, Curialium commerciorum curis implicito, proteget vos Deus in Tabernaculo suo à contradictione linguarum &c.

2 *Sermo alter de Aprehenstione possessionis Monasterii Casinensis, incipit: Operæ pretium duxi &c.* Erant mss. apud Constantinum Cajetanum.

3 *De aggregatione Monasteriorum Siciliae ad Congregationem Casinensem, sermo; incipit: Superat vires molēs; Ad Monachos Panormitanos.*

4 *De visione Fernandi Consalvi liber unus; incipit: Illustris Fernandi &c.* Qui liber, unà cum prædicto sermone de Sicula aggregatione, extabat apud eundem Cajetanum, teste Joanne Baptista Maro.

5 *Historia Abbatiae Florentinae* nondum tamen completa. 6 *De reformatione Casinensis Conobii.* 7 *Epistolarum liber.* 8 *In SSam Trinitatem Carmen Sapphicum*, seu hymnus, qui extat ms. in Bibl. Casin. teste eodem Maro, quem etiam hymnum Poccian. in Catal. Script. Florent. dicit, concini solitum fuisse à Casinensibus in suis Ecclesiis. 9 *Plures hymni in honorem S. Bertharii Abbatii Casinensis, & Martyris, Sancti quoque Mauri Abbatii, & S. Placidii Abbatii, & M.* in Bibl. Casin. mss., quos hymnos cum prædicto de Sanctissima Trinitate Petr. Ricord. suo adhuc tempore in Abbatia Florentina cantatos à Monachis testatur; Sunt autem sapphico carmine. 10. *Mons orationis cum tractatu de Scala Caeli S. Augustini* impressus Florentiæ anno 1524. 11 *De Virginitate hymnus Carminibus hexametris.* 12 *De Laudibus Virginis Mariæ liber versibus hexametris.* 13. *Epistola S. P. Benedicti ad S. Scholasticam Sororem, & hujus ad prædictum S. Benedictum, versibus petruseis tertio Rhythmo.* Item Italicè 14 *Ventinove Sonetti sopra gl' elementi.* 15 *Orationum diversis in locis Congregationis habitarum lib. 1.* 16 *Orationum coram Republica Florentina, aliisque tum Principibus, tum privatis viris habitarum lib. 1.* Pleraque ex his Constantinus Cajetanus invenit Venetiis in Monasterio S. Georgii Majoris, & in suam Anicianam Bibliothecam transtulit.

Laudibus exornatur eximiis a Mich. Pocc. supra laudato, à quo vocatur *Vir Sanctitate, ac bonarum literarum scientia clarus, atque illustris Poeta, ingenique cunctis admirandi*, qui tamen perperam ejus obitum an. 1520. contigisse scribit; quod sphalma habet etiam ex eodem Pocciantio desumptum, Julius Negri in Histor. Scriptor. Florentinor. pag. 236. col. 1. Ab Arn. Vvione Lign. Vit. l. 1. c. 16. pag. 29. ad an. 1527. lib. 5. c. 8. pag. 592., & ad an. 1515. In divinis, ac humanis literis apprime eruditus *pulcherrimorum sermonum* Scriptor nuncupatur. A. M. Ant. Scip. in Elogiis Abb. Casin. 2. edit. pag. 215. & seq. tali encomio memoratur: „ Gravissimis moribus venerationem ab omnibus fumantem promeritus; Sermone, & scripto eloquentissimus, minificus Religiosæ disciplinæ cultor, & exactor, Casin. Coenobii restaurator, ejusque bonorum recuperator, per totam Congreg. religionis, ac solertiæ famâ, ingenique, ac multiplicis doctrinæ monumentis clarissimus „ A Plac. Rom. in supplem. de Viris Illust. Casin. c. 3. pag. 111. & à Io: Bapt. Maro in Notis ad eundem; & rursus ab eodem Plac. Rom. in Annal. mss. seu Hist. Monast. Casin. his verbis „ Præses nostræ Congreg. Conventum Kal. Oct. indixit. Convenientes itaque Patres, ad indicium diem post humilem invocationem gratiæ Spiritus S., Ignatium unum

* Secundum

1511. 1520.
1524.* Barletta
M. Anton. Sci-
pio pag. 205.

„ ex nostræ Congr. Venerabilem, & sapientiss. Abbatem in Prælatum Casinensem
 „ nonagesimum tertium * elegerunt, qui ex humilitate mentis suæ diu reluctatus
 „ est (ipse enim in Comitibus tanquam unus ex Patribus Congr. aderat) clamans se
 „ indignum, & penitus insufficientem ad tale gerendum, & sustinendum onus, in
 „ quo plus periculi metuendum semper assument, quam honoris. Aquietus
 „ tandem precibus Patrum, iniunctum sibi munus cum omni humilitate assum-
 „ pfit, moxque decimo quinto dehinc die Romam profectus, indeque paulo post
 „ egrediens, San-Germanum (pluribus Civibus, necnon Monachis quibusdam
 „ nostris, atque Clericis ei obviam prodeuntibus) cum maximo honore, omni-
 „ umque lætitiâ pervenit, ubi paucis commoratus diebus, ad hoc Monasterium
 „ ascendens, à Monachis cunctis lætantibus exceptus est. Hic Abbas non sine di-
 „ vina providentia, & ordinatione, a Patribus huic Cœnobio præfatus est, cum
 „ ob ejus singularem Religionem, devotionemque erga S. P. Benedictum, tum ob
 „ amorem, quo sacrum hoc Cœnobium prosequabatur, ab ea die, qua Monasterii
 „ possessio capta fuit à Patribus nostris, quorum unus extitit, concionemque co-
 „ ram Populo habuit; Undè huic Cœnobio novem ferè annis, interpolatis licet
 „ temporibus, præesse promeruit „ A Plac. Pucc. in Chron. Abbat. Florent.
 „ pag. 65., & 70., & seqq. ubi plurimi eum factum dicit tum à Florentina Nobili-
 „ tate, tum à Romana Curia, ejusque amicitiam sancte coluisse Marsilium Fici-
 „ num, Picum Mirandulanum, & Angelum Politianum: Iterumque in App. hist.
 „ de Vir Ill. Abbat. Florent. pag. 21. eum vocat virum doctiss., mitem, ac divini
 „ cultus maximè Zelatorem. Multa scripsisse utilissima, multis præfuisse Cœno-
 „ biis, quinquies Præsidem egisse, quorum omnium administratione dimissa, die,
 „ noctuque in Sacris literis se exercuisse, citatque inter alios de eo agentes, For-
 „ tunatum Scholam, & Constantinum Cajetanum. Diploma quoque Leonis X.
 „ datum Romæ anno 1514. Pontificatus sui II.; à Julio Ambr. Lucenti in Italia
 „ Sac. Restr., aucta &c. pag. 962. & 966., & à Petr. Ricor. hist. Monas. Dial. 4.
 „ pag. 457. à tergo, qui eum nobili familia ortum scribit, quæ Urbis Senensis, &
 „ plurium nobilium Oppidorum Dominium olim obtinuerit; Vultus quidem cor-
 „ porisque majestate, ac pulchritudine inclytum, sed intellectus sublimitate, in-
 „ geniique in divinis, humanisque scientiis excellentiâ, quâ nemini suo ævo tum
 „ versu, tum soluta oratione concessit, multo illustriorem. Leoni X. valde fami-
 „ liarem, quem etiam non parùm impulit ad Monasterium Casinen., cujus quam-
 „ vis Pontifex creatus, Commendæ, ut sequioris ævi vocabulo utar, tamen titu-
 „ lum retinebat, Congregationi nostræ uniendum; quæ Ricordati assertio ita ex-
 „ plicanda est, ut non quidem Leo X. sed Julius II. anno 1505. Casinen. Archiste-
 „ rium nostræ Congr. coniunxerit: Leo enim per id temporis Cardinalis tantum-
 „ modo erat, Jo: Medicæus nuncupatus, ejusdemque Casin. Cœnobii Commenda-
 „ tarius, quod tamen laudati Julii Pontificis rogatu, urgente in primis magno
 „ Consalvo Neapolis Prorege, ob insignem Victoriâ de Gallis apud Barulum in
 „ Appulia D. P. Benedicti ope, ac prædictione reportatam, statim dimisit, refer-
 „ vatâ sibi nihilominus quatuor millium aureorum pensione, quam electus postea
 „ Pontifex Leo, Ignatii precibus, ac persuasione Monasterio Casinensi benignè
 „ indulgit. Jacobus Cavaccius Hist. S. Justinæ l. 6. pag. 262., & 272. secundæ
 „ editionis Patavinæ an. 1696. multis de Ignatio agit; sed Typographi incuriâ
 „ annus 1541., pro 1521., ibidem scribitur, quo Alvarottus Leonis X. Diploma
 „ ab Ignatio prolatum temerè satis discerpfit. Petr. Ant. Torn. (de quo infra)
 „ in libro *Origine, e progresso della Congregazione Casinense* tom. 2. l. 3. pag. 433.
 „ ubi à sacrâ Doctrinâ, Religionis Zelo, prudentiâ, aliisque virtutibus eum pluri-
 „ mum commendans, Perrexisse eum narrat in Siciliam, ut possessionem illorum
 „ Mona.

Monasteriorum anno 1566. nomine Congreg. Casin. caperet, & Panormi in Senatu recitare celebrem, & elegantiss. orationem in laudem Siculæ Nationis, quam una cum alia Casini habitâ asservari miss. in Bibl. S. Martini de Scalis asserit. Constan. Cajet. de *Religiosa S. Ignatii per Patres Benedictinos Institutione* lib. 1. pag. 57. de Ignatio Squarcialupo sic loquitur „ Vir ille doctissimus, æquè, ac religiosiss. Ignatius Squarcialupus Leonis X. Pontif. Max. Consobrinus, Casinas Abbas, extructâ apud Albanetam Cappellâ, Altare posuit Purificanti Virgini, ibidemque felici omine S. Ignatium M., veluti in proximo venturi hospitis præfagium, Sanctamque Scholasticam hinc, & inde patientem Christum depinxit. „ Marcus Ant. Maltempi *Domini Illustri di varie Religioni degni di memoria, e in prima di S. Benedetto C. C. l. 2. c. 2.* impressionis per quam raræ Urbeyetanæ ejus meminit. In Necrologio omnium Monachorum Abbatie Florentinæ, quod in Cella Prioris pro tempore asservatur in fol. pag. 16. de Ignatio Squarcialupi sic scriptum reperitur. „ Anno Domini MDXXVI.

„ Dominus Ignatius Squarcialupus Monachorum decus, cum esset Abbas Casinensis, gutturis ulcere, suum ad octavo Kalendas Decemb. diem, non sibi quidem, sed nobis dolentissime obiit. In quo non qualis esse solet unius hominis probitas, sed omnes simul ingenii mores, omnes virtutes, omnis sanctimonia, omne fulgoris Monastici specimen concidere. Cujus tanta prudentia, ingeniumque fuit, ut nulla res, tam ardua, nullum negotium tam inextricabile fuerit, quod suo callenti consilio, providentiâ, dexteritateque celeritè non explicaverit. Tanta memoriæ ubertas, ut oblivisci nil posse videretur. Tanta eruditio, ut unus saperet, quidquid reliqui ferme sapiunt, nec unâ tantum, vel alterâ, sed omnibus æquè liberalibus disciplinis vel excellentissimè videretur excultus. Tanta in eo humilitas, & sui contemptus, ut dictu incredibile sit, tanto viro inesse potuisse. Si devotio quæritur, sensusque divinorum, & gustus, unus omnium devotissimus, ac ferventissimus fuit. Pudicitiam, & sensuum continentiam in ipso laudare ociosum est, qui nullis unquam voluptatibus deditus, virgineo, illibatôque corpore tamquam Angelus semper usus fuerit. Heu quantum in uno homine omnium jactura facta est! merito lugemus: sed lugendus in terris non est, qui in Cœlo regnat: nec obierit, qui Deo vivens & nobis, & omnibus vivit. Vixit annos 78. mens. 3. die: 12. Monachus circiter 54. „ Denique Felix Egger *Idea Ord. S. Benedicti l. 2. parte 3. Dissert. 8. pag. 524.* vocat Ignatium in divinis, ac profanis literis magnum. Placet autem Pontifici Diplomatis superius indicati pag. 253. (cujus exemplar impressum in Bullario Casinensi tom. 2. pag. 450., & seqq.) quo à Clemente VI. Ignatius Apostolicus Nuncius, & per universam Italiam Cleri totius Reformator constitutus fuit, particulas quasdam notatu dignas subiicere, quæ ipsius, mer Ignatii Personam, mores, ac merita propius attingunt, quo magis, magisque innotescat, quantâ eum Clemens, imò omnes eo tempore existimatione prosequerantur, quibusque virtutibus fulgens omnium animos Ignatius devinciebat; Longè igitur post initium, his Pontifex eum alloquitur verbis. „ Habitâ super his cum Fratribus nostris S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus maturâ deliberatione, te cujus vitæ exemplaris, doctrina, & virtus cum omnibus, tum nobis præcipue nota est, & quem scimus nihil magis optare, quam ut fides, & Christiana Religio augeatur, & defendatur, tollanturque hæreses, vinea Domini Sabaoth à bonis agricolis colatur, bonique mores ubique vigeant, & vitia de cordibus, & operibus hominum extirpentur, extollantur boni, mali autem castigentur, & ad viam Domini reducantur, *Nuncium, & Commissarium nostrum* per universæ Italiæ partes ad inquirendum, & investigandum super præmissis per Te, & deputandos à

Te,

Te, ac infra scripta peragendum, de eorumdem Fratrum consilio, duximus deputandum, prout tenore presentium auctoritate Apostolica deputamus, Tibique singulas Ecclesias, tam Metropolitanas, quam Cathedrales, ac Monasteria, tam virorum, ac mulierum, necnon Prioratus, Preposituras, Dignitates Ecclesiasticas, Beneficia quaecumque, & Hospitalia in tota Italia consistentia, tam Sæcularia, quam Regularia, etiam Ordinum Mendicantium, exempta, & non exempta quaecumque, & Personas in illis degentes, tam in capite (exceptis Archiepiscopis, & Episcopis) quam in membris auctoritate præfata visitandi, & errores eorum, quibus ipsos illaqueatos esse depræhenderis, Ecclesiasque, & Beneficia reparatione indigentia annotandi, eosque ad se emendandos, & Ecclesias ipsas restaurandas, & reparandas, vitamque honestam, & laudabiles mores juxta Sacros Canones servandos, necnon Horas Canonicas, & alia Divina Officia de more celebranda, monendi &c., Et post pauca, Hæreses verò, & Hæreticos quoscumque puniendi, seu illos, quos in Italiae partibus hujusmodi inveneris ad locorum Inquisitores hereticæ pravitatis per eos puniendos, prout tibi magis placuerit, remittendi &c.,

INNOCENTIUS CÆSIUS Mantuanus in Magno S. Benedicti de Padolyrone Monasterio Cœnobiticam Regulam Professus anno 1669. die 10. Augusti Vir plurimum scientiarum ornamentis conspicuus, præsertim Philosophiæ, ac Theologiæ, quas Mantuæ, Venetiis, alibique celebri fama diu docuit. Historiarum quoque, antiquæ eruditionis, & Latine linguæ elegantiarum studiosissimus; Doctor Theologus in Collegio Patavino, Serenissimi Ferdinandi Caroli Mantuæ Ducis Theologus, ac Sancti Officii ibidem Consultor floruit paucis ab hinc annis. Virtutum merito Prior Claustralis, deinde Abbas creatus, paulò post, non admodum provecta ætate diem suum obiit anno 1704. die 5. Augusti. Ac diutissime apud posteros ejus memoriam victuram, varia, eaque valde erudita opuscula, quæ edidit, nobis promittunt, nempe,

1. *Universalis Harmonia Mundi*. Venetiis anno 1681. opus Philosophicum.
2. *Vita della Beata Beatrice Estense*. Venetiis 1683.
3. *Eglogæ Scientiarum*. Venetiis anno 1684.
4. *Meteorologia artificialis, & naturalis*. Parmæ, anno 1687. typis Galeatii Rosati, Opusculum sane eruditum, & curiosum, in quo breviter, ac perspicue modus, quo natura gignat meteora, primum explicatur, deinde artificialis modus eadē meteora, proportionem servata, efformandi, docetur.
5. *Tractatus de antiquis Romanorum Ritibus*. Bononiæ 1698. Typis Petri Mariæ de Montibus in 8. pagg. 117.
6. *De qualitatibus: dissertatio physico-experimentalis*. Mantuæ anno 1700. ex Typographia S. Benedicti per Albertum Pazzonum 8. pagg. 82.
7. *De meteoris dissertatio physico-experimentalis*, ibidem apud eundem eodem anno in 8., quod opusculum idem omnino est cum *Meteorologia artificiali, & naturali* edita Parmæ ann. 1687. nisi quod in hac Editione Mantuana tria capita prioribus addantur, nempe IX. *de fluxu, & refluxu Maris*, X. *de Maris falsedine*, & XI. *de Fontium, & Fluminum origine*. Omnia tamen juxta nuperæ Philosophiæ principia, quam intellectui, & sensuum captui magis congruam, & accommodatam ipsi quidē recentiores Philosophi arbitrantur. Item
8. *Gioco Geografico, nel quale si viaggia per tutti i principali Regni del Mondo, osservandosi il dominio, la religione, la proprietà de medemi, & i costumi di tutte le Nazioni; in Mantova nella Stamperia di S. Benedetto, per Livia Antonio Monti*; annus tamen impressionis deest. Opusculum ingeniosum, & utile. item reliquit hæc mss.
9. *Narrazione filosofica della creazione, del Mondo, e della composizione; e proprietà de' corpi, che lo costituiscono secondo un nuovo metodo di filosofia*, in 4. pag. 180.
10. *Panegirico di S. Benedetto sub hoc Themate, Tamquam*

quam prodigium factus sum muli, Psal. 70., est pagg. 13. in 4. 11. Dell' uso
 della dell' opinione probabile in concorso della più probabile in fol. pag. 32. extant
 hęc tria opuscula apud D. Simeonem a Mantua, ibidem Parochum, Apud ve-
 ro D. Petrum Paulum Freddi item Mantuanum, Priorem Titularem extabant
 paucis ab hinc annis, ab eodem Innocentio conscripti. Quatuor parvi tomi in
 12., Geographici, de quatuor Mundi partibus, earumque Regionibus, Provin-
 ciis, Proprietatibus, Incolarumque moribus, Religione, ulibus &c. agentes,
 quos supra recensiti Ludi Geographici Adversaria fuisse arbitror.

Ejus effigies ad vivum cernitur in prænobili Scala Mantuani Cœnobii variis
 statuis opere plastico effictis, exornata: In Necrologio autem ejusdem Mona-
 sterii laudatur Innocentius Cœsius à morum integritate, & Doctrinæ præstan-
 tia, item à prudenti affabilitate, & eloquii suavitate, qua devincti tam Ger-
 manicæ, quam Gallicæ Nationis Copiarum Duces, ab incendiis, rapinis, ceteris-
 que militaribus injuriis, Monasterium, ejusque Prædia sacra recta quoad
 fieri eo tempore potuit, servaverunt.

JOANNES NOVATUS, patria Bergomensis, nobili familia ortus, in Cœ-
 nobio S. Pauli de Argona prope Bergomum Monasticam Professionem emisit
 anno 1672. die 13. Novemb., cuius postea Monasterii extitit Prior anno 1725.
 an. vero sequenti 1726. Abbas Pontidæ in eodem Agro Bergomensis creatus est.
 Vir egregius, & eruditus, invicto & diuturno labore Chronicon Monasterii sui
 à prima ejusdem erectione ad hæc usque tempora magna diligentia, ac eleganti
 sermone, latinâ linguâ, perduxit, cui talem præfixit titulum

*Rerum Monasterii S. Pauli de Argon Ord. S. Benedicti Congreg. Casin. Dioc. Bergomen. Notitiæ, quæ plures haberi potuerunt, in tres libros distributæ. Eo-
 rum hæc sunt argumenta.*

In primo, de origine Monachatus, deque ejus in Occidentem migratione, ac per
 SS. nostrum Patriarcham institutione, & per Italiam diffusionem agitur: Mona-
 sterium verò S. Pauli de Argona à mille annis, & eo amplius ante hæc nostra tem-
 pora extitisse multis, ac pereruditè probatur, ditissimum illud, & penitus immu-
 ne, Sedi Apostol. dumtaxat subjectum. Intermiscentur eorundem Sæculorum
 historiæ, mores, doctrina, aliaque valde curiosa, maxime verò, quæ ad idem
 Argonense Monasterium pertinere quomodocunque possunt, qualis est transi-
 tus ejusdem à Cluniacensibus ad Casin. Congreg. In secundo libro series Abbatum
 textitur, eorumque gesta, domi, forisq; narrantur ab anno 1496. usque ad an.
 1627., præcipue verò multiplices ædificationes, tam Cœnobi, quod veteri de-
 molito, ex integro excitatum est, quam rusticarum casarum, insigni utique Cœ-
 nobii ipsius, & agri Bergomensis utilitate. Lites deinde, negotiarum tractatio-
 nes, infortunia, prosperitates ejusdem Monasterii, obiter verò Bergomensis,
 aliarumque Civitatum describuntur. In tertio demum Institutio propriorum
 Alumnorum (nos Professos dicimus) exponitur, quæ an. 1628. contigit; pri-
 us enim Cœnobium illud eis carverat, sed indiscriminatim à Monachis aliorum
 nostræ Cong. Monasteriorum incolebatur, & regebatur. Difficultates, & op-
 posita, quæ eam ob causam superare oportuit, explicantur; Continuatæ series
 Abbatum, unaque memorabilium gestorum eorundem, usque ad annum 1709.
 Viri demum tum literis, tum œconomicâ corâ illustres, qui idem Cœnobium
 inhabitaverunt, vel gubernaverunt, referuntur. Inter eos præcipui sunt Pius Mu-
 tius, Fortunatus Olmus, Maximus Masi, Angelus Gryllus, & Sigismundus
 Zimmetus, de quibus singulis suis locis nos etiam agimus.

Scripsit etiam aliud opusculum hujusce tituli.

*Anticonographia, seu de scriptis picturarum aliorumque ornatum tum ex opere pla-
 stico, tum ex auro. Foricis Templi S. Pauli de Argon &c.*

JOANNES PERUSIÆ natus, ibidemque in S. Petri Cœnobio Monasticum professus institutum anno 1459, die 8. Sept., pietate, ac doctrinâ claruit circa finem ejusdem sæculi XV, quo tempore Palestinam lustravit an. 1500, de eaque opusculum composuit, cui titulum fecit

Itinerarium Terræ Sanctæ.

De eo Gerardus Joannes Vossius de Hist. Latin. lib. 3. pag. 109. edit. Lugd. Bat. anno 1651, „ Joannes Perusinus Monachus descripsit Terram Sanctam, „ omniumque locorum ejus Indicem condidit, qui liber ms. extitit in Bibliothecâ „ Grattaroli. „ Augustinus Oldoinus in Atheno Perusino pag. 186. ubi ejus Terræ Sanctæ descriptionē asservatam ait in Bibliotheca non Grattaroli, ut Vossius, sed Guttaroli, cui concepit Ludovicus Iacobilli de scriptoribus Umbriæ pag. 149. at eorum nemo, ubi nam Gentium illa Grattaroli vel Guttaroli Bibliotheca extiterit, ullatenus indicat, aut profert, Fuit sane Guglielmus Grattarolus Bergomas Medicus, & Chymicus celebris, qui Medicinam Basileæ docuit, ibique decessit anno 1568., ut Ludovicus Moreri, alique narrant. Fieri itaque potuit, ut prædictus liber, vel in ejus Basileensi Bibliotheca, vel Bergomi in Bibliotheca ejus Domus, asservaretur.

JOANNES, Patria Mediolanensis, familia RESTA ibi quiddam Patricia, Venetiis verò olim procerum albo adscripta, Mediolani apud S. Petrum de Glassiatæ vitæ rationem secundum D. Benedicti regulam instituit anno 1615. die 8. Junii, deinde ejusdem Monasterii insulâ donatus anno 1644., illud regulari disciplina munire, sacrâ, pretiosâque suppellectili exornare, jura vindicare nunquam destitit. Anno ejus Regiminis quarto, Congr. Visitator, ad aliquot Italiæ Principes negotiorum causa missus, inde ad Regem Catholicum, ab Urbe Mediolanensi destinatus, ubique prudentiæ, integritatis, cæterarumque Virtutum, quæ Religiosum Præsulem maximè commendant, specimen præbuit. At illum invida mors ad virtutum, ac gloriæ fastigium properantem medio in cursu (morbo nimirum ex itinere contracto) magno Cœnobii sui, ac totius Congreg. detrimento, abstulit anno 1653., reliquit doctrinæ, ac ingenii sui sætum

Lectiones in Cantica Canticorum.

Meminit ejus cum laude Plac. Puac. in Chronico Glassiat. pag. 179. D. Primus Aloysius de Tattis Congreg. Somasche in obitum Joannis Resta, hoc Disticon scripsit

Fundite perpetuos inestissima luxina rivos

Exincta heu Virtus, sic jacet in Tumulo.

JOANNES, cognomine SANTO, patria Neapolitanus, professus Monasticam regulam in Cœnobio S. Laurentii de Aversa, scripsit librum piissimum, ac valde eruditum, cui titulum dedit

Il Prelato Religioso, in Napoli à spese di Francesco Balsamo Libraro, per Onofrio Savio 1645. in 4. in quo solidis rationibus, suavi eloquio, sacris, profanisque exemplis, Sanctorumque Patrum Sententiis Religiosi Prælati ideam nobili Magisterio efformat. Cujus operis autographum extare accepi in Bibl. ejusdem S. Laurentii de Aversa.

Meminit ejus Nicolaus Toppius in Bibl. Neap. pag. 121., & Bern. Pez Epist. X. Apol. in Catalogo Scriptorum Ord. nostri pag. 152. At quod attinet ad locum emissæ professionis à Joanne Santo, quamvis in Cœnobio Sancti Laurentii de Aversa eam contigisse acceperim, quia tamen in nullo ex veteribus Regestis, quæ inspicere mihi datum fuit, inter S. Laurentii Aversani Professos Joannis nomen apparet ab anno 1561. usque ad annum 1670., quo Regesta illa pertinent; in Regesto verò Professorum S. Severini Neapolis D. Joannes à Neapoli anno 1597. die 14. Martii reperitur descriptus; idcirco, aut Joannes *Santo*

Divi

Divi Severini potius, quàm S. Laurentii Professis est ascribendus, vel ejus nomen ex Professorum S. Laurentii albo excidisse fatendum est. Mihi quidem ad hujusce rei veritatem assequendam diligentia non defuit, sed nihil certi hactenus assequi potui.

JOANNES SERRATI à Castilione, quod est in Tuscia Oppidum, Aretii apud SS. Floræ, & Lucillæ Monasterium Deo sese peculiariter mancipavit anno 1593. die 4. Junii, ubi etiam postea Abbatis Titularis honorem obtinuit, diemque ultimam complevit anno 1647. Composuit

Chronicon Monasterii Aretini, quod postea prosequutus est Gregorius Ricciardettus, ut supra in eodem dictum est.

JOANNES ANDREAS ASTEZATI, patria Brixianus, Placentiæ apud D. Siftum Monasticis institutis nomen dedit anno 1691. die 10. Martii. Floret nostris hisce temporibus, dumque hæc scribimus anno 1731., mathematicæ facultatis eruditione minimè vulgari, quàm scientiam Brixie complures annos publicè in Errantium Academia docuit. Edidit Idylium impressum Brixie anno 1709. apud Policretum Turlinum cum hoc titulo

Risposta del Lettore delle Matematiche nell' Illustrissima Accademia degli Erranti di Brescia al Sonetto stampato (ibidem apud eundem, eodem anno) di un' Accademico, in cui si scusa di non venire alle sue lezioni &c. est pagg. numero 10. in 4. Anno autem 1728. longe majus, & præstantius opus adornavit, lucique tradidit, in fol. cujus titulum accipe.

Evangelistæ Manelmi Vicentini Commentariolum de quibusdam gestis in Bello Gallico * Illustris. V. Francisci Barbari Præfeti Præsidii Brixie, seu de Obsidione Brixie An. 1439. nunc primum e MS. Codice Monasterii S. Euphemie Urbis eiusdem edidit, recensuit, ac Notis illustravit D. Ioannes Andreas Astezatus Brixianus Monachus Benedictino-Casinenfis, olim in Brixianâ Academiâ Matheseos Publicus Professor, præmissis gratiâ opportunitatis *Diplomate quodam Henrici Imperatoris, ac Francisci Barbari Actione gratiarum habitâ Brixiano Populo cum Adnotationibus; adjectis ad calcem operis disertatiunculis*

I. De Anno Coronationis Caroli Grassi Imperatoris.

II. De Anno Primo Regni Desiderii Regis ult. Longobardorum.

III. De Nova Epocha Ludovici II. Imperatoris. Brixie 1728. Typis Joannis Mariæ Ricciardi Superiorum auctoritate.

Quæ Astezati lucubratio Brixie, alibique eruditorum approbatione, ac plausu excepta est; quamobrem Ludovicus Antonius Muratorius tom. 14. rerum Italicar. scriptor: Col: 775. Præfat. ad Chronicum Brixianum Jacobi Maluetii ita de Astezato loquitur „ Anno quoque proximè præterito Commentariolum de Obsidione Brixie ab Evangelista Manelmo elucubratum publici juris fecit, atque eruditis Notis illustravit supra laudatus P. Astezatus: supra autem hæc de eodem dixerat „ Certè sciscitatus eruditos Brixianos, inter quos præcipuè nunc fulgent Paulus Galeardus &c. & doctissimus Vir P. D. Ioannes Andreas Astezatus Monachus Benedictinus &c. qui quotquot potuit ejusdem Historiæ manuscriptos accuratissimè fuit perscrutatus „

Fuit autem *Franciscus Barbarus* Senator Venetus, Literis non minus, quam armis clarus, aususque doctissimi, ac celeberrimi Viri *Hermolai Barbari*, in Brixiana Urbe militum Tribunus, eo prorsus tempore, quo eam *Philippus Maria Vicecomes* Mediolani Dux, à quo Brixienfes nuper defecerant, seque sponte Venetæ Reipublicæ dederant, per *Nicolaum Piccininum*, insignem ea tempestate Copiarum Ductorem, arctissima obsidione cinxerat, quam tamen *Barbarus*, strenue Urbem defendens, magnâ nominis sui gloriâ, Piccininum soluere coegit.

Manelmus verò nobili familiâ (modo extinctâ) Brixie ortus , Brixie tunc de-
gens , *Barbaro* a secretis erat : Itaque Bellum illud , testis oculatus admodum ,
elegantèr descripsit , *Barbarumque* , ut par erat , impense laudavit , & *Commen-*
tariolum suum *Flavio Blondo* Historiam *Italia Illustrata* scribenti misit , præmissa
ad eundem Epistolâ , qui opportune , ac scite *Manelmi* lucubratione usus est ;
Hanc Astezatus , dum Tabularii S. Euphemie documenta ordinaret , forte
inventam , additionibus , ac notis historicis illustratam , publicæ utilitati dono
dedit . Item scripsit

Difesa di tre Documenti antichi dell' Archivio del Real Monistero di S. Giu-
lia di Brescia accusati di falso dall' *Anonimo Milanese* nella sua Dissertazione Co-
rografica , *De Italia medii ævi* , inserita nel X. tomo degli Scrittori dell' Italiane
cose , esposta da chi ha pubblicato il Breve Commentario dell' assedio di Brescia
dell' anno 1438. di Vangelista Manelmo Vicentino . In Brescia 1728. presso
Gian-Maria Rizzardi ; Con licenza de' Superiori . Nunc autem alii præstantio-
ri operi , Esm. Quirini suasionem , & consilio , conficiendo incumbit . Anno 1731.
die 15. Aprilis Brixie in Comitibus Minoribus effectus est Prior .

JOANNES ANDREAS RICCI, natione Hispanus, Professus quidèM Mo-
nasterii Montis Serrati Congr. Vallisoletanæ, sed quod plurimos annos Casini
ad obitum usque Monachi vitam transegerit, jurè inter Casinenses recenseretur .
Hic tam Scholasticis Scientiis , quàm liberalibus artibus eruditus , &
Theologum , & Concionatorem , & Pictorem , & Architectum , prout ingeni-
um , aut occasio tulit , æqualiter se præbuit . Sacellum Sani Sacramenti , quod
in Casinensi Ecclesia ad sinistrum latus juxta Chorum situ n erat , ipse Picturis
ornavit ; quodque majus est , pietatem , & monasticam observantiam propensissi-
mè excoluit . Nocturnis enim , diurnisque horis Canonicis assiduus , quotidie
Sacrum devotissimè celebrabat ; quidquid autem ab oratione supererat tempo-
ris , sacrarum literarum studiis , & scriptioni , velegregio cuipiam manuum la-
bori impendebat . Longæ à cibis abstinentiæ , & antiquæ austeritatis strenuus
Sectator , interiori indumento ex laneo , candidoque crassiori panno , vulgò *Ra-*
scia , absque cujusque generis interula , utebatur . Somnum omninò vestitus ,
ad regulæ præscriptum , brevem admodum capiebat , cellæ fenest. â (res qui-
dèM mira !) die , noctuque minime clausâ , quamvis hyemalis bruma sæviret , ac
nix , si quando caderet , per fenestram ipsam in cellam intraret . Singulari erga
Virginem Beatissimam Religione præditus , scripsit librum , quem & Paulo V.
Summo Pontifici obtulit .

De Conceptione Beatae Mariæ Virginis. ItèM composuit

Plures alias lucubrationes sacras nonnihil tamen confusas , nec satis ordina-
tas , quæ mss. asservantur Casini , ubi valde senex obiit circa annum 1685. Anno
autem 1723. requisitus a me D. Erasmus Gattola , ut elogium Joannis Andreae
Ricci à D. Cornelio Ceraso (de quo supra) ut arbitrabar , conscriptum ad me
transmitteret , tale dedit responsum , quod erudito Lectori , ob peculiare quas-
dam notitias , haud injucundum futurum reor .

*Ticularis vi-
delicet .

„ Il Padre D. Cornelio non fè l'elogio del P. Priore * D. Gio: Andrea Ricci
„ Spagnolo , per ragione , che non era professò di Monte Casino , benchè fosse sta-
„ to quì per molti anni , ma era Professò del celebre Monastero di Monferrato , nel
„ quale li Monaci devono essere la metà Catalani , e la metà Castigliani ; e perche
„ egli era Castigliano , perciò ne fu scacciato nel tempo delle rivoluzioni di Cata-
„ logna , e se ne venne in Roma , dove dimorò per alcuni anni , e poi se ne venne
„ in questo Sagro Monastero , nel quale visse con gran rigore , ed esemplarità di vi-
„ ta , come è ben noto à V. P. e compose li libri avvisatili altre volte &c .

JOANNES ANTONIUS à Monte * Rubro, Monachus Casinensis, ab Augustino Oldoino in Athenæo Ligustico collegisse dicitur

* Monte Rosso, oppidū est in Orientali ora Liguriæ; Riviera di Leran, te.

Historiam Abbatiae S. Benigni Genuensis, quam Federicus Federici, & Augustinus Schiaffinus allegant ex Raphaeli Soprano: ita Oldoinus, sed quo tempore Io: Antonius vixerit, non indicat. Raphael autem Sopranus, in libro, cui titulus *Scrittori della Liguria* pag. 144. „ Gio: Antonio (inquit) di Monte Rosso Monaco Casinense raccolse in carte alcune antiche memorie, concernenti la „ Chiesa, ed Abbazia di S. Benigno di Genova, qual' opera ms. è citata dal Federici, e dal P. Schiaffino, ma si crede smarrita nel passato contagio del 1657. „ hæc ille: haud ergo mirum, nullam in S. Benigno, neque libri, neque Authoris memoriam extare.

JOANNES ANTONIUS ORSATI Nobilis Patavinus in D. Iustinae Coenobio professus est Monasticum Institutum anno 1699. die 19. Martii. Vir doctus, & eruditus, *Lector Philosophiæ*, & Sacrorum Canonum in eodem Monasterio, mox Romam accersitus, ut in Collegio nostro Anselmo-Benedictino Theologiam doceret, cum egregiè admodum Provinciam inchoasset, à Veneto Senatu anno 1719. Sacr. Scripturæ publicus Interpres in Patavino Gymnasio electus, insigni adeò cum honore in Patriam remeavit, ubi haud vulgaris doctrinæ famâ literarium munus adimplet. Hic Avi sui Sertorii Orsati Equitis Epistolas de veteribus quibusdam marmoris inscriptionibus, correxit, auxit, notisque illustravit, & in lucem emisit cum hoc titulo

Marmi eruditi, ovvero lettere sopra alcune antiche Inscriptioni, opera postuma del Conte Sertorio Orsato Cavaliere del Serenissimo Senato Veneto, colle annotazioni del P. D. Gio: Antonio Orsato Monaco Benedettino Casinense, Nipote dell' Autore. In Padova 1719. presso Giuseppe Comino in fol. parvo. Liber constat pagg. 361. absque Indicibus, nitido charactere, ac optimâ formâ impressus. Epistola Sertorii sunt numero 13., quarum singulis valdè eruditas annotationes addidit Io: Antonius. Adnectitur pag. 241. usque ad pag. 361. aliud ejusdem Sertorii opusculum, hæc epigraphæ prænotatum

Discorso del Conte Sertorio Orsato sopra una stanza Sepolcrale aperta a casa l'anno 1674. in vicinanza di Roma, nella Via Flaminia, & huic etiam operi copiosas annotationes addidit Jo: Antonius, qui in præfatione ad Lectorem promittit (si Eruditus præsens labor arriserit) novam editionem libri ab eodem Sertorio olim conscripti de Notis Romanorum, correcti tamen, & aucti. Hujus libri, quem eruditissimum vocant Ephemerides Literatorum Italiae, Venetiis impress. anno 1718. tom. 30. art. 13. pag. 432. titulum tantum narrant (nondum enim erat impressus); tomo autem 31. art. 13. pag. 427. ejus etiam impressionem referunt, quod item præstiterunt tom. 32. art. 16. pag. 552., ubi Epistolam nuncupatoriam, & præfationem Joannis Antonii doctam appellant.

Anno 1726. in Generalibus Comitibus nostræ Congregationis celebratis in Monasterio S. Benedicti de Padolirone agri Mantuani, orationem habuit Hægoticam elegantissimam juxta, & utilissimam, qua dilucidè, ac solide probavit duo. 1. Scientiarum, bonarumque Artium studia, quibus ingenia apud nos excoli solent, ad unum cultum dumtaxat animorum, seu virtutum instrumenta esse referenda. Alteram; Christianæ, atque Monasticæ Sanctitatis à nobis officia protequenda esse, quæ si rectè instituantur, ipsa invicem studia alunt, atque perficiant. Est ms. apud Authorem in fol. pag. num. 7. Incipit; *Cum Sanctissimè apud nos lege sancitum est; Ut tertio quoque anno ad deliberandum de Republica conveniatis &c.* explicit. *Unam annuum vestrum imaginem, studio, officio, opera, atque labore, non exprimant modò, sed referant; omnibus plurimum placuit.*

cuit. In iisdem Comitibus Prioris dignitatem obtinuit; anno verò 1728. in minoribus Comitibus Mediolani habitis creatus fuit Abbas S. Pauli de Vrbe, cui undumtaxat anno præfuit, ad Patavinum S. Iustini Cœnobium moderandum sequenti anno translatus, in cuius regimine hætenus perseverat.

De eo Nicolaus Comnenus Papadopoli in hist. Gymnasii Patavini tom. 1. l. 2. cap. 23. num. 6. „ 1719. 20. Sept. Tonto* successus est Io. Antonius Vrsatus Monachus Casinensis S. Iustinae, Sertorii Equitis Nepos, nobilis Patavinus, „ cui decreti flor. 200. Præfuit muneri facundissimâ oratione, summo auditus cum „ plausu, cui respondet affatim eruditæ Prælectionibus historiam Sacram exponens. Laudatur in Ephemeridibus * Literatorum Italiae ob Præfationem, & „ Notas operi posthumo avi sui additas.

* Tom 32. P.
1. 2 p. 198.

JOANNEM BAPTISTAM HADRIANUM, ac si à Civitate Aprutii, quæ vulgò Atri dicitur (olim Hadria, vel Adria, Patria, ut existimant aliqui, Hadriani Imperatoris) ortum duceret, assert Nicolaus Toppius in suâ Bibliothecâ Neapolitanâ pag. 129. & Monachum Casinensem asserit, laudatque ut Theologum eruditum, ac humanis literis celebrem, quippè qui scripserit orationes impressas cum hoc titulo.

Joannis Baptistæ Hadriani Orationes editæ Florentiæ, cum Petri Victorii, & P. Perondini orationibus 1562. in 4., ut etiam habet Gesærus in Bibliothecâ emendatâ fol. 405. col. 1.

Refert etiam Toppius, ex Engen, hanc inscriptionem olim existentem Neapoli in Ecclesia Montis-Serrati.

Hic jacet R. P. Fr. Jo: Baptista Hadrian, Prior hujus Ecclesiæ, qui obiit an. Dom. 1575, die 29. Maii; Et Fr. Andreas de Penna Prædicator, obiit an. Dom. 1584. Sed præter ea, quæ de Cognomine *Hadriani* rectè animadvertit in notis marginalibus in eundem Toppii locum sua manu ibidem scriptis doctissimus Prosper Eques Mandosius, tota illa inscriptio clarè evincit hunc Jo: Bapt. nullo pacto fuisse Monachum Casin. siquidem Monachorum nostrorum nominibus ab ipsis Casin. Congr. incunabulis *Domni*, & non *Fratris* nota præponi consuevit; Deinde non *Prior Ecclesiæ*, sed Monasterii dici debuerat, neque usitatum unquam apud nos fuit hujusmodi inscriptionibus, Priorum, vel Monachorum Tumulos insigniri, nisi fortè aliquorum Sanctitate, vel doctrina summè illustrium, idque etiam parcissimè. Denique si Casinensis fuit, cur humatur in Ecclesia Montis-Serrati, & quomodo ejusdem Ecclesiæ Prior, & non potius S. Severini, quod celeberrimum, ac eo tempore unicum Casinensium Monachorum Neapoli Cœnobium fuit? nam aliud Monasterium, quod nunc Neapoli habemus *Plagæ* vocatum, vulgò *Chiaja* Congr. Casin. unitum fuit anno 1609. Constat igitur Toppium nullâ habitâ, patriæ, cognominis, loci, temporisve ratione authorem hunc inter Casin. Monachos coniecisse; Sanè Ecclesia Montis-Serrati Neapoli est Patrum Benedictinorum Congregationis Hispanicæ Vallisoletanæ; quare hic Joannes Baptista Hadrian. fuit Monachus Congregationis Vallisoletanæ, non Casinensis. Ille autem orationes, sicut, & plures aliæ sunt Io: Baptistæ Adriani Florentini celebris scriptoris, filii eruditissimi Viri Marcelli Virgilio Adriani, à quo ipse Jo: Baptista *Marcellinus* vocitabatur, ut clarissimè narratur in lib. de Viris Ill. Academiae Florentinæ, cui erat adscriptus, pag. 44. & sequ. Id ipsum affirmat Jo: Cinellus Bibl. Vol. Pluteo 7. pag. 79., ubi nimis infulsus, ac palmaris erroris arguit Toppium tribuentem has Orationes Jo: Bapt. ab Hadria.

JOANNES BAPTISTA BECCIUS à Castilione, quod Tusciæ Oppidum est insigne, ab Aretio decem fere passum millibus distans, in propinquæ Urbis Aretinæ Asceterio inter nostros cooptatus anno 1629. die 16. Decembris, Latinis literis,

geris, scholasticis, ac moralibus scientiis, historica etiam, ac omnigenæ eruditioni sedulam navavit operam, cumque ingenio præstanti polleret, incredibiles labores in concinnandis Anagrammatibus exantlavit, eo enim tempore Italorum pluribus, præsertim Academicis, opificium anagrammaticum haud parùm arridebat. Beccius verò egregiam laudem inde etiam promeruit, quod Anagrammata sua Divorum, ut plurimum, gestis, ac virorum Illustrum virtutibus celebrandis unice consecravit. Quamobrem plures Viri insignes, atque doctissimi, ut Jo: Caramuel, Josephus Maraviglia Moralis Philosophiæ Patavii Professor, Joannes Paulus Oliva, Ille Clericorum Regularium, hic Soc. Jesu Prepositus Generalis, Octavius Ferrarius Patavii item Eloquentiæ Doctor percelebris in hac laboriosa arte Ixionæ Rotæ comparandæ, raram ejus felicitatem, pluribus ingenii acuminibus fultam eximie commendarunt; opus autem quod edidit sic inscribitur.

Veritas Anagrammate explorata ad varia texenda Encomia. Patavii typis Pasquati anno 1668. in 4. In his plurium Sanctorum, præcipuè S. P. Benedicti gesta, aliorumque Heroum egregia facta laudantur.

Ipsius etiam cura, ac diligentia Illustrum Anachoretarum Elogia à Jacobo Cavaccio conscripta, denùo recusa sunt; ut superius diximus in eodem Cavaccio. Obiit Beccius anno 1687. Abbas Aretii. In Academiâ Romanâ vulgo *degl' Intrecciati*, quæ præcedenti sæculo decimo septimo ibidem floruit, cuique Beccius erat adscriptus, recitavit duo Anagrammata, cum duobus Epigrammatibus in laudem S. Thomæ à Villanova anno 1662., ut narratur in libro, cui titulus est, *Fasli dell' Accademia degl' Intrecciati &c.* in Roma 1673. pag. 65. fuit etiam aggregatus inter Academicos *Concordes Ravennates*, ut ex eorum Catal. De eo Io: Cin. Plut. 7. Bibl. Vol. pag. 53. & 54. ubi sic; „ In templo D. Felicitatis „ Sanctimonialium Ord. S. Benedicti Inclytæ Urbis Florentiæ, felici dicendi arte, „ felicissimi Oratoris implente partes Admodum R. P. D. *Antonio Maria del Cato-* „ *ne* Senensi Benedictino-Casinenfi, plausus numero anagrammaticus; Pro- „ *gramma Antonius Maria del Cato-* „ *ne Casinensis* 1305. Anagrammata. Senis „ Typis Publici 1683. in 4.

„ E sommanente da bramarfi, che 'l Dottissimo P. Abbate D. Gio: Battista „ Becci, che è l' Autore di questi ingegnolissimi Anagrammi, benche non vi si ve- „ da il suo nome, si risolva una volta di dare in luce l' altre sue belle fatiche, del- „ le quali ho veduta ms. *Benedictus Anagrammate expensus*, ed alcune altre „ „ Hac Cinellus.

Octavii Ferrarii ad Beccium Epistola

„ Pater Optimè. Anagrammata tua non sine voluptate perlegi: nam licet plus „ habeant dignitatis in recessu quàm fronte præferant, labor tamen vix credibilis „ in oculos incurrit, teque in levi opificio operosissime ludentem reddit admirabi- „ lem. Quippe ingeniosus artifex, & Literarum Formator Literatissimus, dum „ nigellas Cadmi filias furvæ sepia ductibus fingis, ac refingis, variisque nodis in- „ flexas, contorques, & implicas, nexasque resolvis, hinc inde transfers, novaque „ sensa nominibus daturas, in aliam sedem migrare jubes non invitâ, admirando „ opere procerum laudes concinnas, eximiam tibi laudem sine æmulo comparas. „ Me quoque principibus permixtum Achivis non sine rubore cognovi; dum quæ „ tua humanitas est, aureas notas ex rudi ferro procudis; itaque te mihi parcius „ commendandum video, ne laudem scenerasse videaris; quocumque modo no- „ men meum, vocum arbiter, finxeris, constanter sonabit, ac referet, Patavii 6. „ Decembris 1666. Tui observantissimum Octavium Ferrarium.

Helena quoque Lucretia Cornelia Piscopia (de qua supra) in Epistolâ ad Beccium data Patavii idibus Apostolis 1682., qua ad aliam ab eodem Beccio Hele-

Helenæ scriptam Senis 6. Kalendas ejusdem mensis, ejusdemque anni, responderet, his, inter cetera, eam affatur.

„ Qui Sapientissimus cum sis, potes insipienti etiam umbram Sapientiæ; si minus sapientiam ipsam, communicare, in quo uno præter generis nobilitatem, generosi Spiritus excellentiam, acerrimum ingenium, & quidquid ad honestum, & Religiosum Hominem exornandum requiritur, natura enixa est; ea scilicet virtutis tuæ conditio esse videtur, ut inter angustias proprii pectoris contineri impatiens, pompam sui per universum amplissimam fecerit. Nihil est in te porro vulgare, nihil non summum, atque excelsum, quod ad Præsulem muneris omnibus absolutum spectet &c. (& post pauca) adeo ut, & tuæ Religionis decus, auxeris, & splendorem uberius illustraris &c.

Jo: Pauli Oliva Soc. Iesu Vic. Generalis ad eundem Epistola.

„ Un numero sì copioso d' impareggiabili Anagrammi, con cui la P. V. M. R. ha voluto coronare la virtù del N. S. P. Ignazio, ha somministrata a me amplissima materia d' ammirare così la fecondità del suo grande ingegno, come la pierà del suo religiosissimo animo. Poiche per una parte in un genere di componimento è sì arduo, e sì stentato, che maneggia la penna con una felicità così grande, che dalla causale combinazione di quei primi Caratteri del Santo, come da informi elementi, fa, che forgano tanti nobilissimi misti, quanti furono i fatti del Santo. Dall' altra parte sono tutti gl' Anagrammi sì divoti, e sì pieni d' ottimi documenti, che come hò detto, in ciascuno di essi ben si vede, che alla fertilità della sua mente corrisponde la religiosità del suo cuore. Ne le rendo per tanto le maggiori grazie, che posso, protestandomi, che tra le somme obbligazioni, che la Compagnia nostra professa alla incomparabile Religione di San Benedetto, questa non sarà la minore; e veramente pare, che non senza grande ragione il famosissimo Ordine Benedettino sia interessato in propagare le glorie di S. Ignazio, mentre egli ebbe tanta parte in accrescere le sue virtù. I Figliuoli del Gran Benedetto diedero al nostro S. Padre la prima idea della Santità in Monferrato, e parimente li Figliuoli del Gran Benedetto vi aggiunsero il colorito d' ogni perfezione nel Santuario di Monte Casino. Onde mirandolo come cosa loro propria, se tutto l' Ordine concorse ad ergere splendidissime memorie sopra quel famosissimo Colle, ella ha voluto con intrecci di erudite ghirlande, e freggiare, ed immortalare maggiormente il suo nome. Onde di nuovo rendendole affettuosissime grazie, ed attestandole vivissime le obbligazioni, utilissimamente la riverisco. Roma 22. Dicembre 1663.

JOANNES BAPTISTA FERRETTVS Civis Vicentinus, in Monasterio SS. Felicis, & Fortunati apud Urbem Vicentiam Monachatum Professus anno 1656, die 26. Decembris, strenuam Philologiæ comparandæ navavit operam, ut sapientis Antiquitatis celebrioribus monumentis illustrandis illam impenderet, atque poeticos omnes flores (quotquot legere licuit) ab eadem antiquitate posteris relictos, marmoribusque, ut perennarent, consignatos, eruditio potius exornans, in pristinum virorem, venustatemque prò virili restitueret, hæc donatos inscriptione.

Musæ lapidariæ, antiquorum in marmoribus Carmina, seu Decorum donaria, hominumque illustrium oblitterata monumenta, & deperdita Epitaphia, cum rerum perpetratarum publicis incisus lapidibus, quibus Templorum Aræ, Votiva in tabellis, Iconum stylabatæ, Mortuorum Sepulchra, facinorumque Diaglyphica notata insunt, visa in Urnis, Vasculis, Loculis, Lucernis, Columnis, Obeliscis, Plumbis laminis, Fabulisque æneis signo Carminum; Quæ omnia Latiali sculpta stylo, & variis locis reposita, atque inventa, inscriptiones antiquissimas explanant, expendunt.

penduntque; memoria excerpta notis historicis, in quibus reconditarum omnino rerum Gentilium, tam Sacrarum, quam Profanarum publico, privatoque jure prohibetur mentio; triplicique cognita Indice; Opus libris 5. in fol. distinctum, ac Serenissimo Ludovico Borbonio Galliarum Delphino, Ludovici XIV. filio, dicatum, impressumque Veronæ Typis Antonii de Rubeis an. 1672.

Hoc in opere Ferrettus diffusis, ac eruditis notis lapidarias omnes inscriptiones carminibus signatas enucleat, quas non solum Grutterus, & Appianus, alique collegerunt, sed quamplurimas etiam alias, nec hec tunc visas. Rex autem Christianissimus una cum libro acceptâ famâ ejus eruditionis per Victorium * Siri illius potentissimi Regis Historicum ordinarium, haud exigua pecuniâ vi Ferrettum donavit, suumque Historiographum renuntiatum in Gallias invitavit; Sed cum Gallicam profectioem Jo: Baptista meditaretur, ac pararet, morte interceptus in ipso juventutis flore, frustratis omnium votis, qui majora in dies ab ejus ingenio expectabant, nimis immaturè ex hac mortali vita discessit anno 1682. ætatis suæ 36. Promittebat autem Ferrettus in Epistola ad Lectorem, sequentia opera, quibus parùm deerat, ut ad coronidem perducerentur.

* De quo 2.
par. L. V.

1. *Bibliothecarum deperditarum opus*; idest Perditorum operum, quorumcumque, tam Græcorum, quam Latinorum series, in qua concentrantur tot voluminum tituli cum notis, ut ascendant, fere ad centum millia, ubi videtur quantum detrimenti acceperit Literaria Respublica. 2. *Antiquorum subterranea*: est de rebus antiquorum celebrioribus inventio, ut puta multa, & dissimilia, quæ effodiuntur, & apud Priscos æstimatissimi fuere pretii; 3. *De antiquorum Genio*: ubi de Gentilium superstitionibus variis per Deos manes, Lares, Lemures, Larvas, Spectra, Visiones, Umbrarumque terribilia, nonnulla expenduntur. 4. *De antiquis Collegiis, & Sodalitatibus, vel Corporibus. tam publicis, quam privatis, & de Jure, ac Privilegiis eorundem.* 5. *Hymnodia Veterum, Precationes, Supplicationes, Imprecationesque tam publicæ, quam privatæ ad Deorum pulvinaria, & in Larariis.* 6. *De Summano Deo, seu detestabili Dæmonum adoratione per Gentiles.* 7. *De Theatro, sive de priscarum Tragediarum, Comædiarum, Fabularumque representationibus variis.* 8. *De veterum Triumpho, seu Jure triumphandi, forma, honore, atque præmio.* 9. *De Senatu seu de Senatus Principe, Senatorum dignitate, ornatu, Senatus Consultis, Decretis, quæ Romanorum antiquorum jam in majestatem, & in Rempublicam erant, recentioribus nunc sunt in prototypum ad perfectissimam Politicam constituendam.* 10. *Musæi Genii ad varia Musæa constituenda specimen, tam apud Principem, quam apud eruditum Virum.* 11. *Epistolica ad eruditos Viros, seu petitiones, consultationesque literariæ.* 12. *Vicentinæ memoriæ. Antiqua marmora expensa; ubi plura habentur de nostra Patria.*

Quæ solùm sunt incepta.

1. *De Latinis familiis, tam in Urbe, quam in Provinciis; nec non* 2. *Antiquariæ totius Corpus absolutissimum, in sex tomos digestum.*

Utinam autem tot ejus lucubrationes, præsertim quas ipse jam ferè se absolvisse affirmat, reperiantur; diligenti enim quamvis per Amicos investigatione adhibita, ubi nam extent scire minimè potui; Fortasse dum se Ferrettus itineri erat commissurus, ab eo in unum congestæ, vel secum in Gallias deferendæ, vel per Vectores mittendæ, ejus morte insequuta, miserè periire, aut ignoto aliquo in loco inutiliter latent.

Ejus, librique ab eo editi meminit Georgius Matthias Conigius Bibl. Vet. & Nov. pag. 302. col. 1.

JOANNES BAPTISTA FOLENGUS Theophili Folengii, alias Merlini Coccai frater, patriâ Mantuanus, nobili valdè familiâ ortus, in percelebri S. Bene-

Benedicti Cœnobio, ad decimum ab Urbe Mantua lapidem sito, Monachus fieri voluit anno 1512. die 18. Aprilis, cujus postea Monasterii Prior evasit, demumque Abbas S. Mariæ de Pyro in Marchia Tarvisina. Floruit humanis, ac divinis literis, quibus fretus aliquot Sacræ Scripturæ libros egregiè admodum est interpretatus: præcipuis ob id eorumdem Sacrorum Codicum Commentatoribus, jure, meritoque par habitus. Cum verò non doctrinæ modo præstantiâ, sed morum quoque probitate, ac religiosæ prudentiæ laude excelleret, à Paulo IV. Pontifice Maximo, cui erat familiaris, ad visitanda, & reformanda Monasteria nostri Ordinis in Hispaniam missus fuit, perhonorifico ejusdem Pontificis diplomate munitus, dato Romæ anno 1555. die 8. Novemb., ut refert Constantinus Cajetanus Commentar. in vitam Gelasii II. Papæ pag. 119. Romæ impress. 1638. quam Provinciam cum strenuè, ac diligenter administrasset, in Italiam reversus, Mantuæ demum feliciter obiit anno 1559. die 5. Octobris ætatis suæ circiter sexagesimo. Ejus opera sic prænotantur

- 1 *In omnes Psalmos Davidis Commentaria*. Patavii anno 1542., & Basileæ anno 1557., & iterum Romæ apud Bartholomæum Bonfandinum, & Titum Dianum anno 1585. in fol. cum hac epigraphe. „ Jo: Bapt. Folengii Mantuani Monachi Casinatis Ord. S. Benedicti in omnes Davidicos psalmos doctissima, ac planè divina Commentaria, nunc recens studio, atque opera Monachorum ejusdem Congreg. ab erroribus, ac mendis, quibus olim jam inde à prima impressione, cum Typographorum incuriâ, tum Hæreticorum vitio, undique redundabant, ex manuscripti cum impresso exemplari collatione, quam diligentissimè expurgata, & nutu, ac voluntate Bñi Gregorii XIII. Pont. Max. nuperrimè typis excusa; & postea etiam Colonia Agrippinæ anno 1594. apud Grevenbutkium.
- 2 *In omnes Canonicas Epistolas Apostolorum, & in primam Joannis Commentaria* Antuerpiæ in 8., & Venetiis apud Aldum anno 1546.; & tertio Lugduni apud Sebastianum Gryphum in 4. anno 1555. Ex his autem Commentariis tria, in Epistolas nempe Canonicas S. Petri, & S. Jacobi, & in primam Joannis, in Indicem lib. prohibitorum, *donec tamen expurgarentur*, fuerunt olim relata, ut in Indice Matriti impresso anno 1667.; At in Indice Romano jussu Ven. Ser. Dei Innocentii. XI. edito, sine illa clausula (*donec expurgentur*) prohibita sunt.
- 3 *Dialogi, quos Pomiliones vocant*, ad celeberrimos sui temporis Viros, impressi unâcum vario Poemate Theophili Folengii fratris an. 1533. in Promontorio Minervæ ardente Syrio, in 8., ex quibus Dialogis constat eum vocatum fuisse etiam Chrysogonum: Sic enim habet titulus Dialogorum; *Jo: Baptista Chrysogoni Folengii Mantuani Anachorita Dialogi, quos Pomiliones vocant*.
- 4 Redegit etiam in Compendium *Vitam S. Simeonis Monachi*, quæ typis excusa est simul cum Officio, & Hymnis ejusdem Sancti, ut testatur Arn. Wion Lig. Vit. lib. 3. pag. 235.

De eo agunt ingenti cum laude idem Wion Lig. Vit. l. 2. c. 70. pag. 429. ubi Commentaria in Psalmos ab eo elegantiss. Sermone conscripta esse affirmat. Fabianus Justinianus in Elencho auct. in Sac. Bibl. Ant. Yepes in Historia Monast. Gabr. Buc. in Bened. Rediv. anno 1540. pag. 71. Consalvus Illefcas Hist. Pont. parte 2. lib. 6. c. 30. in Paulo IV. Sixtus Senensis in Bibl. Sancta lib. 4. hæc de eo habet „ Joannes Baptista Folengus Mantuanus Monachus Casinas S. Benedicti, Commentaria in omnes Psalmos summa fide, mira luce, grata libertate, ex ipsa Hebraica veritate confecit, & absolvit, in quibus rarâ eruditione, & Spiritus ardore flagrans, & sensuum candor, & acumen, & latini Sermonis elegantia insimul insunt. Horum initium est *Totius voluminis argumentum* &c. Scripsit etiam in omnes Epistolas Catholicas nitidas explanationes. Floruit anno

„ Dñi 1550. „ Ant. Poss. Appar. Sac. tom. 2. pag. 118. Edit. Venetæ an. 1606.
 „ Joan: Baptista Folengus Mantuanus Ordinis Divi Benedicti Monachus,
 „ quique Sanctæ Iustinæ Monasterio celebri præfuit, cum varia scripsisset,
 „ atque adeo emisisset, non tamen ita potuit omnia sive limare, sive præcave-
 „ re, quin in eadem aliqui errores irrepserint, aut astu Hæreticorum pleraque de-
 „ pravarentur. Quæ res fecit, ut S. Romana Ecclesia, quæ habet oculos Colum-
 „ bæ, nec virum eximium laboribus suis omninò fraudare voluerit, nec aliis ve-
 „ nenum per ejus scripta sparsum ab Hæreticis propinari permiserit. Prohibuit
 „ igitur, quæ sub ejus nomine prodierant Commentaria in Epistolas SS. Petri, &
 „ Jacobi, atque in primam D. Ioannis Canonicas, quæ verò in Davidicos Psalmos
 „ iisdem libris aspersa circumferebantur collata cum mss. Codicibus, & ipsius
 „ Authoris exemplari, voluit, ut sedulò recognita, & emendata Romæ recude-
 „ rentur, Gregorio xlii. Pont. Max. anno 1585., quæ deinceps Coloniz Agrip-
 „ pinæ edita fuerunt apud Gerardum Grevenbutkium anno 1594. Haud igitur
 „ inutiliter laborem positurus est, qui Folengii in Psalmos Commentaria perlege-
 „ rit, quoniam in eis, & eruditio, & pietas maximè cernuntur: Quod si Psalmos
 „ aptare necessitatibus sive Ecclesiæ, sive privatis quis voluerit, habebit, unde id
 „ facile assequatur. Eas enim ita in Communes locos præfixa tabula digessit, ut
 „ unico fermè aspectu incurrant in oculos, „ Ipsas deinde tabulas cum Psalmorum
 „ numeris unicuique tabulæ apposis ex ipso Folengo proponit, ibi, vel in nostris
 „ Analectis, si cui placet videndas; quod idem nostra ætate iterum præstiterunt, &
 „ quidem egregie tum *Card. Thomassius* Præfat. in Psalterium &c. Latine, tum
 „ *Paulus Segneri Soc. J.* ad calcem Comm. in Psal. 50. *Miserere* Italice.

* Quod tamē,
 præterquam in
 Possentino, nul-
 libi legi, nec
 ab aliquo alio
 audi.

Agunt præterea de eo Jacobus Philippus Thomassinus in Elogiis. Georgius
 Draudius Bibl. Class. pag. 206. Georgius Matthias Conigius Bibl. Vet., & Nov.
 pag. 310. col. 2. Felix Egger Idea Ord. Hierarch. Bened. lib. 2. parte 3. dissert.
 8. n. 2. pag. 523. Folengum nomen suum æternitati commendasse doctissimis
 Commentariis elegantissimo sermone conscriptis censuit. Et hi tres quidem
 Germani. Ex Gallis autem Aug. Thuan. Hist. l. 23. ubi ejus probitatem, pie-
 tatem, charitatem, & tam morum, quam lucubrationum elegantiam, adeo
 commendat, ut lectionem ejus operum nemini penitendam affirmer. Ludovic.
 Moreri *Grand. Dictionnaire historique* tom. 2. pag. 532. col. 2. edit. qua utor
 idem fere, quod Thuanus de eo habet, citatq. de eodem agentes Aubertum Mi-
 ræum *de Script. sæculi xvi.*, & Ricciolium in Chron. Ludovicus Delliès Dupi-
 nius *In Nov. Bibliotheca de Auctorib. Ecclesiasticis* tom. 16. an 1710. pag. 9. ac
 seq., ubi inter cætera notatu digna „ Folengio (inquit) à joint dans cet ouvrage
 „ deux choses, qui se trouvent rarement ensemble, sur tout dans un Commentaire
 „ sur l'Ecriture Sainte, l'erudition, & la piété, il explique le sens littéral des ter-
 „ mes à recours à l'original, & aux versions, & fait voir la liaison, & la suite du
 „ Pseaume comme un critique, & donne aussi les sens spirituels, & moraux com-
 „ me mystique. Il écrit purement, & noblement, & Monsieur de Thou à eu rai-
 „ son de dire, que Personne ne se repentira jamais d'havoir lu ces Commentaires.

Novissimè Augustinus Calmet in Bibl. Sac. præfixa dictionario historico &c.
 ex Gallico Latine edito Lucæ an. 1725. de Folengo hoc judicium tulit pag. 46.
 „ Io: Baptiste Folengii stylus excultus est, eruditus, & modestus; author pietate,
 „ erat insigni, ejusque Commentarium non aridum quidè, & grammaticale,
 „ neque Græcis, & Hebraicis vocibus barbarum est, sed auctione plurima morali,
 „ & Ecclesiastica scientia refertum. „

Notanda etiam sunt, quæ continentur in Epistola nuncupatoria Alexandro
 Card. Farnesio à Præsidi, & Diffinitoribus nostræ Congr. præfixa Romanæ im-
 pressioni

pressioni Commentariorum Folengii in Davidicos Psalmos . Nam primò ex eadem Epistola apparet , Monachos aliquot nostræ Congregationis doctissimos , inter quos præcipuus fuit Prosper Martinengus , (de quo 2. par.) accuratam Sanctorum Hieronymi , & Chrysostomi , ac Theophylacti editionem concinnasse ; dicunt enim ibi „ Dedimus negotium selectis aliquot Monachis , quos inter cæteros liberalibus disciplinis , ac sacrarum literarum cognitione instructissimos , egregiè item Hebraicè , Græcè , ac Latinè eruditos animadvertebamus , ut primò D. Hieronymum , deindè Chrysostomum , & Theophylactum jam antea ab hujus nostri temporis Hæreticis , atque aliis id genus nefariis hominibus passim corruptos , ac depravatos , vel etiam pluribus in locis imperitè , aut malitiosè interpretatos , recognoscerent , castigarent , ac pristino candori , & sinceritati restituerent , quàm rem pluribus hinc inde vetustissimis , hisque tum Græcis , tum Latinis (ut res ferebat) exëplaribus adjuti pro virili parte præstiterunt . Hec illi .

Quæ sanè studia eos in D. Hieronymi Opera præstitisse , testatur etiam Marianus Victorinus , qui illa diligentissimè curavit imprimenda , in Epistola nuncupatoria Pio IV. Summo Pontifici inquires „ Adjuti autem sumus hac in re exemplaribus mss. viginti , & antea impressis aliquot , quæ Florentiæ , Brixiaque Monachi Casinenses , & Neapoli , Bononiæque Dominicani invicem multò labore cum Erasmiæ codicibus contulerunt .

Præterea ex supradicta Superiorum Casinensium Epistola constat , Monachos nostræ Congregationis jussu Gregorii xiiii. Græcos veteris , ac novi Testamenti libros ab iis erroribus , qui Typographorum incuria irreperant , expurgasse ; Tum enim additur „ Paucis deindè interjectis annis jussu Beatissimi Gregorii xiiii. Pontificis Maximi Græcos veteris , & novi Testamenti libros ab iis erroribus , ac mendis , quorum maxima pars ob ejus linguæ imperitiâ , Typographiæ vicio inoleverant , expurgavimus , ut potuimus . Cum in cæteris etiam sicubi aliter , ac textus se haberet , visum esset , nec nostri instituti , neque arbitrii , ne apicem quidem addere , aut demere , aut immutare , sed si quandoque inter se exemplaria discrepant , lectiones varias , & si quid aliud observatione dignum videretur , in margine dumtaxat adnotare , eos verò ita expurgatos Romanam ad Sapientissimum , & usquequaque Doctissimum Antonium Cardinalem Carafam , incomparabili prudentiâ , ac religione virum , transmisimus , cujus studio , atque opera , collatis aliorum castigationibus , postremâ per ipsum manu impositâ propediem in lucem exituros speramus .

Denique patet ex eadem Epistola , prælaudatum Gregorium xiiii. in emendatione à se curatâ Sacræ Scripturæ Græcè olim scriptæ juxta editionem Septuaginta , nostrorum etiam Monachorum operâ , atque industriâ usum fuisse , dicitur enim ibi „ Græca Biblia juxta editionem Septuaginta tum nostrâ , tum maximè aliorum doctissimorum Virorum industriâ usus (Gregorius) quàm diligentissimè emendari mandavit .

Hæc omnia occasione novæ illius editionis Commentariorum Folengii in Davidicos Psalmos , ideò recensere voluimus , ut quâ nostræ Congregationis Monachi Sacrarum Literarum scientiâ , & Linguarum præsertim Græcæ , & Hebraicæ peritiâ , optimisque studiis jam indè à decimo sexto seculo floruerint , magis innotescat , quò recentiores Monachi ad eadem ferventius prosequenda , imò , & agenda , majorum exemplis incitentur , & stimulentur .

Ad Jo: Baptistam Folengum leguntur duæ pulcherrimæ Eclogæ Dionysii Faucherii (de quo supra) impressæ in Chronologia Lirinensi Vincentii Barralis p. 2. pag. 453. & seq. prima est ; *De Lapsu Ord. Monastici Interloquutoribus : Candido , & Simplicio ; Incipit .*

Bruma riget summi, & pendent stiria tellis &c.

Secundæ titulus est. *Religio Interloq. Fortunato, & Secundo; Incipit.*

Unde rogo Facunde venis? ad ovilia tandem,

Quis te traxit amor? quorum te oblivio dudum

Cæperat &c.

Theophilus Folengus ejus frater germanus vir doctissimus, de quo 2. parte lit. T. in Poemate Italico *Panormita* nuncupato, quod ms. extat apud D. Petrum Mariam Justinianum Monachum olim Casinensis Cœnobii, nunc vero Episcopum Sagonensem in Corsica Insula lib. 1. cant. 17. pag. 65. loquens de Davide, ita etiam de Folengo, & ejus in Psalmos Commentarius canit.

Però disse di lui, poiche ebbe a schivo

Saul l'ingrato, ch'huomo avca secondo

Suo cuor trovato di malizia privo.

Ben l'hai tu ricercato fin al fondo,

O del mio Ceppo oner gentil Folengo;

Che in scriber a null'altro vai secondo.

Il ver ciò mi fa dir, non ti lusingo

Che sovra i Salmi a noi quant'hai prodotto

Tenuto è l'eccellente; io sì lo tengo.

JOANNES BAPTISTA LANA, patria Brixienſis apud S. Euphemiam in Urbe Brixia Monasticum institutum anno 1657. die 12. Martii professus, postea etiam Abbas, demumque totius Congreg. Præses, & Abbas S. Sixti Placentiæ, Vir amœnioribus literis, & morum humanitate conspicuus, Censor Academiæ Brixienſis, *Errantium* nuncupatæ, scripsit

L'Innocenza difesa nel castigo dell'Empio; Tragicomediam, Brixia excudente Ricciardo 1667. editam, Davidis historiam repræsentantem. Obiit Placentiæ Abbas anno 1702.

Leonardus Cozzandus Bibl. Brixien. par. 2. pag. 249. editionis 2. anni 1694 hoc idem opusculum *L'Innocenza difesa &c.* Flaminio Terzo Lanæ tribuit, (quem nobilem natalibus, & scientiis vocat, interque Academicos Bellunenses *Elevatum*) impressumque Brixia anno 1665., scribit (forte illa fuit prima editio) sed nihil omnino dicit de ejus Religiosa apud nostros professione, nisi Jo. Baptista, in sæculo *Flaminius* vocaretur, ac proinde suum opusculum sub sæculari nomine voluerit evulgari, ut sæpè ab aliis fieri contingit.

JOANNES BAPTISTA DE MIRO frater Vincentii de Miro, Viri prudentiâ, integritate, ac primariis in Neapolitano Regno, & Mediolanensi ditiorne Dignitatibus, tam sub Philippo V. Rege Borbonio, quam sub Carolo VI. Austriaco Cæsare celeberrimi, natus in Oppido Graniano propè Neapolim, hactenus in Urbe apud S. Severinum nostris adscriptus anno 1672. die 27. Nov. hoc etiam, quo scribimus tempore, anno videlicet 1731., omni scientiarum genere ornatissimus floret, magnamque apud omnes eruditos, qui eum noverunt, recondita, ac selectioris doctrinæ opinionem jure, ac merito obtinet: Nam in evolvendis veterum omnis generis Auctorum libris strenuam admodum navavit operam, eorumque placita pro ingenii sublimitate intimius penetravit, linguæ præsertim Græcæ subsidio, in cujus intelligentia nemini habetur secundus. Sacram, profanamque Historiam, res Theologicas, Ecclesiasticam disciplinam, Ius Pontificium, ut cætera omittam, absolutissime caller: quidquid autem legit, vel audit (legit autem plurimum) indelebili memoriæ firmitate custodit, ac veluti ingenitum potius esset, quam studio aquisitionum, non minus, quam quod ipse assiduis meditationibus proprio Marte noviter investigavit, tamquam de-

domestico censu, ubi sese offert occasio, quantumvis difficillimum, mira claritate, ac facilitate in medium adducit. Itaque ejus familiaris consuetudo jucunda in primis, tum æque utilis ob inexhaustam doctrinar. copiam, quam jugiter effundit, ab omnibus, qui ea frui potuerunt, experimento comprobatur. Apud nos cum adhuc Juvenis esset, scholasticas scientias complures annos Neapoli, ac Veneriis cum plausu docuit; tum Romam accersitus, in D. Anselmi Collegio Sacros Canones eruditissime explicavit, eodemque tempore discipulos in Græcis literis apprimè instruxit, ut hujusce præclarissimæ linguæ studia, quæ olim in nostra Congregatione floruerant, postliminio revocasse videatur, inter quos insignis est Cœlestinus Pezzancheri S. Sixti Placentiæ primùm, deinde, sub nomine D. Placidi, Cisterciensis Monachus novissimæ Reformationis Trappensis, nec ita multo post Casæ-marii Abbas, demumque Episcopus Himeriensis, mox Tiburtinus à S. D. N. Benedicto XIII. creatus. Imò Benedictus etiam Bachinus, loco infra allegando, *Mirum* Præceptorem in Græcis literis Parmæ se obtinuisse diserte gloriatur. Quamdiu vero Mirus Romæ degit, maximam ubique laudem, & doctissimorum Virorum amicitiam, atque existimationem, Summorum quoque Præfulum, magnorumque Principum gratiam, & benevolentiam, ob singularem, quam in eo suspiciebant sapientiam, promeruit, neque enim Cardinales tantum de Aguirre, Casanata, Carpineus, alique eum plurimi fecerunt, sed etiam supremus Pontifex Innocentius XII., qui ejus doctrinam, & eruditionem perspectam habebat, illum Sac. Indicis Congr. Consultorem, Sacræque Inquisitionis Qualificatorem, ac postremò Vaticanæ Bibliothecæ Subcustodem elegit. Munus istud, quod pluribus annis præclare impleverat, aliis pro Congr. nostrâ negotiis procurandis distractus ultrò dimisit; ex Priore enim Abbas, ac demum Congr. nostræ Generalis Procurator renunciatus, operam omnem contulit, ut delatam sibi Præfecturam egregiè administraret. Quod sane eximiâ adeo integritatis, prudentiæ, ac solertis industriæ fama, ingentique totius Congr. plurimo ære alieno ab eo liberatæ, commodo, & emolumento perfecit, ut post elapsam administrationis sexennium Clementis XI. voluntate, hæc Provincia ad ejusdem Pontificis libitum, quod nunquam alteri, ei fuerit prorogata. Verum triennio post libenter Procuratorio munere absolutus, in Neapolitanum Cœnobium S. Severini secessit anno 1717., cujus etiam Cœnobii regimen, defuncto ejusdem Abbate an. 1719. ei obvenit, demumque an. 1720. in Comitibus Generalibus Perusiæ celebratis, suprema Congr. dignitate, Præsidis videlicet, communibus omnium Abbatum suffragiis cohonestatus fuit. Nec interim gravis adeo negotiorum moles, sive in Romana Curia, sive in amplissimi Cœnobii, totiusque Congr. moderamine impedimento fuit, quin subcisivis horis optimorum Codicum lectioni assiduè vacaret; nam selectissimam Bibliothecam sibi comparavit, ex quo nimirum tot Insignium Authorum veterum, & recentiorum cumulatissimo thesauro, doctrinæ ejus divitias conjicere fas esset, nisi aliunde clariùs adhuc illæ omnibus elucere: Ipse profecto haud æquus virtutis suæ æstimator, doctissimorum hominum, & amicorum consilium, & preces irritas faciens, nullum ferè ingenii sui foetum edere in publicam lucem umquam voluit, literisque consignatum ad posteros transmittere, quod videlicet scientiis ipsis contentus, ab iisdem ostentandis maximè semper abhorruerit. At verò tot egregiæ Consultationes, seu ut dicunt, *Vota*, variis de rebus Theologicis, eisque difficillimis in prædictis Indicis, ac S. Inquisitionis Congreg. identidem exhibitæ, quæ in earundem Congregationum Archivis asservantur, ejus eruditionem selectissimam perpetuò testabuntur; scripsit nihilominus, & prælo subijci ægrè permisit

Odas aliquot Græcas, easdemque in Latina carmina translatas, nempe *Odam* unam in laudem Josephi Card. de Aguirre, cum idem typis mandaret Hispanicæ Ecclesiæ, & novi Orbis, seu Americæ Concilia, præfixam tom. 2. eorundem Conciliorum impresso Romæ an. 1696. Typis Iacobi Komarek Boemi in fol. incipit.

Solis à cunctis jubar expetendum; constat Strophis decem, & novem. Item *Carmen Heroicum* præfixum tomo 2. Commentariorum ejusdem Card. in Theologiam S. Anselmi, qui denuò impressus est Romæ anno 1689. apud Dominicum Antonium Herculem, incipit:

Quis mea nunc subito replevit pectora cantu

Ante mihi ignoto? &c. constat versibus 85.

Scriptit etiam Eclogam unam Græcam in laudem *Alvani Mellei* Academici Arcadis, idest *Joannis Francisci Cardinalis Albani* (qui postea Clemens XI.) & duas Odas pariter Græcas, unam scilicet in laudem *Ermetis Aliani*, idest Cardinalis Gasparis de Carpinea, alteram verò in laudem *Nicandri Tuebatii*, idest Francisci Mariæ Carafa Principis Blandæ * in Brutiis, quas Eclogam, & Odas Alpheus Carus, idest Jo: Marius Crescimbenius Maceratensis, perpetuus Arcadiæ Custos, in Italicum sermonem, & carmen transtulit, & inter sua carmina imprimendas curavit Romæ an. 1695. in libro, cui titulus. *Rime di Alfesibeo Cario* Custode di Arcadia par. 1. à pag. 65. usque ad pag. 69., ac par. 2. à pag. 167. usque ad pag. 169., in 2. verò edit. pariter Romæ facta anno 1704. pag. 135. lib. 4. & pag. 149. & 157. lib. 5. In qua nimirum Arcadum Academia, cui Io: Baptista erat adscriptus, *Meonis Lasionii*, nomine censebatur. Ipse etiam composuit sequentem Inscriptionem, quæ marmori insculpta visitur in porticu Basilicæ S. Mariæ Translyberim supra lapideum sepulchrum.

* Di Belvedere re. Oppidum est Calabriae Citerioris &c.

Antiquum hunc Sarcophagum, utriusque Federis Historiis Anaglyptum, Gaspar S. R. Ecclesiæ Cardinalis de Carpinea Episcopus Sabincensis, plurium Summorum Pontificum Vicarius, ne in suis privatis ædibus, quibus diu fuerat ornameto, cum sacræ Antiquitatis neglectu Pios, atque eruditos Viros lateret, In Propileam vetustissimæ hujus Basilicæ, Tituli olim sui, transferendum curavit. Anno salutis 1707.

Reddidit etiam Latinis carminibus Græcum Epigramma Gothifredi Nerri- chen in laudem Serenissimi Cosmi III. M. Ætruriæ Ducis, ab eo scriptum occasione, quâ Florentiam advenerat Jacobus Tollius: quod utrumque Epigramma Græcum scilicet, & Latinum legesis in Ephemeride Liter. Bacchiniana anni 1688. pag. 11. & seq. incipit

Ad te Tolliadem ventientem suscipe Princeps &c.

Laudatur Joannes Baptista à Francisco Bianchini Veronensi, Clementis XI. olim Cubiculario honorario, Sacelli Pontificii Hippodiatono, & Romanæ Curia Prælo, Viro doctissimo, in Vita Cardinalis de Noris, & inter Vitas Ill. Arcadum impressâ Romæ anno 1708. apud Antonium de Rossi par. 1. pag. 214. circa finem. Item à Ludovico Ant. Muratorio Viro Clariss. Bibliothecæ Ambrosianæ quondam Præfecto, postea Serenissimi Ducis Mutinensis Bibliothecario, in Anecdotis Græcis, quæ ex mss. Codicibus eruit &c. impressis Patavii an. 1709. qui multa ex prædictis Anecdotis Græcis à Miro se accepisse ex Vaticana Bibliotheca testatur pag. 211., & 213., & in Præfat. Qui Muratorius talem ad Joannem Baptistam scripsit Epistolam:

„ Eruditissimo, Clarissimoque Viro P. D. Joanni Baptistæ de Miro.

„ Ludovicus Antonius Muratorius.

Felicitatem.

„ Literis illis, quas ad me præterito mense dedisti, eruditionis, ac humanitatis tuæ famam apud me non parùm auxisti, Illam in te antea suspiciebam, ac venerabar, istam amabam, nunc verò utramque expertus commendare non desino, mihi-

„ mihi que gaudere, quod in tanti Viri familiaritatem concedere mihi contigerit.
 „ Quis enim sortem meam non intelligam, dum Virum gravioribus, ac amoenio-
 „ ribus disciplinis exultum patronis meis, homo nullius momenti, nulliusque no-
 „ minis adnumerare possum? „ & post alia plura: „ Equidem video secundam
 „ aliquam de me opinionem tibi injectam fuisse, verum, quin eam posueris mini-
 „ me dubito, ubi redditæ tibi fuerunt ineptiæ illæ, quibus Paulini elegantissima
 „ carmina parum cautè infeci. Utcumque id se habuerit, nihil moror, quum de
 „ tua benignitate certus, & si tuæ de me existimationi periculum immineat, bene-
 „ volentiam tamen perpetuò velim sperare. Plurimas igitur gratias tibi nunc ha-
 „ beo, Vir sapientissime, teque dimissem rogo, ut his me in posterum cumulare
 „ muneribus velis, & ignorantiam meam, tum in Latinis, tum in Græcis literis re-
 „ parare. Nam quæ tua sit in huiusmodi studiis peritia, non ex aliis tantum didi-
 „ ci, sed apertissime ex Epistola tua cognovi. Videris autem mihi digito tetigisse
 „ carminum tibi propositorum sensum, atque animum Nazianzeni expressisse; si
 „ hoc opus maturare mihi licebit, tuum clarissimum nomen ubique proferam,
 „ quum te in ambiguis Præceptorem habere constituerim. Tu verò si me quando-
 „ que responsione dignaberis, fac ut me tibi molestum nequaquam futurum co-
 „ gnoscam, aut paucis pro minori incommodo Epistolam rescribendo claude.
 „ Hæc properantè scribo, teque, ut amorem tuum mihi factum, testumque diu
 „ serves, exoro. Vale. Mediolani 3. Id. Decembris 1697.*

Idem V. C. „
 Epistolarem de „
 IV. Temp. Iej- „
 un. Disquisi- „
 tionem To: II. „
 Anecdotes edit. „
 pagin. 246. & „
 seqq. eidem P. „
 Abb. de Miro „
 inscripsit, nū- „
 cupavitq; an. „
 1698.

De eo etiam, (occasione, qua Jani Vincentii Gravina opera recensent) per-
 honorificè loquuntur Authores Ephemer. Liter. Ital. tom. 3. 1. impress. an. 1719.
 Venetiis art. 12. pag. 325. & seq. sic. „ Basti per tutte le altre lodi, le sole che
 dà alla stessa opera (*de Originibus Juris Civilis &c.*) il celebre Padre D. Gio:
 Battista del Miro già Procurat. Generale della Congreg. Casin. nella fede di re-
 visione, che ne fece per commissione del P. Maestro del Sac. Palazzo Apostolico
 &c. „ Postea verò hanc de eodem Miro notationem subjungunt (a) „ del P.
 Gio: Batista del Miro faci qui lecito trascrivere l'elogio, che ne tessè il P. D.
 Angelo Maria Quirini nella sua Dissertazione *de Monastica Italiæ historia conscri-*
benda pag. 59. di cui non so per quale nostra inavvertenza s'è omissa il fare men-
 zione cola, dove nel passato Giornale pag. 84. si sono annoverati alquanti infi-
 „ gni Letterati viventi della Congregazione Casinense „ Jo: Baptista de Miro vir
 „ egregius, & interioris literature, nemini in Græcæ linguæ peritiâ secundus, tam-
 „ que acri præditus ingenio, ut ad pervestiganda abdita quæque scientiarum ap-
 „ prime factus videatur.

Ioannes item Maria Lancisius, percelebris Pontificum Inn. XI., & Clem. XI.
 Archiater, in testamento, quod aliquot ante obitum annis, non minùs piè, quam
 sapienter condidit, inter insignes, ac præclarissimos Viros, sibi que amicissimos,
 quibus varia legavit munera, Ioannis etiam Baptista de Miro meminit, his
 prorsus verbis „ Lascio al P. Revmo Abate di Miro de Casinensi, soggetto dot-
 „ tissimo, e di costumi ottimi, il mio Orologio a cordicella, di cui nel corso di 35
 „ anni mi sono sempre servito per guida de' miei studj maturini „ Extat autem
 hoc Lancisianum testamentum ad calcem ejus vitæ scriptæ à Jo: Mario Crescim-
 benio Arcadum Generali Custode, ac Romæ impressæ in 4. anno 1720. ubi pag.
 131. circa finem prædictæ verba Lancisii in ejus testamento leguntur. Benedictus
 denique Bacchini in Vita sua à semetipso conscriptâ impressâ post ejus obitum
 Venetiis an. 1723. in 34. tomo Ephemeridum Liter. Ital. pag. 305. hæc de Mi-
 ro narrat: „ Cum accersitus ad Parmense Monasterium fuisset P. D. Io: Bapti-
 „ sta de Miro, nunc Abbas Casin. & Vaticanæ Bibliothecæ Subcustos, ea occasione
 „ ejusdem linguæ (Græcæ) illum celeberrimum Monachum Magistrum habuit.

Obit

Obiit Io: Baptista Neapoli in S. Severino anno 1731. die 27. Ian. ætatis suæ 75. apoplexiâ correptus, cum jam decem annorum spatium genum, & crurium, aliarumque Corporis partium debilitatem admirabili patientiâ tolerasset; de quo illud peculiare, & perquam honorificum, in Epistola Encyclica, quæ de obitu cujusque Monachi ad singula Monasteria nostræ Congregationis mitti solet, disertè narratur, eum scilicet ab Augustissimo Rom. Imp. Carolo VI. Præceptorem Leopoldi Archiducis Austriæ Filii sui delectum, & designatum fuisse, quod tamen ob immaturam, nimisque acerbam ejusdem Archiducis mortem, tanto Christiani Orbis detrimento, optabili effectum caruit, *Miro* etenim Magistro doctissimum non minus, quam potentiss. Principem, ut olim M. Aurelium, Flavium Justinianum, Carolum M. aliosque similes, Romanum Imperium se obtinere gloriari merito potuisset.

JOANNES BAPTISTA à Neapoli, Professus Monasterii S. Michaelis Archangeli Montis Caveosi in Lucania factus 1610. 4. Julii, claruit pietate, ac sacris literis Sæculo XVII. Ejus supersunt in Bibliotheca ejusdem Monasterii

1 *Traſtatus* plures Ascetici ex doctrinis SS. Patrum, & aliorum Piorum libris extracti; mss. Item Italicè

2 *Affettuose Meditazioni dell' eccellenti, e sovrane bellezze dell' Anima, e del Corpo della Reina de' Cieli Madre di Dio; MSS.*

Plura alia scripsit, quæ posterorum incuriâ perierunt. In nostris Regestis dicitur, *Abbas Castrovillarum morum probitate conspicuus.*

JOANNES BAPTISTA STELLA, nobili familiâ, Brixie natus, ibidemque Monachus effectus in SS. Faustini, & Jovitæ Cœnobio anno 1560., floruit doctrinâ æquè, ac rarâ prudentiâ; à Clemente idcirco viii. P. M., qui eum plurimi faciebat, ad Ferdinandum I. M. Etruriæ Ducem Orator missus, cum se in eâ provinciâ præclare gessisset, eam omnibus virtutis suæ opinionem injecit, ut Romæ, ubi D. Pauli Abbas, & Congr. nostræ Generalis Procurator fuit, omnibus fere tum Cardinalium, tum majorum Italiæ Prælatorum consultationibus adhiberetur. Gestis deinde magna cum laude Visitatoris, ac Præsidentis muneribus, Romæ diem clausit extremum an. 1597. die 25. Septemb. in Quirinali Monte, ubi eo tempore Hospitium æstivum, S. Saturnini nuncupatum, Monachi D. Pauli possidebant, quod mox nutu, & auspicio Pauli V. Pont. Max., qui ad Quirinale Palatium excitandum eo loco indigebat, cum Transyberinis D. Calisti ædibus commutatum est. Plurima quidem scripsisse fertur, pulcherrima, ac utilissimâ, quæ tamen, cum in Principum tabulariis cautè servantur, ut Authores infra citandi asseverant, distinctam sui notitiam, nec nobis tribuunt, nec ut aliis tribuamus, permittunt.

De eo agunt Arn. Wion Lign. Vir. par. 2. l. 5. cap. 8. pag. 597. in Præsidentibus Annalibus n. 64. ad anno 1594. Octavius de Rubeis * in Elogiis historicis Illustrium Brixien. editis Brixie 1620. p. 419. & seq., ubi alia quædam particularia de eo narrat. „ Successe a questi l' Abate Gio: Battista, che ho conosciuto, e dal quale nella mia prima gioventù, essendo in Roma, ricevevi molti cari, e donorati favori. Era egli allora stato Presidente della Congr. di Monte Cassino, e viveva in così grande stima appresso a Papa Clemente VIII., che si teneva per fermo, che non dovesse morire senza il Cappello Cardinalizio. Nel qual concetto, io molte volte fra me stesso mi confondo, posciache, è pare quasi una favola, che quasi tutti li Bresciani, come sono asceti al merito, mai possono for-
tir il possesso del merito, ma ò morono essi, ò more l' essecutore della loro buona fortuna. Tuttavia stimarono alcuni, che non segreta forza del Cielo gli togliesse quella meritata grandezza, ma sibene gliela vietassero certi rispetti politici,

* De Rossi

* In Quiri-
nali Hospitio,
ut paulo ante
diximus.

litici, che sono massime importanti, ed idee artificiali de' Principi moderni. Fu grande d' animo, di lettere, e di negozio, e tutti i Cardinali, ed altri de' maggiori Prelati d' Italia tenevano gran conto del suo giudizio, così fattamente, che o con la presenza, o con le lettere interveniva nelle loro più importanti consulte. Fu uno di quelli, che consigliò al Papa la ribenedizione d' Arrigo IV. Rè di Francia, provando in una sua longhissima scrittura la necessità importante di così fatta risoluzione, dicendo fra l' altre cose, ch' egli la cavava dalle più segrete viscere della pretesa Monarchia di Spagna, e perciò Monsignor di Perona, che fu poi Cardinale, e gli altri primi Ambasciatori di quel Rè, sollecitavano la visita dell' Abate Stella più che d' ogn' altro fautore della Nazione Francese. E' maraviglioso lo stile de' suoi discorsi, ne quali si sente la pienezza prudente di Tacito, e la dolcezza di Svetonio. Ma le cose sue stanno negl' Archivi de' Principi, ed appresso d' alcuni pochi particolari, a' quali è lecito il considerarle, ma non il publicarle, perche oggi si cimentano insieme gl' interessi di due grandissime politiche, che sono le deità famigliari di tutti i Principi. Se avesse avuto luogo tra la Porpora, il mondo averebbe veduto aperto l' ampio giardino delle sue virtù, e godereissimo la fama incoronata co' fiori, e co' frutti del suo valore. Quell' anno, che si aspettava di udire la sua promozione, si pianse la sua morte, che seguì a Monte Cavallo *. Tuttavia morì felice, perche se ben chiuse gli occhi del corpo, non chiuse quelli dell' animo, lasciando vive dopo di se due chiarissime luci del suo sangue rinchiusse nell' abito suo medesimo; Questi sono i due Fratelli Lattanzio, e Silvio, l' uno Priore, e l' altro Abate, ambidue chiari di dottrina, di pietà, e di gioventù &c., (de quibus singulis nos etiam suis locis). Hæc ille; Sed ubinam gentium, & apud quos Principes tam laudatæ Stella lucubrationes reperiantur, quibusve de rebus speciatim agant, nullatenus indicat; nec ego aliundè eadem ejus scripta hæcenus potui expiscari. Idem habet Leonardus Cozzandus Biblioth. Brixi. par. 1. pag. 117. Item de eo, ejusque ad M. Ducem legatione mentionem faciunt nostra Reg. mss., & Plac. Pucc. in Nomencl. Abb. pag. 24. Usus est etiam Jo: Baptista intima familiaritate, & amicitia Cardinalium Gonzaga, Perona, ex de Florentia, ac insuper Torquati Tassi, quem semper in rebus omnibus adjuvit, præcipue apud laudatum Cardinalem Gonzagam; Sylvius Stella ejus Fratris Filius in Epistola ad Lactantium Stellam fratrem suum, qui tunc Monachi sub eodem Jo: Baptista merebant, sic de eo scribit 1591. „ Del Reverendissimo Padre Abate nostro, che veramente ci ama da Figli, potremo trarre esempi di vera virtù, e di destierità, e prudenza in lui singolare &c., „ Quæ Epistola una cum aliis pluribus ejusdem Lactantii, aliorumque ad eum, extat mss. in Bibl. S. Euphemie Brixie. Idem autem Lactantius anno eodem 1591. in Epistola, quam Jo: Baptista ad Comitum Generalia profecto Romæ scripsit die 30. Junii sic dicit „ Questi Illmi Signori (Cardinali) suoi Amici, e Padroni, l' aspettano con desiderio, e sopra tutti l' Illmo Signor Cardinal di Perona, e quello di Fiorenza „; Cardinalis namque Gonzaga tunc ægrotabat.

JOANNES BENEDICTUS ZITELLI à Cava, Monachorum nostrorum Albo in percelebri Cavenfi Cœnobio adscriptus fuit anno 1602. die 26. Octob. Ubi in suscepto vitæ instituto, tam moralium Virtutum exercitationi, quam sacrarum literarum studio, jugem operam dando, laudabiliter ad obitum usque perseveravit; nonnulla, quæ edidit opuscula ejus pietatem, ac devotionem satis superque testantur. Sed constans de ejus vitæ sanctitate opinio, quæ ab illius excessu usque in præsens apud Cavenfes manet, utramque magis, magisque confirmat. Ad superos evolavit anno 1648., ejusque Corpus ob eandem causam

sam in in Cavenfis Cœmeterii loco ab aliis defunctis secreto, repositum fuit. Ejus verò lucubrationes sic prænotantur.

1. *Manuale di varie Orazioni per le anime desiderose di piacere a Dio.* 2. *Breve esortazione alla Perfezzione Cristiana, ed alla frequenza del Santissimo Sagramento.* 3. *Sette Meditazioni utilissime per li sette giorni della settimana.* Omnia impressa unico libello Neapoli apud Camillum Cavalli an. 1642.

De eo Nicolaus Toppius in Bibl. Neap. pag. 141. Bernard. Pez Epistola IX. Apologetica pag. 262. Felix Egger Idea Ord. S. Bened. lib. 2. parte 3. dissert. 3. pag. 425. Marinus autem Albritius Decanus, nunc autem Prior, & Cavenfis Archivi Præfatus, Vir gravis, & fide dignissimus, literis ad me datis die 22. Nov. 1720. de eo hæc refert, „ Morì il P. D. Gio: Benedetto Citelli in questo Monastero della Cava nell'anno 1648., e di sua età 65., Uomo di santissima vita, „ al di cui Cadavere concorse all'avviso di sua morte moltitudine di Popolo, ed è „ publica fama, che al tocco delle parti della di lui Tonicella, e de' panni intinti „ nel di lui Sangue fossero state sanate molte infermità, e questo stà registrato nell' „ Archivio di detto Sagro Monastero della Cava &c.

JOANNES BENEDICTUS ROCCA, nobili genere Cathacii, quæ est *ul- • Catanzaro*terioris Calabriae primaria Vrbs, prodiit, atque admodum Juvenis Soc. Jesu in Neapolitana provincia nomen dedit, in eaque ad quindecim ferme annos perseveravit, quo tempore acris ingenii, prouique ad omnem scientiam, præsertim ad Latinam poesim, quo à natura donatus fuerat, excolendi, exornandique occasiones adeo frequentes, quæ in illa occurrunt, minimè neglexit. Sed postea facultate sibi facta, iustis de causis, ab illa egrediendi, ad Congr. nostram transiit, & inter Farfensis Monasterii sodales admissus fuit an. 1665. die 8. Februar. quamvis in præcipuarum Italiae Urbium Monasteriis, Venetiarum scilicet, Genue, Mediolani, Neapolis, postremo Romæ vitæ ferè totum spatium ad ultimum usque senium traduxerit. Neque hoc satis habens, magnam etiam Europæ partem, Hispaniam nempe, Galliam, Germaniam, Belgium, & Angliam peragravit, doctissimorum Virorum amicitia, ac consuetudine fruens. In aliquibus autem ex prædictis Monasteriis, pariterque Mantuæ Philosophiam, & Scholasticam, Moralemque Theologiam complures annos docuit, Sacræ etiam Scripturæ libros aliquot moralitèr explanavit. Scripsit quidem plurima, tum solutâ, tum ligatâ oratione in utrâque linguâ Latinâ, atque Etruscâ, sed Latinæ Musæ illi semper in deliciis fuere, inque omni poematum genere, elegantèr varia cecinit. Romam demùm accersitus anno Iubilæi 1700., ibidem *Penitentiarium* pro Hispanica natione, cujus linguam optimè callebat, in Basilica S. Pauli toto anni decursu egit. Postea Tudertum, deindè Ameriam, superiorum nostrorum jussu, profectus, Monialium Ord. nostri iis in locis existentium, confessiones excepit, curamque gessit. In Urbem reversus nonnullis, quibus superstes fuit, annis, carminibus componendis jugiter vacans, ad extremam senectutem pervenit, tertium scilicet supra octogesimum annum attingens, quo tempore intercutis morbo correptus, eoque ad aliquot menses conflictatus, fato tandem cessit anno 1712. die 7. Novembris. Lucubrationes, quas Latino idiomate in lucem emisit, hæc sunt

1. *Naturæ, & artis certamen in exornanda S. Georgii Majoris insula fortunata: Carmen heroicum*, quod prædictum S. Georgii Monasterium describitur. Venetiis anno 1679. apud Valvasensem. 2. *Genialis Montium pompa, qua triumphantes in Casinum excepti sunt Illustrissimi, atque Excellentissimi Domini Joannes Sagredus, Nicolaus Venerius, Sylvester Valerius, D. Marci Procuratores, ac S. Georgii Majoris Protectores merentissimi.* Venetiis in Comitibus Generalibus anno

1679. die 22. Aprilis apud Jo: Franciscum Valvasensem. 3. *Carmen Funebre in parentalibus Defunctorum Abbatum*. Venetiis. 4. *Oratio funebris in idem argumentum*, impressa Perusiæ; itèmq; in solutione Capituli Generalis *Poema*. 5. *Multa Epigrammata*, atque *Odes*, impressæ Neapoli, Venetiis, & Mediolani. 6. *Equus maximus* ad Leopoldum Imperatorem; Viennæ. 7. *Anagrammata arithmetica* in Revm̃os Præsules ad Comitia Generalia Patavii congregatos; Patavii typis Gattellæ an. 1671. in 4. In quo opusculo Rocca ex cujusbet Præsulis nomine lepidum *Carmen* elicit, quo mores, gesta que illius clare, ac nitidè exprimuntur.

Hæc Latine; Etrusco verò carmine edidit

8. *Epitalamio nelle Nozze della Regina di Polonia con Carlo V. Duca di Lorena. In Vienna*. 9. *Ode al Sig. Filippo Archinto Principe dell' Academia. In Milano*. 10. *Due Epitalamii nelle Nozze di due nobili Veneti. In Venezia*. 11. *Molti Sonetti, e Madrigali stampati in Milano, ed altrove*.

Præterea multa mss. nobis reliquit, inter quæ

1. *Epigrammatum librum* in fol., in quo leguntur ad minus 1500. Epigrammata satis elegantia, tum sacra, tum moralia, tum ludicra, omnia Latino sermone composita, ex quibus pauca hæc, quæ inter sacra leguntur, tamquam ejus styli specimen hic exhibemus.

D. Magdalena ex Succino

Quæ propè tota dolens, dum viveret, ivit in undas,

Debuit à lacryma pest quoque fata tegi.

Quin ego crediderim, stendo quod Magdalis ipsam

Hanc gemmam ex oculis fuderit ante suis.

Non Phætona gemens, veri sed funera solis,

Qui priore suos usserat igne sinus.

Pag. 51. Christi pendentis Imago ex Corallo.

Ex rubro misit Doris, quem Sarda Lapillo

Symbola pendentis, quam bene facta Dei!

Par fuerat totum te fingere Christe cruentum

Unum si vulnus, cum morereris, eras.

Pag. 65. D. Benedictus se se in Spinis volutat.

Vepræ super rigido se Nürsius usque volutat

Damna pudicitia ne ferat ulla nitor.

Fabula jam taceat; Spina si pura cruenta

Lilia dant, Cypriam non peperere rosam.

2. *Arsinda*; Drama Tragicomicum continens pag. integras 64. Opus moralibus, ac politicis sententiis, undique aspersum; incipit:

Aurelianus. Regina, nomen, nam decere Regium, Ultrò fatemur &c.

Reliquit præterea

3. Plurima omnis generis Carmina, & varia poemata, inter quæ *Oronta Vindex*, in quo nobilissimæ, ac fortissimæ Puellæ à Turcis in Cypri expugnatione captæ, & ad Sultani libidinem destinatæ generosum facinus, quo se, navemque, qua vehebatur, incendit, admoto scilicet igne pyrio pulveri, ut pudori consuleret, luculenter describit; incipit:

Postquam Regna Cypri serus impulit ire Gelonus

In præceps, doluitque suo captiva Gradivo,

Colla dedisse Venus &c. & aliud de Bello Ungarico, & Obsidione Viennensi, cui nomen dedit: Aquila Triceps. Item:

4. *Orationes, Elogia, Conciones, Prælectiones*, tum morales, tum in Sacram.
Scri-

Scripturam, & alia id genus metro, & prosa, Latinè, & Etruscè; omnia quatuor voluminibus in fol. comprehensa, in Bibl. S. Pauli de Vrbe asservantur mss.

JOANNES EVANGELISTA ab Averfa, professus Monasticum institutum in Coenobio S. Severini Neapolis anno 1505, die 1. Januarii, & postea ibidem Abbas, scripsit

Della necessità dell' opere buone contro li moderni Eretici, alla Signora D. Giovanna d' Aragona Duchessa di Tagliacozzo; est liber ms. in fol., divisus in cap. 25. absolutus anno 1545., mense Sept. die 11. extat. ms. Romæ in Bibl. Sapiencie tom. 2. Miscellan. Const. Cajet. Agitur ibi de vera Doctrinâ Catholica, deque ejus articulis, de Sacramentis &c. extabat etiam apud Patrem D. Claudium Stephanotium Procuratorem Generalem Monachorum S. Mauri Romæ, scriptus valdè concianè, & optimo charactere; identidem tamen apparebant correctiones, & lituræ, additionesque manu forsan ipsius authoris. Opus solidæ Theologiæ innixum, linguâ etiam Italicâ non ineleganti, styloque dilucido exaratum, ac plura valdè peculiariora ejusmodi argumenti diligenter pertractans. Obiit Abbas Mantuæ.

JOANNES EVANGELISTA à Panormo, familia *Florentia*, natus anno 1617, Monachus verò factus est anno 1632, die 30. Sept. in S. Martino de Scalis. Hic regularis disciplinæ perfectum exemplar, morum honestate, virginali verecundia, sacrorum studiorum assiduitate, aliisque religiosis virtutibus ab ipsa juventute ad extremum usque vitæ spiritum se ipsum constanter exhibuit. Philosophiam, & Theologiam plures annos docuit non sine magna doctrinæ laude, sed in morali disciplina supra consuetum modum excelluit, multosque insignes discipulos in illa facultate instituit; Quæ quidem severiorum studiorum ratio nil obstitit, quin eodem tempore Latinas etiam Musas impensè coleret, ac laboriosum Anagrammatum opificium concinnaret. Ad hæc Congreg. munia sibi demandata egregiè, ac laudabiliter semper exercuit; nam Tyronum Magister quinquennio, Prior deinde Claustralis variis in locis, postremo Abbas S. Martini sexennio, Sanctorum verò Benedicti, & Aloysii in Vrbe Panormo quadriennio constitutus, perfectam S. Regulæ, cujus zelo flagrabat, custodiam, & observantiam ubique redintegrare, ac promovere pro viribus laboravit; tandem soli Deo, sibi que vacaturus, Præsulatu sese abdicavit, & inter eximia virtutum exempla, & spiritualia exercitia aliquot post annos excessit è caduca vita, immortalem inchoaturus an. 1694. die 5. Januarii. Vidi illum Romæ anno 1677. dum ego ibidem Tyrocinium agerem, ille Prior Claustralis esset, (quo eodem anno Abbas electus fuit) ubi ob Doctrinæ, ac Probitatis præstantiam tum Innocentii XI. Summi Pontificis, tum aliorum insignium Virorum, sicut etiam Cardinalis Estensis existimationem, amoremque promeruit, erat enim verbò, & exemplò admodum venerabilis, & vel ipso aspectu sanctimoniam spirans. Lucubrationes verò ejus hunc titulum præferunt;

1 *Anagrammata Sacra ad Spiritualis Animæ desuaviationem, veluti in balos constructa*. Panormi apud Dominicum de Anselmo 1662. in 8., & iterum Messanæ an. 1671. & tertio Mutinæ eodem an. 1671. ex Typographia Andreæ Cassiani; additis *Anagrammatibus non sacris*; & alibi, præsertim Ticini, ac Regii Lepidi.

2 *Musæ Recentiores Sacræ-Morales jucundum animi oblectamentum*. Panormi apud Petrum de Insula anno 1677. in 8.

3 *Musæ Regulares, Memoriales Tyrunculorum Instructiones*; ibidem apud Iacobum Epirum 1686. in 8. sub nomine anagrammatico *Angeli Santavie*. Sunt plurima disticha exprimentia Regulæ nostræ capita omnia.

Plures etiam *tractatus morales* composuit, qui mss. apud ejus discipulos extabant.

bant. *Introduktionis* verò ejus ad moralem scientiam, quæ utilis non minus, quam perspicua est, exemplar ms. apud me custoditur.

Laudatur a Jo: Baptista de Judice in Carminibus par. 2. pag. 388. A Jo: Andrea à Croce in libro cui titulus, *La Pace combattuta* pag. 77. Ab Ant. Mong. in Bibliotheca Sicula par. 1.

JOANNES EVANGELISTA, patria Neapolitanus, nobili familia de Morillis, Casini Monastica vota nuncupavit anno 1565. die 24. Junii. Cumque humanâ, divinâque eruditione apprime floretet, præcipue verò Sacra Poesi, inter coævos emineat, quodque majus est, ardenti in Beatissimam Deiparam amore, ac devotione, cœlo, terraque celebris evasit, qua impulsus scripsit:

1. *De laudibus Cæli Imperatricis* l. 1., ad cujus calcem est. 2. *Psalterium ejusdem, elegiacè.* 3. *De laudibus Gloriose Virginis Marie* quamplura pia carmina, materna lingua. 4. *De præcipuis Domini festivitatibus* vario metrigenerè illustratis lib. 1. 5. *Vitas nonnullorum Sanctorum*, eorumque Hymnos lib. 1. vario metro. 6. *Odarum* librum unum, & *Eclogas* plures. 7. *Tristium* l. 1., ubi suas, & amicorum calamitates elegiacè deplorat. 8. *Epigrammaton* lib. 1. 9. *Declamationum, & Sæmonum* l. 1., & *Homilias* duas prosaica oratione. 10. *De laudibus Casinensis Juventutis.* 11. *De insigni Christianorum Victoria contra Turcas temporibus Maximiliani Cæsaris, & Pii V. Pontificis Maximi.* 12. *Expositiones in Epistolam ad Romanos*, quod opus Georgius Draudius in Bibl. Classica fol. 239., & Nicolaus Toppius in Bibliotheca Neap. pag. 118. referunt. 13. *Commentaria in Perihermenias Aristotelis.* 14. *In laudem D. Febronia Monialis, & Martyris* lib. 1. impress. Romæ in 3. tomq. operum Prosperi Martinengii anno 1594.; ejus etiam Sanctæ Martyrium scripsit idem Martinengus, & alia plura scripsit Jo: Evangelista, quorum notitia desideratur.

De eo agunt Ant. Poss. in App. Sac. Arn. Wion Lig. Vit. lib. 2. cap. 7. qui eum in vivis fuisse anno 1595. scribit. Plac. Rom. in Supplem. Petri Diaconi de Vir. Ill. Casin. cap. 26. pag. mihi 129. a quo vir ingenio perspicax, divinâ, & humanâ eruditione valde instructus, & in re poetica antiquis per omnia comparandus dicitur. Io: Bapt. Marus in Annot. ad idem Suppl., & D. Erasmus Gattola apud Iul. Ambr. Lucenti in Italia Sac. restrict. aucta &c. pag. 993. Hipp. Maracc. Bibliotheca Mariana par. 1. pag. 721. In nostris Regestis de eo dicitur, *Vir doctus multa scripsit.*

JOANNES EVANGELISTA alius, patria item Neapolitanus, ejusdemque Casin. Asceterii Alumnus, sed altero, de quo antea, multo posterior, nam anno 1609. die 13. Octobris Monachus effectus est. Qui Divinæ Scripturæ studium, ejusque genuinum sensum totis viribus prosequutus, ad intima ejus arcana penetranda magnis gressibus contendit, ut indicat ejus Opusculum ms. quod extat in nostrâ S. Pauli de Urbe Bibl. cum hoc titulo

De Voto Jephthe Galoadite Quæstio ex cap. XI. libri Judicum desumpta.

In qua prius refert Sententiâ eorū, qui volunt Jephthe non reapse, sed solū mysticè filiam suam immolasse, idest eam Domino per mortem civilem in perpetua Virginitate, ut olim Nazaræni, & nunc Regulares Monachi, ac Latine Ecclesiæ Sacerdotes, consecrasse. Deinde allatis quibusdam Regulis ex SS. Patribus ad dignoscendum, quis locus Sac. Scripturæ sit ad literam intelligendus, quis verò juxta mysticum sensum, definit Filiam Jephthe non mysticè, sed revera à Patre immolatam fuisse, probatque copiosis Sanctorum Patrum, præcipue Hieronymi, Augustini, Chrysostomi, ac D. Thomæ auctoritatibus. Votum autem Jephthe stultum, ac temerarium, & illicitum non solum quando emissum, sed multo

multo etiam magis quando impletum fuit; neque illud à S. Spiritus impulsu processisse, quamvis in eo cap. dicatur, *factus est super eum Spiritus Domini, & circumiens Galaad, & inde transiens ad filios Ammon, votum vovit Domino &c.*, ex quo textu animadvertit, Spiritum Sanctum irruiſſe super eum, non quidem ad vovendum, sed solum ad comparanda, & disponenda ea omnia, quæ ad bellum, & pugnam erant necessaria, ut vinceret; votum autem sicut multo post illapsum Spiritus Sancti factum est; sic à proprio, & quidem erroneo spiritu Iephthe emissum. Pœnituisse autem postea Iephthe sui ipsius voti, eoque amplius, quod illud exequutioni mandasset, propter quam pœnitentiam potuit ab Apostolo in Catalogo SS. recenſeri, ad Hebr. c. 11. ut asserit D. Thomas 2. 2. q. 88. art. 2. ad 2.

JOANNES EVANGELISTA, Romanus patriâ, familia **FEDERICI** Alumnus verò Monasterii S. Io: Evangelistæ Parmensis Urbis anno 1648., die 31. Decembris, claruit sacri Oratoris haud exiguâ famâ. In eo namque Cœnobio, ubi per id tempus studium, & ars Concionandi plurimum florebat, Ioannes Evangelista Apostolico Ministerio addiscendo totis ingenii viribus incubuit; & quidem res optime ejus votis cessit, omnibus enim animi, corporisque dotibus, quæ ad eam provinciam laudabiliter obeundam maxime conducunt, affatim à natura cumulatus fuerat. Itaque in nobilioribus Italiæ Urbibus magnâ cum nominis celebritate Conciones habuit, quibus quamvis illæ quidem doctæ forent, & eruditæ, energia tamen in dicendo vim, & venustatem haud modicam addebat. Denique cum Genuæ apud S. Mariam ad Vineas quadragesimalem cursum complevisset, Romam reversus (erat enim tunc Monachorum D. Pauli familiæ adscriptus) in morbum incidit, quo urgente in ipso studiorum, ac ætatis flore, (vix quippe quadragesimum annum superaverat) commune naturæ tributum exolvere coactus fuit circa annum 1670. Reliquit

1. *Concionum Quadragesimalium* lib. 1. ms. Italicâ lingua compositos.
2. *Panegyricarum orationum* lib. 1. continentem non solum eas, quæ Quadragesimali tempore haberi solent, videlicet S. *Josephi* Beatiss. Virginis Sponsi; Ejusdemque SS. *Deiparæ ab Angelo salutatæ*, & S. *P. Benedicti*, sed etiam plures alias in laudem aliorum SS., S. *Joannis* nempe *Evangelistæ*, S. *Thomæ à Villanova*, *Sacrorum Stigmatum S. Francisci*, *Beatissimæ Virginis sue labe conceptæ*, 2. *de Expectatione Partus* ejusdem. Item *Sermones* aliquot, scilicet *De Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento* Sermones quinque, *Sermones Academicos* 2. Unum nimirum *Paradoxum*; ex vitio virtutem oriri; alterum *Problematicum*; an melius sit perfecta semper valetudine gaudere, an verò morbis identidem attentari; Ad Claustrales Virgines *Panænesim*; *Sermones* duos habitos in Comitiiis Gener. nostræ Congr. unum nempe, qui præfert titulum, *Mundus festum agens in SS. Martyrum morte*, & *Martyres triumphantes in suppliciis persecutorum*, recitatum Perusiæ anno 1656., alterum prænotatum, *Spiritus S. assistens*, pariter pro Comitiiis Gener. sed nec locus, nec annus eorumdem Comitiorum indicatur. Omnia hæc extant Romæ in nostro Monast. inter varia mss. quæ ibidem reliqui, & ea sane, gravia, pia, & Ecclesiasticæ, profanæq; historiæ monumentis undique referta. Suot etiam inter ea mss. aliquot folia, in quibus describuntur plurima exempla charitatis, & eleemosynarum ex probatis. Script. Ecclesiast. desumpta.

JOANNES FRANCISCVS, natione Anglus, patria Londinensis, cognomine Albercrombius, Monachus primum Congregationis Anglicano-Benedictinæ in Germania, ubi aliquot Anglorum Monachorum extant Cœnobio, nam in Patria ob persecutiones Hæreticorum nequeunt palam consistere; postea verò ad nostram Congr. transiens Superiorum permissu, inter S. Io: Evangel. *Professos* in

in Vrbe Parmensi cooptatus fuit anno 1652. die 9. Maii. Erat autem scientiâ, & pietate insignis, Sacr. Theologiæ Doctor, & Catholicæ veritatis zelo inflammatus, quo impellente, nonnullos Heterodoxos nationis suæ ad Romanæ Ecclesiæ, veritatis Magistræ, communionem adduxit; nam eloquio, ac vultu valde affabilis, & decorus, Sæctimoniam, atque Innocentiam verbis, & operibus, undique spirabat, quapropter à Magno Etruriæ Duce Cosmo III., cui ob singulares virtutes, & doctrinam admodum erat charus, & probatus, publicus Philosophiæ Professor in Pisano Gymnasio constitutus, plures annos demandato sibi muneri egregiè satisfecit, magna semper Auditorum frequentia, & plausu e Cathedrâ auditus. Interim in bonorum operum exercitio magis, magisque proficiens, eleemosinarum subsidia eò largius pauperibus erogabat, quò sibi à benignissimo Principe annuum stipendium identidem augebatur, cujus proinde haud exiguam partem in hunc piissimum usum infumebat, præsertim in eorum solamen, qui ab hæretica pravitate ad Catholicam fidem convertebantur. Florentiæ, ubi per ætatem ob Pisani aeris eo tempore gravitatem, in nostro Monasterio degebat, ejus amicitia, & doctrinâ aliquot annos frui mihi licuit, dum ibidem Monachis nostris Philosophiam explicarem, ejusdemque examen, pro obtinenda facultate concionandi, libentissimè subii, cum ex decreto Comitiorum Generalium ad ejusmodi examina peragenda in Etruriæ Provincia unus ipse ex deputatis fuisset; sed dum scientiis, ac pietati quotidie impensius vacaret, ad Virtutum præmia in Cœlis percipienda, ut sperare fas est, vocatus fuit Florentiæ in eodem nostro Monasterio anno 1693. die 9. Julii ætatis suæ 64. scripsit

Lectiones Philosophicas eruditissimas, quas Pisis habuerat.

In nostris Regestis de eo sic habetur; *Fuit S. Th. D. & publicus Philosophiæ Lector in Universitate Pisana. Obiit Florentiæ Vir pius, & doctus.*

JOANNES FRANCISCVS, Brixianus patria, D. Benedicti institutis nomen dedit in nostra Congr. eo tempore, quo adhuc S. Iustina vocabatur, nondum unito Casinensi Archisterio (quæ unio contigit anno 1505. ut alibi notavimus), ipse verò floruit anno 1500., quo eodem anno typis vulgavit

Quatuor approbatas Regulas Religiosorum, scilicet S. Benedicti, S. Augustini, S. Basilii, S. Francisci, unacum eorundem Sanctorum Vitis, atque Cardinalis de Turrecremata Commentario, & Clementinis, necnon 2. libro Dialogorum S. Gregorii Papæ de Vita S. Benedicti. Adjecit etiam quædam perpulchra, *De laude Religionis, & Voti*; omnia impressa Venetiis anno 1500., cura, & impensis Nobilis Viri Lucae Antonii de Iunta Florentini, arte, & solerti ingenio Magistri lo: de Spira. 4., & denuò Parisiis, & Rothomagi anno 1510. in 4.

De eo agit Arn. Wion Lign. Vit. par. 2. in adjunctis pag. 887., & 888. Leonardus autem Cozzandus in Bibl. Brix. eum prætermisit; sed non eum præterit Ant. Poss. in Appar. Sac. p. 1. pag. 872. edit. Colon. anno 1608. Nec Michael Maittere in Annal. Typograph. novissimè editis tom. 1. pag. 364. Bened. Hæpht. Prolegom. 18. in Vita S. P. Benedicti §. 1. eum allegat, ut assertorem Sacerdotii ejusdem S. Benedicti, hoc ipso opere quatuor Regularum.

JOANNES GASPAR BERETTA, Gasparis Berettæ Architecti militaris celeberrimi, ac Magistri Castrorum Filius, Mediolani natus, ibidem in Monasterio S. Petri in Glassiate Deo se per Monastica vota consecravit anno 1676. die 17. Junii. Hic acri præditus ingenio, in qualibet scientiâ, cui operam dedit, insigniter profecit, præsertim in Scholasticis facultatibus, Ecclesiasticâ Eruditione, sacra, profanique Historia. Apud Cœnobium S. Benedicti Agri Mantuanî Philosophiam, ac Theologiam docuit; deinde cognitâ jam, vulgatâque ejus doctrinâ, publicus Philosophiæ Professor in percelebri Ticinensi Gymnasio

mnasio electus fuit, quo literario munere usq; adhuc laudabiliter fungitur. Cum autem anno 1695. fama percrebuisse, in Vrbe Ticinensi Corpus SS. Ecclesiæ Doctoris Augustini repertum fuisse in perantiqua S. Petri in *Cælo-aureo* Basilicâ, ubi olim à Luitprando Longobardorum Rege, ex Sardinia redemptum, collocatum fuerat; Ipseque Io: Gaspar unâcum aliis Theologis, & eruditis Viris ad idem corpus examinandum, recognoscendumque deputatis ab Illustriss. Episcopo Laurentio Trotto, verum id esse, ipsumque corpus D. Augustini pronunciaſſet, insurrexerunt statim ex Canonicis Regularibus Lateranensibus nonnulli voce, ac scripto multa contra objicientes, ac corpus S. Doctoris illud esse inficiantes. Eos inter, cum Ioseph Maria Bellini Canonicus Regularis *Dubia quedam* super reliquiis repertis proposuisset, typis consignata, in quibus Monachi Benedictini, qui eandem D. Petri in *Cælo-aureo* Ecclesiam antiquitus incoluerant, totusque adeo ordo Monasticus acriter à Bellino perstringebantur, Io: Gaspar ad se potissimum eorumdem dubiorum solutionem pertinere arbitratus est, quod ea Monachi Benedictini vindicem calamum postulare omnino viderentur; Præstitit sanè id copiosè, eruditè, nervosè, numerisque omnibus, qui argumenti gravitatem, ac severitatem decebant, libroq; à se hac de re edito sequentem præfixit titulum, *D. Jo: Gasparis Beretta Benedictino-Casiniensis Monachi Lychnus Chronologico-Juridicus ad discutiendas tenebras, sive dubia, quibus rationes pro tumulo, & reliquiis nuper compertis die 1. Octobris anno 1695. in Confessione S. Petri in Cælo-aureo Papiæ, ventilantur; expressa, à P. D. Iosepho Maria Bellini Patavino in Congreg. Lateranensi Canonico, & S. Theologiæ Lectore, eisdem iterum editis, ac ex integro hic ad Antigraphi fidem, pro Sacrorum Ossium M. D. Aurelii Augustini Ep. & Doct. ac Regii Ticini Protectoris identitate vindicanda, atque illustranda, Idibus Augusti, anno 1700.; deest locus impressionis. Sed impressus fuit Mediolani in Ducalis Palatii Typographia. In quo opere multa etiam de præcedendi jure Benedictinorum supra Canonicos Regulares, deque utroque Ordine scitè discutiuntur lectu haud indigna.*

Contra hunc librum denuo satis acriter insurrexit idem Bellinus; sed Gaspar minimè respondendum putavit, quamvis ad calcem libri sui antea scripſisset *Nondum finis*, satius habens librum, & silentium suum eruditorum, ac prudentum judicio relinquere, quàm Adversarii novas objectiones pari, vel majori (quod haud facile sine bilis motu, adeoque sine charitatis dispendio, quæ maximè inter Regulares Ordines vigere debet) acrimoniâ refellere.

De ejus tamen libro, Authores Ephem. Liter. Italiæ anni 1701. tom. 3. art. 8. pag. 350. & subsequen., ubi eundem librum referunt, sic loquuntur, „ Il Padre „ Abate Bellini fu più gagliardamente attaccato dal P. D. Gio: Gasparo Beretta „ Monaco Benedittino con un grosso libro &c. non può negarsi, che di quanti „ hanno scritto in confutazione de' Dubj soprallegati, il P. Beretta non sia il più „ erudito, e il più riguardevole, e perciò il P. Abate Bellini tralasciando di ribut- „ tare le opposizioni degli altri, prende questo unicamente di mira „. At veram fuisse Jo: Gasparis, sociorumque sententiam rei eventus comprobavit. nam an. 1728. die 16. mensis Julii Illm̃us Franciscus Pertusatus Episcopus Ticinensis, Delegatus Apostolicus, Juris ordine, cæterisque Solemnitatibus servatis, definivit, ac declaravit = *Satis constare Corpus inventum in Confessione S. Petri in Cælo-aureo hujus Civitatis (Papiæ) die prima Octobris anni 1695., & nuper per Nos recognitum, ac Sigillo nostro munitum, esse Corpus Sancti Augustini Ecclesiæ Doctoris; ideoque pro tali esse colendum, & publicæ Fidelium venerationi exponendum.* Signat. Don Franciscus Episcopus Papien. Quam definitionem, ut veritati conformem ipsi etiam Canonici Regulares publicâ significatione unanimi consensu amplexati sunt.

- Papiz anno 1709. ubi in Cathedrali Ecclesia Quadragesimales Conciones habui, Jo: Gasparem vidi, ab eoque didici, illum insuper scripsisse, ac recitasse.
- 2 *Plures Orationes Panegyricas* in laudem aliquot Sanctorum &c. vidi etiam ab eo compositum.
- 3 *Librum Philosophicarum Lectionum*, quas in Ticinensi Liceo statutis anni temporibus habet. Multa insuper alia scribere meditabatur, tunc autem habebat præ manibus opus insignis hujusce tituli: *Athenæorum Ticinense*, ubi de omnibus illius Gymnasii Professoribus, eorumque Operibus agebatur. Item aggressus fuerat scribere, *De Authoribus, Virisque doctis Congregationis nostræ Casinensis*, quod tamen opus imperfectum dimisit, minimè iteratis suasionibus meis, ut illud ad umbilicum deduceret, adquiescens. Erecta deinde Mediolani celeberrima Societate Palatina, cujus studio, ac virtute Italorum Scriptorum historica monumenta, præsertim Anecdota, pulcherrimis typis in publicam lucem proferuntur, Jo: Gaspar unacum aliis eruditissimis Viris, eorundem operum impressioni adornandæ, ac illustrandæ plurimum insudavit, varias, easque doctas *Præfationes*, & eruditas *Notas* adjiciens, proprio tamen suppresso nomine, inter quas sunt
- 4 *In Arnulphi Mediolanensis Historiographi, rerum sui temporis libros V., Notæ historicæ*: quæ leguntur à pag. 7. usque ad pag. 45. tomi 4. ab eadem Societate Palatina prælo consignati anno 1723., Mediolani in Regia Curia. Has notas olim mihi significatum fuerat, Berettam nostrum saltem ex parte elucubrasse. Verum is à me interpellatus, obfirmato animo negavit, harum se Auctorem fuisse; Eas vero Excellm Comitis Caroli Archinti Hispaniæ Magnatis, & auri Velleris Equitis Sanguinis nobilitate juxta, ac doctrinæ fama clarissimi genuinum foetum esse, affirmavit.
- 5 *In Historiam rerum Laudensium Othonis Morenæ, & Acerbi Morenæ ejus filii*, ex duobus mss. Bibl. Ambros. unacum *Felicitis Ossii Codice* nunc primum editam (anno 1725. ibidem) à Viris Clarissimis Josepho Antonio Saxio, eidem Bibliothecæ Præfecto, nec non *Anonymo Monacho Ord. S. Benedicti*, *Notæ* à pag. 956 usque ad pag. 1164. tomi 6., de qua Berettæ lucubratione, idem Saxius in Epistola ad Lectorem eidem tomo 6. præfixâ prope finem, sic loquitur „ Huic quoque beneficio procurando (Notarum scilicet ad Morenam) non defuere Palatini Socii, rogatus siquidem ab ipsis est Vir Cl. è Congr. Casin. Monachus, ac publicus in Ticinensi Universitate Professor (eruditione sua omnibus notus, præterquam sibi) ut operi calamum admooveret; quod etiam præstitit alacri eo animo, quo Literatis omnibus operam suam libenter commodat, ubi de studiorum proventu sedulo promovendo agitur. Quid ab eo actum sit, Lector in decursu perspicies, ut inde veluti ex ungue Leonem dignoscas „ Et Ludovicus Antonius Muratorius Præfat. in eandem Morenæ Historiam circa finem „ Ut hoc etiam adminiculi, atque ornamenti ad editionem nostram accederet, operam dedit, cum ipse Saxius, tum alter doctissimus Vir, cujus nomen publicè efferri minime passa est modestia illius singularis „ Item concinnavit Beretta
- 6 *De Italia Medii Ævi, dissertationem Chorographicam, pro usu Tabulæ Italiæ (ab eo pariter adornatæ)* Græco-Langobardico-Francicæ, ut à Græcis, & Langobardis ad Carolum M. translata; Medii Ævi nominibus Regionum, Urbium, Fluminum, & Montium opportune appositis, atque illustratis; Itagogen ad Geographiam Universalem ejusdem Ævi, antiquioribus originibus intermixtis. Auctore Anonymo Mediolanensi, Regio Ticini Lectore, *Societate Palatina curante*, cum duplici Indice Locorum, & Materialium ad calcem. Est pagg. 325. Prodiit hæc dissertatio tomo 12. Rerum Italicarum Soc. Palatinæ Mediolani anno

ni anno 1728. in ipso principio Libri, de qua Dissertatione, paulo ante laudatus Muratorius in fronte ejusdem tale monitum profert *, „ Et quidem hanc eamdem Tabulam illustrare mihi votum, & propositum fuisset; Sed quum præter alias meas curas præsentis Operis moles, non tempus tantum, sed memet interdum mihi eripiat: satius visum est ejusmodi onus in alterius humeros rejicere, qui neque labore deterreretur, neque opportuno careret otio. En ergo quid in subsequenti Dissertatione præstiterit unus è præcipuis amicis meis, Vir non minus antiqua eruditione, quam judicio critico summe commendandus, summe accuratus, & cui bene sanguis calet in venis. Vix me compescere possum, quin ejus nomen prodam; sed mihi timeo, & præstat obtemperare homini famam spernenti, unumque in ista lucubratione quærenti, hoc est, ut argumento sibi tradito satisfaciatur, & Literariæ Reipublicæ proficiat, Cl. atque Illm. Francisci Blanchinii Epistola ad Cl. Josephum Ant. Saxium, Bibl. Ambros. Mediolan. Præfectum.

* Post medium,

„ Con le pregiatissime Lettere di V. S. Illma ricevo il Regalo veramente preziosissimo della Dissertazione del P. Lettore Beretta, di cui da gran tempo in qua non ho veduta opera più dotta, più ordinata, e più utile per l' Istoria de' Secoli, a quali appartiene: Accresce il preggio di questo favore il vedermi dalla bontà di due dottissimi Padroni, cioè di V. S. Illma, e dell' istesso Padre anticipato a me il contento, e il frutto di godere di tante nobili cognizioni prima del terminarsi la Stampa. Non ho espressioni sufficienti a spiegare interamente il sentimento di venerazione, che quest' Opera, e questa benignità m' ispirano verso l'Autore della medesima, e verso il Promotore del dono, come lo provo in me stesso; E supplico V.S. Illma d' esserne interprete con lo stesso Padre, giacchè veggo, che riesce sopra ogni mia aspettazione vantaggiosa la incomparabile generosità dell'uno, e dell'altro in favorirmi. Attenderò a suo tempo li pochi fogli di stampa, che mancano per non essere ancora impressi, ritrovando in questa materia d'applicazione per molto tempo. Il metodo ancora dell'opera dà occasione di molto imparare: Quelle medesime, che pare a V.S. Illma, e all' Autore di volere iscusare come digressioni, esaminate, ed ordinate al fine, e alla corrispondenza dell' opera istessa, si ritrovano necessarie, non che profittevoli al maggior segno. Io mi rallegro, che si possa dire delle di lui scoperte, cio che Cicerone dice delle sue, nell' avere ritrovato, e dimostrato a que' di Sicilia il Sepolcro d' Archimede, avendo ancora egli mostrata la Italia agl' Italiani, e sgombratala da quelli densi ingombri di sterpi, e spini, che tutta la ricoprivano sotto de Longobardi. Applaudendo a così nobil' opera, che bastarebbe ad illustrare tutto il gran corpo dell' Istoria Italiana, io rassegno a V.S. Illma la fortunata mia servitù, che ho avuto la sorte di dedicarle in quest' occasione, professandomi all' onore de di Lei comandi &c.

Denique doctissimus Vbertus Benvoglienti Epistola ad me data *, de hoc eodem Beretta opere sic loquitur; „ L' opra più bella di questo Padre è il Ragionamento della Corografia de tempi bassi, opera ripiena d' infinita lettura, e corredata d' ottime congetture appoggiate per lo più a fatti certi, e non a cose totalmente incerte, com' altri ne nostri tempi più ingegnosamente, che con verità hanno praticato di fare; Il tutto egli dimostra con somma chiarezza nella sua bella opera, e particolarmente la dove ragiona degli antichi Etruschi: Ne parimente ha egli studiato solo per gl' Indici, come altri ha usato fare. Con tutto ciò non posso negare, che non vi sia qualche piccola bagatella, che non mi finisce di piacere, ma quando anco a ciò mi apponessi, egli n' è certamente iscusabile, maneggiando una materia sì rara, e nella quale la maggior parte degli Scrittori non v' dato d' occhio.

* Anno 1728. die 31. Maii Senis;

Non fuit itaque hæc Berettæ Dissertatio ab aliquot Censuris immunis, quibus tamen Beretta ipse expeditè respondit, edito statim sequenti opere

7. *In Dissertationem Italiae Medii Ævi Censuræ III.*, Viterbiensis, Veneta, & Brixiana, cum Responsis III. pro Anonymo Mediolanensi. Belli Diplomatici Historiâ tertio præmittâ, parvâque Mantissâ Emendationum, & Additionum ad calcem subjectâ. Palatinis Sociis cuncta accurantibus. Mediolani 1729. ex Ædibus Societatis Palatinæ, Superiorum permissu. Cum Indice Rerum Latino-Italicarum pro commodiori usu promiscuo: & Epistola Philippi Argelati ad Lectorem. Est Volumen in 4. pagg. 314.

8. Aggressus etiam fuerat ingens opus in tres partes distribuendum, ut contra ejus voluntatem astu quodam, & arte nuper cognovi, sed ob mortem inclyti Mæcenatis sui, ex ordine Senatorio, cujus nutu scribere caperat, opus minime absolvit; quamvis pro illo absolvendo opportunam materiam, seu (ut dicunt) Sylvam, collegerit: Operis autem Idea hæc est.

I. *Metropoleon Civilium Universi Orbis antiqui Barbari, Judaici, Græci, geminique Romani Penegesis plenissima cum perpetuis Vindictis in Novatores.* Prodromus, ad Insu-
brum Sacri Senatus Historiam Politico-Literariam.

II. *Mediolanum Metropolis Civilis.* Hoc est Summi Magistratus perpetua Sedes. Sive Insu-
brum Sacri Senatus Historia Politica.

III. *Insu-
brum Sacri Senatus Historia Literaria.* Hoc est Scriptorum ex Ordine Senatorio Acta, & Scripta edita, vel anecdota: Cæterorumque hactenus cognitorum a I. Duce nostro ad hoc tempus eruditio, plerumque per testes ostensa.

Scribere etiam caperat sequens opus, sed vereor, ne non illud adhuc absoluerit, vel umquam absoluturus sit, ob provectam ejus ætatem, & multiplices alias occupationes.

I. *Prodromo Ticinense* agli Anni memorabili della Regia Città di Pavia, e del suo antico Principato: Dove in XII. Discorsi trattasi

1. *De' Primi Abitatori delle nostre Contrade* Traspadane avanti i Toschi. 2. *De chi fu data al Vico Ticino la forma di Città Barbara.* 3. *Se Colonia Romana:*

Quando Municipio; e di quale Tribù. 4. *Dell' età del suo Protovescovo S. Siro*, controversa ne' tempi presenti. 5. *Quando, e perche detta Pavia.* 6. *Cronologia riformata* de suoi Re Langobardi. 7. *Apologia del legittimo loro Regno*

contra G. V. 8. *Se la Sede del Langobardico Regno* fosse da quì altrove trasferita da Ottone III. 9. *Se per questa Città siasi fatto l' Epigramma* Leonino

ora al Ponte del Fiume Ticino. 10. *Quando, e da chi fabricossi* questo Ponte. 11. *Reliquie di sue antichità:* Bronzi, Marmi Romani, Greco-Barbari, Gotici, Langobardici, e de' tempi posteriori. Torri &c. illustrati &c. 12. *Suoi*

Cittadini illustri per dignità Ecclesiastiche, e per Magistrati Civili fuori della

Patria, per Vfficj Militari, e per eccellenza nelle Arti.

II. *Anni Memorabili* della Regia Città di Pavia, e del antico suo Principato, tratti dagli Annalisti, e Storici più Classici delle cose d' Italia. III. *Pavia erudita*, ovvero Raccolta de suoi Scrittori, del suo antico Principato giunti sin' ora alla notitia d'un suo Cittadino. IV. *Scriptorum Academiae Ticinensis Collectanea* binis Dissertationibus.

I. *De Scholis Papiæ.* II. *De hujus Academiae præmissis.*

Plura alia opuscula, vel sub alienis, vel sub confictis nominibus evulgavit Beretta, in quibus nomen suum æque, ac in prænarratis operibus abscondit, ob-

stinato nimirum, sed tamen irritò latendi proposito, ubique servato.

JOANNES HIERONYMUS TEXTORIVS, natus est Niceæ in * Provincia nobili genere anno 1639. Adolescens inter Ephebos Principis Mauriti à Sabaudia

dia admissus, Equiti Emanueli Thesauro, ob libros editos satis noto, politioribus literis erudiendus traditus fuit; sed cum huiusmodi vitæ genus illi minimè arrideret, relictâ aulâ, profanisque abjectis vestibus, Monasticum cucullum assumpsit, Alumnisque S. Petri de Saviliano (Oppidum est Pedemontii) adscribi voluit anno 1656. die 20. Januarii; mox Ravennam missus, gravioribus Philosophiæ studiis seriò, ac sedulò incubuit sub Magisterio Hieronymi Bendandi eo tempore doctrinæ famâ percelebris. Postea apud Casinum in Theologicâ disciplinâ Angelum à Nuce, Virum omnigena eruditione clarissimum, ac deinde Casini Abbatem, demumque Archiepiscopum Rossanensem, Præceptorem habuit. Ex horum igitur Licæo Textorius prodiens, alios docere iussus, quæ ipse longo tempore didicerat, annos fermè viginti scholasticas scientias variis in Cœnobiiis, Ferrariæ videlicet, Patavii, & Venetiis tradidit, ea doctrinæ, & virtutis opinione, tum in arte oratoria, tum in Theologica facultate, ut anno 1677. Venerus Senatus Sacrarû literarû Cathedræ in Patavino Gymnasio, quæ ab obitu Leonis Matina (de quo infra) vacabat, eum præfecerit libentiss. quam toto deinde vitæ decursu egregiè admodû est moderatus. Multiplici enim, ac variâ eruditione pollens, vivaci, promptoq. ingenio præditus, Latini sermonis proprietatē, & elegantiam cum doctrinæ profunditate, ac morum suavi gravitate conjungens, omniû tum dignitate, tum sapientia insigniû Virorum, qui cum familiaris noverunt, amorem non minùs, quàm admirationē sibi conciliavit. Eos inter, Cardinalis Gregorius Barbadicus Episcopus Patavinus venerandæ recordationis, Jo: Baptista Nani D. Marci Procurator, & Octavius Ferrarius Eloquentiæ ibidem Professor laudatissimus, aliique, plurimi eum faciebant, quorum etiam primus Episcopales infulas Summi Pontificis nutu, ac voluntate non semel illi obtulit, quamvis invicta semper constantia à Textorio recusatas. At in nostra Congreg. Abbatis dignitatem laudati Monasterii Savilianensis, quam illi ultrò Patres detulerunt, admisit, ita nihilominus, ut Patavinam etiam Cathedram retineret, quam partitis inter utramque curam anni temporibus, ascendebat. Annò tandem 1710. ætatis suæ supra septuagesimum, cum in villam vulgò *Bisciola*, in agro Tarvisino prope Mestracum*, Monasterii S. Nicolai de Littore-Venetiarum, animi relaxandi gratiâ secessisset, apoplexia iterum correptus, quam, iteratis infra annum ictibus, perpeffus fuerat, repentina, heu! morte extinctus est, mense Septembri, cujus corpus Venetias delatum in Ecclesia S. Georgii M. debito honore tumulatum fuit. Reliquit

Prælectiones, seu potius *Dissertationes* valdè luculentas, & eruditas in Sacram Scripturam tot annis Patavii habitas, quæ ipsius manu exaratae asservantur in Bibliotheca S. Justinæ.

Orationem Funebrem pro interitis Sermi Ducis Francisci Mauroceni, quam coram Veneto Senatu recitavit ms. Alias etiam *Orationes* habuit in Comitibus Generalibus nostræ Congr. Venetiis autem in vestibulo celeberrimi Navalis Armamentarii, ubi extant duo marmorei Leones mole, & arte conspicui, sub utroque *Inscriptiones* hæ à Textorio composita leguntur. Sub dextero

Franciscus Maurocenus Peloponnesiacus, expugnatis Athenis, marmorea Leonum Simulacra triumphali manu è Piræo direpta in Patriam translulit, fultura Veneti Leonis, quæ fuerant Minervæ Atticæ ornamenta. Sub sinistro

Atheniensia Veneta Classis Trophea Veneti Senatus Decreto in Navalis vestibulo constituta Anno Salutis MDCLXXXVII. In Bibliotheca S. Petri de Saviliano supersunt tomi duo in fol. magno, cum hoc titulo, *Corpo Geografico raccolto da varj Autori, e varie Stampe per suo uso dal Rmo P. Abbate D. Gio: Girolamo Testoris Casinense, e Lettor publico di Sagra Scrittura nell' Università*

di Padova. Ibidem etiam extat alius tomus pariter in fol. magno, hunc præferens titulum *Geographia vetus Sacra, Ecclesiastica, & Profana*, edita in Seminario Patavino, jussu, & sumptu Esmi Cardinalis Gregorii Barbadici Episcopi Patavini, & ab eodem dono data Rmo Patri D. Jo: Hieronymo Textorio Nicienfi, Abbati Casin. in Gymnasio Patavino Sacre Scripturæ publico Professori anno 1697. quod postremum ideo retulimus, ut vel ex hoc, quanti Textorius a Smo illo Cardinali fieret, dignoscatur.

Agunt de Textorio perhonorifice Carolus Patinus in Liceo Patavino pag. 105. & seq., ubi ejus imaginem exhibet, deque oblatiis, recusatisque dignitatibus in fine Elogii ita scribit „Deus faxit, ut quemadmodum Veneti Coeli clementiæ assuetus, externos, neque semel oblatis, respuit honores, ita diu perfruatur adeptis; Authores Ephem. Liter. Ital. tom. 4. art. 18. pag. 435. plura de eo magna cum laude referunt, Nicolaus Comnenus Papadopoli in Historia Gymnasii Patavini impressa Venetiis anno 1726. tom. 1. l. 2. Sec. 2. c. 25. n. 4. 1678. 5. Aprilis, Matinæ suffectus est cum Flor. 250. stipendio D. Jo: Hieronymus Textoris Nicienfis Sabaudus * Monachus Casinensis, ac deinde Abbas, Vir eruditus, & eloquens, qui sacras paginas ingenuis, doctis, ac solidis interpretationibus illustravit. Confirmato auctum honorarium ad flor. 300. & 50. anno 1684. 13. Decemb. mox ad 400. & 50. 3. Julii 1692. deinde ad 600. an. 1698. 23. Augusti; denique ad 750. an. 1708. 20. Decemb. Post eum annum ter apoplexi ictus, tertiæ succubuit, extinctus 11. Sept. anno 1710., ætatis 80. in Vico Bisciolæ apud Mestricum Tarvisinæ Diocesis.

* Id est Subdi-
tus Sabaudie
Duci, cum
ipse natione
Provincialis
esset.

JOANNES MARIA, Genuensis patriâ, cognomine *Cardarivas*, nostram Congr. ingressus est anno 1526. die 13. Dec. interque Sodales Monasterii S. Catharinæ in eadem patriâ cooptatus, ac deinde Abbas electus, Vir fuit, teste Augustino Monacho Florentino in Regesto ms. *Doctor in lingua Græca, & Caldea*. Scripsit Trimetris Jambicis

Opusculum Senariis constans in laudem S. Catharinæ V. & M., quod impressum fuit in 3. volum. *Poematum Titi Prosperi Martinengii*, Romæ anno 1589. apud Zannetum pag. 213. & seq.

Ejus meminerunt Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 70. pag. 431. & Aug. Old. in Ath. Ligust. pag. 358. qui eum cognomine *Carderinum* appellat, & celebrari ab Ant. Poss. August. Schiass. Raphaelæ Soprano Michaelæ Justiniano &c. tradit.

JOANNES STEPHANUS MARENCUS, patriâ nem Genuensis, D. Benedicti Regulam anno 1640. die 11. Nov. professus est in Cœnobio S. Hieronymi de Sylvaria *, quod aliquot miliaribus Genuâ in Ortum distat, Abbas postea plura Monasteria gubernavit, atque usque ad decrepitam ætatem provectus, optimis semper studiis intentus, recondita idcirco eruditione, præsertim ex selectis historiis, instructus, Latini, & Gallici sermonis, præter Etruscum, satis peritus evasit; traiecit in Italicam linguam

* Cervara.

Elogia duodecim Cesarum, ab Emmanuele Thesauo Latine olim composita; Genuæ impressa, anno.... Ex Gallico autem vertit *Librum Domini della Torre*, cujus argumentum est *De Morte*. Impressa nem Genuæ, & Societati Mortis in eadem Urbe florenti, dicatum. Obiit Genuæ anno 1705. mense Martio.

De eo August. Old. in Athenæo Ligustico pag. 367. quem Ligurem tantum vocat, & tamquam eloquentiâ non minus, quam pietate insignem celebrat; ejusque libro ex Gallico translato titulum facit, *Delicias Mortis Serræ Reguli*; eum insuper scripsisse ex Raphaelæ Soprano asserit

Fastos Casinenses, quos videre hæcenus mihi non licuit. Ejus pariter foetus est sequens *Inscriptio*, Gregorii XI. adventum in Sylvariense Cœnobium exprimens, quæ lapidi insculpta in eodem Cœnobio legitur.

T. A. D.

T. A. D.

Gregorio XI. Pont. Max. *Quod fausto sydere Romam, Avenione transferens* * Restituens. *dem, è propinquo mari ad hoc Cervariense* * Conobium diverterit, humilique. * Sylvariense. *non dedignatus hospitium Pontificia Majestate illustraverit* * Tanta dignationis. * Anno 1278 *insignem memoriam Abbas, & Monachi nunc etiam post annos CCCXVIII. Re-* *divivam excitant Anno Domini MDCXCIII.*

JOANNES STEPHANUS SENAREGA nobilis Genuensis S. Benigni Monachus Congr. Casin. factus anno 1659, die 8. Martii, ab Aug. Old. in Athenæo Ligust. pag. 367., & seq. dicitur (ex Soprano) composuisse

Elogia, & Carmina ad Patriæ felicitatem explicandam. An autem Elogia illa, & Carmina fuerint impressa, vel mss. remanserint, & ubi reperiantur minime indicat. Vide nostrum Catalogum Episcoporum Congr. Casin. quem Deo dante in Operis calce exhibebimus. Fuit enim Cuperfanen. Episcopus (Urbs est in Apulia, vul. Conversano)

JOSEPH à PLACENTIA Professor S. Sixti ejusdem Urbis effectus anno 1556, die 1. Maii; Decanus, Tyronumque ibidem Magister, & Confessarius Monialium. Vir valde pius, ac devotus, scripsit:

1. *Ragionamenti Spirituali recitati in diversi tempi a Monaci, e Menache, secondo le Solennità, ed Occasioni di giovanimento Spirituale a i Sudditi l'anno di nostra Salute 1571.* Est liber ms. in fol.
2. *Istruzione per imparare a fare l'Orazione Mentale, & VoCALE fatta dall'istesso l'anno 1590.*
3. *Istruzione Spirituale per incitare a divozione i Novizj, nella quale si tratta del pellegrinaggio spirituale all'Inferno, secondo il detto del Salmist.* Descendant in Infernum viventes.
4. *Istruzione Spirituale per incaminarsi nella strada del Cielo fatta ad alcuni suoi Figliuoli spirituali a loro istanza.*
5. *Esposizione della Regola del nostro Santissimo P. Benedetto, fatta dal medesimo per profitto de' suoi Novizj.*
6. *Altra Istruzione breve, e facile, ed utile, e necessaria a tutti li Cristiani per fare l'Orazione mentale.* Omnia unico volumine ms. in fol. comprehensa, quod est apud me, ex dono D. Hyppoliti Pugnetti, de quo supra.

JOSEPH COSTALTA, Patria ipse quoque Placentinus, ibidemque in Cœnobio S. Sixti Monachi veste donatus anno 1621, die 29. Apr. floruit sacris humanisque literis, aliisque scientiis, quibus haud leviter imbutus erat. Nam Præceptorem in Philosophicis habuit celeberrimum Petrum Giliolum, qui Josephi indolem plurimi faciebat, eumque omnium Discipulorum optimum deprædicabat. Tali ex Gymnasio prodiens Costalta, Scholasticas disciplinas quindecim annorum spatium variis in Monasteriis cum plausu tradidit, interque Placentini Collegii Doctores Theologos numeratus fuit. Creatus Prior Aretini Cœnobii an. 1647., mox Abbas S. Pauli de Vrbe, S. Scholasticæ Sublacentis, S. Sixti Placentiæ, aliorumque Monasteriorum, prudentiæ ubique, ac regularis disciplinæ servatæ laudem obtinuit. Quem doctissimus lo; Caramuel Magistrum suum (in arte, ut arbitror Anagrammaticâ) vocitabat, hoc enim scribendi genus, ut & Elogia componendi, utpotè ad illius temporis ingenium, & usum, maxime est sequutus, magno certè ipse dignus Elogio, quod Elogia omnia, & Anagrammata, quæ scripsit, sacra semper, vel moralia esse voluit, nempe

1. *In D. Benedictum, Elogia sexaginta tria, Romæ apud Fabium de Falco,* anno 1665. in 4., & denuò Parisiis anno 1666. in 12. ex Officina Iacobi Billaine in Palatio Regio juxta exemplar Romæ impressum; Eratque tunc Costalta Abbas S. Sixti Placentiæ.

2. *Anagrammata centum in ejusdem Sanctissimi Patris gesta, ibidem ad calcem Elogiorum.* Item scripsit opusculum, cui titulum dedit

3 *Praelatus Casinensis*, sive *Vita D. Vincentii Squaldi Abbatis* (de quo infra 2. par.) duodecim *Elogiis* descripta, in funere eidem decreto ab Abbate, & Monachis D. Sixti Placentiae; extat ms. in Bibliotheca ejusdem Placentini Monasterii a me ibidem visa anno 1709.

Dum autem Ioseph Romae Abbas Sancti Pauli esset, approbavit libellum in Epistolae formam compositum ab Eustachio Divini editum mox Romae an. 1666. in quo agitur de maculis noviter in Iove repertis suis tubis opticis, aliisque de rebus Mathematicis, & Astronomicis, quarum utique oportuit Costaltam fuisse non imperitum.

Laudatur, pluribus in ejus commendationem editis Carminibus, ab Isidoro Moratino (de quo paulo infra) in *Musis Miscellaneis* pag. 104. A Jo: Baptista Beccio (de quo supra) in Parænesi ad Lectorem suis Anagrammatibus in D. P. Benedicti vitam praemissa, in qua sic de eo „ S. Patris nostri gesta aureo calamo designavit, centumque Anagrammatibus ingeniosissimis conclusit „ vocatque eum virtutum Ideam, & Doctorem suum in Sacra Sapiencia. A prælaudato Jo: Caramuele in *Metametricali*. A Petro Maria Campi in *Hist. Eccl. Placentina* par. 2. pag. 301. & seq., ubi exhibet ejus nobile Elogium, & quaedam Epigrammata in laudem Sani Pont. Gregorii X. Placentini Civis, & denuò par. 3. pag. 183. ubi sic, Questo Monastero di S. Sisto ancora si conserva in grande stima appresso la Città a cagione della singolare vigilanza, e prudenza de' suoi Abbati, ed in particolare dell' Abbate presente D. Giuseppe Costalta nostro Piacentino, le cui singolari virtù, e rara dottrina accompagnata da una vita molto esemplare, lo fanno risplendere nella sua Religione, come Stella di prima grandezza. Questo soggetto avendo per 15. anni continui in diversi Monasterj della sua Congregazione esercitata con molta lode la lettura di Filosofia, e Teologia, come persona insigne, fu gli anni addietro aggregato al Collegio de' Teologi di Piacenza, e come benemerito della sua Congr. onorato della Badia &c. Novissimè ejus meminit Bern. Pez Epist. X. Apol. in *Catal. Script. Ord. nostri* ab an. 1600. pag. 252.

JOSEPH BONZANELLUS à Casena D. Benedicti Monachus, Vir in vetustis monumentis pervestigandis accuratissimus

Miscellanea antiquitatum Patriae post se reliquit mss. Ita prorsus F. Bernardinus Manzonius Inquisitor Pisanus in *Chronologia Casenae*, impressâ Pisis anno 1645. typis Amatoris Massæ, & Laurentii de Landis pag. 145. Qui Manzonius variis in locis, ubi eum citat, in margine Monachum Casinensem Josephum disertè appellat. Casenates autem eruditiores, floruisse eum circa annum 1500. existimant. Ceterum ejus opus à Manzonio memoratum, nec Casenae, nec alibi hactenus inveniri potuit, quamvis nullo labori pepercerim, quo illud assequer. Floruit verò Ioseph eodem tempore, quo Aldus Manutius, cui amicitia conjunctissimus erat: ad quem veterem Inscriptionem Romanam misit, quam idem Aldus refert in sua *Orthographia* impressâ Venetiis apud ipsum Aldum anno 1591. pag. 178. ubi subdit „ Hanc Inscriptionem una cum aliis habui à Josepho Bonzianello Casenate Monacho Ord. S. Benedicti, amicissimo meo, & in Antiquitate pervestiganda admodum diligenti „ Crediderim quoque, laudatum Aldum de eodem Bonzianello loquutum fuisse in prælaudato *Orthographiae* opere, pag. 127., dum loquens de alio lapide Poetae Lucretii dicaro in Monte Casenate olim reperto, nunc autem deperdito, inquit „ Quem lapidem, disertè scriptum, hactenus habui ab amicissimo meo, antiquarum Inscriptionum ad litteram observantissimo.

In *Regesto MS. Congregationis*, inter Sodales S. Mariae de Casena invenitur Joseph à Casena Professus anno 1553. die 20. Februarii, unde ratione temporis prædi-

prædictarum lucubrationum Authorem ibi designari credere nihil vetat, eoque magis, quia nullus alius Ioseph Casenatensis in laudato Regeſto poſt eum legitur.

JOSEPH GUFFANTUS Mediolanenſis, Monasterii S. Simpliciani ibidem Alumnus factus eſt anno 1651. die 7. Februarii, & poſtea Decanus (prima eſt in noſtra Cong. dignitas, quæ ante Prioratum, & Abbatiam confertur) eratque morum honeſtate, & ſuavitate laudabilis, ac rerum mathematicarum haud mediocriter peritus; edoſtus enim fuerat à D. Cyrino de Sanctis Senenſi, & in Piſano Gymaſio Doſtore (de quo ſupra), Scripſit volumen hac Epigraphe notatum:

1. *Geometria, & Architectura militare* in fol. in duas partes diviſum, addiditque
2. *Arithmetica*. Vidi hoc volumen apud ipſum Auſtorem Mediolani an. 1688. qui tunc erat ætatis annorum ferè 50. Obiit Arimini circa annum 1693.

JOSEPH DE LEONIBUS, nobili familia, Placentiæ ortus, S. Sixti in eadem Urbe Monachus evaſit anno 1677. die 21. Martii, fuitque ipſe etiam Decanus, & plures annos Philoſophiæ, & Theologiæ ſingulari cum plauſu Magiſter, ſeu, ut dicimus *Leſtor*, deinde virtutis meritò Prior creatus, quod munus variis in Monasteriis, & anno 1709. in eodem S. Sixti Cœnobio exercuit, demumque anno 1716. Abbas Regiminis renunciatus eſt. Vir ſanè egregius, & non ſolùm Scholaſticis Scientiis, ſed etiam Eccleſiaſtica Hiſtoriâ, & quavis eruditione apprime ornatus; *Cosmographica* etiam, & *Aſtronomica* doſtrinâ inſignis. Ejus vidi in Bibliotheca S. Sixti mss.

1. *Univerſi Juris Canonici Compendium juxtà ordinem Decretalium Gregorii Papæ IX.* in duos tomos diſtributum in 4., accedit
2. *Brevis Tractatus de Privilegiis, & Juribus Monasteriorum ex Jure communi deductus*. Scripſit etiam
3. *Spicilegium de doſtrina temporum*, in quo de diviſionibus temporis, Cyclis, Epactis, & Noviluniis, Æra Græca, ſeu Olimpiadibus, Latina, ſeu Urbis conditæ, Chriſtiana, ſeu Dionyſiana, & Periodo Juliana agitur ms. in 8.
4. *Orationem* in ingreſſu Capituli Generalis Patavii celebrati anno 1699. impreſſam Venetiis eodem anno 1699. in fol. & Excell. Sebaſtiano Poſcareno dicatam.

Obiit Placentiæ Abbas anno 1727. Reliquit ingens volumen, in quod redigendas curavit, ſummâ diligentia, nec minori impendio plurimas parvas tabulas Topographicas, admodum ſelectas, Urbium, Oppidorum, Arcium, Regionum, Provinciarum &c., ſequutus exemplum Joannis Hieronymi Textoris Abbatis (de quo paulò ante) qui plures tomos id genus de rebus, & quidem rariffimis incredibili labore confecerat.

JOSEPH PERVSINVS, profeſſione Monachus Caſinenſis, in Comitibus Generalibus ſui Ordinis habitis Peruſiæ anno ſalutis humanæ 1646.

Italicum *Sermonem* ad Patres habuit, publici Juris typis Peruſinis à D. Zacharia de Aloyſiis Abbate Cœnobii S. Petri Peruſini factum. Ità Aug. Old. in Ath. Peruſino, ſeu Auguſto pag. 195.

In aliquibus autem noſtris Regeſtis inveniuntur duo Iosephi Peruſini S. Petri in eadem Vrbe Profeſſi, primus anno 1610., alter verò (qui fuit familiâ de Eufebiis) anno 1639. die 6. Januarii, quique ejuſdem S. Petri poſtea fuit Abbas, ibique obiit circa annum 1680. Quis autem horum prædictæ Orationis Auſtor fuerit (quippe qui ambo ſuppares) definire non licet, quamvis ſeniori Joſepho tribuendam eſſe, ea ductus conjectura, crediderim, quod Old., qui Athenæum Peruſinum, ſive Auguſtum anno 1678. prælo commiſit, Junioris Joſephi Abbatis dignitatem, aliaque magis peculiaria non ſiluiſſet.

JOSEPH PORTA, Aſtræ (quæ eſt Liguriæ Vrbs ſub Duce Sabaudia, & Sardinia Rege) natus, ibidem apud S. Bartholomæum Monachi vitam vovit anno

no 1668. die 5. Octobris. Theologica Scientia, sacra eruditione, & morum integritate floruit. Mathesim egregie calluit, & Mathematica quedam instrumenta affabre composuit. Anno 1687. Romam accersitus in nostro D. Anselmi Collegio Theologiam magna nominis celebritate explicavit, eandemque Theologiam universam, prout a recentioribus in tractatus dividitur, ad mentem ejusdem Doctoris ipsis illius textibus, ac verbis undique constabilitam, typis divulgavit. Postea Casinum transiit, ubi aliquot annis regularis disciplinæ, ac pietatis exercitationibus impensius sese tradidit, tempus omne, quod ab eisdem supererat, mathematico præsertim studio attribuens. Dum his mentis, ac spiritus delictis, beatæque frueretur quiete, a nostra Congr. Prior Clausuralis, nil minus cogitans, electus fuit: quo munere Cæsennæ primùm, ac deinde variis in Monasteriis aliquot annis perfunctus, fatis tandem concessit, his relictis ingenii sui monumentis, quorum isti sunt tituli:

1. *Universa Scholastica Theologia ad mentem S. Doctoris Anselmi Pedemontani, ex Abbate Benedictino Archiepiscopi Cantuariensis.* Romæ ex Typographia Angelii Bernabo anno 1690. in 4. Est liber parvæ molis, Theses potius Theologicas testimoniis D. Anselmi confirmatas continens, ut paulò ante diximus

2. *Tractatus de Studiis Monasticis* in tres partes distributus, cum quadam præcipuarum facultatum serie, quæ in Autographorum operum lectione singulis quibusque Sæculis occurrunt, selectiorumque voluminum addito Catalogo ad Bibl. in Ecclesiasticis materiis comparandam, Auctore P. D. Jo: Mabillon Monacho Benedictino è Congr. S. Mauri, ex Gallico Latine versus à P. D. Josepho Porta Astensi Monacho Casin. in Colleg. Anselmo-Benedictino Romæ olim Sac. Theologiæ Lect. & Doct. Venetiis typis Andreae Poleti in 4. Item ejus opus sunt

3. *Novissima Psalmorum expositio*, extat ms. in Bibl. præfati Monasterii S. Bartholomæi Authoris manu exarata: præmittitur brevissima præfatio, in qua de Authore, & Etymologia Psalterii, & Psalmi differitur; procedit opusculum methodo satis compendiosa, sed valde perspicua, & venusta. Et

4. *Brevis Tractatus de Paupertate Religiosa.* Opusculum quò brevius, eò clariùs, ex Sacris Canonibus, D. Thomæ Aquinatis doctrinâ, ac præcipuis moralis scientiæ Doctoribus collectum: ms. in eadem S. Bartholomæi Bibliotheca.

JOVITÆ à CASTIONO extat Venetiis ms. in Bibliotheca S. Georgii Maj: *Historia Institutionis Congr. S. Justine*, ejusque progressus &c. tom. 1. in 4. sign. n. 326., quam anno 1718. ibidem contexi.

JOVITA DE RUBEIS Romanus, nobili familia, sed modò extinctâ, ortus, D. Pauli de Urbe Professor anno 1615. die 22. Febr. evasit. Vir, tam Monasterii sui, quam totius Congr. amantissimus, ac in eorum utilitatem, & decus mire propensus. Abbas enim ejusdem S. Pauli cum esset, Monasterium pluribus ornamentis, Sacrarium verò argenteis vasis, multaque supelectili instruxit, ac ditavit, inter quæ insigne Christianæ Antiquitatis monumentum, codicem nempe Bibliorum Sacrorum descriptum in pergamina temporibus, & jussu Caroli Magni, ut Anselmus de Nuce, Nicolaus Alamannus, & Cornelius Margarinus existimant; ut autem putat Jo: Mabillonius Itin. Ital. tom. 1. pag. 7. jussu Caroli Calvi, uti etiam indicare ait effigiem Codici præmissam, quam non Carolum Magnum, sed Carolum Calvum exhibere autumat. Hunc, inquam, pretiosum Thesaurum, optimi characteris, Jovita decenter ornatum, & contra temporis edacitatem probè munitum, in Sacrarium intulit, una-cum duobus aliis minoribus codicibus pariter in pergamina pulcherrimè exaratis, multisque veteris, novique testamenti Historiis minio versicolori ad margines affabre, ac diligenter expressis, tegumento phrigii operis, undique insignitis, quorum unus B. M.

Virginis, alterum Defunctorum officium continet; modò verò hi tres Codices translati sunt in novam S. Callisti Bibl. Hospitii nostri Transyberini. Præterea Privilegia nostræ Congr. concessa, hinc inde collecta duobus libris conclusit egregie pariter scriptis cum hoc titulo

Transumptum Privilegiorum Congregationis Casinensis &c. Opera D. Jovita ab Urbe Abbatis Casinensis, & ejusdem S. Cœnobii Professi, in præsens volumen redactum anno Domini 1642., quod opus recognitum, & approbatum fuit, manuque publici Notarii subscriptum. 2. *Selectæ Bullæ Pontificiæ pro Congr. Casinensis;* qui libri ms. custodiebantur in eodem Sacrario S. Pauli. Scripsit etiam, dum Castri Nazzani, quod ditionis Ecclesiæ, & Monasterii S. Pauli in præsens Caput est (exigua sanè antiquæ ditionis portio) administrationem gereret, sequens opusculum Italicè 3. *Libro di Avvertimenti amorevoli fatto a modo di Dialogo tra l'Antecessore, e il Successore, di quanto principalmente può occorrere circa l'Amministrazione del luogo, fatto da D. Giovita Romano Professo di S. Paolo, essendo Castellano in Nazzano nel 1630.; coll' Indice delle cose più notabili.* Asservatur ms. in Archivio S. Callisti in fol. estque pagg. integr. num. 90., incipit „Avanti, che io avvisti la P. V. di cosa alcuna, è conveniente, che l'esorti „prima, come a principalissimo affare, intorno al culto Divino &c.

Fuit autem Jovita Lector Sac. Theologiæ in Monasterio Caveni, & Cavenis Synodi ab Angelo à Fundis Abbate, & ejusdem Cavenis Diœcesis, & Iurisdictionis Ordinario celebratæ Examinator Syodalis, & Cancellarius anno 1628., ut constat ex eadem Synodo Caveni impressâ Neapoli apud Dominicum Maccheranum anno 1629. pag. 6., & pag. 175.

ISIDORUS CLARIUS clarissimum Congr. nostræ lumen, Clarii, quod Opidum est Agri Brixiani, modicis, humilibusque Parentibus natus anno 1495., Parmæ in Monasterio S. Jo: Evang. inter nostros admissus anno 1517., die 24. Junii, sapientiâ, ac virtute non modò Patriam, & Parentes, sed etiam Italiam, imò Catholicam Ecclesiam illustravit, ut enim erat mirabili, celerique ingenio præditus, adeo profecit in literis; ut præter cæteras severiores disciplinas, Hebraicè, Græcèque doctus, sub Paulo III. toti Romanæ aulae admirationi esset, ut de eo Ferdinandus Ughellus Ital. Sac. tom. 1. pag. 770. Evestus quidem jam fuerat à nostrâ Congr. ad Abbatis dignitatem (ejus enim merita tum in scientiis nobilioribus, tum in morum insigni sanctimonia perpenderat) jamque Monasterium S. Jacobi de Pontida in Diœcesi Bergomensi administraverat; quo tempore Concilio Tridentino tamquam Abbas, & Theologus unacum Luciano Mantuano item Abbate Pomposiano interfuerat; regebatque tunc magnâ cum integritatis, ac regularis observantiæ laude, Cœnobium S. Mariæ Cæsen. cum à modò laudato Pontifice Paulo III. Episcopus Fulginei creatus fuit, qui, ut lucerna supra candelabrum posita; populo sibi commisso, totique Ecclesiæ doctrinâ, ac sanctitate præluxit. Gregem namque adeò accuratè verbò, & exemplò pavit, eximiâ in pauperes charitate, ac in omnes mansuetudine, atque patientia, ut Pastorem planè Apostolicum sibi à Deo donatum Fulginate venerarentur, ac sibi ipsis de eo gratularentur, nunquam mirari, ac laudare desinentes eleemosynarum copiam, quibus pingues Episcopatus redditus ferè omnes ingenos impendebat, minima eorum parte suis, familiæque (exigua illa quidem) necessariis usibus attributâ; nec his contentus piissimus Aristes, duodecim, etiam nobiles Viros Fulginei instituit, quibus curæ esset, vel ex proprio censu, vel ex alienis eleemosynis, pauperum necessitatibus subvenire, quæ sodalitas sub invocatione D. Martini, etiam num ibidem perseverat, ac floret, cum interim carni, & sanguini minimè aquiescens, propinquis, & affinibus nihil am-

ninò elargiri vellet, nec eorum quemquam apud se sustentari pateretur; nam Fratris filium, qui Fulgineum advenerat eum rogatum pensionem aliquam in exigua fortis levamen, vacuum dimisit, tenui tantum ad redeundum in patriam viatico donatum, auream illam Sententiam subinde proferens, *Non Affinibus ditandis, sed Pauperibus alendis Ecclesiasticos census sibi fuisse conceditos*. Haud minori diligentia Ovium suarum animas Christianis virtutibus instruendas, quam infirma eorum corpora misericordiae officiis fovenda assidue curabat. Totam idcirco perlustrans Dioecesim, celebrataque Synodo, sapientissimis eam reformavit institutis, ac saluberrimis, quae instituerat, corroboravit decretis; concionabatur quam frequentissime, & Christianae, Catholicaeque doctrinae capita adversus ejus temporis Novatores, ut ab eorum pestilentia populum suum preservaret, facundissime explicabat, confirmabatque. In vitia acerrime invehebatur, ad virtutum, ac perfectioris vitae amorem ferventissime excitabatur, denique praetermittebat, ut optimi Pastoris, tum Divini verbi peritum Sanctiss. Operum exemplo, numeros omnes impleret. Insignis, &que heroicae ejus patientiae hoc referunt exemplum plures Authores de eo agentes, quod cum improbus quidam, quem ad pacem, & concordiam cum proximo ineundam exortabatur, eum alapâ percussisset, Vir Dei, ne verbum quidem respondit, sed corde, ac vultu omninò immotus, quâ coeperat viâ, ire perrexit. Quantum autem doctrinâ, ac omnigena eruditione praestiterit, & quam meritò Sapientissimi Viri famam apud doctos omnes obtinuerit, ex librorum ejus lectione facillimè cognosci potest. Orationes utique, quibus populum in Christianâ instituit Philosophiâ, quo animarum zelo, quo spiritus ardore, qua sermonis eloquentia, elegantia, & candore, qua denique Sacrae Scripturae profunda admodum intelligentia praeditus fuerit, perspicue indicant, magna utique cum legentium utilitate. Hebraica namque, Graecaeque linguae subsidio, Divinas Scripturas in ipso fonte altius potavit, puriusque hausit, adeò ut antiquis illis sanctiss., doctissimisque Ecclesiae Patribus, ob styli similitudinem, sermonis gravitatem, majestatem denique Sententiarum, meritò conferri possit. Quapropter missus à Paulo III. Tridentum (inquit praelaudatus Ughellus) ut Concilium suo interventu juvaret, tanta plerumque linguae facunditate, flumineque scientiarum, fidei causas peroravit, ut quidquid dixisset, à Patribus Concilii pro oraculo haberetur, His addendum, Isidorum non solum prosâ, verum etiam sacrâ poesi plurimum valuisse, Graecosque, ac Latinos Poetas diligenter versasse, quod cum antea haud passim omnibus notum esset, ex nupera Epistolarum ejus editione operâ Benedicti Bacchini, Mutinae celebratâ, in quibus identidem egregia quaedam ejus Poeseos specimina proferuntur, liquidò cunctis apparuit. Caterum Isidorus sapientia, ac meritis plenus, gestis quoque praeclarissimis ubique celeberrimus, laborum, ac virtutum praemia in Coelo recepturus, terras reliquit anno 1555. 5. Kal. Junii, ætatis suae 60. sub Marcello II. Pont. Max., & Carolo V. Cæsare, *Cujus Sanctitatis odorem, (ut cum Ughello concludam) nulla ætas, nulla vis unquam extinguet*. Ei Fulginate inscriptionem sepulchralem hujuscemodi posuere.

Secunda
nempe vice,
postquam Epi-
scopus creatus
fuerat.

„ Isidorus Clarius Brixienfis, Fulgineae jam septem annis Episcopus, vitâ, &
„ moribus integerrimus, exemplo, & verbis admirabilis, doctrina clarissimus,
„ Christiana, Graecaeque, Hebraica, Latina; mira in pauperes charitate ignitus,
„ annum suae ætatis circiter sexagesimum agens, acutissima correptus febre, pa-
„ tientissime, placideque obdormivit, ac quadraginta post mortem horis post as-
„ siduam populi deosculacionem, maximis cum lachrymis ejusdem, non foetens,
„ certè pro mirum! sed redolens hic situs est die XXVIII. Maii MDLV.

Extat

Extat hæc Sepulchralis inscriptio adhuc in præsens, tabulæ marmoreæ insculpta in eadem Cathedrali Ecclesia prope Sacellum Sñi Sacramenti, à me ibidem visa anno 1729. mense Novembri. Operum autem ejus, quæ quidem nobis perspecta esse potuerunt, Catalogum modò exhibemus.

1 *Ad eos, qui à Communi Ecclesiæ sententia discesserunt, adhortatio ad concordiam.* Mediolani apud Calvum 1540. in 4. ut refert Gesnerus in Bibliotheca Universali pag. 467. à tergo, tum Lutetiæ Parisiorum per Nicolaum Divitem, Via Sacerdotum ad Divæ Genevesæ ad Insigne Geminæ Anchoræ; nuper tandem Mutinæ typis Antonii Capponi Impressoris Episcopalis. anno. 1705. opera, & studio Benedicti Bacchini, quamvis Bacchinus nomine suo suppresso, D. Mauro Piazzi Abbati Parmensi, & ejus Monachis id honoris tribuerit, ut eorum cura hoc Isidori opus unacum Epistolis, & alio opusculo mox recensendo, tertia editione frui videretur.

De hoc eodem opusculo, sicut etiam de subsequenti ita loquitur Bacchinus in præfatione novissimæ hujus editionis: „ Rem tibi pergratam nos effecturos existimamus, si duo opuscula his (Epistolis) adjicienda juberemus, auro sanè, gemmisque pretiosiora, quæ licet Authore superstite typis tradita fuissent, nulli tamen inveniebantur apud Bibliopolas. Prius opusculum (nempe istud de quo nobis supra sermo fuit) gliscentibus Hæterodoxorum conatibus conscriptum, Isidorum Romæ sub Pauli III. Pontificatus initiis degentem exhibet, quo Socius Gregorii Cortesii, summi illius viri, de indicendo Concilio cum Summo Pontifice deliberaturi accitus fuerat (qua de re supra in eodem Cortesio) id ille indicat in Epistola ad Gasparem Contarenum S. R. E. Cardinalem, opusculo præfixa, In qua Epistola Isidorus eundem Gregorium Cortesium Preceptorem suum appellat, asseritque eum cum eodem Contareno Cardinali (cui opusculum suum castigandum, & expoliendum tradit) cæterisque à Paulo Pont. Max. accersitis, quotidie in rebus ad Christianæ Reip. utilitatē pertinentibus versatum, se autem interim, unius mensis spatio, diverso quodam, atque inusitato hætenus modo, ab Hæterodoxis controversa tractasse, eo sanè dicendi genere, quod *ab optimo quoque, & amari intelligebat, & profectò esse amandum* existimabat, ut scilicet Adversarii redarguantur quidem, *sed ita, ut semper de reconciliatione, & pace cogitetur.*

2 *De modo divitiis adhibendo homini Christiano ad Concives suos Brixianos, salutaris Oratio.* Mediolani apud F. Minicium Calvum anno 1540. in 4., & iterum Mutinæ apud Antonium Capponum anno 1705. unâ-cum Epistolis, & suprarecensito opusculo pariter in 4., opera ejusdem Bacchini, quod quidem opusculum in Parisien. Edit. deest. Bacchinus verò de hoc eodem opusculo in præfatione ad Lectorem secundæ editioni præmissa sic loquitur. „ Secundum opusculum ad Brixieneses contrerraneos conscriptum incerti est temporis; at putamus antè professionem Romanam elaboratum; diversum prædicta planè argumentum tractant, verùm utrobique Isidori eruditionem, & prudentiam, ac pietatem testantur, stylus perspicuus, & latine purus, candor sententiarum, vis rationum, non modò ex causæ visceribus petitarum, sed sacrarum literarum oraculis, methodo sanè facili, suffultarum.

3 *Vulgata editio Novi, ac Veteris Testamenti, quorum alterum ad Hebraicam, alterum ad Græcam veritatem emendatum est diligentissimè, ut nova editio non facile desideretur, & vetus tamen hic agnoscatur, adjunctis ex eruditis Scriptoribus Scholiis &c. Authore Isidoro Clario Brixiano Monacho Casinate.* Venetiis apud Petrum Scheffer Moguntinum Germanum anno 1542. in fol. & iterum cum hoc titulo,

- 4 *Biblia Sacrosancta Veteris, ac Novi Testamenti, adjectis ex eruditis Scriptoribus, Scholiis, ita, ubi est, locupletibus, ut pro Commentariis sint; multis enim cerè locorū millibus præsertim difficilioribus lucē offerunt, ex secunda Authoris recognitione, Deputatorū Conc. Trid. servata Censura* (idest præcis Proæmio, ac Prolegomenis) Venetiis an. 1564. apud Juntas in fol. De hoc opère sic Ughellus loco supracitato
- „ *Bibliam Sacram transtulit* (nempè ex Hebraico, & Græco) *additis doctissimis*
- „ *Scholiis, quæ tamen per aliquot annos Ecclesiasticam Censuram senserint gra-*
- „ *viorem, autoritate tamen deindè Trid. Concilii, demptis Proæmio, ac Prole-*
- „ *gomenis, studiosorum desiderio restituta sunt, ut scribit Sixtus Senensis in Bibl.*
- „ *Sancta* „ Exemplar autem primæ editionis hujusce translationis Bibliorum per Petrum Scheffer Moguntinum factæ extat modò Romæ in Bibl. Clericorum Regularium S. Andreæ de Valle. In cujus fronte, ubi in impresso dicitur *Mona-*
- „ *cho Casinate*, additur manu exaratum: *Episcopo Fulginate*, nam antequam Episcopus crearetur, opus hoc in lucem emiserat; itèmq; in eodem libri prospectu leguntur pariter calamo scripta hæc verba. *Hic liber fuit ipsiusmet Isidori Clarii, qui & sua manu multa addidit ad sua Scholia, quæ leguntur ad marginem.* Immeritò igitur Isidorus apud nonnullos, plagii reus audit, quasi Munsteri Scholia, & Notas sibi adjudicaverit, cum ipse apertè, ac ingenuè in fronte primæ editionis 1542. dixerit, se Notas, & Scholia ex eruditis Scriptoribus adiecisse; at verò Munsterum tunc recens ab Ecclesia damnatum expressè nominare, æquum non judicavit: Quod ipsum animadvertit etiam doctissimus Calmet Ord. S. Benedicti in Dictionario Historico-Critico &c. Sac. Scripturæ, ex Gallico in Latinum postea ab eruditis viris Lucensibus translato, Lucæque impresso anno 1725. tom. 1. pag. 20. sub tit. *Biblia Latina* „ *Biblia Latina Authore*
- „ *Isidoro Clario Benedictino cum Scholiis &c. in fol. Venet. 1542. Editio castigata, in qua Vetus Testamentum ad fidem Hebraici textus, Novum verò ad fidem Græci expensa sunt. Pleræque Annotationes ex Sebastiano Munstero transcriptæ; idemque de se Author ex alienis lucubrationibus non exigua se derivasse*
- „ *profitetur, Munsterum tamen virum hæreticum silentio premit, cujus nomen ingentibus omnium Catholicorum odiis conflagrabat. Biblia Munsteri edita*
- „ *fuerat anno 1535. & 1546., ut nos supra notavimus de Bibliis Hebraicis discentes. Prologus, & Prolegomena Clarii in Indicem adscripta sunt; editio an-*
- „ *1564. expurgata est, & pag. 28 subdit Titulo. Commentaria Universalia in totum Vetus Testam.* „ *Isidorus Clarius Benedictinus Episcopus Fulginas in*
- „ *Vmbria, Annotationes in totum Vetus, ac Novum Testamentum, Venetiis excusas in fol. 1542. edidit. Ejus Annotationes in Vetus Testamentum eadem,*
- „ *ac Sebastiani Munsteri sunt, sed emendatæ, ac in compendium, melioremque formam redactæ. Prologus, & Prolegomena Clarii in prohibitorum indicem*
- „ *rejecta sunt. Editio anni 1564. ad Censuram Romanorum mentem castigata*
- „ *est. Clarius occubuit 1555.*

At Riccardus Simonius Gallus Presbyter Oratorii, multiplicibus libris, vicissitudinibusque valde notus, in libro *Histoire Critique du Vieux Testament à Rotterdam chez Reinier Leers 1685. lib. 2. cap. 21. pag. 320. col. 2., & fusius in lib. Histoire Critique de Versions du nouveau Testament, ibidem apud eundem anno 1690. cap. 15. pag. 144. col. 1. & pagg. seq., & denique in Histoire Critique de principaux Commentateurs du nouveau Testament ibidem apud eundem 1693. cap. 39. pag. 572. col. 2. de Isidoro Clario, ejusque Bibliorum versione, ac notis, licèt quædam laudet, acriter tamen criterio utitur, sed, an æquè verè, ac ad Critices canones, equiores, peritioresque Critici viderint. Illud solummodo non præteream, quod idem Simonius refert, exemplar nempè versionis editæ anno*

anno 1542. jussu unius ex Italicis Inquisitoribus recognitum, quod Parisiis in Regia extat Bibliotheca, hæc in fronte voluminis manu Censoris formata verba continere „ Ego F. Jo: Baptista Anfaldus Lector Dominicus (fortè Dominicanus) de commissione R. P. Inquisitoris Astensis, vidi hanc Bibliam in omnibus locis suspectis, & à Supremo Senatu Illmæ Inquisitionis taxatis, & eam nequam depravatam inveni, præterquam in ultimo Scholio super Zacchariam, & eam emendavi. Quarè me subscripsi: Fr. Jo: Baptista „ Subdit verò Simonius, Scholion, quod censuram sustinuit, esse in ea Zacchariæ verba cap. 14., *quod super frænum æqui est*; in quæ verba Isidorus hæc adnotavit „ Per ornamenta equorum, & ollas intelliguntur hic varii status Christianorum hominum, qui omnes Sancti esse debent in Ecclesia, sicut olim Pelves; censura (prosequitur Simonius) cadit in hæc verba, *qui omnes Sancti esse debent*, quod dictum minime forsan alio tempore censuræ subjacuisse, sed quia illud intelligi poterat, & explicari in sensu Protestantium, ideò illud ex Isidori versione ablatum, & deletum voluere, cujus versionis lectionem in Italia permittendam censuerunt, præsertim Monachis, seu Regularibus, qui illam magni faciunt „ Hæc, aliæque Simonius de Isidori versione &c.

Cum verò de hac Isidori Clarii Bibliorum versione fusè adeò hic agitur, addamus etiam, quæ de eo, eademque ejus versione refert Vir eruditissimus Ignatius Hiacyntus Amat-de Graveson Hist. Eccl. tom. 7. * colloq. 5. pag. 399. & seq. „ Isidorus Clarius, Italus, patriâ Brixienfis, & Fulginas Episcopus, Concilio Tridentino interfuit, ubi, cum esset trium linguarum peritus, perdoctus, & elegantes orationes habuit. Præter Scholia in Cantica Canticorum, multæque Orationum in utriusque Testamenti insigniora quæque loca, quæ edidit, volumina; Versionem etiam Bibliorum adornavit, quæ tamen cum ab editione vulgata multis in locis recedat, ab Ecclesia fuit improbata, ut videre est in Regula 14. Indicis Librorum prohibitorum, quæ sic habet. *Ex Bibliis verò Isidori Clarii Brixiani Prologus, & Prolegomena præcidantur. Ejus verò Textum nemo Textum Vulgatæ editionis esse existimet.* Hinc noster Melchior Canus lib. 2. de locis Theologicis cap. 13. asserit Isidorum Clarium multa in sua Scripturæ versione inservisse, adjecisse quædam, nonnulla mutasse, ut *Lector non aliud possit in locis mutatis intelligere, quàm aut veteris Interpretis errorem, aut veterum Codicum depravationem* „ Benignius tamen de Isidoro Clario judicium profert Daniel Huetius Episcopus Abrincensis in libro de Clariis Interpretibus, in quo num. 16. hæc scribit: *Isidorus Clarius non tam novæ Auctoris editionis, quàm veteris, uti in operis sui fronte prænunciat, ipse Emendator, & Corrector dicendus; cujus tituli modestiam, & veritatem, adeoque laudabilem, immeritò castigat Melchior Canus*, hæc ille. Denique in Criticis Sacris, sive in Annotationibus, & Tractatibus doctiss. Virorum in Sacra Biblia, Londini impressis anno 1660. opera, & studio clariss. Joannis, & Richardi Pearson, Antonii Scatergood, & Francisci Gouldman inferuntur Annotationes in vetus, ac novum Testamentum Isidori Clarii, deque leob, aliisque celeberrimis Annotatoribus in Præfatione legitur. Sed non opus est, ut hæderam hic nostram prætexamus. Inspice Catalogum, & invenies nomina omni lauro, omni laude majora „ Sed ad alia Isidori opera transeamus.

5 In Cantica Canticorum Scholia ex Arcanis Hebræorum eruta. Venetiis apud Zileum, sive Jolitos anno 1544.

6 Orationes quatuor habitæ in Concilio Tridentino, nempe. Prima de Justificatione hominis. Secunda de Imputatione Justitiæ, & Certitudine Gratiæ. & duæ de Gloria. Venetiis anno 1548. in 8., & Lovanii in folio.

* Qui etiam de eo per honorifice loquitur tom. 9. in tabulis Chronol. pag. 454.

Idem ferè habet Natalis Alexander Hist. Ecclesiast. sæculi xv. & xvi. c. 5. art. 1., n. 28.

* Hoc est in
cap. 1. Lucæ.

L. B.

- 7 *Super Missus est* *, & *super Canticum Magnificat*, *Orationes* varæ de Beata Virgine, verborum elegantia, & sententiarum gravitate, undique repleta, Venetiis apud Franciscum Franciscum 1565.
- 8 *In Evangelium Lucæ Orationes quinquaginta quatuor*, in quibus præter verborum elegantiam, & sententiarum gravitatem, innumeros ferè, tum Novi, tum Veteris Testamenti obstrusiores locos illustratos (quod maximum, & præcipuum est) Pietas Christiana in primis elucescit; in publicum prodire, Venetiis apud Dominicum Nicolinum operâ Benedicti Guidii, & item apud Franciscum Franciscum anno 1565. in 4.
- 9 *In Sermonem Domini in Monte habitum secundum Matthæum*, *Orationes sexaginta novem ad Populum*, quibus cuncta Christianæ vitæ præcepta traduntur, Dominica oratio uberrimè explicatur, Clerus accuratè admodum instituitur, ac perversæ Prædestinantium opiniones redarguuntur. Eas, sicut & alia pleraque Isidori opera laudatus Benedictus Guidius Monachus Casin. (de quo supra) imprimendas curavit post Isidori obitum Venetiis apud Dominicum Nicolinum anno 1566. in 4. Quo eodem anno ibidem impressæ iterum sunt per Franciscum Franciscum Senensem, & denuò ibidem 1567. At verò Dupinius impressas eas antea etiam Venetiis fuisse tradit an. 1556., imò Poss. infra citandus duas alias earumdem editiones pariter Venetiis celebratas affert, nempe an. 1546. & 1565.
- 10 *Orationum extraordinariorum Volumen primum ad S. Pium V. Pont. Max.*, in quibus utriusque Sacri Testamenti insigniores quique loci eruditâ facundiâ scite, ac luculenter illustrantur, omnibus, qui Christiana Philosophia delectantur, sed Concionatoribus præsertim opus summoperè necessarium; Venetiis apud Dominicum Nicolinum anno 1567. in 4. Dupin., & Poss. hoc ejus opus, Venetiis anno 1569., & 1577. publica luce donatum testantur.
- 11 Earumdem *Orationum extraordinariorum Volumen secundum*, Venetiis apud eundem eodem anno, & iterum uterque Tomus excusus fuit Venetiis anno 1577., teste Arnold. Wion.
- 12 *In Caput IX. Epistolæ ad Romanos Orationes duæ ad Chrysostomum nostræ Congregationis Præsidentem*, quarum præfatio sic incipit „ Et si persuasum mihi semper fuit „ *Oratio prima* „ Qui locus jam diu „ &c. *Oratio secunda* „ Quamquam ego oratione hesternâ. Has *Orationes* Arn. Wion, & ex eo Poss. testantur mss. extitisse apud D. Archangelum Fantoni Monachum S. Nicolai de Littore Venetiarum. Item scripsit
- 13 *In Caput XV. primæ Epistolæ Divi Pauli ad Corinthios libros tres ad Basilium Fratrem suum*, qui ubinam reperirentur, Arn. Wionem, & Poss. latuerunt; ego autem illos mss. in Bibl. Sapientiæ Romanæ in secundo tomo Miscell. Sac. Constan. Cajet. pag. 140. optimo caractere exaratos, inspexi, in quorum fine hæc observavi „ Has ego Basili frater Turclarense triduanas Commentationes ad te scripsi, ut &c. Item in Catalogo ms. Bibliothecæ Collegii Gregoriani de Vrbe in serie Interpretum S. Scripturæ hæc adnotantur: *In Epistolam ad Corinthios Isidori Clarii*; signat. R. 1. 40. & etiam in eodem Catal. legitur alia Isidori Clarii lucubratio cum hoc titulo. *Carmina Isidori Clarii*. Sign. R. 4. 61., qui Catal. extat ms. Romæ apud S. Calistum in Archivo Procuratoris Generalis Casin. Scripsit etiam Isidorus, & publicavit anno 1548.
- 14 *Constitutiones Synodales* pro sua Vrbe, & Diocesi, ut asserit Ludovicus Moreri in Magn. Diction. hist. tom. 2. pag. 533. col. 1. editionis Amstelod. anno 1692. verbo *Foligno*. Item.
- 15 *Epistolas ad Amicos*; Opus posthumum per Benedictum Bacchimum, ut supra dictum est, publica luce donatum, Mutinæ anno 1705. apud Capponum, constat

constat pagg. 146., de quibus Epistolis Bacchinus in præallegata Præfatione 2. editionis duorum opusculorum sic loquitur. „ Epistolæ Latino sermone nitidissimæ conscriptæ sunt, & Auctorem suum summâ eruditione, moribusque amenis æquè, ac piissimis præditum exhibent, efficiuntque, ut ejusdem acta plenius aliquanto innotescant ad id temporis pertinentia, quo nondum è carceribus, ut ita dicamus, studium illud egressum fuerat, quod difficilissimis Ecclesiæ temporibus subsidio affuit, & rectè factis ad Fulginate insulas vocatus, eruditione, ac pietate insigni, nominis sibi immortalitatem paravit „ Hæc eruditiss. Bacchinus, qui etiam post aliqua, rem notatu dignam subjungit inquires „ Sacra igitur in primis studia per ea Isidori tempora Monachorum nostrorum erant, quorum plures laudat in his Epistolis Auctor (scilicet Isidorus) Sacris reliqua famulabantur, Latini videlicet, Græci, & Hebraici sermonis notitiâ, & universæ Philologiæ Encyclopædia, Scholastica sobrius, ac nunc fit, colebantur, quantum videlicet satis esset utilioribus dignoscendis, & mentis aciei exercendæ: In his porro, non modò Monasterii Parmensis Monachos (ubi Isidorus adolevit, pietatisque, & literarum graviorum tyrocinium posuit, adeptusque est, ut summorum in Ecclesia Virorum judicio aptissimus existimaretur rebus gravissimis gerendis) vitam trivisse palam est, sed & reliquorû, per Italiam Cœnobiorum Alumnos, quod præfiscine dictum sit, ut appareat iniquioris in Monachos animi Heterodoxos fuisse, qui ut novitatis, quam inducebant, prætexerent causas, Monachos uti barbaros, inficetosque calumniabantur „ Hæc Bacchinius.

Præterea ex Epistolis apparet Isidorum alias etiam lucubrationes exarasse, nam pag. 3. Ep. 5. ad Julium Mantuanum hæc habet „ Fueram ego tibi pollicitus, cum istic essem, me Commentatiunculam illam nostram de *Libertate hominum*, & *Prædestinatione* Vincentio nostro daturum, cum ad vos proficisceretur. Duos præterea additurum etiam *Dialogos*, quos superioribus diebus luseramus, sed nunc prohibeor, quò minùs utraque simul præstare possim, nam Dialogorum alterum Jo: Baptista noster Mantuam profectus secum abstulit, neque satis tibi fuisse futurum existimo, si alterum tantum misissem. Quare cum rectius me esse facturum sim arbitratus, si utrumque simul alio tempore ad te dederò, unum illud Commentariolum accipies in præsentia de *Libertate nostra* „ Pag. 107. Epistola ad Dionysium Gallum (Faucherium) de quo supra, data anno 1529., hæc fatur. Verùm illud interea certò scias, me non propterea ad te *Lusus* illos, quos in tuas venisse manus, scripsisti, non misisse, quod eos te late re vellem, sed quia parùm digni erant eruditorum, tuique similium lectione, habenda fuit ratio verecundiæ. Ego verò postea quàm longo tibi jam tempore notus sum, ut & insanire pergam, & te pluribus scriptis laceßam, mitto adhuc nescio quæ præcipitata potiùs, quam edita, quæ decem circitèr abhinc menses in mediis pænè molestiarum fluctibus lusi. In iis, non tam scrupulosam tibi legem præfigo, quàm tu fecisti in tuis, quin, si ita visum fuerit, Abbati Gregorio tuo Mutinensi, imò etiam meo, ostendas licet, quando ipsius mentio facta est in tertio opinor libro „ Pag. 110., & seqq. Eusebius Mutinensis (de quo supra) Epistola ad Clarium (nam ipse Eusebius Author fuit hujusce nominis Clarii ab Isidoro usurpandi, cum ante seipsum Clarensem scriberet) laudat librum eundem Isidori de *Libertate nostra*, & *Prædestinatione*, cum duobus illis Dialogis, dicitque hunc librum vicisse maximam, quam semper de illo habuerat opinionem. Certe Isidorus, præter Biblia translata, viginti duo volumina reliquit in Sacra Scripturam, quorum pars tantum sunt sermones typis jam evulgati, & reliquæ lucubrationes supra recensitæ, nam plura alia ejus opera Fulginei adhuc asservantur mss. originalia, luce dignissima, penes nobiles Viros Casarem, & Josephum

L. D.

L. E.

phum *Gigli* Equites Hierosolymitanos, eorumque Fratres, nempe duodecim volumina in 4. quæ infra scriptas res continent.

- 1 *Orationum in Episcopatu habitarum Volumen Secundum. Tertium. Quartum. Quintum*: nam primum deest: quia nimirum impressum fuit: estque illud, quod nos supra retulimus num. 9.
- 2 *Orationum, quas extraordinarias vocant, volumen tertium, (nam primum, & secundum typis traditum fuit, ut paulo ante diximus num. 10. & 11.) Volumen quartum. Quintum. Sextum*: Sunt autem omnes, tum impressæ, tum mss. *Orationes* 86.
- 3 *Orationum in Evangelium secundum Lucam, Volumen secundum (nam primum deest) Tertium, Quartum*. Suntque omnes *Orationes* num. 50., quas omnes existimo impressas esse, easdemque, quas supra retulimus num. 8.
- 4 *Orationes Synodales* num. 5., quarum prima habita fuit Fulginei in Synodo anno 1549. pridie Idus Octobris.

Celebratur Isidorus summis laudibus ab omnibus ferè Authoribus, qui de Divinis paginis, Rebus sacris, ac Viris Illust. scripserunt, præcipuè ab Arn. Wione Lign. Vit. lib. 2. cap. 42. pag. 315. A laudato Dionysio Faucherio Monacho Lirinenſi (de quo supra Litt. D.) in Epistola ad eum data, quæ inter ejus Epistolas legitur in Chronico Lirinenſi Vincentii Barralis, ubi sic Clarium alloquitur:
 „Quantò autem gaudio me affici credas, si quando Ecclesiæ Christi Cortesii nostri,
 „ac tui similes Rectores multos præfici videam; quorum doctrina, & castissimis
 „moribus vita instituta majorem in populos auctoritatem sit habitura, & infra
 „Sed jam gaudeo, quod spes mihi melior arridere videtur, tantis malis tandem
 „finem impositum iri, Christi populis præfici, qui Subditos non minus exemplo,
 „quàm doctrina norunt instruere: Ecclesiæ tuæ gratulor, quæ te nacta sit Antisti-
 „tem, Apostolici Spiritus vigore, & Divinæ Sapientiæ splendore radiantem,
 „tamquam lucernam supra Candelabrum lumen proferentem omnibus, qui in
 „Domo Dei sunt profecturum &c. A Leonardo Cozzando Bibliothecæ Brixianæ
 „par. 1. pag. 149., & subsequenti secundæ editionis Brixie 1694.

Sed cum inter ejus opera Cozzandus enumerat *Commentaria in S. Isidori Hispalensis Episcopi opera omnia*, quæ extant, nunc primum castigata per Margarinum de la Bigne, Parisiis anno 1580. in fol. & *De Officiis Ecclesiasticis*. Parisiis 1564. in 8., hallucinatum eum esse clarè cognoscitur ex ipsamet operum S. Isidori Parisienſi editione anni 1580. à Cozzando laudata, in qua, diligenter à me evoluta, nec vola quidem reperitur de *Isidori Clarii*, vel alterius cujuscpiam *Commentariis*, *Notis*, aut *Scholiis*. In aliis quidè S. Isidori operum editionibus studio Jacobi Breul Monachi Benedictini S. Germani à Pratis, qui eorum emendationem à Margarino coeptam absolvit, Parisiis factis an. 1610. & 1618. & Col. 1617. reperiuntur ad calcem. *Notæ Virorum doctorum in quosdam D. Isidori libros collectæ per Joannem Grialum Hispanum*; At ibi nullus ex prædictis viris doctis singillatim nominatur: Imò nec Benedictus Guidius, qui Isidori Clarii opera collegit, typisque consignavit, nec Nicolaus Antonius Bibl. Hisp. Vet. tom. 1. l. 5. c. 4. n. 12. ubi S. Isidori operum Editores, & Illustratores recenset, nec Possevinus in Appar. Sac., nec Gulielmus Cave in Script. Eccl. ubi de S. Isidoro fusissimè agunt, nec denique alius quispiam ex tot Authoribus, quos vidi, de ipso Isidoro Clario ex instituto loquentibus, de Clarii *Commentariis* in Isidori opera aliquid innuunt. Corrigendus quoque est, ubi *Orationes* 54. in Evangelium Lucæ, in Evangelium Joannis habitas scribit, editas Vene-
 tiis apud Juntas anno 1565. in 4.

Doctiss. Jo: Mabill: in Catal. selectiorum operum, meliorumque editionum
 ad

ad Bibliothecam ex materiis Ecclesiasticis comparandam, quem texuit ad calcem Tractatus *de Studiis Monasticis*, ubi recenset Isidori Clarii Biblia cum Scholiis bis excusa, scilicet, anno 1542., & 1557. cum Prefatione, quæ in editione 1564. detracta est jussu Concilii Tridentini. Et in Itinere Italico tom. 1. Et iterum in eodem tomo 1. Itin. Ital. pag. 123., ubi de Codicibus existentibus in Casin. Bibl. verba faciens, interque eos, de Codice S. Nili *de Christiana Philosophia* &c. „ Quò Codice, inquit, usus est Isidorus Clarius ad hunc librum è Græco transferendum in Latinum, ut inferius videbimus, (ideft pag. 171., ubi hæc adjecit). Insigne verò est illius loci Monachorum (ideft S. Mariæ Florentiæ) Elogium in Epistola Isidori Clarii ad Ambrosium ejusdem Coenobii Abbatem, quâ versionem Tractatus Nili Monachi *de Christiana Philosophia* ab se factam eidem mittit emendandam, quæ Authoris illustris Epistola, quoniam inedita est, atque ad commendanda istius loci Monachorum studia pertinet, huc referenda nobis est „ Hæc ille, sed utraque Viri Cl. coniectura eum fefellit, nam neque illa versio, neque Epistola est Isidori Clarii, sed Isidori Montauti Monachi Florentini, sicut inferius suo loco ostendetur in eodem Isidoro Montauto. Ab Henrico Spondano Annal. Eccl. to. 2. ad ann. 1555. pag. 561. n. 23. A Petr. Soave Polano, ideft, Fr. Paulo Servita hist. Conc. Trid. l. 2. pag. 161. editionis anni 1629., ubi vocans eum valde versatum in studio Sacrorum Bibliorum, refert quoque ejus historicam narrationem plurimum eruditam, ut probaret editionem vulgatam Bibliorum approbandam, & omnibus anteponendam, solamque retinendam, prius tamen ad textus originalis Græci, atque Hebraici correctam, & emendatam, omnibus aliis translationibus penitus interdictis, eliminatis, ac prorsus extinctis, quò sanè omnia absurda, & incommoda tollerentur ex novis interpretationibus in dies prodeuntia. Ab Andrea Raynerio (de quo supra lit. A.) Abbate Parmensi Hist. Paneg. S. Anselmi tom. 1. in præfatione „ Di lui parlano tutte le memorie del Sagrosanto Concilio di Trento, tutti i monumenti della Diocesi di Foligno, le stampe di Venezia, di Milano, e di Parigi, per molti volumi delle sue Apostoliche Orazioni, per la sua Bibbia ornata di profundissime osservazioni (che che si dicano l'Almoven, il Saldeno, ed il Simone) e per gli altri trattati scritturali, e morali, pieni di Cattoliche erudizioni, ed insegnamenti Evangelici, de' quali ancora alcuni, che non han veduto la pubblica luce vanno per le Librarie scritti almanco. Refert autem Raynerius ibidem, anno Domini 1690. inventam fuisse arcam in Ecclesia Cathedrali Fulginei, dum paries Sacelli, in quo Tabernaculum SS. Eucharistiæ asservatur, foderetur, ut Sacra Sanctorum Lypsana decentius ibi collocarentur, in eaque arca Corpus ejusdem Ven. Servi Dei Isidorii Clarii, supraque ipsam folium his verbis exaratum.

Adi 11. Gen. 1601. Io Gio: Debar Francese Agente di Monsignor Rmo Marco Bizzoni Vescovo di Foligno, feci aprire questa Sepoltura di Monsignor Isidoro Clario santa memoria con la presenza di M. Antonio Maria Patriane Sagrestano di S. Feliciano, M. Gio: di Bartolomeo da Colmani muratore, e Gio: Pietro Arculano d'Assisi Fornaro, e trovassimo, che il corpo dl detto Monsignore era intiero, e buttava un odore soavissimo, cosa degna di tener memoria, e conpregarlo si degni pregare il Signore per tutti noi. Amen.

„ Io Gio: Debar mano propria.

Isidorum præterea eximiè commendant Ludov. Moreri *Grand Dictionnaire Historique* pag. 187. col. 1. edit. Amstelodam: 1692. qui eum ob eloquentiam, & vividam spiritus * claritatem mirabilem se prestitisse affirmat &c. Gabr. Bucc. in Bened. Rediv. ad an. 1545., ubi *Beati* eum nomine prosequitur. Jo: Caramel Logie. Moral. l. 1. c. 2. notat. 7. in margine. *Clarius sacram paginam*

*Brilliant d'esprit.

Scholiis eruditissimis elucidavit. Octavius de Rubeis in Elogiis historicis Illustriū Brixienſium pag. 288. Marcus Ant. Maltemp. lib. 2. cap. 2. Jacobus Aug. Thuanus in Elogiis Historicis, Anton. Teiſſer in Additionibus ad eadem Thuan. Elogia. Ludovicus Ellies Dupinius ſuæ Bibl. tom. 16. pag. 18. ubi recte animadvertit bis eum Trid. Conc. interſuiſſe, primo Abbatem, & deinde Episcopum, quod etiam videre eſt apud Phil. Lab. tom. 14. col. 751. ſeſs. 5. Bernardinus Fainus in *Theſauro Cæleſtis Gloriæ Brixia*, ſive in *Cælo Brixiano* Catal. 2. n. 35. pag. 111., Sixtus Senen. Bibl. Sanct. l. 4. pag. mihi 270., Fabianus Juſtin. in *Elencho Authorum, qui in Sacra Biblia ſcripſerunt.* Ant. Poſſ. Appar. Sac. tom. 2. pag. 291. edit. Venet. 1606., Aubertus Miræus in Opere poſthumo de Scriptor. Eccleſiaſticis, ab Auberto Vander Fede edito Antuerpiæ 1649., & ab Alberto Fabricio in ſuam Bibl. Eccleſiaſticam ex integro translato pag. 164., Jo: Molanus Bibl. Sac. ms. teſte eodem Fabricio. Georgius Matthias Conigius Bibl. Vet. & Nov. pag. 436. col. 1. Hieronymus Ghilius Theatr. Viror. Illuſt. vol. 1. pag. 142., Io: Andreas Quenſtedt *de Patriis Vir. Illuſt.* pag. 301. Plac. Pucc. Appar. Sac. *de Illuſtr. Abbat. Florent. Viris* cap. 10. pag. 80., Ludovicus Jacobilli in *Vitis Episcopor. Fulginei*, ibidem impreſſ. an. 1626. pag. 152. & ſeqq. Iulius Ambr. Lucenti in libro, cui titulus: *Fulgor Fulginei* pag. 106. & ſeq. Denique Felix Egger *Idea Ord. Hierachico-Benedict.* impreſſ. Conſtantia 1717. lib. 1. par. 3. diſſert. 2. n. 2. pag. 49. & ſuſius l. 2. par. 2. diſſert. 4. Decade 2. pag. 263. & ſeq. & denuò par. 3. diſſert. 8. pag. 520. & ſeq. In noſtris item Regeſtis Iſidorus Clarius paſſim audit: *Vir doctiſſimus, & ſanctæ Vitæ. Vir inculpatæ Vitæ, & clarus in omnibus ſcientiis.*

ISIDORUS Panormitanus, ex familia Comitina, in Cœnobio S. Martini de Scalis, ad ſeptimum à Panormo lapidem, Monachorum Caſin. albo adſcribi voluit, anno 1557., die 12. Apr. Poſtea in Italiam veniens, Scholaſticas diſciplinās in Aſceterio S. Bened. Agri Mantuani aliquot annis docuit. Demum Abbas creatus, Monasterium ipſum S. Martini, quod bina adminiſtratione laudabiliter annis octo rexit, uſque nempe ad annum 1593., novis ædificiis ampliavit, Templicque ſtructuram ad culmen tandem perduxit, prudentia in ſubditos, charitate in pauperes, humanitate in hoſpites, plurimum commendatus. Scripſit

Aliqua, quæ mss. aſſervantur in Cœnobio S. Martini, ut teſtatur Rocchus Abbas Pyrrhus de Abb. Sic: pag. 190. Pet. Ant. Torn. in *Origine Congreg. Caſinen.* tom. 2. l. 3. pag. 453. Sed quid illa mss. contineant, nemo illorum indicat, nec ego, quamvis ad ea opera cognoscenda diligentiam adhibuerim, aſſequi haſtenus potui. Illum inſuper laudant Pet. Ricord. hiſtor. Monast. pag. 466., Ant. Mong. Bibl. Sicul. par. 1., ubi eum Virum doctrinā, ac multiplici ſcientiarum ornamento inſignem vocat, morumque ſuavitate, ac honeſtate conſpicuum, in negociis pertractandis magnā dexteritate præditum, liberalitate, magnificentia, benignitate, aliſque virtutibus eximiè illuſtrem deprædicat.

ISIDORI Cremenſis Monachi Caſinenſis legitur

Carmen Elegiacum in laudem Inſulæ Lirinæſis, præfixum Chronologiæ Lirin. Vincentii Barralis Salernæ impreſſ. Lugduni 1613., breve quidem, quippe quod viginti tantum duobus verſibus conſtat, perpulchrum tamen, & lepidiſſimum, quod ſic incipit: *Inſula laudanda eſt, latum qua proſpicit æquor.*

ISIDORUS LANFREDINI, patriā Florentinus, ibidemque apud. S. Marię inſigne Cœnobium noſtris adnumeratus, an. 1642, die 21. Martii, floruit nedum Etruſcæ, ſed Gallicæ etiam linguæ peritiā, quam Pariſiis, ubi olim, dum in Germaniam pergeret ad Fratrem ſuum Sermoni Ducis Neoburgeniſis inimicum aulicum, bellis itinere obſtruentibus, aliquandiu ſubſtitit, in Academia à Cardinali Riche

Richelio institutâ, interpretatus est, pro qua item linguâ facilius addiscendâ novam methodum, & regulas composuit, tum Gallico, tum Italico sermone, quò fit, ut eodem tempore utrumque Idioma commodè intelligi possit; quem librum sub hoc titulo postea evulgavit

1 *Nouvelle methode, courte, & facile pour apprendre la langue Françoise, composée, & donnée au jour par le R. P. D. Isidore Lanfredini Florentin Moine, & Docteur Benedictin, Interprete de la langue Françoise dans l'Academie de Paris; a Florence Chez les heritiers de François Onofrii 1684., & antea Parisiis quater impress. Item transtulit in Italicum sermonem sequens opusculum à Silvestro du Tour Gallice compositum.*

2 *Istruzione Morale d'un Padre al Figliuolo, che deve fare un lungo Viaggio, tradotta dal Francese, dedicata all' Altezza Serma del Principe Francesco Maria di Toscana, in Firenze nel Garbo all' Insegna della Stella l' anno 1688., & alia quædam à se translata, atque correctâ edenda parabat.*

Erat etiam valdè aptus ad quaslibet figuras graphicas efformandas, exactâ servatâ undique proportionem, quarum aliquas planè mirabiles ego ipse Florentiæ vidi anno 1689.; anno autem 1691. in suburbano *Comporearum* Cœnobio, quò in senectutis solatium placido otio fruiturus secesserat, contracto morbo, & Florentiam deportatus, post paucos dies ex hac vita migravit 8. Maii, ætatis suæ an. 66. in quem statim à funere Elogium scripsi, nam eo tempore ego Florentiæ degebam Philosophiæ Lector, quod etiam literis consignavi in Necrologio ms. Monachorum Abbatia Florentinæ, quod *Ortus, & Interitus* inscribitur.

ISIDORUS MONTACUTI *, nobili genere Florentiæ natus, ibidem Montanasticam professionem in Cœnobio S. Mariæ auspicatus est, anno 1514., die 15. Oct.; enituit non minùs sacrâ doctrinâ, Græcis, Latinisque literis, quàm insigni in Deum pietate, & in rebus agendis rara prudentia. Quamobrem ad fanciendas, & statuendas Congregat. nostræ Constitutiones, quæ duodeviginti annorum spatio diligenter expensæ, & sæpius ad trutinam revocatæ sunt, unâ cum aliis Sapientiâ, ac Religione conspicuis Patribus, deputatus fuit, jussuque Patrum Generalium Comitiorum, earundem Constitutionum correctioni, ac editioni præfuit Florentiæ anno 1520. apud Juntas adornatæ: Generalis deindè in Romana Curia Procurator electus, morum suavitate, ac in negotiis pertractandis mîrâ dexteritate, Summ. Pontificum, Cardinalium, aliorumque Magnatum animos sibi devinxit. Mox creatus Abbas Monasterium Aretinum an. 1540., an. verò 1543. Florentinum, aliaque postea Cœnobia laudabiliter gubernavit. Anno vero 1570. Cosmus I. Magn. Etruriæ Dux ejus virtutum famâ permotus majoris Nosocomii S. Mariæ Novæ Urbis Florentinæ Præfectum, & Governatorem, & Abbatem S. Ægidii illum constituit, quod munus Florentiæ perhonorificum est, ac præcipuum, quam provinciam annos omnino tres egregiè, ac utiliter administravit, nam æs alienum, quo domus illa tenebatur, dissolvit, abusus plures sustulit, ægrotos eximîa charitate, ac liberalitate fovit, leges, & statuta pro bono regimine ejusdem Nosocomii, eidemque inservientium directione, condidit, dum interim sibi parcus, superfluis omnibus impendiis exclusis, publicamensâ, communique cibo, sacra semper lectione condito, perpetuo uteretur. An. tandem 1573. ad laborum præmia in cœlos evolavit, in tertio Sarchophago intra Chorum Eccl. ejusdem Nosocomii sepultus. Multa reliquit mss. inter quæ

1 *Philosophiam Nili Monachi antiquissimi è Græco in Latinum sermonem convertit, quæ optimo charactere conscripta, extat Florentiæ in Bibliotheca. Præterea teste Placido Pucc. scripsit*

2 *Regestum, seu, Matriculam omnium Monachorum Florentiæ Professorum*

ab anno 1420. usque ad annum 1530., & 3. *Necrologium*, seu librum *Monachorum Defunctorum* ejusdem Monasterii ab an. 1425., usque ad an. 1531., cum singulorum Defunctorum Elogiis, quæ duo Opuscula unico volumine in fol. comprehensa, quod titulum, *Ortus, & Interitus* præfert, ut paulò ante diximus, exaravit Florentiæ, eo prorsus tempore, quo Tyrones in Monastica Regula instituebat.

Anno 1528. De eo laudatus Plac. Pucc. in Chron. Abbat. Floren. pag. 82. & seqq. ubi inter cætera asserit Isidorum, dum Cœnobii Florentini esset Economus, 12. prædia ad possessionem Thedaldæ pertinentia, occupata olim à Comitibus Montis Doli, eidem Cœnobio vindicasse. Scientiâ verò, & regularis disciplinæ observantiâ, cæterisque virtutibus inter præstantiores ejus ætatis Viros annumeratum, adeo ut Clemens vii., & Paulus iii. Pont. Maxx., qui ejus prudentiam, aliasque egregias animi dotes perspectas habebant, Ministrum in gravibus aliquot Romanæ Ecclesiæ negotiis eum adhibuerint, quæ, cum feliciter absolvisset, oblatos ab eisdem Episcopatus, etiam primarios, constantissimè recusasse, agentem, in suscepto vitæ instituto ad mortem usque permanere se velle. Narrat deinde Pucc. occasione quâ Isidori res gestas refert, rem memoratu haud indignam an. scilicet 1547., cum Paulus iii. Roma digressus, per Urbem Mantuam transiret, ut Carolum v. Imperatorem apud Buxetum alloqueretur, Isidorum à Patribus nostris ad Gener. Comitum in magno Padolyronensi Cœnobio congregatis, Oratorem ad eundem Pontific. missum fuisse, qui eorumdem Patrum nomine illum suppliciter rogaret, ut Monasticas actiones ibidem celebrandas, sua præsentia decorare dignaretur, eorumq; votis benignè annuentem Pontif. illuc ab Isidoro, cæterisque Abbatibus adequitantibus deductum, & magnificè, ac reverenter exceptum, Cœnobii amplitudinem, Patrum gravitatem, functionum splendorem demiratum, Congregationem nostram magnis laudibus extulisse, & apud ipsum Cæsarem commendasse. At si Puccinello fides hac in re præstanda est (nam in Regesto Congr. in quo acta Capituli General. fuscè describuntur, nec verbum quidem de hoc Pauli iii. ad illud adventu habetur) mirandum, imò dolendum, nullam rei adeo celebris memoriam in Mantuano Monasterio nunc reperiri, vel marmori, vel patrii insculptam, cum Pii II. illuc adventus* inscriptione, & marmorea ejus statua cingulo tenus, posteritati sit traditus. Cæterum Isidori funus (pergit post multa Puccinellus) Doctoribus omnibus, ac nobilibus Florentinis prosequentibus solemniter curatum fuit, ejusque effigies apud Ecclesiam SS. Virginis Annuntiata in Sacello Montacutorum depicta visebatur, itemque marmori insculpta in prospectu Domus nobilis familiæ de Valoribus in via Albitiorum, inter quindecim alias effigies anaglyptas illustrium Florentinorum. Hæc aliaque Puccinellus, qui iterum de Isidoro agit in App. histor. de Viris Ill. Abbatia Florentinæ pag. 25. Item de eo agunt Arn. Wion Lign. l. 2. cap. 70. pag. 431., Ant. Poss. Appar. Sac. tom. 2. pag. 296. editionis Venetæ ann. 1606. Michael Pocc. in Catal. Scriptorum Floren. pag. 103. Novissime Julius Negri Soc. Jesu in Historia Scriptorum Florent. impressa Ferrariæ 1722. pag. 342. col. 1.

Omnes autem isti Scriptores concorditer asserunt, Isidorum Montacuti transfuisse ex Græco: *Tractatum Christiano-Philosophicum Nili Monachi*; quare monere denuo subit, eruditiss. cæteroquin, ac sapientiss. Mabill. in Itin. Ital. tom. 1. pag. 123. nominis similitudine deceptum, Isidoro Clario hanc translationem, & etiam Epistolam ad Ambrosium Abbatem Florentinum tribuisse, quam Epistolam quoniam ab eodem Mabillonio exhibita est Itin. Ital. tom. 1. par. 1. pag. 173. hic denuo integram referre superfedemus, sed aliqua tantum ex eadem, ad ostendenda Isidori hujus, & Monachorum Florentinorum, per ea tempora, optima studia, delibamus.

* Qui multo ante contigit.

Isido-

Isidorus Monachus, Ambrosio Abbatia Florentina Abbati S. P. D.

„ Anno præterito, cum in Casinenſi illo Monte, vel potius Paradiso, conſiſte-
 „ rem, nihil mihi adeo cordi fuit, quam ut iis potiſſimum intenderem, quæ me ad
 „ hujus Mundi contemptum maximè provocarent, ac ſacri illius loci ſolitudinem
 „ ſuaviſſimam, ſuaviorem redderent &c. Inter cætera fortè mihi obviuſ fuit tra-
 „ ctatus quidam *Nili Monachi*, doctrinâ, & vitæ Sanctitate conſpicui, de *Chri-
 „ ſtiana Philoſophia &c.*, è Græco Latinum feci &c. At, ubi audivi filios tuos in
 „ Philoſophiæ ſtudia ſummis viribus incumbere, dandum mihi vitio duxi, ſi
 „ non, & ipſe, eo modo, quo poſſem illis auxilio eſſem &c. Vale Pater cum
 „ filiis, Romæ 18. Kalend. Septemb. 1534.

2 In laudato Necrologio omnium Monachorum Abbatia Florentina in fol.
 pag. 34. de Iſidoro Montacuto pluribus agitur, ex quibus ferè omnia de eo ſu-
 perius dicta confirmantur, ac præterea hoc etiam additur, dum ibidem eſſet Abbas,
 extruxiſſe à fundamentis Domum, ſeu Palatium juxta Eccleſiam S. Mariæ de
 Moſchetto, quæ ſita eſt in fundo Alpſ Appennini in Territorio Abbatia S. An-
 geli, Abbatia Florentina adnexi

ISIDORUS MORATINUS, patriâ Forolivienſis, Monachus S. Mariæ de
 Cæſena profeſſus anno 1632., die 1. Nov., & deinde juſto elapſo intervallo,
 ejusdem Monafterii etiam Abbas. Hic, licet ſeveriores diſciplinæ aliquandiu
 edocuerit, poetiçâ dulcedine nihilominus captus, haud parvam operam, nec
 pauca opera Muſis dicavit, propoſitis ſibi argumentis religioſo viro, eoquè
 Monacho in primis dignis, qualia profeſſo ſunt ſequentia.

1 *Divini Amoris Triumphus*, vario Carmine, continens Vitam *Venerabilis*, mi-
 ræque virtutis ſceminæ *D. Lavinia de Alicornis Monialis Ord. S. Benedic-
 Romæ typis Vitalis Maſcardi anno 1658.*

2 *Paraphraſis in librum ſecundum Dialogorum S. Gregorii Papæ de Vita S. Patris
 Benedic- Carmine heroico.* Venetiis apud Heredem Franciſci Babà an. 1662.

3 *Le Glorie della S. Spina della Corona di Noſtro Signore Gieſù Criſto, conſerva-
 ta in Cefena. Diſcorſo. In Cefena per il Neri*, anno 1664. in 4.

4 *Muſæ Miſcellaneæ*; Placentiæ in Ducali Typographia Jo: Baptiſtæ Bazzachii
 anno 1667. In quo libro continentur, tum antediſta Paraphraſis, denuò ibi im-
 preſſa, tum *Protomartyr Benedic- Poema in lib. 4. diviſum*, in quibus
 S. Placidi ortus, miracula, & martyrium poetiſis luminibus exornantur, car-
 mine paritèr heroico; tum denique Tryumphus Chriſtus in Aſſumptione Ale-
 xandri VII. decantatus.

5 *Muſæ Geniales*, Eminentiff. Principis Volumni Cardinalis Bandinelli lau-
 des, & Triumphum decantantes, additis Coronis ejusdem Principis. Cæſenæ
 ex Typographia Nerii anno 1667:

6 *Oratio* habita Venetiis in Comitii Generalib. S. Georgii M. impreſſa Placen-
 tiæ an. 1667. ad calcem libri (*Muſæ Miſcellaneæ* nimirum) reſenſiti numero 5.

7 Ejus paritèr leguntur in fronte Viſæ B. Pii V. conſcriptæ à Ludovico Jaco-
 billi, *quinque Epigrammata* in Franciſcum Mariam Ghiſlerium, qui liber Ja-
 cobilli impreſſ. fuit Tuderti apud Vincentium Galafſum anno 1661. Ipſe etiam
 vertit in Latinum Carmen *Argenidem Barclay*, quæ ms. extat in Bibl. Monaste-
 ri S. Mariæ Cæſenatiſ. Itèm ſcripſit

8 *Eridani plaufus* in Nuptiis D. Lucretiæ Piæ de Sabaudia, & D. Hippolyti
 Marchionis Bentivoli, Ferrariæ apud Mareſſas anno 1668. in 4.

Obit die 7. Sept. an. Dñi 1680. Cæſenæ repentina quidè morte, ſed tamen
 pia, nam, cum media nocte ad matutinas preces ſurrexiſſet, inventuſ eſt exani-
 mis in ſuo Cubiculo genibus flexis, coronam orariam manibus ſtringens.

De eo

De eo Georgius Viviani Marchesius in Vir. Vir. Illust. Foriliv. an. 1626. Forolivii impress. in 4. apud Paulum Sylvam lib. 2. c. 8. pag. 306. „ Isidorus Mo-
 „ ratinus Casin. familiæ Abbas Latinas Musas, quas à primordio adolescentiæ no-
 „ verat, indissolubili veluti amicitiae nexu usque ad obitum amavit &c. In Cæse-
 „ nate autem Monasterio S. Mariæ Montis *Argenis* Jo: Barclay in Epicum car-
 „ men versa delitescit.

ISIDORVS DE SV' Parmensis in S. Jo: Evangelista Professus est nostrum institutum an. 1688. die 10. Apr. ubi etiam nunc Decani officio fungitur; scripsit *Breve Notitia dell' ammirabilissima Vita di S. Gertrude Vergine Badessa dell' Ordine di S. Benedetto, detta la Magna.*

JULIANVS MAYALIS, nobili familiâ, Panormi natus, in Coenobio S. Martini Monachus, Vir egregius, Regi Alphonso, & Pontificibus Eugenio IV. Nicolao v., & Callisto III. acceptissimus, à quibus, sicut etiam à Panormitano Senatu maximi momenti negotiis peragendis adhibitus, omnia ex eorum voto feliciter confecit, Pater Patriæ ob id à Civibus passim vocitatus. Ab Eugenio vero IV. *Visitor* Monasteriorum Siciliæ constitutus, eximiarum *Virtutum exemplis*, Antonino Mongitore teste, *sanctimonie fama, ac miraculorum gloria Beati* nomen sibi comparavit. Scripsit

1. *Instructiones, & Capitala* pro Economico Regimine magni Nosocomii Panormitani, & 2. *De Conformatione Vitæ spiritualis ad primum exemplar Jesu Christi*, quæ exstat in Monasterio S. Martini.

Hic inquam Julianus ab eodem Ant. Mongit. Bibl. Siculæ par. 1. inter Monachos Congr. Casin. perperam recensetur, cum Congr. Siculæ pro Casinen. ex eo scribere debuisset, quod Sicula Congregatio Congregationi Casinensi an. 1506. unita fuit, Julianus verò obierat annò 1470.

JULIANVS VERNATIA, patriâ Genuensis, Monachus factus est in Coenobio S. Nicolai de Buschetto propè Urbem Genuam ann. 1439., die 11. Junii, cujus etiam Monasterii postea fuit Abbas; vixit anno 1463., quò scripsit

Vitam B. Nicolai de Prussia ejusdem Congr. Monachi, & Magistri olim sui, quâ an. 1709. vidi ms. in Bibl. Romanæ Sapientiæ tom 2. Actorum, seu Vitæ plurium Sanctorum à Constan. Cajet. collectarum, quæ Acta, seu Vitas SS. ejusdem Bibliothecæ eo tempore Præfectus ordinandas, & per menses, diesque distribuendas, inque sex tomos colligandas paulò ante curaverat, legiturq; in fine mensis Februarii. Aliud exemplar ms. hujus Vitæ ex dono D. Hippolyti * Pugnetti ad manus meas pervenit. Sed hæc eadem Vita nuperrimè, an. scilicet 1721. typis tradita est Augustæ Vindelicorum apud Fratres Veithios Bibliopolas opera doctissimi Viri D. Bernardi Pez Monachi, ac Bibliothecarii Mellicensis in Austria, in 2. tom. sui Thesauri novissimi Anecdotorum par. 3. n. 11.

JULIVS MARIA ODESCALCVS, Ven. Ser. Dei Innocentii XI. Summi Pontificis frater Germanus, patriâ Novocomensis, Mediolani apud S. Petrum in Glassiate D. P. Benedicto nomen dedit an. 1633. die 19. Julii. Quandiù autem inter nostros vixit, omnium virtutum exemplar, præcipuè humilitatis, & castimonie se ipsam exhibuit. At ad Novariensem Episcopatum, quem Eius frater dimiserat, an. 1655. promotus, animarum Pastor numeris omnibus absolutus, coelestique Sapientiâ præditus cunctis apparuit; copiosissimas elemosynas tum publicè, cum privatim ab eo erogatas adhuc enarrant Novarienses, verus enim egenorum Pater, omnibus, qui ad ipsum, tanquam beneficentiæ fontem confluebant, in primisque Clericis pauperibus, alimenta, vestes, aliaque subsidia abundè suppeditabat, in re divina faciendâ, cæterisque Ecclesiasticis officiis, ritibusque peragendis singularem animi pietatem, & majestatem prorsus

Sacram

* De eo supra.

Sacram ostendebat. Quamvis autem iustitiam misericordiæ semper conjungeret, impudicitiam tamen in Ecclesiasticis præsertim viris, acerrimè insectabatur. Dioecesim totam maxima diligentia bis lustravit, eamque saluberrimis Constitutionibus Synodalibus adversus irrepen-tes abusum validè præmunivit; tandem cum annos x1. Novariensi Ecclesiæ sanctè, ac mira sollicitudine præfuisse, an. 1666. ipsa D. Augustino Hipponensi Episcopo sacra die, quem ille imitari semper summopere studuerat, ad Cœlos, ut sperare fas est, evolavit. Synodica vero Dioecesana Acta, sub hoc titulo promulgari curavit

Decreta Synodalia Ecclesiæ Novariensis in exortu pacis ab Illmo, & Rmo D. D. Julio Maria edita, Episcopatus sui anno 4., Novariæ impress. an. 1660.

Ejus integram Vitam scripsit Carolus Franciscus Rovelli Novocomensis Cler. Reg. e Cong. Somaſcha, quam Innocentio XI., tunc in Petri Cathedra sedenti, & Principi Livio Odescalco ejus fratris filio obtulit ms.

De eo fusè, & maxima cum laude Lazarus Augustinus Cotta in Musæo Novariensi, edito anno 1701. Cella * 2. pag. 193., & seqq., qui plures Authores de eo agentes refert, Jo: scilicet Ciampinum V. C., dissert. hist. Abbreviatorum de Parco majori, sive Assistentium S. R. E. Vice-Cancellario &c. Romæ 1691. pag. 24., Casarem Grassi *Popolo pentito*, Jo: Ant. Beldi in Sermonibus, Alexandrum Perlascam in Orationibus pag. 402. Franciscum Julianum, *Splendori Odescalchi*. Io: Mabillon. Itiner. Ital. pag. 7., & 10., Io: Palacium in Innocen. x1., aliosque ibi videndos. Itè de eo Felix Egger in Idea Ord. Hier. Bened. l. 2. par. 2. diss. 4. pag. 283. nosque ipsi copiosius in nostro Catalogo Episcoporum Congr. Casinensis.

JUSTINIANUS, patriâ Bergomensis, nobili genere natus, Patavii humanis, sacrisque literis operam dedit, ibidemque admodum juvenis in Coenobio S. Iustinæ regulam nostram professus est, anno 1515., die 11. Januarii sub nomine D. Innocentii. Anno autem ætatis 22., majoris perfectionis, arctiorisque solitudinis desiderio, ex Monacho, Eremita fieri voluit in Sacra Eremita Camaldulensi, assumpto nomine D. Iustiniani; ubi annis 8. sanctissimè vixit. Sed, cum eo tempore nova Congregatio Eremitarum Camaldulensium Montis Coronæ nuncupata emerisset, Iustinianus de virtute in virtutem magis, magisque ire exoptans, ad illos declinavit, apud quos quadraginta annorum spatio, mirabili vitæ austeritate, & sanctimoniâ ad obitum usque permansit, Sacrarum literarum studio, ac SS. Patrum Lectioni addictissimus, divinarumque rerum meditationi assiduè intentus. Pluries electus fuit *Prior*, & aliquoties *Major*, seu Generalis Superior ejusdem Congreg. Utque erat Philosophiæ, ac Sac. Theologiæ peritissimus, plura scripsit opuscula doctissima æquè, ac piissima, sed quorum portior, majorque pars, deplorabili ejus Cellæ nocturno incendio, dum ipse in Ecclesia divinis laudibus interesset, igne consumpta, interiit, ingenti quidè Catholicæ Ecclesiæ detrimento, nam pleraque scripta erant.

1. *Contrà recentiores Hæreticos*, quorum fallacias summo doctrinæ robore confutabat. Evaſerunt tamen flammæ rabiem sequentia opuscula: 2. *De vera, & falsa Amicitia, Dialogus*. 3. *De Contemptu Mundi, Dialogus*; ambo aureis characteribus digni, ab eo conscripti, dum adhuc Casinensis Monachus esset; itè inventi fuerunt alii duo tractatus 4. *De differentiis peccatorum*, & 5. *De scandalo*: ad fidelium Conſcientiæ dirigendas aptissimi; item 6. *De Oratione, ejusque faciendæ modo, libellus* perutilis. Hæc opuscula erant mss. in Eremita Montis Coronæ tempore Lucæ Hispani ejusdem Congr. Eremitæ. Sed inter ejus lucubrationes igne consumptas præcipua erat 7. *Elucidatio locorum difficilium Sacræ Scripturæ*, in qua Authoris doctrina, & ingenium potissimum elucebat. Obiit Iustinianus Bergomas piissimè an. 1563. die x. Aug. Agunt

* Stanza

Agunt de eo maxima cum laude, & veneratione Petrus Delphinus Eremita Camaldulensis in Epistolis, lib. 12., sæpius, Augustinus Fortunius Florentinus Monachus Camaldulensis in Historia Camaldulensi, impressa Florentiæ, apud Sermartellum, 1575, l. 3. c. 17., & 18., ubi aliud ejus opusculum refert igne pariter consumptum nempe. 8. *Vitam Veni Pauli Justiniani Eremitarum Montis Coronæ Institutoris*; Lucas Hispanus prælaudatus in Historia Romualdina, seu Eremitica &c. impressa in Eremo Ruheni, in agro Patavino, anno 1581, lib. 4. c. 7., quod est *De Vita Justiniani Bergomensis*, & alibi sæpè. Gabriel Buc, in Menol. pag. 556. ad diem 2. Augusti, ubi ei titulum *Beati* tribuit, adeoque orationi, & contemplationi eum deditum fuisse scribit, ut frequentissime cibi per diem, somni per noctem oblivisceretur.

L

ACTANTIUS STELLA, nobilis Brixianus, frater Jo: Baptiste Stellæ (de quo supra), Professus SS. Faustini, & Iovitæ factus an. 1582. die 28. Febr. ac deinde ejusdem Monasterii Abbas, cui tamen dignitati nuntium remisit, Abbatis tantum titulo ad obitum usque retento; Vir fuit in literarum studiis egregius, celebrique Academiæ *Errantium* in Brixiana Urbe Institutor; multa prosâ, ac versu composuit, teste Octavio de Rubeis in Elogiis historicis Viror. Illust. Brixien., quamvis ejus lucubrationes singillatim ibi non exprimat. Leguntur tamen ejus

1. *Rimo Spirituali*, inter quas est *Parafrasi della Croce di Brescia d' Oro, e di Fiamma*; quæ est Ode in laudem S. Crucis, satis quidem docta, pluribus Ingenii acuminibus, ac intimis Christianæ Pietatis sensibus, undique referta, impressa Brixia, apud Bartholomæum Fontanam an. 1629. in 8., in libro ejusdem Octavii de Rubeis, cui titulus *Historia delle Croci Bresciane*, ubi ejus etiam legitur 2. *Italicum Epigramma*, in laudem Elogiorum historicorum ejusdem Octavii, quæ edita sunt Brixia, an. 1602., eisdemque præfixum. Incipit

Ecco i lucidi specchi, ecco le chiare

Immagini d' antica alma Virtute &c. Item duo alia Italica Epigrammata in laudem alterius libri ejusdem Octavii, quo describit *Vitas* SS. Faustini, & Iovitæ Brixia Protectorum; impress. ibidem apud Bartholomæum Fontanam 1624. in 8. 3. *Inscriptio sepulchralis Alexandro Luciago* *, viro præstantissimo, ac pientissimo posita, quam affert idem Octavius ibidem post Elogium ejusdem Luciaghi, pag. 477. & seq. Scripsit etiam Comedias quasdam Italicâ linguâ, quarum una prænotatur 4. *Il Giusto sdegno &c.* alia 5. *La Clarella*, opera pastorale dell' Academico Fisso (namque in laudatâ Errantium Academiâ vocabatur) divisa in v. Arti, ravvivata l'anno 1628, ad istanza della Serma Madama Margherita Duchessa di Parma, e Piacenza. Item 6. *Odem Pindaricam Italicâ Lingua* in laudē Io: Nani Patritii Veneti, impress. inter alias suas lucubrationes, quam una cum Epistola, & Elogio Latino ad eum misit: aliamque Italicam Odem in laudem Io: Basadonnæ dum è Brixiana Armorum Præfectura recedens Venetias rediret, qui nobiles Veneti Epistolas amoris, & gratiarum actionis plenissimas ei remiserunt: 7. *Breve Ragionamento sovra l' Impresa degli Erranti*, che è una *Luna crescente*, col motto, *non errat errando*, cui inseruit

* Luzzago:

Italicum Epigramma. 8. *Ragionamento dell' Unione delle Lettere, e dell' Armi*; qui nexus scopus, ac finis est Academiae Errantium, in qua hanc Orationem recitavit an. 1620. 9. *Raccolta di Lettere missive, e responsive a varj Sogetti, come pure di Canzoni, e Sonetti*, (tra quali molti di proposte, e risposte a Torquato Tasso, Otavio Rossi, Luca Assarino, ed altri celebri Autori) *Canzoni, ed altre Poesie Miscellaneæ*. 10. *L' Armi, e gli Amori Boemi, Attione militare del Fisso Accademico Errante divisa in fatti*; di cui però si conserva solamente il primo Fatto diviso in tredici comparse. Hujus tamen operis argumentum est omnino fabulosum: Incipit

<i>Voi saprete, che 'l Sol ha di già sette</i>	<i>D'un tanto male, è stato Amore, e Sdegno</i>
<i>Volto girato i gran Celesti segni,</i>	<i>Ab quanto puon ne i petti de mortali</i>
<i>Da che siamo attorniat, anzi rinchiust</i>	<i>Questi ardenti Tiranni, se ragione</i>
<i>Da queste fere Donne. Il primo seme</i>	<i>Non dà legge a gli affetti, e non gli frena:</i>

Tres hæ Lactantii lucubrationes extant in Bibl. Monasterii S. Euphemie Brixie mss. 11. *Divoti Eccitamenti*, in quorum laudem scripsit Italicum Epigramma Eques Prosper Prosperi Neapolitanus: sicut aliud Epigramma Italicum scripsit August. Paggius in laudem ejus Comedie, cui titulus, *Il Giusto Sdegno*. 12. *Vaso di Verità*; in cujus operis laudem Anonymus, scripsit pariter aliud Epigramma Italicum: hæc tñ duo ejus opera, sicut etiam Comedia prænotata, *Il Giusto Sdegno*, ubi nam reperiantur, hætenus nescitur, sed ad calcem alior. ejus operum mss. quæ paulo ante extare diximus in Bibl. S. Euphemie legitur eor. approbatio pro impressione = *Fr. Angelus Franciscus à Genua Ord. Min. de Obser. Sac. Theol. Gener. Lector vidit, & approbavit.* = Imprimatur *Inquisitor Generalis Genuæ* 1631. 16. Febr. Imprimatur: quatenus Dñs Illñs Gubernatoribus Reip. Genuen. reservatur. *Fantonus.*

De eo magna cum laude loquitur prædictus Octavius de Rubeis in memoratis Elogiis pag. 418. & seq. „ Questi sono due Fratelli *Lattanzio, e Silvio*, l'uno „ Priore, l'altro Abbate, ambidue chiari di dottrina, di pietà, e di governi: Ri- „ splende nel primo una dolcissima delicatezza di lettere gravi, e piacevoli; nell' „ altro un' intiera cognizione delle Matematiche, in ambidue una soda maniera „ di vita, non men accommodata a i negozj di stato, che agli antichi, e moderni „ decreti Religiosi: *Lattanzio ha scritto molto nella prosa, e nel verso, e tuttavia „ scrive componimenti, che saranno di eterna perpetuità a se stesso, alla sua Religione, „ ed alla Patria.* Fù un tempo le delizie di tutti i virtuosi Principi Romani, or' è „ la delizia in Brescia di chiunque ama la virtù. Per istimolo della quale, tratto „ dalla sua benigna natura, *và istituendo l' Accademia degl' Erranti*, procurando „ che Brescia armata, ritorni Brescia incoronata di quei meriti, e di quei lauri fe- „ lici, che dispensano l'intiera tranquillità dell'animo nobile, ed honorato „ Leonardus Cozzandus Bibl. Brixianæ par. 1. pag. 151., omnia ex Octavio mutuatus, cum floruisse anno 1590. testatur. Jo: Marius Crescimb. in hist. vulg. Poes. l. 5. pag. 418. num. 38. 2. edit. an. 1714. Bern. Pez Epist. X. Apologet. in Catal. Scriptor. Ord. nostri ab an. 1600. pag. 252. Plac. Puccinell. in Nomencl. Abb. edita an. 1641. pag. 27. Angelus Gryllus in suis Epistolis Venetiis impressis an. 1612. quanti Lactantium faceret pluries demonstrat. Primo quidem pag. 176. Epistola ad eundem data, qua illum, ut Genuam ad se videndum adiret, peramanter hortatur, & invitatur. & pag. 347. & pag. 193. Epistola ad Angelum Petram, quâ Lactantii obitum amare deplorat. Usus est etiam Lactantius arctissimâ Torquati Tassi amicitia, qui ad eundem Lactantium plures Epistolas, & Epigrammata Italica scripsit, cui pariter misit, & commendavit libros suos omnes, & scripta chariora, interque alterum suum Poema *Hierosolyma Liberata*, ipsi- que

que Dialogum suum *de Charitate* se nuncupaturum promittit, eo quia Lactantius eximiam semper erga Tassum charitatem ostendisset. Obtinuit quoque familiaritatem plurium nobilium Virorum, & Literis Illustrum tam Romæ, quam Venetiis, & Brixia, inter quos præcipui fuerunt laudati Jo: Basadonna, & Joannes Nani cum suo Fratre Baptista, Jacobus, & Donatus Mauroceni, ut apparet ex eorum Epistolis ultrò, citròque missis, asservatis hodieque in memorata Euphemianâ Bibliothecâ, quibus, & quanti ejus doctrinam, ac virtutem facerent, & quo illum honore prosequerentur, satis declarant.

Equ. Fontana in Orationem Nexus *Armorum, & Literarum.*

*E Penne, e Spade qui, Libri, & Usberghi
Trattansi ognor: Qui Pallade, e Bellona
Combatte, e posa: e Fama alia risuona,
Che il Valor quì, che quì Virtute alberga.*

*Più degna man, che dotte carte verghi,
Più scelto piè, che poggi in Elicona,
Trovar non si potra: ecco chi sprona
Il Cuor, ond' ozio vil sprezzi, e postergbi.*

*Usciran' nuovi Tullj, e nuovi Achilli
Da questo seno, e fian le Toghe, e l' Armi
Illustri fregi a questa Patria amata.*

*A prè di molti fia, che quì sfavilli
STELLA d' onor, che illustri bronzi, e marmi,
E portì al fin * felicità bramata.*

« Suol.

Anonymi in laudem Operis, cui titulus, *Vaso di Verità.*

*Qual' asciutto Terren per lungbi ardori
Reso infecondo, e de suoi frutti privo
L' onda sentendo del bramato rivo
Tosto rinverde, e spira grati odori.
Talora il gran desio de nostri cori
Arso, e bramoso d' un bel Fonte vivo
Qual sparge nobil VASO, al caro arrivo
Spegne la sete, e avvien, che s' avvalorì,
Ma tu sublime Spirto, onde prendesti
Cose tante, e sì nuove, a far palese
Di ria malvagità l' iniquo Figlio?
Certo del Santo Nome amici, e presti
Gli Oracoli ti furo; e' l' Cor t' accese
Di penetrar il VERO alto Consiglio.*

Extant mss. in prælaudata Bibliotheca S. Euphemie, una cum aliis hujus generis Carminibus, & Elogiis plurimorum aliorum Poetarum, tum in commendationem ejusdem Lactantii, inter quos præcipui, ac nobiliores sunt Torquatus Tassus, Octavius de Rubeis, Ludovicus Malombra, Petrus Ordellaphus, & Lucas Assarinus &c., tum in laudem aliarum quarundam lucubrationum ipsius Lactantii, qui eisdem Rhythmis ad eadem respondet; quæ Carmina si legere quis cupit, adeat nostra Analecta in eodem Lactantio, ubi etiam plura alia de eo.

LAURENTIVS BORGIANNI Florentinus, tum patriâ, tum monasticâ Professione, quam in Coenobio S. Mariæ, an. 1673., die 25. Aprilis auspiciatus est, fuitque insignis Poeta, Orator, & Sacrorum Canonum Professor, variis etiam linguis, & idiomatibus eruditus, qui inter multas, quas edidit lucubrationes, posteris reliquit

De laudibus Virginis Mariæ Domine Nostræ.

De

De eo agit Plac. Pucc. in Chron. Abb. Floren. pag. 142., in quo eum nonagenarium obiisse asserit.

LAURENTIUS FERRARUS, nobilis Panormitanus, alumnus, ac perpetuus Abbas Gregoriani Coenobii S. Martini à Monachis electus anno 1452. Vir multarum scientiarum, ac illustrium virtutum ornamentis conspicuus, qui ab Alphonso Rege, & Callisto III. Pont. Max. nonnulla privilegia impetravit, in Pauperes, ac Peregrinos liberalissimus, Monastica disciplina tenacissimus, Concionator eximius, quiq. à Roccho Pyrro de Abbatibus Sicil. pag. 180., & 181. scripsisse traditur:

2 Non parva volumina *de re Concionatoria*, quæ miss. in Archivo ejusdem Coenobii asservari testatur, sicut etiam *Sermonum* volumina varia, & *Sermones asce-*

uticos. 2. *De vero Monachorum profectu*, libros tres; ibidem. Hic inquam perperam, ut plures alii, ab Ant. Mong. Bibliothecæ Siculæ par. 2. pag. 5. inter Casin. Congr. Monachos recensetur, cum ipse obierit an. 1458. ut ibidem dicitur; Monasteria verò Siciliæ unita fuerint Congr. Casin. an. 1506. ut sæpè dictum est, sæpiusque adnotabitur, cum occasio se nobis obtulerit. Unde dici debuerat Benedictinus Congr. Siculæ, non Casinensis.

LAVRENTIUS A' GRANIANO, qui est pagus Terræ Laboris, seu Campaniæ Felicis, familiâ de Miro, Professor S. Severini Neapolis factus an. 1623., die 22. Junii, ac deinde Abbas, ut dicimus, *Titularis*, scripsit

Quodlibeto di varie cose naturali, e necessarie tanto per la vita Civile, quanto Monastica, quod ms. asservatur Neapoli in S. Severino.

Hic fuit Patruus Jo: Bapt. de Miro Congr. nostræ olim Generalis Procuratoris, ac deinde Præsidis, ejus ut & reliquorum Fratrum ipse natus major, de mortuo eorum Patre, curam suscepit, eosque optimis literis, & bonis moribus diligentèr imbuendos curavit, nec irritò quidem labore, sicuti eorum præclara virtus satis ostendit.

De quo supra
L.I.

LAVRENTIUS LVCALBERTI, patriâ Florentinus, in Coenobio S. Mariæ, quod ibidem per antonomasiam *la Badia* dicitur, Monasticam Vitam professus, anno 1573., die 25. Apr. tum Sac. Theologiæ, tum Græci, Hebræici, Latinique sermonis peritiâ celebris fuit; quod utique præter alia, hodièque optimæ notæ libri Græci quamplurimi, ejus nomine insigniti, *Ad usum*, scilicet, *D. Laurentii à Florentia*, demonstrant, qui modò in prædicti Coenobii Bibl., non parvum ejusdem ornamentum, extant; quamobrem haud difficulter crediderim fieri potuisse, quod olim Florentiâ à Senioribus Monachis audiui, interrogatum eum aliquando à Summo Pontifice (Paulo V.) quam potissimum facultatem profiteretur, earumdem linguarum Professore se nuncupasse. Cum itaque doctrinæ non solum famâ, sed Monasticæ etiam disciplinæ observantiâ apprime floreret, à prælaudato Summo Pontifice Paulo V. missus fuit in Lotharingiam anno 1605.; sicuti ex ejusdem Pontificis Epistola in forma Brevis, v. Kal. Oct. anno 1606. dat., ut una cum Cardinalis Caroli à Lotharingia Pontificii Legati Commissariis, Monasteria Ordinis nostri per eam regionem existentia visiteret, ac reformaret; quam provinciam naviter adeo, ac feliciter adimplevit, ut ejus Visitationis fructum uberrimum, & Lotharingia ipsa, ubi Congregatio SS. Withoni, & Hydulphi, ad instar Congr. Casin. fuit instituta, & Belgium quoque perceperit, ubi Congregatio S. Placidi, demumque Gallia, universa, ubi celeberrima, ac Viris doctissimis ab exortu, usque in præsens mira fecunditate florentissima S. Mauri Congregatio coarctata. At Laurentius reversus tandem Florentiam, in ruralem Ecclesiâ ejusdem Abbatie quietis, ac studiorum causâ cum recessisset, ibidem non multo post ab infido, ac scelesto fa-

mulo per insidias neci traditus fuit, ut ego quidem Florentiæ à Senioribus Monachis semper audi vi; vel ut Puccinellus, loco infra citando, autumat, à Latronibus, una cum eodem famulo occisus, Vir sane tali fato prorsus indignus. Scripsit autem in procinctu reditus in Italiam

1. *Epistolam paræneticam, sive hortatoriam ad Patres supralaudatæ Congregationis Lotharingicæ ad Generalia Comitia pergentes, saluberrimis monitis pro bono ejusdem regimine undique refertam. Item ejus legitur*

2. *Epigramma in Historiam Monasticam Petri Ricordati in principio ejusdem libri, quod sic incipit*

Qui Benedicti sunt vestigia sacra sequuti

Ostendunt nobis inde iter ad superos &c.

In Archivo Abbatie Florentinæ tom. 30. in fol. ms., titul. *Commissiones*, ubi omnia, quæ ad visitationem, & reformationem Congregationis Lotharingicæ per Lucalbertum peractam attinent, fusissimè continentur, ejus hac de re sequentes lucubrationes leguntur, nempe:

1. *Articuli pro bono regimine Congregationis Lotharingicæ propositi Illmo Legato; sunt num. 22., incipiunt: Ad Capitulum Generale &c. desinunt: Si utile judicaverint in illo Monasterio. 2. De modo regiminis ejusdem Congreg. à pag. 526.*

usque ad 534. Incipit: Regimen Congr., & est universale, quod totam Congr. respicit, & particulare, quod uni tantum Monasterio præficitur. Deest finis.

3. *Constitutiones pro salute Congregationis Lotharingicæ, & bono regimine ipsius. Sunt num. 13., pag. 543. Incipiunt. Nullas Prior ultra quinquennium in eo officio, ac dignitate perseverabit. Desinunt: Et hæc tandiù durent, quousque Congregatio adeò crederit, ut nostras in regimine Constitutiones exactè observare possint.*

4. *Declarationes præmissorum, à pag. 544., usque ad 548. Incipiunt: Quanto damno fuerit Prælatorum perpetuitas, multo nostro malo edocti sumus. Desinit: Prælatis, & Prioribus concedi, qui reformationem reciperent, & sua Monasteria reformata Congregationi unirent.*

5. *Declarationes articulorum, qui supra sunt positi, pag. 592. ad 553. Incipiunt: Nostra Congregatio pro iis, qui pluribus detinentur negotiis &c. Desinunt: Quæ omnia ego D. Laurentius Lucalberti Florentinus pro bono reformationis Monasteriorum D. Benedicti hujus Provinciæ Illmo Legato examinanda, corrigenda, probanda, & reprobanda proponebam.*

6. *Ritus, & Ceremoniæ Ecclesiæ servandi, pag. 560., ad 565. 7. Variæ Relationes, seu ut in Indice scribitur, Informationes, pro eadem reformatione pag. 690. ad 766.*

8. *Præcipua Congregationis, & Observantiæ Regularis Casinensis Capita Illmo, & Sermo D. Cardinali Lotharingicæ S. Sedis Apostolicæ à Latere Legato exhibita à D. Laurentio Lucalberti, pag. 767., usque ad 772. 9. De eadem reformatione Tractatus, pag. 714., ad 723. Incipit, Illmo, ac Rmo Legato.*

„ Quod maximè cupit Celstudo vestra, quod jubet SS. D. N. Paulus V., quod pii omnes sperant, & desiderant, & in quo ego Celstutinis vestræ Minister sum, licet minimus, & indignus, illud est, ut Ordo D. Benedicti &c., desinit, Cum Serenissimis Principibus, Patre, & Fratribus perpetuò incolumes, & felices red-

„ dat, Item Italicè 10. *Relazione dello Stato del Monastero Senonense in Lorena, pag. 690. Incipit: „ Essendo io D. Lorenzo Lucalberti Fiorentino Monaco*

„ Casinense per ordine di Sua Beatitudine deputato nella Provincia di Lorena &c. desinit, „ Questo è quanto in parola di verità posso dire, e per fede ho scritta la presente, conforme alla relazione datane in scritto à N. Signore, quando tornai di Lorena. Data nella Badia di Fiorenza.

11. *Relazione di detta riforma data alla Santità di N. Signore Papa Paulo V., pag. 594., usque ad 701. Incipit „ Essendo D. Lorenzo Fiorentino Monaco Casinense Umil. Serv. di V. B. stato deputato*

putato per ordine suo nella Provincia di Lorena, per assistere alla riforma dell' Ordine di S. Benedetto in servizio dell' Illmo Cardinal di Lorena Legato suo in quelle parti, ed essendo per ubidire a V. B. stato per tale effetto in quei luoghi dieci mesi, cioè dal Novemb. 1605., sino a tutto il mese di Agosto 1606., e ritrovatomi in tutte le Visite, Consulte, e Decreti fatti per tal riforma, del tutto son quì per darne relazione a V. B., toccando solo le cose più principali, e queste anco succintamente per non tediarla &c., desinit „ Gli domando con ogni umiltà la sua Santa, ed Apostolica Benedizione, per tornarmene alla mia solita ubidienza, ed abitazione della Badia di Fiorenza. 12. *Altra Relazione della medesima Visita, e riforma*, pag. 702., ad 711. Incipit: *Adendo N. S. Esc. desinit: A ridurre quei Monaci all' Osservanza degl' Istituti Monastici.* 24. *Epistola* diversæ pro eadem reformatione, à pag. 776., usque ad pag. 779. nempè Illmo, & Rmo D. Carolo Cardinali, & Legato Lotharingia: 2. Rmo D. Viardino Illmi Cardinalis Legati Lotharingia Vices gerenti. 3. Rmo D. Abbati S. Agerici, D. Desiderio Saryor, pag. 779. 4. *Plures Epistolæ variorum* ad eundem Lucalbertum de eadem reformatione, à pag. 726., usq. ad pag. 792. De eo, deque ejus in Lotharingiam missione agunt, Ant. Yepesius * in Chron. Generali Ord. S. Benedicti Hispanicè exarato, & à Martino Retheolis Monacho Congr. SS. Withoni, & Hydulphi Gallicè reddito, Tullique impresso, an. 1648. tom. 4. pag. 18., & subseq., ubi Laurentius noster Magnus etiam Theologus vocatur, *Grand' Theologien &c.* Jacobina Bouetta de Blemur Monialis Benedictina Smæ Trinitatis Cadomensis * in *Année Benedictin, où les Vies des Saint de l' Ordre de Saint Benoist pour tous les jours de l'année* pag. 291., & subseqq. ad diem 14. Nov. in Elogio P. D. Desiderii de la Court, qui eam reformationem inchoavit, & mirè promovit. Plac. Pucc. in App. hist. de Ill. Abb. Florent. Viris c. 9. pag. 73. Et iterum in Chronico Abbat. Florent. pag. 158. his verbis. Questi fu uno de' più celebri, e primarj Literati dell' Italia, il quale colla sua dottrina, ed eloquenza ne riportò la palma in tutti li circoli pubblici con arguti, e sottilissimi argomenti; tolse la confusione alla mente de' Mercanti, e Banchieri in causa de' Cambj, e Ricambj, con additargli la vera decisione non più udita da loro nelle consulte fatte da i più sagaci, e periti Teologi, che ne meritò somma lode, e nelle sue opinioni non ammesse cosa, che sentisse d'audacia, nè d'audazione, nè di fievolezza di servitù. Ebbe il dono della memoria, non leggendo libro, nè udendo Panegirico, o Predica, che non restassero impresse nella sua memoria, quasi eguale ad Anneo Seneca &c. Fatto ritorno in Italia (dalla Visita Apostolica, e riforma dell' Abbadie di Lorena) per ricompensa di tanta fatica gli furono offerte dignità Ecclesiastiche, da esso con molta riverenza rifiutate, contentandosi menar la sua vita tra i libri &c. „ Extat quidè in Bibliotheca Abbat. Florent. liber ms. *de Cambiis, & Recambiis*, aliisque materiis moralibus, sed cum nullibi authoris nomen ostendat, an is Laurentii Lucalberti sit fœtus, quamvis id probabile videatur, pro certo tamen asserere non possumus. Ejus per id temporis adhuc juvenis optimæ spei, ac indolis, studiisque humaniorum literarum, & variorum Idiomatum additissimi, meminit Petrus Ricord. Hist. Monast. dial. 4. pag. 459. Denique Bern. Pez * in Bibliot. Benedictino-Mauriana edita anno 1716., in dissert. historica (quam Bibliothecæ præmisit) de Ortu, & Progressu Congr. S. Mauri cap. 4. sic de eo „ Literas Pauli V. 5. Kal. Octob. an. 1605. exaratas secum retulit Roderus ex Italia redux cum D. Laurentio Lucalberto Decano Casinensi, quem Pontifex Virodunum * mittebat, ut novam Congregationem Lotharingicam Casinensi conformaret, In Necrologio Monachorum Abbatia Florent., pag. 65. dicitur Laurentius docuisse Philosophiam,

* Yepes

* De Caën in Normannia.

* Mòlch in Austria.

* Verdun.

Philosophiam, & Sac. Theologiam, Florentiæ pluries, Parmæ, & Cavæ, Rethoricæ item artis optimus Professor vocatur, quippè qui Præceptorem habuit Euphrosinum Epinium hujusce Facultatis, eo tempore, facile Principem. Laudatur deinde à rara memoriæ felicitate, Hebraicæ, Græcæque linguæ peritia, & in omnibus disciplinis lucubrationses inchoatas reliquisse narratur.

LAURENTIUS MARTINOZZI, nobilis stemmate, Senis ortus, Florentiæ apud S. Mariæ Monasterium nostris adjunctus est, an. 1625., die 17. Aug., Perusiæ verò Petrò Giliolo celeberrimo Professore Magistro usus, Philosophiæ studiis operam dedit, brevique ejusdem Scientiæ Magister ipse etiam evasit, eamque, sicut & Mathesim, Perusiæ, alibique nostris Monachis, aliisque tradidit. Florentiam reversus, in Theologum, & Examinatorem Synodalem, ut dicunt, à Laurentio della Robbia Episcopo Fesulano adscitus, à Ferdinando verò II. Magno Etruriæ Duce ad Mantuanum Dynastam missus, ob quædam plurimi momentinegocia expedienda, ibidem pro eodem Magno Duce, Residentis, ut vocant, Titulo aliquandiu mansit, ubique Prudentiæ, ac Doctrinæ laudem consequutus. Anno deinde Jubilæi 1650., sub Innocentio X., inter Apostolicos Sacramenti Pœnitentiæ Ministros in Basilica S. Pauli admissus fuit, quo munere egregiè expleto, à nostra Congr. Prior Ravennæ, deinde Abbatia Florentinæ administrator, & Abbas Ragusii renunciatus fuit. Denum ab Alexandro VII., anno 1656., die 10. Oct. juxta Vghelli novam edit. Ven., at juxta Lucenti, die 26. Octob. Ecclesiæ Illicinesi in Sepensi Ditione præfectus fuit, ubi, postquam aliquot annos Pastoralis sollicitudine commissis ovibus præfuisse, an. 1665., quinquagenario major in pace quievit, & in Ecclesia Cathedrali depositus fuit; ejus extat in Casinensi Bibl. Codex ms. sign. 645. cum hac inscriptione *Logica Aristotelis, Auctore P. D. Laurentio de Senis in Monasterio S. Petri de Perusio Lectore anno 1633.*

De eo Plac. Pucci in Chrois. Abbat. Florent. pag. 163., Dominicus Gallus Romanus in libello Sac. Rituum, qui in resecratione Portæ S. Basilicæ S. Pauli observati sunt anno 1650., iterum nos etiam in Episcopis Congr. Casin. asumptis. Julius Ambr. Lucenti in Ital. Sac. Restr. auct. &c. pag. 136. col. 1. n. 15., ubi vocat eum Philosophum, & Theologum magni nominis, & Etruriæ Principibus in paucis charum. In Necrologio omnium Monachorum Abbatia Florent. pag. 93. laudatur tamquam plurium scientiarum clarus insignibus.

LAVRENTIUS MASSOLVS nobilis Venerus, familiâ in præsens extinctâ, Filius unicus Laurentii Massoli, & Elisabethæ Quirinæ, in magno S. Benedicti prope Mantuam Cœnobio Monasticam Regulam professus est an. 1538. die 24. Junii, quo tempore eidem Monasterio Gregorius Cortesius magnus ille Vir, Abbatis munere defungebatur, qui raram juvenis indolem conspicatus, cum optimarum scientiarum studiis diligentissime instruendum curavit; quapropter insignis Philosophus, celebris Poeta, Latinâ, Græcâ, Etruscâ, aliisque linguis evasit, unde annos non minùs quadraginta eademdem scientiarum, ac Idioma- rum palestræ constanter impendit, teste * Petro Ricordato. Virtutis proinde merito Abbas creatus, studiorum rationem nihil admodum immutavit: Monasteriorum enim Regimini, Monachorum disciplinæ, & Musarum consuetudini abundè fecit satis, Obiit Mantuæ an. 1590. mense Febr., ea autem, quæ egregiè scripsit, sic prænotantur.

1. *Concordia Platonis, & Aristotelis*, edita circa annum 1550. 2. *Sonetti* 400. in Firenze per Lorenzo Torrettino, o sia Porrettino Stampator Ducale an. 1564. 3. *Rime morali di M. Pietro Massolo Gentiluomo Veneziano*, ora D. Lorenzo Monaco Casinense, divise in 4. Libri, col. Commento di M. Fran.

* Vulgo
Monte Alci-
no
Anni 54.

De quo supra:

* Hist. Mon-
dial.

nl 1016M
sistua

ambro V

Francesco Sansovino, e con 4. Tavole, sì dei Sonetti, come anche delle Materie in essi contenute, e delle Persone, alle quali sono scritti dal Poeta diversi Sonetti: In Venezia appresso Gio: Antonio Rapazzetto l'anno 1583. in 4. 4. Methodus Historiarum conscribendarum. 5. De Victoria ad Echinadas Insulas reportata.

Agunt de Laurentio Massolo laudatus Pet. Ricord. Hist. Monast. Dial. 4. pag. 462. qui tanquam de vivente eodem tempore, an. nempè 1575., quo Historiam suam evulgavit, eum nova semper opera scribere testatur &c. Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. pag. 433., & seq. Supralaudatus Franciscus Sansovinus in Descriptione Venetiarum, à Jo: Stringa ampliata, pag. 272. à tergo, & pag. 61. Hieronymus Ghilinus vol. 2. Theat. Vir. Ill. pag. 184., ubi ejus ingenium, tam in amœnioribus, quam in gravioribus literis egregiè commendat, ejusque opera à Viris doctis ob variam eruditionem, stylique præstantiam plurimi fieri asserit; Sed quâ ratione subjungat, suis operibus publicam lucem dare Laurentium non potuisse ob supervenientem mortem, quâ inquam, ratione id dicat, non video, nam Concordia Platonis edita fuit an. 1550. quadraginta proindè ante ejus obitum annos, (anno enim 1590. Mantuæ decessit), tum Italica Epigrammata, anno 1564., Rithmi morales anno 1583., eo quidem vivente. Augustinus Superbi, in libro, cui Titulus, *Trionfo glorioso d' Heroi Veneti illustri in lettere*, impress. Venetiis, anno 1629. per Evangelistam Deuchinum, pag. 25. In ejus laudem legitur Græca Elogia Titi Prosperi Martinengii, in lib. divers. Poemat. pag. 233. ubi in titulo vocatur *Poeta celeberrimus*. Jo: Cin. Bibl. Volant. pluteo pag. 174. ejus meminit, & novissimè Jo: Marius Crescimb. Comment. in suam de vulgari Poesi Historiam, tom. 4. pag. 76., & tom. 5., pag. 80. In nostris denique Regestis mss. sic de eo dicitur: *Abbas; multa doctè scripsit.*

Juvat autem hic adnectere Epistolam amoris plenissimam, ad Massolum scriptam à Petro Cardinali Bembo, qui Laurentium ob arctam cum ejus Parentibus necessitudinem, bonamque optimæ frugis spem, quam de illo conceperat, uti Filium semper dilexit, ac eundem Gregorio Cortesio, ab ipso Tyrocinii tempore, enixè commendavit, ut videre est in aliis Bembi ad eundem Gregorium Epistolis. Hæc autem ad Laurentium data Venetiis, anno 1543., dum ille in Mantuano Coenobio Monachum ageret, quæ legitur ultimo loco in libro Epistolarum, quas Italica lingua Bembus conscripsit, sic de eo habet. „ Essendo
„ venuto qui il P. Presidente, domandatolo io dello stato, e degli studii vostri, ho
„ inteso tutto quello, che io desideravo intendere, di che ho presa molta consolazione, e spero, che per la continua opera, e diligenza, che ponete nelle buone
„ lettere, & Latine, & Greche, ed nelle Discipline, vi siate per fare in breve grato, e caro, non solamente alla Congregazione vostra, che è così bella, e grande, alla quale però già intendo, che sete *in omnium oculis*, ma al Mondo Critico.
„ no tutto, che ha bisogno, piuchè giammai, come vedete, di buoni, e dotti difensori. Dunque farete contento di seguire costantemente in oprar quello, che
„ tuttavia oprate, sperando, che & da nostro Signore Iddio, il quale non abbandona i buoni, & dagli huomini, che amano la virtù, & la dottrina, farete abbondevolmente guiderdonato delle fatiche vostre, & della pazienza, che usate
„ in esse &c.

LAURENTIUS MORESCHI Placentinus, Professus S. Sixti Placentiæ factus, an. 1606., die 2. Julii, ac deindè ejusdem Monasterii Cellerarius, & Decanus, Vir fuit equè doctus, ac probus, & tam in Philosophicis, quam in Oeconomicis rebus excellens, in morali disciplina non parùm versatus, Sacræ denique Theologiæ, & Canonum Doctor, qui, cum optimis studiis simul, ac Coenobii bonis administrandis sedulò incumberet, (quarum occupationum ne-

xus non adeò facilis cuique est) immaturo fato decessit , ætatis an. 35. eo profusus tempore , quo haud inanis omnibus spes affulserat , eum si diutius vixisset , ingenii sui nobiliores foetus , & illustriora virtutum exempla in dies editurum fuisse ; reliquit :

1. *De Confessore librum in 4.* , in quo omnia , quæ Confessarius scire debet , solidè , & cum insigni Theologiæ , & Sacrorum Canonum doctrinâ , validisque fundamentis tractantur . 2. *De Penitentia virtute , Tractatum primum . De Penitentia Sacramento Tractatum 2.* 3. *Tractatum de Mari , & de Aqua* , valde eruditum , & curiosum , ac selectis quæstionibus adornatum ; extant omnia hæc mss. duobus libris comprehensa in Bibliot. ejusdem Mon: S. Sixti , ubi etiam ejus effigies in Tabula depicta , à me visa anno 1709.

LAURENTIUS à Vincentia , in Cœnobio SS. Felicis , & Fortunati ejusdem Urbis Monachatum Professus , anno 1502. , die 13. Dec. primus omnium edendum curavit

Chronicon Casinense Leonis Ostiensis , Venetiis per Lazzarum de Soardis , die 21. Martii , an. 1513. , ad cujus calcem adjecit Pontificum , Cæsariumque varia Diplomata rem Casinensem concernentia .

Adversus eum in Bibl. Critica Dñi de Sainjore edita Gallicè Parisiis an. 1708. cap. 7. pag. 100. multa dicuntur , nomine tamen Gabrielis Naudæi Canonorum Regularium Propugnatoris , qui plures Literarias de Historia , & rebus Monasticis concertationes cum Monachis Benedictinis habuit , atque inter falsitates , quas Benedictinis affingit , recenset Collectionem hanc Privilegiorum à Laurentio Vicentino adornatam , perindè , ac si nihil , nisi falsum , & supposititium contineret , quod utique Naudæus asserit , fretus auctoritate Antonii Gallonii è Congregatione Romani Oratorii , qui in Apologia Romæ edita anno 1604. prò defendenda opinione Cardinalis Baronii contra Monachatum Benedictinum S. Gregorii Magni , acriter arguit , carpitque Laurentium , quod in Privilegio Donationis Tertulli Monasterio Casinensi factæ pro *decem* , & *octo* Curtes , ut habet Leo Ostiensis l. 1. c. 1. , ipse Laurentius scripserit *decem* , & *octo* Civitates , ex quo infert Gallonius , unaque cum eo Naudæus , omnia in eo libro falsa , & supposititia esse * Sed animadvertendum est in donatione Tertulli à Laurentio exhibita pag. 196. à tergo , non *decem* , & *octo* Civitates , sed *Curtes* tantummodo nominari his prorsus verbis „ Concedo tibi in perpetuum Patri Patrum Benedicto , & tuis Successoribus in Casini Cœnobio Sancti Baptiste Joannis degentibus , omnes patrimonii mei *Curtes* , quæ esse videntur in Sicilia ; & deinde eadem *Curtes* juxta varias Siciliæ Civitates , & Loca constitutæ describuntur . At verò in divali Sacra Flavii Justiniani Augusti ab eodem allata pag. 205. , ubi eadem Tertulli donatio confirmatur , Civitates non quidem XVI II. , sed XXXI I. Casinensi Monast. in Italia oblata nominatim exprimuntur , quarum nomina à Laurentio addita minime crediderim , ab aliquo vero alio apposita , vel ab ipso Justiniano postea donatas , affirmare non ausim , cum inferius , pag. scilicet 206. præter alias Civitates , *Curtes* etiam à Tertullo concessæ nominentur , & confirmentur .

Neque in examen adducam (cum id non sit hujus loci , nec mei instituti) Justinianæ diplomatis , aut sinceritatem , aut intelligentiam ; an videlicet præfata Civitates supremo , vel tantum directo , vel etiam spiritali dumtaxat jure Casin. Monast. aliquando subditæ fuerint ; Sane Zacharias , Urbanus II. Calixtus II. , & Innocentius III. Romani Pontifices in suis Diplomatis à * Margarino allatis , plures Ecclesias , *Curtes* , & Possessiones in iisdem Civitatibus sitas , præter innumeras alias in tota Italia , Casin. Archisterio subiectas memorant ; Fundis nimirum , Neapoli , Cajetæ , Soræ , Venafri , Sessa , Theani , Hiferiæ ,

Aqui-

* Litem huic nō
absimilem exci-
tavit hoc ine-
unte sæculo in
Galliis Germon-
ius S. I. , at è
vestigio Mona-
chorum sincerity-
tatem , ejusque
criminationes
luculenter de-
monstrarūt Ju-
stus Fontanin.
Vindic. Diplo-
mat. , Author.
Epistol. Italic.
*Lettera di unCa-
valier Erudit.*
&c. , & fusiùs P.
Constantius è
Congreg. Sancti
Mauri.

* Bullar. Casin.
tom. 1. Constit.
3. 11. , & 23.

Aquini, in Tremiti, idest Insulis Diomedis maris Adriatici, una cum ipsis Insulis, & portu Trajectensi, & Vulturnenſi, & tota Piſcaria Leſinenſi, ut nihil de Civitate Terracinenſi, in Latio ab Alexandro IV. Pontifice, & Oppido Citrario in Calabria (quod haſtenus noſtrum eſt) à Sigelgaita, & Rogerio Ducibus, eidem Caſin. Coenobio conceſſis, dicam.

At vero aliis Ordinis noſtri Monafteriis, multiplicatis utique ſuper numerum, (1) Vid. Mon. Angli. M. Ant. Scip. Vera Ratione, ac merito ſcribere putaverit, *Si omnes poſſeſſiones Ordini noſtro manerent, futurum ſine dubio, ut tertiam Orbis (Chriſtiani) partem poſſideret*; quamobrem Galliarum ille Rex ſolebat dicere, S. Maurum à D. P. Benedicto eò miſſum plura Breviario ſuo ibidem aquiſiſſe, quam Regum quiſpiam gladio. Quintimo Coenobiorum Ordinis noſtri occasione, & Monachorum induſtriâ nobiliores, amplioresq; nedum totius Germaniæ, (3) ſed Norvegiæ etiam, Poloniæ, ac Ruſſiæ Urbes, originem, & incrementum habuiſſe graviffimi referunt Scriptores, (4) Argentoratum, Salisburgum, Wormatiam, Spiram, Moguntiacum, Monafterium, Eſcafuſam, Sanctum Gallum, Wiſimburgum, Sechingam, Fuldam, Amerbachium, Campedonam, Blamcurenium, torque alias, ut Thomas Bozius (5) Urbes non minus biſcentum in ſola Germaniâ à Monachis fundatas enumeret.

Conſtat etiam Ordinis Benedictini majeſtas, ac temporalis etiam potentiae amplitudo ex ipsis reliquiis, quæ etiam num apud varia Monasteria tum in Italia, tum poſſimum in Germania ſuperſunt, maximi videlicet Corporis, licet diſciſſi, ac diſperſi, magna adhuc membra, ex quibus ejus, penè dixerim, immenſitatem, veluti ex ungue Leonem metiri queas: Edo autem bonorum, ac ſplendoris haud parum, ob rerum viciffitudines, ipsis etiam Regnis, ac Imperiis communes, aliisque de cauſis cuilibet in Hiſtoriis mediocriter verſato ſatis notis, Ordo noſter amiſerit, ſi tamen ea omnia, quæ hodieque à Commendatariis, Epiſcopis, Seminariis, Collegiis, Ordinibus Militaribus, ipsis etiam Hæreticis, poſſidentur, præter ea, quæ omnino peſſum jerunt, quæ olim Benedictini juris fuerant, animo quis perpendat, ſupra fidem Tertulli, Juſtiniani, aliorumque Principum donationes, ei minime videbuntur: At vero etſi donationes illæ apocriphæ, vel corruptæ, vel interpolatæ fuiſſent, vel etiam illa editio à mſs. genuinis Codicibus in multis diſcreparet, non ideo tamen rectè inde inferretur. omnia in eo libro contenta falſa eſſe, multoquæ minùs veram, & incuſſam erudiſſimi aliquin Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ parentis eam aſſertionem, ut tot (6) viri doctiſſimi in-
victis planè rationibus demonſtrarunt; Vide ſupra, quæ de eodem Laurentio diximus part. I. pag. 225. lin. 12. in Hilarione Veronenſi.

LEO, cognomine MATINA, patria Neapolitanus, in Monasterio SS. Trinitatis Cavenſis Monaftericæ militiæ rudimenta poſuit, an. 1628., die 30. Nov. Sacris, humanisque literis valde excelluit, præſertim in Elogiis conſcribendis, quæ ſtudia illius temporis genio, ac uſui plurimum ardebant. Electus à Veneta Republica in Patavino Gymnaſio Sacræ Scripturæ primarius Interpres, ut erat ſacundiſſimo eloquio, pluribusque naturæ, & artis leporibus, mirè ornato, prompto, argutoquæ ingenio, ac multiplici eruditione conſpicuus, plures annos celebriſſimæ doctrinæ famâ, & Venetæ nobilitatis benevolentia, ac amore potitus fuit, à qua etſi Advena, Venetæ nihilominus Civitatis jure dignatus eſt, à noſtra etiam Congr. Abbatis titulo coloneſtatus; in magna omnium eſtimatione vixit uſque ad an. 1678., quo Patavii in S. Juſtinæ Monasterio, mortales exuvias depoſuit, die 11. Febr., variis relictis literariis monumentis, hiſce titulis diſtinctis

(1) Vid. Mon. Angli. M. Ant. Scip. Vera Ratione di Stato, Placentiæ 1650. apud Io: Bazachium.

(2) De Vir. Illuſt. Ord. S. Ben. l. I. c. I.

(3) Beatus Rhenanus de Pietate Fræcor. lib. 2.

(4) Sebastian. Munſterius Geograph. lib. 3.

(5) De ſignis Eccl. cap. 5., & 26.

(6) Vide-ſis Doctiſs. Mabillon. diſſer. in calc. Tom. I. Añal. Ord. S. Benedict.

- 1 *Unguis Elogiorum D. Leonis Matinae Parthenopaei, Monachi Casinatis, Academici Otiosi, & Affidati; Ticini Regii apud Andream Magrium an. 1645. in 4. Quem librum in lucem emittendum curavit, inscio auctore, Comes Andreas Cambarana, Vir optimè de literis meritus, & auctoris amicus intimus.*
- 2 *L' Angelo: Orazione detta ne i publici applausi fatti dagli Accademici Erranti di Brescia, nella venuta dell' Illustr., ed Eccell. Sig. Cav. Angelo Cornaro Podesta di Brescia, in Brescia l' an. 1649. presso Policreto Turlini.*
- 3 *Ducalis Regiae Lararium, sive, Seren. Reip. Venetae Principum omnium Icones, & Elogia Patavii 1659. typis Herizianis in fol. quod opus Octavius Boldonus, tanquam Elogiographorum Archetypum proponit in sua Epigraphica, sive Elogiaca, Inscriptionesque pangendi ratione, Perusiae 1660., in Indice 4. memoriali, pag. 797. his verbis „Matina (Leo) Elogiastes, imitandus in genere laudativo, materiâ gravi, ad finem serium, Elogiis maxime in Duces Veneros. „ Ad calcem, octo alia subjecit Elogia in laudem ejusdem Reipublicae, operumque publicorum, ac Victoriarum; ex his primum, quod in laudem Reipublicae, Urbisque Venetae scripsit, eruditi ejus temporis, qui id genus scriptionibus plurimum delectabantur, marmore, aureisque literis dignum existimarunt.*
- 4 *Declamationes habitae in Patavino Liceo sub auspiciis studiorum, Venetiis typis Combi, e la Noù an. 1669., & Patavii apud Pasquatum.*
- 5 *Elogia Heroum, idest, Sanctorum Pontificum, Caesarum, Regum, Principum, Cardinalium, Divum, Heroumque Musaeum &c. Patavii, anno 1674. Typis Petri Mariae Frambotti, in fol.*
- 6 *Dissertationes in libros Regum habitae in Patavino Gymnasio, Oratoribus, Concionatoribus, & Urbanioris Literaturae studiosis fortasse non poenitendae, Celsiss. Sermoque Principi Jo: Friderico Brunsvici, & Luneburgi Duci nuncupata: Tomus primus Patavii, anno 1675., Typis Jo: Bapt. Pasquati, in 4. Quae duo opera, tanquam valde erudita, ac utilia referuntur, & laudantur ab Auctoribus Ephemer. Liter. Ital. anni fol. 186. n. 12.*
- 7 *Il Ballo: Discorso Accademico; Venetiis impressus, in 16., an. 1669., Typis Cestare.*
8. Reliquisse etiam quaedam inedita, inter quae *Panegyricorum librum*, literis ad me datis 22. Nov. 1729. testatus est P. D. Marinus Albritius Caveni Archivo Praefectus. Ejus etiam est subsequens *Elogium*, Patavii positum sub signo Lucretiae de Dondis Heroinae, ob pudicitiam servandam, ab nefario Castitatis Praedone noctu interfectae, ut refert Leonellus Crocecalles in Hist. Abbatum S. Justinæ ms. apud me pag. 215. à tergo.

D. V. O. M.

Hospes Venerare pudicitiae Simulacrum, & Victimam Lucretiam de Dondis ab Horologio, Pii Aeneae de Obicibus Orciani Marchionis Uxorem. Haec inter noctis tenebras Maritales asserens Tadas, Furiales recentis Tarquinii faces Casto cruore extinxit. Tanta suae Heroinae generosis Manibus Civitas Patavina posuit Decreto diei. Meminerunt Leonis Matina Phil. Labbe, Bibl. Bibl., pag. 244. ubi *Lararium*, & Vnguem Elogiorum refert. Ant. Theisser in Catal. Auctorum, qui libr. Catal. scripserunt part. 1., pag. 217., Nicol. Toppius in Bibl. Neap. pag. 181., & 364., & pag. 188., & in additionibus pag. 342. col. 2. Bern. Pez in Catal. Scriptor. Ord. nostri ab an. 1600., quem Epistola X. Apolog. texit, pag. 239. In nostris Regestis pag. 229. in margine dicitur: *Abbas Titularis ex Decano: Sac. Script. Celeberrimus Lector in Gymnasio Patavino.*

Novissime Nicol. Comnenus Papad. in Hist. Gymnasii Patav. edita Venetiis anno 1726. tom. 1. l. 2. c. 23. n. 3. ubi Elogiorum ejus Ducum Venerorum unum pretium esse, ait ex appictis Principum imaginibus: Iterumque pag. 373. cap.

cap. 23. n. 149. ubi Sac. Scripturæ sedem acutissimis interpretationibus, & præfationibus eloquentiss. illustrasse cum fatetur, ejusque opus notissimum, esse *Principum Venetorum Elogia* asserit, & *Declamationes*, sed ejus stylum, ubique *asperum, retorridum*, & subobscurum vocat: Ita nimirum in demortuum Leonem censoriam virgam excersens. At prælaudatus Comes Andreas Gambarana in præfatione *Unguis Elogiorum*, sic de Leone Matina loquitur: „ Pervasis nedum florentiss. Italiæ Vrbes nomen P. D. Leonis Matinæ, verum, & ad transmarinas Regiones pereruditi atramenti mare navigavit. Humanissimus Vir, inter cætera amoris erga me sui argumenta, plurimas, tum Etrusco, tum Latino sermone lucubrationes meæ fidei commisit, quas, cum famelico perlegissem oculo, pœnè in amicum excandui, quod florentiss. bonarum literarum ætati, tam elegantia, tam peracuta argumenta subduceret. Statui igitur typis tradere per pauca Elogia, ex quibus quasi ex ungue Leo appareret, daturus fortasse dulciora, si tui Intellectus palatui hæc non erunt injucunda &c.

Marchio quoque Sforzia de Brippio in Lararium Leonis Matina perelegantem scripsit Oden, impressam in fronte ejusdem Lararii, ex qua tantum paucas strophas hic exhibendas duxi.

*Transcripta terris Sydera splendide
Crinita flammis mirer, an orbibus
Inferta Sphærarum hospitantur
Syderco juga verna mundo?
Viden beato, ut vertice fulguret
Illustre Sydus? quis juga candidus
Matina splendor, & superba
Ambitio radiosa flamma.*

*Quid mirer oris delicias tui
Suada medullæ, mellis euntia
Fluenta linguæ, deque Forti
Nectareos memorem sapores.
Vatum mamillam? Hac scilicet indole
Leo Matinus non per amantia
Spelæa Sylvarum, asperasti
Sanguineos per & arma mores. &c.*
quæ adhuc multa sunt.

LEO PAVONIVS, Tuderti in Vmbria natus, Perusiæ in Monasterio S. Petri cucullum induit, anno 1603., die 11. Apr., cujus pariter Coenobii postea Abbas fuit, sicut etiam S. Eugenii Senarum, & S. Mariæ Farsensis anno 1630., demumque S. Mariæ Miraculorum Andriæ in Appulia, quo in munere obiit Neapoli. Scripsit magna quædam volumina, quæ mss. extant in Bibl. ejusdem Monasterii Perusini à me ibidem visa, nempe Italicè

1. *Cronica del Monastero di Peruggia, dove si registrano tutti gli Abbati di detto Monastero, e le cose accadute.* In fol. Latine autem.

2. *Bibliotheca Apparatus Catholicus, Historicus, Philosophicus, scientiarum floribus, Apum ingenio melle refertus, ad publicum moralis Læturæ munus accommodatus, in quo studioforum labori in volutandis libris, per Auctorum Summulas & suis originalibus æquè provisum, materiarum omnium Divinarum, Ecclesiasticarum, Historicarum, Humanarum, Prophanarum, ad Theologos, Jurisconsultos, Historicos, Philosophos, Medicos, Mathematicos, Ethicos, Rethores, Oratores, Grammaticos, Concionatores, & Academicos quosque directum opus; ita ut omnium scientiarum Encyclopedia vocari possit, tom. 2. in fol. mss. in quorum primo agitur. De Creatione, & Origine Mundi, libris v. De Origine nascentis Ecclesiæ, & progressu. De Christi glorificatione, & Apostolorum prædicatione. De Antichristo, & Innovatione Mundi lib. 1v. Additur Auctarium ejusdem primi tom. lib. 1.*

Secundus tomus habet: *Ecclesiæ militantis Acta, idest de Conciliis, & Summis Pontificibus; de Sacramento, de Schismate, lib. 1. De Papali suprema dignitate, de Cardinalibus, Episcopis, de Conclavi, Canonibus Pœnitentialibus, Indulgentiarum Thesauro &c. lib. 1. 3. Miscellaneorum, lib. in fol. mss. Item*

- 4 *Encyclopædia*, sive, *Bibliotheca Theatrum Catholicum &c. Reverendissimis habitibus Ordinis S. Benedicti Congregationis Casinensis directum* an. 1654., totum duo in fol., in quorum primo de Veteri, in secundo de Novo agitur Testamentum: Opera immensi laboris, summæ eruditionis, utilitatis maximæ, si castigata (mens erat Authoris) in lucem emitterentur. Præterea, annò 1723., Senis cui essem Abbas, in Abbatis domicilio vidi Librum à Leone Pavonio compositum cum hoc titulo
- 5 *Catastro di tutte le Terre, Stabili, e Case spettanti alla proprietà del Monastero di S. Eugenio, Abbazia de' Monaci Casinensi della Città di Siena, con le figure delle Case de' Mezzajoli, e moderni Confini; formato dal Revmo P. D. Leone Pavonio di Todi, Abbate l'anno 1649. con tutta la proprietà della Badia all' Isola, Chiese, Canonici, e Censi. In Siena 1649. appresso il Bonetti nella Stamparia del Pubblico* in fol. majori pagg. 55.

LEONARDUS DE BORGIANNIS, nobili genere, Florentiæ ortus, ibidem apud S. Mariæ Cœnobium Monasticæ Regulæ jugum subiis, an. 1537., die 17. Apr. Hic Græcis, Latinis, ac Hebraicis literis, nec non Poeticâ arte, & Sac. Canonum scientia, perquam eruditus describitur à Plac. Pucc. in App. Sac. de Viris Ill. Abbat. Florent. cap. 9. pag. 69., ut inquit *Præclara, quæ Posteris reliquit scripta testantur*: sed quænam sint ea scripta, neque ipse indicat, neque nos hætenus scire potuimus, quamvis idem Pucc. in Chron. Abbat. Florent. ubi iterum de eo loquitur pag. 143., unicam hanc ejus lucubrationem exprimat.

In Laudem, scilicet, *Beatiss. Virginis Mariæ*, additque pluries eum ab Antonio Altoviti Archiepiscopo Florentino fuisse electum Visitatorem, & Confessarium Monialium, denique obiisse plane nonagenarium, citatque de eo agentem Fortunatum Scholam.

Eum Petr. Ric. Interloquutorem instituit suæ Monasticæ Hist. ut patet ex ejusdem Hist. par. 1. pag. 4. Nos verò supra pag. 306. recensimus Laurentium Borgianni pariter Florent. Leonardo juniorem, forsitan ejus fratris, vel Avi filium.

LEONARDUS A PERUSIA, in D. Petri Cœnobio Urbis ejusdem, Monachis nostris adscriptus, anno 1536. die 13. Junii, poeticâ facultate, eâ tamen sacrâ, celebris est habitus circa annum 1550., ferturque multa quidem scripsisse metricæ, tum Latinâ, tum Etruscâ linguâ, inter quæ

- 1 *Elegiarum de Christo Domino, & Sanctissima Deipara*, lib. 3. 2 *De Renovatione Ordinis Monastici*, Heroico carmine, lib. 1., qui mss. extabant Romæ in Bibl. Abb. D. Constan. Cajet. teste Arn. Wion, qui ejus mentionem facit Lig. Vit. l. 2. c. 17. pag. 474. Agunt etiam de eo Hipp. Marr. in Bibl. Mariana, par. 2. pag. 35., ubi eum vocat Virum in omnibus artium disciplinis, sed in poetica præsertim facultate in primis excellentem: quamvis error ibi, ut credi debet, Typographi, Arnoldi lib. 1. pro 2. citantis, irrepperit. Ludov. Jacob. de Script. Umbriæ, par. 3., August. Oldoin. in Athen. Augusto, pag. 209. In nostris Regestis dicitur *Optimus Poeta, plura scripsit*.

LEONELLVS CROCECALLE, patriâ Bellunenſis, S. Justinæ Patavinæ Professus factus, anno 1655., die 10. Apr., & postea Decanus, Sac. Theologiæ Doctor Collegiatus, Concionator egregius, ac in pronunciando miræ venustatis, ac leporis, scripsit

- 1 *La preda fortunata, ovvero la Vita di S. Theozista Vergine Greca; in Padova l'anno 1676.* Scripsit etiam aliud opus longè majoris momenti, ac molis, cui titulum dedit
- 2 *Gli Abbati di S. Giustina di Padova deferinti dal P. D. Lionello Crocecalle Monaco Casinense.* Est opus ms. in fol. pagg. integr. 368. (quod habeo apud me) dica-

dicatum ab eo *Aloysio Silvatico S. Justinae Abbati* an. 1702. In quo opere Leonellus, ut ipsemet explicat in Præfatione ad Lectorem, celeberrimi illius Cœnobii Historias, Italica lingua sibi describendas suscepit, Jacobi quidem Cavaccii vestigiis insistens, sed non ita tamen, ut eum de verbo ad verbum transferat, sed alia multa quoque addat, & de suo inserat. Imò centum, & eo amplius annorum Historias ab an. scilicet 1592., ubi Cavaccius desit, usque ad an. 1702., Leonellus adjecit, pleraque etiam ipse, ut olim Cavaccius, haud inutilia Parerga, & Epifodia, & opportunas digressiones præcipuorum per Europam eventuum intermiscens, prudenti judicio usus, quæ utique nova Historia Cavaccianæ addita integris pagg. 110. à pag. nempe 258., usque ad pag. 368., penitus continetur, totumque opus libris 9. distinguitur. Fatetur tamen Leonellus, multa se in hoc opere mutuasse ex Adversariis D. Maximi Gervasii Bellunensis Abbatis, qui eidem S. Justinæ Monasterio duabus vicibus præfuit, anno videlicet 1679., usque ad 1684., & an. 1690., usque ad 1695.; qui, ut in eadem Præfat. dicitur, plurimas Notitias, oblivione prorsus indignas, in eundem finem collegit, sed quas ob decrepitam ætatem, & regiminis curas, nec satis ordinare, nec emendare, nec expolire potuerit. Scripsit autem Leonellus, meo judicio, optimo stylo, dilucido, veridico, & eleganti, de quo Leonellum ipsum audire juvat in fine suæ præfationis ad Lectorem „ Quanto allo stile egli sarà semplice, e però „ accomodato anche alla capacità de' più deboli. Non v' ha pericolo, che da „ tutti non sia inteso, e compreso. Tale ho sempre stimato, che deggia essere lo „ stile dell' Historia, i cui racconti hanno per fine l'ammaestrare, e non affaticare „ la mente di chi legge. Non sarà però tanto basso, che puzzi di viltà; se non arriverà sino alle stelle, non si profonderà nemeno agl'abissi. Ma qualunque „ egli sia, se voi non potete approvarlo per giustizia, compatitelo per benignità, e vivete felice.

LVCAS BERNARDVS Brixienfis, in eodem Monasterio S. Justinæ Patavii regularem professionem emisit, an. 1495., die 15. Aug., claruit Græcæ, Latinaque linguæ præstanti doctrinâ, ac ferventissimo studio; nam in Latinum sermonem transtulit, & quidem egregie

Homilia octoginta D. Jo: Chrysostomi, quæ impressæ sunt Basileæ Rauracorum, anno 1508., tomis duobus in fol.

Meminerunt ejus Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 71. pag. 434., Gabr. Bucel. Bened. Rediv., ad an. 1502. Leon. Cozz. Bibl. Brix. p. 2. pag. 278., qui tamen Monachum eum fuisse omnino silet. Petrus Baroccus Episcopus Patavinus ad calcem tomæ quarti operum S. Jo: Chrysostomi editionis Frobenianæ, anni 1590. in fol., ubi laudat hanc Lucæ Bernardi translationem. In nostris Regestis dicitur *Græcæ Linguae Peritissimus*.

LVCAS BRIXIA in S. Eugenii Senarum Cœnobio nostris adscriptus, Sæculo XVI. exeunte, Scripsit

Origine, & fondazione del Monistero di S. Eugenio, & sua dotazione, & della Badia Isola. Con la nota, & descrizione delli beni Stabili, che al presente possiede, fatta dal Padre D. Luca di Brescia, professore di detto Monistero. L' anno 1606. Extat ms. in Archivo ejusdem Monasterii S. Eugenii.

LVCAS GVLIELMVS Patavinus, an. 1541. apud eandem S. Justinam Benedictinæ familiæ sociatus, floruit Sacrarum Literarum haud mediocri peritiâ, qui, dum anno 1586. moraretur in Insula, ac Monasterio Lirinensi, scripsit satis doctè

Brevem, facilem, & piam Hymnorum expositionem, juxta dispositionem Brevi Monacho. Ord. S. P. Benedicti. Incip. Prologus Quia optimo fine proposito, lib. 4., extat in Bibl. S. Justinæ ms. LV-

LUCIANUS, MANTUANUS dictus, sed reverà à Goito Oppido propè Mantuam, familia de Othonibus, inter D. Benedicti de Padolyrone Ascetas admissus, an. 1507., die 5. Sept. & postea Abbas S. Mariæ Pomposiæ, quæ est pagus, & Abbatia in Æmia, in ora maris Adriatici, & fin. Ravennatum, inter Comaclum, & Hadriam, in ditione Ferrariensi, celebris fuit Græcæ linguæ singulari peritiâ, atque in Græcorum Patrum doctrinâ apprimè versatus, quem impensè laudat Isidorus Clarius in lib. Epistolarum nuper Mutinæ impresso pag. 79., eum *Tantum Virum, ac Magistrum suum* vocare non veritus. Interfuit Tridentino Concilio, nam in lib. cui titulus: *Generale Concilium Tridentinum, continens omnia, quæ ab initio hucusque ad finem in eo gesta sunt*, impresso Veneriis ad signum Spei, anno 1552., in 4., in Serie Abbatum Congr. Casin. Ord. S. Ben. primus collocatur; *Lucianus Mantuanus*, deindè *Isidorus Brixienfis*, & *Chrysostomus Neapolitanus*, quod ipsum clarius refert Philippus Labbe, tom. 14. in Conc. Trid. sess. 6. anni 1547. col. 772. sic; *Abbates. Rev. Dominus Lucianus de Othonibus Abbas Pomposiæ Ferrariensis, Mantuanus*, qui etiam interfuit sess. 7. & 8. eodem anno celebratis, ut ibidem col. 775., & 786. Hic ergo Lucianus de Græco in Latinum sermonem convertit

1. *Commentaria D. Jo. Chrysostomi in Epistolam D. Pauli Apostoli ad Romanos*, quibus adjecit 2. *Defensionem contra eos, qui Chrysostomum divinam extenuasse gratiam, arbitriique libertatem extulisse accusant*, impress. Brixia, anno 1533. Cujus libri meminit Gesnerius in sua Bibl., & Simlerius in compendio ejusdem Bibl. Gesnerianæ à se absoluto anno 1555. Hic tamen Luciani liber in Indicem librorum prohibitor. relatus fuit, ut etiam memorant Anton. Poss. in App. Sac. tom. 2. pag. 34., & Syxtus Senensis Bibl. Sanct. lib. 6. pag. 312. editionis Lugdunensis, anni 1593., ubi satis acriter contra Lucianum invehitur, uti Scholasticæ Theologiæ prorsus ignarum, ob idque Scholasticorum Theologorum apertum, & declaratum hostem eum appellans.

Verum enim vero minime Luciano defuerunt cum ejusdem tum etiam posterioris ævi defensores, magnique nominis Patroni, quos inter Cardinalis Sadoletus, qui quanti Lucianum faceret cumulatè ostendit in Epistola ad Isidorum Clarium an. 1545., in cujus calce sic legitur. *Lucianum Sodalem, & Contubernalem tuum vidi Ferrariæ, sumque cum eo bis collocutus, & quantum brevi illo tempore judicare potui, ejus excellens ingenium, singularemque doctrinam summo pere probavi.* & in alia Epistola ad eundem Isidorum anno 1546. *De Prædestinatione quid sentiam, & quam cum Luciano mea mens consentiat, ex hoc quoque lib. (de peccato originali) poteris habere compertum*, Quem librum Sadoletus ad Isidorum mittebat, ut ejus, nec non *Luciani*, & Chrysostomi Monachi (is est Chrysostomus à S. Gemiliano, de quo supra) sententiam de eodem libro exquireret. Pro Luciano item steterè Cardinalis Contarenus, Matthæus Guibertus Episcopus Veronen., aliique benemulti ingenio, & eruditione præstantes Itali, quor. Catalogum texit Richardus Simon Bibl. Crit. quæ sub nomine, Dñi de Sainjore Parisiis prodiit an. 1700. cap. 24. pag. 311., ubi etiam totis viribus conatur Lucianum defendere, & ab impugnationibus Sixti Senensis eum vindicare, sed ejus, aliorumque omnium Luciani defensorum judicium nihili omninò faciendum est, ex quo Romana Ecclesia veritatis magistra, Luciani librum Catholicis interdixit. Franciscus Arisus Cremon. Liter. 1. 2. pag. 166. ad annum 1541. lin. 5. & seq. refert, M. Paulum Tartesium Cremon. in Oratione Funebris Cremonæ habita, & ibi typis tradita anno 1558. pro Ioanne Bapt. Speciano, inter alia scribere „ Testis Bernardus Felicianus, Civis noster, testis Lucianus „ Mantuanus Casinus, quorum alter nonnullos Libros Latinitate donatos, alter „ Chrysostomi Commentarios in Epistolas Pauli &c. Speciano dicavit. LV-

LUCILLVS MARTINENGVS, nobili genere, Brixia ortus, ibidem apud Sanctam Euphemiam votis se nostræ Religionis obstrinxit, an. 1546., die 13. Dec. fuitque Prior Titularis nostræ Congr. Vir sanè admodum pius, & in arte poetica eximie præstans, ut probant opuscula, quæ edidit, non sine plausu ab eruditis excepta, nempe.

- 1 *Vita di S. Pelagia, detta Margherita, ridotta nell' Ottava Rima, Canti 5. Agl' Illmi, ed Eccmi Signori Conte Francesco Martinenghi, e Signora Beatrice Langosca Marchesa di Pianezza. In Brescia ad istanza di Gio: Battista Borelli appresso Pietro Maria Marchetti 1590. in 8.*
- 2 *Vita di S. Margherita, detta Pelagia, ridotta nell' Ottava Rima: Alla Seren. Signora, Madama di Mantua, la Signora Leonora d' Austria Gonzaga, Arciduchessa &c. In Brescia an. 1590., appresso Policreto Turlini in 8. ad istanza di Gio: Battista Borelli; constat canticis x. De quibus Vitis ipse Lucillus cant. 1. oct. 2. mentionem fecit.*
- 3 *Canzoni, Sonetti, & Sefline in lode della Sagra Sindone, conservata in Turino, Al Sermo Carlo Emanuele Gran * Duca di Savoia, e Principe del Piemonte. In Brescia, appresso Policreto Turlini, ad istanza di Gio: Battista Borelli, an. 1590., in 8. Adduntur sex Italica Epigrammata, in morte della Signora Isotta Albana Grumella. In libro autem cui titulus, Farrago Carminum Davidis Podarini in SS. Sindonem Christi Dñi Taurini asseruatam, impress. Brixia apud Vincentium de Sabbio 1584. leguntur, Una Canzone, e tre Sonetti di D. Lucillo Martinengo.* Ita ibidem.
- 4 *Sefline con la sposizione &c. Al Signor Ricciardo Avogadri Condottier di Genti d' Arme della Serma Republica di Venezia, in Brescia appresso Policreto Turlini 1691., ad istanza di Gio: Battista Borelli, in 8.; est breve Poema sex senariis constans allegoricè, & anigmaticè humanæ vitæ casus, erroresque indicans, quod longo satis Commentario, 50. videlicet paginarum, & morali expositione valdè doctâ, & eruditâ, ipsemet illustrat. In quâ expositione plures Græcos Authores, Græcis verbis, & Characteribus citat, tum Poetas, tum Oratores. Vnde Græcæ quoque Linguae eum peritum fuisse vel hinc intelligimus.*
- 5 *Lettera Apologética sopra il Sonetto, in lode del Sermo Duca di felicissima memoria il Duca Alessandro Farnese. In Brescia, appresso Policreto Turlini, 1594., in 8. Hæc etiam Apologia Græcis, Latinisque Authorum sententiis pariter illustratur, constatque pagg. 59.*
- 6 *Quattro Canzoni con la sposizione. In Brescia appresso Pietro Maria Marchetti, 1592., in 8. In his Canticis, Coelorum Orbes, tum Divinæ Legis Sanctiones, & Præstantia, Supremi quoque Numinis Scientia, ac Visio, qua omnia conspicit, nihilque oculos ejus fugit, doctè, ac eruditè decantat, quæ omnia præclaro, ac planè Theologico, necnon diffuso valdè Commentario illustrat.*
- 7 *Della Vita di Nostra S. Signora, la Gloriosa Vergine Maria, in Sagro Poema ridotta; dell' Illstre, e R. D. Lucillo Martinenghi, delli Molt' Illustri Signori Conti di Barco, nobili Veneti, Monaco Casin. All' Illmo Signore, il Signor Cintio Aldrobandino, Cardinale di Santo Gregorio: Con Licenza de' Superiori. In Brescia, appresso Policreto Turlini 1595. in 4.: constat Canticis, seu Libris 25., ab Andrea Chiocchi in lucem edita. Et ad calcem operis in fine libri additur Sonetto, e Canzone di S. Giacinto satis longa, Strophis x1. coalescens, in Epistola nuncupatoria, eodem Chiocchi Authore, hæc de Martinengo nostro leguntur:
 » Poema veramente, che per la dignità del Soggetto, e per la imitazione, con-
 » cui si avvicina l' Autore, per sangue di nobiltà, e per doti dell' animo molt' il-
 » lustre, nello spiegare i Concetti molto allo stile del Tasso, degno d' esser lie-
 » tamente accolto » Item:*

8. *La Psiche, Favola Pastorale*, quam, an typis commiserit affirmare haud possum, praesertim cum Leo Allatius, hujusmodi operum venator diligentissimus, in sua *Dramaturgia* eam minime recenscat; hoc tantum citra dubitationem testari valeo in Bibliotheca S. Simpliciani in Vrbe Mediolano extare ms., olim a me ibidem visam tam hanc Pastoralem Fabulam, quam Sermonem Apologeticum pro ejusdem defensione; quod quidem optime videtur concordare cum iis, quae Angelus Gryllus Synchonus, & amicus ejusdem Lucilli, in Epistola ad eum datâ, & mox referendâ, de ejus *Tragicomedia*, & responsionibus ad obiectus, qui contra eam fieri poterant, clare admodum dicit: Item scripsit

9. *Il Trionfo della Fede, e Santi Martiri*, qui ms. asservabatur apud Comitem Leopoldum de Barco-Martinengum, teste Leon. Cozz. Bibl. Brixian. par. 1. pag. 165., qui Lucillum ex eadem Familia, quae praecipua est in Martinengorum prosapia, prodiisse affirmat, eumque multis virtutibus ornatum deprædicat.

De eo præterea cum laude agunt, Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 72. pag. 435, ubi dicit brevi ab eo in lucem emittendam Vitam B. M. V., & *Apologiam unam contra quemdam, qui alieno sensu scripta ejus interpretabatur*; Anton. Poss. App. Sac. tom. 2. pag. 34., Hipp. Marr. Bibl. Marianæ par. 2. cap. 74., qui Virum præclari ingenii, atque in poetica facultate percelebrem eum appellat. Jo. Marius Crescimb. Hist. vulg. Poet., lib. 5. pag. 418. & seq. 2. edit. an. 1714. Octavius Ferrarius in lib., cui titulus: *Origo, & stemma Gentis Martinengæ*, Patavii 1671., Typis Frambotti, pag. 27., 1590., Lucillos Ascanii F., Monachus Casinensis, antea Mutius appellatus, Divinarum, atque Humanarum rerum scientia præclarus, ad Italicae Poësis suavitatem foecundum ingenium adjecit. Virginis Deiparae vitam sublimi Carmine complexus. Res quoque gestas Divæ Margaritæ, & Pelagiæ eadem venâ condidit, aliis quoque editis operibus solutâ, pedibusque adstrictâ oratione perinde posteritati commendatus. In Regestis nostræ Congr. dicitur, *Prior, Poeta insignis, multa composuit*.

Angelus Gryllus plures perhonorificas Epistolas ad Lucillum scripsit, quæ leguntur in libro Epistolar. ejusdem Grylli Venetiis impresso an. 1612. nempe pagg. 147. 258. 737. &c. in quibus inter cætera hæc habentur; „ Mi rallegra, „ che invecchiando lei, non invecchi quella sua bella, e pronta vivacità d'ingegno, „ ma che sempre più vigorosa, ed ardente produca nuovi parti; e tentando „ tutti i generi di Poesia, niuno ne tenti in vano, ed in tutti si dimostri grande, „ siccome spero di veder tosto nella sua *Tragicomedia*, nella quale serbandosi il verisimile, ed il costume, potran restar superate molte opposizioni &c. Et in alia Epist. * „ Con tanto ardore mi son posto a trascorrere il Sagra Poema di V.P., „ che mi sono quasi scordato di rispondere alla sua lettera, e di ringraziarla dell' „ onoratissimo dono, che me ne ha fatto, so, che mi perdonerà questa negligenza „ nata per avventura da soverchia diligenza, e che considerando il merito della „ sua Poesia, si scorderà dell' error mio. Onde intorno a questo non le dirò, se non „ che da sì vaga, e degna lezione, mi trovo aver gustato molto, ed imparato assai.

Achillis Mutii In B. V. Vitam a Lucillo Martinengo Octonis Hetruscis versibus decantatam.

*Lucille Aonidum Comes Sororum
Fontis Castalii satur liquore
Cui Virgo Genitrix sævet Superne
Dum Vitam celebras metris Hetruscis
Luna, quæ veluti renidet Orbis,
Sol quantum, & radiis suis satis sit,
Nulliusque egeant opis Lucernæ*

*Ante aram faculas tamen sacramus
Cera, vel medio die micantes
Felix à nympha, & beate, luci
Tanta contigit esse quem Poetam
Divæ, quam Lemures timent profundis
Cæli, quam Dominam vocant, honorant
Vasto, & plurima in Orbe templa*

Nec

Nec tantum emerita corona lauri,

Ponetur capiti tuo, ut Poeta

Virgo sed propria manu Rosarum

Contextum sirophium parat, locumque

Inter Cœlicolas datura Vates.

Splendor Cenomanum, genusque Cydni

Dives Brizia frugibus, metallis

Et Martis titulo domus vocata,

Clara Armis, Sophia, Virisque Sacris,

Tali clarior est futura Vate. legitur in

principio ejusdem Vitæ B. M. V. ubi etiam plura alia carmina in Lucilli laudem.

LUDOVICUS, familia BARBO, inter Venetas nobili, ex qua prodit pariter Paulus II. Pontifex Maximus Ludovici nostri, ut opinatur Cavaccius l. v. pag. 228. vel patruelis, vel fratris filius, primum Canonicus Sæcularis Congregationis S. Georgii in Alga Venetiis nuncupatæ, quæ à S. Laurentio Justiniano inchoata an. 1407., jussu postea Bñi Pii V. Regulam D. Augustini fuit amplexa an. 1568., demumque à Clem. ix. penitus extincta. Hujus inquam, Congreg. Canonicus, imò Præfectus, seu Prior Commendatarius Ludovicus Barbo cum esset, atque percelebri Religionis, ac Virtutum omnium opinione floreret, à Gregorio xii. Abbas S. Justinæ, Deo inspirante, creatus est, an. 1408., & Arimini sub eodem Pontifice benedictionis munus accepit, anno seq. 1409., ætatis suæ xxvii., felici sanè omine, ingentique Monastici Instituti emolumento: Nam, cum temporum calamitate, bellorum incommodis, & potissimum Commendatariorum oscitantia, Benedictini Ordinis per Italiam miserabilis, & inculta tunc esset facies, tetraque imago, undè minùs sperandum videbatur, pristino decori Ordo ipse restitutus est. Tres namque D. Justinæ Monachi divini afflati Numine, Rolandus, & Antonius, familia de Casalibus, patriâ Patavini (alterius enim nomen, ac patria Historicis excidit) per vim indè exturbati, atque Olivetanis Monachis à Cardinali Antonio Corrario Bononiensi Archiepiscopo, S. Justinæ Commendatario, supralaudati Pontificis fratris filio, nuper inductis, sedes relinquere coacti, apud Cives, & Magistratus Patavinos vicem suam acriter conquesti sunt, paratissimos alioquin sese ad absolutam Benedictinæ Regulæ observationem altius protestantes, modò in præclarissimum omni ævo Cœnobium, tùm ipsis, tùm aliis, quibus Benedictina Institutio cordi foret, sub proprio Abbate, post-liminio reverti liceret, ut in hæreditate Patrum suorum ferventiùs Domino deservirent. Res à Patavinis pro sui gravitate ad Venetum Senatum delata. Patres Conscripti, justitiâ Causæ permoti, eundem Summum Pontificem Gregorium xii. rogarunt, ut veterum Monachorum ratione habere dignaretur, eosque in proprium Cœnobium, novis incolis depulsis, revocari juberet. Pontifex æquissimis postulatis annuendum ratus, Ludovicum Barbo, Virum doctrina, ac Vitæ integritate spectatissimum, in Abbatem S. Justinæ promovit, ut is, reductis supradictis Monachis, omnia secundum Dei timorem, & D. Benedicti Regulam aptè disponderet. Ludovicus ergo demandatam sibi provinciam sedulò aggrediens, in suscepto Monasterio collapsam disciplinam, & probatissimam, nostræque Regulæ maxime consentaneam vivendi normam præclare adeò restituit, pluribus egregiis juvenibus, interque eos non paucis nobilitate conspicuis, cucullo indutis, ut ea non multò post per universam Italiam sit propagata, jactis Casin. Congr. amplissimis fundamentis. Sanctitate etenim morum, & optimis exemplis, tùm Ludovici, tùm asseclarum alleclæ Summi Pontifices, aliq. Principes, plura Monasteria probè reformanda, & in pristinâ observantiâ denuò reparanda eidem tradidere. Vacata hinc primum fuit Congregatio S. Justinæ de Padua, sive Unitatis de Observantia, sed postea an. 1504. eidem, nutu Julii II. Pontificis Maximi, Cardinale Jo: Medicæo, qui postea Leo X. fuit, Commendam relinquente, Archisterio Casinensi unito, ob ejusdem reverentiam, quam utique tot titulis, præsertim verò ob SS. Legislatoris nostri

Vide Bull. Rom. impres. 1617. tom. 2. pag. 273. SS. Pii V. Bull. 76.

Nostri, Sanctæq; Scholasticæ ejus Germanæ exuvias inibi quiescentes, meretur maximam, CONGR. CASIN. alias S. Justinæ de Padua appellata est. Quamvis autem non quidem omnia, sed pauca tantum Monasteria (si cum antiquorum numero conferas) cedentibus Commendatariis restituta sint, attamen ex hac eadem Benedictini Ordinis per Italiam restauratione (sicuti Servo Dei Marco Patavino antea revelatum fuerat) singularis Dei providentia, ac eximius in D. Benedicti Ordinem amor clarius eluxit, quandoquidem ex hac ipsa Justiniana, sive Casin. Congr. Viri usquequaque probatissimi, ac omnium virtutum genere illustres, acciti fuerunt, ut alias quoq; per Europam Congregationes aut instituerent, aut reformarent, quæ, veluti furculi ex Casinensi Arbore excerpti, in magnas postea & ipsæ arbores latè excreverunt. Itaque, & *Bursfeldensis* Congregatio in Germania, & *SS. Vitoni*, & *Hydulpfi* in Lotharingia, & *S. Mauri* florentissima in Gallia, & nuper *Castro-Casinensis* in Polonia, aliæque aliis in Regnis, Casinensis Cong. Alumnos vel Reformatores, vel Institutores agnoscunt, uti ex earumdem Congregationum Historiis perspicue patet, Quinimò Summi Pontifices Gregorius XIII., Clemens VIII., Paulus IV., ac V., aliique, ex hac ipsa Casin. Cong. Viros sapientia, & probitate insignes, ad reformandas omnes ferè alias Congr. tam sub D. Benedicti, quàm sub S. Basilii Regula militantes, delegerunt, quod sanè perutile opus, Deo aspirante, ac eorumdem Monachorum virtute, naviter perfectum est, uti nos variis in locis hujusce Biblioth. indicamus, & in alio opusculo, quod de hujusmodi Reformatorebus delineavimus, aperte ostendimus. Quæ ideo commemoramus, ut quanta commoda ex regulari disciplina per Ludovicum Barbo in Coenobio D. Justinæ restituta in Monasticas Congr. aliosque Ordines, & ad Ecclesiam Universam emanaverint, clarius perspectum fiat.

Ipse porro Ludovicus sapientiæ, religionis, ac omnium virtutum splendore conspicuus, & miræ in agendo prudentiæ, ac in loquendo facundiæ famâ celebratus, à laudato Gregorio XII. ad Pisani primum, mox ad Constantiense Concilium directus est, cum Abbas adhuc esset S. Justinæ, deinde jussu Eugenii IV. profectus ad Concilium Basileense, tanquam unus ex Nunciis, & Oratoribus, ab eodem Eugenio IV. ad idem Basileense Concilium missis, ut ex libris Epistolarum ejusdem Eugenii IV. pag. 117. & 123., ubique pro eodem Eugenio, & pro Schismate extinguendo strenue, ac feliciter laboravit. Monasterium autem S. Justinæ, viginovem, quibus per quam prudenter, & sanctè administravit, annis, quot bonis spiritualibus, ac temporalibus cummlaverit, paucis referri non potest, multis verò prosequi nostri non est instituti, jam antea à Cavaccio occupati, ad quem Lectorem remittimus *. Nobis in hac historica Ludovici Synopsi dicere satis sit, illum, non solum vetera ædificia collapsa, vel collabentia instaurasse, sed etiam nova erexisse, sacrâ suppellectili, ac vestibus prætiosæ texturæ, vasculis, & cubitali Calice argenteis affabre, multoque studio elaboratis, Lituo, ac Libro Pontificali, aliisque Ecclesiasticis ornamentis Sacrarium ditasse, jureque optimo Patavini Coenobii Rædificatorem dici meruisse. Præfuit etiam Monasterio nostro S. Pauli de Urbe, quod, concedente Martino V., & adjuvante Cardinali Gabriele Gondelmerio, ejus olim in S. Georgio in Alga sodali, qui postea Eugenius IV., Congr. S. Justinæ unitum, deductâ Monachorum Colonia, à ruinis, in quibus jamdiu jacuerat, vindicavit, Sacramque Basilicam, quæ majori ex parte recto etiam diruto pessum jerat, in antiquum splendorem, cultumque restituit. Quinque Præsidis munere universam rexit Congr. depositâque totidem vicibus supremâ dignitate, ceteris Præsidibus paruit. Denique, anno 1427., die 15. Aprilis ab eodem Eugenio IV., qui eum semper mirificè coluit, institutamque ab eo Congr. summis favoribus,

Cavac. Hist.
S. Justin. l. 5.
pag. 117.

* Libro V.
Hist. S. Justin.

bus, & gratiis exornavit, Episcopus Tarvisinus renunciatus fuit, invitus quidem, & quantum licuit reluctans. Constituerat enim Abbatis dignitate sese abdicare, & privatum Monachum reliquo vitæ suæ spatio quietè agere, eo videlicet fine, ut per Supremum Congr. Magistratum Successor eligeretur, eoque pacto jus Abbatem eligendi eidem Congregationi aquireretur, ac factum, testumque remaneret; impetrato autem Pontificio hac de re Diplomate, Episcopatum admisit, jussu nihilominus Pontificis ejusdem compulsus, qui etiam Bullas, ut vocant, gratis Ludovico exarari jussit, unaque facultatem, tertiam ferè partem reddituum Paatavini Cœnobii retinendi, quo proventu Tarvisinam Sedem decentius gubernaret, quam tamen facultatem prædicto Monasterio Ludovicus dono dedit, nihil prorsus, quod ad illud pertineret, recipiens, aut secum retinens. Quamobrem tot, tantisque beneficiis Ludovico, nedum Patavinum Cœnobium, sed tota etiam Iustiniana Congr. obstricta, in Comitibus Generalibus eodem anno * habitis, Ludovicum totius Cong. Patrem appellandum, perpetuumque Definitorum, quamvis Episcopum, constituendum, ac inter Definidores, si quando ad generalia Comititia ei libuisset accedere, locum, votumque ei concedendum decrevit, ut non quidem sejunctus, aut separatus, sed magis, magisque unitus Congreg. intelligeretur. Episcopatum autem, sicut invitatus receperat, ita susceptum summo studio, ac vigilantia administravit, annis sex, mensibus sex, omnes optimi Pastoris partes egregiè adimplens, sibi commissum gregem verbo, & exemplo pascens, quo etiam tempore, Concilio Florentino, an. 1439., sub eodem Eugenio IV. celebrato, interfuit, ejusque definitionibus subscripsit, ut videre est in quarto tomo Conciliorum Generalium Ecclesiæ Catholicæ, Pauli V. Pont. Max. autoritate edito, Romæ ex Typographia Rev. Cam. Apostolicæ, an. 1612., pag. 586. fess. 25. ubi in subscriptionibus legitur: *Ego Ludovicus Episcopus Tarvisinus me subscripsi*. Tandem Venetiis, ob quædam negocia degens, in morbum incidit, quem lethalem esse cognoscens, ad Monasterium S. Georgii M. jampridem Congr. S. Iustinæ unitum, deferri voluit, ubi SS. Ecclesiæ Sacramentis magna cum religione, ac pietate susceptis, inter Monachorum manus, quos uti filios adhuc agnoscebat, illique vicissim Ludovicum, ut Patrem venerabantur, mortalem vitam cœlesti commutavit, anno 1443., die 19. Sept. ætatis suæ 63. Sanctitatis haud levi opinione in terris relictæ; Ejus Corpus Patavinum, ut ipse præceperat, delatum, in Monachorum exhedra, quam Capitulum dicimus, reconditum, marmoreo Tumulo, & præclarissimo Elogio decoratum fuit, ubi etiam nunc quiescit. Vir sanè incomparabilis, religionis summæ, constantissimæ in Deum fiducia, rectissimæ intentionis, SS. Monastici Ord. Reparatoribus meritò comparandus. Scripsit autem Ludovicus simplici quidem, sed veraci, ac piissimo stylo quadam Opuscula, ac Epistolas, videlicet:

Tractatum de forma Orationis, & Meditationis pro ipsa Congregatione S. Iustinæ, in quo agitur: *De tribus modis orandi, & prima de Oratione vocali*, seu: *De primo gradu Orationis. De secundo gradu Orationis*, nempe meditatione, per hebdomadam disposito. *De tertio gradu Orationis*, idest de Contemplatione quam tamen non doctrinæ humanæ, sed gratiæ, & dignationis asserit esse divinæ; quam nihilominus Deus ipse animæ fideliter, ac perseveranter in meditationibus sese exercenti, elargiri solet. Hunc *Tractatum* Typis edendum primò curavit, una cum *Directorio Horarum Canonicarum* Garzie de Cifneros Hispani, Monachi, & Monferratensis Abbatis Viri SSi, ac Doctiss. P. D. Io. Baptista Romanus Monachus Ravennas, & Novitiornm Magister, & postea in Romana Curia Procurator Generalis cum hoc titulo.

Formula Orationis, & Meditationis, tradita per Reverendum hanc mem. Patrem

D. Ludovicum Barbo Venetum Congr. S. Justinae de Padua Fundatorem, qua fertur ipsum usum fuisse sine intermissione, usque ad mortem, tam in Episcopali, quàm in Abbatiali dignitate, nunc primum in lucem edita; Romæ apud Gulielmum Facciorum, anno 1605. Deinde eam recudendam curavit D. Pet. Torn. Siculus, Panormi apud Petrum de Insula, an. 1676., apposuitque ad calcem *Ceremonialis Benedictini* à se compositi. Scripsit etiam Ludovicus

- 2 *De Miraculosa Reformatione Monasterii S. Justinae*, initio Congr. ejusdem, & ejus progressibus, usque ad assumptionem suam in Episcopum Tarvisinum lib. 1., in Capita viginti-quinque divisum, quem complevit Tarvisi, anno 1440., Episcopatus sui 3., pridie Kalendas Julii. Prologus sic incipit: *Dilectis Deo, & hominibus*. Tractatus verò sic: *Dilectissimi Fratres &c.* stylo quidem claro, & simplici, sed ex quo ingens, ac profundus pietatis, & humilitatis spiritus deprehenditur. Hic liber ms. reperitur in omnibus ferè nostræ Congr. Monasteriis, & etiam Romæ, in Bibl. Romanæ Sapientiæ, in tertio tomo Miscell. Sac. Constan. Cajet. mss. in fol. & Mediolani Bombic. in Bibliot. Ambrosiana Sign. n. 79. in 4 grandiori, à me visus ibi an. 1687., sed nuper anno scilicet 1721. typis commissus est Augustæ Vindelicorum apud Fratres Veithios, in 2. Tomo Thesauri novissimi Anecdotorum D. Bernardi Pex part. 3. num. 10. Ad calcem libri hoc additur Epigramma:

*Tarvisi Præsul nunc Ludovicus, & Abbas
Olim Cænobii Paduani, Virginis alma
Justina, primus Monachos per vana vagantes
Ad mandata Patris pro posse tenenda reduceus.
Hunc librum scribenti, operum fuit ipse peractor,
Hic sua gesta refert, alius velut esse putetur,
Lucrari cupiens animas, vult spernere pompas,
Excitet ut Monachos trepidos intrare novellam
Milisiam, monstrat divino numine ceptam
Hic celebris Venetus Civis, cognomine Barbus.*

Ex verbis autem primis, *Tarvisi Præsul nunc*, intelligitur carmen scriptum fuisse, vivente eodem Ludovico, dum Episcopus esset. Scripsit etiam *Epistolas duas*, quarum primam ad RR. PP. Annalis Capituli ex Basileensi Concilio misit, ejus exordium est: *Dilectissimi, ac Charissimi Patres*. Alteram ad futurum suum Successorem Abbatem S. Justinae ab eodem Concilio direxit, quæ incipit: *Fili Charissime &c.* erant mss. apud Constantinum Cajetanum. Idem Ludovicus jam Episcopus, jussu Eugenii IV., scripsit *Declarationes* nonnullas in regulam D. P. Benedicti præ Congregatione Vallisoletana in Hispania, ad instar Casinensis institutæ, adnexas libro, cui titulus: *Privilegia præcipua Congr. S. Benedicti Vallisoletani à Summis Pontificibus concessa, & confirmata*. Vallisoleti excudebat Andreas Merchan, anno 1595., à pag. integra 101., usque ad pag. integram 104., quas explicationes, si quis legere cupit (cujusquidem lectionis, eum minime poenitebit) adeat nostra *Analesta* in eodem Ludovico.

Ejus Vitam scripsit Ludovicus Malumbra, (de quo mox) quæ ms. extat in Bibliotheca Sancti Georgii Majoris Venetiarum in fol. sign. num. 328. De eo etiam multis agunt Arn. Wion, Lign. Vit., lib. 2., cap. 54., pag. 359. in Episcopis Tarvisinis, in quorum numero eum sexagesimum esse dicit, & lib. 5. cap. 6. pag. 581. & seqq., ubi ejus verba in arbore Monastica à se delineata (ut supra in eodem Arnaldo diximus) hæc esse ait: *Memor esto Congregationis tuæ, quam possedisti ab initio**, eum scientissimum, & nobilissimum ex Patritia familia, priscae virtutis æmulatorem egregium, Lucernam ardentem supra Candelabrum

brum positam, electum à Deo eò miraculosius, quò inexpectatiùs, nemine prorsus de Reformatione per id temporis cogitante, quando D. Benedicti Arbor, non solum incurvata, sed decrepita, & annosa videbatur, nuncupans. Accepisse Benedictionis munus Arimini, an. 1409., à Io: Episcopo Castellano, ad hoc opus à Gregorio XII. deputato, professione tamen solemni juxta Regulam S. Patris Benedicti vivâ voce priùs emissâ, in hunc modum.

„ Ego Fr. Ludovicus, Prior S. Georgii in Alga, Castellanen. Diocesis, electus Abbas Monasterii S. Iustinæ de Padua Ordinis S. Benedicti, promitto, & confiteor stabilitatem meam, & conversionem morum meorum, ac obedientiam, secundum Regulam Beati Benedicti Patris Monachorum, coram Deo, ac Sanctis ejus, & in præsentia Rev. in Christo Patris D. Io: de Puteo, Dei, & Apostolicæ Sedis Gratia Episcopi Civitatis * Castelli, per Sanctissimum D.N. D. Gregorium Divina Providentia Papam XII. ad hoc oraculo vivæ vocis deputati, & hoc in Ecclesia majori Arimini, die 3. mensis Februarii, anno Domini 1409., Et ego Ludovicus præfatus in horum testimonium, prædicta manu propria scripsi, Quod publicum Professionis Instrumentum extat adhuc in Archivo Monasterii S. Iustinæ de Padua. Item Philippus Thomasinus in Annalibus Canoniorum Sæcularium pag. 14., & alibi, ejus animi magnitudinem, candorem, atque virtutis studium valde commendat.

Iacobus Cavaccius, Hist. Monast. S. Iustinæ, l. 5., à pag. 197., usque ad pag. 222. novissimæ editionis anni 1696., & pag. 225. in quibus, præter cætera, ejus labores pro Schismate Basileensis tollendo, & Eugenio IV. propugnando commemorat ex ipsius Epitaphii, infra proferendi ea tempestate editi, duodecimo versiculo *Ecclesiæ pacem tractando, Schisma removit*, rem extra dubii aleam, atque vulgatam fuisse, optime arguens; marmoreum vero Coenotaphium post aliquot annos à Mauro Papiensi D. Iustinæ Abbate ei positum narrat.

Io: Bonifacius lib. 11. Hist. Tarvisin., qui tamen, ut animadvertit Arnoldus, perperam ejus obitum anno 1471. contigisse scribit, cum reverà obierit anno 1443. Ant. Poss. App. Sacr. tom. 2. editionis Venetæ, an. 1603., pag. 357., qui omnia ex Arn. desumpsit. Augustinus Fortunius Monachus Camaldul. in Hist. sui Ordinis pag. 350. hæc habet „ *Gessit Ambrosius (Camaldulensis) jucundissimos usus cum Ven. Ludovico Barbo Abbate S. Iustinæ*, de quo ad Bar. ep. 2. *opus mus, atque præstantissimus in omni Religione Ludovicus Abbas S. Iustinæ &c. amavimus insignem Virum, atque singulari quadam admiratione amplexati sumus*, & ep. 19. *S. Michaelis Murani in Cœnobio extat Chronicon Casinensi Cœnobii in Ludovici gratiam ab Ambrosio emendatum, unâ cum Dialogo Desiderii*, præter hunc, & proluxa Hist. Casinatis Cœnobii „ Angelus Portenarius in opere, cui titulus *Felicità di Padova*, lib. 9., cap. 15., pag. 421., ubi post plura ab aliis narrata, hæc etiam peculiariter addit. recuperasse eum scilicet Monasterio D. Iustinæ plura bona Prædecessorum in curiâ jam deperdita, pluraque prædia eorundem negligentia partim in sylvas, & nemora, partim, ex fluminum alluvionibus, in stagna, & paludes redacta, ad culturam, & uberem frugem revocasse: Extruxisse Monachorum Coenaculum eo prorsus loci, ubi olim Templum *Concordiæ* erectum fuerat &c.

Leonellus Crocecallo in Hist. Abbat. S. Iustinæ ms. apud me, lib. 5., pag. 135. ubi tale ei texit Elogium „ *Vomo illustre di nascita, mirabile di talento, profondo di dottrina, angelico di costumi, la cui memoria viverà eterna ne' nostri annali. Fù di statura eminente, ma di corporatura non piena, di carnagione bianca, di colore sanguigno, e d'aspetto sì venerabile, che a' primi sguardi si conciliava la riverenza, e la divozione. Ma la dolcezza del suo tratto era mara-*

„ vigliosa,

* Ne Lector labores in æquivoco, advertat, Civitatem Castellæ, quæ olim Tiphernum, cujus Episc. erat Ioannes de Puteo, esse in Umbria: Castellanen. vero Diocesis vulgo Castellæ, in qua situs erat sanct. Georgius in Aiga, esse Venetici.

„ vigliosa , perche con certa sua naturale facondia , da motti , e gesti ben regolati
 „ accompagnata , si cattivava di tal maniera gli animi , e gli affetti , che rendeva
 „ egualmente care le ripulse , e le grazie ; Onde nissuno mai partì dalla sua pre-
 „ senza , se non edificato , e contento . Nell' osservanza de' nostri Riti fu di sì esat-
 „ ta puntualità , che non vi ha memoria aver egli comandata alcuna cosa , che
 „ primo di tutti non l'avesse eseguita . Havealo il grado di Abbate sopra tutti gli
 „ altri elevato , ma la sua umiltà lo depresse di tal maniera , che non isdegnava gli
 „ esercizi , anche più bassi di Casa , e segnatamente la servitù degl' Infermi , alli
 „ quali porgeva colle proprie sue mani il cibo , e le medicine , Assunto al Vesco-
 „ vado , col mutamento della condizione , non variò la dolcezza della sua natura ,
 „ nè il tenore della sua vita . La stessa assiduità al Coro , ed agli Uffici divini , lo
 „ stesso rigore di penitenza , e di digiuni , la stessa liberalità verso li poveri , la
 „ stessa carità , e mansuetudine verso tutti . Vigilante nella disciplina del Clero ,
 „ attento alla riforma degli abusi , indefesso nelle funzioni Episcopali , moderato ,
 „ e modesto nel trattamento di se stesso , e della sua Corte , converita dal buon
 „ esempio del Padrone in un Chioſtro d' osservanza Regolare . Mancò sul più bel-
 „ lo non delle sue , ma delle nostre speranze , in tempo , che colla grana del Tebro
 „ gli si tingeva una veste di più vivo , e nobil colore , e ne apparivano nel Pontefice
 „ così evidenti gl' indizj , che molti Prelati di Roma anche prima del fatto gliene
 „ portavano le congratulazioni , e gli applausi . , . Item de eo Ludovicus Moreri
 „ in magno Dictionar. Hist. tom. 1. , pag. 496. col. 2. , editionis anni 1707. , Au-
 „ bertus Miræus in Originibus Cœnobiorum Benedictinorum in Belgio , Antuer-
 „ piæ 1606. , in Præfatione ad Lectorem paulò post initium . Sylvester Mauroli-
 „ cus l. 1. *Mor. Ocean. omnium Relig.* pag. 89. & seq. , Bern. Pez. , in Epist. Apol.
 „ pag. 201. , ubi ejus pulcherrimum dictum de Mentalis Orationis necessitate re-
 „ fert , & pag. 202. , quo in loco ejus formulam Orationis inter utiliores medita-
 „ tionum libros enumerat , ejusdemque alias duas editiones recenset , primam
 „ nempe Salisburgi , an. 1634. , in 16. , Colonie alteram , an. 1644. , in 12.

Opere autem prærium puto Sepulchralem Epigraphem , ejus Tumulo , Patavii
 insculptam à supralaudato Mauro Papiensi ei dicatam hic referre :

Mille quadringentis Domini currentibus annis

Quadragesima tribus , Septembris mense fluente ,

Progenie Veneta Barbo Ludovicus in asiris

Mente nitens , tumula clausus sepelitur in isto .

Splendidus ille fuit , lucens virtute per Orbem ,

Quia etiam clementis , humilis super omnia castus ,

Alma Justina Patava tunc exiit Abbas ,

Quam Sancti normam Benedicti consolidavit .

Illic Italia celebres lustrando per Urbes ,

Ornavit Monachis Christo famulonibus alto .

Concilii Sancti Præses , Præfectus , & Author ,

Ecclesie pacem tractando , Schisma removit .

Eugenii Quarti præcepto , Præfuit Orbis ,

Antistes nolens est Tarvisianus inundus .

Ut autem clarius intelligatur ratio illius versus , *Concilii Sancti Præses , Præ-*
fectus , & Author , audiendus est Augustinus Patritius Senensis in Appendice
 Conciliorum , Florentini , Basileensis , &c. jussu Francisci Cardinalis Senensis ,
 anno 1480. conscriptâ , quæ legitur , tom. 9. Conciliorum Jos. Arduini Soc. Jesu ,
 impress. , Parisiis , anno 1714. , col. 1114. , sess. 14. nu. 30. an. Christi 1433.
 qui hæc de Ludovico Barbo habet „ Et quoniam Cardinales ipsi non poterant
 statim

statim ad Concilium se conferre, ne res diutius differretur, ei * subrogavit pariter potestate Archiepiscopum Tarentinum, Episcopum Paduanum, Abbatem S. Iustinae, suos Oratores &c. Ingressi igitur Basileam Tarentinus, Paduanus, Abbas S. Iustinae, 12. Kalendas Februarii, an. 1434., & benigne suscepti &c. „ *col. 1115. num. 37. fess. 17. an. 1434.* „ Ad 6. Kal. Majas, in publica sess. 17. statuit Sancta Synodus Nicolaum S. Crucis Presbyterum, Iulianum S. Angeli Diaconum S. R. E. Cardinales, Ioannem Tarentinum, Petrum Paduanum Praefules, & Ludovicum Abbatem S. Iustinae, Apostolicos Legatos tantum ad Praesidentiam Concilii Apostolicae Sedis nomine esse admittendos. Tomo autem 8. col. 1589. & 1590. n. 61. legitur Epistola Eugenii IV. ad praedictos Ioannem Archiepiscopum Tarentinum, Petrum Episcopum Paduanum, & Ludovicum Abbatem Monasterii S. Iustinae Paduanae, in qua inter cetera haec leguntur „ Vos fide, bonitate, & prudentia praclaros, ac in magnis Nobis, & praefatae Ecclesiae negotiis, longa experientia comprobatos, ad Praesidentiam dicti Concilii, Nostro, & Apostolicae Sedis nomine, loco dictorum Cardinalium, & in ipsorum absentia, de Fratrum nostrorum Consilio deputamus, cum omnimoda potestate, dictum Concilium una cum illis, qui pro tempore praesentes fuerint continuandi, nec non omnia, & singula gerendi, agendi, & disponendi, de quibus &c. „ Quae sane laudes, quamvis omnibus tribus sint communes, Ludovici tamen utpote nondum Episc. sed tantummodo Abbatis virtutes, & merita peculiariter declarant.

Ex quibus omnibus liquet, quam temere, quantaque injuria Poggius Florentinus * in Oratione, quam scripsit contra Hypocritas, quae tanquam hucusque inedita, impressa non ita pridem fuit Parmae, opera Antonii Magliabechii, cuiusque duo mss. exemplaria in Vaticana Bibl. extant, Ludovicum Barbum Hypocrisis insimulaverit, cum ejus in Abbatem S. Iustinae electio Summi Pontificis proprio motu facta, nostraeque Congregationis Institutio, & progressus adeo mirabilis, non nisi a Deo, Bonorum omnium Authore, proficisci potuerit, & Ludovicus egregiis adeo virtutibus, quae Monachum Sanctissimum decent, praeditus semper fuerit, ut omnes modo allegati Authores, alique testantur, inter quos laudatus Cavaccius pag 222. ambitus suspicionem a Ludovico egregie amolitur „ Nova dignitas (Episcopatus) dire admodum vexavit hominem *nime ambitiosum*, qui etiam, ut onus illud effugeret, supplici libello Pontificem adiit, ut alium Ecclesiae Tarvisinae praeficeret, sibi quietam Vitam inter Monachos permitteret. Sed altero Eugenii rescripto iussus obedientiam Apostolicis mandatis exhibere, atque Episcopatum inire, marens inauguratus est „ Si autem Hypocrisis Spiritu Ludovicus ductus fuisset, nec tam insigne Opus sancte adeo inchoare, nec illud tam feliciter perficere potuisset, quin ejus Hypocrisis omnibus tandem fuisset manifesta, ita namque Deus justissime disponit, ut Hypocritarum simulatio brevi quidem reveletur, eorumque gaudium fallaciis, ac deceptionibus partum, in dolorem, & luctum iis convertatur, teste Sophar Nathanaelite apud Iobum cap. 20. *Hoc scio à principio, quod laus impiorum brevis sit, & gaudium Hypocrite ad instar puncti.* Imò ipso Dei Filio in Evangelio: *A fructibus eorum cognoscetis eos* *. Vide nostra Analecta in eadem.

LUDOVICVS DE FERRARIIS, Genuensis patriâ, in Monasterio S. Hieronymi de Sylvaria *, quindecim millia passum à Genua distante in Ortum, votis solemnibus Deo sese arctius obstrinxit, an. 1665. Vir est (nam haecenus vivit) optimis praeditus moribus, & admodum eruditus, ut indicat libellus ab eo editus cum hoc titulo

Il Cavaliere istrutto, o sia Avvertimenti per vivere da Cavaliere, dell' Abbate D. Ludovico de Ferrari: All' Illma, ed Eccma Signora D. Isabella Grilla Duchessa di

* Giuliano scilicet Cardinali S. Angeli.

* Jo: Franciscus Brandolinus; I. Bracciolinus; sed Dialogus Poggii adversus Hypocrisis impressi: jam fuerat Lugduni, an. 1678. in 8 opera Hieronymi Sinceri Lotharingi, & iterum ibidem an. 1688. in fol., ut in Append. ad Hist. Literariae Scriptorum Ecclesiasticorum Guilielmi Cave per Henricum Varton Genevæ, 1705. in fol. pag. 33. col. 1.

* Matth. 7. 16.

* Della Cervara.

di Mondragone &c. In Genova 1709., Per Antonio Scionico nel Vico del Filo. in 8. Constat capitibus 18., pagg. vero 91., & iterum Florentiæ in 12., licet cum aliqua inscriptionis varietate.

Ille autem Abbatis titulus additus est honoris gratiâ, cum reverà Ludovicus Decanatus tantum munere usque modo in nostra Congr. fuerit perfunctus.

LUDOVICVS MALVMBRA, in Cœnobio S. Georgii M. Venetiarum, Regulæ nostræ observantiam promisit, anno 1585., die 13. Dec., quod, ut facilius præstaret, Vitam Ludovici Barbo Monasticæ Disciplinæ per Italiam Restitutoris, veluti vivum exemplar, & acerrimum stimulum, scribendam, sibi, aliisque ad imitationem proponendam suscepit, quæ extat ms. Venetiis in Bibl. ejusdem S. Georgii M., tom. 1. in fol., sign. num. 328., ut supra in eodem Ludovico Barbo dictum est; quam ego ipse vidi ibidem anno 1718. Ipsi etiam est Epigramma in laudem Ligu. Vitæ Arnoldi Wionis, eidem lib. præfixum, quod incipit; *Progenies Veterum Illustres effingere Pictor &c.*

Aix;

LUDOVICVS MAYNERIVS Aquiseptis in Gallia Narbonensi nobili familia natus est; & an. 1614. die 6. Jan. Monasticum institutum amplexus fuit in celeberrimo Lirinensi Cœnobio, quod anno 1516. à Leone X. Pont. Max. nostræ Casin. Congr. unitum fuerat. Ibi Æconomi primum, seu, ut dicimus, Cellerarii, deinde Pro-Prioris, demumq. Abbatis munere functus est. Floruit insigni doctrinâ, & eruditione, præsertim in mathematicis disciplinis, quibus plures annos Parisiis degens, Regios Galliarum Principes erudit: edidit

Mathematicarum Institutionum tomos duos, impressos Parisiis, quorum tamen posterior, ob Auctoris ex hac vita decessum, imperfectus remansit; quædam etiam ejus opera pariter imperfecta extant mss. in Bibliotheca Monasterii Lirinensis, ex quo hæc de Maynerio notitias accepimus.

Eum Nicolaus Angelus Cofferri in *Synsystemate Vetusstatis* edito Romæ anno 1667. pag. 423. in Compendio Chronologico, inter Viros ingenii monimentis editis, & variæ eruditionis laude præstantes, qui ab anno 1660. usque ad an. 1666. floruerunt, recenset.

M

ARCUS à Brixia in S. Euphemie Vrbis ejusdem Monasterio, anno 1505., die 11. Nov. D. Benedicti Institutum amplexus est; fuitque Abbas S. Vitalis Ravennæ, claruit an. 1551., quo ob insignem doctrinam, ac sacræ in primis Theologia peritiam, & SS. Patrum assiduum studium, unâ-cum aliis nostræ Congr. Theologis, Trident. Concilio interfuit sess. 13. in quâ habuit

1 *Orationem de Purgatorio*, excusam Brixie, anno 1557.

Item composuit

2 *Cenas Amoris octo*, quarum prima excusa est, Brixie anno 1556. in 8.

3 *Sermones tres de Passione Domini*, ibidem impressos anno 1557. in 8.

4 *Orationem in Translatione Sanctorum Corporum*, in Monasterio Sanctæ Iustinæ quiescentium. à Templo veteri ad novum, prodit Patavii anno 1562. in 4. extat etiam ms. in Monasterio S. Iustinæ.

5 *Pro Sancta Romana Ecclesia*, ad amplissimos Patres Concilii Tridentini in Dominicam Orationem Sermones quinque, quos mss. in fol. vidi Romæ anno 1697. apud P. D. Claudium Stephanotium Congregationi S. Mauri Generalem Procuratorem: Extant etiam mss. Venetiis in Bibliotheca S. Georgii M. cum hoc titulo *Marcus à Brixia Abb.*, *Orationes ad Patres Tridentini Concilii*.

6 *Carmen in Matriculam Monachorum* Congreg. Casinen., quod erat ms. apud Arnoldum Wionem, ut ipse testatur.

De eo mentionem faciunt laudatus Arnol. Lign. Vit. lib. 2. cap. 27. pag. 436. ubi dicit, eum & alia scripsisse, quæ ad ejus notitiam non pervenerant, inter quæ certè fuerunt illi quinque Sermones in *Dominicam Orationem*, & l. 3. pag. 74. ad diem 14. Martii, ubi ejus Orationem de SS. *Translat. &c.* insignem vocat, eamque Brixie etiam excusam dicit. Hieronymus Fabri *Sagre memorie di Ravenna* pag. 380. Seraphinus Pasolinus, *Lastrì Ravennati* parte 6. Philippus Labbe *Concilior.* tom. 14. in Concil. Trident. col. 815. sess. 13. an. 1551.; ubi tamen eum Marcum de *Brixida* pro de *Brixia* vocat, quod etiam facit Pasolinus, & Faber, errore forsitan Typographi, ex uno in alium Auctorem prolapsa, cum extra dubium Brixianus fuerit: Quamvis autem in quodam Regeſto noſtrorum Monachorum Marcus à Claris nuncupetur, cum id Oppidum sit agri Brixiani, jure adhuc Brixianus dicitur. Ejus etiam meminit Petr. Ricord. *Hist. Monast.* par. 4. pag. 5. 73. At verò Leonard. Cozz. ejus nullam habuit notitiam in sua Bibl. Brix., ideoque illum, sicut plerisque alios, prætermittit. Carmen autem in *Matriculam* Monachor. Casinen. illud puto esse, quod quibusdam Monachorum nostrorum antiquioribus Regeſtis præfixum est. Ipsum quibusdam expurgatum mendis, quæ Amanuensium incuria irreperant, sic exhibemus.

Alfimici cætus, si Fratrum scripta Casini

Nomina cum Patriis tempore juncta suo

Scire cupis Lector, pandit tibi cuncta libellus

Ordine per proprias singula sparsa domos.

En Benedictus hic est, quo Nursia gaudet alumno.

Nursia Legifero facta superba Duce;

Pastorum Pastor toto cantatur in Orbe

Nam posuit primus pascua Sanctæ gnegi.

M

Eu:

* Eupropius.

Eu: Genitor-Propius, atque Abundantia Mater;*

Cyrilla ac nutrix, Iustinianus avus.

Ingenuas Romam discendas missus ad artes

Despexit vasto quidquid in Orbe fuit.

Desertum petiit, tribus annis vixit in antra

Romani, Saxi à vertice, pastus ope;

Claruit innumeris mundi per climata signis

*Ossa Casinati, cujus in arce latent.**

Hosti triumphato Propius, post bella, cohortes

Ducat ad æthereos, quos tenet ipse lares.

Ejusdem sunt carmina præfixa Chronico Casinensi Leonis Ostien. primitus impresso Venetiis anno 1513. opera Laurentii Vicentini; quæ cum sint haud contemnenda, & Liber ille admodum rarus, ne penitus intercitant, exscribere, & huc transferre, paucis minoris momenti, omissis minimè piguit.

Qui quondam nostro fulgere ut sydera mundo

Hoc datur in libro vivere post obitum,

Corpora mors potuit, famam delere vetustas;

Et quid non præstat perdere longa dies?

Omnia restituit facundia culta Leouis,

Et reparat damnum temporis, atque necis.

Nam quibus in Cælis dedit alta palatia Christus,

Contulit in terris vivere posse Leo.

Et quia Mors etiam saxi venit improba, struxit

Tecta per æternos non ruitura dies,

Hæc est illa Domus Montis veneranda Casini,

Unde iter ad superos lactea plaga capit.

Hæc est illa Domus: hæc est illa inclita sedes

Terra ingens, Cælis proxima, geata Deo.

Hæc est illa Domus, qua Sanctior altera non est

Angelici reparant agmina lapsa chori.

Humana Speculum Vitæ, Virtutis alumna,

Hæc est, mortales, quæ facit esse Deos.

MARCVS alter item à Brixia, ejusdemque S. Euphemie alumnus factus anno 1592. die 20. Augusti, scripsit

Plurima Carmine, & soluta Oratione: uti nuper ab Amico docto Brixia accepi: qui tamen, quæ nam scripserit singillatim non indicavit.

MARCUS Cremonam Patriam sortitus, D. Justinæ Patavinæ Coenobium, ubi sese Deo consecraret, elegit anno 1488. die 13. Apr.. Non humanis tantum literis, sed Theologica insuper scientia, divinæque pagine doctrinâ insignis est habitus; Cum Patavii D. Pauli Epistolas interpretaretur, frequentissimi ex Urbe Auditores ad eum audiendum confluebant ob eximiam nimirum in dicendo vim, & efficaciam, mirâ cum eloquentiâ, & eruditione conjunctam. An. 1506 (quoniam præter eruditionem, rerum etiam gerendarum prudentia, ac usu, Monasticæque disciplinæ exemplis excellebat) à Supremis nostris Patribus in Siciliam una-cum D. Bartholomæo à Perusio S. Petri ejusdem Urbis Abbate, directus fuit, ut ejus Regni Monasteria, quæ Casin. Congr. uniri exoptabant, & enixe deprecabantur, inviserent, ac perlustrarent, deque eorundem statu tam in spiritalibus, quam in temporalibus Superiores eosdem certiores facerent, quam provinciam cum naviter explevisent, Marcus ex eadem Sicilia

Relationem prolixam, & valde elegantem, tum eorundem Monasteriorum,

tum

rum itineris, eorumq; omnium, quæ observatione digna sunt visa, eisdem Præfatis transmissit, cujus exemplar ms. adhuc extare in Biblot. Monast. S. Martini de Scalas prope Panormum, testis est Petrus Antonius Tornamira in libro, cui titulum dedit, *Origine, e Progresso della Congregazion' Casinense*, pag. 425. & seqq. ubi ejusdem Relationis fragmentum, quod propius res Siculas attingit, legendum exhibet, his verbis: „ R. in Christo Patri D. Joanni à Venetiis Congr. Casinen. Generali Præsidenti meritissimo, caterisque RR. PP. D. Marcus Cremonensis indignus Servus, humillimam, immortalemque salutem „ Prætermittis autem iis, quæ à Monasterio Cavenfi, ad Pharum usque, in itinere illi venerunt, utpote ad suum institutum minime pertinentibus, sic scribentem Marcum Tornamira introducit „ Solemni itaque die gloriosi S. Matthiæ Apostoli à littore „ Rhegii navem soluentes, unde Messanam Urbem Siciliae non parvum decus, Seyllam, & Charibdim clare admirantes, perspeximus, per id maris spatium, quod Calabriam, Siciliamq; dividit, transfretavimus &c. lectu dignissima „ Scripsit etiam *Vitam B. Nicolai Pruteni Monachi S. Justinæ*; quæ ms. extat in Archivo ejusdem S. Justinæ in 4. incipit, post nuncupatoriam Epistolam: *Consueverant, qui alienos mores &c.*

De eo in libro Nig. Def. in eodem Archivo sign. num. 480. sic scribitur „ Clarissimis natalibus Cremonæ ortus, Monasticum induit cucullum anno 1488. die 13. Apr.; statimque studiis sacrar. literar. toto nisu cepit incumbere, in iisque tantum subinde profecit, ut omnes in sui admirationem converteret, atque ad eum audiendum, ob singularem in divinis scripturis explicandis efficaciam attraheret; anno 1539. die 20. Januarii migravit ad Dominum „ Jacobus item Cavaccius Hist. S. Justinæ l. 6. pag. mihi 271. ad an. 1540. vocat Marcum Cremonensem Theologum insignem, clarumque inter eruditos; ex quo Franciscus Arius, *Cremonæ Literat.* tom. 2. pag. 153. ad annum 1538. perhonorificè de eo loquitur, additque, illum fuisse Abbatem Prusinensem an. 1517., ut (inquit) *Puccinellus in Chronol. Abbatum*, qui tamen per errorem ipsum à Verona, pro Cremona vocavit. Illa autem Abbatia Prusinensis erat quædam Abbatia *Titularis*, qua Marcus condecoratus fuit.

MARCVS ANTONIVS SCIPIO Placentinus patria, in Monasterio S. Sixti, quod ibidem percelebre est D. Benedicti Regulæ sese subdidit anno 1606., die 7. Martii, ubi post Decanatum, Prioris Titularis honorem obtinuit. Floruit multiplici eruditione, tum sacra, tum profana, præsertim verò Latini Sermonis proprietate, facilitate, & elegantia, quas ingenii dotes laudabili, felicique consilio illustrandis Sac. Monasterii Casinensis Præsulum gestis, aliorumque nostri Ordinis Heroarum memoriis restituendis potissimum impendit; iis in lucubrationibus styli candor, eloquentiæ copia, sententiarum gravitas, elocutionis venustas, plurimum, nec immerito, commendantur: Earum tituli sunt sequentes.

Elogia omnium Abbatum S. Monasterii Casinen., Neapoli apud Octavium Beltrammum an. 1630. in fol., & iterum ibidem castigata, & aucta an. 1643. apud Jacobum Gassarum in 4. opus insigne, non quidem puerilibus nugis referatum, ut plurimum ea tempestate Elogia solebant esse, sed historica majestate, & pulcherrimo elocutionis ornatu contextum.

Elogia Virorum Illustrium Sacri Monasterii Casinensis à S. Placido martyre, usque ad Constantinum Afrum, & Olibanum Comitem. Neapoli apud Octavium Beltrammum an. 1630., annexa libro Elogiorum Abbatum Casinen.

Elogia in quinquaginta Heroas è D. Benedicti Religiosa familia Clarissimas: Placentiæ an. 1636. in 4. ex Officina Jo: Antonii Ardinozzi Impress. Cameralis, opera perillustri D. Lazari Chinelli Ecclesiæ Cathedralis Canonici.

- 4 *Elogia in centum Heroas* è D. Benedicti religiosa familia clarissimos; eadem videlicet quinquaginta superius recensita, additis quinquaginta aliis. Placentiæ, & denuò Neapoli, ex Officina Camilli Cavalli, an. 1643. in 4.
- 5 *Inscriptiones aliquot* (duæ nempe supra viginti) exornando Casinati Cenobio conscriptæ. Placentiæ apud Ardinozzium an. 1636., opera prælaudati Chinelli, eidem libro quinquaginta Elogiorum adjunctæ; Item Italicè
- 6 *Vera ragion' di Stato praticata*. Placentiæ an. 1650. apud Joan. Bazacchium Impressorem Cameralem: opus politicis regulis, exemplisque ex Monastica præsertim Historia desumptis refertissimum, scriptum contra quendam, qui Religiosos Viros Politicæ omnino expertes, asserere ausus fuerat.

Ejus etiam sunt Inscriptiones duæ hactenus ineditæ, satis quidē proluxæ, (dolor enim verba ministrat) quarum prima est, *De Pestilentia Placentiæ sævientē* an. 1630., altera, *De adventu Hispanor. militum in Placentinam ditionem*, quæ leguntur in Museo Rm̃i P. Abbatis S. Sixti Placentiæ. Ejus etiam legitur Elogium in Antonium Mariam Terzi ex Comitibus Sissæ, & Belvederii Philosophicas Theses, xvi 1. ætatis an. egregiè defendentem; impressum in libro in 4. cui titulus *Diverse Composizioni Latine, e Volgari nell' Heroiche disese di Filosofia dell' Illmo Sig. Co. Ant. Maria Terzi &c.* Parmæ typis Seth, & Erasmi de Viethis, 1639. Multa insuper mss. Elogia ejusdem Scipionis extant hodieque in Biblioth. laudati Monasterii S. Sixti. Ejus cum laude mentionem faciunt Gabriel Buccellinus in Ben. Rediv. ad an. 1504., ubi eum amicissimum sibi, & styli elegantissimi Scriptorem appellat. Leo Allatius in Apibus Urbanis pag. 188. Jo: Bapt. Marus in Notis ad supplementum Petri Diaconi de Vir. Ill. Casin. Plac. Pucc. in Chron. Glassiat. cap. 145. pag. 278. Philippus Labbe Bibl. Bibliothecar. pagg. 258. 259. 375., ubi omnia ejus opera Ecclesiastica recenset. Jo: Mabill. Bibl. Ecclesiast. c. 22. Ant. Teisser, Catalog. Auctor., qui libror. Catalos scripserunt p. 1. pag. 229. Constantin. Cajetanus, De Religiosa S. Ignatii Institutione lib. 1. pag. 56. & lib. 2. cap. 7. pag. 177. & seq. Jo: Rhò Soc. J. in Achate ad Constantinum Cajet. Lugduni 1644. in Epistola nuncupatoria ad eundem Constantinum, hæc de M. Ant. Scipione, „ Quamquam plurimorum Sermonibus, literisque
„ probare possim, unius tamen Marci Antonii Scipionis, Viri eruditione, mori-
„ bus, ac religione nobilissimi, testimonio ex recentissima Elogiorum Casinensium
„ editione, demonstrasse sufficiat. Is enim in Appendice, quam de Ignatii commo-
„ rat. Casinensi, Elogiis illis elegantissimis, quibusque Casinensis antiquitas pluri-
„ mum debet, inseruit &c. „ Petrus Maria Campi in Hist. Ecclesiast. Placent. p. 1. lib. 8. pag. 250., ubi etiam affert ejus Elogium Angelbergæ Augustæ positum, Bernardus Pez Mellicensis Epistola X. Apologetica pag. 240.

D. Bernardini à Verulis Monachi Casinen. in Elogia Abbatum Casinensium; Marci Antonii Scipionis.

*Dum memoras titulos, & sacri jura Casini,
Et repetis docto carmine facta Patrum,
Antiquata Domus revocatur gloria nostræ
Et nova virtutum germina, Marce, nitent.
Scilicet impellunt Generis monumenta Nepotes
Atque animos urget calcar, avitus bonos
Prisca, recensque tibi debetur, Scipio, Virtus,
Nascitur hæc calamo, redditur illa tuo.*

Legitur in fronte

eorundem Elogiorum secundæ editionis.

MARCUS ANTONIUS alumnus Sacri Monasterii Sublacensis, scripsit heroico carmine Italica lingua

Vita

Vita di S. Benedetto in ottava riva, Canti 12.; qui mss. extabant Romæ in Bibliotheca Monasterii nostri S. Pauli, ibidem à me olim visi.

MARCVS VALLE Venetus patria, in S. Georgio monasticam Regulam professus est anno 1649. die 24. Febr., Decanus postea, & Philosophiæ, moralisque Theologiæ *Lector*, Virum se honestis moribus, ac religiosis virtutibus ornatum, atque ab omni ambitionis morbo prorsus immunem semper exhibuit. Mediolani Confessiones Monialium Ordinis nostri aliquandiù excepit, ac deinde in Paræcia S. Mariæ de Pyro, quæ Monasterio S. Georgii M. subest, curam animarum magno illius populi gaudio, & profectu exercuit, demumq; anno 1697. aqua intercute extinctus, apud mortales esse desit die 17. Februarii, ætatis suæ 68., scripsit libellos duos, sic prænotatos

1 *Scientia salutis pro parvulis, atque devotis* agiographica Rapsodia ex sacris Scripturis, & Patribus excerpta, utroque sermone Latino, nempe, & vernaculo scripta. Mediolani an. 1677. typis Hæredum Philippi Ghisulphi, in 4.

2 *Pensieri morali espressi nelle Pitture della Libreria di S. Giorgio de Monaci Casinesi*, fatte da Giovanni Coli, e Filippo Gherardi Lucchesi, spiegati dal P. D. Marco Veneto Decano Casinen. In Venezia an. 1665. appresso Combi, e Lanoù, & iterum ibidem apud Jo: Jacobum Hertz an. 1668. in 4. Prima editio dicata est P. D. Cornelio Codanino S. Georgii M. Abbati. Secunda vero Equiti, ac D. Marci Procuratori Petro Basadonna.

MARIA CATHARINA CALEGARI, in Saculo Cornelia, nata est Bergomi an. 1644. patre Bartholomæo Calegari, matre Claudia Furietta; Deo autem se devovit Mediolani an. 1661. die 19. Apr. in Monast. S. Margaritæ, quod Monialium est nostri Ord., nostræque Congreg. subiectum. Excelluit plurimum musica arte; non enim solum dulcissime canere, & peritissime Organa pulsare, sed etiam scitissime, quæ canenda erant, componere jugiter consuevit; cui proinde omnes, qui eam audiebant, veluti Cœlestis Harmoniæ modulatrici, concorditer acclamabant; admodum juvencula typis tradidit

2 *Mottetti a Voce sola*, anno 1549. postea in lucem exierunt

2 *Li Madrigali, e Canzonette a Voce sola.*

3 *Li Madrigali a due Voci.*

4 *Le Messe a sei Voci con Istromenti, ed un Vespro*, & alia multa id genus.

Eam Donatus Calvi ad calcem secundæ partis *Scenæ Literariæ* Scriptor. Bergomensium plurimum laudat. Ut autem uberiores hujusce Viraginis, ejusque virtutis cognitionem nanciscerer, Mediolanum scripsi ad Revmum D. Josephum Mariam Georgi S. Simpliciani Abbatem, qui pro sua in me humanitate, studiofâ adhiberâ apud Moniales S. Margaritæ inquisitione, tale responsum tulit, & ad me transmisit, quod quia admodum perspicue, & optimo stylo à Moniali digestum, peculiare quædam ad rem nostram notitias affert, ideo ipsi ejusdem Monialis verbis, quæcumque illa demum fuerit, hic exhibendum operæ pretium existimo. Die 17. Janu. 1713. Per sodisfare alla premura di chi tiene sapere minuta notizia della fu D. Maria Calegari da Bergamo rappresentata con tanto calore per mezzo del nostro Padre Confessore, altro certamente non si può dire, se non che s'è bensì fatta ogni diligente ricerca qui nel nostro Monastero di S. Margarita presso una di Lei Sorella minore assai cadente, essendo di età la più avanzata di tutte Noi altre, ma non si è potuto ricavare cosa di gran rilievo, mentre appena questa fu vestita Religiosa, che passò all'altra vita la di Lei Sorella maggiore, essendo una doppo l'altra state chiamate particolarmente a mo, nacarsi quì in Milano da un loro Zio Prete, nè d'altro si ricorda, se non d'esser la medesima Sorella Defonta stata in fatti brava musica, e compositrice, ma delle

delle sue Stampe non conservarsene però alcuna ne presso di se, nè in Monastero; e molto meno poterli sperare di trovarne in casa col scrivere a Bergamo, stante che il di lor Padre era molt'alieno da tal gusto, con rincrescerli al di più, che le Figlie specialmente la maggiore si fulte applicata, *ex professo* a questo studio, quale alla di Lei morte (che si sappia) non lasciò in Monastero, se non carte, manuscritte raccolte allora dalla Sorella, che oggidì sopravvive, ed in progresso di tempo poi distribuite quasi tutte a dilettanti di tal professione, fuori d'alcune poche di composizioni sagre per accidente trovate in quest' occasione di nuova ricerca, quali essendo state fatte esaminare adesso a bella posta da un ben'accreditato Maestro di Capella, in tutta verità le ha stimate gradamente in vedere, che una Donna a distinzione di tant'altre abbia avuto tanto fondo nel componere, e poi sù un gusto quasi uniforme alla musica de' nostri tempi. Questo è quanto mai si è potuto fare, per render servito quello, l'ubidire al quale è sempre obbligo indispensabile.

MARIA STELLA Scutellari Monialis Ordinis, & Congr. nostræ in Monasterio S. Alexandri Urbis Parmensis, evasit anno 1673. die 30. Sept. Exemplum sequuta aliarū Illustrium mulierum, quæ acu, vel colo tempus terere dedignant, libros, ac literas haud infelici conatu tractare maluerunt, optimis studiis, suoque Instituto dignissimis, sacris videlicet, ac piis operam suam dicavit, suarumque lucubrationum fructum in lucem emisit, è Latino in Italicum Sermonem conversas

Le Meditazioni, e Soliloqui, e Manuale di S. Agostino Vescovo, e Dottore. Le Meditazioni di S. Anselmo Vescovo Cantuariense. Le Meditazioni di S. Bernardo Abate. Le Contemplazioni dell' Amor Divino dell' Idiosa Sapiente: omnia unico libro comprehensa, Mutinæ impresso apud Capponum, an. 2694. in 8.

Librum ipsum D. Augustino dicavit Epistola nuncupatoria admodum pia; Addidit aliam Epistolam ad Lectorem, in qua susceptæ à se hujusce translationis rationem reddens, & cupiditatem sciendi nobiliorem hominis appetitionem esse demonstrans, acriter mox conqueritur de fæminei sexus infortunio, qui ob durū, ac improvidum virorū in ipsum sexum Imperium, in incitia, & cæcitate educatur, cum Mulieribus perinde, ac Viris rerum omnium sapientissimus conditor Deus liberaliter, & affluenter ad Scientias addiscendas ingenium accomodatum, aptumque benigne tribuerit; Quod ergo mulieres, ut plurimum, vanitatibus, vestiumque, ac vultus ornatui potius, quam virtutibus, ac studiis vacent, parentum maxima est culpa, qui vix ablactatis, nihil aliud, quam specula, & calamistra, aliaque pomparum instrumenta isdem offerunt pertractanda, nihilque aliud docent componendum, quam *Cerussam, & Minium, & mille venena colorum*, ac ad exteriorem corporis pulchritudinem ostentandam, imò & fucandam, cogitationes omnes conferre jubent, nihil de interno animi ornatu per morales virtutes, ac nobiles scientias, quas facillime addiscere utique possent, solliciti &c. Deinde modeste profitetur, se literarium hunc laborem subiisse, eo tantum consilio, ut honeste, ac utiliter tempus infumeret, non autem ut publici juris faceret, sed ad summum, ut aliæ Cœnobii sui Moniales eo uti, ac frui possent; at doctissimi * Viri, qui librum ipsum correxit, auctoritate se victam, tandem consensisse, ut typis committeretur, quamvis id ipsum proprio suppresso nomine (si licuisset) fieri postulasset &c. Obiit Maria Stella anno 1702 die 15. Septembris, ætatis suæ anno 55.

* Benedicti
scilicet Bac-
chini;

MARINVS ALBITRIVS, patria Neapolitanus nobili genere natus, in Monasterio SS. Trinitatis apud Cavam Congreg. nostræ institutum suscepit an. 1692. die 21. Dec. cumque ad Antiquitatum studia valde propensus esset, in illisque assidue

due sese exercebat, celeberrimo Tabulario Cavenſi præſectus, eidem illuſtrando, ejuſque uſum commodiorem, utilioremque reddendo, toto conatu incubuit; vigeſ enim florida adhuc ætate, cum hæc ſcribimus, anno videlicet 1730. vitæ ſuæ 54. annum nondum ſupergræſſus: ſcripſit igitur anno 1700.

1. *Chronologiam IX. ſæculorum* deſumptam ex Scripturis, & Privilegiis Originalibus Pontificum, Regum, Imperatorum, Principum, Comitum, Ducum, Cardinalium, Episcoporum, & Archiepiſcoporum, ſervatis in præclaro, & inſigni Archivo Sac. Monaſt. Caven. ab anno 875., uſque ad an. 1654., extat ms. in eodem Archivo, Arca 11. num. 56. anno autem 1717. ſcripſit

2. *Diſtionarium, ſive Inventarium, ac Regiſtrationem Armarii* tertii, & magnarum Arcarum primæ, & ſecundæ, ubi Cavenſis Archivi monumenta aſſervantur ms., anno 1718. ſcripſit

3. *Inventarium* aliarum Arcarum ejuſdem Caven. Archivi ms. an. 1719. ſcripſit

4. *Indicem Contractuum pro, & contra Monaſterium Cavenſe* ſummatim extraſtorum ex *Schedulis, Protocolis, Libris, Faſciculis, Buſtardellis, Originalibus* plurium publicorum Notariorum, ſervatis in præclaro, & inſigni Archivo Cavenſi &c. quod opus, quia valde laborioſum, ac prolixum eſt, nondum abſolvit.

MARTINVS ANASTASI Panormi in Sicilia natus, S. Martini de Scalis alumnus an. 1596. die 22. Iulii evaſit, eoque loco, ac inſtituto digniſſimum ſe præbuit, multiplici eruditione ſacrâ, profanaque, ac plurium ſcientiarum, poetiæ præſertim artis ornamentis; creatus Decanus, ac deinde Prior, id muneris in omnibus fere Siciliae Monaſteriis laudabiliter exercuit; ſed pietatis, ac literarum acriori ſtudio impuſus, Prioratu depoſito, Abbatis titulo decoratus fuit, tandemque anno 1644. in prælaudato S. Martini Coenobio caducam vitam æternam commutavit: multa reliquit ingenii ſui monumenta videlicet.

1. *De Monogamia B. Annæ Parentis Deiparæ, ſeu Veritas vindicata*; Sereniſſimæ Claudiæ Austriae Archiduci dicata; Eniponti * apud Danieleſem Agricolaſem, * Inſpruk an. 1639. in 4., item ſcripſit Latine

2. *Concordiam quatuor Evangeliſtarum.* 3. *De ſeptem Eccleſiæ Sacramentis.*

4. *De Cenſuris Eccleſiaſticis, &c.* 5. *Elegias.* Italice vero 6. *Vita di S. Roſalia Vergine Palermitana.* 7. *Flavio Criſpo Tragedia in verſo.* 8. *Sonetti.* 9. *Canzoni ſagre, e profane.* 10. *Rime.* 11. *Verſi Macaronici.* 12. *Note d'Iſtorie ſagre, e profane.* 13. *Iſtoria dell'antichità del Monaſtero di S. Martino de Scalas di Palermo.* 14. *Diſcorſi Iſtorici*; Quæ omnia mss. extabant in Coenobio S. Martini. Item 15. *Epigrammata,* mss. in 4. quæ ſervantur apud J. V. D. Vincentium Auriſiam Panormitanum.

De eo cum laude agunt Rocchus Pyrrus in Sicil. Sacr. l. 4. de Abbatis pag. 199. Anton. Ignatius Mancuſus in Vita S. Roſaliæ pag. 27., & 55. Petr. Ant. Tornam. in Reſponſionibus pro Vita S. Roſaliæ ab ipſo edita pag. 7. Antonin. Mongit. Biblioth. Siciſ. part. 2. pag. 52.

MATTHÆUS LAURETUS natione Hiſpanus patria Cervarienſis *, Mona- * Cervera in chus primum fuit Monaſterii Montis Serrati in Catalaunia; deinde in Italian Catalaunia. veniens, inter Caſinenſis Monaſterii alumnos admiſſus, à Paulo V. Pont. Max. Abbas S. Salvatoris de Caſtellis Dioceſis Pennenſis in Aprutio creatur; Theologus inſignis, & Verbi Dei Concionator eximius, quæ aliis prædicabat, proprio exemplo prius oſtendebat, optimis enim, ac religioſiſſimis erat præditus moribus; In Monaſticum ordinem, & Caſinenſe Coenobium, zelo, & charitate fervens, eidem illuſtrando, & à malevolis defendendo, calamum ſuum acuit; deinceps, ut piis meditationibus, ſanctiſque operibus impenſus vacaret, in Monaſterium S. Liberatoris Montis Majellæ, apud Samnites ſitam, & Caſinenſi Archicoenobio

coenobio subiectum, sese recepit, ubi anno 1620. animam Deo reddidit, his relictis ingenii sui monumentis.

- 1 *De vera existentia Corporis S. Patris Benedicti in Casinensi Ecclesia*, deque ejusdem Translatione, ad Philippum III. Hispaniarum Regem, Neapoli ex Typographia Jo: Baptistæ Subtilis, apud Scipionem Boninum an. 1607. in 4. Scripsit hunc librum Lauretus contra Jo: a Sacro Bosco Monachum Coelestinum, qui in sua Bibl. Floriacensi, impressa Lugduni an. 1605. tractatum ediderat *de Translatione S. Patris Benedicti*.

- 2 *Chronicon antiquum Sacri Monasterii Casinensis*, olim à Leone Cardinali, & Episcopo Ostiensi conscriptum; nunc vero à R. P. D. Matthæo Laureto Hispano Casinensi Monacho, & Abbate S. Salvatoris de Castellis recognitum, & pristinae integritati restitutum, ac pluribus adnotationibus illustratum, & auctum, adjunctâ insuper ab eodem Authore brevi *De Monacatu S. Gregorii M. sub Regula S. Benedicti* disputatione: Neapoli ex Typographia Tarquinii Longhi an. 1615. SS. Pontifici Paulo V. à Casinensibus Monachis dicatum; præmittitur Vita SS. Patris Benedicti à S. Gregorio M. conscripta, quibusdam pariter adnotationibus à Laureto locupletata, ac insuper Epitome Vitæ S. Placidi M. & S. Mauri Abbatibus ejusdem S. P. Benedicti discipulorum, demumque Vita ipsius Leonis Ostiensis Chronici huius Authoris; quem laborem Lauretus ideo se suscepisse asserit, ut imposturas, & criminationes prædicti Jo: à Sacro Bosco confutaret, qui in Bibl. Floriacensi, ex Chronico *Leonis Ostiensis*, Venetiis impresso an. 1513., * multis quidem erroribus scatente, multumque ab antiquo ms. discrepante, Casinen. Monachos acriter infectatur, tamquam mendacii, falsitatisque assertores, nec sane ipsi *Leoni Ostiensi*, veridico, ac integerrimo sui Ævi Scriptori, parcens, sed uti *glorianter*, & *mendaciter* loquutum traducens. Non prætereo tamen editionem hanc Casinensium Chronicorum à Laureto adornatam plurimum carpi ab Angelo de Nuce in Notis ad eadem Chronica à se iterum edita, præsertim in Præfatione, ex quo Nicolaus Antonius tom. 2. Bibl. Hisp. primæ editionis ipsis ejusdem Angeli de Nuce verbis, *abnormem* ejus in re licentiam, erroresque accusat, & reprehendit, quod scilicet cum potuisset per Casinenses mss. Codices proficere, Chronicum Leonis Ostiensis ad eorum fidem, & genuinam Lectionem restituendo, maluerit editis (corruptis, ac depravatis) uti &c. Quamvis ipse Lauretus in Præfatione ad idem Chronicon asseveret, illud ex antiquissimo ms. in Archivo Casinen. extante fideliter transcriptum, & restitutum, à Patribus Casinensibus, ejusdem Laureti Additionibus, & Annotationibus locupletatum, typis traditum fuisse, & Paulo V. Pont. Max. nuncupatum, quâ in re, vel Casinenses Monachi decepti sunt, mendosum exemplar pro genuino exhibentes, vel Lauretus exemplar illud neglexit, aut variavit, & impressis potius, licet corruptis, in pluribus, stare maluit. Præterea Lauretus scripsit

Sacrarum Concionum librum, qui ms. asservatur Casini in Archivo.

- Laudatur à Vincentio Barrali in Chronogia Lirinensi, ubi inter cetera hæc ait,
- „ Lauretus aperto Marte, expansisque in altum vexillis, in arenam descendens,
- „ constanter probat contra Gallonium, aliosque, D. Gregorium M. Monachum
- „ Benedictinum fuisse, & D. P. Benedictum Casini quiescere &c. A Julio Ambrosio Lucenti, ex Erasmo tamen Gattola, in Italia Sac. restricta aucta &c. pag. 1027. ubi eum Theologum, ac Verbi Dei Concionatorem nulli secundum appellat, & pag. 1033. ubi sic habet, Obit Matthæus Lauretus, in cujus Codice ab
- „ eodem scripto & extante in Bibl. Casinensi, hæc sua manu Bernardinus Trane-
- „ sis Abbas Casinen. adnotavit, R. P. D. Matthæus Lauretus Hispanus Abbas S.
- „ Salvatoris de Castellis, & ex Monacho montis Serrati, postea Monachus Cas-

„ nensis,

* Opera Lauretiani Vicentini.

21 mensis auctor, & scriptor hujus libri obiit in Monasterio S. Liberatoris die 30.
22 Augusti 1622. hora noctis septima, die Martis, & sepultus est in eadem Ecclesia
23 S. Liberatoris; Fuit Vir justus, simplex, & rectus, & in sua conversatione sem-
24 per pius, devotus, & religiosus, orationibus, meditationibus, & piis exercitiis
25 vacans, & sicut vixit, sic obiit, & nunc gaudet in Coelis. Ora pro me peccato-
26 re, Serve Dei; D. Bernardinus Abbas Casinensis hæc adnotavit in Monasterio S.
27 Liberatoris die 20. sept. 1622., Allegatur à Bened. Hepht. in Disquis. Monast.
28 Prolegom. primo in Vitam S. P. Benedicti, & 18. à Bernardo Clavello in Hist.
29 Arpinate, à Constant. Cajet. de relig. s. Ignatii Instit. lib. 1. c. 9. pag. 121.

MATTHIAS MATALEA de Lignasco Pedemontanus, anno 1533. in Mo-
nasterio S. Benedicti in agro Mantuano nostrum amplexus est institutum die 28.
Febr., qui quamvis Sacris, humanisque literis, Philosophiâ, ac Theologiâ, Græ-
câque lingua floruerit, Religione nihilominus, ac pietate in primis fuit egre-
gius, quarum virtutum suffragiis in Abbatem electus nobiliora nostræ Congreg.
Coenobia, Mantuanum, Glasiatense, Ticinense, Casinense &c. magna cum
laude administravit, totius denique Congr. Præses bis renunciatus, anno scilicet
1572., & anno 1575. quolibet in munere optimi Præsulis partes implevit omnes
ceterisque adimplendi clarum reliquit exemplum; Obiit Papiæ ann. 1582. Ab-
bas S. Salvatoris. Scripsit

Lucubrationes quasdam Theologicas, quas Andreas Rosottus in Syllabo Script.
Pedem. pag. 437., & Franciscus Augustinus ab Ecclesia in Catal. Script. Pedem.
pag. 166. *doctissimas* vocant, nec tamen eas distincte, ac singillatim indicant

Ex nostris autem honorificam de eo mentionem faciunt Petr. Ricord. Hist.
Monast. Diar. 4. pag. 465. à tergo, ubi *Magnum Logicum, Philosophum, & Do-
ctum in lingua Græca* eum appellat Arn. Wion Lig. Vit. l. 1. c. 16. pag. 31. M.
Ant. Scipio in Elogiis Abb. Casin. pag. 238., ubi *egregiè piæ, ac solertem, &
in omni munere magnam Religionis, prudentiæ, atque industriæ laudem assequu-
tum* describit. Plac. Pucci in Nomencl. Abbatum, alibique. In nostris Rege-
stis pag. 36. vocatur *Vir doctissimus in lingua Græca*.

MATTHIAS VENVSINVS Monachus Casinas, factus anno 1672. die 2. Ju-
lii, variis ejus Coenobii muneribus, ac præcipue Vicarii General. Casinen. Diœ-
ceseos laudabiliter fuit perfunctus, ac tandem Abbas creatus, scripsit

In Logicam facultatem brevem, ac dilucidam Introductionem, & explicationem,
quæ ms. extat in Casinensi Bibliotheca.

MAVRITIVM Monachum S. Severini Neapolis, Nicolaus Toppius in Bi-
bliotheca Neapolit. pag. 212. confundit, ac unum, eundemque facit cum *Vio-
centio de Flumano*, de quo ipse Toppius pag. 306. (& Nos infra in Vincentio
Campano) unum omnino opus utrique attribuens, nempe

Collyrium mentis de nominibus Christi &c. Impressum Neapoli an. 1562. apud
Jo: Mariam Scottum in 8. Sed ego sicuti de Vincentio Campano vero hujus li-
belli auctore, nostræque Congr. Monacho suo loco dissero, ita de Mauritio S.
Severini Neapolis Monacho nihil narrare possum, nihil asserere, cum nihil de
eo hætenus sciam.

MAVRITIVS ZAPATA à Parma, ibidem in S. Jo: Evang. Monasticam vi-
tam professus an. 1657. die 4. Nov. Vir sanè gravis, & morum integritate lau-
dabilis, religiosus, ac pius, aliisque virtutibus ornatus, bonarum literarum.
præcipue Venerabilis Antiquitatis studio addictissimus, & musicæ artis maximè
verò Organa suavissime pulsandi, perquam peritus. Eum vidi Parmæ an. 1709
mense Aprili optimum senem, quo eodem anno die 3. Septemb. ex hac vita mi-
gravit annos natus septuaginta. Scripsit libellum prænotatum

- 1 *Risretto, ovvero breve Discorso sopra le Regole del Canto fermo.* In Parma per Giuseppe dall' Oglio, e Ippolito Rosati 1682. in 4. Item
- 2 *Notabilia rerum Parmensium*, in duas partes divisa; In quarum prima agitur de *Ædibus sacris*, de *Ecclesiarum originibus*, *Tabulis*, *Picturis*, *Sculpturis*, *Architecturis*, *Donationibus*, *Epitaphiis &c.* Cui accedit *Appendix*, de *Episcopis Parmæ*, & de *Inscriptionibus Romanis in territorio Parmensi*. In secunda parte agitur, de aliis *Inscriptionibus*; De *Monasterio*, & *Abbatibus S. Jo. Ev.* ab exordio &c. opus erat ms. apud Auctorem à me visum eodem anno, sed pars secunda nondum erat completa.

De eo Benedictus Bacchinus in sua Vita à se ipso breviter scripta, impressaque post ejus obitum Venetiis anno 1723. in tomo 34. *Ephemeridum Literatorum Italiae* art. xi. pag. 297. n. 3. sic „ Statim ac Monachum induit (Bacchinus) „ *Philosophiæ Scholast. scientiâ instituendus D. Mauritio Zapata ejusd. Ord. Philo-* „ *sopho doctissimo traditur cum cæteris ejusdem Coenobii adolescentibus* „ Quæ sane Mauriti ingens admodum gloria est, sapientissimum hunc Virum, totâque literariâ Republicâ celeberrimum, inter Discipulos habuisse.

MAVRVS ALEXANDER LAZARELLI patria Mutinensis apud S. Petrum ejusdem Urbis an. 1684. in D. Benedicti familiam cooptatus, sacris, humanisque literis, præsertim Ecclesiasticæ Historiæ operam dedit. Nec minus politicis rebus idoneus; nam à pluribus annis Serenissimi Ducis * Mutinensis apud Mediolanensem Governatorem * negotia procuravit, *Agentis*, ut dicunt, titulo decoratus, utriusque Principis approbatione, & plausu. Statio illi in nostro S. Simpliciani Coenobio, ubi negotiorum mole non adeo quidem gravabatur, quin Religiosi hominis partes omnes adimpleret; Itaque an. 1723. in majoribus Comitibus Mantuæ habitis die 29. Apr. *Comprocurator* nostræ Congregationis renunciatus est quod munus apud Nos non solum Prioris dignitati respondet, sed etiam expleto ejusdem Officii tempore, imo aliquando antequam compleatur, in *Prioratum* desinere solet Quamobrem anno 1725. die 22. Aprilis in Comitibus minoribus Ferrariæ celebratis Prior Cæsennæ electus fuit. Dum per otium licebat, minime fuit otiosus, sed in floridiori ætate tum gravioribus, cum amenioribus Musis litavit, his potissimum lucubrationibus.

- 1 *Vita di S. Ignatio Vescovo di Antiochia è Martire* in Modona 1696. Per Antonio Capponi, e Pontiroli in 16. Quamvis autem in fronte libri Mauri nostri nomen non appareat, sed tantummodo ibi dicatur, *Esposta in publico dal Dottor Ignatio Paltrinieri Sacerdote Modanese*, hoc tamen ideo factum est, quia Maurus in ejusdem Paltrinierii gratiam, ejusque rogatu hunc librum edidit, quæ Paltrinierius suis sumptibus imprimendum curavit.
- 2 *Vita di S. Martio denominato il Solitario*, descritta in metodo panegirica. In Modona apud eundem 1699. De quo S. Martio scripsit etiam aliud opusculum Latine, cui titulum fecit.
- 3 *Acta S. Martii Solitarii Notis quibusdam illustrata*, an. 1694. quinque capitibus distincta; in quorum 1. Vita S. Martii describitur; In 2. Translatio ejus Corporis in majorem Ecclesiam Urbis Calenensis refertur; In 3. Miracula ejusdem narrantur. In 4. de ejus nomine differitur In 5. Monachatus ejus sub regula D. Benedicti asseritur. Subnectitur *Appendix* ad Vitam ejusdem, in qua nonnulla de Normannorum IncurSIONibus; ms. apud eundem Auctorem; scripsit etiam Italice. 4 *Iddio Amante è Panegerista della V. S. Geltrude*, Tributo d' Ammirazione al merito della stessa an. 1698. 5. *Annuale di Sonetti* per tutte le Solennità, è Santi dell' anno conforme il Breviario Romano an. 1699.
6. *Ode Morali*. 7. *Prediche Quaresimali*, è dell' Avvento, quas aliquoties habuit

* Rainaldi .

* Hieronym. Colloredo, & nunc Comitè de Dhaum.

habuit variis in Urbibus. 8. *Panegiricorum librum lingua Italica*; omnia mss. erant apud ipsum; Obiit Mediolani anno 1729. morte heu pene repentinâ, sanguine ex dirupta pectoris vena diffluente intra momentum suffocatus. & ibidem in Ecclesiâ S. Simpliciani Sepultus.

MAVRVS DE CAMBIIS patria Genuensis in percelebri Montisferrati apud Hispanos Cœnobio Congregationis Vallisoletanæ, Benedictino donatus cucullo, translatus deinde ad nostros, creatusque Abbas S. Catharinæ Genuæ, ac postmodum S. Pauli de Vrbe, libellum piissimum, ac utilissimum, ol im à religiosissimo Abbate Garzia de Cisneros conscriptum, secum delatum, in Italicum sermonem conversum, nonnullis etiam à se additis monitionibus, sub hoc titulo evulgavit.

1 *Esercitorio della vita Spirituale*, ovvero esercizi della Via purgativa, illuminativa, & unitiva, composto dal R. P. Garzia Cisneros Abbate della Madonna di Monferrato, e tradotto dalla lingua Spagnola dal Cavalier Fr. Giulio Zanchini &c. Con alcuni avvertimenti per maggior facilità di praticarlo, aggiunti di novo dal P. D. Mauro di Genova Abbate Casinense in S. Paolo di Roma; In Roma per Francesco Cavalli 1635. dicavitque eundem libellum Monialibus S. Ambrosii de Maxima Urbis Romæ, quæ Abbati S. Pauli subjectæ sunt; in Epistola nuncupatoria testatur, Cœnobium Monferratense primum veluti portum, & confugium è mundi tempestatibus sibi fuisse, atque Cisnerianum libellum triginta, & octo annis à se præmanibus, & in usu habitum; scripsit etiam

2 *Concionum Evangelicarum*, quæ in Quadragesima haberi solent, volumen quod Manu exaratum extabat in Bibl. S. Pauli à me ibidem visum. Decessit Romæ anno 1637. *Non sine magna Sanctitatis opinione*, ut ait Gabriel Bucelinus in Benedicto Redivivo ad eundem annum 1637. ubi eum *Sanctioris Vitæ exemplar vocat*.

MAVRVS CHIAVLA natione Siculus, patriâ Panormitanus natus circa annū 1545. Professus est regularem vitam in Cœnobio S. Martini de scalis anno 1560. die 28. Mensis Augusti; Vir pietate non minus, quam liberalibus studiis conspicuus, Musicâ vero facultate non solum Panormi, sed etiam Romæ, & Venetiis sua ætate plurimum celebris, summisque Principibus ea de causâ valde acceptus, & gratus; in nostrâ vero Congregatione Decanatus munere insignitus, obiit è vivis in eodem S. Martini Cœnobio anno 1600. composuit.

1 *Sacrarum Cantionum*, quæ octo tum vocibus, tum variis Instrumentis, chorisque conjunctis, ac separatis concini possunt l. i. Venetiis anno. 1590. apud Ricciardum Amadinum in 4. & alia nonnulla eum scripsisse affirmat Arnold. Wion, quæ ad manus ejus non pervenerunt.

2 In libro, cui titulus, *Insidi Lumi*, *Madrigali à cinque voci* di diversi Autori Siciliani. Panormi apud Io: Baptistam Maringam an. 1603. in 4. extant nonnulla Mauri Chiaulæ, teste Antonino Mongitore.

3 Multa item volumina mss. Sacrorum Concentuum musicis modulis ornata, asservari in Bibliot. S. Martini, idem Mongitorius testatur in Bibl. Sicul. par. 2. pag. 25. & seq. ubi in *Musicis cantionibus adeo excellentem* eum vocat, *ut in iis ad stuporem inclaverit*, singulariter autem in ordinandis plurimarum vocum, & Instrumentorum pleno choro, ex proportionem respondentium symphonicis modulationibus, *eminentem* fuisse asserit, suamque assertionem sequenti narratione confirmat. „ Anno 1581. cum Senatus Panormitanus in Ecclesiâ S. Mariæ dicata, cui nomen vulgò *della Pinta*, exponere statueret

„ tuisset *Acta Creationis mundi*, Marcus Antonius Columna tunc Siciliae Pro-
 „ Rex, nostrum Maurum ad cantus egregie modulandos vocavit. Peritissimus
 „ Armonicae facultatis Magister ita excellenter munus sibi inunctum explevit,
 „ ut unus fuerit Proregis, & omnium Auditorum sensus, inter Angelorum
 „ choros in Coelis tantum audiri posse praestantior, suavioremque harmo-
 „ niam. Hinc quae harmonicis numeris concinnavit, publicis typis tradenda
 „ sancitum est &c. Singularem Mauri peritiam testantur ad nostra usque tem-
 „ pora, Musices Moderatores, qui in Trisagio solemni *Missarum*, *Sanctus*,
 „ *Sanctus*, *Sanctus*, decantando, sublimiorem concentus formam adinvenire
 „ desperantes, eodem utuntur, quod in praedicta celebri *Actione Coelestium* spi-
 „ rituum chori, in eorundem creatione, divinum proclamavere, pro gratia-
 „ rum actione, Trisagium, & vulgò adhuc vocatur *Il Sanctus della Pinta*.
 „ Non solum autem praelaudata *Actio della Pinta* mundi creationem amplexa
 „ est, sed etiam alia *Coelestium*, & Heroum tragica Poemata, interque ea S.
 „ Christinae, S. Ceciliae, & S. Catharinae Tragedias, nam quot annis Panormita-
 „ nus Senatus harum aliquam magnificentissimo apparatu populo exhibebat; (quas
 „ omnes, nempe mundi Creationem, & praedictas Tragedias, *Theophilus Fo-*
 „ *lengus Mantuanus*, Monachus Casinensis, qui per octennium in Monasterio S.
 „ Martini commoratus est, circa annum 1542. Italico, & Latino carmine concin-
 „ navit,) à nostro Mauro Chiaula musicis notis consignabatur „ Hæc ille.

De eo præterea cum laude agunt præcitatus Arnoldus Wion Lign. Vit. l. 2. cap.
 72. pag. 437. ubi eum vocat, *Musices peritissimum, sibi que familiarem*. Au-
 gustinus Inveges in Panorm. sacr. pag. 427. Vincentius Auria in Historia Chro-
 nol. Proregum Siciliae pag. 61. & seq. Rocchus Pyrrus in Sicil. sacr. l. 4. pag. 199.
 Antonius Possev. in Appar. sacr. t. 2. pag. 424. Editionis quætor, Petrus Ant.
 Torn: de script. Marian: Ord. S. Ben. pag. 141. Jo: Clessus in Elencho Virorum
 Liter. pag. 403. Antonius Teisser in Catal. Scriptor, qui librorum Catal. scrip-
 serunt; in Regestis denique nostrorum Monachorum pag. 250. in marg. *Fuit Op-*
timus Musicus, composuit libros Sacr. Cant.

MAURUS MARCHESIUS item Siculus, itemque Panormitanus, in lucem
 prodit an. 1608. & an. 1623. in Cœnobio Montis Regalis Benedictinae Regulæ
 sese subdidit, in quo Cœnobio postea Decani munus obtinuit. Uacavit autem
 severioribus æque disciplinis, ac amœnioribus literis, Scholasticamque Theo-
 logiam aliquandiu docuit; mox Librorum Censor in Tribunali Sanctissimæ In-
 quisitionis per Siciliae Regnum, & *Synodalis Examinator* Archiepiscopatus Mon-
 tis Regalis constitutus, Musas interim Latinas, Etruscas, Siculas impensè coluit,
 in præcipuas ob id Italiae Academies, Panormi. Romæ, Neapoli, Venetiis,
 aggregatus; Romam deinde veniens doctorum Virorum, in primis que Constan-
 tini Cajetani in Collegio Gregoriano consuetudine, ac familiaritate usus, re-
 bus Monasticis illustrandis, quarum ipse se mirum in modum erat studiosus, ani-
 mum intendit; cujus rei gratiâ anno 1649. Venetias concessit, ut ibi una cum
 Gabriele Bucelino, ex Superiorum præscripto, evulgandis per typos Scriptorum
 Ord. nostri tum antiquis, tum recentioribus Operibus incumberet, Quod cum
 forte nimis instantè præstaret, oculorum lumen primo amisit, deinde, post
 annum nempe, læthali morbo succedente, in Monasterio S. Nicolai de Littore
 anno 1650. ætatis suæ 42. diem clausit extremum, variis ingenii, ac Studiorum
 suorum monumentis relictis, interquæ primas obtinent

SANCTI BRUNONIS ASTENSIS ex Abbate Casinense Episcopi Signini Opera
 omnia tom. 2. in fol. & Oddonis Benedictini Commentaria in Psalmos, tom. 1.
 fol. in unum collecta, Auctori suo vindicata, Notisque illustrata; Venetiis apud
 Ber.

Bertanos anno 1651. cum prævia dissertatione historica, qua libros *de Laudibus Ecclesiæ*, Brunoni Carthusiano olim ascripti, Brunoni Astensi restituuntur; quam dissertationem primum ediderat Romæ an. 1649. apud Franc. Caballum sub hoc titulo, *De S. Brunone Astensi, atque ab eo conscriptis libris, Dissert. Historica P.D. Mauri Marchesii Panorm. &c.*, eusque hac de re momenta fuerunt approbata à Theophilo Raynaudo, de libris malis, & bonis pag. 135. & 139. a Io: Gasparo Ole. ario in Abac. Patr. pag. 93. & seqq. à Gulielmo Cave Carthoph. pag. 232. & seq. & Hist. Liter. pag. 436. A Vincen. Placcio de Script. Pseud. pag. 168. a Jo: Molle. ro de Script. homonymis c. 6. pag. 549. qua de re Ignat. Hyacinthus Amat de Gra. veson Hist. Eccl. tom. 4. par. 1. pag. 326. circa finem., Aliqua tamen Opera S. Brunoni Carthusiensium Ordinis Fundatori Petrus vindicat, quæ tamen Maurus Marchesius Panormitanus Cong. Casinen. Monachus S. Brunoni Astensi Signino Episcopo, tribuenda esse docet, in dissertatione Historica de S. Brunone Astensi, Librisque ab eo conscriptis. At Opera S. Brunonis Signini impressa etiam fuerunt Romæ an. 1655. & Lugduni an. 1678. apud Anissonios in Bibliot. Maxima Patrum tom. 20. pag. 294. ex recensione nimirum nostri Mauri Marchesii.

Ad Venetam verò eorundem Operum impressionem an. 1651. plurimum consulit Aloysius Squadronus Abbas per id temporis S. Georgii M. Venetiarum, & Congr. Nostræ Præses, Vir literarum, Literatorumque amantissimus, qui in eodem S. Georgii M. Coenobio insignem illam, & copiosissimam Bibliothecam excitavit; Is universo Operi Epistolas duas præfixit, alteram ad Casinenses Abbates, alteram ad Lectorem satis eruditam, ubi asserit, se curasse, ut hæc D. Brunonis Opera Scholiorum faculis ad subobscuros quosdam locos illustrarentur, & opportunis Indicibus locupletarentur, quæ facule sane clarissimæ, ac eruditissimæ in calce eorundem Operum leguntur. De Mauro verò narrat, dum hanc D. Brunonis Operum editionem moliretur, in legendis, ac Amanuensibus dictandis exoleri characteris mss. codicibus, orbitatem oculorum incurrisse, & cum nihilo fecius fidentiori, quam par esset animo editionis onus suscepisset, jamque extremam ejus partem urgeret, ad extrema devenisse.

Non omiserim tamen D. Brunonis Opera à Constantino Cajetano primò fuisse collecta, recensita, & digesta, & Notis illustrata, ut supra in eodem diximus; Cum autem Constantinus Romæ in suo Gregoriano Collegio graviter ægrotaret, Maurus Marchesius, qui uti Amicus, & ex Provincia eadem, ejus curationi incumberebat, plurimos ei libros, & mss. insignem partem surripuit, interquæ satis probabiliter, etiam S. Brunonis Opera, & secum Venetias asportavit, ut ea postea typis consignaret; Id ego didici ex Epistola ejusdem Cajetani manu exarata ad N. V. Senatorem Venetum, Divique Marci Procuratorē (quæ est apud me) qua eum vehementer rogabat, ut sua authoritate libri & mss. sibi à Marchesio ablata, restituenda curaret, inter quæ multa assererat contineri ad Rempublicam Venetam pertinentia, quæ in lucem emittere animus ei fuerat.

At ego Marchesium ea mente id fecisse crediderem, ne, uti de reliquis evenit, illa Cajetani mss. & libri ex nostris Bibliothecis, & Archivis, ut plurimum collecta, sequuta Cajetani morte extra claustra Monastica, aut pessum irent, aut ab extraneis occuparentur. Id innuere mihi quidem videtur ipse Marchesius in fine sue Dissertationis Historicæ Operibus S. Brunonis præfixæ, ubi spondet se evulgaturum Doctores Ordinis Monastici, ex locupletissimo penario Rmæ Abbatis D. Constantini Cajetani, qui optimorum monumentorum Promocondus in Biblioth. sua Aniciana, insigniores quosque Bededictinos Scriptores asservavit, à sese multorum annorum longo spatio, ac diuturna industria comparatos. Quæ igitur Constantini mss. quam plurima in Bibl. S. Georgii M. Venetiar. nunc extant, ut in eodem

- Cajetano jam diximus, hæc eadem puto esse à Marchesio illi subducta. In lucem præterea emisit Marchesius libellum, cui titulus
- 2 *Municipatus Deiparæ Authore Gerardo Belga Ord. S. Benedicti*. Patavii Typis Pauli Frambotti, an. 1649. in 24., & Venetiis eodem anno, ex Typographia Leniana, quem tamen libellum advexit Venetias Gabriel Bucelionus Weingar- tensis monachus supra memoratus, qui illum additionibus aliquot piissimis auctum Marchesio imprimendum dedit, ut ipse Marchesius testatur in perele- ganti Epistola nuncupatoria ad Paulum *Quagliam* Generalem in Romana Curia Congreg. nostræ Procuratorem, ex qua Epistola etiam constat, ea quæ Venetiis Marchesius evulgavit, sumptibus nostræ Congr. fuisse impressa, ita enim eum, in- ter cætera, alloquitur, *Aliis non minus de Causis, cum quod Sumptibus Congrega- tionis, Te promovente adjutus, hæc ipsa aggrediar. &c.* Item
 - 3 *Petri Buerii Commentum in Regulam S. Benedicti*; Sed Mongitorius, qui hoc narrat, locum, & annum Impressionis, itemque Impressoris nomen non indicat; edidit præterea
 - 4 *Accipitrem Panegyricum* in laudem Rm̃i Patris D. Ambrosii Magii Congr. Ca- sin. Præsidis Generalis, cum Patavii in S. Justinæ Cœnobio exciperetur. Patavii typis Pauli Frambotti an. 1646., opera Comitis Angeli Burgravii, qui in Epist. ad Lectorem lucubrationem illam *Felicissimi ingenii præclarissimam sobolem vo- cat, quam auctor modestiæ suæ nimium consulens, insecretiore cellæ angulo celabat.* Erat tunc Maurus in Monast. S. Justinæ moralis Theologiæ Professor.
 - 5 *Panegyricum* Rm̃o Patri D. Andreæ Mancuso Præsidi Generali dictum, im- pressum Romæ typis Manelphi an. 1647. Item composuit materna lingua
 - 6 *Canzoni Siciliane*, quæ leguntur in Musis Siculis par. 2. tom. 2. Panormi im- pressis apud Decium Cyrillum 1647. in 12., & iterum ibidem apud Josephum Bisagnum 1662. in 12.
 - 7 *Canzoni Siciliane Burlesche*, in eisdem Musis par. 3. ibidem apud eundem Bi- sagnum 1651. in 12. Scripsit etiam Italicè
 - 8 *Vita di S. Gertrude, di S. Scholastica, ed altre Sante*, quas sub prælo habebat, sed morte præventus, earum impressionem absolovere non potuit; prælo item paraverat tomos 12. in fol. quibus titulum apposuerat
 - 9 *Duodecim Cophini Fragmentorum*, quæ supersunt è mensa Benedictina, in quos congeffit opera omnia sive integra, sive manca Scriptorum Benedictino- rum ex Archivis, ac Bibliothecis extracta, in quibus ob incuriam præcedentium delitescabant; reliquit pariter edenda
 - 10 *Rime. Discorsi Academici*. Siculas Cantiones Latiis Carminibus expressas: præter alia plura carmina foliis volantibus evulgata.
- Honorificè de Mauro Marchesio agunt prælaudatus Anton. Mongit. Bibl. Si- culæ par. 2. pag. 63., & seq., ubi intrascriptos etiam Auctores eum laudantes adducit. Jo: scilicet Evang. à Panormo in Anagramm. pag. 168. Josephum Ga- leanum Mus. Sicul. tom. 2. par. 2. pag. 143. Honorium Dominicum Caramel- la Carm. Juvenil. pag. 62. Augustinum Oldoinum Athenæi Romani pag. 149., & 151. & Athenæi Ligust. pag. 120., & 123. Jo: Molerum de Scriptor. Homo- nym. l. 5. n. 28. pag. 462. & c. 6. n. 25. pagin. 549. Phil. Labbè de Sript. Eccl. tom. 1. pag. 211. Guglielmum Cave Hist. Liter. Scriptor. Ecclesiast. pagin. 436. Carolum Josephum Morotium in Theatri Chronol. * Carth. Ord. p. 4. n. 4. pag. 68. Ludovic. Morer. in magno Dictionar. tom. 1. pag. 637. novissime autem ejus meminerunt Bern. Pez Epistola X. Apol. pag. 240. & Felix Egger in Idea Ord. Hierarch. Benedict. lib. 2. par. 3. dissert. 8. num. 3. pag. 542. in- ter Sanctorum Patrum Illustratores.

MAURUS A' MUTINA Philosophiæ Lector, in Monasterio S. Justinæ Patavinæ Pii Mutii, de quo infra, Magister, floruit circa an. 1595. ejus extant Mediolani in Bibl. S. Simpliciani 2 me visæ an. 1688,

Prælectiones in libros Posteriorum Aristotelis, & in ejusdem Prædicamenta, & in Porphyrium libr. 2. in 4. quos eodem dictante scripsit prænarratus Pius Mutius anno 1595.

MAURUS ORBINI Patria Ragusinus Abbas S. Mariæ de Backe Ordinis S. Benedicti Congregationis * Melitensis, scripsit Italicè sequentes libros.

* Meleda in mari Adriatico.

1 *Historia del Regno de Slavi* (vulgo Schiavoni) impressam Pisauri an. 1601. in fol. in qua de Origine Slavorum, deque ab ipsis, eorumque Regibus rebus gestis usque ad annum 1370 fusissime agitur. Liber autem non solum cusus, sed scriptus est etiam Pisauri, ubi Auctor aliquandiu moratus fuit, ut in celeberrima per id temporis Ducis Urbinatis Bibliotheca, ad idem opus conficiendum, historicis studiis vacaret; cujus libri meminit Auctor Catalogi Præcipuorum Historicorum impressi Parisiis anno 1713. tom. 2. Class. 45. pag. 277. Illyricè autem

2 *Zargala Dubouno Istomaceno* iz yezikka Italians coga u' Dubrovacki po D. Mauru Orbinu Dubroucaninu Opattu od Sfete Marię od Backe, od reda Stetoga Benedicta. V. Rimu, Polak Bartolomea Zanetta 1614. Idest

Speculum Spirituale explicatum, seu translatum ex lingua Italica in Ragusinam per D. Maurum Orbinu Ragusinum Abbatem S. Mariæ de Backe Ordinis S. Benedicti. Romæ apud Bartholomæum Zanettum 1614. In fine autem Epistolæ nuncupatoriæ sic dicitur V. Dubrouniku na 20. Aprila 1606. za Fluxitti Vasce Gospotuo. Dum Maur. Orbin Opat od sfete Marię od Backe idest Ragusi die 20. Aprilis; ad servitia vestrę Dominationis D. Maurus Orbin Abbas S. Marię de Backe: ex quo cognoscimus librum multo ante annum 1614. editioni paratum. Latine

3 *Institutio Monastica* tribus libris expedita, quorum primus 20. Secundus 16. Tertius 18. capitibus constat, iis qui in Vita Monastica proficere cupiant, per quam utilis: extat ms. in Monasterio Montis Caveosi in Lucania nostræ Congr. ubi etiam reperitur *Speculum Spirituale* Illyrica lingua impressum.

4 *Vita B. Nicolai de Prussa*, Casinensis Congr. Monachi extat ms. in Bibl. S. Georgii majoris Veneriarum signat. num. 216. itemque

5 *Opuscula quinque Spiritualia* tom. 1. in fol. ms. in eadem Bibl. signat. nu. 118.

At mirabitur forte quispiam Maurum Orbinu inter Casinen. Monachos, Scriptoresque à me recenseri, cum Abbas S. Mariæ de Backe Congr. Melitensis, tum in *Speculo Spirituali*, tum in *Historia Slavica* sæpius legatur. Sed cum ejus Opera tam impressa, quam mss. in nostris Bibliotecis reperiantur, quodque majus est, cum ad B. Nicolai Pruteni vitam scribendam animum adjecerit, hac quidem indicio sunt, illum aut nostræ Cong. Monachis aliquando fuisse adscriptum, aut saltem in nostris Monasteriis longo tempore degisse. Id enim frequens fuit fere omnibus Melitensibus Monachis, qui celebre sibi nomen comparaturi, in Italiam ad Casinenses migrare, vel ut apud eosdem literarum studiis operam darent, vel si ferret occasio, ut inter Casinenses Monachos perpetuò admitterentur, consueverunt. Ita prorsus contigit * Basilio Gradi, qui primum Melitensis Monachus fuit, deinde ad Casinensem Cong. transivit, ex eadem ad Stagnensem Episcopatum assumptus. Anselmus etiam Bandurius, de quo item prima parte, ex eadem Melitensi Cong. in Italiam transiens, Aversę primum deinde Romæ ac demum Florentię in nostris Monasteriis, mox Parisiis apud D. Mauri Monachos optimis studiis eam operam dedit, quam doctissima, ac celeberrima volu-

* de quo supra par. 1.

mina ab eo hactenus edita Orbi Literario testantur; Fieri etiam potuit, Maurum Orbinum Casinensem primum *Monachum* fuisse *S. Mariæ de Lacroma* (nostræ Congr. Coenobium est apud Ragusium) alumnis adnumeratum, eoque magis, quo in antiquis nostris Regestis inter Lacromenses *Monachos D. Maurus à Ragusio* anno 1555. die 25. Iulii *D. Benedicti Regulam* Professus invenitur, (quæ sanè Epochæ optimè cum Mauri Orbini ætate congruere potest) ac deinde ad reformatam à nostris Melitensem Congr. transisse, ibidemque Abbatis dignitatem obtinuisse, qua ratione ipse Maurus in *Hist. Slavica* pag. 200. inter Viros illustr. Congr. *Melitenfis Chrysostomum à S. Gemiliano* recenset, & plurimum laudat, qui tamen indubitanter Casin. Monachus fuit, & postea Gregorii XIII. Pont. Max. jussu ejusdem *Melitenfis* Congr. celebris Reformator, demumque Archiepiscopus Ragusinus. Denique etiam si Orbinus *Melitenfis* Monachus semper fuisset, quia tamen nostris in *Monasteriis*, more nostro, tamquam unus ex nostris diutius vixit, & pleraque ex suis operibus apud nos, vel composuit, vel reliquit, haud immeritò in hac Casinensium Scriptorum Bibl. honorificum sibi vindicat locum.

MAVRVS PANDVLPHINVS ingenuâ familia Florentiæ ortus, ibidem in *Monasterio S. Mariæ** nostris adscriptus anno 1514. die 8. Octob., divinarum literarum, ac veræ sanctimonix ferventiori studio enituit. Fuitque ob insignes virtutes, præcipue ob voluntariam animi demissionem toti Vrbi Florentinæ acceptissimus, magnâque habitus veneratione, cui proinde nobiles quique proprios liberos, pietate, ac scientiis instituentes certatim offerebant, quorum plures divinis meditationis, à sæculi vanitate abstractos, ad regularia claustra perduxit, plures annos Tyronum Magistrum egit, & in excipiendis Laicorum Confessionibus admodum laboravit. Jam Senior, religionis ergo, Sublacensem specum, S. Patris Benedicti adhuc pueri triennii incolatu percelebrem, adiit, ex quo spirituali gaudio gestiens, Florentiam reversus, haud ita multo post apud Buggianum, ubi Cœnobiolum *S. Mariæ* pariter nuncupatum Abbatix Florentinæ adnexum extat, in quo nonnullos annos permanerat, non sine sanctitatis opinione decessit die 2. Apr. ibidem sepultus in Cœmeterio an. 1574. ab emissâ professione Monastica 60. Scripsit

1 *Harmoniam, & Convenientiam quatuor sensuum Sacræ Scripturæ*, libris quatuor distinctam, quos Florentiæ in prælaudato Monasterio asservari testatur Arn. Wion *Lign. Vit.* l. 2. cap. 72. pag. 437. nondum tamen excusos.

2 *Variorum Sermonum* libros quatuor, teste Eugenio Gamsurini in *Hist. Geneal.* vol. 5. pag. 123. ubi à vitæ integritate, sacrisque studiis plurimum eum commendat. Item

3 *Exhortationem ad Sacram Communionem*: extat ms. Romæ in Bibl. Sapientiæ, tom. 2. *Miscell. Sacr.* Constantini Cajetani pag. 116. in fol. paginar. 13.

Præter Arn. de eo agunt Michael Pocciantius in *Catalogo Scriptor. Florent.* pag. 127. ubi Monachi Venerabilis, & Observantissimi titulis eum prosequitur. Ant. Poss. *Appar. Sacr.* l. 2. pagin. 424. edit. Venetæ an. 1606. Gabr. Bucelin *Bened. Rediv.* ad an. 1559. Plac. Pucc. in *Appar. Histor. de Vir. Ill. Abb. Florent.* c. 9. pag. 62. (ubi meminit etiam Clementis Pandulphini ejus Germani fratris, ejusdemque Florentini Cœnobii alumni ann. 1505. Viri scientiis omnibus eruditissimi, tantæque, præter alias virtutes, humilitatis, ut ipse quoque exemplo ejusdem Mauri Episcopatum Trojanum in Samnio à consanguineo Episcopo Iacobo Pandulphino, ut eorum alteruter illum obtineret, dimissum, constanter respexit) qui tandem Venetiis in *S. Georgio M.* an. 1550. magnum sanctitatis odorem diffundens, Spiritum Deo reddidit. Iterumque in *Chronico Abbat. Floren.* pag. 137. de Mauro Pandulphino honorificè loquitur. Novissime Julius Negri *S. J.*

in Hist. Script. Florent. pag. 408. col. 2. edit. Ferrar. an. 1722. quorum omnium Auctorum laudes optime consonant cum iis, quæ in Necrolog. Monachor. Abbat. Florent. de eodem Mauro habentur pag. 36.

MAVRVS SELLORI Romæ natus, sed ex Hetruria oriundus, inter D. Pauli de Vrbe alumnos receptus est anno 1684. Philosophiam, ac Theologiam Patavini primum, mox Aretii in Tuscia Monachos aliquandiu docuit. Romanus, reversus Pœnitentiarii munere anno Jubilæi 1700. in Patriarchali S. Pauli Basilica fuit perfunctus; postmodum ad Sublacense Monasterium missus fuit an. 1716. indeque Averfam discedens, ibidem in Monasterio S. Laurentii apoplexia correptus vivere desit anno 1718. ætatis circiter 55. Scripsit quædam opuscula, quorum hic titulus

1. *Series Sacrorum Rituum*, ac eorum ad hos spectantium, servata in aperitione *Portæ Sanctæ* Patriarchalis Basilicæ S. Pauli, ab Eñno, ac Rñno D. D. Bandino Tit. S. Pancratii S. R. E. Præsbitero Cardinali Panciatico Sñi D. N. Papæ Prodatario, tamquam Congr. Casin. Ord. S. Bened. Protectore Vigilantissimo ad hoc specialiter Legato à Latere designato à Sñno D. N. Innocentio XII. feliciter regnante, anno Jubilæi 1700. Romæ ex Typographia Horatii Campana 1701. in 4. Quamvis autem P. D. Prosper Tinti a Cremona Congr. nostræ per id temporis Gener. Procurator, in Epistola nuncupatoriâ ad eundem Cardinalem eisdem libello præfixâ, asserat, *se brevi calamo eam seriem percurrisse*, id tamen honoris gratia dictum constat, ut a digniori persona, publicoque officio fungente libellus Cardinali nuncuparetur, cæterum ejusdem Procuratoris jussu à Mauro exaratus fuit.

2. *L' Anstirnone Comedia* tradotta dal Latino di Plauto nell' Idioma volgare da *Romulo Dalseri* (quod nomen anagrammaticum est *Mauro Sellori*) In Roma l'anno 1702. nella Stamperia d' Orazio Campana in 8.

3. *Monumentorum omnium*, sive ad historiam, sive ad ornatum sacri Sublacensis Protomonasterii spectantium, quæ in ejusdem ambitu videntur, *Areola* ab injuriis temporum vindicata, jussu & consilio Rñi P. D. Flamini Avanzi Romani, Abbat. Clausuralis an. 1717. est ms. in eodem Monast. In quam videlicet Areolam Maurus non solum Inscriptiones omnes, & Carmina cum antiqua, cum recentiora, ne temporis edacitate omnino deleverentur, fideliter excripta, sed multa etiam alia, quæ ad ea dilucidanda conferre possunt, partim ex Villæmi Narnien. Chronico, partim ex aliis libris desumpta, abunde, ac diligenter congescit. Sed optandum, ut idem quoque de sacri Specus, Ecclesiæ, ac Coenobii quingentos fere passus in sublimiori montis larere distantis, Inscriptionibus, aliisque Ecclesiasticæ antiquitatis monumentis, quæ ibidem plurima existunt, à quopiam erudito viro accurate præstetur, nam ob diuturni temporis damna in dies evanescent, atque adeo intellectu, ac visu difficiliora redduntur.

MAVRVS SPINAZZI Regulam nostram Professor in Coenobio S. Ioannis Evangelistæ Urbis Parmensis an. 1639. die 8. Decembris fuit Prior. scripsit

Quædam in Defensionem Sanctæ Sedis occasione Controversiarum, quæ agitantur elapso sæculo xvi. Ita prorsus refert * Andreas Raynerius in *Historia Panegirica S. Anselmi* tom. 1. in Præfat. ad Lectorem, ex Raynautio Pico in Ap. peneice Variorum Virorum Illustrium Parmensium.

MAVRVS TANTVCCIVS parvo quidem loco Territorii Aretini vulgo *Badiæ* dicitur, natus est; sed Florentiæ in Coenobio S. Mariæ, quod *Badia* vocatur, Monasticam professionem edidit an. 1626. 15 Januarii. Patavii deinde, Cætare Cremonensi Magistro Philosophiæ operam dedit, Doctorisque lauream est consequutus; juxque Doctrinæ fama satis notus, Salisburgum à Principe

* Deco 1.
par. lit. A.
pag. 17.

Archiepiscopo accersitus, moralem Theologiam, Sacrosque Canones in Monasterio illâ Academia plures annos publicè docuit. Reversus Florentiam, dum Parochum ageret Sancti Simonis, quæ Ecclesia est Monasterio nostro subiecta, pluribus etiam literariis muneribus abunde faciebat satis, nam Doctorum Collegio adscriptus, Serenissimi Caroli Cardinalis Medicei Theologus, Diæcesis Fesulanæ *Examinator*, & *Visitor*, sacręque Inquisitionis *Consultor* electus fuit, nostra denique Congr. his virtutum, ac honorum titulis Prioris dignitatem adiunxit, qua variis in Monasteriis plures annos egregiæ perfunctus, Mantuæ tandem in Monasterio Padolyronensi laborum, ac vitæ finem invenit, anno 1656. scripsit

- 1 *Moralis Theologiæ Tomos sex*, quorum primus *De Sacramentis*, quamvis imprimi Genuæ incepisset, ob Auctoris tamen mortem, ac subinde pestilentiam, insequentam, usque ad impressionis finem progredi non potuit, itaque semiexclusum in Bibliot. Abbatia Florentinæ adhuc visitur; reliquis tomis eadem de causa deperditis; item

- 2 *Sermones, sive Conciones Sacras*.

De eo agit Plac. Pucc. in Chronico Abbat. Floren. pag. 163. & Ber. Pez. Epistola x. Apolog. in Catal. scriptorum Ord. nostri ab anno 1600. pag. 253.

Placet autem hic referre, quod eidem Mauro Florentiæ accidisse Puccinellus refert. Quum enim Abbatis sui jussu, qui eum ad curam animarum prædictæ Ecclesiæ S. Simonis elegerat, Archiepiscopo Florentino Nicolinio sese approbandum obtulisset, ab eodem Archiepiscopo repulsam tulit, quamvis ad interrogata optime respondisset, quia nimirum Archiepiscopus volebat hujusmodi Ecclesias curam animarum habentes à regularibus administrari. Sed Romam appellans Monachis, examen ad Episcopum Fesulanum remissum est, qui per spectâ Mauri doctrinâ, eum libentissime admisit; eâ itaque occasione Maurus Theologiæ Moralis studiis impensius incubuit, sexque illos tomos in folio supra memoratos eâ de scientiâ conscripsit publica quidem luce dignissimos.

MAXIMVS AB ARETIO in Monasterio Sublacensi D. Benedicti affecla fieri voluit anno 1574. die 29. Sept. fuit Decanus. ac deinde Abbas *Titularis*, obiit anno 1622. die 26. Ianuarii hora 5. noctis; Conatus est autem, dum viveret, Legislatoris nostri res gestas Italicis Carminibus decantare, composito Poemate hujusce tituli.

Vua, e Miracoli di S. Benedetto da Norcia Padre delli Monaci Occidentali in ottava rima, cavata dal secondo libro delli Dialogi di S. Gregorio Papa, composta dal R. P. D. M. A. (idest D. Maximo Aretino) Professo del Sac. Monastero Sublacense; constat Canticis xii. incipit

Molti già fur, che per fuggir l'eterno

Oblio, rivolto il cuore a grand' imprese &c.

Extabat Superioribus annis ms. in 4. Romæ in nostra D. Pauli Biblioteca à me visa, atque lecta &c.

MAXIMVS MASI nobili genere Florentiæ ortus, ibidem in prælaudato S. Mariæ Cœnobio Monachus factus anno 1527. die 28. Octob. ac deinde Abbas an. 1557. Vir integritate vitæ, Literarum, & Linguarum præsertim Græcæ, & Hebraicæ peritia conspicuus, in rebus item agendis singulari prudentia, ac dexteritate pollens, floruit temporibus Pii IV. & Pii V. Pontificum, quibus, aliisque Principibus acceptissimus fuit. Abbas Sublacensis cum esset, Summi Pontificis jussu Parmam adiit, ut in tota illius Principis ditione majoris *Penitentiarii* munere fungeretur; An: vero 1587. dum Placentiæ in Monasterio S. Sixti degeret, & regularis observantiæ, omniumque virtutum exempla ederet, mortalem

talem vitam piissime explevit ætatis anno 77. variis relictis doctrinæ suæ monimentis, inter quæ sunt

1 *Aræta Casariensis Episcopi Commentaria in Apocalypsim*, de Græco in Latinum Sermonem translata, impressa Basileæ anno 1553. in 8.

2 *O-Ecumenii Commentaria in omnes D. Pauli Epistolas*, ex eadem lingua in Latinum conversa; ibidem tomis duobus; de quibus ita Arn. Wion in eodem Maximo: *Cum quædam in fronte Capitulorum apposuisset Fidei Catholicæ in consona, ob id à Sac. Trident. Synodo damnati ejus labores fuerunt.*

3 *Epistolarum liber*, Latino quidem sermone, sed Græcis, atque Hebraicis sententiis identidem conspersus, qui ms. extat Romæ in Bibl. *Sapientiæ* in pr. tom. *Miscell.* Constan. Cajet. quarum plures datæ sunt anno 1544.; plures item scriptæ ad Dionysium Faucherium * *Monachum Lirinensem*, valde utiq; eruditæ, ac eloquentes, inter quas insignis ea est, quam ad Episcopum * *Montis-pesulani* pro causa Lirinensi dedit. Cum scilicet *Monachi Casinenses Lirinum*, missi, malignorum quorundam opera in suspicionem adducti fuerant conspirationis cum Hispanis adversus Gallos, quam calumniam ipsemet Faucherius scriptis ad eundem Episcopum, aliosque Principes Viros doctissimis Epistolis egregiè diluit, & denique Petrus * *Paulus Benalli* Superiorum Congr. nostræ jussu Parisios profectus, eloquentiâ, ac prudentiâ suâ Christianissimi Regis Henrici IV. mente penitus absterfit.

* De eo sup.
lit. D. pag.
50.

* Montpellier.

* De eo infr.
lit. P.

De Maximo agunt idem Arn. in *Additionibus Ligu. Vit.* pag. 888., & seq. Michael Poccian. in *Catal. Scriptor.* Florent. pag. 121. Ant. Poss. *Appar. Sacr.* tom. 2. pag. 428. juxta editionem Venetam an. 1606. Plac. Pucc. in *Chronic. Abbat.* Florent. pag. 86., ubi narrat eum fuisse præcipuum, ac intimum Consiliarium Ducis Parmensis, eâque de causâ a S^{mo} Pio v. Pont. Max. Parmam directum, ut nempe ejus consiliis, ac opera in negotiis præsertim Ecclesiasticis Duxisse uteretur. Sed ejus translationes perperam cum translatis operibus confundit. asserens eum scripsisse *Commentaria in Concilium*, & *translulisse ex Græco Apocalypsim*, & *Arætam Episcopum Casariensem*; cum Maximus *Commentaria ipsa Aræta in Apocalypsim*, & *O-Ecumenii in Epistolas D. Pauli ex Græco transfulerit*. Iterumque de eo agit in *Appar. hist. de Vir. Illust. Abbatie Florentine* pag. 27. In *Necrologio Monachorum Abbatie Florentinæ* pag. 45. laudatur Maximus *Masi* à Græcæ, Latinæque linguæ peritia, diciturque ejus Patruus, qui Parmensis Ducis erat à secretis, dono dedisse, eodem Maximo procurante, Bibliothecæ Florent. sacra Biblia, tomis octo, & quadruplici lingua distincta, Hebraica videlicet, Caldaica, Græca, & Latina: Maximum vero undecim ante obitum annis paralyti acriter vexatum, singulari patientiâ laboriosum adeo morbum sustinuisse narratur, tandemque febri correptum ad extrema devenisse, Ecclesiæ Sacramentis devotissimè sumptis, & in sepulchro Patrum, & Fratrum suorum tumulatum.

MAXIMUS SEREGNO nostræ Congregationis *Monachus* transfudit à Latino in Italicum sermonem

La Vita, e Miracoli di S. Colombano Abbat, già scritta in Latino dall' Abbate Giona &c. In Venezia anno 1630. per Evangelista Deuchino.

* De eo infr.
lit. P.

De eo ejusque libro loquitur Petrus * *Aloysius à Turre* in præfatione, *Vitæ* ejusdem S. Columbani à se conscripta pag. 32. & pag. 37. ubi eum, ejusque assecclam Petrum *Mariam Campi*, *Historiæ Ecclesiasticæ Placentinæ* Auctorem reprehendit, quod *Baronii*, ac *Sigonii* auctoritate posthabita, qui D. Columbani obitum anno 614. vel 615. assignant, ipse in annu 604. illum rejecerit.

MICHAEL patria Brixianus *Monachus* Congr. S. Justinæ, postea *Casinensis*, scripsit *Dialogum*.

* Savonarola

De excellentia Vitæ puræ Contemplativæ, una cum Epistola apologetica pro eodem libro ad Venerandum Fratrem Hieronymum * Ferrariensem, qui aliqua adversus eundem librum obiecerat; extat ms. in Bibliothecâ Abbatiae Florent. in 8. pagg. 105. Epist. vero est pagg. 10. Sic autem incipit Dialogus „ Quia „ nonnulli contra Salvatoris nostri, ac Sanctorum pene omnium sententiam meræ „ ac simplici contemplativæ vitam mixram præferunt, non private solum, sed, & „ publicè prædicando; Ut optimæ parti honor suus maneat, utq. nulli obest- „ possit vitæ ignoratio melioris, quod mihi Dominus de hac quæstione donare di- „ gnabitur, scripruræ commendare disposui. Licet quod grave onus sit, & meis „ impar viribus, non ignoro: Si quidem, & multi sunt, qui contrariam prædicant „ opinionem, & acuti nimium in disputando, ut qui in talibus edocti, atque assue- „ ti &c. Epistola autem apologetica sic incipit.

Michael Brixianus Monachus ex Congregation. S. Justinæ, Venerando „ Fr. Hieronymo Ferrariensi Lectori in Conventu Sancti Marci ex ordine Prædica- „ torum Florentiæ. Vere religiosa charitas, & modestia tua P. V. summam mihi „ fiduciam præstat scribendi ad te quæcumque occurrerint. Experimento namque „ satis discere potui, quod & si quæ scripsero, quæ opinioni tuæ videantur esse „ contraria non solum ea æquo animo feres, sed eisdem etiam absque passione „ assentes, si veritate subnixæ videbuntur, ut unusquisque sicut & ipse dicis, & „ scribis, abundat insensu suo, unde quia & ipse in meo vel abundo, vel magis „ abundare cupio, rationes pro opinione nostra mihi in præsentiarum occurrentes „ Paternitati tuæ significare disposui, non contentionis gratia (quod absit) aut „ pacis, vel charitatis scindendæ, de quo si vel paululum suspicaretur, procul- „ dubio scribere penitus omittere &c. & in fine sic; ex quibus sequitur, quod minus „ continuæ esse possit vita mixta, quam vita contemplativa, si obiciatur: & S. „ Bernardus in Epistola *Ad Fratres Montis Dei* operandum esse aliquid manibus „ admonet, non tantum quod animum delectando detineat ad horam, quam „ quod spiritualibus studiis delectationem conservet, ac nutriet, in quo remitta- „ tur ad horam animus, non resolvatur; Respondetur id dictum esse propter „ nondum perfectos; In vitis enim Patrum legitur, vidisse Sanctos Patres non „ esse corporale exercitium necessarium, sed propter juniores, & minus sufficien- „ tes ad inhærendum Deo jugiter, ne vacarent ocio, corporale exercitium illos „ instituisse. Cui sententiæ Sulpitius etiam attestatur in vita Sancti Martini dicens: „ & ibi, idest in Martini Monasterio *Ars nulla habebatur præter scriptorum, Cui „ tantum operi minor ætas deputabatur, nam majores orationi vacabant*; & si pro- „ pter infirmitatem corporis omnino necessariam esse aliquam relaxationem quis „ asserat, respondebitur, longe majore opus habere mixtam, quam pure con- „ templativam, eo quod & laboriosior valde sit, & minori delectatione reficiatur.

MICHAEL Monachus Congr. S. Justinæ, quem unum eundemque existimo cum nuper laudato Michaelē Brixiano, fuit alter ex Interlocutoribus Dialogi

An Beatus Benedictus Monachorum Pater almificus fuerit Sacerdos; qui dia- „ logus legitur ad calcem Consiliorum Card. Zabarelle à pag. 189. usque ad pag. „ 194. Quæ Consilia impressa sunt Venetiis anno 1581. apud Joannem Ba- „ ptistam à Porta.

MICHAEL DE JVDICE honesta familia Panormi in Sicilia natus an. 1651. die x. Junii, Monasticum institutum ibidem in Coenobio S. Martini de Scalis an. 1668. die 24. Februarii amplexus est; A' teneriori juvenia Philologiæ, ac omnigenæ eruditioni, præsertim Ecclesiasticæ Hist. ferventi studio animum applicuit; sed tamen ita ut severiores disciplinas a mæiori literaturæ conjungeret; Selectissima eque, ac locupletissima comparatâ Bibliotecâ, assiduâ librorū opti- „

ma notæ lectione aureâ veluti clavi intima Scientiarum adyta sibi referavit, doctrinæque acquisitæ specimen libris editis, Sacrisque Concionibus publice habitis, Republicæ Literariæ exhibuit; Tyronum Magisterium annis octo dum exerceret, discipulos Monastica pietate simul, ac melloribus scientiis diligenter instruxit; Prioris quoque munus annis x. strenue adimplevit, tum in S. Martino, tum in Cœnobio * Montis Regalis, ubi à Francisco Cardinali de Iudice Archiepiscopo, cui ob doctrinam, morumque probitatem acceptissimuserat, Censor, seu *Examinator Synodalis* constitutus fuit. Anno tandem 1710. in minoribus Comitibus nostræ Congregationis Abbas electus, variis per Siciliam Monasteriis præfuit. Obiit demum sanguinis impetu suffocatus intra horam anno 1727. die 26. Nov. Abbas Ss. Benedicti, & Aloysii in Vrbe Panormi ætatis suæ LXXVI. Opera autem, quæ edidit, sic prænotantur.

1. *Descrizione del Real Tempio, e Monasterio di Santa Maria nuova di Monreale*, Vite de suoi Arcivescovi, Abbati, e Signori, col Sommario de Privilegii della detta Santa Chiesa; di Gio: Luiggi Lello; * ristampata d'ordine dell' Illustrissimo, è Reverendissimo Monsignore Arcivescovo Abbate D. Gio: Ruano, colle osservazioni sopra le Fabriche, è Mosaiici della Chiesa; La continuazione delle vite degli Arcivescovi; Una Tavola Chronologica della medesima Istoria, è la notizia dello stato presente, e un' altra tavola Topografica dell' Arcivescovado. Opera del Padre D. Michele del Giudice Priore Casinense, in Palermo nella Regia Stamperia di Agostino Epiro l'anno 1702. Est ingens volumen in fol. in quo Jo: Aloysii Lelli Opus (seu verius Cardinalis Ludovici de Torres Archiepiscopi, cui Lellus erat à Secretis) paginis 44. absolvitur; reliquum autem nostri Michaelis est labor, multa undique scatens eruditione. ad calcem additur libellus de *Reedificatione Monasterii S. Martini de Scalis O. S. B.* ante 200. annos à pio Auctore conscriptus, & opera Ludovici Arce I. C. in lucem olim editus Romæ apud Zanettum an. 1596. iterumq. opera nostri Michael. in hoc volum. impressus.

2. *Ad dissertationem de dignitate Historiæ Siculæ extemporaneæ observationes, & auctarium* (ad opusculum scilicet Augustini Inveges, cui titulus, *Ad annales Siculos præliminaris apparatus*) Panormi apud Io: Napoli an. 1703. cui opusculo Michael primo addidit 1x. Auctores antiquos, quorum opera deperdita sunt, qui de rebus Siculis olim scripserant, ab Inveges prætermisos. 2. xxi. Auctores extantes, & impressos de Rebus Siculis pariter ab Inveges omissos. 3. xxxi. Auctores mss. de Rebus Siculis pariter prætermisos, denique addidit Lxxv. Auctores qui de rebus Siculis scripserunt, & post annum 1654. quo Inveges scripsit, editi sunt; In observationibus autem ad S. 12. fuse defendit veram Cycloppum Historiam, idest Gigantum Siciliæ, Nepotum nempe Japhet, & Javan, filiorum Elisæ, qui Gigantea Corporis, & roboris mole fuerunt celebres. Numero 64. recenset etiam opus suum Additionum ad Lellum, & pag. 97. dicit se in animo habere, omnium qui extant ex antiquis, exterorum Scriptorum de rebus Siculis loca, iisdemmet eorum verbis in unam Siculam antiquam Bibliothecam colligere, & magno emolumento Historiæ Siculæ. & Insularum adjacentium Civilis, Naturalis, & Topographiæ ad publicam utilitatem in lucem proferre, vel saltem brevi libamento se prolesurum, innuendo solummodo loca antiquorum omnium Poetarum, & Historicorum, Philosophorum, Oratorum, & Patrum, tum Græcorum, tum Latinorum, in quibus de rebus Siculis mentio habeatur; adversaria, quæ proprio usui colligere inceperat, aliorum commodo, aut curiositati, ad patrii soli gloriam se perficere, & impertiri paratum esse. Descripsit etiam Michael plures, easque annuas D. Rosalia Festivitates, Panormi maximo apparatu celebratas; Machinarum insuper formis, totiusque

* Monreale

* Romæ an. 1596. apud Zanettum in 4.

pompæ ordine a se adinventis, atque dispositis; deque ea re lucubrationes, hisce titulis distinxit.

3 *Palermo Magnifico nel trionfo dell' anno 1686. rinovando le Feste dell' Invenzione della gloriosa sua Cittadina S. Rosalia, osservato, e descritto dal P. D. Michele del Giudice Casinense. In Palermo per Tommaso Rummolo l'anno 1686. in fol. pagg. 190. præter præfationes.*

4 *Compendiaria notizia della Festa di S. Rosalia Vergine Palermitana, fatta nell' anno 1695. In Palermo per Agostino Epiro 1695. in 4.*

5 *Breve notizia dell' Applauso festivo nella Solennità di S. Rosalia Verg. Palermitana, fatta celebrare nell'anno 1696. In Palermo per Agostino Epiro 1696. in 4.*

6 *L' Applauso delle Corone nel solenne trionfo di S. Rosalia Vergine Palermitana, dell'anno 1697. In Palermo per Agostino Epiro 1697. in 4.*

7 *La Sposa de' Sagri Cantici, figurata nella solennità di S. Rosalia V. Palermitana dell'anno 1699. ibidem apud eundem, eodem an. 1699. in 4.*

8 *Le Guerriere Conquiste di merito, e di gloria della Palermitana Heroina S. Rosalia, dichiarate vevoli à perpetuare la Pace, ed esposte nel trionfo solennizzato dell'anno 1701. per 4. giorni; ibidem apud eundem an. prædicto 1701 in 4. Hæc autem opuscula in D. Rosaliæ Festivitates, si primum excipias, sine Michaelis nomine prodierunt.*

9 *Multa insuper alia Michael conscripsit, inter quæ hæc prælo jam destinata De Re Literaria Elocubrationes eruditas, in quinque libros distinctas.*

10 *Panegirici, Discorsi, e Componimenti Accademici.*

11 *Discorsi Morali sopra i Simboli di Pitagora. molitur demum Sicilia Illustrata.*

Item alia hæc ejus mss. post ejus obitum inventa sunt.

1 *Piante di tutte le Città, Terre, e Borghi della Sicilia, con una breve descrizione di alcune delle dette Città, Opera incominciata, e non terminata.*

2. *Regum Siciliae Imagines, & Elogia à Comite Rogerio ad invictissimum Imperatorem Augustum Carolum vi. inter Siciliae Reges III. fauste Regnantem.*

3. *Notizie, e conghietture sopra un Antico Sepolcro novamente ritrovato in una caverna in Portella a mare sette miglia distante da Palermo verso l' Oriente nell' anno*

4. *Dissertatione Istorica sopra del Titolo di Re di Gerusalemme, che conviene a gli Re di Sicilia, e con eguale ragione all' Duchi di Savoia, come Regj di Cipro, per l' ereditario diritto, che li primi, ed i secondi vi hanno; consegnata alla Maestà di Vittorio Amadeo invittissimo, e glorioso Re di Sicilia, di Gerusalemme, e di Cipro. Con due Alberi di Genealogia. Il primo della Successione delli Re di Sicilia, e delli Re di Cipro alle ragioni per il Regno di Gerusalemme, più valide, che di qualunque altro Potentato, che vi pretende Il secondo della successione delli Re di Sicilia a tutte le ragioni al Regno di Gerusalemme tanto nella linea degli Re Aragonesi, quanto in quella di Castiglia, e poi degli Austriaci; con una Ristretta Notitia di tutte le ragioni, che hanno li Re di Sicilia, e li Re di Cipro nel diritto, le titolo di Re di Gerusalemme.*

5. *Notizie Istoriche di tutti li Monasterj Benedittini della Sicilia così di Vomini, come di Donne, così del primo istituto, che delle Congregazioni, o di Cisterciensi, o di Monte Vergine, o di Monte Oliveto, o di altre. Opera non terminata.*

6. *Sagre Notizie, cioè una Disquisizione Monastica Canonico-Istorica nell' occasione, che i RR. PP. Basiliiani di Sicilia, ed Italia non distinguendosi dalli RR. PP. Benedittini nell' Abito, e nella Tonsura totalmente si confondono dopo, che quelli si hanno in questi ultimi tempi tolta la barba. Distinta in tre Articoli. Il primo della prima divisione in diversi nomi, ed istituti degli Ordini Regolari. Il secondo dell' uso costante sempre tenuto nella Chiesa, che tutti gli Or-*

diu Regolari si distinguessero fra loro nella diversa forma dell'Abbito, e della Tonsura. Il terzo dell'Inconvenienza contro le Leggi, e Consuetudini Ecclesiastiche, che li PP. Basiliani di Sicilia, e d'Italia non si distinguono nell'Abbito, e nella Tonsura dalli PP. Benedettini della Congregazione Casinense. *Iustum volumen in 4. licet non omnino completum, summa, & admirabili eruditione undique refertum, postremus, dignusque tanti Viri fetus, qui ad ultimum usque vitæ spiritum, in ipsâque, quâ decessit nocte, in eo concinando strenue laboravit.*

De eo honorificam mentionem faciunt, Ant. Mong. Biblioth. Siculæ tom. 2. pag. 76. & ipso teste etiam Balthassar Pisanus in *Harmoniis Ferialibus* pag. 100. Vincentius Auria in *Hist. Chronolog. Proreg. Siciliæ* pag. 208. Io: Baptista Pacich, *Memorie novelle de viaggi* par. 1. pag. 117. Io: Maria Amatus in *Notis ad Orat. prim. num. 37.* pag. 56. Io: Andreas Massa in *Civitatibus Siciliæ non existentibus* pag. 37. & in *existentibus* pag. 209. alique. Auctores item *Ephemeridum Literatorum Italiæ* an. 1710. tom. 2. art. 17. pag. 504. & seq. ubi asserunt ejus operâ prodiisse Apparatum Augustini Inveges ad *Annales Siculos* cum suis Annot. & Addit. an. 1709. ipsumque laudant, quod notabiliter auxerit opus Inveges, adeout copiosa Scriptorum Siciliæ Bibliotheca nunc dici possit; Io: Bapt. Carusius in *Bibliotheca Historica Regni Siciliæ*, Panormi 1723. in Præfatione ad Lectorem, „ Dein verò cum eruditissimus Abbas Michael de Iudice Aucto-
ribus Italarum Literatorum Ephemeridis * proponeret, colligendi, ac in unum
accurate conferendi Scriptores non paucos ad Siculam Historiam pertinentes.
(& post quædam) Amplissima denique monumenta, quæ a pag. 905. ad finem
Operis leguntur, ex variis Auctoribus Græcis, & Latinis excerpit supralaudatus Abbas Michael de Iudice.

*Tom. 6. art. 14 pag. 510.

MODESTUS CICCOTTUS, alias de Brunis, Patria Pisanus Monachus factus est Perusiæ in Monasterio D. Petri an. 1585. die 10. Nov. Vir pius, & humanis, sacrisque literis eruditus; qui Prioris munere sibi demandato laudabiliter perfunctus, tranquillioris, sanctiorisque vitæ studio Prioratu dimisso, Abbatibus Titulo honestatus fuit; scripsit

1. *Orationem in morte D. Desiderii à Brixia* Abbatis S. Petri; quæ fuit impressa Astæ * apud Virgilium de Zangrandis an. 1592. item 2. *Orationum librum*, quem in lucem edendam curavit D. Fabritius Geminianus * Cathedralis Ecclesiæ Capellanus, & Rector S. Felicis Pisanus; Pisis apud Io: Fontanam an. 1617. in 4. 3. *Ammaestramento Cristiano* del M.R.P.D. Modesto Ceccotti da Pisa Monacho Casinense e Priore in S. Pietro d' Assisi, tradotto dalla Latina nella lingua Italiana da Pietro Salvi in Assisi 1617. Per Giacomo Salvi in 16.

* In Liguria.

* Primatialis.

De eo Arn. Wion lign. Vit. l. 2. cap. 72. pag. 438. ubi eum in vivis fuisse an. 1595. testatur, & Plac. Pucc. in *Appar. Hist. de Vir Illustribus Abb. Floren.* cap. x. pag. 85. ubi vitæ integerrimæ Virum illum appellat.

MODESTVS VENDEMINI nobili Stemmata Cæsennæ ortus, in Coenobio S. Mariæ de Monte extra eandem Urbem Monasticis Votis se obstitinxit anno 16 . . . die cujus postea Asceterii Abbas fuit, & Nostræ Congr. Visitator; Utque erat Scholasticis disciplinis, Sacrorumque Canonum studiis apprime excultus, librum composuit, divine Pagine, Sanctorum Patrum, Juris Ecclesiastici auctoritatibus, celebriorum Theologorum rationibus, aliorumque etiam profanor. Scriptor. sententiis omni ex parte vultatum, in quo Propositiones xxvi i. i. ab Alexandro VII. proscriptas solide, ac nervose confutat, scholasticâ ubique methodo servata, hoc præfixo titulo

Propositiones confutandæ juxta mentem SSmi D. N. Alexandri divina providentia Papæ VII. Est pag. 116. in fol. Incipit, „ post enunciata primam propositionem

tionem. „ Fides est virtus supernaturalis inclinans intellectum ad credendas
 „ veritates a Deo revelatas, propter ejus auctoritatem; Finit. interim hic confu-
 „ tationis harum xxviii. Propositionum sit finis, in quo omnia Sacrosanctæ Ec-
 „ clesiæ Romanæ, quæ omnis Veritatis Columna, & Magistra est, judicio, cen-
 „ suræ, Fideique Censorum correctioni, omni, qua par est, reverentiâ, & hu-
 „ militate submitto „ est apud me unâ cum aliquot ejusdem familiaribus Concio-
 „ nibus ad Monachos habitis, ex dono D. Hippolyti Pugnetti Decani &c. Obiit
 Modestus extra Casenam in prædio Monasterii septem passuum millibus ab ea
 Urbe distante vulgo dicto, *La Bagnarola* anno 1698.

N

NICOLAUS DE ALBICIS nobili genere Florentiæ natus, no-
 stræ Congr. Monachus, ac S. Benedicti de Padolyrone alumnus
 an. 1443. die 30. Maii, & deinde Prior Cœnobii Ss. Pauli Ap.
 & Benigni Martyris de Capite Phari in Vrbe Genua an. 1471.
 demumque Abbas S. Angeli Cajetæ, scripsit simplici stylo,
 Latinaque lingua

Compendiariam Historiam ejusdem Monasterii S. Benigni ab
 anno 1101., quo ab Othone Abbate olim S. Victoris Massilien.

& postea Episcopo Genuensi erectum fuit, usque ad annum 1460., quo sub Pio
 II. Pont. Max. ad Congr. S. Justinæ, mox Casinensem, transiit; extat ms. in
 4. pagg. 40. in Tabulario prædicti Cœnobii, quam Auctor nobili viro Marco de
 * Doria. * Auria patritio Genuensi dedicavit, Epistolam nuncupatoriam sic exordiens.

„ In nomine Dñi nostri Jesu Christi, Amen: Animadvertens, Vir nobilis
 „ Marce de Auria animi vestri desiderium, quod circa hoc Monasterium Ss. Pauli
 „ Apost. & Benigni Martyris laudabiliter concepistis, prout insigni opere manifeste
 „ dare, Nosq; reciprocâ erga Vos amoris vice affecti &c. ex præfato Monast. 1471.
 „ X. Martii Nicolaus de Albicis de Florentia Monachor. minimus, „ Hist. vero sic
 „ „ Primo notandum est, quod anno Dñi 270. vel circa, sub Aureliano favissi-
 „ mo Imperatore Servus Dñi Sacerdos, & Christi Martyr Benignus &c.

Plac. Pucc. in Chron. Abb. Floren. pag. 54. in Bernardo Placentino Abbate
 xxxxi. anno 1460., qui etiam fuit Abbas S. Justinæ, meminit *Nicolai Albici*
 eodem anno ibidem Monachi. „ Spedì alla Corte Romana D. Nicolao Albi-
 „ zj suo Monaco per sollecitare la sentenza contro li Minoriti di S. Rocco di Ve-
 „ nezia, li quali pretendeano possedere il corpo di S. Luca, che verdidieramente
 „ era in Santa Giustina, e ne fece con pompa solenne la Translazione „ & iterum
 ibidem pag. 56. ubi asserit ad Hieronymum Alliotum Aretinum Abbat. * scri-
 * De quo sup. lit. H. pisse Nicolaum Epistolam Latina lingua, quæ in Archivo Aretino inter ceteras
 Doctorum Virorum Epistolas ad eundem Alliotum asservatur.

NICOLAUS VIGNALI à Bononia in S. Proculo ejusdem Urbis D. Bene-
 dicti Regulam professus est anno 1640. die 1. Nov., pervenitque usque ad De-
 canatus officium, quod apud nos est aliarum dignitatum veluti janua, nam haud
 multum provecta ætate anno 1667. die 25. Julii, vitæ 49. fatis concessit. At
 dum vixit vehementi studio flagavit rem Monasticam tum Cœnobii sui, tum
 aliorum in Urbe Bononiensi Monasteriorum pro viribus illustrandi, quod ut as-
 sequeretur, nec laboribus, nec vigiliis umquam pepercit, laborumq; ac vigila-
 rum fructum ingens, ac perutile Opus protulit, cui titulum dedit

Cronologia del Monasterio di S. Procolo di Bologna, è degli altri Monasterii Benedettini dell' istessa Città, con altre cose, che hanno connessione, e relazione col Monasterio di S. Procolo, è cogli altri Monasterii; sunt Tomi tres in fol. addito quarto pro Indice aliorum trium, qui mss. extant in Tabulario prædicti Monasterii, pluries ibidem à me visi; Primus tomus constat pag. integris 493. Secundus paginis 492. Tertius paginis 53. non enim est completus. Opus incipit ab anno Æræ Christianæ 270. & pervenit usque ad an. 1667. In quos Notitias omnes præteritarum rerum ad Monasterium illud pertinentium, nostrorum insuper Privilegiorum, ac Sententiarum favorabilium congeffit, lustratis summa diligentia Scripturis, Rationum Libris, aliisque mss. ejusdem Monasterii monumentis, ex quibus, quoad fieri potuit, ea omnia desumpsit, & in Opere ordinavit, quæ ad prosperum, ac expeditum ejusdem Coenobii regimen quomodolibet conferre possunt.

NICOLAVS DONATI à Camajori Lucensium oppido, apud S. Eugenium Urbis Senarum Monachus factus an. 1514. die 21. Martii, vir in bonis literis apprime versatus, scripsit Latino sermones Historias, quibus Asta Senensium, bellumque Hetruscum non minori veritate, quam diligentia narrantur; eas hisce titulis distinxit.

1. *Rerum à Senensibus gestarum* lib. 1. 2. *Belli Etrusci* inter Carolum V. Casarem, & Henricum II. Gallorum Regem libri duo.

De eo agunt Arn. Wion Lign. Vit. par. 1. l. 2. c. 75. pag. 443. ubi ejus libros mss. suo tempore extitisse testatur. Petr. Ric. Hist. Monast. Dial. 4. pag. 463. plurimum eum laudans an. 1575. adhuc superstitem „ il quale essendo molto esercitato nelle buone lettere, ha sino à hoggi fatti tre libri d' Historie latine &c. le quali à giudizio di chi ne fa ragionare, sono state da lui con non minor verità, che dottrina tessute, è con bell' ordine „ Gubr. Bucel. in Nucl. Hist. tom. 2. ubi tamen erratur in Chronologia, cum sub annum 1124. floruisse dicatur. Plac. Puc. in App. Hist. de Viris Illust. Abb. Floren. c. x. pag. 79. ubi eum vocat, Virum vitæ integerrimæ, ac Doctrinæ clarum. Ipse etiam Nicolaus circa an. 1591. instituit Societatem *Confratrum* Laicorum sub invocatione, & titulo Sacratissimi Corporis Christi prope Ecclesiam Sanctorum Salvatoris, & Cyrini Abbatie nostræ ad *Insulam* nuncupatam in ditione Senensi, & Diocesi tunc Volaterrana, nunc vero Collensi; non dum enim Collensis Civitas ab Episcopatu Volaterrano disjuncta, & in Episcopatum erecta fuerat, eamque Societatem Nicolaus optimis, ac piissimis *Capitalis*, seu Regulis instruxit, quas Episcopi Volaterrani, mox Collenses unanimiter approbarunt, ac mirifice commendarunt, utpote ad divini cultus augmentum, & animarum salutem collimantes. Extant illæ mss. & libello in 4. contentæ, in Ecclesia ejusdem Soc. cautè custoditæ; in cujus libelli fronte sic legitur.

Al nome del Onnipotente, sommo, & vero vivente Dio, & del Sig. nostro Salvatore Jesu Cristo, ad honore del quale questa Venerabile Fraternita, o vero Compagnia, è eretta, instituita, ordinata, & fatta primieramente dal Servo di Cristo Jesu D. Nicolò da Lucca, con licentia, e volontà del R. D. Agostino da Milano dignissimo Abbate di questa Venerabile Abbadia di S. Salvatore, & Cirino dell' Isola, & per l' autorità di esso Rmo P. Abbate confirmata sotto il titolo, & invocatione del Smo Sacramento, vero Corpo di Jesu Cristo nostro Salvatore benedetto, si scriveranno tutte le Ordinazioni, Regole, Forma, & Moda, che osservare, fare, è tenere devino tutti li Confrati, che in essa faranno scritti.

NICOLAVS MINI Abbatie Florentine Monachus, id est in ejus Coenobii familia

miliam pro tempore coopatus; cæterum cujus Monasterii Alumnus, seu, ut dicimus, *Professor* fuerit, mihi hætenus incompertum, scripsit Latino sermone

* De eo par.
1. lit. B.

Vitam Benedicti * *Bonsignorii* Florentini Abbatis S. Mariæ de Florentiâ, teste Plac. Puc. in Chron. ejusdem Abbatîæ pag. 87. quæ fuit Typis tradita Florentiæ, an. 1586, in 8. apud Georgium Marefcottum in principio Operum ipsius Bonsignorii, estque pag. 14.

* Carolus
Kopce Senator,
& Castellanus
Troensis. (Tro-
cki)

NICOLAUS RICCIOLI, & Asmundo natione Siculus Patria Catanensis, S. Nicolai de Arenis ibidem asceta, ubi Monasticam professionem solemniter auspicatus est anno 1561. die 1. Nov. Vir fuit Scolaſticis disciplinis apprime excultus, quas non solum Monachis tradidit, sed etiam in Catanensi Gymnasio, Doctoris laurea insignitus, publice docuit. At cum Poloniæ * Palatinus à Congrag. Nostra Monachos aliquot efflagitasset, ut eorum operâ, ac exemplo novam Congregationem Benedictinam, quæ *Castro Casinensis* vocanda erat, in Lithuania erigeret, Nicolaus à Casinensi monte, ubi tunc degebat, Superiorum nostrorum permissu, una cum aliis Monachis, quorum ipse erat veluti Dux, & Antesignanus, illuc strenue perrexit, ac præter Castro-Casinense, novellæ Congr. caput, Monasterium etiam S. Crucis excitavit, impensas omnes pro hoc subministrante Casimiro Radzovio Principe, ac Duce in Olika Procancellario, & Campi-ductore Lithuania, quæ & alia Monasteria Nicolaus ad exactam, arctamque Benedictinæ Regulæ observationem ordinavit; Quamobrem à Clemente X. Pont. Max. annum agens ætatis 36. *Inſtitutor*, & *Abbas Perpetuus* Cœnobii Castro-Casinensis renunciatus fuit. Anno vero 1679. à Lithuania rediit, Siciliam revisit, sibi quidem reliquum vitæ, ubi Monasticæ Religionis initium hauserat, conficiendi, sed Monachorum Castro-Casinensium iteratis precibus in Lithuaniam revocatus, ibidem anno 1693. ex hac vita migravit, magno eorundem Monachorum, bonorumque omnium, qui eum noverant, mærore. Ut autem Sacra Doctrina æque, ac zelo Catholicæ fidei pollebat, non ei fatis fuit voce, & prædicatione plures Heterodoxos, ac Schismaticos ad Romanæ Ecclesiæ gremium reducere, nisi etiam pertinacium errores validis scriptis confutaret, composito volumine sequentis tituli.

1 *Præcipuæ Hæreticorum Fallaciæ* cum suis perspicacibus responsionibus; quod Opus, cum Catanam rediisset, typis Siculis consignare, ac publici juris facere statuerat, sed revertere coactus, unaque secum Opus suum in Lithuaniam reportans, ibidem, insequuta morte, illud ms. reliquit. Redegit quoque in compendium brevissimum, Regulam S. P. Benedicti, eam in unicum folium expansum coarctans, ut primo veluti intuitu tota oculis conspiceretur, ac facilius memoria retineretur; titulo apposito

2 *Summa Monasticæ disciplinæ* ex Regula S. P. Patris Benedicti; Quæ ms. æque, ac impressa plurium Monachorum manibus teritur, ejusque aliquot exemplaria in Catanensi Monasterio asservantur, teste Bartholomæo de Alexandro à Paterione, in Chronico ms. Monasterii Catanensis, ubi de eo agit. In Reg. ms. pag. 209 sic de eo; *Abbas in Lithuania, ubi quatuor Monasteria edificavit, & Castro-Casini nomen imposuit.*

NICOLAUS à SALODIO Monachus Cœnobii S. Benedicti de Padolyrore in agro Mantuano, ab Arn. Wione Lign. Vir. l. 2. cap. 78. 464. refertur, una cum Columbano à Brixia, tamquam Auctor

Carminum, & *Elogiorum*, quæ tam Græca, & Hæbraica, quam Latina, Italica, & Hispanica lingua composita, affixa sunt tumulo Theophili Folengii, alias Merlini Coccai apud Campestium, ex quo illa idem Arn. exscripsit, quorum aliqua Nos quoque, ex eodẽ Arn. in præmemorato Theophilo referemus. Vocat autem Arn.

Ann. Nicolaum, & Columbanum prædictos *Poetas sui temporis non contemnendos*

NICOLAUS MARIA DE TEDESCHIS Catanæ in Sicilia nobili genere ortus est anno 1672. ex ea nimirum familia, ad quam genus suum referre asserunt Abbatem illum celeberrimum S. Mariæ de Maniace, mox Archiepiscopum Panormitanum S. R. E. Cardinalem Nicolzum de Tedeschis Ord. quidem nostri Monachum, sed haud nostræ Congreg., quamvis Congr. nostræ tempore flourit, quod ex eodem omnino stemmate, ex sigillo, imagine ejusdem Cardinalis, quam Catanen. Tedeschi hodieque apud se retinent, satis probatum videtur, licet aliqui aliter existiment. * Noster autem Nicolaus Maria adhuc adulescens Hierosolymitanis Equitibus, nunc Melitenis, adscriptus, Monastici instituti desiderio, inivis licet Parentibus sub D. Benedicti vexillo Deo militare decrevit, in Monasterio S. Nicolai de Arenis, an. 1686. die 8. Oct. Ibi humaniores literas, ac severiores disciplinas, Theologiam præsertim Positivam, ut dicunt, æque, ac Dogmaticam, D. Felice * Roma præceptore, egregie didicit; itaque admodum juvenis vigesimo nempe ætatis anno Philosophiam ex D. Anselmi doctrina in Patria docuit, Catanensis Universitatis Theologica laurea donatus; an. verò 24. Conciones sacras publice habuit; Romæ deinde in nostro D. Anselmi Collegio opera ejusdem D. Felicis Roma, qui totius Congr. negotia tunc procurabat, scholasticam, ac dogmaticam Theologiam magno discipulorum profectu, nec minori nominis celebritate plures annos tradidit; Quamobrem Clemens XI. Pont. Max. ejus doctrinæ, ac probitatis accepta fama, eum inter sacri Indicis Consultores, sanctæque Romanæ, ac Universalis Inquisitionis Qualificatores admisit, nec multo post ad Liparitanum Episcopatum evexit, anno 1710., cum jam a nostra Congr. Prior electus fuisset, & brevi admodum Abbas eligendus foret. Sed parvo sane tempore apud Liparam mansit, gravibus enim Ecclesiæ suæ exigentibus causis, Romam paulo post rediit, ubi prælaudatus Pontifex sacrar. Congregationum Rituum, & Examinis Episcoporum *Secretarium*, sanctæque Inquisitionis *Consultorem*, ac eorumdem Episcoporum *Examinatorem* illum constituit, quibus provinciis omnium Ordinum plausu strenuè satisfacit; nec dubium est, imò pluribus in Romanâ aulâ notissimum statuisse Pontificem, amplissimâ illum S. R. E. Cardinalis dignitate insignire, nisi ejusdem Pontificis insperata mors maximum hunc honorem Nicolao eripuisset; Post cujus decessum Nicolaus Episcopatu Liparitano dimisso, & ab Innocentio XII. Archiepiscopus Apamienis declaratus, prædictis in Vrbe muneribus obeundis strenue incumbit. Cæterum cum Romæ *Lector* existeret in publicam lucem sequentes libros emisit, his titulis prænotatos.

* Mong. Bibl. Sic. p. 2.

* De eo sup. 1. par. lit. F.

1 *Schola D. Anselmi Doctrina* ad Logicam, Phisicam, Metaphisicam, Ethicam, Theologiam Scholasticam, & Dogmaticam accommodata, mille, & octoginta Thesibus ad mentem D. Anselmi Ordinis S. Benedicti Abbatis Beccensis, & Archiepiscopi Cantuariensis. Romæ apud Josephum de Martiis, Typis Joannis Francisci Chracas anno 1705. in 4.

2 *Sacra Doctrina Synopsis*, in quâ universa Theologia tum Scholastica, tum Dogmatica, ad sacræ Scripturæ Auctoritatem, Pontificum sanctiones, Decreta Conciliorum, præcipuè verò D. Anselmi Ord. S. Benedicti Abbatis Beccensis, & Archiepiscopi Cantuariensis collimata, proponitur; Nec non ex Ecclesiastica historia selectæ Controversiæ ad illam spectantes, juxta veterum Scriptorum fidem, Chronologiæ rationem, & criticæ scientiæ leges excitantur, & dirimuntur. Romæ an. 1708. in 4. typis Nicolai de Martiis.

Jam verò Episcopus, & Romæ degens, scripsit Italice, suppresso tamen proprio nomine, & veluti ex persona domestici alicujus, & familiaris sui, libellum pagg. 99. tali donatum titulo

- 3 *Disefa della Verità a favore di Monsig. Nicolò Maria Tedeschi Vescovo di Lipari, e della libertà, ed esenzione della sua Chiesa, contro le calunnie, e gli errori dell' Autore d' una Scrittura Spagnuola intitolata Propugnaculo della Real Jurisdicion &c. Romæ in fol. per Lucam Antonium Chracas; quamquam ejus nomen, & locus impressionis omittatur: dividitur in tres partes, in quarum tertia diffuse exponitur origo, & progressus Episcopatus Liparitani anterior ipsis Nortmannis, qui Siciliam ab Agarenorum tyrannide subtraxere. Item*
- 4 *Istoria della pretesa Monarchia di Sicilia divisa in due parti dal Pontificato di Urbano II. sino a quello di N. S. Papa Clemente XI. parte prima &c. Si aggiungono tre Indici, il primo de' capi (sunt num 35.) il secondo Cronologico de' documenti. Il terzo delle materie. In Roma l'anno 1715. in fol. pagg. 446. quod opus prius Latine composuerat; sed jussu prælaudati Pontificis in Italicum sermonem versum, typis tradidit.*
- De Nicolao Maria multis, magnâque cum laude agit Ant. Mong. Bibliot. Sicul. parte 2. pag. 93. Item Auctores Ephemeridum Literator, Italic. Venetiis impress. anno 1713. tom. 12. art. 16. pag. 49. In nostris Regestis scribitur pag. 245. in margine de eo, *Lector Sac. Theolog. Romæ, Prior, Episcopus Liparit. à Clem. XI. Secretar. Sacr. Rituum, Consultor Indicis, & Qualificator S. Officii: & nunc etiam ejusdem S. Officii Consultor &c. ut supr. dictum est. Ignatius Hyacinthus Amat de Graveson Ord. Prædicat. Histor. Ecclesiasticæ tom. 4. parte prima Colloq. 2. pag. 107. circa finem „ Hic breviter tantum annotabo, paucis ab hinc annis gravem de hoc Urbani II. privilegio (Monarchiæ nempe Siculæ) exarsisse contentionem, & hinc inde „ hoc de argumento libros fuisse conscriptos, quos inter, potissimum a Viris „ eruditis commendatur liber Italice idiomate editus, cui titulus est, *Istoria della pretesa Monarchia di Sicilia, Romæ anno 1715.**

DERISIUS PIERIVS natione Græcus, ex insula, & Vrbe Chio, * nobilibus, & Catholicis parentibus natus, adolescens Romam in Græcorum Collegium missus, ibidem Latinas, Græcæque literas apprime didicit, ita ut deinde aliorum Juvenum in utraque lingua Præceptor constitueretur; Mutato postea Ritu ex Pontificia dispensatione, Francisci Cardinalis Barberini opera, apud Casinum inter Monachos admissus est anno 1671. die 21. Novembris, ubi humaniores literas sacrarum

* Scio.

præsidio fulciens, dignum se præstitit, quem aliquot post annos Sacra Congregatio de Propaganda Fide *Visitatorem* Apostolicum in Tusciæ primum, maritimas oras, deinde in Corsicam Insulam miserit, ut Græcos illos, qui ex Peloponensi tractu, olim Laconia, nunc *Braccia di Maina*, ab Italis dicto, Turcarum Tyrannidem declinantes, eò aufugerant, ad Catholicæ Ecclesiæ gremium (erant quippe fere omnes Schismatici) reducendos curaret; Quod quidem magnis exantlatis laboribus, ac periculis, Deo favente, feliciter assequutus est Oderisius; demum cum ejus Gentis Græcus Episcopus, Paomiæ in eadem insula Corsica fatis concessisset, Oderisius ab Innocentio XI. Pontifice maximo Vicarii Apostolici autoritate insignitus, eidem Gentis præfectus fuit anno 1685. quo munere satis laudabiliter plures annos perfunctus, tandem se iterum Casinum recepit, Deo, ac sibi unice vacaturus, erat enim vir admodum pius; ibique anno 1704. diem suum obiit haud multum proventa ætate. Eum ego Casini e Romano Tyrocinio illuc missus aliquot annis vidi, ab eoque primæ Græcæ linguæ elementa percepi; scripsit *Summam Conciliorum*. & 2. *Elegiorum Sacrorum* librum eruditum, variisque ingenii acuminibus undique conspersum; quæ opera morte præventus, publici juris, uti destinaverat, facere non potuit; Asservantur Casini mss. in Bibliotheca.

ODOARDVS BISSONI patria Vicentinus, in S. Joanne Evangelista Urbis Parmæ in Monachum attonsus est, anno 1682. die 8. Decembris; Vir Latina, Græca, Gallica, aliisque linguis doctus, ac multiplici eruditione, variisque Scientiis ornatus, haud vulgares in re literaria progressus fecit, majores nihilominus factururus, si optimis studiis, quibus sese devoverat, prævalitudine impensius operam dare potuisset. Ingenii certe sui dotes, ac vim, præcipue in arte oratoria pluribus Concionibus, tum *Adventualibus*, tum *Pægyricis*, quas Mutinæ, Genuæ, alibique magno semper Auditorum plausu, habuit, luculentissime patefecit. Illarum postrema ea fuit, qua Genuæ in Ecclesia Monialium D. Marthæ, quò Parmâ ad id muneris accitus fuerat, ejusdem Sanctæ laudes adeò concinne, eruditè, ac appositè recitavit, ut Auditores omnes in admirationem adduceret, totamque Urbem nomini sui fama repletet; Sed paulo post lethali Hæmorroide invasus in Monasterio S. Cathariæ, pie, ac religiose vitam relinquere coactus fuit anno 1717. die 13. Augusti, ætatis suæ anno 52. omnium mæore, ac lachrimis comitatus. Ejus lucubrationes quas quidem scire potui, hæc sunt

Orazione detta nella Chiesa di S. Gio: Vangelista di Parma de Monaci Casinensi, nelle solenni Essequie fatte al Revmo P. Abbate D. Vitale Terrarof-

sa di Parma, già pubblico Lettore nell' Università di Bologna, e di Padova, dedicata al Revmo P. D. Giuseppe Maria de Conti Barbieri di Vicenza Abbate di S. Maria di Praglia. In Parma presso Alberto Pazzoni, e Paolo Monti 1690. in 4. est plurimum erudita. Eam refert Jo: Cinell. Bibl. Vol. pluteo xi. pag. 134. licet suppresso Odoardi nomine in lucem prodierit, item scripsit, recitavitque

2 *Orationem funebrem* in obitu Revmi Patris D. Angeli Mariae Arcioni Parmensis Aobatis S. Sixti. Placentiae anno 1688.

3 *Orationem funebrem* in obitu Marchionis Lelii Boscoli Serenissimi Parmae Ducis a secretis Status.

Ceperat etiam scribere hortatu Antonii Magliabechii Elogia historica Litteratorum sui temporis, sed crebrescentibus morbis, aliisque occupationibus prohibitus, medio in cursu subsistere adactus fuit; Ejus leguntur aliquot Italicae Epistolae valde doctae, ac eruditae ad Equitem Prosperum Mandosium Romanae Bibl. auctorem vol. 4. 5., & 6. Epistolarum Variorum ad eundem Mandosium.

* Tos.

ODOARDUS DE TONSIS * patria item Vicentinus Monasterii SS. Felicis, & Fortunati, quod prope Vicentiam situm est, alumnus effectus anno 1626. die 6. Januarii, deinde ejusdem, aliorumque Coenobiorum Abbas; Vir fuit in Astronomia, Geometria, Arithmetica, aliisque Mathematicis disciplinis plurimum versatus, ac celebris, de quibus quamplurima reliquit mss. quorum tamen major, ac potior pars ablata post ejus obitum fuit, illa vero, quae plagiarii effugerunt manus, vel quibus illae pepercerunt, extant nunc in Bibliotheca ejusdem Monasterii in hos libros distributa.

1 *Astronomicorum* l. 1. in 4.

2 *Scriptura Mathematica* tom. 1. in 4.

3 *Opus Arithmeticum, & Geometricum* tom. 1. in 4.

4 *Dialogo della Laguna di Venezia* con lettere diverse sopra l'istessa materia.

De eo in nostris Regestis mss. pag. 172. à tergo, ubi in margine sic; *Abbas Mathesis Professor,*

P

AVLUS ANDREAS GVALTERIVS à * Catacio ulterioris Calabriae Vrbe, in Casinensi Coenobio Monasticum institutum suscepit, anno 1650. die 13. Nov. & cum prompto admodum, faciliq̃ esset ingenio, in liberalibus Artibus, & praesertim Mathematicis disciplinis plurimum profecit, ut ostendunt plures Tractatus Mathematici, quos scripsit, hodieque extant mss. in Casinensi Bibliot. quorum unus Italice hunc titulum praefert

* Catanzaro in Calabria

1 *Delle Progressioni Geometriche*, & uſo mirabile di esse ne

Problemi concernenti il guadagno, che divien capitale; dedicato al Sig. Consigliero D. Trajano Miroballo Mathematico. Alter Latine sic praenotatur.

2 *De Formatione Idearum*, quibus Trigonometria rectilinea Triangula resoluit. Protheoria, D. Josepho Majorana Cathedralis Ecclesiae Aversanae Canonico dicatus.

PAVLVS AVGVSTINVS De FERRARIIS honesta admodum familiae Genuae natus, Monasterii S. Benigni in eadem Vrbe primum, deinde, obtenta translatione, Casinensis Archisterii alumnus evasit anno 1649. die 22. Octob. ut autem erat optimis studiis deditus, & religiosis moribus ornatus, per omnium inferiorum munerum gradus, in quibus integritatis, prudentiae, ac industrie laudem est consequutus, ad Abbatis dignitatem pervenit, qua cum in patria fungeretur, morte praecipuus, ad immortalitatem transiit; Florenti adhuc aetate, imprimendam curavit.

Sini Patriarchae Benedicti Regulam, ex vetustissimis membranis Sac. Monasterii Casinensis, summa fide, ac diligentia exemplatam, cui varias Lectiones, & Notas addidit ipsemet Paulus Augustinus. Neapoli typis Novelli de Bonis au. 1659. Opus sine perutile, ac valde eruditum, sed quod Paulus Augustinus magna ex parte desumpsit ex Collectionibus Angeli * de Nuce, qui Notas eruditissimas in Vitam ejusdem Sini Protoparentis, & in Chronicon Casin. concinnavit; quod quidem Paulus ipse Augustinus conceptis verbis ostendit in fine sua praefationis; „ Sed quoniam (inquens) ingenium est fateri per quos profeceris, illud vos tandem latere non patiar, me non pauca, quae in Notas congeſsi ex Adversariis excerptisse Rm̃i Patris D. Angeli a Neapoli Abbatis hujus Sacri Casin. Monasterii, cui à secretis afflito. „

* De quo supra p. 1. lit. A.

Ejus cum laude meminerunt Aug. Oldoin. Soc. J. in Athenæo Ligustico pag. 453. his verbis „ Paulus Augustinus de Ferrariis Genuensis patria, professione Monachus Casinensis, Antiquitatis peruestigator studiosissimus, quem siue miram ejus vitae innocentiam, siue religiosae perfectionis flagrantissimum studium quisque attente perpendat, Virum plane admirabilem praedicabit &c. „ citatque Raphaelem Sopranum de eo loquentem. Nicolaus Toppius in Bibl. Neapolit. pag. 232. ubi eum in Neapolitano Regno natum vult, quamvis Genua oriundum. Jul. Ambr. Lucenti in Ital. Sac. restricta, aucta &c. pag. 1059. Bernard. Pez Epistola X. Apologetica pag. 250. ubi eum Augustinum tantum de Ferrariis, omisso Paulo, nominat.

PAVLVS BACCIVS ab Vrbe professus nostrum institutum Romae in Monasterio D. Pauli anno 1605. die 6. Nov. in Regest. ms. pag. 55. aliqua dicitur scripsisse. Sed quae, non indicantur.

PAULVS BAPTISTA item Genuæ nobili genere Vsfodemare prodiit, & in Cœnobio S. Catharinæ ejusdem Urbis Monasticam vitam auspicatus est anno 1636. die 3. Maii. Scholasticis, sacrisque literis imbutus, in patriâ Theologus Collegialis, Conciones sacras pluribus in locis magna populorum utilitate, nec minori plausu frequenter habuit; Gallici item sermonis peritissimus, ex eo ad animarum salutem, divinæque gloriæ incrementum in Italicam linguam transtulit, sermones S. Francisci de Sales, eosque sub hoc titulo typis excusos, evulgavit.

I Veri Trattenimenti, o Discorsi Spirituali di Monsig. Francesco di Sales Vescovo, e Principe di Geneva, anno 1652., & iterum anno 1701. Venetiis per Jo. Baptistam Indrich. „ Alia prælo parabat, sed morte præventus perficere minime potuit, asservantur autem apud suos in Cœnobio Genuensi. „ Ita Augustinus Oldoinus in Athenæo Ligust. pag. 453. ex Raphaele Soprano.

Ipse Paulus Baptista in præf. prænarrati Operis promittebat, se quamprimum in lucem editurum alia ejusdem Sancti Opuscula à se pariter in Italicum idioma translata, nempe 1. *Le lettere Spirituali*. 2. *Le Sagre Reliquie*. 3. *Lo Stendardo della Croce*; cum epitome Vitæ ipsius S. Francisci; & alia omnia ejusdem Sancti Opera in eandem linguam se translaturum si diutius vixisset. In Regest. ms. pag. 275. à tergo, dicitur in margine; *Concionator optimus*.

PAULUS BELGA Brugenſis cognomine Malassus honestis ortus Parentibus, fere ab incunabilis meliorum literarum studiis addictus, Monasticum institutum in Belgio primum, deinde ad nostram Congr. transiens, in Monasterio S. Justinæ Patavinæ professus est an. 1582. die 27. Nov. Prospero quidem eventu, nam, ut de eo scribitur in libro Defunctorum, qui extat in Archivo ejusdem S. Justinæ sign. num. 486. in fol. „ Ad idem Monasterium divinitus „ fuit vocatus, ibiq; adeo laudabiliter vixit, ut pietatis, modestiæ, continen- „ tiæ, charitatis, ac incredibilis patientiæ egregia semper exempla omnibus præ- „ buerit; Quas animi virtutes eo pulchriores reddebat, quo eas ingenii acumen, „ memoriæ felicitas, liberalium disciplinarum peritia, linguarumque diversitas „ plurimum adornabant, Sciebat enim optime non solum Græcè, & Latine sed „ etiam Hebraicè, Gallicè, Germanicè, & Hispanice constanter, ac perpolite „ loqui. Artem Oratoriam excellenter callebat: Poesim autem cum Græcam, „ tum Latinam celebri cum fama tractabat, quem admodum ejus

„ *Ingeniosissima Carmina* adhuc testantur, & alia ejus Opera, quæ extant „ mss. satis ostendunt, quibus laudibus dignus sit. Obdormivit autem io Domi- „ no an. 1598. Kalendis Januarii „ hæc ibi, sed quo nam in loco asserventur præ- „ dicta hujus tam egregii Viri Opera, modo in S. Iustina prorsus nescitur, nisi for- „ te injuria temporum interciderint. Ejus tamen legitur Carmen in Aniciam fa- „ miliam præfixum Ligno Vitæ Arnoldi Wionis, quod incipit.

Telluris medium late complexa virebat

Arbor, & ingentes tollebat ad æthera ramos,

Hæc rutilis diffusa comis, diffusa venustis

Fructibus &c.

Monreale.

PAULUS cognomine CATANIA natione Siculus è Monte * Regali, Monasterii S. Mariæ in eadem Civitate alumnus adscriptus fuit anno 1610. die 21. Julii; ibidemque scholasticis, humanisque literis excultus, Conciones sacras aliquandiu habuit, vindicandisque ab interitu Cœnobii sui memoriis impigre laboravit. Nec interim Siculas Musas, morales tamen, præterit, imo impensam iisdem, nec improspèram navavit operam, pluribus, iisque bonæ notæ, cætionibus patria lingua compositis; Honorum autem gradus, quos

quos nostra Congregatio virtute præditi, ac morum integritate conspicuis impartiri solet, directo tramite ascendit omnes, Decani videlicet, Prioris, Abbatis denique (*Titularis tamen*) S. Petri de Massa; Scriptioni itaque, ac pietati tempus omne vitæ cum impendisset, feliciter tandem obiit Panormi in Coenobio S. Petri de Eremitis, quod hospitium est Monachorum Montis Regalis an. 1670. his relictis studiorum suorum fructibus nempe.

1 *Canzoni Morali*, tom. 9. In 16. præter duos postremos, qui sunt in 8. quorum 1. impressus fuit Panormi an. 1660. apud Andream Colicchiam. 2. ibidem eodem an. apud Josephum Bisagnum. 3. ibidem eodem an. apud Colicchiam. 5. ibidem an. 1661. apud eundem Colicchiam. 5. ibidem an. 1662. apud eundem. 6. ibidem eodem an. apud eundem. 7. ibidem anno 1663. apud eundem. 8. qui sic prænotatur *Tavola Alfabetica* di tutti li Motti cavati dalli Libri di Canzoni coll' aggiunta di trecento altre Poste, impressus est ibidem an. eodem 1663. apud eundem Colicchiam, in 8. 9. qui sic inscribitur, *Teatro*, ove si rappresentano le miserie humane, e le mentite apparenze di questo fallace mondo in Canzoni Siciliane in sesta Rima, impressus est ibidem an. 1665. apud eundem Colicchiam in 8. Caterum septem priores tomi ita dispositi sunt, ut unaquæque Cantio habeat pro themate adagium aliquod Siculum; item scripsit Italicè

2 *La Cronica della Chiesa di Monreale*, e suo Real Monasterio; quod Chronicum ms. asservatur in prædicto Monasterio in plures libros distributum; allegaturque sæpius ipse ejusdem verbis a Petro Antonio Tornamira variis in locis suorum Operum; præcipue in *Origine, e progresso della Congregatione Cassinese*, impresso Panormi an. 1675. habebat quoque editioni paratas

3 *Conciones Sacras* Italica lingua compositas, quæ tamen in lucem non prodierunt. Eum laudant Jo: Evangelista à Panormo in *Anagrammate* pag. 158. & Ant. Mong. *Bibliothecæ Siciliae* par. 2. pag. 121.

PAULUS GRAVINA etiam ipse natione Siculus, Patria Catanensis, nobili genere ortus, Monasticam professionem emisit apud S. Nicolaum de Arenis in eadem sua Patria anno 1579. die 10. Februarii. Hic novo, inusitatoque argumento Sacram Theologiam poeticis floribus exornandam suscepit, *Summam Theologicam*, & *Primam Secundam* D. Thomæ Aquinatis Hetrusco carmine tertio Rhythmo decantans, quod quidem quanti laboris, ac vigiliarum plenum opus fuerit, nemo non intelligit: Huic simile postea breviori libello, diversoque carminis genere satis feliciter præstitit *Franciscus Lemene*, egregiam proinde laudem ab omnibus consequutus. At noster Paulus Abbatis dignitatem, qua insignitus Catanense Monasterium administravit, sponte dimisit, quo privatus, Deo, ac sibi tranquillius viveret, ac tandem an. 1626. Catanae mortales exuvias deposuit, in Cælum, uti sperandum est, migraturus, Operibus quæ composuit, hisce titulis apposis.

1 *Prima parte della Somma di S. Tomaso d' Aquino* Dottore Angelico dell' Ordine de Predicatori, ridotta in Somma in lingua Toscana, in terza Rima, divisa in tre parti principali, & otto Canti à beneficio di Santa Chiesa, e de fedeli studiosi l' anno 1595. All' Illmo, e Revmo Signore il Sig. Cardinale Alessandrino; Cui valde eruditam, gravemque Epistolam nuncupatoriam scribit, ex Monasterio S. Benedicti in Agro Mantuano die 15. maji an. 1595. Quibus adduntur duæ Canções Italicæ, tertio Rhythmo.

2 *La Prima seconda di S. Tomaso d' Aquino* ridotta in Somma in Rima sciolta Toscana in Dialogo sotto il nome di Paolo, è Tomaso, divisa in sette Canti ad honor di Dio, ed honesto esercizio de' fedeli Cristiani.

Item scripsit Latine, nec inveniunt ad calcem *Primæ Secundæ* brevem,

3. *Tractatum de Viro bono*, complectentem quæ ad viri boni complementum necessario spectant, in cujus fine sic legitur, *Compilatus Casini, cum ibidem Studiis vacaremus, anno à partu Virginis 1589.*

Hæc omnia manu exarata in fol. asservantur Bononiæ in Bibliotheca Monasterii S. Proculi à me visa an. 1709. dum Ticino Romam regrederer.

Fuit alius Paulus Gravina pariter Siculus, ejusdemque Catanensis Monasterii alumnus, sed nostro Paulo senior, & fortasse ejus Patrus, qui Monasticam regulam professus est an. 1557. die 22. Februarii, fuitque Romæ D. Pauli Prior anno 1575. ac deinde Abbas Castrovillarum in Calabria, qui à Gregorio XIII. electus fuit Præsident, ac Reformator Monachorum S. Basilii in eadem Calabria, & Sicilia; quique postea Monasterium Catanense administravit ab an. 1581. usque ad annum 1585. obiitque an. 1592. ut narrat Bartholomæus de Alexandro *

*De eo supra
lit. B.

à Paternione in Chron. Monasterii Catanensis; de quo Petrus Ricor. Hist. Monasticæ dial. 4. pag. 466. hæc habet „ Paolo della nobil famiglia di Gravina di Catania Città famosissima della Sicilia, è costui hoggi Priore * del nostro S. Paolo di Roma, persona molto esercitata nella Teologia, & altre scienze; & anco è molto grazioso, & humano, è non vale poco ne maneggi delle cose, & è buon Musico „; quod ideo commemorare voluimus, ne quis majorem hunc Paulum cum juniore nostro confundat.

*Anno 1575.

PAVLVS ISVARDVS Ferrariæ natus, D. Benedicti in eadem Vrbe catui admuneratus est an. 1569. die 29. Junii, ac deinde ejusdem Ferrariensis Monasterii Abbas, sacra Poesi, ac Musica facultate floruit an. 1578. quo in lucem emisit sequentium titulorum lucubrationes.

1. *Altus, Passiones, Lamentationes, Benedictus, Miserere*, multa que alia devotissima Cantica ad Officium Hebdomadæ Sanctæ pertinentia, nunc recens collecta, emendata, & Typis tradita Venetiis apud Hieronymum Scottum an. 1565. in 4. item

2. *Psalmi per totum annum, Ad Vesperas canendi cum tribus Magnificat*, quorum unum tum pari, tum plena voce uti libet, cani potest, quatuor vocem. Venetiis an. 1578. in 4. & iterum Mediolani an. 1590. in 4.

3. *Hymni plures* diverso carminis genere, de Sanctis Apostolis Petro, & Paulo, qui concessione Capituli Generalis decantabantur in eorum solemnitatibus in Monasterio Sancti Benedicti de Mantua, ubi etiam mss. asservantur, teste Arn. Wion. Lign. vit. lib. 2.

PAVLVS RACCHI Ravennæ ortus inter S. Vitalis, (quod celebre ibidem Cœnobium est) sodales cooptatus fuit, anno 1639. die 1. Aprilis, & postea Abbas *Titularis* creatus, eminuit Mathesis, Astronomiæ, & Astrologiæ, eruditione minime vulgari, ac instrumentorum, quibus eorundem facultatum Professores utuntur, singulari artificio; qui cum vitam, usque ad an. 1671. inter nobiliora studia produxisset, eam ex caduca in immortalem commutavit, ætatis suæ an. 67. relictis pluribus.

Tractatibus Astrologicis Italico idiomate compositis, qui manu ipsius Auctoris exarati, Ravennæ in prælaudato Monasterio asservantur,

De eo Seraph. Pasol. de Vir. Illustribus Raven. l. 3. cap. 2. pag. 61. In Regeſto ms. pag. 190. à tergo, ubi in margine *Optimus Astrologus.*

PAVLVS RIVEGLIA Patria Neapolitanus, ex Hispania tamen oriundus, in Monasterio S. Laurentii de Aversa Monachum professus est an. 1646. die 21. Martii. Qui cum à prima juventutē humanis, divinisque literis plurimam

ope-

operam dedisset, Concionator, ac Poeta suo tempore celebris evasit; ac Parmæ, ubi aliquandiū moratus est, haud exiguam laudem obtinuit ab Oratoribus fere extemporaneis, quas in funere Ser. Ducissæ, coram Parmensibus Principibus, habuit. In nostra vero Congregatione Decani primum munere, ac deinde Prioris *Titulo* decoratus fuit: Obiit Mediolani in Sancto Simpliciano; postque obitum Scriptorum ejus fragmenta à diligenti viro accurate collecta in lucem sub hac epigraphe emissa sunt

1. *Trattamenti Accademici*, è Poësie postume del P. D. Paulo Riveglia, raccolte da Mario Angelo Dori; In Pavia 1576. per Carlo Francesco Magri Stampator della Città. 2. *Conciones vero Sacræ* mss. in Parmensi Cœnobio remanserunt. In regesto pag. 280. in margine; *Prædicator egregius*.

PETRVS ALOYSIVS à Turre Patria Genuensis, Florentiæ apud S. Mariæ insignis Cœnobium vota sua secundum D. Benedicti instituta Domino nuncupavit an. 1706. die 26. Junii; ibidemque optimis studiis Valsechio, & Quirino Magistris eruditus, adeo profecit, ut admodum brevi Philosophiæ, ac Theologiæ Præceptor sit constitutus: docuit eas facultates Cesenæ, Parmæ, Mantuæ in nostris Monasteriis cum ingenii, ac doctrinæ fama; Postremo an. 1723. Romam accersitus, in nostro D. Anselmi Collegio Sacros Canones est interpretatus, spem haud dubiam omnibus ingerens, non solum in Scholasticis disciplinis, verum etiam in quolibet alio eruditionis genere uberes sapientiæ fructus se prolaturum, præsertim cum ferme adolescens ediderit Italicè.

Vita di S. Colombano scritta per li divoti del medesimo Santo &c. In Modona per Bartolomeo Solani Stampator Ducale 1711. in 12. pagg. 172. una cum præfatione, quam satis prolixam, uti res exigebat, eidem Vitæ præmisit, in qua ferio, & erudite plura Chronologica dubia, & difficultates minime leves, quæ in eadem D. Columbani Vita à Jona olim conscripta, passim occurrunt, præcipue circa ejus in Galliam itionem, tempore *Sigeberti Regis* anno 574. duplicèque ejusdem in Italiam adventum, facillime eodantur, & explanantur, longe utique aliter quam Mabillonius, & Pagius easdem explicant, qui duobus lonæ attributis, & correctis parachronismis, omnia facile componi posse arbitrantur, quod tamen negat Turrius, qui proinde lonæ fidem circa res à D. Columbano in Gallia, & Germania gestas integram asserens, in eo tantum Jonam errasse autumat, quod duo S. Columbani in Italiam itinera, unum nempe D. Gregorii M. alterum Bonifacii IV. tempore, utpote res Italicas parum edoctus, prorsus ignoraverit; quo animadverso, difficultates omnes, omnesque contradictiones statim tolli demonstrat. Hæc D. Columbani Vita iterum fuit impressa Mediolani an. 1728. in Regia Curia per Josephum Richinum Malatestam. opera cujusdam personæ Sancto Mauro devotæ. Anno 1725. unus fuit ex Theologis Concilii Romani, & anno sequenti in Comitibus majoribus Mantuæ celebratis creatus est *Comprocurator*, qui gradus elapso congruo tempore Prioratum desinit; quamobrem an. 1728. electus fuit Prior Sancti Pauli de Vrbe.

PETRVS ANTONIVS TORNAMIRA, & GOTHO natione Siculus, Patria Alcamensis, nobilique familia ortus, sed à diuturno incolatu, & monastica professione, quam in Monasterio S. Martini de Scalis an. 1641. die 27. Decembris inivit, Panormitanus dictus, natus est an. 1618. die 7. Feb. A puero scientiis humanis, præcipue Jurisprudentiæ strenuam operam dedit, & admodum Juvenis l. V. lauream consequutus est, an. vero ætatis xxi. Index *Primarum Appellationum* pro Panormitana Vrbe in Regia Curia constitutus fuit,

fuit, quo tempore Sæculo valedicens, Monasticæ disciplinæ palestram ingressus, sacrarum literarum studiis, ac regularium virtutum exercitationi se penitus devovit; Morum igitur innocentia, ac doctrinæ fama conspicuus à Jacobo de Palaf. x Archiepisc. Panorm. Censor, seu, ut dicimus, *Examin. Synod.* à Fidei Inquisitoribus *Sancti Officii Consultor*, à Senatu denique Panormitano, pro Ecclesiastico Ordine, Deputatus, fuit electus, quæ videlicet munia, quanti ab omnibus fieret, quantaque veneratione apud omnes frueretur, satis ostendunt. Hæc extra; intra vero Monasterium, Procurator ejusdem, Æconomus, seu ut vocant, *Cel-lerarius*, Decanus, Tyronum Magister, Archivus, ac Bibliothecæ Præfectus, Prior denique Titularis, Monasterium ipsum, totamque adeo Congregationem, qua industria, qua scripto pluribus, magnisque beneficiis affecit; Pecuniarum enim, quæ ex paternâ domo, vel aliunde illi obvenerant, in duo præclara Opera, Pietatis unum, Sapientiæ alterum, maximam partem cum Superiorum facultate impendendam curavit; Primum fuit D. Gregorii Magni, Ecclesiæ, & Coenobii Sancti Martini Conditoris, & Sanctæ Sylvie ejusdem Matris Sacellum fere à fundamentis à se constructum, locupletatum, annuoque censu dotatum, quo in ejus festo duodecim pauperes, quorum pedes Monachi abluunt, ad mensam excipiantur, aureoque nummo donentur, in memoriam, ut arbitror, & ob exemplum ejusdem D. Gregorii, qui Peregrinos XII. quotidie ad mensam adhibebat, in quibus & Angelum, & Angelorum Dominum Peregrini specie suscipere meruit; Alterum est Bibliotheca tribus millibus, eoque amplius librorum constans, inter quos plurimi Ordinis nostri Scriptores continentur, maxima diligentia, nec minori sumptu undique collecta, quam *Gregorianam* appellatam voluit, quæ post ejus obitum Bibliothecam S. Martini, cæteroqui voluminibus refertissimam, tantâ accessione ditavit; Ex eorum igitur codicum, aliorumque haud intermisso studio, multam quidem eruditionem, rerum præsertim Benedictinarum, acquisivit, eamque in plures libros à se compositos fuscè distribuit, eo sane voto, ut antiquam Benedictini Ordinis, ac Monasterii sui gloriam, cujus ferventissimo amore flagrabat, pro viribus, si minus penitus instaurare posset, omnibus saltem, quanta olim fuerit, scriptis suis patefaceret; quod illi utique omni ex parte feliciter cessisset, si ea omnia, quæ in publicam emisit lucem, prius ad exactiorem trutinam, severioremque censuram sedulo revocasset, neque enim omnia Criticis satis probantur, cum alioquin valde sint pia, & rerum Monasticarum Studiois non inutilia; Ipse autem ex assidua librorum, ac veterum monumentorum lectione orbitate oculorum contracta, singularis patientiæ, reliquarumque virtutum exemplum aliquot annis, quibus infortunium hoc pertulit, omnibus præbuit, ac demum Panormi in hospitio *Spiritus Sancti*, quod est Martiniani Coenobii proprium, fluxam, caducamque vitam æterna commutavit an. 1681. die 8. Augusti, & ad S. Martinum delatus in suo Gregoriano Sacello, ut optaverat, humatus fuit; cujus Opera juxta annorum seriem, quo edita fuerunt, hæc sunt.

- 1 *L'Albero della Reale, e Imperial prosapia di Santa Rosalia*; In Palermo anno 1652. in fol. expanso, & iterum ibidem apud Campanam anno 1672. & tertio ibidem apud Carolum Adamum anno 1674. in 4.
- 2 *Istoria dell'origine, e progressi delle Monache Oblate del Padre S. Benedetto*. In Palermo per Antonium Bisagno 1664. in 4.
- 3 *Idea congetturale della Vita di S. Rosalia Vergine Palermitana*. In Palermo presso Diego Bua, e Pietro Camagna 1668. in 4.
- 4 *Risposte ad otto domande fatte sopra l'Idea congetturale della Vita di S. Rosalia Verg. Palermitana*; ibidem apud eosdem anno 1670. in 4. Hic liber re-latus est in Indicem librorum prohibitorum.

La Giuditta Palermitana, ovvero la Vergine S. Rosalia, trionfatrice di Oloferne, cioè della Peste con un' Istoria Monastica, nella quale si dimostra, che il dono concesso da Dio al P. S. Benedetto di guarire le Città dalla Peste, e d'ogn' altra infermità si abbia fatto ereditario in moltissimi de' suoi Figli. Ibidem apud eosdem anno 1671. in 4.

6 *Il Ceremoniale Benedettino*, nel quale si contengono le Sacre Cerimonie, nel dar dell' Abbito, e nel ricevere alla Professione ogni sorte di Monaci, e Monache Oblate, e Confrati, e Consuore; Li Bambini, e Fanciulli offerti alla Religione per voto; e li Cavalieri delle sagre milizie dell' Ordine Benedettino, coll' aggiunta della Corona in onore di esso Santo Patriarca, e di nove discorsi spirituali nel dare, e ricevere l' Abbito. In Palermo per il Camagna 1671. in 4.

7 *Il Patriarcato del P. S. Benedetto* Abbate, e Legislatore de' Monaci, Riedificatore della Chiesa Romana: *Istoria Monastica*: ibidem apud Carolum Adamum an. 1673. in fol. Hoc etiam Opus suspensum fuit, & in Indicem relatus, donec corrigeretur.

8 *Vita, e Beata Morte del Ven. Padre D. Girolamo Arminio di Napoli* Monaco del Gregoriano Monastero di S. Martino delle Scale di Palermo; ibidem apud eundem anno 1674. in 4. Iste pariter liber relatus fuit in Indicem ex Decreto S. Officii Romæ anno 1682. die 14. Aprilis.

9 *Relazione della presa fatta da Corsali di due Galere della Squadra di Sicilia*, colla cattività tra gli altri Cristiani di quattro Monaci Casinensi, e di quanto occorse loro fra i Barbari, sino che furono liberati. Ibidem apud eundem anno 1674. in 4.

10 *Gli Esercij Spirituali, e le Costituzione, e Regole delle Monache Oblate*, ibidem apud eundem, anno 1675. in 12.

11 *Vita, e felice Morte di Suor Elisabetta Tripodi* della Terra di Ciminna Monaca Oblata dell' Ordine del Padre S. Benedetto. Panormi apud Carolum Adamum anno 1674. in 4., & 1675. in 12.

12 *Istoria dell' Origine, e Progresso della Congregazione Casuense*, detta dell' Osservanza, e dell' Unità di S. Giustina di Padova, ovvero de' Monasterj dell' Italia del Patriarca S. Benedetto tomi 2. (unico tamen volumine comprehensi) ibidem apud Petrum de Insula, anno 1675. in 4.

13 *Il Ceremoniale Benedettino*, nel quale si contengono le sagre Cerimonie nel dar dell' Abbito, e nel ricevere alla Professione solenne le Monache, e Sorelle Converse Claustrate dell' Ord. del P. S. Benedetto, coll' aggiunta degli Oblighi, che loro corrono intorno alla loro Monastica professione, e li loro esercizj spirituali. In Palermo apud eundem 1676. in 4.

14 *Le Costituzione Benedettine* per le RR. Monache del Ven. Monastero di S. Rosalia di Palermo dell' Ord. del P. S. Benedetto, ordinato, ed eretto per Bolla di N. S. Urbano VII. nell' anno 1634. Ibidem apud eundem 1676. in 4.

15 *Discorsi Istorici della prosapia paterna, e materna, e di Palermo patria della Gloriosa Vergine S. Rosalia*: ibidem anno 1674. per Carolum Adamum; & iterum ibidem anno 1677.

16 *Le Condizioni del Prelato Regolare*, ovvero le massime della politica Cristiana, che si richiedono in un buon Prelato Regolare per saper ben governare i suoi sudditi. Ibidem apud Petrum de Insula 1677. in 4.

17 *Risposta alla domanda fatta dal Sig. Giuseppe Gentile sopra la Chiarezza rischiarata del Padre Fra Paolo di Termine Min. Offer. Rifor. Genuæ* apud Jo. Baptistam Triboldum, & Josephum Bottarum anno 1679. in 4.

- 18 *Gli Scrittori Mariani dell' Ord. di S. Benedetto*, ovvero de Benedettini Dottori, e Cancellieri di Maria Verg. In Palermo presso Pietro dell'Isola 1679. in 4.
 19 *Vita di Sant' Eligio*, volgarmente detto *Aloi* Vescovo dell' Ordine di S. Benedetto; ibidem apud eundem 1682. in 12. opus posthumum.

Manu scripta typis parata.

- 1 *Vita del Patriarca S. Benedetto*. 2. *Historia dell' Origine, e Progressi di sette Monasterj Benedettini*, che all' età di S. Rosalia fiorivano nella Città di Palermo. 3. *Historia della Vita, e beata Morte di S. Rosalia V. Palermiana* in fol. 4. *Gli Annali del S. Rosario*, ovvero l' Origine, e Progressi del S. Rosario nell' Ordine Benedettino. 5. *L' Istoria, l' Origine, e Progressi dell' Ord. Benedettino in Sicilia* tom. 2. in fol. 6. *Cronica del Sagro Monastero Gregoriano* di S. Martino delle Scale della Città di Palermo in fol. 7. *Il Galateo Monastico*, ovvero le massime delle buone creanze cavate dalla Regola del P. S. Benedetto; aliaque tum Ascetica, tum Moralia, quæ mss. extant apud S. Martinum.

De eo cum laude agunt Ant. Mong. Bibl. Sicul. par. 2. pag. 128., & seq. qui etiam prima par. Tornamiræ Opera sæpissime allegat; & ab eo citati Rocchus Pyhrrus Sicil. Sac. l. 4. de Abbatibus pag. 196. Alphonsus Salvius in *Prosis* pag. 148. Franciscus Maria Maggus, *Le Sagre Coremonie* parte 1. opusc. 2. disquisit. 16 pag. 163., & par. 2. opusc. 3. disquisit. 23. pag. 458., & in libro, *Luogo di ritiro* c. 10. pag. 175. Jo: Evang. à Panormo in *Anagram.* editis *Mutinæ* pag. 150., & in aliis editis Panormi anno 1677. pag. 107. Michael * de Judice in *Annotation.* ad Hist. Sicul. Apparatum Augustini Inveges, ubi Tornamiram inter Siculæ Historiæ Scriptores recenset. Jo: Mabill. in *Catal. Selectiorum Operum* ad Bibl. ex materiis Ecclesiasticis comparandam, (qui est ad calcem *Tractatus de Studiis Monasticis* c. 22.) *Patriarchatum D. Benedicti* Petri Antonii Tornamira pro Monastica historia inter alia opera enumerat. Bern. Pez Epistola X. Apolog. in *Catal. Script.* ab anno 1600. pag. 222., ubi eum Antonium tantum vocat, eumq; existimat Casin. certe enim id tunc minime sciebat. In Reg. ms. pag. 252. in margine *Vir doctus multa scripsit.*

PETRUS MARIA IUSTINIANUS nobilis Genuensis ex Chii olim Dynastis, in Sacro Casinensi Cœnobio Monachum induit an. 1705. die 12. Martii unde exacto Tyrocinio, ac Philosophico curriculo expleto, Romam missus in nostro D. Anselmi Collegio Sacr. Theologiæ, & Iuris Pontificii studia, sub Leandro de Portia, & Bonaventura Finardi celeberrimis Magistris ab anno 1711. usque ad an. 1714. insigni profectu confecit; ex hac palestra egressus, Scholasticum stadium, & ipse aliis percurrendum, Cæsena, Ravennæ, Casini aperuit: quibus in locis quæ S. Officii Consultor, quæ *Examinator* Synodalis, quæ demum Visitator, & *Penitentiarius* totius Diœcesis constituitur. Coacta autem a Benedicto XIII. Pont. Max. Romanâ Synodo anno 1725. Petrus Maria uti Procurator D. Archangeli Brancaccii Abbatis Sacr. Monasterii Casin., absentis, moxq; eo Ferrariæ, quò ad minora Comitria perrexerat, defuncto, ejusdem Casinensis Abbatæ nomine illi interfuit; anno demum insequenti 1726. ab eodem Pontifice Maximo, cui nota jam, & perspecta erat ejus virtus, ac doctrina, Episcopus Sagonensis, in Insula Corsica, renunciatur die 9. Decemb. die autem 22. ejusdem mensis Consecrationis munus, manu ipsius Summi Præsulis consequitur. Plura scripsit, quorum tamen aliqua nondum absolvere, nec ad rigidiorum limam revocare adhuc potuit; interim eorum elenchum accipe ab ipsomet Petro Maria mihi communicatum.

- 1 *Historia Sac. Monast. Casin.* ab ejus origine usq; ad decimum sæculum Latine concinnata tom. 2. in fol. mss. apud Authorem.

- 2 *Dissertatio de Existentia Corporum SS. Benedicti, & Scholastica* apud Casinum
contra Io. Mabillonium in Annalibus. ms.
- 3 *Dissertatio de variis Gentilium Ritibus*, quos Christiana Ecclesia sanctificavit,
atque in suum usum convertit; Ms.
- 4 *Philosophicum Siste'ma* juxta recentiorum placita ms.
- 5 *Plures Tractatus Theologici*, tam Dogmatici, quam Scholastici mss.
- 6 *Compendium Juris Canonici*, ubi antiqua cum præsentis Ecclesiastica disciplina
comparatur ms.
- 7 *Index* mss. Bibliothecæ Casinensis ad instar illius, quem texit Bernardus de
Montfaucon. ms. imperfectus.
- 8 *Notæ* aliquot in Codicem Casinensem singularem, Epistolas Conciliorum
Ephesini, & Calcedonen'sis continentem, quem cogitabat integrum exhibere,
in Christiani Lupi supplementum. ms.
- 9 *Oratio* in laudem recentioris Philosophiæ. ms., & hæc quidem Latine.
Italice autem
- 10 *Dissertazione intorno all Origine, e Progresso delle Presbiche*, dedicata a Mon-
signor Biagio Terzi Vescovo d' Isernia.
- 11 *Dissertazione sopra il Sogno di Alberico Diacono inedito*, da cui con varie con-
getture si sospetta, che abbia presa L' Idea della sua divina Comedia il Dante.
- 12 *Orazione Funebre* detta in Cesena nella morte del P. Abbate D. Benedetto
Vittorio Rosselli.
- 13 *Tre Tomi in foglio* di lettere Italiane, e Latine scritte per la maggior parte a
nome del R. P. D. Arcangelo Brancacci Abbate di Monte Casino, che si conserva-
no ivi nell' Archivio.
- 14 *Pluresque aliæ lucubrationes Latina, Græcæ, Italica; nempe, Orationes,*
Præfationes, Ode, Elegiæ, Epigrammata &c.

PETRVS PAVLVS BENALLI * e Castro Sancti Stephani, quod oppidum
est Hernicorū, Ferentinæ Diocesis, Florentia in Coenobio S. Mariæ Monacho-
rum vota emisit an. 1560. die 6. Junii. Hic egregio præditus ingenio, illud hu-
manis, divinisque scientiis, Theologia mirum. Juris utriusque prudentia,
poetica facultate, & Mathematicis disciplinis cumulate instruxit. Accessit Idio-
matum tam veterum, quam recentiorum, Græci, Hebraici, Caldaici, Gal-
lici, Hispanici, ac Theutonici, præter Latinum, & Hetruscum absoluta no-
titia, & expedita loquutio; quas dotes morum honestas, atque suavitas pul-
chriores omnibus, gratioresque reddebat; Quamobrem a maximis etiam Prin-
cipibus plurimi factus, eorum benevolentiam, optimamque de se opinionem
non semel expertus est; Eum namque Clemens VIII. ad reformanda utriusque
Germaniæ Monasteria, Nuntii, ac Visitatoris Apostolici autoritate, & insu-
per Abbatis titulo insignitum direxit an. 1593. ut ex ejusdem Pontificis Bullis
liquido apparet; quam provinciam arduam licet, multisque obnoxiam periculis,
singulari prudentia, ac invicta fortitudine obivit, abusus, ac vitia, magna Prin-
cipum, ac populorum admiratione, & gaudio ubique convellens, ac dissipans,
& omnia in primum statum, fervoremque restituens; Missus deinde a Con-
gregatione nostra Orator ad Henricum IV. Galliæ Regem pro causa Abbatie
Lirinensis, mirum est, qua dexteritate, ac solertia perplexum negotium feli-
citer confecerit; Rex namque non minus religiosâ modestiâ, quam doctâ fa-
cundia Oratoris allectus, illum & magnis laudibus extulit, pretiosisque donis
ornavit, & honorificentissimo diplomate, quod hodieque in Tabulario Lirinensi
existat, Abbatem perpetuum ejusdem Lirinensis Coenobii constituit. Quinque
annis, quibus ibidem præfuit, regularem observantiam redintegravit.

* Castet di
S. Stefano in
Campania
Romana.

Coenobii jura, bona, & dominia, quoad ejus fieri potuit, recuperavit, expleto, que quinquennio in Italiam reversus ad Generalia Comitata, *Definitorio*, ut dicimus, qui summus Magistratus apud nos est, regium diploma, & Lirinensem Abbatiam liberè tradidit, ac dimisit; ab eodem *Definitorio* Abbas Fartensis creatus, ubi haud ita multo post, fatali hora adveniente, animam Deo piissime reddidit an. 1608. optimi Præsulis famarelictæ; ut autem divinarum Scripturarum cognitione, ac Hebraicâ eruditione excellebat, plures Rabbinos, aliosque Hebræos, Venetiis præcipuè, publicis disputationibus convicit, & ad veram fidem perduxit. Doctrinam vero suam ad posterorum utilitatem literis consignavit, & in quinque Tomos, qui in Bibliotheca Abbatiae Florentinæ extant, dialogi methodo distribuit, quorum primus continet

Dialogos sex, quinque contra Iudeos, in quibus interlocutoribus Christiano, Iudeo, & Turca, agitur de Arcanis Sacræ Scripturæ sensus, & de Scientia Cabalistica. Sextum de Virginibus Evangelicis partim prosa, partim versu simul colloquentibus. Secundum continet

Dialogos sex, quatuor de Filio prodigo, quinque de Nuptiis, sextum de Astrologia. Tertius continet

Dialogos sex, 1. de Miraculis Mahometi, & ejus Alcorano, 2. Dialogum inter Judæum, & Christianum, ubi de morte D. Simeonis, 3. de Itinere Authoris Visitatoris ad Monasteria Germaniæ, 4. de Officio Abbatis secundum Regulam, 5. de Beneficiis, 6. Dialogum inter Benedictinum, & Franciscanum, & insuper Orationem Authoris in reditu à visitatione Monasteriorum utriusque Germaniæ, habitam à Fr. Benedicto in Monasterio Wiblinghenfi die 8. Martii 1594. quartus continet

Dialogos sex, in quibus agitur de expositionibus Rabbiorum in Talmud. Quintus tomus continet

Constitutiones de Reformatione Monasteriorum Germaniæ anno 1594. & Dialogum, in quo nonnullæ quæstiones in Regula D. Benedicti absoluantur. Singuli tomi constant paginis circiter 160.

Hi Dialogorum libri typis jam destinati, ac parati erant, nisi mors intercessisset Authoris, ut liquet ex approbationibus Theologorum nostræ Congr. eisdem Dialogis præfixis, quarum primam dumtaxat hic apponere libet.

„ Ego D. Honoratus Volaterranus Decanus, & Lector Philosophiæ de mandato Rmi P. D. Luca * Bovianensis Abbatis S. Mariæ de Florentia, ac totius
 „ Casinensis Catus Generalis Præsidis, legi tomum hunc primum Dialogorum R.
 „ P. D. Petri Pauli Benalli Abbatis, & cum in eo nihil nactus sim, quod S. R. E. repugnet, aut bonis moribus, quin imo opus non minus Catholicum, quam ob
 „ elocutionis elegantiam perutile, dignum duxi, qui ab omnibus perlegatur, &
 „ tuta conscientiæ teneatur; in cujus rei fidem &c. „ ejusdemque sensus sunt aliarum hujus primi, tum reliquorum tomorum approbationes.

In Bibliotheca S. Simpliciani Mediolani extat liber ms. in 4. cum hoc titulo: *Doctissimi Viri P. D. Petri Pauli Stephaniensis* * Tractatus aliquot de Sacramentis, & in Jure Canonico, & de aliis materiis moralibus. Inter mss. vero Bibli. Anicianæ Collegii Gregoriani à Constantino Cajetano collecta extabat lib. sign. R. 2. 7. R. 5. 56. cum hoc titulo: *Germaniæ Monasteriorum Reformatio, & Visitatio* 1494. Item alius sign. R. 2. 44. Weingartenensis, & Musterlingensis Monasteriorum Visitatio. In Archivo Abbatiae Florentinæ extat aliud volumen ms. in fol. sign. n. 3. tit. *Commissiones*, ubi à pag. 199. usq. ad pag. 237. leguntur.

1. *Constitutiones pro Reformatione Monasteriorum Germaniæ* Rmo P. D. Petro Paulo Benalli de Castro S. Stephani Ferentinæ Diocesis Reformatore, & Commissario

* Idest à Castro S. Stephani.

sario Apostolico, & Abbate S. Baronti Authore. Incipiunt „ Monachorum
Vitz ratio unum tantum propositum habere debet, nempe animæ salutem „
explicunt „ Hæ sunt bene vivendi Constitutiones secundum mentem Clemen-
tis VIII. Summi Pontificis, quas si Monachi non observaverint, spiritu sunt
inopes, & sine charitate laborant, & teste S. Augustino, sicut non sunt melio-
res, quam qui in Monasterio proficiunt, ita non sunt deteriores, quam qui in
Monasterio deficiunt. Vota Deo facta non custodientes, non Monachi sunt,
sed personæ larvata, quæ per habitum, & tonsuram Deo mentiri noscuntur;
Dividitur in cap. 46. Sequitur à pag. 24. usq. ad 26.

*Instruzione (data jussu ejusdem Pontificis) al P. Visitatore de Monaci di S.
Benedetto, che la Santità di N. S. manda a visitare i Monasterii di Germania
del medesimo Ordine: Sequuntur duæ Bullæ ejusdem Clementis VIII. quibus
Benallio amplissimam facultatem tribuit ad visitationem obeundam, quarum
prima data est Romæ apud S. Marcum die 14. Julii an. 1595. Pont. sui anno 2.
Alia data ibidem die sequenti ejusdē mensis, & anni * sequuntur deinde plures
Epistolæ Cardinalium, Nuntii Apostolici, Abbatum, Priorum, Præsiden-
tium ad Benallium; à pag. 322. usq. ad pag. 486. Vota, seu Suffragia Abba-
tum Germaniæ ad eundem Benallium pro electione Præsidentis dictorum Mo-
nasteriorum à pag. 280. usque ad pag. 312.*

* Quas Bullas
legere poteris
in Inqstr. Ana-
lectis, ubi etiā
plura alia de
eodē Benallio
lectu dignissi-
ma invenies.

Quomodo vero legatio ista Germanica Benallio cesserit, nemo melius ipso
Benallio narraverit; en ejus verba, post reditum, in Generalibus Comitibus reci-
tata, quæ Puccinellus in Chron. Abb. Florent. pag. 161. refert ex Const. Cajet.

„ Quot subierim vitæ discrimina, quot labores, quot infortunia, quot in-
credulorum de progressu modico subsannationes, longi esset sermonis enarrare;
„ ubique mihi pavor, & plurima mortis imago; omnia tamen æquo, fortique
„ animo pertuli, ut Fratribus nostris D. Benedicti alumnis communis Patris pro-
dessem, eosque ad Regulæ integritatem reducerem. Nihil mihi jucundius, ni-
„ hilque utilius accidere posse censebam, quam in Dei obsequio, & felici Mona-
„ chorum progressu omnes hujus vitæ, ac vitæ sufferre calamitates, etiam si vi-
„ tam ipsam profunderem „ hæc ille: Sed ad laudem Monachorum S. Emmerami
Ratisponensium, testimonium ejusdem Benalli hic subnectere non pigebit.

Nos D. Petrus Paulus de Benallio Abbas S. Barontii Diocesis Pistoriensis,
„ Visitator, & Delegatus Apostolicus, visitavimus Monasterium S. Emmerami
„ Ratisponensis Diocesis, & invenimus prædictum Monasterium liberam, & ex-
„ emptum ab omni jurisdictione Ordinariorum, ut ejus nonnulla privilegia testan-
„ tur à Pontificibus, & Imperatoribus obrenta, & sæpius confirmata; testatur
„ hanc etiam exemptionem annua ad altare D. Petri Apostoli census solutio, & in-
„ venimus in visitatione nostra dictum Monasterium bene dispositum, & ordina-
„ tum secundum timorem Dei, & decentiam Monastici status: & primo visitavi-
„ mus Sūm Sacramentum, deinde Altaria, ac Sacras Reliquias plurimarum
„ Sanctorum, & omnia prospeximus decenter ordinata, atque ornata: postea
„ vero visitavimus Monachos omnes, & cognovimus eos in Dei obsequio sedulos,
„ & unanimes, in observatione vero regulari concordēs, atque ferventes, eo-
„ rumque Prælati ad nutum, & sine mora obedientes. R. Abbatem prudenter
„ regere familiam suam, ac sufficienter prout Monasterii facultates suppetunt, &
„ spiritualia, atque temporalia subministrare; nec vidimus Monasterium ære
„ alieno gravatum, sive debitis oppressum, sed propter ipsius Abbatis pruden-
„ tiam, commodum, & opulentum, cum bono totius populi Civitatis Ratispo-
„ nensis odore, & exemplo; Quare committimus R. Abbati in virtute sanctæ
„ Obedientiæ, non alium Visitatorem admittat in Monasterium suum sub præ-

„textu cuiuscunque Brevis Apostolici, antequam de statu hujus Monasterii Se-
 „di Apostolica fuerit significatum, & ut hæ præsentis literæ viribus subsistant,
 „nostra subscriptione eas muniendas curavimus. Datum in Monasterio S. Emme-
 „rami XIV. die Novemb. 1593. D. Petrus Paulus de Benallis Visitator Apostolicus.

Hæc de legatione Germaniæ, de Gallica vero gratum Lectori me facturum
 existimo, si quænam fuerit causa illa Lirinensis Abbatiæ pro qua ad Henricum
 IV. Benallius missus fuit, hic indicavero; id autem facile intelligi potest ex præfa-
 ctione ad Lectorem Dionysii * Faucherii Monachi Lirinensis doctissimi, in Epi-
 stolam B. Eucherii ad Hilarium Monachum pariter Lirinensem, & postea Epi-
 scopum Arelatensem, quæ legitur inter opera Eucherii in Chronologia Liri-
 nensi Vincentii * Barralis pag. 70.

* De eo sup.
lit. D.

* De quo inf.
lit. V.

„Ante annos autem triginta, & quinque Augustinus Grimaldus Grassæ Pon-
 „tifex, cum ipsum Lirinense Monasterium haberet commendatum, Zelo Dei, &
 „amore Religionis incitatus, in ipso divinum cultum, & corruptam longa desi-
 „dia, & luxu disciplinam, evocatis ab Italia Casinensibus nostri Ordinis Patribus
 „instaurandam curavit; Quæ res quandiu ille vixit, prospere utcumq; pro tem-
 „porum capto, & conditione est visa succedere; demum vero temporum iniqui-
 „tate factum est, ut res ad Dei laudem bene instituta, falsis nescio quibus suspi-
 „cionibus, & malorum hominum calumniis impetita sit. Unde nisi affuisset Deus
 „qui infantes ubique rueri solet, in pristinum illum statum, corruptum scilicet,
 „revoluta liberetur; Nunc autem coelesti favente auxilio, Christianissimus Rex
 „Henricus, causam Innocentium apud eum agente Magistro Equitum (quem vul-
 „go Conestabilem vocant) homine magnæ prudentiæ, magnæ in Deum religio-
 „nis, eisdem Patres nostros, quos vanæ suspicionis, & peregrinitatis inane no-
 „men abegerat benignæ, ut videlicet cepto dudum operi insisterent, revocari ius-
 „sit. Hæc Dionysius ibi, ex quo colligimus Conestabilem illum magno apud
 „Regem Henricum Benallio adjumento fuisse, ut Lirinense Monasterium Mo-
 „nachis nostris redderetur, ipso Benallio Præsule constituto.

* Fuit, nifal-
lor, Dominus
de Landighie-
re.

Idem Dionysius in Epistola ad Guillelmum Episcopum Montispefulani,
 quæ legitur in eadem Chronologia inter Epistolas ejusdem Dionysii pag. 289.
 de prænarrata causa hæc iterum habet, ex quibus Monachorum nostræ Con-
 gregationis per id temporis, & vitæ Sanctitas, & doctrinæ præstantia cla-
 rius elucet. Paulo post initium.

„In spem optimam adducor, ut te authore, ac vindice infantes Monachi,
 „& à quibus nulli umquam orta injuria est, ab injuriis, & injustis calumniis
 „vindicerentur; Nam cum sint ipsi vitæ integritate, & optimis moribus non
 „minus, quam doctrina insignes, non dubito, quin tu eos favore tuo digni-
 „simos judices; Quorum auspiciis simul, atque labore, addo etiam sumptu,
 „factum est, ut Monastici Ordinis longa dudum desidia, veterinoque corru-
 „pta, & collapsa funditus disciplina, in antiquum decus restituta floresceret;
 „sed hæc quæ dico vera sint necne, tute melius à circumjectis accolis, si quan-
 „do tibi eò venire contigerit, audies, qui nunc eorum absentiam eo ferunt
 „molestius, quod eorum honesta conversatio proposita erat omnibus in exem-
 „plum, unde etiam factum est, ut iis absentibus Monasterium nunc quasi na-
 „vis reflantibus ventis agitata fluctuet, & rei Monasticæ tam bene constitutus
 „ordo sensim corruat, nam ii, quibus authoribus factum suspicamur, ut do-
 „mo sua boni homines sub peregrinitatis titulo extruderentur, in id operam
 „dedisse videntur, ut abjecto obedientiæ jugo, in pristinam, qua omnes de-
 „teriores solemus fieri, licentiam relaberentur. Sed vide, obsecro, quam
 „grave infantibus crimen affixum est; Quia non erat illis causa idonea, qua

„ inno-

„innocentes expellerent. Italos eos esse caufati sunt, quasi Gallorum inimi-
 „ci Lerinam hostibus proderent, quod si quando metuendum id fuerat, tunc
 „maxime considerandum erat, cum bellis conflagrabant omnia, & nostrorum
 „exercitu dissipato, Proceres cum Rege una capti sunt, rebusque nostris de-
 „bilitatis, atque jacentibus, adversarii prosperis successibus stare viderentur,
 „ita ne tandem post annos circiter triginta, post tam multos exanilatos su-
 „dore, iusta scilicet causa inventa est, ut bonis exturbatis, malis liceat rem
 „tam bene omnium bonorum testimonio ad Dei laudem institutam pervere-
 „re? hæc Dionysius.

De Petro Paulo Benalli pluribus agit Plac. Puc. in Chron. Abbatix Florent. pag. 151. & seqq; ubi eum dicit reliquisse plura mss. referta subtilissimis quæ-
 sitionibus Philosophicis, ac Theologicis, & etiam aliquot libros Græcâ linguâ
 conscriptos, quos tamen ego non vidi, citatque in margine de eo agentes Arn.
 Wion. l. 3. c. 10. Constant. Cajetanum, & Fortunatum Scholam; Sed quod ad
 Arnoldum pertinet, vel Puccinelli incuria, vel Typographi ignorantia erra-
 tur in citando libro, & capite, nam liber tertius Ligni Vitæ capita nulla habet,
 cum in 12. tantum menses distinguatur, in quibus Sancti Monastici Ordinis re-
 censentur; nec alibi in toto Arnoldi opere aliquid de Petro Paulo Benallio in-
 venire potui.

In Hecrologio Monachorum Abbatix Florentinæ pag. 55. & seqq. dicitur
 Benallius liberalibus disciplinis Romæ operam dedisse, selectæ doctrinæ, exi-
 miam in Deum pietatem, ferventem charitatem in proximos, singularem
 prudentiam, illibatam castimoniam, invictam patientiam, justitiæ zelum, cæ-
 terasque virtutes semper junxisse, ac deinde ejus gesta in Germania, & Gal-
 lia narrantur, obitus denique annus 1608.

PETRVS PAVLVS DELLA GATTA Neapolitanus Patria, S. Severini Mo-
 nachus effectus an. 1594. *Vir clarissimi ingenii in Scholasticis scientiis, & in
 Ecclesiastica Historia satis versatus* dicitur a Benedicto Laudati in Brevi Chro-
 nico S. Severini par. 2. pag. 335. tantæque in morali Theologia peritiæ, ut
Conscientiarum Magister passim appellaretur. Humilitatis eximius cultor,
 numquam adduci potuit, ut Episcopales infulas vellet admittere, quas Ca-
 rolus Frater strenuus Hispanarum Copiarum Dux, facili negotio obtinendas
 ei pollicebatur, sed in suscepto Monasticæ vitæ instituto constanter perseverans,
 in laudato Cœnobio diem clausit extremum an. 1644. die 27. Febr. Ejus legitur

Epigramma in Alphonsi Villaguti opera impressa. Quod Nos etiam prima Par-
 te hujusce Bibliot. ubi de Alphonso Villaguti, afferimus pag. 13. circa finem.

PETRVS PAVLVS GINANNI Nobili Familia Ravennæ ortus, ibidem apud
 S. Vitalem in D. Benedicti verba juravit an. 1714. die 28. Octob. absolutoque
 Tyrocinio, & Scholasticis studiis auspiciis, Romam missus, in nostro D. An-
 selmi Collegio Sacræ Theologiæ, & J. Pont. seriò operam dedit: sub Leandri
 de Porzia, & Bonaventuræ Finardi, aliorumque insignium Magistrorum di-
 sciplina: Cumque præconceptæ de eo spei egregie respondisset, easdem fa-
 cultates Florentiæ primum, mox Ravennæ alios edocendi onus illi impositum fu-
 it, quod jam ab anno 1720 ad hunc ipsum annum 1732. naviter sustinet. Vari-
 am eruditionem sectatus, de Musis æque, ac de Historiis bene mereri satagit,
 adscriptus pròinde in Patria Academicis *Concordibus, Informibus, & * Excitatis*,
 Sed primum Ingenii specimen Philosophicis Thesibus methodi, ac materiæ
 admodum singularis Orbi Literario palam fecit; earum titulus hic est.

Theses ex universa Philosophiâ sub faustissimis auspiciis Eñi, ac Revm. Prin-
 cipis D. Angeli M. Quirini Patritii Veneti S. R. E. Cardin. Amplissimi Benixiæ

Episcopi ex Abbate Casinensi, publicè propugnandæ à D. Cypriano Veneto Monacho Casinensi, P. D. Petri Pauli Ginanni a Ravenna Philosophiæ, ac Geometriæ Professoris Auditore. Ravennæ ex Typographia Ant. Mariæ Landi 1728. in fol. pagg. 64. absque Epistolâ Nuncupatoria. Hic titulus hujusce argumenti lucubrationibus communis videri potest, sed res sub eo contentæ usitatas Philosophicarum Thesium metas longe transiliunt, & in latissimos totius Philosophiæ Historiæ campos liberrimè pervagantur. Ibi enim Philosophiæ origo ab ipso mundi exordio, & progressus ad hæc usque tempora breviter textitur; Philosophorum sectæ omnes paucis describuntur; Anni ab Orbe condito Periodi Julianæ, & Æræ vulgaris, quibus illi floruerunt, vel obierunt, indicantur, Authoribus, qui hisce de rebus loquuntur, allegatis. Philosophorum tum veterum, tum recentiorum celebriores sententiæ afferuntur; quidquid hætenus eorum singuli tum in Physicâ facultate, tum in Astronomicâ, Geographicâ, & Anatomicâ noviter detexerunt enarratur; adeo ut totius Philosophiæ antiquæ pariter, & neotericæ conspectus, & Synopsis hæc Theses jure appellari possint, merito propterea ab omnibus, qui eas legerunt, plurimum laudatæ. Scripsit etiam Italica lingua

- 2 *Istoria della Canonica Portuense* di Ravenna, è del culto, che in essa si è prestato alla Sacra Immagine di Maria Vergine detta la *Greca*; quæ ex Constantinopoli mirabiliter per Adriaticum Mare Ravennam appulit, exceptaque fuit à D. Petro de Honestis ejusdem Canoniciæ Fundatore in ulnas suas an. M C. In qua Historia etiam agitur de electione per Spiritum Sanctum in in specie Columbæ priorum Ravennæ Episcoporum: & de Gestis laudati *Petri de Honestis*, ejusque Successorum, usque ad reformationem *Frisionaricæ*, nuncupatam an. 1420. perducitque Historiam ejus Cœnobii usque ad an. 1566. omnia authenticis documentis tum impressis, tum ineditis, ad calcem exhibendis, confirmata. incipit. „ de il principal pregio, per lo quale una Città illustre si rende, in altro non consiste, che nelle Virtudi, e nella Santità de' suoi Cittadini &c.

- 3 Colligit etiam *Poemata*, (titulos videlicet) numero fere 250. Poetarum Ravennatum, qui ab anno 1540. usque ad annum 1730. floruerunt, specimen uniuscujusque exhibens, una cum notitiis Historicis Vitæ, & Gestorum eorundem quam collectionem, ubi ad hæc usque tempora perducta fuerit, Cives Ravennates typis tradere decreverunt, *Sed hæc Collectio* est veluti prodromus longe majoris Operis, cui adornando plures jam annos desudat, Collectionis nimirum omnium Literatorum Ravennatum, numero supra 300. quorum hætenus nonnullas vita (nempe 80.) descripsit, ex quo apparebit Ravennates, & numero, & præstantiâ Doctorum Virorū nulli per Italiam Urbi concedere. Item
- 4 *Notis Historicis* illustravit Palinodiam *Fr. Michaelis de Cesena*, ibidem à se inventam in Mss. Biblioth. Malatestæ apud FFr. Min. S. Francisci, cum hoc titulo „ *Dilucidatio super Psalm. Miserere &c.* Expositio *Fr. Michaelis de Cesena*, olim Ord. Min. Ministri Generalis, quam an. 1343. Mense Novembri luctans cum morte, penitentiam perfidiæ in Jo: Pont. Max. subiit Monachii in Bavariâ serò, sed serio. (incipit,) Deus absconditus, qui videri non potes oculis corporeis, nec linguis hominum explicari &c. ex qua, Michaelis penitentia, adeo huc usque disputata, extra omne dubium ponitur: Hanc una cum suis Notis Ludovico Antonio Muratorio Ginannius misit, in Collectaneis Historicorum Italiæ cum primum se se occasio offeret, imprimendam. Cum autem Casenæ an. 1731. die 20. Martii Nobilis Fæmina Cornelia de Bandis Langari Comitissa, in medio proprii Cubiculi undecum-

* Est locus
prope Lucam
in Acturiâ.

que clausi fere totà combusta inventa nocturno tempore fuisset; quæ res terrorem non minus omnibus, quam admirationem, ac stuporem ingessit, & complures Viri docti varias lucubrationes ea de re confecerunt, ut veram ejusdem causam investigarent, eos inter Ginannius Academicam Orationem composuit, in qua arbitratur id evenisse ob subjacentem Sulphuris, ac Nitri foetorem, cujus afflatus ingenti copiâ per hiantium contignationum, vel fornicum rimulas in Marronæ Conclave furtim irrepentes, atque ex lychni igniculo repente accensi halitum illi statim intercluserunt, moxque ejus corpus in frusta, ac cinerem maxima ex parte redegerunt. Hæc Oratio, (quæ sic incipit)

„ Passati già sono que tempi infelici, ne quali le principali premure degli Vo-

„ mini Saggi erano indirizzate &c. pagg. 24. in 4.) cum ad plurimum Erudi-

„ torum manus pervenisset, haud modicam laudem, & approbationem obti-

„ nuit, præcipue a Cl. Josepho Blanchino Veronensi Canonico, celeberr. Francisci

„ Blanchini Rom. Cur. Prælati Fratris Filio, qui in Epistola ea de re Veronæ edita per Antonium Bernum pag. 21. vocat ejus opinionem -- *Saggia*,

„ *è ricercata*, e nomine *Docti Ravennatis* cum appellat, non enim quisnam es-

„ set hæcenus sciebat; & pagg. 27. & 28. „ Confesso però che mi ha tal pia-

„ cere arrecato il leggere l' eruditissimo discorso Accademico fatto in Raven-

„ na sopra di questo sistema, che se diligenze s' usassero &c. denique pag. 59. leg-

„ gendo nell'erudito discorso Accademico del degnissimo Scrittore Ravennate &c.

„ Eum laudat Cajetanus Moniglia Cantico illi nuncupato in Collectione Carminū

„ *Pro ingressu Religionis ejus Sororis* impres. Bon. 1724. apud De Peris. quod incipit

Spirito eccelsa che all' Oblia

Di natura, è pur di Dio

Tante ogn' or Saette avventi

Quanti sciogli illustri accenti &c.

Alludens nimirum ad Philosophiæ, ac Theologiæ prælectiones ab eo habitas.

PETRUS DE ALCAMO Siculus S. Martini prope Panormum alumnus factus anno 1528. die 11. Nov. floruit circa an. 1550. Hebraicis, Græcis, Latinisque literis, ac poetica facultate; scripsit

Nonnulla maxime versu excusa anno 1560 at de iis nihil hæcenus vidi; Ita prorsus Arnol. Wion Lign. Vit. l. 2. c. 75. pag. 448. & seq. ubi vocat eum *Poetam non contemnendum* Ant. item Mong. Bibl. Sic. par. 2. pag. 127. asserit eum fuisse doctissimum in linguis Hebraica, Græca, & Latina, *Poetam præstantissimum*, ac magnâ doctrinæ opinione florentem, sed de ejus lucubrationibus nihil magis distinctum, aut peculiare loquitur; sicut nec Ant. Poss. in App. Sacra. tom. 3. pag. 31. ubi ejus meminit, & Rocchus Pyrrus Sic. Sac. l. 4. de Abbat. pag. 199. ubi pariter de nonnullis ejus lucubrationibus impressis generaliter tantum testatur, additque ejus opera vel edita, vel mss. asservari in Bibliothecâ S. Martini. In Regest. ms. pag. 245. à tergo sic de eo *Poeta Vir Doctus, multa scripsit.*

PETRUS DE BELLENTANIS nostræ Congregationis Monachus, correxit, & in lucem iterum emittendum curavit librum, cui titulus

Sylvula crescens Comitum Alexandri Bellentani de Pollenta in Wolmer &c. olim exposita per Canonicum Jo. Albertum de Plano J. V. D. Bononensem, novissime à P. D. Petro de Bellentanis Congr. Casin. prædicti Comitum Alexandri fratrem, ab erroribus, qui in prima impressione irreperant, accurate expurgata. Mutinæ 1666. ex Typographia Bartholomæi Soliani in 4. In quo libro agitur de familia Bellentana, & de Nobilitate.

PETRUS CLAVARINUS Patria Romanus in Protomonasterio S. Scholasticæ Sublacensis ad D. Benedicti castra Deo militaturus, transivit anno 1618. die 29. Junii; Sed postea dimisso primo Professionis loco, inter alumnos S. Pe-

tri Perusini fuit cooptatus. Claruit adhuc in seculo degens, humanioribus literis, civilique Jure, & Curialibus causis satis excultus, & exercitatus, quippe qui Advocati etiam officium obivit. In Cœnobio autem regularis observantiæ zelo commendatus, Prior, ac deinde Abbas creatus, dignitatem sponte deposuit anno 1666. die 18. Maii, ad quam nihilominus insueti prorsus exemplo, quod sine Pontificiâ dispensatione fieri nequit, iterum fuit assumptus, in eaque constitutus varia Monasteria administravit, actandem anno 16... diem clausit extremum.... ætatis suæ; scripsit opusculum, cui hunc titulum dedit

Musarum plausus Perusii in Augusto D. Petri Monasterio Congr. Casinen. ad anni 1643. Generalia Patrum Comitria excitatus. Augustæ Perusiæ ex Typographia Episcopali apud Angelum Bartholum in 4. quo anno Petrus ejusdem Perusini Monasterii erat Prior. In hoc autem libro hæc continentur 1. *Elogia* Anagrammata, & Epigrammata in laudem dñi Patris Benedicti, & Congreg. Casin. 2. *Gemmea Corona*, id est Anagrammata, & Epigrammata in laudem omnium Abbatum Congr. Casin. 3. *Elogia, & Epigrammata* in laudem Imaginis B. Mariæ de Lilio, quæ solemniter fuit translata ex agro in Ecclesiam Monachorum S. Petri Perusii, deque eadem translatione varia Anagrammata 4. *In laudem Augustæ Perusiæ Anagrammata, & Epigrammata*, & alia quædam. Edidit etiam 5. *Problema*, primo ne, an postremo Genitus, Patris amorem magis promereatur; teste Equite Prospero Mandosio Bibl. Romanæ p. 1. pag. 133. & seq. num. marg. 95. ubi de eo agit. 6. Insuper adornovit Petrus Clavarinus duplicem Defensionem P. D. Damiani Caccini Congreg. Vallis Umbrosæ olim Abbatis, qui in Dieta depositus fuerat ab Abbatia à suo Generali Abbate, impressam Venetiis Typis Lapi Francisci Bodii an. 1658, in folio pag. 22, ad Carolum Cardinalem Medicum ejusdem Congreg. Protectorem; incipit prima Defensio -- *Seren. Cardinalis R. P. D. Damianus de Caccinis &c.* Secunda vero Defensio -- *Seren. Carole Cardinalis Protector. Leviora sunt, quam ut operosius diluere opere pretium sit &c.* Item composuit 7. *Anagrammata, & Epigrammata* diversa ab editis, promiscui argumenti 8. *Responsa Legalia* ad diversos casus; Item Italicè 9. *Molti Sermoni Monastici*, è varii discorsi sopra alcuni Evangelii Quaresimali

10. *Informazione de Privilegii delle 12 Congregationi per l' esenzioni*. Omnia hæc extant mss. apud D. Hippolytum Puggnetum Decanum Nostræ Congr.

In Sublacensi vero S. Scholasticæ Monasterio videntur varii in locis plurimæ Inscriptiones, & Carmina à Petro Clavarino composita, ac Parietibus Stylobatis, Parastratis, Epystiliis, Januis, Sacellis tum intra, tum extra Cœnobium, alibique affixa, in quibus ingenii, acuminis, & eruditionis haud parum elucet. Exemplo sit Tetrastichon positum in sacra ædícula eo loci, ubi S. P. Benedictus Sublacense antrum petens, sæculares vestes deposuit, à S. Romano Monastico indumento donatus.

*Ut nudum nudus Benedicte sequaris Jesum,
Hic mundum, & veteres exois ipse togas,
Deposita excepit subjectum tegmina marmor,
Marmor erat, posito tegmine, Gemma fuit.*

Item distichon in S. Scholasticæ Monasterio sub antiqua pictura, in qua visitur S. P. Benedictus spinam ex Leonis pede extrahens,

*Dat Benedictus opem lacrymanti ex ungue Leoni,
Obiicis Historias? dant simulocra fidem.*

De eo, præter Mandosium, Bernard. Pez Epistola x. Apologetica in Catal. Scriptorum Ordinis Nostri ab an. 1600. pag. 253. In nostris Regestis pag. 282. sic

si. de eo dicitur. *Abbas regiminis ex Titulari, & Poeta, aliqua scripsit*. Laudatur etiam à Jo. Baptista Canale in suis Carminibus novissimæ editionis Nepolitanae ab. 1694. pag. 377. ubi ejus *Coronam Gemmeam*, & alia ejus Carmina, & Anagrammata valde commendat.

PETRVS DISCORDANVS, sive CALZOLARIVS, Catanensis, Ord. S. Benedicti Congr. Casin. dicitur ab Ant. Mongit. Bibl. Sicul. par. 2. scripsisse

Librum de Viris Illustribus Catanensibus, citatque Rocchum Pyrrum in *Notis Ecclesiæ Catanensis* pag. 95. ubi sic habet, *Fr. Petrus Discordanus, sive Calzolarius Benedictinus scripsit de Vir. Illustribus Catanensibus*; & Jo. Bapt. de Gros. sis Decacord. Catan. tom. 2. cord. 9. pag. 152. ubi asserit (ex aliorum tamen relatione) scripsisse Petrum Discordanum Monachum Benedictinum libellum de Viris Illustribus Catanensibus, sed (ni fallor) tres isti Authores Petrum Discordanum, sive Calzolarium Catanensem accipiunt pro *Petro Ricordato, sive Calzolario Bugianensi Congr. Casin. Monacho, & Decano*, (de quo paulo post) qui Hist. Monast. Dialogo, sive Dieta 4. pag. 448. à tergo de Vrbe Catanensi, ejusque Viris Illustribus paucas quidem lineas exarat; quamvis in antecedentibus, ac sequentibus paginis de Sicilia, ejusque primariis Urbibus, præsertim de Syracusis, earumque Illustribus Viris quamplurima scribat.

PETRVS familia MVTI patria Lepido-Regiensis * Monachus *Casinenfis* vocatur à Jo. Guaſco, qui Historiam Academiæ *Mutorum* ejusdem Urbis descripsit, ibidemque evulgavit anno 1711. diciturque continuasse initio sæculi xv.

* Reggio di Modena.

Historiam Regiensem Patru sui, qui vocabatur *Sagaccius Muti* cognomine *Gazadius*, qui floruit circa annum 1360., quorum, Petri scilicet, & Sagaccii auctoritatem sequuntur Guidus Panzirolus, & Petrus Azzarius in suis Historiis mss. ejusdem Urbis Regii Lepidi; quod etiam referunt Authores Ephemeridum Literatorum Italiæ Venetiis impress. an. 1713. tom. 13. pag. 285., & seq. Sed revera Petrus Muti, Benedictinus Monachus fuit, non vero Casin. Congr. enim Casin. alias S. Justinæ Patavinæ ortum habuit anno 1410. cui Monasterium S. Petri Regiensis unitum fuit anno 1481. à Sixto IV.; non ergo Casinenfis Monachus potuit esse Petrus, qui initio sæculi xv. jam grandis natu, Regiensem Historiam continuabat. Nisi forte Petrus alterius Monast. Congr. nostræ antea adnexi Monachus fuerit. Quam quidem locorum, ac temporum distinctionem, quibus Italica Benedictini Ordinis Monasteria Casin. Congr. unita sunt, adeo minute scire, & animadvertere non equidem cujuslibet Scriptoris, sed Casin. potissimum Monachi fuerit.

PETRUS ORDELAPHVS Mantuæ nobili genere natus, nostræ Congr. Monachus fuit, sed in quo Monasterio professionem emisit hactenus in compertum habeo, quamvis facile crediderim Mantuani D. Benedicti Coenobii alumnum fuisse, nam in nostris Regestis invenitur inter ejusdem Coenobii Sodales D. Petrus à Mantua anno 1617. die 24. Febr. quæ temporis ratio Petro Ordelapho optime congruit; Is enim anno 1626. scripsit carmine heroico

2. *De cæde Sanctorum Innocentium*, cui accessit. 2. *Magorum* ad ortus Domini locum sacratissimum adventus, ad Rmum Patrem D. Pium * Mutium Abbatem S. Simpliciani in Vrbe Mediolano; incipit

De eo paulo infra.

Infantes animæ, quæ non sperasse triumphos &c.

Extat mss. in Bibl. ejusdem S. Simpliciani a me ibidem visum anno 1687.

PETRVS RICORDATVS, sive CALZOLARIVS in Oppido Tusciæ, *Bugiano* dicto, natale solum habuit, institutionem vero Monasticam in Coenobio S. Mariæ Florentinæ Urbis assequutus est anno 1536. die 11. Junii, & postea Decani munere insignitus, floruit sacris, humanisque literis, morumque honestate, ac

te, ac suavitate, benevolentiam, & commendationem omnium, qui cum no-
verunt, promeruit; sed præcipuam laudem ex Monastica Historia retulit, quam
insigni opere omnigena referto eruditione, ac quinque Dialogis distincto com-
plexus est, in eoque dulcibus colloquiis, gratâque facundia totius Monastici
Ordinis decora egregie illustrantur, antiquorum memoriæ, posterorum docu-
mento provide consulitur, Italicæ demum Nationis utilitati prospicitur, Mona-
stica Historia, quæ fere ab omnibus Latinè tradebatur, Hetruscis vocibus lucu-
lenter expressa. Ad hoc autem opus conficiendum in nobilioribus Italiæ Urbi-
bus, Romæ, Veneriis, Patavii, Mediolani, Florentiæ, haud parvo tempore,
viginti nimirum annorum spatio, est commoratus, ut reconditarum rerum
cognitiones nullis parcens laboribus, undique colligeret. Itaque ab exordio
nascentis Ecclesiæ repetita Monastici Ordinis institutione, Græcos, Latinosque
celeberrimos Patres, ac Principes, qui sese Monasticæ Vitæ addixere, accu-
rate recenset, præcipue vero ex Ordine D. Benedicti Viros sanctitate, ac literis
illustres, Pontifices, Cæsares, Reges, aliosque Dynastas, qui nostrum Cucul-
lum induerunt, singulari diligentia enumerat, atque lepidissimis digressionibus magna
legentium voluptate describit, Urbium, Regionum, Populorum, Familia-
rum, Templorum, Monasteriorum, Principum, Antistitum, Historias, Ge-
nealogias, Origines, aliaque tum sacra, tum profana documenta addit,
ita ut quamvis hoc etiam Opus, ut cunctis fere hominum lucubrationibus eve-
nit, suis erroribus minime careat, severioris nimirum critici examinis defectu,
quod utique; *Ricordati* tempore non adeo rigidum erat, sicut in præsens, attamen
si argumenti nobilitatem, operis magnitudinem, & æconomiam, styli candore,
sermonis elegantiam, & eruditionis copiam spectemus, plurima sane laude
illud minime fraudabimus; Celebratum quidem fuit hoc Opus non solum a Ti-
to Prospero Martinengo, Laurentio Lucalberti, aliisque ejus ævi nobilibus
Poetis, sed etiam a celeberrimis Matronis, ac Poetris, Livia nempe Mar-
tia de Placidis Senensi, & Laura Battiferra de Ammannatis Vrbinate, quod
certe eo est præstantius, quo rarius. At *Ricordatus*, cum se tandem Flo-
rentiam recepisset, ibidem haud multo post mortalitati jura piissime persolvit
anno 1580. die 11. Maii, ætatis suæ circiter 80., abjuncta Monastica professio-
ne 43. Opus vero ipsius sic inscribitur.

1 *Historia Monastica* di D. Pietro Ricordati, già Calzolari da Buggiano di
Toscana, Monaco, e Decano di S. Paolo fuor di Roma della Congregatione di
Monte Casino, distinta in cinque Giornate; In Fiorenza appresso Lorenzo
Torrentini l'an. 1561. in 4. e di nuovo in Roma appresso Vincenzo Accolti l'an.
del Giubileo 1575. in 4. dall' Autore stesso con somma diligenza rivista, & ac-
cresciuta di molte cose notabili; Al Serenissimo, e Potentissimo Re di * Porto-
gallo: Constat paginis integris 576. scripsit etiam

2 *Dialoghi due* delle cose della Città di Padova, Interlocutoribus Josepho Bor-
romæo, & Sperone Speroni, in quibus, inter cætera, majus, picturisque insigne
Clastrum D. Justinæ, in eoque depictas Imagines, Emblemata, Symbola &c.
graphice Lectoribus representat; Quos Dialogos an. 1687. vidi mss. Mediolani
in Bibliotheca Ambrosiana sub nomine *Petri Florentini*, sic enim pariter vocabatur,
tum quia Buggianum ejus Patria parum a Florentia distat, tum quia Flo-
rentiæ Monasticam Professionem emisit. Ipse autem *Ricordatus* de iisdem suis
rerum Patavinarum Dialogis initio Hist. Monast. Dieta 1. pag 5. sic loquitur.
» E ciò dissi, perche pochi giorni avanti, sotto ombrosa, e vaga pergoletta del
» nostro orto, havevo con M. Paolo Potachataro Gentilvomo di Nicosia, Città
» Regia di Cipri, e M. Giuseppe Buonromei, e con M. Sperone Speroni, ra-
» gionato

giornato delle cose di Padova, il qual ragionamento hò scritto in due altri miei Dialogi. Hos dialogos Jacobus Philippus Thomadini Bibliothecæ Patavinæ, manuscriptæ &c. pag. 51. asserit reperiri Patavii in Bibliotheca S. Augustini cum hoc titulo. -- *Cronica di Padova di D. Pietro Fiorentino Monaco di S. Giustina; Al Molto Magnifico Ms. Camillo Zabarella.* quod tamen Chronicon nuper diligenter ibidem requisitum, inveniri minime potuit.

De Petro Ricordato honorificam mentionem faciunt Michael Pocciantius in Catal. Scriptor. Florent. pag. 144. ubi asserit, *cum sibi gloriam, posteris vero utilitatem contulisse, in lucem emisso variarum, diversarumque rerum Chronico, & iterum pag. 148. eum nuncupat Patrem observantissimum, Sacrarum literarum notæ ignarum, humanis Scientiis instructissimum, & antiquarum rerum diligentissimum indagatorem, & exactissimum descriptorem* &c. Josephus Silos Hist. Cleric. Regular. l. 1. pag. 15. ubi vocat Ricordatum, accuratum admodum Scriptorem. Plac. Pucc. Chron. Abbat. Florent. pag. 142. & seq. ubi affirmat eum in præcipuis Italiæ Urbibus, præsertim Romæ, ob doctrinam, & affabilitatem, ceterasque virtutes magno in honore apud omnes fuisse, Opusque suum admodum eruditum, invidis quibusdam frustra obsistentibus, ibidem iterum typis evulgasse & in Appar. Hist. de Vir. Illust. Abb. Florent. c. 9. pag. 68. Virum optimæ famæ, ac in scientiis egregie versatum appellat, bonisque operibus plenum tandem obisse narrat an. 1580. Isid. Vgurg. Pompe Senesi tit. 21. pag. 669. Philip. Labbe Bibl. Biblioth. pag. 291. & 298. Bened. Heph. Prolegom. in Vit. S. P. Benedicti initio 2. Classis. Constantin. Cajet. variis in locis. Ant. Teisser in Catal. Auth. qui librorum Catal. scripserunt par. 1. pag. 259. & pag. 269. Ludovicus Bulteav Monachus Congreg. S. Mauri in Admonitione ad Lectorem præfixâ specimini Historiæ Monasticæ Orientalis, Gallica lingua impress. Parisiis an. 1680. Didacus de Franchis in Notis marginal. in Vitam S. Jo: Gualb. à se descriptam. Ant. Magliabecchius in suis Adnotationibus. Arnold. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 75. pag. 449. qui tamen variis in locis ejusdem Ligni Viæ Buggianum carpit, quamobrem Ant. Poss. in App. Sacr. tom. 1. pag. 242. editionis Col. an. 1608. sic de utroque differit. „ Buggianus Monachus Benedictinus, qui Monasticam Historiam texuit, desideratur ab Arnoldo Wione, (& ipso Benedictino) diligentior in ratione temporis, & cautior in veritate scribenda, in qua plerisque illius lapsus observavit „

Felix quoque Contelorius in Memoriis historicis Oppidi Cessi * pag. 8. & 9. Ricordatum reprehendit, quod in editione Romana Historiæ Monasticæ fabulosas Genealogias inserverit, multa que alia addiderit desumpta ex mss. Alphonsi Ceccarelli à * Mevania celeberrimi Falsifici, qui propterea falsitatum suarum penas Romæ capite luit. Sed Anonymus quidam in responsione ad prædictum Contelorii libellum cap. 21. 22. 23. multis commendans Ricordati diligentiam, & eruditionem, illum conatur à Contelorii accusatione defendere; Nec multo post Jo: Maria Contelorii Fratris filius antiresponsionem apologeticam pro *Memoriis Historicis* Patru sui evulgavit, in qua pag. 13. nititur comprobare ejus assertionem, petito etiam testimonio ex Animadversionibus Leonis Allatii fol. 296. deceptum videlicet Ricordatum à Ceccarello fuisse, quod ab Anonymo constanter negatur.

Novissime Julius Negri Soc. J. Hist. Scriptorum Florentin. impressa Ferrariæ 1722. pag. 459. & seq. col. 1. „ Pietro Calzolari detto de Ricordati, e Buggiane, perche oriondo da Buggiano, fù di Patria Fiorentino, e Monaco Cassinese della Congregazione di S. Giustina di professione. Allo studio della Regolare osservanza accopiò quello delle Sagre lettere, e dell' umane, e sodisfecce „

* Cesi in Umbria.

* Bevagna:

„ con indefessa applicatione al nobil genio d'investigare gli antichi monumenti de-
 „ gli Ordini Monastici, e rinnovarne le piu vetuste perdute memorie, aquisitando
 „ una gloria immortale al suo nome, e splendore non poco alla Monastica Protes-
 „ sione, Fioriva circa l'anno del Signore 1575. e diede alla luce con le Stampe
 „ &c. Sed rem non illepidam hic notare oportet. Iulius pag. 460. iure corrigie
 Pocciantium, qui pag. 144. & 148. sui Catalogi per errorem ex unico Petro
 Ricordato duos Auctores faciat, Petrum scilicet Ricordatum, & Petrum Bug-
 gianensem. At ipse Iulius paulo post pag. 463. in eundem prorsus errorem im-
 pingit, Petrum Florentinum Monachum Casinensem Scriptore Chronici Patavini
 diversum a Petro Buggianensi faciens; Cum Petrus Buggianensis ille sit, qui res
 Patavinas duobus Dialogis descripsit, ut supra pag. 83. liq. 7. narravimus; Qui-
 bus Dialogis nescio quis nomen *Chronici Patavini* affinisit; excusandus tamen est
 Iulius, quod ab Antonio Magliabecchio, Viro aliquin eruditissimo, id se acce-
 pisse testetur. adeo verum est non omnia possumus omnes.

In Necrologio omnium Monachorum Abbatiae Florentinae pag. 40. egregie
 laudatur Petrus Ricordatus: diciturque composuisse Monast. Hist. in Coenobio
 S. Iustinae Patavinae, quo anno 1549. ibidem aliquandiu permanens migravit,
 illamque absolvisse an. 1560. Propositum etiam habuisse, eandem tertius curis
 subjectam denuo imprimere, quippe qui nonnullos ex Monastico Ordine illustres
 Viros ei addendos in promptu haberet, sed dum jam in limine nova esset impres-
 sio, Auctoris morte insequuta Additiones omnes ineditas remansisse.

*Laurè Battiferre de Ammannatis ad Sylvanum Razzium
 Monachum Camaldulensem.*

*Silvan, che la più degna, è miglior parte,
 Che in eterno giamai non vi s'è tolta
 Uscendo suor della mondana, e stolta
 Schiera, elegeste con ingegna, & arte.
 Quanto ammirar, quanto lodar le carte
 Devem' di lui, che n' voce chiara, e tolta
 I costumi, e la Vita in Dio raccolta
 De suoi Fedeli à nostro esempio ha sparte?
 E non pur noi, ma tutta l' alma, è grande
 Religion di quei, che Benedetto
 Di nome fu, ma più coll' opre ancora.
 Picro divin, mentre per Voi si spande
 La fama altrui, Voi stesso alzate ogn' hora
 Dal mortal nostro all' eterno ricetto,*

Legitur in principio praelaudatae Historiae Monasticae, ubi etiam legi possunt
 carmina Liviae Martiae de Placidis, Titi Prosperi Martinenghi, Laurentii Lucal-
 berti, aliorumque in laudem ejusdem Petri Ricordati.

PETRVS VECCHIA Patavii natus nobili familia (inter Venetos Cives
 relata,) quam ob rem Venetum se in suis operibus passim indigitat, D. Iustinae
 sodalibus adscriptus, in Casinensi Monasterio sacrae militiae Tyrocinium pone-
 re voluit anno 1646. die 30. Nov. Religiosis virtutibus, aequae, ac nobilioribus
 scientiis ornatus, Ecclesiasticas Conciones in celebrioribus Italiae suggestis ma-
 gna nominis sui celebritate annis pluribus habuit, quam sane non tantum eru-
 ditio, & facundia, verum etiam singularis quaedam in dicendo vis, & energia illi
 conciliauit; Creatus Abbas S. Iustinae, ac deinde aliorum Monasteriorum, &
 Congr. nostrae Visitator, fervidum exactioris disciplinae zelum verbo, & exem-
 plo semper ostendit, & in prosperis, non minus, quam in adversis invictè re-
 tinuit;

tinuit; Nec regulari modo observantia, sed re etiam familiari, annuis redditibus, sacra, communique supplectili, argenteis vasis, aliisque pretiosissimis ornamentis, Monasteria, quibus præsuit, locupletavit; Cœnobio præsertim S. Iacobi de Pontida Diœcesis Bergomensis, cujus proventus plurimum auxit, ius etiam *Professors*, seu proprios alumnos, & filios instituendi, vel acquisivit, vel restituit. Ab Innocentio XI. designatus quidem fuerat Episcopus Æmōnienſis * in Istria, sed ab Alexandro VII. creatus postea fuit Episcopus Andriæ in Apulia, ac deinde ab Innocentio XII. ad Melphistensem * Cathedram in eadem Apulia translatus, non adeo multo post Neapoli in Monasterio S. Severini lethali morbo correptus, piissime mortem oppetit anno 1694. die 7. Iun. hora 15. in ejusdem S. Severini Templo tumulatus, sequenti appposito Epitaphio.

* Città nuova.
* Molfetta.

„ Petro Vecchia Veneto S. Iustinæ alumno, & Abbati, ab Alexandro VII. ad Andriensem, ab Innocentio XII. ad Melphistensem insulam everso: Severiniani Monachi, & e regione S. Crucifixi Syntaphium, & ob memoriam lapidem, dederunt, posuerunt; Obiit die VII. Iunii 1695.„

Multiplicis autem Doctrinæ præsertim in rebus sacris, & moralibus, pluræ monumenta, quæ posteris reliquit, per annorum seriem, qua typis edita sunt, sic exhibemus.

- 1 *Metodo di comporre, e parlar bene*; In Venezia 1662.
- 2 *Idea dell' eloquenza*. Venezia per Nicolò Pezzana 1663.
- 3 *Sagre Esposizioni sopra l' Epistola di S. Paolo à' Romani*, In Venezia presso il medesimo 1664.
- 4 *Discorsi a' Religiosi ad uso de' Prelati con loro Sudditi*, prima parte, in Padova presso il Frambotti 1664. parte 2. in Udine presso lo Schiratti 1664.
- 5 *Della Provvidenza Divina* libri tre. In Padova presso il Cadorini 1670.
- 6 *Il Tempio della Pace* aperto al mondo, ove scoperti, e confutati diversi errori, si mostra brevemente, in che consista la vera Pace dell' Uomo. In Brescia presso il Ricciardi 1670., e di nuovo pur in Brescia presso Policreto Turlini 1678.
- 7 *L' Angiolo della Probatia*, o sia S. Mauro Abbate; Discorso Panegirico. In Venezia presso Francesco Nicolini 1668. in 4.
- 8 *L' Uomo di Compagnia*, e buon governo Civile Politico Cristiano. In Brescia presso il Vignadotti 1679. obquem librum, quod praxim quandam in materia Iudiciorum à Veneta Republica servatam, ibi reprehendat, ab ejusdem Reipublicæ ditione Vecchia discedere coactus fuit.
- 9 *Della Chiesa militante, e trionfante* libri 2. In Bologna presso il Longhi 1680. e di nuovo in Roma presso il Dragondelli 1683.
- 10 *Manuale de' Prelati* diretto a' Pastori. In Venezia presso Gio: Battista Brigna 1684. in 40.
- 11 *Il Sole nell' Ecclesiastica*, o sia *Cristo mirabile ne suoi Servi, e prodigioso ne suoi effetti*, Discorsi, e Panegirici libri 3. In Venezia presso l'istesso Brigna 1682. in 4.
- 12 *Le Sagre Fascie*, o sia *la Dottrina Cristiana*. In Bologna presso il Longhi 1683.
- 13 *SS. D. N. Innocentio XI.* in Gratiarum actionem pro nova studiorum Collegii erectione Romæ * ad majorem Monasticæ Casinaturne juventutis eruditionem, Oratio ad sacrarum studium scientiarum hortatoria; Arimini typis Synbenii 1687. Transiit etiam ex Latino in Italicum sermonem.
- 1 *Regola di ben vivere* di S. Bernardo Abbate. In Bergamo per il Rossi 1674.
- 2 *Niuno è offeso, che da se stesso*, di S. Gio: Crisostomo, in Brescia per il Ricciardi 1677.
- 3 *Modello di Fabrica interiore* di S. Bernardo Abbate, in Brescia presso il Turlini 1673.

* In Monast. S. Pauli. Sub ejus scilicet Pont. auspiciis, & approbatione.

1. *Dell' emissione del Sangue* Serm. 6. al Sig. D. Livio Odescalchi . 2. *Il Teologo Economo* . 3. *I Treni Cretesi*; cioè Candia, che piange di essere fatta Turca . 4. *Il Sagro Pellicano* . 5. *Censura o' Libri del P. Segneri* Gielvita, e di Monsig. Petrucci sopra l' Orazione . 6. *Trattato sopra l' Orazione*, e gli Esercizj spirituali . 7. *Rationale Judicii*, quo sacrae Doctrinae necessitas in Ecclesie Catholice regimine, iisque qui Christianam profitentur libertatem, luculentissime demonstratur . 8. *De Penalitatibus* lib. 2. 9. *De Natura*, deque *Authore natura*, ubi & de Providentia, Fato, Sorte, Casu . 10. *Repertorium Ecclesiasticum*, cujuscumque Rei, a Prælato, & Pastoribus Fidelibus populis tam in privatis, quam publicis sermonibus exponendæ, authoritatibus sacrae Scripturae, Sanctorum Patrum, necnon Theologorum doctrinis, eruditionibus, & historiis confirmatum . 11. *Assunti Predicabili* . 12. *Avvertimenti Spirituali* . 13. *Epitome degli Annali del Baronio* . 14. *Traduzione delle Meditazioni, e Soliloquii* di S. Agostino, Sant' Anselmo, ed altri . 15. *Aurca Tavola di S. Tomaso*, ridotta ad uso manuale .

In Bibl. Monasterii S. Sixti Placentiae extat. *Oratio habita in funere Sereni Odoardi Parmae, & Placentiae Ducis* a D. Petro a Venetiis in Monasterio Casinensi anno 164...

Ejus meminit Bern. Pez Epistola 8. Apologetica pag. 163., & Epistola X, pag. 253., & supra Epistola 9. pag. 192., ubi ejus *Allocutiones Italicas in usum Superiorum ad Religiosos*, Patavii impress. 1664., inter eos libros, qui regularium exhortationum exempla suppeditant à Benedictinis compositos, enumerat.

* De eo supr.
lit. C.

In Regesto ms. pag. 14. à tergo in marg. *Abbas, Prædicator eximius, multa scripsit, Episcopus ab Alexandro VIII. Leonellus* * Crocecalle in Hist. ms. Abbatum S. Justinæ l. 9. pag. 325. à tergo, & seqq. „ Questo Prelato, benché figliuolo del nostro Monastero, avea menata una gran parte della sua Vita negli „ due celebri Conventi di Monte Casino, e di Parma, sempre applicato allo studio, ed alla predicazione della parola di Dio, nella quale riuscì di somma eccellenza, ed acquistò grandissima fama. Pareva dunque strumento poco addattato a così difficile, ed involuppato governo, come privo di molte cognizioni „ necessarie alla buona condotta, e direzione di tanti affari. Ma i grandi ingegni sono, se vogliono, in ogni cosa fecondi, e certi semi divini in anime innocenti, e generose ben coltivati, ponno crescere a momenti, e stagionarsi ben presto in copiosi, e maturi frutti di virtù, e di valore. Tale appunto fu il Vecchia &c. „ ibi legenda, quorum tamen partem aliquam supra retulimus in ejus Elogio. In Musæo Bibliothecæ Ambrosianæ Mediolani visitur depicta in tabula effigies Petri Vecchia cum hac Inscriptione; *Rm̃us Pater D. Petrus Vecchia Venetus Abbas S. Justinæ de Padua, & Visitator Casinensis, designatus Episcopus Amoniensis, ætatis annorum 43.*

PETRUS VRSINVS à Neapoli in Sacro Casinensi Monasterio suave Benedictinae Regulæ jugum subiit anno 1698. die 5. Octob. Studium vero suum Antiquitatis Monumentis pervestigandis præcipue impendit, plures id circo ad eadem illustranda lucubrationes composuit, quarum primæ, quam adhuc in sæculo degens in lucem emisit, hunc titulum fecit, sub nomine D. Nicolai de Albasis.

1. *Memorie del Ramo Orsino* degl' Antichi Conti di Sarno: Neapoli anno 1696. in 8. apud Bensium; quod opus ipse Vrsinus in Epistola ad Lectorem testatur pignus esse, ac veluti arrabonem . 2. *Totius Genealogia Ursina*, quam posita texuit, ac perfecit, quam ms. apud se adhuc retinet, sicut etiam .

3. *Historiam Urbis, ac Regni Neapolitani*, & 4. *Chronicon Casense Vghellianum*

ianum à se illustratum, & alia manuscripta de Rerum antiquarum memoriis. In vivis agit dum hæc scribo an. scilicet 1732. ætatis suæ an. 61.

De eo mentionem facit Carolus Rao Cler. Reg. in *Peplo Neapolitano* impresso Neapoli apud Moscam an. 1710. pag. 88. ubi dicit ab eodem Ursino se accepisse Familiæ Gallucciæ notitias. Eidem, dum esset Vicarius Jurisdictionis Sac. Monasterii Cavenfis, fuit nuncupata tertia editio Operis Patris Masuccii, cui titulus, *Teatro d'Amicitia*, & dum adhuc in Sæculo viveret, ei pariter dicata fuerunt Epistolæ Francisci Burghesi Cefenatis. Vide Julium Ambrosium Lucenti in Additionibus ad Vghellum in Marino Ursino Episcopo Cannensi, ubi etiam de Petro Ursino.

PHILIPPVS ALLEGRET Ragusinus S. Nicolai de Littore Venetiarum Alumnus factus anno 1543. die 9. Decembris, floruit ne dum Platonica, & Peripatetica Philosophiæ haud vulgari notitiâ, sed etiam divinæ Scripturæ assiduus, ac ferventi studio, cujus suaves veluti fructus protulit.

1 *Explanationem in Epistolam D. Pauli Apostoli ad Romanos; quæ sic incipit, Et si omnis Institutio &c.*

2 *Epistolam unam ad Reverendissimum Georgium Draschovitium Episcopum Quinque * Ecclesiensem; quæ incipit, Cum incredibili quodam &c.* Extrabat ms. * CinqueChiese in Ungaria. apud Constantinum Cajetanum teste Arn. Wion. Lign. Vit. l. 2. cap. 75. pag. 492. ubi asserit, Philippum adhuc scripsisse

3 *De Nobilitate Ragusina* l. 1. & alia nonnulla. 4 *In Paulum Platonem, & Aristotelem à se tamen non visa; Decessit Venetiis in suo Monasterio anno 1592 in Monachorum Capitulo tumultus. In nostris Regestis vocatur Vir doctissimus, qui multa doctè scripsit; obiit Littoris 1592.* * Th. Jul. pag. 149. à tergo.

PHILIPPVS TANVS patria Romanus, quamvis Albani 14. mill. pass. ab Urbe, natus, professus est Monasticam Regulam in Conobio D. Pauli extra * De eo supra mania Urbis an. 1649. die 24. Jun. Fuitque Cornelii * Margarini propior affinis, lit. C. cumque humanis, sacrisque literis benè excultas esset, Scholasticas disciplinas, quindecim annorum spatio, variis in Monasteriis, Ravennæ, Romæ, Florentiæ, alibique docuit, divinosque Codices aliquandiu explicavit; Sacras item Conciones, Panegyricas, & Academicas Orationes, Romæ præsertim, frequentissimè habuit; In nostra autem Congregatione Prioris munus obtinuit, quo abdicato, Abbas *Titularis* creatus est; A' Carolo Vincentio Maria Ursino Archiepiscopo Beneventano, postea Benedict. xi. Theologus, Ab Innocentio xi. ob doctrinæ præstantiam, morumque integritatem, Sacri Indicis *Consultor*, moxque Episcopus Civitatis Ducalis in Samnio renunciatus fuit anno 1686. die 1. Aprilis. Eam Ecclesiam annis 17. irreprehensibiliter administravit, Cleri, & populi mores correxit, Dioecesim illustravit, ad eosque sæpissime, & verba vitæ æternæ, & cælestia Sacramenta, suis ipse ore, ac manibus, præbuit, Cathedralē Ecclesiam, Episcopium, aliaque pia loca instauravit, omnes denique boni Pastoris partes explevit: Anno vero 1710. quo ipse ætatis suæ octogesimum agebat, morbis, & Apoplexiæ ictibus identidem pulsatus, Episcopatu dimisso, Romam in nostrum D. Calisti Hospitium iterum se recepit, ubi biennio post, anno 1712. die 2. Januarii magno pietatis sensu Spiritum Deo reddidit, eique ad S. Paulum delato solemniter à Monachis parentatum fuit, locusque Sepulturæ in Abbatum Conditorio attributus, quo meis ipsis, & alterius Monachi manibus (erat hic nostræ * Basilicæ Parochus, ego Sacratio præfectus) * D. Maurus Sellori, de quo non sine lacrymis eum deposuimus; varia scripsit, ex quibus hæc sunt edita. sup. Lit. M.

1 *Saggi Rettorici (preamboli abortivi) dati in varii succinei discorsi patetici, è morali par. 1 In Fuligno 1679. nella Stamperia d' Antonio Mariotti.*

2 *Sag-*

- 2 *Saggi Rettorici poetici, e morali* parti due; in Todi presso Domenico Fausti. ni 1681. 3 *Pe' Funerali dell' Illustre Signore D. Domenico Spinelli* de Principi di Cariati tumultuario ragionamento impress. anno 1699. quam orationem affert Carolus Carthari in Libello, cui titulum dedit *Pallade Bambina* pagin. 60. 4 *Oratione sopra la Passione di Giesù Christo*, impressa Romæ anno 1673. in libro cui titulus *Discorsi Sagri, e Morali detti nell' Academia degl' Intrecciati* (cui Tanus erat adscriptus) pag 103. Plura item ejus Carmina, plura Elogia soluta oratione sparsim edita leguntur volantibus foliis, præcipue in laudem Leopoldi I. Cæsaris, Joannis III. Poloniæ Regis, Caroli V. Lotharingæ Ducis, aliorumque Heroum, qui bello Turcico anno 1683 Viennæ Austriæ de immanissimo hoste triumpharunt; impressa Romæ eodem anno 1683. Reliquit præterea hæc Manuscripta

- 1 *Elogiorum Sacrorum* lib. 2. 2. *Poesie Toscane* 3. *Discorsi Panegirici*, Sagri, Academici, e Morali. 4. *Quaresimale Allegorico*, valde elegans, & ingeniosum. Extant Romæ in Monasterio S. Pauli, in cujus Bibliothecâ vidi olim tomos duos mss. Theologiæ Scholasticæ Tractatus continentes, manu Philippi Tani exaratos; ubi in fine primi tomi sic dicitur *Die 21. Junii 1662. Lectore P. D. Philippo Tano Romano ad Doctoratus Lauream promovendorum in Provincia Romana Examinatore*. In fine secundi. *Die 20. Januarii 1663. Lectore P. D. Philippo Tano Romano in Monasterio S. Pauli extra muros*.

Ejus Epistola Pastoralis scripta Romæ Clero Populoque Civitatis Ducalis ipsa consecrationis die 15. scilicet Apr. 1686. sic incipit, *E tranquilla religiosa solitudinis statione &c.* ibidem eodemque anno typis Pauli Monetæ impressa. Laudatur à Petro Ant. Torn. in variis operibus præcipue *In Origine e Progressu Congreg. Casin. &c.* Ab Equite Prospero Mandosio in Bibl. Romanæ tom. 1. Centuria 2. pag. 128. num. marg. 85., & Cent. 8. pag. 152., ubi affert ejus Elogium Sepulchrale in laudem Cardinalis Sfortiæ Pallavicini, de quo ibi Mandosius loquitur. A Jo: Paulo Oliva Præposito Gener. Soc. Iesu tom. 2. Epistol. pag. 104., & pag. 321., & in editione Bononiensi pag. 126., & 379., ubi eum laudat ab integritate morum, profunditate Scientiarum, & Religionis sanctitate. A Julio Ambrosio Lucenti in Ital. Sacr. restit. aucta &c. tom. 1. pagin. 1141., ubi vocat eum, Oratorem eximiæ locutionis, tam in Sacris suggestis, quam in Academiis celebrem, candore vitæ, & morum gravitate præfulgentem, formam omnibus veræ virtutis. Meminit quoque ejus Bern. Pez Epistola X. Apolog. in Catal. Script. Ord. nostri ab anno 1600. pag. 263.

PHILIPPUS VIBIVS Perusinus Abbas Monasterii S. Petri, arcisque Casaliniæ Fundator, qui è vivis excessit anno 1382., scripsitque

Plena Volumina Philosophica, & Mathematica, ut ait Augustinus Oldoinus in Athengo Perusino, & Pompejus Pellini in Historia Perusina, hic inquam inter Casinenses Monachos ab eodem Oldoino enumeratur, sed perperam cum annis octo supra viginti ante Congr. nostræ unionem diem suum obierit; quæ unio anno 1410. contigit, ex quo tempore, *Congregatio Unitatis S. Justini de Padua* fuit appellata, usque ad annum 1505., quo accedente per Iulium II. Pont. Max. Casinensi Archisterio, honoris, ac venerationis gratia erga Sni Parentis Supremum in terris domicilium, *Casinensis* est nuncupata; Dicit ergo debuit Vibius Benedictinus Monachus, non Casinensis, cujus ego Congr. Scriptores, ab ejus exordio, referendos suscepi; Sed haud mirum fuerit, Oldoinum, aliosque Authores, hoc temporum, ac vocabulorum discrimen minime animadvertisset. Id enim Scriptoris alicujus consulto hisce de rebus agentis interfuerit.

PHILIPPVS MARIA de PACE patria Neapolitanus S^mæ Trinitatis apud Cavam Monachus, regularem vitam ibidem professus est an. 1689. die 15. Jun. Post emensum studiorum curriculum, Romæque in nostro D. Anselmi Collegio Theologiæ, sacrisque Canonibus navatam operam, ac postea Decanatus officium laudabiliter gettum, Prior creatus, in Caveni Cœnobio primum, mox Perusia, deinde Aversa eo munere perfunctus est, ac tandem Abbatis insula ornatu, eidem Caveni Cœnobio præfuit. Quam vero ab excultis scientiis eruditionem hausit, Caveni Archivi monumentis illustrandis potissimum impendit, scribendo scilicet

1. *Notas Historicas, & Chronologicas* in privilegia Monasterii Caveni ab ejus origine, anno videlicet 980. usque ad annum 1110., quæ Authoris manu exarata asservantur in Archivo Caveni; Earum autem exemplar transmissum fuit in Gallias ad celeberrimum, doctissimumque Jo. Mabillonium, qui de iisdem, tom. 4. Annal. Benedictinor. pag. 317. num. 83. sic prorsus loquitur. „Cum fere ad hunc locum perducta esset hujusce voluminis editio, transmissa est ad me per D. Erasmuam * à Cajeta Priorem, & Archivistam Sacri Monasterii Cassinensis, Collectio multorum instrumentorum Caveni Monasterii, cum Notis Historicis, & Chronologicis D. Philippi de Pace Monachi Caveni, in quibus Caveni nostri asserere pergunt Monasterii sui originem ad annum 980. esse referendam &c. „ Scripsit etiam

* Gattola de quo supra l. c. G.

2. *Notas ad Agiomachiam*, seu de pugna Sanctorum Theophili * Folengii nostri, carmine compositam. Item præmanibus nunc habet.

3. *Emendationem Chronici Caveni* ab Alexandro * Rodolpho concinnati, ut si quando typis committatur, quam castigatissime prodire possit. & 4. *Vitas Compendiarias Abbatum* omnium Cavenium ab exordio ejusdem Monasterii, ad hæc usque tempore.

* De eo infra Lit. T.

* De eo supra lit. A.

De eo, ejusque Notis Historicis, & Chronologicis mentionem cum laude facit Agnellus Pulverinus in *Descriptione Historica Civitatis Caveni*, impressa Neapoli anno 1717. par. 2. pag. 51. his plane verbis „ Si è ben dovere pur' anco connumerare il M. R. P. D. Filippo Maria Pace Nobile Napolitano del fu Dottor D. Francesco, al presente zelantissimo Priore di esso Sacro Monastero Caveni &c. che non contento delle inesplicabili continue fatiche nell' Archivio vastissimo di cotante preggiate scritture, pur' anco siegue à perfezionare i suoi eruditi Commentarii da darsi in breve gloriosi alla luce, oltre molte nobili raccolte di notizie di esso Archivio per uso del Monasterio, & pag. 71. „ Queste, è maggiori concessioni furono fatte, è confermate da Leone IX. Gregorio VII. Urbano II. Sommi Pontefici &c. Si come chiaramente appare nel medesimo Archivio Caveni, anzi più distintamente si trovano ordinate, e scritte in uno eruditissimo volume raccolte dal M. R. P. D. Filippo Maria de Pace dignissimo Priore di detto Monasterio Caveni, che in breve, come di già merita, uscirà alla luce del mondo per mezzo delle Stampe, con i luoghi pur anco fedelmente notati nell' Archivio, ove conservansi detti Privilegi, e donazioni originali &c.

PIVS. COSTA natione Siculus patria Panormitanus, in Monasterio S. Martini de Scalis regularis obedientiæ iugo collum subdidit anno 1643. die 19. Iunii; crevitque jugiter in eo virtutum omnium copia, eximia animi humilitas, domus Dei ferventissimus zelus, benigna in miseros charitas, singularis in omnes humanitas, religiosa in Deum pietas; quæ virtutes magis, magisque in eo eluxere, cum varia munia, ac dignitates, quibus cumulatus fuit, Procuratoris scilicet Cœnobii sui, Decani, Prioris, laudatissime exercuit; præsertim vero cum anno 1687. creatus Abbas S. Martini, illud, aliæque Monasteria summâ vigi-

vigilantia, egregiaque prudentiâ, forma factus gregis ex animo, administravit. Denique anno 1697. die 22. Septem. meritorum divitiis cumulatus ad Beatorum sedes (ut pie sperandum est) migravit Panormi in Hospitio Spiritus Sancti, unde ad S. Martinum delatus, in ea Ecclesia terræ commendatus fuit. Ejus studia sacra potissimum fuere, suoque nomini congrua, nempe piissima, ut sequentia opera, quæ reliquit, demonstrant.

1. *Vita, e Miracoli di S. Cbristoforo Martire* Apostolo della Licia, cavata da molti Scrittori Greci, Latini, Caldei, & Arabi, in Venetia presso il Pezzana 1680. in 8. Sub nomine D. Prudentii Amaduspi.
2. *Vita, e Miracoli del Glorioso S. Onofrio* Anacoreta Rè di Persia potentissimo Principe tra gl' eletti appo Dio. In Palermo per Carlo Adamo 1681. sub nomine *Petri Propono à Caserta* in 4. lib. 4. in quibus Sancti Viri Gesta, & obitus, Reliquiarumque ejus translatio in Siciliam ad Urbem Soteram, ejusdemque Urbis situs, antiquitas, & alia accurate describuntur.
3. *Le Vittorie delle Fenici*, ovvero le anime tormentate nel fuoco del Purgatorio, che à nostro prò s' incaminano all' eterna Beatitudine, divise in 5. libri. In Palermo per Domenico di Anselmo 1684. in 4., sub nomine *Petri Corsari Patavini*.
4. *Il Casto è Santo Imperio* descritto in un brieve raguaglio della Vita di Santa Conegonda; In Palermo presso Giacomo Epiro 1688. sine auctoris nomine.
5. *Prælo paraverat* aliud volumen asceticum de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento quod ms. remansit.

De eo magnâ cum laude agit Ant. Mong. Bibl. Sic. par. 2. pag. 183. ubi eum vocat, Virum doctrinâ, & eruditione clarum, & Monasticæ perfectionis ornamentum longe clarissimum; pietate, ac virtutibus probatissimis insigniter exornatum, ac præcipuâ ab omnibus veneratione cultum &c. Et Jo: Evang. à Panormo ejus in Monastica Institutione discipulus, in Anagrammate pag. 166.

* Barletta:

PIUS DE MARRA patria Neapolitanus, sed è * Barulo in Apulia oriundus, nobili familia, in Coenobio S. Severini Neapolis Monasticæ militiæ nomen dedit an. 1595. Fuitque Theologiæ, ac utriusque Juris Professor celebris, rei que Medicæ insigniter peritus; Nascentis etenim per id temporis Neapoli Chymicæ artis, varia, & utilia pro hominum sanitate conservandâ, ac restituendâ, experimenta feliciter exhibuit, & alios facienda clarissimè docuit, cujus studium æmulatus Franciscus Cardinalis Boncompagnus Archiepiscopus Neapolitanus, sæpissimè una cum Pio Chymicis operationibus strenuè insudabat. In Monasterio S. Severini nobile Pharmacopolium sua industriâ Pius erexit, copiosaque suppellectili, ac necessariis instrumentis ditavit. Nec minus animis Christi Fidelium, quam corporibus curandis intentus, quò illi ab omni errorum labe immunes servarentur, Catholicæ Fidei dogmata proprio calamo elucidata, ac propugnata, veluti æternitatis medicamentum eisdem præbuit; quamobrem Urbanus VIII. Pont. Max. ejus doctrinæ, ac probitatis meritis permotus, Abbatem *Titularem Magnæ Crucis in Cypro* eum renunciavit. Denique laboribus, ac lenio confectus, Neapoli ad immortalem vitam migravit anno 1648. die 4. Junii: ejus Opera sic prænotantur.

1. *Opera Pia per la salute del Corpo humano*; all' Illmo, e Revmo Sig. D. Francesco Boncompagni Cardinale, e Arcivescovo di Napoli. In Napoli presso il Beltramo l'an. 1634. in 6. Quod Opus, ut pluribus prodesset, Latine reddidit, ampliatumque iterum sub hoc titulo evulgavit. 2. *Praxis Methodica, & Universalis curandorum morborum omnium*, in qua præter remedia magis præcipua à Galeno, ab Hippocrate, & Avicenna desumpta, multa arcana medica conti-

continentur; ad Illūm, & Revmum D. D. Federicum Colonna Principem de Butera, & Paleano. Neapoli apud Lazarum Scorigium anno 1635. expensis Dominici Vecchii Bibliopolæ in 4. In quo Opere agitur præcipue de origine, & cura morbi Gallici. De quocumque genere Febrium; de omnibus capitis, stomachi, ac ventris affectionibus, nec non omnium humani corporis partium morbis, & curationibus. In Epistola ad Lectorem auctor sic loquitur „ Si vero hosce nostros labores gratos sentiemus, alteram partem Chemicam utilissimā, ac curiosam, in lucem, Deo dante trademus, quod an factum sit nondum scio.

Propugnaculum Fidei Catholicæ, in quo agitur de Imperio Regiminis Ecclesiæ Romanæ Catholicæ contra Hæreticos, & Schismaticos. 1. *De Sinagoga Judæorum* contra ipsos. 2. *De veritate Fidei nostræ* contra Atheistas, Mahometanos, Iudæos, Hæreticos, & Schismaticos. 3. *De immortalitate nostræ animæ*. 4. *De mercede, vel pœna* in alia vita recipienda. 5. *De Peccato Originali*. 6. *De credibilitate Fidei Catholicæ*. 7. *De Veritate Sacramenti Altaris*. 8. *De Regno Christi* contra Judæos. 9. *De Sacris Imaginibus* contra Hæreticos. 10. *An possint Principes Sæculares* Judæos in suis terris permittere. 11. *De tolerantia Hæreticorum, & aliorum Infidelium* in Territoriis Principis Catholici. 12. *De Invocatione Sanctorum*. 13. *De Sacris Reliquiis*. 14. *De Indulgentiis* contra Hæreticos. 15. *De potestate Papæ* reservandi sibi collationem Beneficiorum in certis mensibus vacantium. 16. *De necessitate Confessionis Sacramentalis*. 17. *De Jejunio*. 18. *De Votis Regularium* &c. Neapoli apud Camillum Cavallum anno 1642. in 4.

De eo Nicolaus Toppius in Bibl. Neapolit. pag. 253. col. 1. Ben. Laudati in Brevi Chron. S. Severini ms. pag. 337. Bern. Pez Epistola X. Apol. pag. 241. In Catal. Viror. literis Illustr. Ord. D. Benedicti ab anno 1600.

PIUS MUTIUS natus est Mediolani anno 1574., oriundus tamen ex Oppido Pontis S. Petri in Territorio Bergomensis, anno vero 1589., die 12. Martii Monachi vitam vovit in Coenobio S. Simpliciani Urbis ejusdem Mediolan. Mirum vero ad scientias addiscendas amorem, egregio favente ingenio, ab ipso, ut ita dicam, matris utero tulit; Puelli enim ætate præmaturam studii operam dedit, & vix quinquennis Grammaticam, septennis autem Rhetoricam artem ita callebat, ut Orationes, Carmina, & alia id genus cunctis admirantibus, ac plaudentibus publice recitaret. Mediolani, & Patavii Scholasticis facultatibus operam dedit; Papiæ deinde in Academia *Affiliatarum*, & in aliis Italiæ celebrioribus, quibus certatim adscriptus fuit, doctis ingenii fatibus, omnium commendationem promeruit; præcipue tamen historicis, ac politicis literis incubuit, in quibus celebris admodum, & excellens evasit, ac insignes hiscæ de rebus lucubrationes conscripsit, inter quas *Animadversiones in Tacitum* nominis immortalitatem præceteris ei pepererunt. Has autem doctrinæ gemmas, pietatis, ac moralium virtutum auro præclare exornabat, inculpatis moribus, integritate Vitæ, regularis observantiæ zelo omnibus ubique præluens; Eapropter à Patribus nostræ Congr. qui ejus non minus prudentiam, quam doctrinam optime perspectam habebant, missus ad Christianiss. Regem Ludovicum XII. Orator pro causa Abbatiæ Lirinensis, de qua paulo superius in Petro Paulo Benallio, quæ vel denuo agitabatur, vel nondum plane absoluta erat, arduam legationem adeo feliciter obivit, ut adhuc in Gallia degens, in Generalibus Comitibus creatus fuerit Abbas, ac postea totius Congr. Definitor; Reversus in Italiam negotium quoddam magni momenti cum Ducibus Sabaudia, Parmæ, & Mutinæ prospere admodum confecit. Inde ad Monasteria gubernanda animum adjiciens, Coenobio S. Pauli de Urbe triennio præfuit, quo tem-

pore familiaritate jucundissima Quarengii, Mascardi, aliorumque eruditissimorum Hominum est usus, Eum ob doctrinam, ac probitatem intime amavit Cardinalis Fridericus Borromæus, Cardinalis vero Guido Bentivolus scientiam, judiciumque Mutii tanti fecit, ut ejus non solum consiliis plurimum deferret, sed Historiam etiam suam de *Bello, ac rebus Belgicis* ei lustrandam, & corrigendam subjecerit. Fuit insuper Abbas Sanctorum Spiritus, & Galli Papiæ, Sanctæ Scholasticæ Sublaci, S. Juliani Genuæ, demumque S. Simpliciani Mediolani, ubi Claustrum partem à Gratiano Trezzi (de quo supra) olim inchoatam perfecit, Hospitumque Cameras extruxit, aliaque commoda præstitit cum ad ornatum, tum ad utilitatem Cœnobii; Sed cum æternitatis itineri diligentius, ac tutius capeffendo sese parare percuperet, Præsulatui sponte nuncium remisit, ac deinceps privatus Deo, ac studiis unice vixit; denique anno 1659. Mediolani piissime diem suum obiit annos natus 85. Ejus Opera hæc sunt

1. *Considerazioni sopra Cornelio Tacito*, nelle quali si trattano le più curiose materie della Politica, In Brescia presso Bartolomeo Fontana l'anno 1634. in 4. & iterum Venetiis anno 1642. per Marcum Ginammi in 4. Sunt autem Animadversiones in primum Taciti librum, quod Opus eruditissimum vocat Hieronymus Ghilinus, brevi temporis spatio absolutum, ob assiduam petitionem prælaudati Cardinalis Borromæi, qui opus hoc anxie ab eo expectabat.
2. *Considerazioni sopra il secondo Libro di Cornelio Tacito*, quas brevi in lucem prodituras fuisse testatur idem Ghilinus. Philippus autem Piccinellus jam prodidisse affirmat, sed ubinam Gentium, & apud quem non indicat.
3. *Discorsi 50. politici sopra gli accidenti moderni*.
4. *Discorsi Accademici varj*.
5. *Giudizj varj sopra le Opere altrui*; & alia, sed minoris momenti, ut inquit Leo Allatius in Apibus Vrbani pag. 228., ubi de eo agit, & hæc ejus lucubrationes recenset. At in Bibliotheca S. Simpliciani Mediolanensis extant, quoque Pii Mutii sequentia Opera mss. à me ibidem visa anno 1688.
6. *Istoria della Famiglia a Triumtia*; magnum volumen in fol.
7. *Epistolarum familiarium Latina lingua*, lib. in fol. incipit, *Eleganter admi Sæve suavissime &c.*
8. *Diversi Discorsi politici*, in fol. quos eosdem puto cum supra ab Allatio relatis.
9. *Miscellaneorum*; volumen in fol. ubi hæc continentur. 1. *Negoziato alla Corte di Francia per il Monastero di Lerino*. 2. *Oraison Française au Roy Troi Cesiën*. 3. *Orazione Italiana al Re di Francia Luigi XIII.* 4. *Giudizj sopra le Relazioni, Lettere, ed Istoria del Cardinal Bentivoglio*. 5. *Apolologia in difesa dell' Istoria del medesimo Bentivoglio*. 6. *Discorso* s'era verisimile, che Paolo V. dopo l'assoluzione movesse Guerra a' Veneziani. 7. *Discorso* se doveasi maritare la seconda Infanta di Spagna con Inghilterra. 8. *Discorso* sopra la Dieta da farsi l'anno della peste. Item
10. *Descrizione del suo viaggio fatto in Francia l'anno 1618.*, in cui dal Capitolo Generale fù mandato Ambasciatore al Rè Christianiss., est liber ms. in fol. Item
11. *Rime di D. Pio Mutio*, lib. ms. in 4. hæc in Bibliot. S. Simpliciani. Apud me vero extat liber ms. in fol. subsequentes Pii Mutii Italicas locubrationes complectens, nempe
1. *Discorso* se il Sig. Duca di Savoia habbia fatto bene, ò male, zarando lo Stato, à non voler' disarmare, come ne lo ricercavano gli Spagnuoli, ò se meglio fora stato l'obedire, è schivare gl'incomodi della Guerra. Incipit *Bellissima materia di discorrere &c.* explicit; „ Doveva il Duca, & era costituito in necessità di zarare lo Stato, è di prender l'arme, come hà fatto, più tosto, che obedire,

dire, è mettersi in servitù 2. *Discorso intorno* alli presenti motivi di Francia, Spagna, e Savoja; incipit. „ è tanto il desiderio, che io tengo, di servire V. S. &c. „ explicit; e a Dio piacendo noi goderemo una lieta, e tranquilla pace, che piaccia a Dio benedetto di concederci &c. 3. *Risposta di D. Pio Musio* al discorso del Sig. Mario Lanzi, che ributtava un' altro discorso: Incipit. „ Et così avviene a chi va stuzzicando il vespajo: Ma che dico io di vespajo? m' accorgo d' haver anzi desta una dolcissima, e soavissima pecchia &c. explicit. „ Mi compiacerò almeno d' haver supplito con prontezza d' obediienza, e con immentira di affetto, colla quale bacio le mani a V. S.

4 *Discorso intorno alli presenti nuovi disguidi*, che si dicono passare tra la Santità di N. S. Papa Paolo V., e la Serenissima Repubblica Veneta: Est Sermo satis prolixus, ac valde eruditus, rogatu D. Laurentii Stella conscriptus, politicis æque rationibus, ac prudentibus documentis, veræque pietatis sensibus exornatus; incipit. „ Accennommi V. P. M. V. li giorni passati &c. explicit, & così noi dovemo sperare la continuatione di questa longa pace, la quale concedaci Dio, & le bacio le mani.

* De eo supra
Lit. L.

5 *Orazione*, colla quale procura di persuadere il Cristianissimo Re di Francia Ludovico XIII. per fortissime ragioni, doverli il Monasterio di Lerino, unito già da suoi gloriosi Predecessori Francesco I. & Henrico IV. alla Congregatione Casinense, governare indifferentemente dagli Abbati tanto Italiani, quanto Francesi: Hæc oratio, quamvis in eodem volumine apud me ms. reperiatur, est nihilominus typis impressa, & constat paginis integris numero 6. Incipit. „ Hanno tanto a cuore, è tanto premono i Padri Casinensi nel buon governo del Sacro Monasterio di S. Honorato di Lerino &c. „ explicit „ Per la felicità de suoi Regni, di sua Casa, e di sua Cristianissima Persona, che piaccia a Sua D. Maestà di conservare lungo tempo per bene del suo Regno, e della Cristianità tutta.

6 *Discorsi sopra il Capitolo Biennale*, e perpetuità del Delfinitorio, incipit „ Comanda l' Esmo Sig. Card. Padrone, e Protettore &c. „ explicit; Eh che sono spropositi. „ 7. *Discorso se sia meglio*, che il Delfinitorio sia perpetuo, o temporaneo: incipit „ Dovendosi hora discorrere, se sia bene il perpetuare, o nò il Delfinitorio „ explicit. „ Doverassi dunque procurare, che i Monaci si compongano a quell' honorata maniera di vita, & a quei Santi costumi, che ricerca una Republica Religiosa, & una Republica, che deve essere d' huomini perfettissimi, e nella Santità di vita, & nell' integrità de costumi, e nell' esemplarità, che questa farà la base, & il fondamento della conservatione della nostra Congregatione &c.

8 *Apologia in difesa dell' Historia del Sig. Cardinal Bentivoglio* contro un discorso Francese: est valde prolixa, & erudita. incipit „ Ho creduto, che la dica-
cita dovesse perdonare alla cose Sacre, tocco con mano il contrario, e con-
chiudo esser verissimo quel detto di Tacito, *Obrectatio, & livor prout auri-*
bus accipiuntur. Se opera alcuna d' Ingegno, fra le moderne, merita d' esser
Sacra all' immortalità, certo che l' Historia dei Paesi Bassi dell' Esmo Sig. Car-
dinal' Bentivoglio n' è meritevolissima, e per l' eleganza, e maestà dello stile,
e per la politica prudenza, che vi si vede, e per la moltitudine delle sentenze,
e per l' ordine ammirabile, e per l' incontaminata verità, e per l' esquisita de-
scritione delle cose, da lui non meno con la penna, di quello, che farebbe ec-
cellente Pittore col pennello, dateci a divedere, e per tanti capi, che più fa-
cilmente si possono dal prudente Lettore avvertire, che con discorso additare
&c. -- explicit. -- Diciamo pure, che è molto migliore, e sana la Dottrina del
Sig. Cardinale (*potiorem videlicet habendam esse Religionem, quam ditionem, &c.*

ex religionis mutatione diuisionis ruinam sequi) che quella del Censore, & che l'esser
 „ Cardinale non lo esclude dall'aver scritto bene, e lodevolmente la sua Historia,
 „ & che le massime, che sono buone in Roma, saranno sempre buone, così a Ma-
 „ drid, come a Parigi, ed a Cracovia, e che malgrado del Censore, e de' Inci-
 „ diosi sarà così ben vista l'Historia del Sig. Cardinal Bentivoglio da i buoni Catto-
 „ lici in Francia, & ed in Fiandra, come anco nell'Italia, e nella Spagna; Che
 „ se poi i mal'intenzionati nella Fede non l'approveranno, esso Sig. Cardinale,
 „ se ne prenderà poco pensiero,

9 *Discorso con cui approva*, è conferma, con ragioni fortissime, il discorso di
 un' altro sopra gli Ordini, che si dicevano mandati da Spagna, perche gli Ec-
 clesiastici egualmente, che i Laici de' suoi Stati d'Italia fossero soggetti alle gra-
 vezze imposte. Incipit „ Ho letto con molto gusto il sensato, ed erudito Dis-
 „ corso di V. S. circa i mutati ordini venuti, o che si fingono venuti di Spagna,
 „ di aggrauare gli Ecclesiastici a concorrere alle gravezze come i Laici, per solle-
 „ vare il Rè, ed i popoli nelle presenti calamità; nel quale non essendo certa la
 „ legge, va V. S. discorrendo sopra il verisimile, e sopra il possibile &c. „ expli-
 „ cit „ Dalle cose dette, credo, che si possa infallantemente concludere, che non
 „ sia verisimile, che il Rè Cattolico habbi dato il supposto ordine; che le ragioni,
 „ che si portano per la parte affermativa siano senza ragione, e fraudolente, come
 „ per la negativa sode, ed irrefragabili; & che quando anche fosse vero, che si
 „ sia dato l'ordine, che non sarà riuscibile, e nelle presenti congiunture perico-
 „ loso altrettanto, quanto vergognoso „

* Is fuit Pa-
 ganus de
 Turre.

10 *Orazione in Contraddittorio* di un' altra di un * Consigliero Spagnuolo, che
 procurava persuadere al Rè Cattolico doverli per varj motivi far la Guerra al
 Duca di Savoia. Oratio vero Pii Mutii sic incipit „ Io non vorrei Potentissimo
 Rè &c. explicit „ Questa Pace, vi farà benedire da tanti popoli, vi renderà
 „ caro a tanti Principi, vi restituirà l'alienato Cognato, e vi levarà finalmente
 da pericoli, e travagli gravissimi.

11 *Panegyricus in laudem Marchionis Caracena Mediolani Gubernatoris*: im-
 pressus, pagg. 28. in 4. & Hieronymo Legnano apud Catholicam Majestatem
 pro Mediolanensibus Oratori, dicatus.

12 *Lettera*, nella quale dice il suo parere intorno alle *Relazioni* dell' Emo Sig.
 Cardinal Bentivoglio, al Sig. Carlo Rosso; scritta da Genova l'anno 1630.
 adi 22. Novemb. incipit „ Fra gli altri obblighi, che io conosco, e confesso di
 „ tenere con V. S. Illma, principalissimo reputo io questo di avermi dato cognizio-
 „ ne del libro delle Relazioni dell' Emo Sig. Cardinal Bentivoglio „ explicit
 „ E quel, ch' il bello, e 'l caro ascresce all' Opere
 L' arte, che tutto fa, nulla si scuopre &c.

13 *Giudizio sopra le Lettere* dell' Emo Sig. Cardinale Bentivoglio. Incipit.
 „ Per ubbidire a chi può comandare discorrerò, intorno a tre capi, e
 „ mostrerò il giudizio, che ne fo. I capi saranno circa lo stile, circa il costume,
 „ e circa le materie &c. „ explicit. Perche possano servire per modello, e per
 „ vera Idea di vera Amicizia, di buon Cavaliero, di gran Prelato, e Zelante di
 „ S. Chiesa, e di perfetto Ministro di Principe „

14 *Parere sopra le Historie* di Fiandra dell' Emo Sig. Cardinal Bentivoglio: In-
 „ cipit „ Per dire quello, che io sento dell' Historie di Fiandra dell' Emo Sig.
 „ Cardinal Bentivoglio, mi ridurrò a quattro capi, allo stile, all' ordine, o di-
 „ posizione, al decoro, & alla verità, e quindi apparirà il giudicio, che ne fo.
 „ explicit „ bisognerà conchiudere, questa Opera dell' Emo Sig. Cardinal Benti-
 „ voglio dover restar consegnata all' immortalità, non meno che quelle de più fa-
 „ mosi

mo' i Historici, che habbiano scritto avanti di lui; poiche è composta di stile
 ele gantissimo, e rappresentata con ordine mirabile, e vestita del dovuto decoro,
 & accompagnata dalla candida, e pura verità, e sostenuta dal vero fonda-
 mento de' stati, che è la religione &c.

15 *Giudizio sopra la terza parte dell' Historia del Sig. Cardinal Bentivoglio.*
 Est in modum Epistolæ ad eundem Cardinalem Bentivolum. Incipit. „ Sprez-
 zato quel titolo di temerità, che potrei temere, se non fossi protetto dallo scu-
 do del commandamento di V. Emin.; vengo a dirle semplicemente, ciò che
 sento della terza parte della sua memorabile Historia, accioche dalla prontezza
 dell'ubidienza, riconosca V. E. la grandezza della riverenza mia. Dico dun-
 que, che avendo l' Historia quattro parti principali, cioè la Narrazione, le De-
 scrizioni, le Orazioni, e gli Elogi, ha V. E. con maniere tanto eccellenti sup-
 plito, e maneggiate tutte queste parti, che parmi di poter dire quel *nihil melius*.
 explicit „ ed all' E. V. fo humilissima riverenza.

16 *Giudizio sopra l' Aristocrazia conservata, del Padre Sgualdi.* Est Epistola
 ad eundem Sgualdum data Ticini Regii 16. Aug. anno 1634. incipit. „ Il P.
 D. Hilario * nostro mi ha mandato due de i libri composti da V. P. Rma per
 eterna gloria del suo elevatissimo ingegno &c. explicit „ Le rendo grazie del
 favore, che mi ha fatto con parteciparmi, e farmi degno di così rara grazia &c.
 che servirà per pegno dell' amor suo, così vorrei, che valesse a V. P. Revma
 per stimolo al comandarmi.

* Is est Hila-
 rius Bologna
 celebris Con-
 cionator, de
 quo in pr. par.
 L. H.

17 *Discorso, se si debbano ripigliare li tre Monasterj della Marca: est sermo*
valde prolixus pagg. integr. num. 20. responderque negativè, probatque sen-
tentiam suam validissimis rationibus: incipit. „ Dovendo io discorrere; per
 compiacere a Prelato, che mi commanda, che lo faccia, se sia bene, che la
 Congr. Casinen. debba procurare la riunione delli tre Monasterj della Marca,
 che l'anno passato furono per ordine del Sig. Cardinal Montalto, e di N. Signore
 restituiti a quei Monaci, che prima li possedevano, metterò prima alcune sup-
 posizioni, dalle quali poi tirarò la conclusione, che a me parerà ragionevole „
 explicit „ Considerisi tuttocìò, che si è detto da chi tocca, che io pregarò Dio
 che ispiri loro il meglio, e tanto basti. „

18 *Discorso circa il Breve * De exemptorum privilegiis: incipit.* „ Io credo, che
 l'intenzione di N. S. nella pubblicazione del suo Breve, *De exemptorum privile-*
giis &c. explicit „ Ne perderemo per cosa tanto lubrica i nostri privilegi &c. „
 Sunt ibidem tres alii sermones, seu potius tractatus de rebus ad nostram Congr.
 statum, ac regimen peculiariter pertinentibus, quos ab omnibus nostris Præla-
 tis legi, & observari operæ pretium esset; quorum Synopsim videns in no-
 stris Analectis.

* Greg. XV.

Jam vero de Pio Mutio magna cum laude agunt, Plac. Pucc. in Chron. Glasg.
 pag. 365. & in Nomenclat. Abbatum pag. 26. Hier. Ghil. in Theatr. Vir. Ill-
 par. prima pag. 199. fusissime, ubi eum vocat, felicissimo, & admirabili prædi-
 tum ingenio, singularis prudentiæ, omniumque virtutum exemplar; Opera ve-
 ro ejus varia doctrinâ, & omnigenæ eruditionis copiâ referta. Reversum de-
 mum in Patriam anno 1647. Lectioni, & præclarissimis lucubrationibus im-
 pense vacasse narrat; ejusque nomen famæ immortalitatem consequutum &c.
 Donatus Calvi in Scena Literar. Script. Bergom. par. prima pag. 448. ubi eum
Naturæ portentum appellat, atque inter ejus opera enumerat *Epistolarum libros*
 6. in quos nimirum libros, volumen illud Epistolarum in fol. supra recensitum
 dividitur. Hilarius Bologna in magna Panegyrica Orazione S. Benedicti, cui
 titulus *Il Sole, e il Mondo &c.* impressa Venetiis anno 1647. pag. 63. „ Un-
 Pio

„ Pio Mutio, che dopo avere nell' Erario prezioso delle Scienze; di scielissime
 „ erudizioni, & eloquentissimi discorsi arricchito i suoi fogli, fa nell' età cadente
 „ risorgere le buone lettere, fregio dell' Ordine, ornamento del Secolo, delizia
 „ della Patria, ove i generosi costumi hanno per propria lode *Rapir i Cuori,*
 „ *e dominar gli Affetti.*

In libro, cui titulus, *Le Glorie degli Incogniti*, quorum Academia Vene-
 tiis instituta Mutius adscriptus fuit, pagin. 384., & seqq., ubi ex instituto
 de eo agitur, diciturque pietate, & literis nominis immortalitatem assequu-
 tus, visitur ejus effigies cum subjecto Disticho

Impius est Tacitus, melior tamen incipit esse,

Fitque tua Muti dexteritate pius.

Item eum valde commendant, Hieronymus Borstieri in supplemento c. 12.
 Augustinus Terzagus in Carminibus pag. 239. & 248. Benedictus Sossagus, qui
 Mutio secundum Epigrammaton librum dicavit. Leo Allatus in Ap. Urb. pag.
 228. Philippus Piccinell, in Athenæo Mediolan. pag. 469. denique Bern. Pez
 in Epistolis Apologeticis pag. 253. Benedictus Sociadi in Epigrammatibus. sic

Ardentes flammæ anima imperterrita Muti

Negligit, obsessam liberet ut patriam;

Christiadam populos, & res tacatur, ut alter

Mutius exaubias irrequietus agit.

Et Tacitum obscurâ reteggit caligine mersum,

Et rerum dominos imperitare docet.

Consult alterius felix audacia Romæ

Alterius felix consult ingenium.

Quæ major gemini censenda est dextera Muti?

Nobilis hæc scriptis, nobilis illa fœcis.

Parere dell' E^{mo} Sig. Cardinal Bentivoglio sopra il Giudizio di D. Pio
 Mutio delle di lui Relazioni. Illmo Signore „ Carlo Bosso

„ Troppo eccede il nostro P. D. Pio in lodar le mie *Relazioni*: forse egli at-
 „ tribuisce loro le qualità non che hanno, ma che dourebbero avere. Erudita,
 „ lettera, ch' è la sua; e che Censor appunto non delle mie debolezze, ma d'
 „ ogni più elaborata composizione historica; prego V. S. a ringraziarlo in mio
 „ nome più dell' amore, che mi porta, che delle lodi, con che l' accompagna,
 „ non potendo io in queste se non riconoscere un manifesto eccesso di quello: Me-
 „ rita un Religioso di tanta virtù, che V. S. l' ami, e lo stimi nel modo, che fa.
 „ Con lei mi congiungo ancor io nell' uno, e nell' altro affetto verso di lui, e pro-
 „ curero di fargliene apparire ogni segno più vivo; ma quanto prima farò con
 „ V. S., e diremo a bocca mille altre cose: intanto io resto &c.

„ *Molto Rev. Padre.* Io non potrei esprimere il gusto che ho sentito della
 „ Scrittura inviata da V. P. in riguardo particolarmente alla consummata mae-
 „ stria, che vi apparisce nelle materie historiche; poiche quanto a quelle perfez-
 „ zioni, che ella attribuisce a quest' ultima parte, sono ornamenti molto più da
 „ desiderarsi, che da commendarsi in essa. Io però non pretendo incio di volere
 „ diminuir punto l' obbligo, che riconosco all' affetto di V. P. verso le cose mie,
 „ ed alla stima con ch' ella si compiace di accompagnare sempre le mie fatiche;
 „ All' incontro io posso renderla certa della memoria parzialissima, che conservo
 „ del merito de suoi talenti, e del solito desiderio mio di poter servire alla sua
 „ persona &c Di V. P. di Roma li 30. di Luglio 1639. manu Emi. Padre mio
 „ giuro a V. S. che non ho veduto il più bello giudizio historico, e l' ho più volte
 „ con sommo gusto letto, e riletto, benché io non possa in modo alcuno appro-
 vare

vare quelle tante lodi, che V. P. attribuisce alle mie fatiche. P. Abbate D. Pio Murio. Affezionatissimo come Fratello, Il Cardinal Bentivoglio.

PLACIDUS CAPPARELLI Neapolitanus in Cœnobio S. Severini Monachus effectus est, anno 1696. die 30. Julii; Interiecto deinde tempore Decanus creatus fuit. Philosophiam, ac Theologiam xxiv. annorum spatio docuit; In Monasterio S. Benedicti agri Mantuani Tyronum Magistrum egit, quod munus etiam Neapoli in S. Severino exercuit anno 1727. anno denique 1731. in Comitibus minoribus Brixie celebratis in Monasterio S. Euphemie renunciatus fuit Prior Claustralis Cœnobii S. M. de Plaga, vulgo *Chiaja* in Suburbio Neap. edidit *Synopsin* ad Sacram Dogmaticam Theologiam, Hebraicam, Græco latinam Neapoli anno 1712. apud Felicem Moscam.

Ad primum Gregorii IX. Decret. Epist. Librum, *Synopsin*, Mantuæ per Albertum Pizzorum anno 1727.

PLACIDVS CICADA nobilis Genuensis Monasterii S. Catharinæ in Patria alumnus, ibidemque nostram Regulam professus anno 1627. die 10. Febr. ac postea Abbas tam ejusdem S. Catharinæ, quam plurium aliorum Monasteriorum, vixit enim usque ad decrepitam senectutem optimâ usus valetudine; obiitque Genuæ Abbas S. Benigni ætatis annorum 91. Scripsit

Vita di S. Gertrude Monaca dell' Ordine di S. Benedetto, e Badessa del Monastero di Rodarda.

Aug. Oldoin in Athengo Ligustico (ex Raphaele Soprano) laudat Placidum Cicadam ab Ingenii præstantiâ, varietate doctrinæ, & Antiquitatis notitia.

PLACIDVS FALCONIVS ab Asula agri Brixiani Oppido apud S. Euphemiam professus est Monasticum Institutum anno 1549. die 28. Oct. Musicam facultatem, eandemque omnino sacram plurimum excoluit, nec exiguè in ea profecit; ut testantur, quæ sub his titulis vulgavit Opera, nempe

1. *Missa*, sive *Intritus* per totum annum Venetiis 1575. in folio.

2. *Passio*, sive voces Hebdomadæ Sanctæ. Venetiis anno 1580. in 4.

3. *Responsoria* in Hebdomada Sancta canenda. Venetiis anno 1580. in 4.

4. *Magnificat* octo Tonorum. Venetiis 1588. in 4.

Ejus meminit Arn. Wion Ligu. Vir. l. 2. cap. 75. pag. 453. ubi asserit eum in vivis egisse an. 1595. quo Arn. opus suum in lucem emisit; & Petr. Ricord. Hist. Monast. Dial. 4. pag. 467. In nostris Regestis vocatur *Musicus excellentiss.*

PLACIDVS DE JUDICE Panormitanus frater D. Michaelis * de Judice in Cœnobio S. Martini de Scalis D. Benedicti Instituti nomen dedit anno 1662. die 8. Nov. Ingenii præstantiâ in scholasticis scientiis, humanioribus literis, & sacrâ eloquentiâ haud mediocriter ostendit, in quibus dum eximios progressus polliceretur ob assiduum, ac fervidum in easdem studium, immaturo fato præoccupatus est Panormi anno 1673. ætatis suæ 26., magno sui desiderio, unacum aliquot lucubrationibus relicto, videlicet.

1. *Quaresimale*. 2. *Panegyrici*. 3. *Discerfi Accademici*. 4. *Poesie*. Quæ omnia mss. exstant apud prælaudatum Michaellem de Judice Abbatem, qui ea aliquando publici juris facturus erat, ut sperabat Ant. Mong. Bibl. Siculæ par. 2. pag. 185. ubi de eo cum laude agit, allegatis in ejus commendationem. Jo: Evang. à Panormo in Anagram. pag. 169. & Jo: Baptista de Judice ejusdem Placidi altero fratre, sed Laico, in Carmin. par. 1. pag. 334.

PLACIDVS PETRVCCIUS patria Romanus inter Casinates Monachos numeratus est an. 1571. die 16. Septemb. ætatis suæ an. 20. sub Matthia de Lingasco Casinensi Abbate, & Appollinari à Bauco viro eximie Sanctimonie Tyronum Magistro. Placidus itaque ut erat humanioribus literis probe excultus

&

* De eo supra
Lit. M.

& in Historiarum cognitione apprime versatus, Casinensem Historiam diligenter elucidavit, ac pro virili promovit. Sed dum majora adhuc in decus, & commodum ejusdem Sacri Cœnobii calamo moliretur, immaturo, ac dolendo nimis fato sublatuſ est circa annum 1587. ætatis suæ 37. scripsit.

- 1 *Supplementum ad librum Petri Diaconi Casinensis Monachi, de Viris Illustribus Monasterii Casinensis*, quod perduxit usque ad annum 1581. ab anno 1256. quibus tamen inserit aliquot, qui minime fuerant Monasterii Casinensis alumni, sed vel Abbates ejusdem Sacri Cœnobii, quamvis aliorum Monasteriorum sodales, ut Ignatius Squarcialupus, Eusebius Mutinensis, alique, vel ex insignioribus, ac celeberrimis totius Congregationis Viris aliquem, ut Gregorium Cortesium Mantuani Cœnobii Socium. Hic liber erat olim ms. apud Arnold. Wion, ipsomet teste, alibiq; sed postea ex Bibliothecâ Barberinâ depromptus, insigni præfatione, notisque illustratus à Joanne Baptista Maro Romano S. Angeli in foro piscium Canonico, typis consignatus fuit Romæ anno 1655. in 8. ex Typographiâ Camera Apostolicæ, & Parisiis an. 1666. deinde impressus fuit Rothomagi anno 1672. & postea Lugduni apud Anissonios an. 1677. in fol. in Bibliotheca Max. Patrum tom. 21. pag. 345. & Hamburgi an. 1718. in Bibliot. Ecclesiastica Joannis Alberti Fabricii, & demum Mediolani typis Societ. Palatinæ in Regia Curia anno 1725. tom. 6. Scriptorum Rerum Italicarum &c. a pag. 63. usque ad 83.
- 2 *Chronicon, sive Historiam Casinensis Monasterii*, ab ejus fundatione usque ad annum 1587. unico tomo libris 9. distincto, in fol. comprehensum, quod postea aliis duobus tomis prosequutus est Honoratus * Medices à Neapoli, usque ad annum 1610. asservatur ms. in Archivio Casinensi.
- 3 *Supplementum ad librum Antonii Fraſtensis*, quod inscribitur, *Confinium honorum Casinensis Cœnobii*, ms. 4. *Annotationes, & Additiones ad Chronicon Leonis Hostiensis, & Petri Diaconi*, miss. ibidem.

De eo agunt cum laude prædictus Arnold. Wion. Lign. Vit. par. 2. in Adjunctis pag. 910. & ex eo totidem verbis Ant. Poss. Appar. Sacr. tom. 2. pag. 291. qui eum vocant *Virum in humanioribus literis exercitatum, & Historiarum cognitione divitem*; obiisse autem asserunt an. 1589. scripsisse Historiam Monast. Casinens. tom. duobus; Sed revera est unicus Tomus libris 9. constans, Honoratus vero Medices, ut paulo ante diximus, eandem Historiam aliis duobus Tomis continuavit usque ad an. 1610. Philip. Labbe *Bibl. Biblioth.* pag. 308. meminit lib. de Vir. Illustribus Cas. Isidorus Vgurg. *Pompe Senesi* tom. 1. tit. 21. pag. 668. allegat Placid. lib. 9. Chron. Cas. cap. 66. Ant. Teisser. in Catal. Auctorum, qui Librorum Catal. scripserunt p. 1. pag. 278. meminit ejusdem Supplementi de Vir. Illust. Eques Prosper Mandosius *Biblioth. Rom.* par. 1. Cent. 5. pag. 343. Julius Ambrosius Lucenti *Ital. Sacr. restr. auct. &c.* pag. 1001. ubi dicit eum Chronologia Casinensi intervenisse, ac permiscuisse varias Mundi Historias; sed nihilominus monet eum in nonnullis caute legendum, cum non semel anceps sit, & cursum temporum invertat. Bern. Pez in Epistolis Apologet. pag. 253. in Regestis ms. olim à me viso in Bibliotheca Monasterii S. Pauli de Vrbe scribitur in margine Placidus, *De Monasterio Casinensi optime meritis &c.*

PLACIDVS PVCCINELLVS ex Æruriz Oppido Pefcia dicto, Sanctæ Mariæ de Florentia alumnus evasit an. 1626. die 17. Januarii, & postmodum Abbas *Titularis Nostræ Congregationis*, Antiquarius, & sacrarum Cæremoniarum Magister in eadem Abbazia Florentina. Hic flagranti studio majorum memorias, præcipue, quæ ad Historiam Monasticam conferunt, avide confectatus, oblivioni, in quam vergebant, eripuit, utque temporis edacitatem deinceps eluderent, varios in libros digestas, typis consignavit, magnam proinde ob.

ob tot egregios labores in iisdem ex latebris eruendis, exantlatos, & haud parvam utilitatem Antiquitatis studiosis inde partam, commendationem, & laudem promeritis: Quamquam maiorem adhuc obtinuisset, si æque omnia, quæ scripsit diligentiori trutinâ, ac severiori criterio, ut nunc moris est, discussisset: Ceterum Mediolani plures annos commoratus, Principisque Trivultii amicitia, ac familiaritate usus, & inter Academicos *Faticosos*, sub nomine, *Infaticabilis* admissus, multa composuit, typisque tradidit: Florentiam reversus, jamque Abbatis titulo insignitus, Curam Sacrarum, & Ecclesiæ suscepit, eamque ad obitum usque magis totius Urbis approbatione, ac Spirituali ædificatione, ingenique Ecclesiæ ejusdem emolumento diu administravit, plurimâ, ac pretiosâ suppellectili utriusque generis (nam pii quique certatim donaria illi offerebant) eam exornans, Erat enim vitæ innocentia, & morum candore conspicuus, ac eximia in D. Maurum religione præditus, ejus honorē Florentiæ, alibique mirifice propagavit, erecto proinde ibidem sub ejus invocatione celebri sodalitatibus centum quinquaginta Nobilium utriusque sexus, qui variis pietatis operibus, præcipue *Confratrum* defunctorum suffragio, laudabiliter vacant; quod postea aliis etiam in Urbibus fuit institutum; inde utique occasione desumpta, quod nuper Mediolani inventum, & restitutum fuerat à Joanne Jacobo Porro, ut ipse Puccinellus testatur in Vita S. Mauri cap. 41. pag. 155. mirabile, & antiquissimum Sanctissimæ Crucis fragmentum ex tribus, quæ una cum aliis insignibus Sanctorum Reliquiis, Divus Maurus à Beatissimo Patre Benedicto, cum in Gallias mandato proficisceretur, dono acceperat, (ut Faustus in ejus Vita) quibus ægrotos quosque in itinere sibi oblatos sanabat, Mediolani, uti narrat Puccinellus ab eodem S. Mauro relictum; * Quamobrem, Mediolani primum, mox per totam Italiam in S. Maurum brevi auctâ veneratione, innumeri infirmi, Ischiade præsertim laborantes, aliqua Sanctissimæ Crucis particula, vel ejusdem Crucis Imagine signati, recitatisque super eos consuetis precibus, miras ubique sanitates recipiunt. At Placidus annum 75. supergressus, Florentiæ in senectute bona decessit anno 1685. toti Urbi, quæ ejus obitum, eo magis doluit, quò illum impensius amabat, ac venerabatur, magnum sui desiderium, posteritati vero hæc laborum suorum relinquens monumenta.

* Qua de re vide nostra Analecra in eodem Placido.

1 *Historia di Ugo Principe della Toscana*, Duca di Spoleto, Conte di Camerino &c. In Venetia l'anno 1643, presso Matteo Leoni, e Giovanni Vecellio in 4. Alla Repubblica di Lucca. 2. *Historia della Gran Dama Willa Madre del suddetto Principe Vgo Fondatore dell' Abbazia di Firenze*. In Venetia l' an. 1643. in 4. & rursus Neapoli eodem anno ex Typographia Francisci Savii.

3 *Origo, seu Processus Historicus* * sive Apparatus de Illustribus Abbatibus Florentinæ Viris in 13. capita compendioso distributus, quorum 12. est de Sarco- * Progressus; phagis Abbatibus Florentinæ, Mediolani anno 1645. Typis Joannis Petri Ramellati in 4. Hunc librum refert Author *du Catalogue des principaux Historiens &c.* impress. Parisiis 1712. Classe xi. pag. 44.

4 *Vita del Beato Gometio Portoghese* discipolo di Ludovico Barbo Abbate di Badia Fondatore dell' insigne Monasterio delle Murate di Firenze, colla Cronica di detto Monasterio, e colla serie, & azzioni di tutte le Badesse del medesimo: In Milano per Pietro Ramellati anno 1645.

5 *Nomenclatura omnium Abbatum Congregationis Unitatis S. Justina Patavii*, nunc Casinensis, una cum Serie Prælatorum Sanctorum Petri, & Pauli de Glaxiate Mediolani. Mediolani typis Caroli Camagni apud Rosam anno 1647.

6 *Chronologia Præsidum Generalium Congregat. Casinensis Mediolani* an. 1647.

7 *Chronologia, seu Epitome Prælatorum Sacri Monasterii Casinensis*, nec non

• Postea Regis
Angliæ nunc-
cupati.

Aretij, Florentiæ, Mantuæ, Patavii, Perusii, Sanctornm Petri, & Pauli de Glaxiate, San. Simpliciani Mediolani, San. Salvatoris, & Sanctorum Spiritus, & Galli Papiæ. Mediolani apud Ioannem Petrum Ramellati 1647. Tres modo recensitos Puccinelli libros, magna cura, ac studio à me tunc Florentiæ degente, id est circa an. 1689. requisivit eruditissimus, ac celeberrimus Godefridus Guiljelmus Leibnitius Serenissimi Electoris Hannoveræ * Georgii olim Consiliarius, & Bibliothecarius, qui per id temporis Italiæ Urbes lustrabat.

- 8 *Vita di S. Barnaba Apostolo*, primo Pastore di Milano. Impress. Mediolani anno 1684. in cujus fine edidit etiam Epistolam ejusdem S. Barnabæ, Vossianam editionem Epistolæ ejusdem sequutus, ut Cl. Itigius (cujus verba inferius referemus) ex actis Sanctorum Junii tom. 11, pag. 458., animadvertit. 9. *Il Zodiaco della Chiesa Milanese*, continente le Vite dei primi dodici Santi Arcivescovi suoi Pastori, distinto in tre parti. In Milano per il Malatesta l'anno 1650, in 4. pagg. 409. Hic quoque, in fine Vitæ S. Barnabæ, quæ ordine prima est in eodem Zodiaco, Epistola ejusdem S. Barnabæ impressa legitur. In fine vero vitæ S. Ambrosii adfertur Oratio, seu Epistola Symmachi ad Arcadium, & Theodosium pro Ara Victoriæ, & ejusdem S. Ambrosii Responsio in Italicam linguam translata. 10. *Vita di S. Simpliciano* decimoterzo Pastore di Milano. In Milano l'anno 1650 in 4. pagg. 112. 11. *Vita di S. Senatore Settala* vigesimo secondo Pastore di Milano. Ibidem eodem anno in 4. pagg. 36. 12. *Memorie antiche di Milano, e suo Stato*. In Milano per il Malatesta l'anno 1650. pagg. 126. 13. *Della Fede, e Nobiltà del Notajo*, coll' origine, e prerogative de' Principali Collegii de Notari d' Italia, colla serie di molti Soggetti insigni per sangue, dignità, lettere, ed armi &c. In Milano per il Malatesta l'anno 1650. Hujus libri meminit Franciscus Arisius in opusculo prænotato *Speſtabiles Causarum Patroni ex inſcſyto Cremonenſi Collegio* pag. 7. 14. *Collegio de Notaj di Milano*; ibidem anno....

- 15 *Chronicum insignis Monasterii SS. Petri, & Pauli de Glaxiate*, continens Abbatum omnium regimina, Diplomata, Privilegia, Decreta Pontificum, Cesarum, Regum, Ducumque, & Principum; item & Sacrarum Reliquiarum nomina, Tribunalium, nec non Sepulchorum erectionum tempora, una cum Inscriptionibus, & omnium Monachorum, qui hoc in Monast. habitu Monachali fuere exornati nominibus, & Profess. anno; Mediol. apud Malatesan. 1655. 16 *Trionfo Benedettino* per il sontuoso apparato, e festa di S. Mauro Abbate, celebrata in Milano per nove giorni. Ibidem apud eundem anno 1658.

- 17 *Istoria del Principe Ugo* Fondatore di sette Abbadiæ, corretta, ed accresciuta con varie curiose aggiunte, colla Cronica del Monastero di S. Maria di Firenze, suoi Privilegi Pontifici, e Cesarei, col trattato di mille Inscriptioni sepolcrali, e colle loro armi gentilizie. La Galleria sepolcrale, e l'introduzione della festa di S. Mauro, e colle memorie di Pescia Terra conspicua, e principalissima di Toscana. In Milano presso il Malatesta anno 1664. in 4. in quo opere plura Diplomata, & antiqua documenta è tenebris eruta exhibentur.

- 18 *Vita di S. Mauro Abbate Levita*, Discepolo di S. Benedetto, il Taumaturgo della Francia, l'Esculapio sacro degl' Infermi, coll' introduzione del suo segno per sanare gli oppressi da catarrhi, e sciatiche, ed altri malori, con curiosissime pellegrine notizie dell' Ordine Monastico. In Milano nella Regia Ducal Corte per Giulio Cesare Malatesta l'anno 1655., e in Firenze l'anno 1670.; e di nuovo pur in Firenze presso Francesco Onofri coll' aggiunta dell' introduzione della solenne festa, e nobilissima Congreg. eretta nella Chiesa della Badia di Firenze, e con alcuni affettuosi desiderj verso il Santo, per tutti i giorni della settimana.

- 19 *Vita del B. Teuzzone Monaco Sacerdote, e Romito del Monastero di S. Maria di Firenze.* In Milano per Pietro Ramellati l'anno 1645.; & iterum ibidem correctior, & auctior an. 1679. 20. *Vita di S. Gottardo Abbate di Altrach, e Vescovo d' Ildesia, Avvocato de Podagrofi.* In Milano presso il Malatesta l'anno 1679. 21. *Vita di Sant' Andrea di Scotia* Archidiacono di S. Donato di Fiesole, Fondatore di S. Martino a Mensola presso Firenze. In Firenze per Francesco Onofri l'an. 1670., & iterum ibidem an. 1681. Manu exarata
- 1 *Ceremoniale Ecclesiasticum, & præcipue pro Abbatibus;* extat in S. Simpliciano Mediolani 2. *Compendium, sive Brevis Historia Imperialis Abbatiae S. Ambrosii M. Mediolani,* cum annalistica Serie omnium Abbatum ejusdem Monasterii ab anno 791., usque ad præsentem annum 1650., ibidem 3. *Memorie, & Iscrizioni antiche, e moderne dei Pontefici, Imperadori, Regi, Cardinali, Principi, e Prelati, e specialmente dell' Abbazia di Monte Casino, Subiaco, Pomposa, Fiorenza, Mantua &c.* ibidem, 4. *Indirizzo alle Spirituali delizie nella Città di Milano,* per facile adittamento di visitare le Chiese, e ricevere il tesoro delle Indulgenze. 5. *Historia dell' origine, e depressione della Religione Umiliata,* già estinta.

Placidum Puccinellum plures Authores allegant, plures laudant; Isidorus Vgurg. Pompe Senesi tit. 21. pagin. 668. citat *Placidi Puccinelli Originem, & Progressum Historicum &c.* Phil. Labbé Bibl. Bibliot. pag. 182., & pag. 308., ubi recenset *Placidi Putricelli* (pro Puccinelli) eundem Apparatum historicum. Jo: Mabill. in Catal. Selectiorum Auctorum, ad Ecclesiasticam Bibl. comparandam, qui est ad calcem Libri *de Studiis Monasticis* cap. 22. adfert *Chronicon Abbatiae SS. Petri, & Pauli de Glaxiate* auctore D. Placido Puricello, *Mediolani an. 1645., & alia Opera historica ejusdem Authoris;* Sed hic quoque cognomen ejus immutatur, & confunditur cum Puricello (Jo: Petro) Laurentianæ * Mediolani Basilicæ Archipresbytero, cujus legitur *Epistola ad Placidum Puccinellum* in principio *Apparatus historici &c.* Ant. Teisser in Catal. Auctorum, qui libr. Catal. scripserunt par. 1. pag. 278., quamvis ipse etiam *Putricellum* dicat. Carolus Dû Gange in Glossario, ubi refert ejus *Zodiacum Ecclesie Mediolanen.* & in Indice Diplomatum, & veterum Tabellarum ex Scriptoribus editis. Gregorius Latus in Italia Regnante par. 3. pag. 505., ubi ejus Opera enumerat. Prælaudatus Thomas Inigius in libro de Bibliothecis, & Catenis Patrum, variisque veterum Scriptorum Ecclesiasticorum Collectionibus &c. Lipsiæ 1707. In præfatione ad Lectorem pag. 11. ubi loquens de variis editionibus *Epistolæ S. Barnabæ*, Quemadmodum, inquit, & Placidus Puccinellus an. 1649. Vossianam editionem, omisso tamen Græcotextu, secutus est, quod ex actis Sanctorum Junii Tom. 11. p. 458. didici, cum alias, qui nostra ætate ex instituto de Scriptoribus Ecclesiasticis egerunt, nullam hujus editionis mentionem faciant, & Gregorius quoque Latus, dum in *Italia sua Regnante* par. 3. p. 505. Puccinelli scripta receperet, Barnabæ *Epistolam* ab eo editam non referat, sed tantum Vitam Barnabæ Italicè à Puccinello scriptam memoret, nisi forte hæc Barnabæ Vitæ ejus *Epistola* Latinæ adjuncta fuerit. Lazarus Augustinus Cotha in *Musæo Novariensi* pag. 315. citat Puccinelli *Chronicon Abbatiae Florentinæ* pag. 78. Vincentius Coppi in libro, *degli Uomini Illustri nelle arti.* Jo: Cinellus Bibliot. volantis pluteo x1. pag. 144. & seq. Comes Majolinus Bisaccioni in judicio de Historia Hugonis à Puccinello descripta, præfixo eidem Historia. Gabr. Bucc. in *Epistolis* ad ipsum Placidum Puccinellum, datis Veltkirchii anno 1661. die 4. Maii, & die 13. Septemb: Mediolani in Bibliothecæ Ambrosianæ vestibulo, inter Virorum literis Illustrium imagines visitur etiam effigies Placidi Puccinelli

* S. Lorenzo Maggiore.

nelli cum hac Epigraphe „ *Placidus Puccinellus Piscienfis, & Abbas Casinensis*
 „ *etatis annorum 50.* „ Ejus item mentionem faciunt Franciscus Bocchi in lib.
Bellezze di Firenze ampliate dal Cinelli pag. 384. & Bern. Pez in *Epistolis Apo-*
loger; pag. 253. D. Bernardini à Verulis Decani Casinensis in laudem Placidi
Puccinelli Principis Hugonis Historiam scribentis.

Hetruscus Princeps nostris majoribus olim
Regali impensa condidit Hugo Domum,
Stirps ejus exciderat, nomen reparatur utrumque
Fortia dum docto carmine gesta canis.
Heroi, ò Placide quantum meliora rependis?
Æquali superas fanore dona Ducis
Ille prius nobis construxit mania, Sed tu
Restituis magnum nobilitate genus.

PLACIDVS à SALERNO familia Pugliesi in Cœnobio Ssme Trinitatis Ca-
 væ Monachi vitam professus an. 1564. die 28. Maji scripsit

Tractatum de nova reformatione Casinensis Congr. deque ejusdem Congr. Con-
 stitutionibus, qui ms. asservatur Casin. in Archivio, Capsula 46. In Regesto ms.
 pag. 190. in marg. „ *Scripsit super Constitutiones Casinenses.*

PLACIDVS TURCHI à S. Joanne in Mariniano, quod Castrum est ab Ari-
 mino 15. millia passuum distans, professus fuit nostrum Institutum Ravennæ in
 Cœnobio S. Vitalis an. 1592. die 15. Augusti, cujus etiam Cœnobii Decanus,
 & Æconomus, seu, ut nos dicimus, Cellerarius fuit. Admodum delectatus est
 Etrusca Poesi, in qua etiam varia carmina composuit, nam in libro cui titulus,
Giubilo della Romagna per la Confermazione del quarto triennio dell' Illmo, e Rmo
Sig. Cardinal Rivarola nella Legazione d' essa Provincia; impresso Ravennæ in
 4. apud Petrum de Paulis, & Jo: Baptistà Giovanelli 1620. tria ejus Italica Epi-
 grammata in laudem ejusdem Cardinalis reperiuntur pag. 22. 23. Itemque in
 alio Libro prænoto, *Raccolta di Sonetti d' Autori diversi, & Eccellenzi dell'*
Età nostra, di Giacomo Guaccimani da Ravenna; ibidem apud eosdem 1623.
 in 12. tria alia ejusdem Placidi Italica Epigrammata leguntur; pag. 154. & seq.
 In laudem ejusdem Card. Rivarolæ cujus Stemma *Leo; & Aquila.*

Signor venisti, ov' erge il Pò la chioma
A quest' antica, e per gli Essarchi sui
Real Città, guerriera un tempo, a cui
Duci talor cedere estrani, e Roma,
E' giusto, e pio ne supponesti à soma
Lieve in guisa co' saggi imperi tui
Che stupido, e festoso, à regger Nui
Te Successore il Febro anche à Te noma
D' alma augusta però, d' eccelso ingegno
Picciol merito è l' Emilia, ò quanto il Trono
In Vaticano onoreresti, e 'l Regno?
Tutt' anch' io d' Amor Argo à Te mi dono
Servo di valor tanto, e d' huom sì degno
Al reo proprio Leone, Aquila al buono.

Item in Libro *Il Pomo d' Oro Proposte, e Risposte* d' Antonio Bruni impresso
 Romæ in 12. apud Jacobum Mascardum invenitur aliud D. Placidi Turchi Ab-
 batis Casinensis italicum Epigramma ad eundem Antonium Bruni 1463. quod
 sic incipit. *Qual' hor fra tuoi poetici tesori &c.* cui Brunus alio simili Epigram-
 mate respondit *Nobil Ghirlanda di Castalii fiori &c.* Fuit autem Placidus Abbas,
 Ra-

Ravennæ, ex Puceinell. in *Abb. Casinen.* & etiam Cefenæ ex Regesto ejusdem Monast. Sed tandem abdicata Abbatia, obiit Abbas Titularis.

PROSDOCIMVS PIGNOLATVS Patavii ortus, ibidem in Coenobio S. Justinæ Monasticis legibus sese subdidit an. 1509. die 8. Oct. Fuit quidem nobili genere natus, sed ingenio, ac virtutibus multo nobilior, ut asserit Bernardinus Scardeonius, & humanis, sacrisque literis apprime imbutus, quarum studio acriter incensus, Italiam, & Siciliam eruditionis gratiâ peragravit, ibique biennio commoratus, de rebus Siculis quædam scripsit; Redux in Patriam haud ita multo post piissime ibidem obiit an. 1552. die 19. Oct. ætatis suæ an. 60, & in exhedra * Monachorum tumultatus fuit, composuit.

* Capitulum dicimus.

1 *Vitas quorundam Monach. Ord. Nostri.* 2. *De Vita, & Moribus Siculorum.*
3 *Varia opuscula asctica*, Sed an omnes hæ lucubrationes, vel earum aliqua typis sint consignatæ, vel tantum mss. remaneant, habeo hætenus in compertum.

De eo Arnold. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 75. Laudatus Scardeonius *de Antiq. Urbis Patavinæ* lib. 2. classe 6. pag. 138. ubi, fuit (inquit) ingenio perspicaci, & disciplinis literarum multum eruditus; delectatus autem sacrarum literarum studiis, multa collegit, quæ ad animæ salutem pertinere videbantur, Antonius Teisser in Catalogo Scriptorum, qui librorum Catalogos Scripserunt par. 1. pag. 312. * Hieronimus à Potentia Hist. Monast. ms. par. 1. Necrologium Monachorum S. Iustinæ ms. in fol. existens ibidem in Archivo Signum. 480. In regest. ms. pag. 10. à tergo in margite, *multa scripsit.*

* De eo supra Lit. H.

PROSPER MARTINENGVS, qui etiam *Titus Prosper* dicitur prænobili familiâ è Comitibus de Barco, Venetæ Nobilitatis albo adscriptâ, Brixia natus, ibidem in Monasterio S. Euphemie inter nostros admissus est anno 1542. die 20. Martii; Qui quamvis optimis disciplinis probe instructus, divinarum præsertim Scripturarum intelligentiâ, SS. PP. eruditione, linguarum tum Græcæ, tum Latinae, tum etiam Hebraicæ intima notitia excelleret, in Græcâ tamen Poesi summum gloriæ verticem attigit; Nemini enim suo ævo in ea facultate concedebat, imo nec ullus ei inveniebatur equalis, Authore Petro Riccordato; Quamobrem à doctissimis ejus temporis, Pindarus alter, alterque Homerus passim audiebat, ob præstantiam scilicet, incredibilemque in pangendis Græcis Carminibus facilitatem; quod etiâ Petrus Victorius, variis in locis suorum operum luculenter testatur, & multo etiam clarius egregia, quæ composuit volumina hodieque ostendunt; Nec in moralibus minus, quam in intellectualibus virtutibus Prosper eminuit. In Deiparam siquidem Virginem singulari præditus veneratione, ejus nomini, ac gloriæ ingenui sui fatus pene omnes sacravit; humilitatem vero, animique voluntariam demissionem, (quæ magnorum est virtus) adeo arcte amplexatus est, ut dignitates quascumque tum intra, tum extra Congregationem non solum nunquam ambierit, sed fugerit quoque, ac averfatus fuerit sæpius oblatas, quin imo, ut ad easdem obtinendas viam sibi perpetuo obstrueret, Decanatu abdicato, qui graduum apud nos omnium janua est, ac principium, nuda Prioris Titularis nuncupatione contentus vixit; Sacris nempe Musis, ac pietatis exercitationibus penitus addictus, ab omni regiminis cura, ac mentis vagatione sibi abstinendum recte putavit. Solitudinis propterea amantissimus, in Coenobio B. Mariæ de Monte paulo, supra Bononiæ, (quod Monasterio S. Proculi unitum est) libentissimè degebat, novæ semper, eaque elegantissima carmina meditans, ac scribens. Sed raræ adeo doctrinæ, & virtutis fama inter latebras illas minime includi potuit, sed ex eodem Monte longe, lateque diffusa, ipsam quoque Urbem Urbium, sacramque aulam implevit. Statim igitur a sacro Cardinalium Collegio sub Pio IV. Pontifice

Romam accersitus, Opera omnia S. Hieronymi eorum jussu corrigenda suscepit, quæ postea à Paulo Manutio diligenter, & accuratè fuerunt impressa, idemque in emendandis D. Jo; Chrysostomi, & Theophylacti libris, Græcisque Bibliis suadente Cardinali Antonio Carafa, egregie præstitit. Cum igitur SS. Pius V., qui IV. successerat, Martinengum ad dignitates ejus meritis pares, promovere jam destina-ret, vix id præsentit Prosper, cum illico valetudinem caufatus ob aeris insalubritatem, in Patriam rediit, adeo intime ejus animo infederat mundi, sui-que contemptus; Ibiq. uti perfectum Monachum decebat, in veræ Sapien-tiæ studio, in sui nempe cognitione, divinarumque rerum contemplatione ad obitum usque perseverans, anno tandem 1595. die 6. Oct. in Monasterio S. Eu-phemie feliciter ex hac vita migravit, immortalem nominis celebritatem infra-scriptis Operibus consequutus, quorum isti sunt tituli.

1. *Theotocodia, sive Parthenodia*, id est, quinque millia Latinorum Carminum in laudem Deiparæ Mariæ Augustissimæ, atque Generosissimæ Virginis. Romæ anno 1583. apud Franciscum Zannettum, & iterum apud eundem anno 1598. in 4. tom. 1. opus eximium, tot hymnos complectens, quot annis ipsa Divina Pa-rens, sidereaue Virgo in hoc Sæculo vixisse perhibetur; quilibet autem hym-nus habet pro argumento nomen aliquod mysticum ipsi B. Virgini in Scripturis Sanctis attributum, deque eo in toto hymno agitur pulcherrime, ac piissime.
- „ Incipit „ *Hæc Dei præclara mater Christianos Sospitat.* „ desinit: „ *quod mihi*
 „ *sit tempus hujus, Alma, Vitæ proroges.* (Nam potes Gnato adnuente) mul-
 „ *ta adhuc præconia concinam tibi, nec unquam Te sonare desinam;* Carmina
 omnia sunt Trochaica, Tetrametra, Catalectica. Estque hic Prosperi primus
 labor, ut ipsemet indicat in libro diversorum Poematum pag. 273. hoc carmine,
 „ *Theotocodiam, cui elaboravi prius inclutam.* 2. *Titi Prosperi Martinen-*
ghi 'Brixiani Monachi Casinensis Poemata diversa tum Græca, cum Latina,
quæ quidem magna ex parte divina sunt, & Sacra. Romæ anno 1583., &
 iterum ibidem 1590. apud Franciscum Zannettum in 4. tom. 2.

3. *Pia quædam Poemata*, ac Theologica, Odæque Sacræ diverso carminum
 genere conscriptæ; quibus etiam accesserunt nonnulli aliorum quorundam Illu-
 strum Monachorum Casinensium hymni, non indocti illi quidem, nec inveni-
 sti, collecti ex exemplaribus partim Latinis literis, partim Longobardicis exa-
 ratis. Romæ apud eundem Zanettum anno 1590. tom. 3. Opus egregium, in
 quo ipsius Prosperi, hæc sunt. 1. *De Theophania* l. 1. carmine elego. 2. *Plu-*
rima Carmina diversi Generis in Deiparam Virginem. 3. *Martyrium S.*
Virginis Febronie Ascetrie; carmine anapestico. 4. *Martyrium S. Virgi-*
nis Barbaræ; carmine Sapphico. 5. *Quædam in Salvatorem.*

Plura in Petrum, & Paulum Apostolos, & in alios Sanctos, & Angelos;

* Hic Floruit
 ante Congreg.
 nostr. Reliqui
 post eius uni-
 onem.

Hæc sunt Martinenghi, reliqua aliorum Illustrum Casinensium videlicet* 1. Alphani Archiepiscopi Salernitani, prius Monachi Casinensis. 2. Gregorii Cortesii Cardinalis. 3. Joannis Mariæ Cardarivæ. 4. Eusebii Valentini. 5. Joannis Evangelistæ Mormilii. 6. Constantii Pasolini. De quibus singulis, suis locis in 1. parte nos egimus.

4. *Ad Xistum V. Pontificem Max. Carmen heroicum* Encomiasticum impressum Romæ anno 1587. in 4. est parvum opusculum. Post reditum autem in Patriam scripsit lingua Italica aliud opus, cui titulum dedit.

5. *Le Bellezze dell' Uomo conoscoir di se stesso*, discorsi cavati dalle Lezioni di Platone. Arnol. Wion loco mox citando affirmat, se habuisse „ ejusdem Prosperi alium. 6. *Hymnum Græcolum* ms. de Sancta Barbara in gra-tiam Sereniss. Gulielmi Ducis Mantuæ compositum.

In Bibliot. Monasterii S. Euphemie inter cætera Græca mss. asservatur volumen in fol. hujusce tituli.

7 *Castigationes in Theophylacti versionem Latinam, congestæ ex Græci Esemplarum collatione*, per Prosperum Brixianum Monachum *Casinsensem*; in hoc opere Prosper corrigit Latinam Theophylacti versionem, indicans loca, in quibus Interpretres vel Græcæ lingue ignoratione, vel suapte sponte à Græco textu recedit. Incipit ab Evangelio S. Matthæi, & prosequitur usque ad Evangelium S. Joan: docens qua ratione Latina versio ad fidem Græci textus restitui debeat, addens etiam causas, & momenta, (idque reconditâ semper, profundâque doctrinâ,) cur ita potius legi debeat, quam quod ab illo Interprete editum fuit.

In eadem S. Euphemie Bibliothecæ extant ejusdem Martinenghi mss. Ode tres Pindaricæ Græcâ Linguâ, admodum pulchræ & elegantes, quarum prima est in laudem Hieronymi Columnæ; 2. Cardin. Commendon; 3. lo: Delphini Episcopi Torcellani: quæ quidem inter ejus Poemata tum Græca, tum Latina impressa Romæ 1590. apud Zannettum minime reperiuntur; an vero alibi impressa sint, incompertum habeo. In Bibliotheca Ambrosiana Mediolani inter Græca mss. extant *Prosperi Martinenghi* aliquot opuscula. In lib. cui titulus *Farrago Carminum* Davidis Podavinii Brixien: in Sanctissimâ Sindonem Augustæ Taurinorum asservatam, impresso Brixie apud Vincentium de Sabbio 1584. leguntur tria Epigrammata Prosperi Martinenghi, duo nempe Latina, tertium Græcum in Latinum translatum. In Catalogo Librorum Bibliothecæ Collegii Gregoriani de Urbe à Constantino Cajetano olim excitati, qui Catalogus extat in Archivo Procurat. General. Casinsens. in ædibus Sancti Calisti, sic legitur, *Carmina Prosperi Martinenghi* R: 2. 24.

Quod autem paulo ante diximus, à Prospero Martinengho Romam accersito, correctionem, & emendationem Operum Sanctorum Hieronymi, Chrysostomi, & Theophylacti, Græcorumque Bibliorum veteris, ac novi Testamenti fuisse adornatam, ita est intelligendum, ut non à solo Martineogho ea facta fuerit, sed à pluribus etiam aliis selectis Congregationis nostræ Monachis, liberalibus disciplinis, linguarumque peritiis instructissimis (collatis in unum studiis) idē egregium opus perfectum sit, ut fusc dictum est par. 1. pag. 215. & seq. in Io: Baptista Folengo; At vero Prospero veluti omnium, in linguâ præsertim Græcâ doctissimo, primas illius Operis dandas nemo negaverit.

Laudatur Martinenghus impense ab Arnold. Wione Lig. Vit. l. 2. cap. 75. pag. 453. ubi eum vocat alterum sui temporis Homerum, & in Latina, Græca, Hebræaque lingua exercitatissimum, pûssimum quoque in Beatâ Virgine; à cujus tamen laudibus se abstinere consulto dicit, ne adulari rebus propriis videatur: & lib. 3. pag. 21. ad 15. Ian: Poetam appellat sui temporis, & nostri Ordinis clarissimum; Ex eodem vero Arnold. cognoscimus Prosperum *antea*, idest in sæculo, Titum vocatum fuisse. A Petro Ricord. Hist. Monas. Dial. 4. pag. 461. à tergo, ubi asserit, eum virtutibus ornatissimum, ac celeberrimum oibi Literario admirationi fuisse, atque ob egregias, ac singulares dotes plurimum decoris, & ornamenti Monastico Ordini attulisse, ejusque lucubrationes à Petro Victorio maximi fuisse factas; &c. A Hieron. Ghilino in Theatr. Virorum Literatorum tom. 1. pag. 215. ubi celebrat ejus mirabile ingenium, in Græcis, Hebraicis, Latinisque literis, ac in omnibus scientiis profundam, vastamque doctrinam, ab eruditis omnibus plurimum commendatâ; accersitumque eum Romam narrat ob causam supra relatam; obiisse denique in ultima senectute &c. Ab Anton. Poss. in App. Sacro pag. 513. col. 2. Ab Hilario * *Bologna* in magna Panegyrica oratione D. Benedicti, & ejus Ordinis, impressa Venetiis anno 1656. ubi vocatur

* De eo supra Lit. H.

giamai non richiese; anzi havendo una volta presentito, che Pio V. voleva conferirgli alcune utilissime dignità per tirarlo a gradi supremi, egli da per se stesso suggerì, vehemente à se stesso, che sotto pretesto d' infirmità, dovesse fuggirsene dalla liberalità del Pontefice; e venne a Brescia non con altro premio, che con quello della Pontificia benedictione. La Poesia sacra comprendeva tutto il suo genio, si leggono perciò i suoi Inni, che in un giusto volume intitolato *Teotocodia* sono tanti, quanti furono gli anni, che visse in terra la Vergine Madre. Et oltre di ciò habbiamo due altri volumi di altre maniere di versi, che tutti indondano di armoniosissima divinità. Chiuse gli occhi in pace in età decrepita in Brescia nel suo Monasterio l'an. 1594. a 6. d' Ottobre suavemente spirando l'ultimo fiato in grembo a Lucillo Martinengo de Conti di Barco Monaco dell' istess' Ordine, e Poeta Italiano, che fece stampare diversi Poemi, & in particolare la Vita di Nostra Signora, è quella di S. Pelagia. „ Ab Ottavio Ferrari in lib. cui titulus, *Origo, & Stemma Gentis Martinengha Patavii* 1671 apud Frambottum pag. 37. ad an. 1560. A Leonardo Cozzando Biblioth. Brixianæ par. 1. secundæ Editionis, Brixia 1694. pag. 196. qui duo Scriptores eadem ferre, quæ Rubeus, repetunt. A Ludovico Moreri, *Grand' Dictionnaire Historique* tom. 3. editionis Amstelodam; anno 1698. pag. 461. Nuperrime à Felice Egger in *Idea Ord. Hier. Ben. lib. 2. par. 3. dissert. 8. num. 2. pag. 523. ubi vocatur Nostri temporis Homerus; In Regesto ms. pag. 160. à tergo dicitur, Alter Homerus sui temporis, eximius in literis Græcis, & Hebraicis, multa composuit, obiit 1594.*

Julii Roscii Hortini ad Prosperum Martinengum.

Græcia docta suum poscit Te colle Quirini

Prosper, te repetit Mariæ Roma suum.

Utraque conclamat, Graja Facundia linguae

Hinc fuit, hinc Latium dulcius eloquium;

Cedite Pallas ait, par sit victoria, Roma

Vindicat hunc merito, Græcia & ipsa sibi.

Adeundem in ipsa Tyberis exundatione 111. Id. Nov. 1589.

Nos premit exundans Tyberinus vallibus imis

Et replet effuso limina nostra lacu

His Te naufragiis Prosper, domus alta Quirini

Eripit æterna nobilitata manu.

Sic tibi concessum Pindi requiescere in umbra,

Et sacrum Aonio vertice ferre pedem

Unde sonas plestro, quæ nec dat Pindarus aurea,

Mæonius docto, nec Pater ore canit.

Leguntur in principio prædictorum Operum Martinenghi.

PROSPER MAZZI Mutinensis Prior Titularis dedit operam humanis literis, & Sacrae Poesi circa an. 1680. ejus legitur fatis longa, & valde elegans

Ode Italica quarto Rithmo, cum hoc titulo *Mariæ coronata dalla gratitudine del Mondo redento*, incipit

Mentre succhiò già pargoletto il Mondo

Dalle poppe innocenti il puro latte

Girara astri benigni; è a voglie intatte

Scielse di Grazia il Ciel nembo secondo &c.

* Regio di Modena.

Est impressa Regii * Lepidi apud Prosperum Vedrostum anno 1674. in libro inscripto, *Corona di Fiori Poetici à gloria della Vergine Trionfante*; quem librum vidi Romæ in Miscellaneis variarum Poesion ab Equite Prospero Mandosio collectis tom. 3. opusc. 19.

PROSPER PHANELLUS Calaber à Rocca Bertranda, Neapoli in S. Severino asceticam vitam auspicatus est an. 1542. die 8. Decemb. Enituit sacra, non minus doctrinâ, quam singulari pietate, quâ ductus scripsit

1. *Colloquium Christi, Moysis, & Eliæ* habitum in monte Thabor l. 1. cujus colloquii Prosper *Conjectorem* se appellat. Et 2. *Hymnum in honorem B. Virginis* excerptum ex nonnullis Scripturæ locis, & luculentis Scholiis illustratum l. 1. Quæ unico clausa volumine impressa sunt Neapoli apud Horatium Salviandum, & Cæsarem Cæsaris an. 1585, in 8. 3. *Centrum Spiritualis Fabricæ* l. 1. qui nondum excusus fuerat tempore Arnoldi Wionis, sed conservabatur apud Authorem, teste eodem. 4. *Epistolam in qua tractat controversiam*, An Christus Dominus in Cæna Emauntina benedicens panem usus sit signo Crucis, quam negando resolvit. Eam ms. vidit olim Romæ in Bibliotheca Barberina Jo: Mabillonius, cum Romam, Italiamque perlustraret, ut ipse mihi retulit, literisque postea consignavit in suo Musæo Italico tom. 1. par. 1. pag. 133, extat etiam ms. in Biblioth. Romane Sapiientiæ in 2. tomo Miscellaneorum Sacrorum, Constant. Cajet. pag. 360. item 5. *Dialogos* xix. de Locis Prophetis in Evangelio citatis, quorum prima pars inscribitur, *Vindemiæ Putcolang*, Secunda verò, *Vindemiæ Surrentinæ*, quorum Interloquutores esse voluit R. P. D. Joan: Evangelistâ * ab Aversâ Abbate, D. Andream à Cilento, & D. Bernardum Ferrajolum à Neapoli. Sed prima pars est deperdita. Secunda extat. ms. in Biblioth. S. Severini Neapolis.

De eo par. 1.
Lit. I.

De eo prælaudatus Arnold, Lign. Vit. l. 2. c. 75, pag. 454. Leonardus Nicodemus in Addition, ad Biblioth. Neap. Nicolai Toppii pag. 215. col. 1. In Registro ms. pag. 110. à tergo in margine, *Vir doctus, & pius multa scripsit.*

PROSPER QVARAGNA Neapolitanus, Professus est Regulam nostram in Monasterio S. Laurenti de Aversa anno 1609. die 2. Julii, ubi postea Decanus, & Tyronum Magister fuit. In Cœnobio autem Castrovillarum in Calabria, & Cajetæ in Campania OEconomum, seu ut dicimus, Cellerarium egit. Creatus dein Prior S. Mariæ Miraculorum Andriæ in Apulia, haud ita multo post quietis studio, ac perfectioris vitæ amore ei muneri nuncium remisit, Abbatis titulo in posterum contentus. scripsit

1. *Fastii Benedectini*; ovvero lo Splendore del nome Monastico; Opus tribus tomis in fol. distinctum; in quo vita alicujus Sancti ex Ordine D. Benedicti pro quolibet anni die Italico Sermone describitur; quod licet simplici quidem sermone, ac stylo fiat, magnam tamen Authoris Pietatem, ac Religionem ostendit.
2. *Sylvam variorum conceptuum*, & rerum notabilium ex SS. Patribus, & aliis Authoribus tam sacris, quam profanis excerptorum, Latino æque, ac Italico sermone descriptam; in fol. pagg. 332. Opus magni laboris, sed ad limam minime perductum. Extant omnia mss. in Tabulario prædicti Cœnobii S. Laurentii Aversæ.

PROSPER VALLISNIERI Regii Lepidi nobili familia natus, Romæ apud S. Paulum vota Monastica emisit an. 1515. die 3. Junii, Celebris fuit non solum Philosophicâ Scientiâ, sed etiam Theologicâ facultate, sacrarumque Literarum peritiâ. Merito igitur ad Abbatis dignitatem evehctus, præcipua Congregationis Monasteria laudabiliter gubernavit, Sancti Pauli nempe de Vrbe, S. Benedicti Ferrariæ, hisque S. Prosperi Regiensis, anno scilicet 1543. & 1550. ut monumenta ejusdem Cœnobii ostendunt; Cum enim Congregationis nostræ leges, ne Abbates ultra sexennium uni, eidemque Monasterio præsent, diserte prohibeant, constat Prosperum secundâ vice, purgata nimirum mora, S. Petri Regiosis Abbatem fuisse. Inter ejus lucubrationes insigniores hæc sunt.

1. *Tractatus de immortalitate animæ*, Romæ compositus. l. 1. ad Augustinum quendam; incipit „ Aurelius Augustinus.

2. *Commentaria in Lib. suum* l. 1. extabant olim hi duo libri mss. apud Constantinum Cajetanum teste Arnolde.

3. *Digressio ex Tractatu de Immortalitate animæ*; in qua Deus, contra Aristotelem, omnium rerum Conditor ostenditur, & Creator; deinde contra eundem disputatur, quod Coelum nullas admittit dimensiones sui respectu, præterquam sphericas, & naturales, quodque Coelum nullo modo sit Animal, aut animatum, sed magis Animalia sint, & Bruta, & ratione carentia, quicunque hæc portenta in natura, præter omnes ejus leges, & ordines, comminiscantur, & fingant; Est liber in 4. ms. eleganti sermone, ac pulcherrimo charactere conscriptus, Paulo IV. Pontifici Max. dicatus cum hac inscriptione.

„ Divo Paulo IV. Christianorum Pontificum Maximo, Summoque in omni virtutum, & disciplinarum liberalium genere Principi; Prosper Regiensis Abbas post debitam servitutem, & beatorum pedum sacra oscula S. P. D. In Epistola autem inter cætera hæc habet: Ut transeam, quod tuam Beatitudinem à nostris non abhorreere lucubrationibus, sint indicio ab ea olim quaesiti nostri. 4. In *Cajetanum de Eva conditione, tractatus; & ut tradenti mihi dixit, chare habiti, & ut hinc conjiçio, non inhonestum locum in tua Bibliotheca sortiti. „ Extat liber hic, nempe, *Digressio &c.* in Archivum S. Petri Regiensis à me visus, & lectus ibidem anno 1709. Ubi autem nunc reperiuntur Tractatus isti in Cajetanum, mihi est incompertum. Venetiis quidem in Bibliotheca S. Georgii Majoris extat *Prosperi Abbatis S. Pauli de Urbe*. 5. *De Justificatione* tom. 1. in 4. quem vidi ibidem anno 1718.

* Thomam scilicet de Vio Cardinalem.

De eo Arn. Wion Eign. Vit. lib. 2. c. 75. pag. 453. ubi dicit *Tractatum de immortalitate animæ*, & *Commentaria in librum suum* extitisse mss. apud Constantinum Cajetanum. Ant. Pols. Appar. Sacr. tom. 2. In nostris Regestis pag. 47. *Abbas dactæ scripsit de immortalitate animæ*.

* S. Casciano
olim ad Casas
Casarianas,

APHAEL CASTRUCCIUS à Sancto * Cassiano, quod Oppidum est octo millia passuum à Florentina Vrbe distans Senas versus, in qua apud Coenobium S. Mariae Monachus effectus est anno 1524. die 15. Augusti; indeque Prior Casini, Arerii, itemque Florentiae, mox sponte dignitate se abdicans, Abbas Titularis S. Iuliani de Alepria renunciatus fuit anno 1557. Floruit non tantum sacris, humanisque literis, ac Juris utriusque scientia, ob quam Doctoris lauream obtinuit, sed etiam studio,

ac zelo salutis animarum, in qua assidue verbo, & exemplo procuranda, cum ad ultimum usque vitae spiritum plurimam impendisset operam, meritis, ac virtutibus plenus, ad aeterna praemia percipienda, (ut sperare aequum est) feliciter migravit Florentiae anno 1574. die 11. Aprilis a monastica Professione anno 51. haud parvo Florentinae Civitatis more, ac luctu, relictis Posteritati variis ingenti sui monumentis, quae hisce titulis distinguuntur.

1. *Harmonia del vecchio, e novo Testamento*, In Venetia appresso Bolognini, & Altieri an. 1570. in 4.
2. *Della verità del Corpo di Giesu Christo nell' Eucharistia*,
3. *Molti Sermoni di varii Santi tradotti in lingua Toscana; libri due.*
4. *Il doppio Martirio di S. Cipriano tradotto in lingua Toscana; item Latine*
5. *Vita Benedicli Bonfignarii Abbatis*, de quo * supra lit. B. pag. 80. & alia quaedam mss.

Agunt de eo Arn. Wion Ligu. Vir. l. 2. cap. 76. pag. 455. Michael Pocc. in Catal. Script. Florent. pag. 155. ubi eum summis laudibus extollit, Virum religionis devotum, ingenio clarum, affectu sincerum, moribus gravem, eloquio dulcem, conversatione affabilem, exemplo fulgidum, & in humanis, & sacris literis plurimum exercitatum, pium, & Catholicum scriptorem, appellans. Petrus Ricord. Hist. Monast. Dial. 4. pag. 458. à tergo, ubi narrat Castruccium nulli amplius rei, multo ante obitum tempore, praterquam pietatis operibus, & Fidelium Confessionibus audiendis vacare voluisse, insigni Penitentium utilitate, & animarum fructu, ac lucro. Placid. Pucc. in Chron. Abb. Florent. pag. 138. ubi J. V. Doctorem, Poetam, Oratorem, & etiam optimum Juventutis educatorem eum fuisse testatur, iterumque in App. Historico de Illustribus Abb. Florent. Viris pag. 38. ubi fere eadem repetit; multis etiam commendatur in Necrol. Monach. Abb. Florent. pag. 37.

RAPHAEL PLACENTINVS inter D. Benedicti de Mantua regulares alumnos receptus anno 1477. die 29. Junii, poetica arte haud mediocriter praestitit, uti testatur.

1. *Armenidorum Libri decem*, in quibus heroico carmine describit Vitam, ac Gesta S. Symeonis Armeni, in eodem S. Benedicti Mantuani Coenobio quiescentis, qui ex Armenia in Italiam veniens, & ex Monacho S. Basilii, in Monasterio Mantuano D. Benedicti Instituti sectator factus, ibidem ad obitum usque sanctissime vixit, incipiunt

Non ego Dardanios, statui cantare labores
Callida non libaci facta referre Ducis. Desinunt.
Fata manent suprema Sago, vix pauca refeci
Hae Symeon mecum, dic precor. Euge veni.

Impressi sunt Cremonæ an. 1518. in 8. per Franciscum Richardum de Luere , una cum aliis ejusdem Opusculis vario carminis genere exaratis nempe ; 2. *Secnis quatuor* , Interloquutoribus *Raphaele* , & *Philodemo* . 3. *Polisicorum* * l. 1. 4. *Epigrammatum* lib. 3. ubi notatu digna sunt duo , primum , & secundum , ex quibus apparet *Armenidorum* lib. x. incendio fuisse primum consumptos , ac deinde iterum à *Raphaele* compositos . En primum

Ad Cipicum Famæ-Augustæ-Pontificem .

Devoeat totis, quis non modo viribus ignem ?

Quo mea, clam Dominum, disperit Armenias .

Armenias labor annorum mihi quatuor ; heu quam

Impia mens hominis, quam scelerata manus !

Ocia sed melior nescit manus, alta licet non

Audeat : hanc frugi sic monescit Apis .

Secundum , Ad librum perditum .

Quidquid ago, quidquidque loquor ; quocumque movet se

Pes, heu cara tui sum memor Armenias

Quod faciat nil pejus habet Cocylia pestis

Huc quoque livor edax, si redit, esuriet .

Livor edax, qui mille ausus quater urere versus

Ex tanta modicos reddere re cineres

Est illi Phlegeton repetendus, ab aere nostro

In diram faciet Cipicus ire Crucem

Hæc sancto modo pauca sensu servanda reponat

Cui potiora tamen dona repente dabo .

Lex licet ad nos sit nihil ex Styge posse reverii

Quid melior possit mens tamen experiar

Christus adest, animusque, Fides movet astra ; Meas jam

Fertile Rus Symeon vult ; Epigramma vale .

Eadem opera extat etiam mss. in Bibliotheca S. Benedicti Mantuani in 4. optimo caractere , additis ad marginem pluribus Scholiis , quæ in impressis desiderantur ; quare in fine primæ pagine sic legitur , *In hoc volumine multa sunt , non ut postea in impressis .*

Fabiani Publici Mantuani in Raphaelis Placentini Armeniadem ; Endecasylabum , quod legitur in principio ejusdem Armeniadis ms.

Plausa Candide digna, Lector, Aras Non quippe est truce septa senticeto

Entandem, Rosa, quæ decore multo Lasciva neque posse sub papyro

Pastanas superat, Tymumque odore Castam credito delitescere vitam

Mentam, Lilia, & omne Apis libenter Hæc cum sit probuatis aris Vere

Quod per Tessala mel datura libat Probatique viri sacris viretis

Tempe ; quam manibus puer tenellis Cælestes sapit, unde venit, hantos .

Illeus, probuloque curpat ungue .

Meminerunt Raphaelis Placentini Merlinus Coccajus , id est Theophilus Frolengus , in Maccharonea 25. , & ultima , prope finem , ubi celebriores sui ævi Poetas commemorans , unico versiculo de Raphaelis Placentino , edidit (inquit) *Armenidem* , nec qui sub veste cuculli &c. Arn. Wion Lign. Vir. l. 2. cap. 76. pag. 455. Symeon Baschiera , (de quo mox *) in vita ejusdem S. Symeonis , quam imprimendam curavit Mantuæ his verbis , *Agit de eo (Symeone) Raphael Placentinus de Familia ejusdem Conobii , per totum volumen Armenidorum . Angelicus Aprosius in libro cui titulum fecit La Grilloja pag. 473. Grilloja 41. ubi dicit , asservari in Biblioth. Aprosiana unum ex Poematibus Raphaelis*

* Multitudinis Carminum .

De eo supra Lit. S.

Pla-

Placentini, ex quo transcribit lepidissimum, & curiosissimum Epigramma in quemdam Causidicum nomine *Umbra*.

RODULPHUS CAVENSIS Scriptor. Vide Alexander Rodulphus.

ROMANUS SINCERUS natione Siculus de Politio, S. Martini de Scalio prope Panormum Asceta evasit anno 1559. die 2. Februarii, qui deinde ob præstantem doctrinam, ac spectabilem probitatem creatus Prior Cœnobii Montis Regalis, mox Abbas ejusdem Sancti Martini, Sancti Laurentii de Aversa, aliorumque Monasteriorum, tum intra, tum extra Siciliam, ubique, ut pietas æque, ac literæ flourerent, effecit; demumque Aversa anno 1590. Mense Octobri naturæ debitum solvit ibidem tumulatus. Ad illustranda vero Cœnobia, quæ moderatus est, magno labore, ac diligentia eorundem Historias accurate conscripsit; sunt autem numero tres, videlicet,

- 1 *Historia Monasterii S. Martini de Panormo*; cujus Historiæ meminit Vincentius Coronellus in Bibliotheca Universalit. 1. num. 862. pag. 179.
- 2 *Historia Monasterii S. Nicolai de Arenis Catanensis*. 3. *Historia Monasterii Sanctæ Mariæ de Monte Regali*. Quæ omnia ms. asservari in iisdem Cœnobiiis auctor est Arn. Wion, Lign. Vit. par. 1. l. 2. cap. 16. pag. 458. ubi de eo agit. Sicut etiam de eo agunt Plac. Pucc. in *Nomencl. Abb.* pag. 38. Ant. Poss. in *App. Sacr.* tom. 2. pag. 164. Petrus Ant. Torn. de *Scriptoribus Marianis* pag. 133. Franciscus Augustinus in *Historia Chronologica S. R. E. Cardinalium* pag. 27. Roccus Pyrrhus lib. 4. Siciliæ Sacræ pag. 199. Hippol. Marr. *Biblioth. Marian.* part. 2. pag. 342. Ant. Mong. *Bibliot. Siculæ* par. 2. pag. 208. ubi eum pietate, & doctrina æque illustrem appellat; In nostris Regest. pag. 250. in margine; *Vir magnæ pietatis, & doctrinæ aliqua scripsit*.

ROMVALDVS RIBERA à Neapoli familia tamen ex Hispania oriunda, in S. Severino ejusdem Urbis Monastica vota emisit anno 1666. die 18. Junii Vir probus. ac diligens primo egit Tyronum Magistrum, mox Priorem claustralem in eodem S. Severino, & postmodum Perusiæ in Monasterio S. Petri anno 1707. ubi tunc eum vidi cum illac Forosempronium versus ad concionandum in Ecclesia Cathedrali Quadragesimæ tempore pertransirem, At in reditu, ibidem morientem comperi, & valde dolui; Erat enim Vir amabilis, & suavis, honestisque moribus ornatus; Cum Tyronum esset Magister, composuit, seu potius annotavit ea omnia, quæ ad absolutam non modo Novitiorum, sed Magistrorum etiam institutionem necessaria sunt, vel utilia, hæc inscriptione prefixa.

*Annotazioni fatte alla giornata dal P. D. Romualdo Ribera da Napoli Maestro de Novitij, per la buona direzione de Novizii medemi con altri ricordi necessari per il P. Maestro pro tempore, fatte l'an. 1681, est liber ms. in 4. apud. D. Augustinum Odoardi à Neapoli ejusdem S. Severini Alumnus * nunc Episcopum Capaccii in Principatu citeriori Regni Neapolitani, quæ Civitas olim dicebatur Caputaguum in Lucania.*

ROMVALDVS RICCOBALDI qui scripsit satis acriter

Apologia del Diario Italico del P. D. Bernardo Montfaucon Monaco della Congregazione di S. Mauro, contro le osservazioni del Sig. Francesco Ficoroni, in Venetia per Antonio Bortolo 1710. qui quidem liber quamvis valde eruditus, dignusque curiositate, & attenzione doctorum Virorum, ut asserunt Authores Ephemeridum Literatorum Italiæ ejusdem anni 1710. tom. 2. in fine, ob nimiam tamen in Ficoronum acrimoniam, & mordacitatem, prohibitus fuit.

Hic inquam Romualdus Riccobaldi, gratis omnino dicitur in fronte libri *Monachus Casinensis*, cum revera ejus Author fuerit Paulus Alexander Maffejus Vollaterranus, Eques S. Stephani, ob singularem eruditionem, ac Opera-

typis vulgata fatis celebris, qui obiit Romæ anno 1716, mense Julio, Patri autem D. Guilielmo Gallo Monachorum S. Mauri in Vrbe Procuratori Generali, quorum impensis editus fuit liber, visum est, nomen confictum Casinensis Monachi illi apponere, honoris, ut opinior, gratia, Pro qua re debitas licet grates ei referamus, veritatem tamen ingenue patefacere hic æquum duximus.

ROMVALDVVS SERRA à Cesena, ibidem in Monasterio S. Mariæ de Monte nostræ Regulæ jugum subiit an. 1704, die 30. Maji, ubi etiam nunc commoratur, Decani, & Procuratoris officio fungens, & Bibliothecæ Præfatus; Ostendit autem eximium erga suum Coenobium amorem, cum totus sit in illustrandis ejusdem tum antiquis, tum recentioribus monumentis, composito Opere admodum utili, cui hunc titulum præfixit.

Catalogus Chronologicus omnium Abbatum, simulque omnium Scripturarum, Privilegiorum, cæterorumque Instrumentorum, quæ in Archivo S. Mariæ de Monte Casenæ reperiuntur, quorum transumpta recto ordine disponuntur; additis Notis Chronologicis, & Historicis, ad idem Monasterium spectantibus.

Exorditur autem suum Opus ab anno 1059, quo Nicolaus Secundus Summus Pontifex amplissimo Diplomate Monasterium illud ditavit; perduxitque hætenus usque ad an. 1500. Præmittit Dissertationem, qua probare nititur idem Coenobium anno 934. à S. Mauro ex Abbate Ordinis nostri Episcopo Cesenatensi, Joannis XI. Papæ Sororis filio, ut S. Petrus Damianus tradit tom. 2, pag. 222, juxta edit: Romanam anni 1608. à Constantino Cajetano adornatam, In vita ejusdem S. Mauri n. 3. l. E. conditum fuisse. Vititur vero hac prorsus methodo: Primo loco Abbatis nomen, sub quo Instrumentum illud confectum fuit, ponit; deinde Pontificis Maximi, & Imperatoris eo tempore viventium, nomina, & annos collocat; Compendium denique, vel Summarium ejusdem Instrumenti texit. In margine autem Christi Domini annum, tum Indictionem, & diem, quo Instrumentum illud celebratum fuit, explicat: Notitias demum historicas, quas quidem invenire potuit, quæ rem prædicti Monasterii concernunt, subiungit. Vide nostra Analecta L. R.

Vtinam plures essent in nostris Monasteriis, qui hujusmodi studia pari diligentia prosequerentur, quæ quidem variis in Coenobiis inchoata, in aliis perfecta jam sunt, in aliis autem adhuc desiderantur; his enim summa utilitas, & decus iisdem Monasteriis paratur, seu potius saltem ex parte restituitur.

RVTILIVS VIGNOLA, vide in fine primæ partis Attilius Vignola.

S

ALVATOR CREMONENSIS Monachus Congregationis nostræ, floruit in ipso nostræ ejusdem Congregationis principio; scripsit

Philosophiam, mihi quidem nomine tenus, sicut & Author notam; Franciscus quidem Arisius in sua Cremona Literata, tom. 3. pag. 221. meminit *Salvatoris Cremonensis* Monachi Casinensis, quem asserit studiis Philosophicis illuxisse, scripsisse Philosophica, & alia quædam in Aristotelem Commentaria, sed

* Publicus nunc
in Pisano Gym-
nasio Mathesis
Professor.

* Mauro Ethic-
orum id est Ste-
phanotio

* Quem tamen
Catalogum,
tunc quidem
fatis brevem,
ego ipse olim
Stephanotio
concesseram.

mox subdit, Hanc mihi transmisit notitiam amicus meus ingeniosissimus D. Guido * Grandus Camaldulensis degens in Urbe in ædibus S. Gregorii, ipsi quidem communicatam ab eruditissimo viro, & undequaque spectatissimo Stefano * Ekenot, Gallorum Monachorum Romæ Procuratore Generali, qui ipsam extraxit ex ms. Codice suæ Bibliothecæ, in quo reperitur Catalogus Scriptorum Congregationis Casinensis. *

SALVATOR Patria Cremenensis, quæ est Venetæ ditionis Civitas, professus est Monasticum institutum Parmæ in Cœnobio Sancti Jo: Evang. an. 1560. die 25. Martii; scripsit librum cui titulum dedit

Totius Philosophiæ Humanae in Rationalem, Naturalem, & Moralem digestio, & earundem partium luculentissima enucleatio, tribus libris consummatam notitiam maximè complectens, D. Salvatore Cremenensi Monacho Ordin. S. Benedicti Congr. Casinensis, alias S. Justinæ de Patavio Authore, permissu adm. Rev. Patris Ambrosii de Brixia Abbatis S. Jo: Evang. Præsidisque Monasterii S. Alexandri Parmensis. Regii apud Flavium, & Flaminium Bartholos an. 1602. in 4. Quod opus Moniales prædictæ S. Alexandri, sibi, ut illæ asserunt in Epistola nuncupatoria, ab eodem D. Salvatore dono datum (quorum ipse Procurator, sive Oeconomus erat) imprimendum, & Cardinali Odoardo Farnesio dedicandum curarunt; Hunc librum vidi Bononiæ in Biblioth. S. Proculi an. 1717.

SEBASTIANUS à PLACENTIA in Cœnobio S. Sixti ejusdem Urbis Monachum professus est anno 1592. die 15. Augusti, ejus leguntur

Carmina nonnulla in laudem egregii Varis Jo: Baptistæ Marini, in ejusdem Marini Opere, cui titulus *la Lira* par. 3. edita Venetiis anno 1646. pag. 355. & seq.

SERAPHINVS CANTONVS Mediolani natus, ibidem inter S. Simpliciani Ascetas receptus fuit anno 1580. die 21. Martii, Plurimum floruit Musica arte, excelluitque tam in pulcandis mira dulcedine organis, quam in exprimendis suavi harmonia Cantionibus quibuslibet, præsertim sacris, adeo ut Philippo Piccinello teste loco infra citando, nemo illum in ea facultate æquare potuerit; quam nihilominus optimis vitæ exemplis, ac probatissimis moribus dulciorem, gratioremque reddebat; fuit Organicus præfata Ecclesiæ S. Simpliciani haud parvo tempore. Opera autem, quæ in lucem protulit, hæc sunt.

1. *Canzonette à tre voci* In Milano 1588. 2. *Madrigaliorum quatuor vocum pars 1* Venetiis anno 1592. 3. *Mottetti à cinque voci l. 1.* In Venetia 1596.
4. *Canzonette à 4. voci.* In Milano 1598. 5. *Sacra Cantiones octo vocibus cum partitura*; Mediolani 1599. 6. *Vespri à versetti, & Falsi Bordoni à cinque voci.* In Milano 1602.

- Passi, Lamentazioni, & altre cose per la Settimana Santa à 5. voci in Milano 1603. in 4. tom. 5. Apud Augustinum Iradatum. 8. Fioretti à 5. voci l. 2. con partitura. In Milano 1605. 9. Basso continuo, Motetti concertati l. 4. à 2. 3. 4. e 5. voci. In Venezia 1625. per Bartolomeo Magni.*
- 10 *Accademia Fesilevole concertata à sei voci col Basso continuo; opera di Spirituale ricreazione, ornata de migliori ritratti de più famosi Musici di Europa, coll' andata all' Inferno, è al Paradiso, concerti di varii istrumenti &c. In Milano an. 1627. per Giorgio Rolla.*

De eo agunt Arn. Wion Lign. Vit. par. 1. l. 2. c. 77. pag. 459. Angelus Gryllus in suis Epistolis Venetiis impressis an. 1612. apud Juntam, Ciottum, & Soc. pag. 710. scribit Epistolam ad Seraphinum Cantonum Mediolanum, eique Epistolam nuncupatoriā D. O. M. a se ejus rogata compositam, ejusque sacre Musice præfigendam, misit. Laudatus Philip. Piccin. in Athenæo Litter. Mediol. pag. 489. his prorsus verbis „ Ama la Filomela le solitudini, ma fra queste attende à formare dolcissima armonia, e non altrimenti D. Serafino Cantoni portatosi alle Monastiche ritiratzes di S. Benedetto, fece sovente risuonare il tempio di S. Simpliciano di quei dottri concerti, che fra i silentii della sua Religiosa cella havea meditati, e disposti. In tal guisa non solamente gli occhi, che lo miravano, erano edificati da una bontà tutta esemplare, e si puol dire Angelica, mà gli orecchi intenti alle sue compositioni pareva, che restassero ricreati da una Serafica armonia; Diede alle stampe in Milano 1602. i Passi, le Lamentationi, & altre opere per la Settimana santa à 5. così eccellenti, che in simil materia nissuno ha potuto ugguagliarlo &c. „ Deindè alia ejus opera enumerat. In nostris Regest. mss. pag. 290. in margine *Musicus excellentissimus scripsit multa in eadem arte.*

SERAPHINUS CASULANUS, Pomponii filius, nobili genere Senis ortus, Florentiæ in Cœnobio Sanctæ Mariæ Monasticæ militiæ rudimenta posuit an. 1591. die 1. Septembris, expletoque Tyrocinio Patavium missus, sub celeberrimo Magistro Cæsare Cremonino Philosophiæ operam dedit, aliasque scientias tum sacras, tum humanas, Mathematicas præsertim disciplinas, egregie didicit, linguis etiam, præter Latinam, Græcā, & Hebraicā haud leviter imbui voluit, & ex optimorum Authorum tam veterum, quam recentiorum, assidua lectione, quæ illi in deliciis erat, eruditionis plurimum hausit. Florentiam reversus oeconomicam curam sibi demandatam suscepit, eamque ingenti Cœnobii emolumento aliquot annis exercuit. In prædiis excolendis, & ædificiis instaurandis totus fuit; Novum prò Tyronibus domicilium extruxit, & per amplum Gymnasium, ubi nunc nobilis Bibliotheca visitur, ædificavit; quodque his omnibus præstantius est, & laude dignius, Hugonis Hetruriæ Principis, & Cœnobii Conditoris Colosseā statuem, media in area majoris Claustræ erexit, insculpto sequenti elogio.

D. O. M.

HUGONI, Camertum, Spoletanorumque Ducì, & Marchioni, Alberti Marchionis Filio, Abbatia Florentina Magnificentissimo, Pientissimoque Fundatori DCVI. à Morte anno Statuam erexit, Post honorarium monumentum. Post quotidianas Inferias, grati animi epidoxis Anno Domini MDCXVIII.

Anno autem 1624. Seraphinus creatus Abbas ejusdem Florentini Cœnobii nihil non egit, ut Templum, & Sacrarium pretiosa suppellectili omnis generis, variisque ornamentis ditaret; Ecclesiam, & Villam *Camporearum, quò Monachi relaxandi animi gratia aliquando ex Urbe secedunt, instauravit. Sed omnium præclarissimum opus fuit novum Templum Abbatie Florentinæ à funda-

* Delle Campore

mentis per Seraphinum erectum, pulcherrimæ structuræ, cum venustissima contignatione esquisitissimæ celaturæ, inter præstantiora Florentinæ Urbis ædificia merito numeratum, quod tamen Templum in inferiori parte minime est absolutum, sed hæcenus dimidiatum tantum conspicitur. Præfuit Seraphinus Abbatia Florentinæ duabus vicibus, alterumque regimen an. 1636. auspicatus est; Fuit quoque Abbas Aretii, & Senarum, ac totius Congregationis Præses anno 1635. quo tempore mira Architectonices, qua pollebat peritia, ostendit Architectis modum facillimum elevandi a terra supra altissimam publici palatii turrim, quam Senenses *Del Mangia* dicunt, maximam æneam campanam, quæ diu in terra jacuerat, cum nullus antea rationem eam sublevandi, supraque turrim collocandi invenire potuisset. Anno vero 1639. curarum omnium, quas diuturna Monasteriorum gubernatio in dies auget, omnino pertæsus, Dignitate sese abdicavit, Deo dumtaxat, sibi que reliquum temporis vacaturus. Cæterum Regularium virtutum, ex quo Monachus effectus est, ad ultimum usque vitæ terminum conspicua præbuit exempla, præsertim rigidissimæ paupertatis, una tunica, more veterum Patrum, contentus, communi mensa usus, nihilque, quod proprium, ac peculiare censeretur, admittens in cella. Tandem anno 1645. meritis plenus ex caduca ad æternam vitam migravit, immortalem, ob egregia facta, nominis famam consecutus, ætatis suæ an. 71. eique in eadem se constructa Ecclesia eo honore, ac pompa, quæ tantum decuit Præsulem, a Florentinis Monachis parentatum fuit. Seraphinum Casulanum Virum fuisse doctissimum, ac eruditissimum in confesso apud omnes est, sed id præsertim testatur Apologia, quam pro Monachis Abbatie Florentinæ scripsit, & plumbeo tubo inclusam sub memoratâ Principis Hugonis statuâ inter basim, & epistylum delitescere voluit, cuius exemplar a Puccinello exhibitum, a pluribus Typographi expurgatum erroribus in nostris Analectis referimus.

De eo multis agit Placidus Puccinellus tū in Apparatu historico de Illustribus Abbatie Florentinæ Viris pag. 35. tum in Chronico eiusdem Abbatie Florentinæ pag. 67. & seq. & fusius pag. 3. & seq. ubi insuper Elogia duo in eius laudem composita exhibet, 1. à D. Gabriele Ricci Genuesi, Monacho * Sylvarienti, ubi trium linguarum, Latine, Græcæ, & Hebraicæ peritiâ celebris appellatur, alterum à Monachis Florentinis, quo tempore Seraphinus erat Abbas Senarum, & Congregationis Præses, quod ejus gesta à nobis supra recensita luculenter indicat, quod si cui libuerit, in eisdem nostri Anacletis, ædum in eodem Placido legere poterit.

In Necrologio Monachorum Abbatie Florentinæ, quod *Ortus*, & *Interitus* appellatur, de Seraphino Casulano fuse disseritur, & fere omnia, quæ supra de eo diximus, enarrantur; narratio autem tali epilogo concluditur, „ Vir fuit solitudini deditus, parcus verbis, arcana mentis propriæ tantummodo conscientia committens, divitiarum contemptor, virtutibus adhærens, Musarum omnium oculis intentus, & bonarum literarum, ac Philosophiæ, Mathematicæque scientiis locupletissimus.

SERAFINVS CERASOLI honesta familia in Oppido Montis Opuli sub ditione Abbatie Farfensis in Sabinis natus, in eodem Farfensi Coenobio Monasticis institutis se se addixit anno 1577. die prima Aprilis; Fuitque postea Abbas *Titularis*, idest sine regimine, quo impensius, ac liberius verè pietatis exercitationibus vacare posset; vacasse autem testatur in primis liber piissimus ab eo editus cum hoc titulo.

Pie Meditazioni sopra la passione del Nostro Signore Giesu Christo cavate da diversi Autori, tradotte in brevità; & nella seconda impressione rivedute,

* Della Cer-
vara,

* Montopoli,

te, & accrescitur dal medemo di bellissimi, e divoti concetti. In Foligno presso Agostino Altieri 1631.

Hieronymi Palumbi

*Sitibi flere libet, meditanda uulnera Christi
Atque ibi fidereas, flendo aperire vias;
Hec fac sepe legas, pia quæ tibi pagina narrat,
Flebis ni dura, durior es filice.
Quin etiam, ut pectus tibi muniat horrida cautes
Cetera erit hoc molli mollior, & latice.*

SERAPHINVS a FLORENTIA, ibidem in Monasterio S. Mariæ Cenobiti-
cam vitam professus anno 1529. die 14. Novemb. claruit sacrorum Codicum,
atque Canonum peritia, morumque honestate, ac suavitate, qua omnes in sui
amorem, & benevolentiam rapiebat. Regularis observantiæ cultor eximius,
& animarum salutis valde studiosus, Tyrones, quibus aliquot annis præfuit,
Monasticis disciplinis optime, sancteque instituit, compluresque juvenes,
aliosque nobiles viros, quorum Confessiones invicto labore assidue excipiebat,
verbo, & exemplo ad Christianam perfectionem perduxit; anno tandem, 1602.
ab ingressu religionis 72. ætate, ac meritis cumulatus, ad æternam requiem mi-
gravit, in eodem Canobio sepultus; cujus literariæ lucubrationes præcipue in
transferendis e Latino in Hetruscum idioma Sanctorum Patrum Sermonibus ver-
satæ sunt; transtulit igitur,

1. *I Sermoni di S. Gregorio* 2. *Di S. Epifanio* 3. *Di S. Giovanni Criso-*
- stomo* 4. *Di S. Bernardo* 5. *Di S. Dionisio* 6. *Di Gio: Cassiano*
7. *Di Dionisio Cartusiano*, Qui omnes 4. libris comprehensi excusi sunt
Florentiæ anno 1572.

De eo cum laude agunt Arnol. Wion Lign. Vit. par. 1. l. 2. c. 77. pag. 459.
qui tamen eum obiisse ait an. 1594. idemque ex eodem Wione asserit Ant. Poss.
in Appar. Sacr. tom. 3. pag. 108. editionis Venetæ anni 1606.

Placid. autem Pucc. qui de eo agit in Appar. Histor. de Illustribus Abbat. Flo-
rent. Viris pag. 67. iterumque in Chron. Abbat. Florentinæ pag. 141. & seq.
celebratque illū ab eruditione sacræ Scripturæ, & Canonum, affirmat, eum e vi-
vis excessisse anno 1581. Sed revera omnes hi falluntur, cum anno 1602. diem
clausurit extremum, ut ex mox citando Necrologio; Præterea eum laudant
Petrus Ricor. in Hist. Monastica Dialogo 4. pag. 382. à tergo, & iterum pag. 458.
item à tergo; Michael Pocc. in Catal. Script. Florent. pag. 162. *Patrem eum
Venerabilem vocans, qui scite, & eleganter in Hetruscum sermonem ex Latino,
nonnullos Sanctorum Sermones convertit impressos Florentiæ &c.*

In laudato Necrologio Abbat. Florentinæ, Seraphinus Aloysii à Florentia
dicitur, inter cætera, optimis ornatus moribus, & regularibus disciplinis ap-
prime instructus, ac vitæ irreprehensibilis, Tyronum Magister in Sicilia, & in
ultima senectute intra cellulam Anachoritarum more voluntariè inclusus, ubi
vigiliis, orationibus, ac jeuniis ad obitum usque indefinenter vacavit, qui ei
contigit anno 1602.

SERAPHINUS de QUINTIANO Brixianæ Diocesis, SS. Faustini, & Jovi-
tæ Brixia Monachus evasit anno 1592. die 12. Martii. composuit

Multa in Mathematicis, in quibus apprime erat doctus mss. ita nuper Vir eru-
ditus Brixia adme scripsit, sed quænam ille exaraverit peculiariter, & distinctè
minime hætenus mihi indicavit; obiit circa ann. 1630.

SERAPHINUS TANSI à Mateola, vulgo * Matera Congregationem no-
stram ingressus est in Monasterio S. Michaelis Archangeli Montis * Caveosi in ea-

* Urbs est Apa-
lia Peucetiæ in
Lucaniæ confi-
nio, nunc in
Provincia Hy-
druntina Re-
gni Neapoli-
tani.

dem Apulia anno 1683. die 15. Martii. Vir optimis literis æque, ac honestis moribus ornatissimus, qui doctrinæ, ac probitatis tot specimina ubique dedit, sive dum Parmæ, Patavii, ac Venetiis Philosophiam, ac Theologiam Monachis tradidit, sive dum Romæ sacros Canones in nostro S. Anselmi Collegio plures annos explanavit, sive denique dum Monasterii sui Cellerarium aliquandiu egit, ad cujus singularem laudem id quoque accedit; præclarissimos, & quâ doctrinâ, quâ dignitate percelebres discipulos eum sortitum fuisse, Patavii nempe Leandrum de Porzia nunc S. R. E. Cardinalem, Romæ vero Bonaventuram, Finardi Cong. nostræ postea Præsidentem, Jo. Ant. Vrsatû Abb. & in Patavino Gymnasio publicum S. Paginæ Professore, & Augustinum Odoardi Episcopum, modo Caput-Aquensem, ut de singulorum scientiâ haud vulgari nihil hic repetam, nam de unoquoque suis locis loquuti sumus. Ob hæc igitur, aliaque præclara merita Prior Claustralis primum Monasterii S. Pauli de Vrbe, deinde Vice-Cancellarius Congregationis, ac paulo post creatus fuit Abbas Montis Caveosi in Comitibus Generalibus Perusiæ celebratis anno 1717. Denique ann. 1723. in aliis Comitibus Generalibus Mantuæ habitis, Generalis totius Congregationis in Romana Curia Procurator electus fuit. Magnam itaque spem omnes concepimus, eum, sicuti hætenus cunctis muneribus tam literariis, quam regularibus egregie adeo est perfunctus, ita deinceps, & in supremo, & in quocumque alio regimine ingentem utilitatem, ac profectum cum rei familiaris, tum Monasticæ observantiæ Cœnobiis omnibus, quibus eum præesse contigerit, Congregationique universæ semper allaturum. Præter autem

1 *Positiones Canonicas*, quas Romæ evulgavit à suis discipulis defendendas anno 1705. & seqq. scripsit etiam.

2 *Historiam Chronologicam* Monasterii S. Michaelis Archangeli Montis Caveosi Congreg. Casinen. Ordin. S. Benedicti ab anno 1065. ad an. 1484. summâ fide, parique diligentia ex ejusdem Cœnobii Tabulario depromptam, cui adjecta est *Series Genealogica* Benefactorum ejusdem Monasterii.

Scripsit hoc opus excitatus literis doctissimi Jo: Mabillonii, semper cum laude recolendæ memoriæ, quibus Italiæ Monachis significabat, gratissimum sibi fore, si Monasteriorum Italiæ exquisitiora Monumenta sibi mitterentur ad suos *Annales Benedictinos*, quorum tunc editionem parabat, necessariis rerum gestarum narrationibus locupletandos. Vt ergo plures doctos, sibi que familiares, tam voce, quam scripto, Seraphinus permovit ad extrahenda ex suorum Monasteriorum Archivis antiqua Monumenta in Galliam per exemplaria mittenda, ita ipse de suo Monasterio sollicitus, præcipua ejusdem Diplomata perlustrans, brevem ex illis Synopsim adornavit, quam una cum erudita Epistola Mabillonio transmisit. Verum perpendens neminem ex sui Cœnobii Monachis animum hætenus applicuisse ad omnia ejusdem Monasterii Documenta colligenda, & ordinanda, necessarium duxit hanc sibi provinciam eligere. Incepit ab anno 1065. quo primum Tabularii Diploma cūsum habetur, Opusque ad annum 1484. prosequutus est, quo idem Caveosanum Cœnobium Congregationi S. Iustini, quæ postmodum Casinensis dicta est, adiectum fuit. Reliqua, quæ ad suam usque ætatem contigere, in summarii tantum capita redegit, ut alicui prædicti Cœnobii Ascetæ indicis loco esse possint, qui majus otium nactus, latius inde Chronicum, vel fusiorem Historiam concinnare voluerit; Pro Appendice Arborem genealogicam plurium Magnatum exhibet, qui Monasterium illud muneribus, & honoribus cumularunt, Seriemque ducit ab inclyta Altavillana Normannorum stirpe, ut ei pro tot eximiis beneficiis debite grates referrentur; tum in Chronologia, tum in Appendice probatissimos Authores semper sequutus. Opus est ms. apud

apud ipsum, sed modo imprimendum curatur in Germania à Cl: Bernardo Pez inter quædam sua Collectanea, nempe in Codice Diplomatico Zizendorffiano, qui est collectio Monumentorum, præsertim rerum Monasticarum, quæ dum in Gallia esset cum Comite Zizendorffio, Pezius ibidem invenit; & fortasse impressio celebrabitur Augustæ Vindelicorum apud Weithios, apud quos reliqua ejusdem doctissimi Authoris Opera hæctenus edita sunt; qui præterea, ut ab eodem Tansio nuper accepi, summopere optat, expectatque hujusce meæ Bibliothecæ impressionem tandem absolutam videre, ut universali suæ Benedictinæ Bibliothecæ, desumptis ex mea, quæ ad Nostrates Scriptores pertinent notitiis, Colophonem imponat; Item Tansius efformandum curavit.

2. *Absolutissimum Regestum, seu Matriculam* Monachorum omnium Congregationis nostræ ab anno 1409. ad anno 1700. additâ serie Rñorum Præsidentum, & Procuratorum Generalium; & plerisque aliis ad Hist. ejusdem Congr. spectantibus; an. 1701. in fol. majori ms. cujus unū exemplar in suū Caveosanū Cœnobium intulit, alterum Romæ in Archivo Procur. General. reliquit.

Ejus cum laude meminit Theodoricus Ruinart in Vita Jo: Mabillonii Gallice primum, deinde ab alio Latine edita Patavii apud Jo: Manfrè 1714. pag. 81. & 82. ubi Virum non vulgaris doctrinæ, ac modestiæ eum vocat, ab eoque non pauca locupletandis Ordinis Annalibus subsidia interdum accepisse Mabillonium restatur.

De Historia vero ejus Chronologica Joseph Maria Sandi Vir doctus, & de Monasterio Sanctæ Justinæ, præsertim de insigni illa Bibliothecâ optime meritis, sequentem epistolam scripsit Rñmo P. D. Bonav. Finardi nostræ Congreg. Præsidi; qui ei quoque recognoscendam illam commiserat.

„ Ritornato in Padova mi vedo favorito dalli suoi stimatissimi comandi col no-
 „ stro Padre D. Alberto Mazzoleni, e di tale favore le ne rendo grazie umilissime,
 „ ne hò mancato insieme col medesimo Padre di servirla pontualmente nella rivi-
 „ sta del Libro del P. Rñmo Tansi, quale in caso si stampi mi avvisa colla sua di je-
 „ ri, che non vuole si metta il suo nome, volendo per somma sua modestia passa-
 „ re per Anonimo. Per altro l' Opera sua è dignissima, ed è una faggia, ed eru-
 „ dita storia stesa con molto giuditio, e scritta molto bene, e non solo da notitia
 „ del suo Monisterio di Monte Scaglioso dalla sua origine fino a giorni della Riforma
 „ di S. Giustina, ma in oltre l' argomento l' impegna a dare un saggio dell' antica
 „ storia d' una gran parte della Magna-Grecia, e delli Principi Benefattori del Mo-
 „ nistero con una ben intesa Genealogia delli medesimi. Nel tutto procede con
 „ una giuditiosissima, e ben fondata Critica, e cava dal suo Archivio li Monumenti
 „ antichi dal 1065. onde hebbe l' origine il Monistero, e tutta la storia dipende,
 „ e viene comprobata dalli Monumenti medesimi, e questi ancora vengono ven-
 „ dicati, e difesi se alcuno di essi sembrasse meno autentico. In somma tutto va
 „ bene. Le includo l' attestato di Revisione sottoscritto da tutti due, come tut-
 „ ti due le facciamo unitamente riverenza.

„ Di V. P. Rñma *Umilissimo Obligato Scrittore, e Figliuolo obbedientissimo*
 D. Giuseppe Maria Sandi Casinese.

SEVERINUS BOCCIUS ab Afulco in Apulia, Cavenfis Cœnobii Alumnus factus an. 1637. die 29. Septembr. ac deinde plurium Monasteriorum Abbas, & Congregationis Visitator, celebris admodum fuit nobiliorum scientiarum, sive sacras, sive humanas species, profundiori notitia; Philosophiâ præsertim ad Recentiorum placita, scholasticâ, moralique Theologiâ per solidiora principia, plurimum claruit. Latinam item linguam æque, ac Hetruscam excoluit, hancque præclaris Commentariis illustravit; nec M usas utriusque idio-

idiomatis prætermisit, quas haudquaquam invitas, sed valde propitias, & faventes expertus est. At præ his omnibus religiosos, ac pios mores præstulit. Itaque in Regimine Monasteriorum ita zelum disciplinæ, benignitate, & charitate ubique temperavit, ut jucundissimam omnibus suam administrationem, atque exoptabilem redderet, ejusque facilitatem, & modestiam selectæ doctrinæ conjunctam nemo cordatus non amaret, nemo sapiens aulam ejus, veluti scientiarum, ac virtutum Licæum, non avidè frequentaret. Porro cum adhuc juvenis in Monasterio S. Benedicti agri Mantuani, Theologiam doceret, Gallicarum copiarum, quæ ibidem hyberna habebant, tam Duces, quam milites commitate, ac patientia ita devixit, in sui que amorem, & venerationem atraxit, ut non solum Coenobii prædia, cæterasque substantias ab incendiis, rapinisque immunita servarent, verum etiam eorum aliquot Calvinii asseclæ, illius doctrinæ, ac optimis exemplis ad Catholicam fidem reducerentur: An, denique 1697. Neapoli in Monasterio S. Severini feliciter mortalem vitam absolvit die 14. Jan. in pervigilio S. Mauri Abbatis, sicut ipsum antea prædixisse, testatus est Sacerdos ille, qui eidem tunc adstitit; eo autem tempore Severinus erat Abbas S. Mariæ de Varra in suburbio Neapolis, quod vulgo *Chiaja dicitur*. Varia ingenii sui reliquit monumenta partim impressa, partim manu exarata; impressa sunt

1. *Prælatus Casinensis*, nempe, Moduli, sive Formulæ supplicum Libellorum, Decretorum, Dimissoriarum, Dispensationum, Commissionum, Delegationum, Facultatum, Visitationum, Testationum, Collationum, Literarum Commendaritarum, Processuum initiahdorum, Sententiarum, Privationum, Penarum infligendarum, Aggregationum, aliarumque id generis Scriptionum, quæ tum PP. Definitoribus, ac Regimini Casinensis Congreg. tum Præfidi, Visitatoribus, Prælatibus, ac Monasteriorum Superioribus in dies usueveniunt; *Autore Sosio * de Urbe Lucana*, idest *D. Severino ab Asculo*; Regii Lepidi apud Prosperum Vedrotium anno 1676. 4. & iterum Parmæ anno 1721. Typis Joau. Baptistæ Pescatori 4.

* Anagramma
ticum nomen,

2. *Il Tasso Piangente*, cioè i primi tre Cânti del Tasso trasformati in pianti da *Sincero * Valdesio*. In Napoli presso Michele Monaco l'anno 1682. 8. valde elegans est libellus, nec minus pietatem redolens, nam in 3. Cantu Hierosolymorum amissionem amare, simulque dulciter deslet, Christianosque Principes ad earumdem recuperationem hortatur; Ea autem mente Severinus Catanæ in Sicilia tunc degens, hunc libellum conscripsit, ut experimento demonstraret, quocumque Italico Rhythmo, quamlibet vel oppositam animi affectionem æque exprimi posse, id, quod Academicus quidam nimis fidenter negabat. At Severinus mira facilitate, ac celeritate promissum præstitit; Sed ne hunc quidem libellum nomen suum præferre voluit, nisi prædicto Anagrammate velatum. De qua Severini lucubratione Jo: Marius Crescimbenius in *Historia Vulgaris Poeseos* lib. 5. pag. 34. tale fert judicium, „ Ne di minor lode sarebbe stato degno *Sincero Valdesio*, se haveffe condotto à fine la Trasformazione de Cânti del Tasso in pianti, e non si fosse contentato de primi tre solamente, fatica nondimeno da non dispiacere à qualunque più delicato gusto &c.

* Aliud ejusdē
nominis Ana-
gramma,

3. *Elogia plurium Sanctorum, ac Virorum dignitate, & Doctrina illustrium* præcipue Summorum Pontificum, n. XL. ex Ordine D. Benedicti, quæ delineata leguntur sub singulis eorumdem imaginibus depictis Romæ in inferioribus ædibus S. Calisti, nunc alibi collocatis, & Perusiæ in superioribus secundi Claustris; quæ quidem Elogia à Georgio Rodulpho Ebmer Scriptore in Romana Curia nostræ Congregationis historicè explicata, typis tradita sunt in magno folio expanso sub hoc titulo, „ *Descrizione dell' ornamento della parte inferiore,*
che

che si osserva nell' Ospizio, è palazzo di S. Calisto in Trastevere, Ospizio, & habitazione de Monaci di S. Paolo. In Roma nella Stamparia di Paolo Maneta l' anno 1671.

Manuscripta

- 1 *Dizionario, ovvero Vocabolario Italiano*; tomi 5. in Foglio.
- 2 *Grammatica Italiana* tomi 1. in 4. In his porro duobus Operibus plurimum temporis, ac studii insumpsit, ut quidquid ad Italicam linguam exornandam pertinet, ex probatissimis Authoribus fusissime enuclearet.
- 3 *Philosophia* secundum Recentiorum placita: quam cum Viro docto, sibi que amicissimo legendam tradidisset, isque alteri nescio cui communicasset, recuperare Severinus eam numquam deinceps potuit; neque ei tantum postea superfluit otii, aut valetudinis, ut eam de novo calamo posset exprimere.
- 4 *Prælectiones in Genesim* per quæstiones incedendo.
- 5 *Elogia diversa Sanctorum*, & Sanctorum Ordinis S. P. Benedicti.
- 6 *Profodia*. Multaque alia Poetica, Moralia, Theologica, Academica, & Sacra conscripsit, quorum pars, sicut etiam alia Opera mss. nunc recensita, Philosophiæ tantum exceptâ, extant in Monasterio Caveni, partim vero, nempe Poetica, quæ Musa non adeo gravis in juventute dictaverat, diligenter undique conquisita, emendaturis ignibus ipse dedit; At Grammatices ejus Epitome a D. Felice Roma Abbate, & Procuratore Generali, qui juvenis dum esset, in Monasterio Farsensi, cui tunc Severinus præerat, eam excripserat, mihi dono data, est apud me.

SIGISMUNDUS ZANNETTUS nobili Familia Brixianus, & ibidem apud S. Euphemiam cucullo Monastico indutus anno 1540. die 13. Decembris, optimo, ac sublimi ingenio præditus, sacram Poesim haud parva facilitate, ac venustate excoluit, ita tamen, ut Theologiam etiam, ac naturalem Philosophiam egregie calleret, deque iisdem profundas admodum prælectiones, ac disputationes institueret; Sed cum postea sacris Musis se penitus devovisset, quo liberius eis vacare posset, secessit Sarnicum agri Bergomensis Oppidum supra Isæum lacum, ubi prædium est Monasterii S. Pauli de Argon (nos Granciam dicimus) cujus per id temporis Sigismundus erat administrator, seu ut vocant *Rektor*. Ibi que eheu, ab impio, ac perfido famulo proditorie parricidiali ferro sublatus fuit an. 1560. quo infortunio, ejus etiam lucubrationes perierunt, nempe.

- 1 *Poema de Vita B. Mariæ Virginis*.
- 2 *Psalmi Davidis* translati in Cantica Italica. supersunt tantum
- 3 *Epigrammata duo Italica*, quæ leguntur apud Octaviū de Rubeis in Elogiis historicis Illustrum Brixienium pag. 340. ubi fuse de eo agit, & ex eo Leonardus Cozzandus Brixian. p. 1. pag. 194. Prosper Martinengus in lib. *Diversorum Poematum* pag. 263. Græca Ode Zannettum celebrat. Libet autem particulas quasdam Elogii Rubeani in medium afferre, quæ peculiare aliquot, nec scitu indignas Sigismundi Zannetti notitias continent.

„ Admirabile ingegno fu quello di Sigismondo Zanetti Monacho di S. Eufemia, perciocche egli in un tempo istesso componeva soavissimamente in lingua volgare versi veramenti eroici, & Lettioni profondissime di Teologia con tanta facilità di dottrina, che pareva, che le belle lettere, & l'altre scienze scaturissero naturalmente da lui, quasi due gran vene d'acqua purissima, & perenne; Mai non si trovò chi potesse vincerlo, e nella fortigliezza delle dispute, ò nella fecilità dell' invenzioni, nel discorrere di qualche materia gli fosse proposta. Si fece molto celebre nella Chimica, e tale, ch' egli trattando d' essa più per burla, che per professione, tolse ad impugnare un libro di un Alchimista dedicato à Cosimo Duca di Fiorenza: & si oppose in ciò con tanta gravità di ragioni, che fu mandato à chiamare da quel Prencipe, dal quale dopo all' esse-

„ re stato benignamente , & raccolto , & udito in contraddittorio con l' Autor di
 „ quel libro , fù invitato à dover rimanere in Corte con grossa provisione . Ma
 „ sodisfacendosi egli più d' haver felicemente corso l' artingo della sua gloria , che
 „ delle carezze del Duca , che con liberale splendore esercitava la sua grandezza
 „ nel beneficar i Virtuosi , data ch' egli hebbe una vista à Roma , ritornò à Brescia
 „ &c. Si perderono allora tutte le sue fatiche , perche portate nel Monasterio
 „ di Santo Pavolo di Argono , capitarono alle mani d' un Monaco Siciliano ,
 „ che facendosene Padrone le trasportò in Sicilia . Alcuni amici del Zanetto
 „ ferbarono appena certe sue brevi composizioni , tra le quali sono i seguenti So-
 „ netti , uno de quali fu fatto , quando egli se ne andò a Roma la prima volta , &
 „ nell' altro va chiedendo la solutione d' un dubbio à gl' Accademici Occulti , che
 „ presentato poscia anche al Tasso , dal quale , dicono , che nō se ne potesse avere
 „ la conveniente risposta , & l' uno , & l' altro di questi Sonetti per essere singola-
 „ ri , ho voluto riferirli , acciò si conosca quanto il Zanetti sù degno di perpe-
 „ tuità memoranda .

Salve d' invitti , e gloriosi Eroi

Famosa Altrice , à cui mille Reine

Con man serba , e tremante ornare il crine

Dolenti vidder tutti i Regni Eoi .

Al' alto tuo Sepolcro i vengo , poi

Che tu Donna possente havuto hai fine ;

Per ammirar l' eccelsa tue rovine

E i gravi incendii de i gran Roghi tuoi ;

Roma terror del Mondo ! ò quale , e quanta

Esser dovevi tu viva , & intera

S' hoggi morta , è sepolta ancor sei tanta ?

Qual cinta d' armi , e nel' tuo trono altera ,

Se le ignude Ossa Sol , che l' Cielo ammantava ,

Dan' vista così chiara , è così fiera ?

Sel' divin fonte , ove ogni Ben riluce

Non ha d' intorno à se sponda , ne lito ;

Forza è che l' Ben s' allarghi non finito

Perche il Ben , se non Bene ancor produce .

Che se l' lume del Sol , che in terra luce ,

O del fuoco il calor fusse infinito

(Spenta l' ombra , e l' rigor per ogni lito)

Tutto il Mondo sarebbe ardore , e luce .

Due gran nemici in un medemo loco

Non puon regnar ; nemico aspro , e mortale

E' il Mal' del Ben' , più che del ghiaccio il foco

Se mai d' alti pensier vi calse , ò cale

Canori Cigni , deb' , cantate un poco

D' onde avvien , che si trovi il Bene , e Male ?

SIMEON BASCHIERA Manruanus Patria in Coenobio S. Benedicti, quod
 decimo ab Vrbe Mantua lapide percelebre habetur, Monasticam vitam ample-
 xus est an. 1591. die 29. Julii, fuitque vir pietate insignis, & sacrarum litera-
 rum studiis magnopere deditus, quamobrem jussu Abbatis sui disposuit,
 atque edidit

Officium S. Simeonis Monachi, & Eremitæ Armeni, qui obiit in Domino anno

1616. in eodem Mantuano Monasterio juxta regulas Breviarii nuper auctoritate Pauli V. Pont. Max. reformati pro usu Monachorum S. Benedicti de Padolione recognitum, Additis nonnullis R. P. D. Wilhelmi eiusdem Cœnobii Abbatis piis Orationibus, & alijs quibusdam devotissimis precibus; Mantuæ apud Aurelium, & Ludovicum Osanna fratres, Ducales Typographos 1617. in 8. Post Officium subditur Vita eiusdem S. Simeonis ab Hilarione * Monacho Ord. S. Benedicti conscripta capitibus xxviii. constans; deinde narratio miraculorum ab eodem Sancto post obitum patrum, capitibus xiiii. postea adduntur septem Orationes prædicti Wilhelmi Abbatis, dehinc Meditationes numero xvi. super *Salve Regina*, auctore ipso met Simeone Baschiera; denique subnectuntur quinque alię piissimę preces, nulli Authori attributę. In principio hujus libelli affert Simeon Authores omnes, quos scire potuit, de eodem S. Simeone agentes, in fine vero Epistolę nuncupatorię D. Gregorio de Castilione Abbati S. Benedicti Mantuę sic loquitur Simeon „ Ceterum si hæc laborum meorum perpauca semina libenti animo suscipere non dedignaberis, benignitate tua fretus, ad majora manus apponere non verebor. „

* De eo supra
Lic. H.

SIMPLICIUS ex illustri, & antiqua Romana Familia CAFFARELLA, Titii in Lucania natus, Casini adhuc puer Monachus esse voluit anno 1591. die 13. Februarii; In studio literarum Gregorium Sayrum præceptorem sortitus, brevi tanto Magistro in scholasticis disciplinis adeo profecit, ut admodum juvenis in plerisque nostris Monasteriis easdem docere sit jussus. Abbas postea creatus, Sancti Severini Neapolis primum, mox Casinense Monasterium egregie admodum administravit; nam anno Jubilæo 1625. maximam liberalitatem, & charitatem in hospites, & peregrinos ostendit, quorum toto ejusdem anni decursu non minus septuaginta millia benignissime excepit; caelestem protinus beneficentiam vicissim expertus, quadraginta fere aureorum millibus à Regia Curia mirabili sane ratione recuperatis, qua pecuniæ vi fretus, plura, atque præclara opera perficere potuit: Sancti siquidem Germani Palatium ampliavit, multaque suppellectili, ac variis ornamentis ditavit, Casinensem vero Basilicam magnificentissime exornavit marmoribus, picturis, auro; Sacrarium duplici argentea Cruce, fenis Candelabris, vasisque insignis operis, ac magnitudinis (omnia hæc solido ex argento conflata) Sæcicis item vestibulis splendidissime locupletavit, longe interim pretiosiori thesauro à Deo ipse donatus, Sacris nempe Sanctorum Constantini, Simplicii, Carolomanni, Guisizzonis, & Januarii pignoribus, quæ dum Sanctuarium effoderet, removeretque Altare, nobilior omnia instauraturus, ibidem inventa sunt, non sine ingenti miraculorum fulgore; Nec minor Templi non manufacti, idest Gregis sui, cura, ac sollicitudo; lustrata enim bina visitatione Casinensi Diœcesi, celebrataque Synodo, quam saluberrimis, ac sapientissimis decretis instruxit, Clerum, populumque ad meliorem vivendi rationem revocavit; quo pariter tempore * Congregationem universam Præsidis auctoritate moderatus, singulari prudentia, justitia, zelo, ceterisque virtutibus optimi Præfulis argumenta omnibus præbuit. Demum Neapolim reversus ad S. Severini iteratam administrationem, ibidem adversâ valetudine oborta, diem clausit extremum anno 1635. Casinensis à se habitę Synodi decreta in publicam lucem, dum viveret, emittenda curavit tali titulo decorata.

* Anno scilicet
1630.

1 Constitutiones Rm̃i in Christo Patris, & Domini D. Simplicii Caffarelli Sac. Mon. Casinensis Abbatis, & ejusdem Diœcesis, ac Jurisdictionis Ordinarii in Synodo Diœcesana promulgatę anno Dñi 1626. Urbano viii. Pontifice Maximo. Romę Typis Ludovici Grignani. Præterea in Casinensi Biblioth. extat ejusdem

Simplicii Caffarelli, 2. *Tractatus de Angelis* manuscriptus.

Agunt de eo Marcus Antonius Scipio in Elogiis Abbatum Casinen. pag. 190. primæ impress. Neapolit. an. 1630. quam eidem pereleganti Epistola nuncupavit. juxta vero 2. impressionem pag. 255. perhonorifice, ac fusissime. Plac. Pucc. in Nomencl. Abb. pag. 39. ubi inter cætera, *Hic nostro tempore fuit splendor omnium Casinensium*, & In Chronol. Præsidum pag. 14. demumq; in Epitome Abbat. Casinen. pag. 53. Gabriel Buccellinus in Benedicto Redivivo ad annū 1625. quamvis pro Caffarello, *Cavarellum* nominet, laudatque maximā ejus hospitalitatem, quam Casini restituit, & auxit; Quæ quidem hospitalitas Casini, ut semper olim, nunc etiam plurimum floret, & omnimoda charitate erga quamlibet hominum conditionem exercetur, cujus merito ejusdem Monasterii ad hanc usque diem florentissimus status attribui debet; Sicut etiam totius Congregationis conservatio frequentibus eleemosinis, quæ in nostris Monasteriis diebus singulis fiunt, refferri accepta, cum quotidiano experimento constat, ea Cœnobia, domusque, in quibus erga pauperes eleemosinæ vel cessaverunt, vel diminutæ sunt, illico pessum ire. Cæterum de Simplicio Caffarello mentionem facit etiam Constantinus Cajetanus lib. de Relig. S. Ignat. per Patres Benedictinos Institutione lib. 1. cap. 19. pag. 120. & seq. ubi eum vocat, *Virum pietate, doctrina, ac fide dignissimum &c.* Cæsar Engennius Caracciolus in *Neapoli sacra* pag. 322. ubi sic eum laudat, „D. Simplicio Caffarelli Prelato di molta virtù, meriti, e valore, vero ornamento di sua Religione, non che di sua famiglia, Denique Julius Ambrosius Lucenti in Ital. Sacr. restrict. aucta &c. pag. 1034. ubi asserit, eum plurima jura Casinensi Monasterio acquisivisse &c. *Quæ de re videndus prælaudatus Scipio loco citato.*

SIMPLICIUS PARUTA Siculus, Panormitanus, inter Sancti Martini de Scalas sodales recensitus anno 1628. die 1. Octobr. scripsit carmine.

Il Trionfo di S. Rosalia Vergine Palermitana obiit circa annum 1670.

STEPHANUS de AMICO pariter Panormitanus anno 1572. vitalem lucem aspexit; Congregationem vero nostram ingressus est in Monasterio S. Martini anno 1590. die 30. Octobris. Celebratur ab Anto. Mongit. Bibli. Siculæ parte 2. pag. 238. tamquam *vir præstantissimus*; utpote qui scholasticas scientias, & humaniores literas, quibus excelluit, insigni morum candore, ac virtutum omnium exemplis mire exornavit. Creatus Abbas, Monasterium S. Martini bona administratione prudenter, ac utiliter rexit, primum scilicet regimen anno 1625. secundum anno 1635. auspicatus; Ecclesiam sacra suppellectili, Cœnobium laxioribus edificiis, Bibliothecam, quam ex integro erexit, plurimis, optimisque omnium scientiarum Codicibus, ingenti sumptu, locupletavit. Novam insuper Abbatiam in Vrbe Panormo Sanctis Benedicto,* & Aloysio dicatam instituendam curavit, cui anno 1634. præfuit, anno vero antecedenti 1633. dum Monasterium Montis Regalis gubernaret, defuncto Archiepiscopo, Vicarius Generalis illius Metropolitane, simulque Monastice Ecclesie, Sede vacante, renunciatus fuit. Sed anno 1637. solitudinis, ac religiosæ quietis flagrantiori amore irretitus, Præsulatui nuncium remisit, Deo tantum, sibi que in posterum liberius vacaturus, & ad felicem ex hac vita exitum tutius se comparaturus. In privato hoc statu viginti quinque propemodum annos vixit, summa ab omnibus veneratione habitus, atque in arduis causis, implexisque controversiis tamquam oraculum undecumque consultus. Anno tandem 1662. in senectute bona, natus annos non minus nonaginta, laborum, ac virtutum præmia percepturus, in cælum, ut sperare fas est, emigravit die 2. Februarii, variis relictis ingenii sui monumentis, inter quæ ista numerantur.

4. *Sacra Lyra variorum Authorum Cantionibus contexta in Latina Epigrammata conversis*. Panormi apud Cyrillum anno 1650. in 12. sub nomine *Pbanesti Musici*. 2. *Epigrammata in Sanctorum laudes mss.* 3. *Anagrammata de Sanctis* l. 4. additis Epigrammatibus, & Elogiis: mss. 4. *Affetti Pii* tom. 4. mss. 5. *Raccolta di Segreti Medicinali* ms. 6. *Varii Componimenti di Gi-vochi* ms.

Mentionem ejus faciunt Rocchus Pyrrhus in *Notis Ecclesiasticis Montis Regalis* pag. 437. & l. 4. de *Abbatibus Siciliae* pag. 192. & seqq. Petrus Ant. Torn. lib. de *Origine, & Progressu Congregationis Casinensis* tom. 2. lib. 3. pag. 454. & 554. Vincentius Coronellus in *Biblioth. Universali* pag. 233. n. 994. Michael de *Judice* in *Hist. Montis Regalis* par. 2. pag. 106. Ant. denique Mongit. in *Bibliotheca Sicula* loco citato.

STEPHANVS de AMORE, ut sese ex materno cognomine libentius indigari voluit, quam ex paterno, quod erat Mangiapira, *non Ripetta*, ut alicubi scribitur, Patria fuit Plateensis * in Sicilia, primoque Alumnus Monasterii *Melfanensis* anno 1663. die 6. Maji, deinde ejus Professionis jure abdicato, in numerum Sodalium S. Flavie de Calatanixeta * transferri voluit: evasitque celebris Orator, & insignis Poeta, præsertim in genere Dramatico: Sed cum jam trigessimum tertium ætatis annum attingeret, mortuis parentibus, impetrata, à Supremo Siciliae Ecclesiastico Tribunali sententia, & facultate, Congregationem nostram deservit, paternam hæreditatem initurus. Vixit itaque aliquot annis tamquam Presbyter Sæcularis Mantuæ, & Venetiis sub nomine D. Dominici de Amore. In utraque Vrbe, Mantuæ, præsertim varia Opera Dramatica edens, quæ ob venustatem, & lepores illius ætatis genio congruentes, Ferdinando Carolo Mantuæ Duci haud parum arridebant, tantoque plausu ab omnibus audiebantur, ut ipsi *Pastori Fido* * tunc quidem exæquarentur. Nobili proinde in Ducali Palatio domicilio, redditibusque honorificis ab eodem donatus. At non post multos annos Sæcularis vitæ penitentia eum cepit; pristinaque regularis consuetudinis memor, ut in Congregationem nostram iterum reciperetur, enixis precibus postulavit, quibus Patres S. Flavie Monasterii olim sui, ad quos id pertinebat, benigne annuentes, iteratæ admissionis placitum Mantuam usque ei trans miserunt. Verum antequam obtenti voti nuncius ad eum perveniret, in gravem morbum elephantiaco per similem incurrit; statimque ad Monasterium S. Benedicti de Padolyrone prope Mantuam deferri, Monasticaque veste denuo indui postulavit; ibique an. 1691. die 26. Decembris, ætatis quadragesimo septimo, non sine veræ pietatis, & contritionis indicis, mortem oppetiit. Plura Poemata, aliaque Carmina juvenis adhuc, & in Sicilia degens conscripsit, quæ ibidem apud diversos præcipue apud D. *Dominicum Bologna* Panormitanum ejusdem Monasterii S. Flavie Alumnum, atque Abbatem, adhuc existunt. In Italia vero hæc potissimum in lucem emisit

1. *L' Augusto, Drama*; in quo omnia alia opera à se composita enumerat; quæ tamen ego, sicut & ipsum *Augustum* adhuc non vidi. 2. *Il Sefostri Drama*. 3. *Il Narciso Favola Pastorale* da rappresentarsi in Musica per commando di S. A. Ferdinando Carlo Duca di Mantova &c. & alla medema Altezza consacrata da D. Domenico Ripetta „(fictum cognomen) 10. Maggio 1689. Ita prorsus invenitur scriptum Mantuæ in Ducali Tabulario. Hæc fabula impressa fuit Mantuæ apud Osannas Typographos Ducales 1689. aliaque plura scripsit Stephanus in Mantuano, ac Venetis Theatris musicis notis decantata. Unicuique ejus Italicum Epigramma, quia non inelegans visum, hic exhibere non gravabor, quod ego dictante supralaudato D. *Dominico Bologna*, qui illud me-

* Vulgo Piazza, vel ut Siculi pronunciant *Chiazza*.

* Caltanissetta.

* Jo. Bapt. Guar.

moria optime retinebat, meâ manu excepi Romæ anno 1715. die 12. Octobris quod est huiusmodi.

Sopra Roma Antica, e Moderna.

*Giunsi al Tebro famoso, e le Superbe
Moli ammirai, ch' eran sostegno al Polo
E dagli arti del tempo or scosse al suolo.
Spirano maestade anche fra l' erbe.
'A sì auguste memorie, e insieme acerbe.
Salì su gli occhi ad inondarmi il duolo
Piansi, che degli Eroi l' immenso Stuolo
Di se altro che il nome hoggi non serbe.
Quindi per consolar l' egro pensiero
Un gran desio di contemplar mi nacque
Delle pompe moderne il fasto altiero.
Il vidi, il rimirai, ma non mi piacque
Ond' esclamd mia Musa, ah quanto è vero;
Ch' in Terra il tutto è nulla, e qui si tacque.*

STEPHANUS CATANEUS Patria Novariensis, Placentiæ apud S. Xistum, Monasticum induit cucullum anno 1534. die 26. Maji; & optimis moribus, ac literis sacris, linguarumque peritia cum emeretur, Abbas effectus, plura, eaque insigniora Congregationis Monasteria administravit, Placentinum, Patavinum, Florentinum, Mantuanum, Venetum, Parmense, in quo celebrem excitavit Bibliothecam, non tantum selectioribus libris, sed picturis etiam pulcherrimis ornatissimam, fuit etiam bis totius Congregationis Præfatus. Anno autem 1551. Abbas cum esset S. Mariæ Gratiarum, quod Monasterium est in Ditione Ducis Parmensis Placentinæ Diocesis, inter nostræ Congregationis Theologos, & conspicuos doctrinâ Viros, missus fuit ad Tridentinum Concilium, in quo plures Orationes habuit, variasque dissertationes edidit. Vixit vero usque ad annum 1580., quo Placentiæ diem clausit extremum ætatis suæ 73. Inter ea, quæ in Concilio Tridentino scripsit hæc numerantur.

1. *Dissertatio de celebratione Paschatis, seu de corrigendo Cyclo Paschali.*
 2. *Vota pro formandis Decretis spectantibus ad Fidem, mores, & disciplinam.*
- Reliqua, sicut etiam titulum, numerumque Orationum, hætenus scire non potui, esto olim significatum mihi fuerit, in Biblioth. S. Mariæ de Casena in Capsula sub imagine S. P. Benedicti, ad pluteum *Operum Sanctorum Patrum*, extare mss. ea omnia, quæ in Tridentino Concilio dixit, & discussit; itemque acceperim nuperrime, reperiri scilicet ejus mss. in Bibliotheca S. Jo: Evangelistæ Parmensis; Sed utrobique licet diligentissime perquisita, minime inveniri potuerunt; quod utique est argumento ex utraque Bibliotheca à plagiaris fuisse sublata. Sed etiam insigne ejus opus sunt. 3. *Emblemata Hieroglyphica, & Symbola*, Latina, Italica, Siriaca, Hebraica, & Arabica ab eo composita, quæ in prælaudata Bibliotheca Parmensi adhuc leguntur, in cujus medio fornice duo depicti libri sequentia verba exhibent oculis, primus *Rev. D. Stephanus de Novaria fecit F.* alter *Adi 17. Luglio 1574. P. D. Stephanus de Novaria.*

De eo cum laude agunt Petr. Ricor. in Hist. Monastica dial. 4. pag. 465. ubi eum vocat, *divinis, humanisque scientiis doctissimum, & etiam negotiis agendis aptissimum*; qui eodem Ricordato teste anno 1575. quo ejus Historia in lucem edita fuit, prospere vitam ducebat, continuo scribens, & juventutem in optimis studiis

Judis instruens, & exerceens. Lazarus August. Cotta de Ameno in Museo Novar. Cella 2. pag. 269. plures de eo agentes Authores allegans, Plac. nempe Pucc. in Chron. Abb. Florent. pag. 82. Federicum Scottum in Carmin. pag. 347. Hieronymum Faletum in Poemat. pag. 128. Venturinum Vafollum in Viridario pag. 26. Josephum Costaltam apud Michaellem Justinianum in Hist. Concil. pag. 440., ubi vocatur, *Vir doctus, prudensque Prasul*: Præterea eum memorant Philip. Labbe tom. 14. Concil. In Concil. Trident. col. 932. In nostris Regeft. pag. 54. à tergo in margine. *Obiit Abbas Placentiæ 1380. J. V. D. linguarum peritissimus, multa scripsit; fuit ad Concilium Tridentinum.* Arn. Wion Lign. Vit. par. 2. lib. 5. pag. 594. inter Præsidentes Annales. Jac. Cavaccius Hist. S. Justinæ lib. 6. pag. 275., Subrogarunt Patres D. Stephanum Novariensem Abbatem S. Georgii, cujus auspiciis publico ornamento, & Monachorum commodo plura conficiuntur., Placidus verò Puccinellus laudatus loco supra allegato, Doctorem illius ævi celeberrimum eum vocat, absolutâque bonitate præditum, & ad Julium III. Pont. Max. Oratorem: Sed tam ipse, quam Arnoldus falluntur, dum illum anno 1557. obiisse autumant, quod utique Professionis ejus Monasticæ, ac ætatis, qua decessit, tempora invicem conferenti liquido apparet; Denique Benedictus Luchinus in Chron. Comitissæ Mathildis c. 46. & Marcus Antonius Maltempus Trattato di varie materie, in Orvieto 1585. l. 2. cap. 2. pag. 109. Romæ in Archivo Procuratoris Generalis nostræ Congregationis apud S. Callistum extat Epistola ms. Stephani Catanei Sign. n. 111. A. 2. Scripta anno 1561. die 8. Decembris Tridento Romam D. Placido nostræ Congregationis Generali Procuratori, cujus priorem partem quia rem continet haud levis momenti, scituque dignissimam, hic exhibere operæ pretium duxi., R. P. Sal. Hieri ricevesti la vostra di 29. del passato, hoggi si è fatta qui la processione del Giubileo publicato, & quanto al digiuno, cominciato à 3. di questo *profelico Successu Concilii*. Doppo li Vescovi siamo andati, & seduti un Abbate Polono Cisterciense & Noi. Doppo Noi i Generali &c. Noi habbiamo cortesemente fatto honore, & dato il luogo sopra di Noi al Polono, per essere egli Abbate, & Maggiore, & più antico di Noi, tanto di promotione della Abbatia, quanto di professione Monastica, & non solo Abbate Benedetto, & perpetuo, mà già eletto Vescovo, & fatto patrone, & possessor del Vescovato, del quale d' hora in hora aspetta la confirmatione Apostolica, per consecrarsi qui all' Epiphania prossima. Di più essendo egli mandato qua dal Re di Polonia solo fino hora, questi Signori tutti havevano già deliberato di fargli ogni possibile honore, per lo favore di quel Regno, & per tante cause congiunte, Noi secondo il consiglio de nostri prudentissimi amici gli habbiamo con gratia di tutti, & sua cortemente, & con reputation nostra donato, ciò che per ragione, per favore, & per forza doveva esser suo, & non nostro., narrat quidem Cardinalis Sfortia à Pallavicinus rem simillimam in Hist. Conc. Tridentini lib. 19. c. 2. n. 6. idque honoris à laudatis nostris Abbatibus, Hieronymo Souchier Gallo Abbati Clervallensi præstitum autumat, sed ob aliam longe diversam rationem;., Sedè il Souchier sopra i Cassinesi, perche questi deliberarono d' onorare il Francese, essendo finalmente figlivoli tutti d' un Padre, & havendo il Chiaravalle come tale recate lettere di raccomandatione del suo Presidente agli Abbati Cassinesi, i quali assai piu di riputazione aquisitarono per si fatta cessione profitevole in quel tempo al ben della Chiesa, che non haverebbero aquisitato con una vittoria di fumo., Ita Etnus Sfortia, qui an ipse, vel Author, a quo ipse desumpsit Galium Abbatem, pro Polono acceperit, tutò affirmare non auctum, quamvis in laudato Archivo, Polono quidem Abbati, non vero Gallo, ob prænarratas

rationes id honoris à nostris exhibitum referatur, nisi forte alia vice id etiam Gallo contigerit.

STEPHANVS LENZIUS patriâ Romanus institutum nostrum amplexus est anno 1633. Perussii in Monasterio S. Petri, nomine tamen, ac jure Cænobii Farfensis, ejus Professus, ut dicimus, adnumeratus. Sed postea anno 1650. mutato, de consensu partium, Professionis loco, inter ejusdem S. Petri alumnos admissus fuit. Qui cum morum honestate polleret, & in bonarum literarum studiis haud parum profecisset, brevi per omnes Religionis gradus ad supremas ejusdem dignitates ascendit; eique uni contingit, quod antea nemini, ut scilicet uno, eodemque tempore, & Romæ Abbas, & Generalis Procurator, & totius denique Congregationis Præses, omnia ipse dirigeret. Cum enim Monasterio S. Pauli Abbas præfesset, & primus Romanæ, ac Neapolitanæ Provinciæ esset Visitator, defuncto Generali Procuratore, moxque etiam Congregationis Præsidente, utrique ex vi nostrarum Constitutionum successit; Fuit etiam Abbas aliorum Monasteriorum, inter quæ, Perusino, quod se infilium adoptaverat, innumera comoda, & ornamenta attulit. Obiit demum prope Casenam in Prædio S. Vitalis Ravennatis, cujus tunc erat Abbas, vulgo dicto *Campo della Torre*, circa anno 1682. Habuit in nostrâ Congregatione germanum Fratrem Jacobum nomine, sacri Monasterii Casinensis primum, deinde D. Pauli de Vrbe Professum, qui ipse quoque Procurator Generalis, & Abbas, postremo Compfanus, * in Calabriâ, Archiepiscopus fuit. At Stephanus composuit Orationem funebrem pro inferiis nobilis viri Antonii Sperelli, cui hunc apposuit titulum.

* De quo in
Catal. Epif.

1. *Tributo di Lodi* consagrato alla grand' Anima del Molt' Illustre, & Eccellmo Sig. Antonio Spèrello di Assisi; Oratione detta nelle sue publiche Essequie nel sagro Tempio del Serafico Padre S. Francesco di Assisi, da D. Stefano Romano Prior Clausurale Cassinense in S. Pietro di detta Città adi 27. di Aprile del 1661. incipit „ L' Acerbità del dolore, da cui, tra la mesta pompa di questo lugubre apparato, ingombrar mi sento il cuore &c. Finit „ risuona in questa Città, con chiarissime note, l' eterna sua salvezza: est pagg. 22. in fol. item.
2. *Panegirici per alcune solennità principali dell' anno.* 3. *Prediche diverse.* 4. *Sermoni, & discorsi familiari Monastici.* 5. *Una selva d' eruditioni, e pensieri sacri per 46. Prediche;* pag. 216. in fol.; quæ omnia mss. extant apud D. Hippolytum Pugnetum Decanum Congregationis nostræ, à me visa Assisi, ubi tunc degebat, anno 1730. ex quibus aliqua mihi dono dedit.

1. STEPHANVS PEROZZI Patria..... Professus Monasticum institutum in Cænobio S..... anno..... die..... composuit libellum huiusce tituli.

2. *Di publica allegrezza privato testimonio di un servitore divotissimo nell' esaltatione della Santità di N. S. Papa Gregorio XV. In Ravenna appresso Pietro de Paoli, è Gio. Battista Giovannelli. 1621. in 4. pagg. 12. incipit „ Qual freno puo rattenere l' empito di quest' animo? &c. dicavit hoc opusculum D. Paulo Scotti Abbatì S. Pauli de Vrbe.*

STEPHANUS PORRUS Messanæ in Sicilia natus, ibidem in Coenobio S. Placidi Monachum Professus anno 1589. die 2. Julii, fuit Poeta eruditus, & cultus, scripsit opus, cui titulum dedit.

Solzaniados, sive Solzani laus; de familia Scaramuccia, & lacus Sebinesis descriptione, Poema editum Venetiis apud Jo: Antonium Rampazzettum anno 1606. in 8.

De eo Antoninus Mongitorè Biblioth. Siculæ par. 2. pag. 239.

SYLVIUS STELLA Nobilis Brixianus Frater Lactantii Stellæ, & Jo: Bapti-
 stæ Stellæ Fratris Filius, de quibus 1. par. litt. I. & L. apud S. Euphemiam in
 Patria Deo arctius sese Monasticis votis mancipavit anno 1584. die 28. Augusti.
 Ingenio præditus sublimi, humaniorum literarum, ac nobiliorum Scientiarum
 adyta, præsertim Mathematicarum intimè penetravit. Id ostendit tum Brixia
 in Errantium Academia, cui fuit adscriptus, tum Romæ, ubi Abbas S. Pauli
 cum esset, vetustissimam illam Basilicam, in superiori præsertim parte, non
 reparavit modo, sed splendidissimis etiam marmoribus, prænobili Contignatio-
 ne, Picturis, Statuis, aliisque plasticis deauratis operibus, mirifice exornavit;
 & Monachorum domicilium in Monte Quirinali extruxit, quod paulo post ob
 Pontificium Palatium in eodem Monte à Paulo V. erectum, solo æquatum
 fuit, Monachis ad Transyberinas D. Callisti ædes pro æstivo hospitio migranti-
 bus. Nec minori Architectonicæ artis peritia Monasterium S. Euphemie, ubi
 regularem vitam auspicatus fuerat, commodius, ac venustius reddidit. præ-
 fuit etiam Monasterio S. Justinæ Patavinæ anno 1634. Singularem vero pruden-
 tiam, & eximiam sapientiam maxime patefecit, cum Congregationem univer-
 sam Visitatoris primo, mox Præsidis munere administravit, ardua quæque nego-
 tia mira dexteritate conficiens: biennio autem post, id est anno 1646. Abbas S.
 Euphemie mortalem vitam deservit, totius Congregationis luctu, ac maxore,
 cui funebri oratione, solemnibusque inferiis parentatum est: scripsit vero Sylvius.

Oratione, & discorso circa la separazione, che tentavano fare dalla Congrega-
 zione Casinense alcuni Abbati della Provincia Veneta: Exstat ms. passim in no-
 stris Monasteriis, & etiam apud me; estque sermo valde eruditus, & prudentia
 Christiana plenus in fol. pagg. 13. incipit.

„ Alli molti RR. Prelati della Provincia Veneta, Pace, e Concordia. La già
 „ quasi estinta Congregatione Cluniacense, che per molti secoli, per Santità di Vi-
 „ ta, per eccellente dottrina, fu molto illustre nella Chiesa di Dio &c.

De hac autem tentata divisione hoc me legisse memini apud Leonellum Cro-
 cecalle in Hist. ms. Abb. S. Just. (si tamen rectè memini, nam librum illum Ro-
 mæ reliqui, & nunc Assisi degens hanc editionem adorno: certe alicubi id legi;)
 scilicet, D. Dominicum Colonensem nobili familiâ Perozziâ ter Abbatem S.
 Justinæ, & ter Præsidem, virum alioquin egregium, & Oeconomum celeberrimum,
 eam separationem molitum esse circa annum 1620. aliosque ejusdem
 Provinciæ Abbates in suam sententiam perducere conatum, eaque de causa in
 Comitibus generabilis depositum, & Abbatia in perpetuum exauctoratum fuisse.

De Sylvio Stella agunt Octavius ac Rubeis in Elogiis Illustrium Brixien-
 sum pag. 420. & seq. his verbis.

„ Silvio Stella havendo precorsa l'età con gl' onori Monastici, esercitò in
 „ Roma il suo talento nella rinovazione della Chiesa di S. Pavolo, & nella fabrica
 „ del Palazzo di Monte Cavallo, ch' hora è stato distrutto per l' ampliacione della
 „ Reggia del Papa, hora abbellendo il Monasterio di S. Euphemia, & scorrendo Vi-
 „ sitatore delle Provincie d' Italia, dispensando una intiera giustizia sopra à i suoi
 „ Monaci, si leva dal tenore di quella vita ordinaria, che rende gli huomini sud-
 „ diti all' obliuione. * Ambidue insieme meritano per negotii d' opere gravissi-
 „ me, & appresso alla Sedia Apostolica, & appresso al nostro Principe Serenissi-
 „ mo. . . Tali raggi uscirono dalla educatione di quella Stella, che fu un raggio del
 „ Sole della vera Nobiltà: Ne vide egli solamente l' indole graziosa di questi due
 „ suoi cari attinenti, ma hebbe cagione di perfettamente gloriarsi delle grandezze
 „ della sua Casa Stella, considerandole nel Conte Giulio Cesare, & in Monsignor
 „ Gian. Battista suo Fratello ambidue nati in Roma, ambidue celebri nel mondo.

* Ipse scilicet.
 & Jo: Baptista
 Stella ejus pa-
 truis.

„ Leonellus Crocecalles in Hist. Abbatum S. Justinæ lib. 9. pag. 282. & seqq. à
 „ tergo „ La più pregiata memoria del suo governo fu l' esemplarità della sua
 „ vita il cui odore diffusosi, quasi messe Sabea, per tutta la Città, gli conciliò l'
 „ amore, e la venerazione universale „ Plac. Pucc. in Nomencl. Abb. Congreg.
 „ Casinensis impress. Mediolani apud Ramellatum 1647. pag. 39. „ Sylvius Stella,
 „ Brixianus Patritius, Professus, & Abbas S. Euphemie, obiit an. 1646 Hic fuit
 „ omnium Scientiarum peritissimus, & reliquit post mortem singularem, & uti-
 „ lem Bibliothecam. „ & in Chronolog. Abbatum Generalium pag. 15. In ejus
 „ laudem Elogium scripsit Leo Matina, quod vide in nostris Analectis.

Sylvius Stella in Epistola ad Fratrem suum Lactantium (de quo prima parte
 lit. L.) quæ ms. una cum pluribus ejusdem Lactantii, & aliorum ad eundem ex-
 tat Brixie in Biblioth. S. Euphemie, hæc scribit, 1591. ex quibus ejus religio-
 si animi egregii sensus cognoscuntur. „ del resto Noi attenderemo à Noi stessi,
 „ ricordevoli del nostro debito religioso, e di corrispondere all' onorevolezze de
 „ nostri Antenati, e massime del Rmo P. Abbate D. Gio: Battista Stella il Vecchio,
 „ che ridusse il Monastero di S. Faustino alla bellezza di Fabriche, che di presente
 „ si godono, e di cui tiene il nome il Rmo P. Abbate nostro (eorum scilicet pa-
 „ trus Jo: Baptista, de quo nos prima parte l. 1. qui tunc S. Pauli de Urbe erat
 „ Abbas) che veramente ci ama da Figli, e dal quale potremo trarre esempi di
 „ vera virtù, e di destertà, e prudenza in lui singolare.

T

THEOPHILUS BONA nobili familia Brixie ortus, ibidem in
 in Monasterio S. Euphemie D. Benedicti institutum amplexus
 est anno 1492. die 8. Septembr. celebratur ab honestate, &
 suavitate morum, & ingenii præstantia, qua fretus quædam
 scripsit Carmine elegiaco, quæ tum ob argumenti gravitatem,
 tum ob styli dulcedinem plurimum fuerunt probata; Sed quo-
 minus alia ederet, infelix ejus mors intercessit; nam cum Cœ-

nobii sui Oeconomum ageret, a Gallis, Brixiam, quam sub Ludovico XII.
 vi ceperant, depopulantibus, diris tormentis cruciatus, ut Monasterii thesau-
 rum illis proderet, rotæque ob id impositus, eo in supplicio expiravit an. 1512.
 ejus autem lucubrationes istæ referuntur.

1. *La ritiratezza del viver Solitario*: carmine elegiaco. 2. *Del valor de Bre-
 sciani*. eodem carminis genere. 3. *Discorso del vagare, e della certa sede
 delle anime de morti*; Sermo est valde eruditus, & curiosus.

De eo Leon: Cozzandus Bibl. Brixian. par. 1. pag. 196. Secundæ editionis an-
 ni 1694. ubi eum nobili ingenio præditum vocat, sacris, humanisque literis
 quas enixe coluit, apprime imbutum &c. Octavius de Rubeis in Elogiis Hist.
 Illust. Brixien. pag. 215. sic de Theophilo Bona. „ Tanta fu la virtù nelle let-
 „ tere di Teofilo Bona Monacho Professo di S. Euphemia, che il Valgulio, Gio:
 „ Taberio, & gli altri famosi Letterati Bresciani, l' honoravano con straordina-
 rio

rio affetto di riverenza . Haveva in se stesso una intiera secreta qualità così risplendente al di fuori di compitissimi costumi , che sembrava una Magia occulta , dalla quale dolcemente venivano sforzati gli huomini a prender da lui un pieno sentimento di contentezza . Recitava i suoi versi dolcissimamente , e pareva , che la sua voce fosse l' armonia de loro accenti , di cui era istromento la bellezza della sua faccia , che aspersa di gravità *Monastica* , pareva , che avesse scolpita nella fronte il condimento della prattica , e della vita civile , della quale compose molti versi elegiaci , accompagnandoli con altri , ne quali diffusamente , descrisse *La ritiratezza del vivere solitario* : Così egli compariva luce di molte luci posto fra due chiarissimi lumi di due suoi nobilissimi consanguinei , Francesco , & Pietro ... che diedero materia illustre à Teofilo di scrivere la nobilissima Elegia . ch' egli compose *del valor de Bresciani* . Morì nell' infelice sacco di Brescia , perche essendo Cellerario del suo Monasterio , fù da un Hebreo Borgognone (à cui era stato indiziato per Monaco danaroso) tormentato col fumo , e col fuoco , & poscia con una spada infame ferito nell' anguinaglia , quod utique supra à nobis narratis de ejus morte nullatenus repugnat , nam Rotæ alligatus cum esset , a perfido illo Judæo fumo , ac igne afflictus , ense denique peremptus fuit .

THEOPHILVS FOLENGVS loco nobili Mantuæ natus , ab ineunte ætate humanioribus literis impense deditus , Philosophiæ sub Petro Pomponatio celeberrimo ejus avi Magistro , operam dedit ; mox Joannis Baptiste Fratrìs exemplo , Sæculo valedicens , Brixia in S. Euphemie Cœnobio cucullum induit an. 1509. die 24. Junii : quod extra omne dubium , patet tum ex nostris Regestis , tum ex Chartulâ pergamenâ ejus Professionis , in Archivoejusdem S. Euphemie adhuc asservatâ . Quamvis autem esset genio acerrimo , & ad quodlibet scientiarum genus propensissimo (quas mira facultate , & perfectione discebat) naturali tamen instinctu ad Poesim excolendam impetu quodam ferebatur . Plura igitur Poemata Italico sermone composuit , quæ in publicum producta , veluti ejus ætatis gemmæ , summo in pretio sunt habitæ ; Sed Latino sermone tunc refflorescente , ad Latinas Musas conversus , excellens , ac ingens Epicum Poema elucubravìt , quo vel ipsum Virgilium superare mens illi fuerat ; Sed ea spe dejectus , vel invidorum suasionem , admirabile illud opus non , ut par erat ei laudantium , vel Episcopi Mantuani sententia , cui utpote Viro docto , ac erudito , Opus suum legendum , ac judicandum cum tradidisset , responsum hoc ab eo tulit *aquasti , sed non superasti* , illico Opus flammis devovit , rurique degens , facundissimi ingenii inexhausta vena , Opus aliud novo dicendi genere insigne , animique ingenita festività , ac lepore jucundissimum condidit , in quo Latinis , ac Italicis vocibus , præcipue *Lombardis* , ut nunc dicimus , undique permixtis , servata Metri harmonia amænissimo Carmine , jocose , ac facete multorum sui temporis vitia carpit , occulte tamen , & confectis eorum nominibus . Huic Poemati placuit Theophilo nomen imponere *La Maccaronea* , ducto etymo ex buccellis farina , ovis , & caseo trito compositis , quas Itali vernaculo sermone *Maccarones* appellant ; Cui tamen operi Theophilus , quod *Monasticæ gravitatì minime consonum videretur* , nomen subtraxit suum , substitutumque *Merlini Cocai* * substituit . Opus utique doctissimum , quod communi omnium plausu exceptum , Auctori nominis immortalitatem peperit ; Nihil enim eo festivius , nihil celebrius hoc in genere hætenus prodiit , quamvis multi præstantes ingenio , ac doctrina viri in eadem palestra postmodum desudaverint . Jure igitur Theophilus Ingeniorum Phoenix , novi Styli , novæque Poeseos Conditor felicissimus etiã nunc audit ; Qui & antiquis haud impari glori-

* Pagus est Cocai , agri Brixiani .

La Brenta ;

* Aliis 9. Oct.

* Aliis 52.

* Lago di
Garda.

am sit adeptus, & posteris palmam, imo etiam victoriæ spem, eo in argumento eripuerit. Missus autem in Siciliam, toto decennio ibidem commoratus, Principi Ferranti Gonzagæ in paucis charus, ejus rogatu opus aliud egregium, *La Palermia* dictum, composuit. Demum varias tota vita expertus fortune vicissitudines, cum Italiam repetivisset, in amenissimum S. Crucis Campesij Coenobium prope Bassanum * ad Medoaci Ripam, se recipiens, magis magisque Musis, omnino tamen sacris, unaque pietati vacans, aliquot annis quiete, ac dulci otio gavissus est ad obitum usque, qui ei prospere contigit sub Carolo V. Cesare anno 1544. die x. Decembris, * ætatis suæ non amplius * quingagesimo; quæ sane mors pro tanti Vatis ingenio, immatura videri potest, nam si ejus vita diuturnior, nobiliores etiam Ingenii fetus indidisset, præsertim, cum post *Maccaronicorum* editionem, quorû eum postea magnopere penituit, ad graviora, eaque sacra opera animum, & calamum adjecisset; eorum vero quæ reliquit hic est Elenchus,

¶ *Maccaronicorum opus sub nomine Merlini Cocai Poetæ Mantuari*, in quatuor partes divisum, quarum prima est *Zanitonella*, tredicim *Sonnetis*, septem *Eclogis*, & una *Strambottologia* constans, ubi de Amore Tonelli erga Zaninam. secunda, *Baldus*, seu *Phantasiæ Maccaronicorû*, in 25. Maccaronicos seu libros divisa, in qua de Gestis magnanimi, & prudentissimi Baldi. Tertia *Moscheidos*, facetus liber in tres partes divisus, cruentum Muscarum, & Formicarum certamen describens. Quarta, Libellus Epistolarum, & Epigrammaton ad diversos. Impressum hoc opus primum fuit, quod hætenus viderim, Tusculani ad Lacum * Benacum anno 1522. & postea Venetiis anno 1561. apud Joannem Variscum, & Socios in 12. opera, & labore Vigasii Cocai; quisquis hic demum fuit, estque editio ceteris auctior, & correctior; in cujus fronte hæc inter cætera habentur.

„ L' Author del Merlino Teofilo Monaco Casin. accortosi non haver possuto
„ giungere al vanto datosi di superar' Virgilio, trasmutò il suo Poema di Eroico in
„ Maccaronico; di qui è che spesso egli si duole,

Namque vetusta nocet laus nobis sæpe modernis & in fine Moscheidos
Illius ben frustra doctas captare sorores
Speravi, ac multa laude tenere polos,
Nil fuit evigiles studio concludere noctes
Postquam tot noctes abrogat una dies.

At Merlini *Maccaronicon* impres. tertio fuit Venetiis an. 1564. in 12. apud Bevilacquam, studio, & industria Magistri Aquarii Lodolæ, (nomen ut arbitror etiam istud supposititium) qui à quodam Scardaffo Plagiario, surreptum illud, ac labefactatum, ac penitus à prima sui facie mutatum, mutilum, & mancum editum asserit, vel potius fingit, à se autem expurgatum, correctum, pristinaque formæ, ac nitore restitutum. Quarto pariter Venetiis an. 1573. apud supramemoratum Jo: Variscum, & Socios in 12. Quinto ibidem anno 1583. in 16. Sexto ibidem anno 1585. in 12. apud Dominicum de Imbertis, & pluries etiam ibidem; & novissime Amstelodami an. 1692. apud Abrahamum à Seme-ren in 8. cum venustis figuris unicuique libro prefixis. Occasionem vero, seu causam Poematis hujus scribendi pandit Vigasus Cocajus pag. 27. ante idem Poema „ La cagione, che indusse il nostro Poeta à poetare in questa sì degna Ope-
„ ra, fù la prodezza, il valore, la generosità d' un Scolaro Mantoano della Fa-
„ miglia *Donescinda*, chiamato *Francesco*, come il gran Cavalier Francesco Gon-
„ zaga, ultimo Marchese di Mantoa, ordinò fosse nominato del nome suo, re-
„ nendolo proprio desso al fonte del Battesimo: Essendo egli pur in Studio di Bo-
longa

logna era un stupore della sua valorosità, gagliardezza, liberalità, bellezza, leggiadria, animosità, con un ingegno prontissimo, ad ogni quantunque difficile impresa. Pertanto tirandosi come sua calamita tutti è buoni Compagni dietro, diede con molti fatti materia, e soggetto al nostro Merlino di fingere questo volume, siccome una scorza, sotto la quale sta occulta la verità di molte e molte cose. E così per la sua baldanza chiamollo Baldo, e li Compagni, secondo il vario costume loro, nominolli chi Cingaro, chi Falchetto, & il resto.

In calce autem unius exemplaris laudatæ editionis Venetæ anno 1561. per Vigasum adornatæ, visi à me Ferrariæ in nostra Biblioth. anno 1718. plura manu exarata de Merlini Macaronico Opere leguntur, desumpta partim (imo potissimum) ex Dictionarii Moreriani supplemento tom. 3. pag. 399. editionis Amstelodam: anni 1702. partim ex aliis Auctoribus, interquæ hæc

On dit, que Theophile Folengi, qui florissoit vers' an. 1520 à ete l'Auteur de cette sorte de Poesie. Dans le Dialogue entre S. Ange, & Mascurat, composee par Naudæe sur le jugement de Pieces publiees contre le Cardinal Mazarin, Mascurat pretend, que si notre Theophile n'a point la gloire d'havoir inventé cette espece de Poesie, il a dû moins, ete le premier, qui a cultivé, et que la Macaronée du Rimini qui fut publiee en six Liures l'an. 1526. par Guarino Cappella contre Cabri Roi de Gogue e Magogue, n'a point dû passer pour la premier Piece en ce genre; puisque la Macaronée de Folengi avoit paru des l'anno 1520. sus le nom de Merlin Cocaj. Quoiqu'il en soit, il est certain, que cette Macaronée de Folengi à ete la plus estimee, & qu'elle à efface toutes les autres Macaronées de son tems; soit pour le stile, soit pour l'invention, soit pour les riches Episodes, qui se rencontrent dans l'Histoire de Baldu, qui est l'Heros du Poeme, e pour le melange artificieux du Plaisant avec l'Utile; En effet le Sieur Tomasini estime, que c'est une Piece de fort bon gout, remplie d'agremens, qui chache des sentimens, & de maximes fort serieuses, sous des termes facelieu. Il y tourna en ridicule les titres vains des Grandes avec beaucoup d'adresse. Il y depeint les moeurs des hommes sous diverses figures. Il attaque les vices, & particulièrement la paresse, la curiosité frivole, l'una, & l'autre debauché, l'envie; Il y fait paroître une grande conoissance des choses naturelles, des antiquitez, des arts, des sciences, des usages, rits, & coutumes. En fin son ouvrage est une Satyre de nouvelle espece, mais qui est sans fiel, & sans venin. On dit, que Rabelais à voulu imiter en partie cet ouvrage, & qu'il en à tiré les plus beaux morceaux de son Pantagruel. Mais ceux, qui l'ont voulu traduire en nostre langue ont travaillé fort inutilement, & ils sont à plaindre s'il font cru' pouvoir faire passer dans nostre langue les graces d'un ouvrage de cette nature. Les applaudissemens, que Folengi reçut de ces Pieces purement macaroniques, lui enflerent le coeur, & le porterent à tenter un autre genre d'ecrire &c. Ita ibi... At Joannes Marius Crescimbenius Comment. Vulgaris Poeseos vol. 5. pag. 7. Merlinum Macaronici Carminis Authorem disertè affirmat, „ Avendo noi favellato nel 1. volume di questi Commentarii anche della Poesia Macheronica, e si conviene, che non lasciamo di notar' qui, che sopra i primi due versi del poema di Merlino *Auttare di questa specie di Poesia*, fa una bella lezione Jacopo Mancini Poliziano, la quale fù impressa fra le altre sue lezioni in Genova 1591. pag. 11. Sed ad alia Theophili Opera pergamus.

Dell' *Humanità di Cristo* in ottava rima lib. x. In Venetia presso Aurelio Piccio l'anno 1533. & iterum ibidem apud Mattheum Bosellum anno 1567. in 8. & tertio pariter Venetiis apud Dominicum, & Joannem Baptistam Guerram.

fratres anno 1578. in 8. cum hoc titulo *Della Vita di Cristo* Lib. x. nei quali discorrendosi intorno le Profetie dell' avvenimento di lui, si arriva alla salute dell' umana Generazione, la quale egli ricuperò dalla morte con la sua morte propria, Ornati di molte, & vaghe figure per abbellimento dell' Opera, e soddisfazione di coloro, che si dilettono di così utile, e fruttuosa fatica. di Teofilo Folengo. Incipit

Dell' alma Sempiterna Trinitate

L' alto profondo, incomprendibil sento. Explicite

Uccide morte, e uscendo con gran voce

Lasciò vittorioso il Corpo in Croce.

• Promotoriū 3
Minervæ ex Ca
rolo Stephano
est juxta Sur-
rentum, ubi
extrat Ceno-
biolum nni-
tum Monaste-
rio S. Severini
Neapolis.

Varium Poema, id est Miscellaneum, impressum an. 1533. In Promotorio * Minervæ ardente Syrio in 8. una cum Dialogis Joannis Baptistæ Folengii ejus fratris ad Viros celeberrimos sui temporis, quos Pomilliones vocavit. In quibus etiam sunt variæ Epistolæ nostri Theophili ad eundem suum fratrem.

Janus sive de tempore; impressus in eodem Promotorio eodem anno in 8. *Chaos sive Dialogus* de tribus ætatibus hominis, vulgo *Triperuno*, ubi profusa, ac metro Latine, & Italice, tribus sylvis, id est libris agitur, de humana Vita; impress. Venetiis Per Gio: Antonio, & Fratelli da Sabbio. ad instantiam de Nicolò Garanta, adi 1. Zenero 1527. & iterum ibidem anno 1546. in 8. per Antonium, & Petrum Nicolini, & Sabbio: Opus ingeniosissimum, sed valde obscurum, ut asserit Petrus Ricordatus Hist. Monast. diar. 4. pag. 459. Incipit

Unus adest triplici mihi nomine vultus in orbe

Tres dixere, Chaos, numero Deus impare gaudet

Totius Operis argumentum sic exprimit ipse Merlinus pag. 4.

Tres sumus unus tum animæ, tum corporis iste

Nascitur, ille cadit, tertius erigitur

Is legi paret natura, Schismatis ille

Rebus, evangelico posterus imperio.

Nomine sub ficto Triperuni cogimur iidem

Infans, & juvenis, Virque, sed unus inest.

De hoc opere ita narratur in prædicta pagina manu exarata exemplaris Ferrariensis ad calcem Macaronices Vigasianæ 1561. „ Les applaudissemens, qui Folengi reçut de ses Pièces purement Macaroniques, lui enflèrent le coeur, & le portèrent à tenter un outre genre d'écriture, qui fut celui de prendre un milieu entre le sérieux, & le Macaronique; Il fit dans ce genre *Le Chaos des trois Âges* in Italien; mais il y échoua; & le chagrin, qu' il eut du mauvais succès decet ouvrage, lui fit renoncer au stile Macaronique pour prendre le Berniesque, qu' il employa dans son *Orlandino*.

6 *L' Orlandino* sive de gestis Orlandi parvuli; impress. Venetiis an. 1550. apud Augustinum Bindonum in 8. sub nomine * *Limerni Pitocchi Mantuani*. Opusculum ludicrum, & curiosissimum, partim Latino, partim Italico sermone compositum; quod tamen est caute legendum, nam multis erroribus Lutheranas hereses sapientibus, scatet, qui (ut ipse Merlinus ad calcem libri in Apologia ejusdem dicit) non quidem suo, sed aliorum sensu ibi referuntur, ut patet inter alia ex his duobus versiculis. *Tali parole piene d' heresia.*

*Diceva * Berta, perche era Todesca.* Item scripsit.

La Palermita, overo *La Pinta* lib. 2. divisa in Canti 55. ad imitatione di Dante, in terza Rima; Nel 1. lib. si narra la rappresentazione della Creazione del Mondo, e caduta di Lucifero, colla prevaricatione d' Adamo. nel 2. libro si narra dal Presèpio di nostro Signore sino al Cantico di Simeone Giusto: Composta nel Monastero di S. Martino di Palermo ad' istanza di Ferrante Gonzaga Vice-Re-

• Anagram,
Merlini.

• Filia Caroli
Magni Mater 7
Orlandini.

ce-Re di Sicilia; Opera non men dotta, che bella, e ripiena di Spirituale dolcezza. Primus liber constat Cantibus 30. incipit

Hor ch' io son posta à fren di quell' etade

Ch' altrui dissempra per moli' anni, e indura

Nel già preso costume, & qualitate &c.

Secundus liber habet cantus 18. incipit

Stanca la nave mia solcar tant' onde

Per lo profondo mar' de sagri inchiostri

Hor siede à ristorar le stacche sponde &c.

Hujus Operis quædam exemplaria mss. extabant olim Panormi apud D. Constantinum Cajetanum, ut affirmat Arnoldus Wion loco mox citando. extat etiam Mediolani pariter ms. in Biblioth. S. Simpliciani, ibidem à me visum an. 1687. & aliud exemplar optimo caractere scriptum extat Florentiæ in Biblioth. nostri Monasterii in 12. à me ibi visum anno 1709. Aliud in S. Benedicto de Mantua; & alia apud alios.

Anton. Mongitore Biblioth. Siculæ par. 2. pag. 63. col. 1. agens de Mauro * * De eo supra
Chiaula, hæc de Folengi Palermita narrat, circa annum 1581. * Theophilus Lit. M.
Folengus concinnavit scenicam actionem Creationis mundi, Italico, & Latino * 1541. nam.
Carminè in Monasterio S. Martini de Scalis, ut obsequeretur Ferranti Gonzagæ Th. ophilus
Proregi Siciliæ, cui erat permaxime charus, cujus etiam nutu alias tragicas obitt 1544.
actiones Italicè exaravit, nempe S. *Ceciliæ*, S. *Christinæ*, S. *Chatarinæ* &c.
quas D. Maurus Chiaula Musices peritissimus harmonicis notis jussu Marci Antonii Columnæ Proregis, Gonzagæ Successoris, consignavit suavissimè, ac mirabiliter, quæ actiones decantatæ fuerunt opera, & expensis Senatus Panormitani in Ecclesia S. Mariæ vulgo *della Pinta*, ab imagine B. M. V. ibidem depicta, à qua Opus etiam Folengii sortitum est nomen *La Pinta*, quas sacras actiones apud se custodit P. D. Michael de Judice Abbas Montis Regalis, publici juris aliquando easdem facturum. hæc Mongitore, quod ipsum mihi quoque testatus est idem Abbas Michael de Judice Romæ an. 1714. à Comitibus Generalibus Patavio in Siciliam rediens; ex qua Mongitorii narratione intelligitur, cur hoc Panormitæ opus, quod Canticis 55. constare dicitur, nonnisi cantus 48. numeret, videlicet 30. primi & 18. posterioris libri; nam addi his debent tragicæ illæ actiones Sanctorum paulo ante recensitæ, quæ prænarratum numerum 55. conficiunt. Item

8 *Agionackia*, sive de certamine Sanctorum; ubi Martiria 1855. Carmine heroico describuntur, inter quæ maximè excellit Martyrium S. Andreæ Apostoli, cum Hymnis aliquot pulcherrimis in laudem eorundem. extat ms. in Monasterio S. Benedicti de Mantua. 9. *De Passione Domini*, Carmine heroico.

10 *De Partu Virginis*, Poema insignè, quod, ut refert Iacobus Philippus Thomasinus in Theophili Elogio, cum ipse Theophilus legendum Sannazario obtulisset, arbitratu sunt quidam, Sincerum, Theophilo hoc argumentum eripuisse, quod tamen falsum esse Theophilus ostendit hisce Carminibus, quæ in fine Operis Macaronici leguntur.

Exiet Arcadicus per Sdruzzata metra libellus

Nazari, quo Prata, Gregori, Armenta, Capellas,

Pastoresque canet, Sylvas, Magalia, Hymphas;

Christeidam post hæc cantabit, dignus Homeri

Laudibus, at cedit Voti, quæ prætulit Andes.

In Biblioth. S. Georgii ms. Ven. extant Theophil. Folengii.

- * Anagramma Theophili, 11 *De Christi Domini Resurrectione*, sub nomine * Philothei, & 12. *De vita solitaria, & civili*; carmen ad Guidobaldum Urbini Ducem mss. sig. n. 330. Item scripsit aliud opusculum versibus Macaronicis, cui titulus.
13. *Il Libro della Gatta*; item. 14. *Canzone; qua Monachorum sui temporis mores describuntur*, cuius finis talis est.

*Cbi vuol provar dell' Inferno il supplicio
Vada sotto il Villan' posto in Officio.*

Hæc duo opuscula referuntur à laudato Thomassini qui affirmat nonnulla Folengii mss. extitisse in Bibliotheca Gabrielis Naudæi sibi amicissimi; & alia Ticiini Regii apud D. Joannem Ebutium Protophiscum, inter quæ erant.

15. *Satyre carmine Macaronico*, quibus nomen dedit *Le Graticcie*; quod idem Thomassinus ex literis, & alloquiis Constantini Cajetani se accepisse testatur; ex quo etiam Thomassino habemus Theophilum scripsisse.
- * Arnoldi. 16 *Metaphysicam adversus Platonem*; item ex Arnoldo Wione constat eum scripsisse. 17. *Epistolarum librum ad diversos*; qui suo * tempore *extare dicebatur*. Item reformavit, & in elegantiores faciem redegit.

- 18 *L' Orlando Innamorato del Bojardo*, e la Riforma del medesimo fatta dal Berni.

* Conte Mattheo Maria Bojardo da Scandiano.

* Il Berni.

De hac Theophili lucubratione, hæc tradit prælaudatus Vigasus Cocajus in præfatione ad Lectorem, „ Accadè, che Merlino vedendo le Rime del *Fu-
rio* essere in quell' altezza, che ponno salire, così di arte, come di eleganzia
„ castigatissima, gli venne desio di riformare etiandio quelle del Bojardo, * es-
„ fendone pur molte non rispondenti alle norme limatissime d' hoggi; Ma venu-
„ togli detto, che un Gran * Poeta havea tolto tanto incarico, anzi di riducere,
„ come si presumea, in quella leggiadria di quelle dell' Ariosto, non volse più ol-
„ tre seguire per sua modestia, e per non parere, che volesse concorrere, abbas-
„ sandosi molto più forse di quello dovea fare. Ma poi vedendo tal' opera tutta-
„ tramutata, volteggiata, e fatta lontana dalla prima, è che il titolo primo in-
„ fronte del libro totalmente levato era dal Bojardo, & imposto ad altro Autore,
„ non puote non sdegnarsi amaramente à tanto ardire; e quando il bel principio
„ vidde tramutato, hebbe compassione dell' Autor di quello, che più tosto ha-
„ reso biasmo à se stesso, che laude, non sapendo fors' egli che 'l Conte compo-
„ nendo la Opera sua in quelli tempi, che erano smarrite le regole della Gramma-
„ tica Toscana, ogni giorno ne recitava un canto al Duca di Ferrara, alla Du-
„ chessa, e tutta la Corte dell' uno, & altro sesso; Però cominciò il suo bel Poe-
„ ma *Signori, e Cavalier che v' adunate*. Per questo dunque se mise il nostro
„ Merlino à seguir' l' impresa lasciata, è dove gli pareva, ch' il detto Poeta limato,
„ è racconciato havebbe assai bene le cose non così leggiadramente scritte, ha vo-
„ lato dar questo honore à lui, molto più grande, che lo scorno contratto in vo-
„ lersi far Autore di quello, che giamai fatto non havea. Hor dunque habbiamo
„ trovato quest' altra fatica, e presto col suo honorato titolo verrà in luce, non
„ senza laude di quel Poeta, huomo in vero di molto ingegno.

Jo: item Marius Crescimbenius Comment. Hist. Vulg. Poes. vol. 5. pag. 31.
de hac ipsa Bojardi reformatione à Merlino adornata ita loquitur „ Tra i Riforma-
„ tori dell' Orlando innamorato del Bojardo annoverati nell' Istoria V. P. pag.
„ 319. debbe mettersi Merlino Cocajo, cioè Teofilo Folengo, il quale havendo
„ veduta la Riforma fatta dal Berni, come si fece nella prima impressione seguita
„ in Venezia l' an. 1541. colle stampe di Luc' Antonio Giunta, riformò egli non
„ più la fatica del Bojardo, che quella del Berni; ma quantunque Vigaso Coca-
„ jo nella Prefazione della Maccaronica di Merlino scriveva, che in breve haverebbe
„ data alla luce questa Riforma, non dimeno nol' fece, ed' ella si rimane tuttavia
„ inedita „

Jam vero de Theophilo Folengo, præsertim sub nomine Merlini, innumeri cum laude agunt, Nos præcipuos seligemus. Arn. Wion Lign. Vitæ tom. 1. lib. 2. cap. 78. pag. 463. & segg. ubi Poetam sui temporis celebrem eū vocat, Petrus Ricord. Hist. Monast. dial. 4. pag. 459. juxta editionem Rom. an. 1575. *Virum valde doctum, & facetum*, optimo ingenio, humanis, benignisque moribus præditum appellans Ant. Poss. in app. sac. tom. 3. pag. 293. edit. Venet. an. 1606. edit. vero Colou. anno 1608. tom. 2. pag. 474. varia ejus opera, sed tamen seria commemorat. Alexander Tassonus *secchia rapita* cant. 8. ubi de ejus sepulchro sic, *Sino al Catai*

Splende il Sepolcro di Merlin Cocai.

Eruterū in explicationibus Salviani pag. 236. Plac. Pucc. in App. Histor. de Illustribus Abbatia Florentina viris cap. 10. pag. 18. Hip. Mar. Biblioth. Marian. par. 2. pag. 395. ubi mutuatis ex ejus Epitaphio verbis, eum vocat, *Spectata pietatis, & incorporabilis doctrina Virum*; & pro sua Biblioth. Mariana refert ejus *De partu Virginis poema insigne*. Georgius Matthias Conigius Biblioth. Vet. & Nov. impress. Alstorffii 1678. pag. 199. col. 1. ejus Macaronicum opus impressum dicit Venetiis an. 1513. quæ editio multo anterior esset superius allatis nisi mendum sit Typographi. Gaspar Scioppins in, Ex eodem patriæ linguæ fonte haud pauca Possevinus in Historiam suam derivavit, ut suspicionem moveat, se popularis sui Theophili Folengii exemplo Macaronizare, & Merlinum Cocajum soluta oratione reddere voluisse. Jac. Phil. Thomasinus Episcopus * Aemoniensis in Histria, in Elogiis, ubi exemplo fratris (Jo: Bapti- * Città Nuova ste) divino spiritum afflatum è liberiori vitæ genere ad Monasticam vitam repente transisse affirmat, ejusque exhibet effigiem cucullo Monastico indutam, procera statura, fronte spatiosa, vivacibus oculis, ore blando, vultu decora, naso paululum adunco, quam effigiem expresseerunt etiam, qui ejus Macaronicum opus nuper Amstelodami * typis tradiderunt; Thomasinus ergo * Ficta, sed ve- ve Venetiis, vel Patavii, de eodem Macaronico opere sic disserit. „ Nimirum omnia hic false, opipare condita omnia, quibus nemo satis exsatiabitur, cognoscet, qui vel semel ea degustaverit. Amœniora literarum studia si quis desiderat, nihil hic desiderabit. Si severa, sub jocosis nominibus ea sic latent, ut nihil calamo exciderit, unde non aliquid utile, jucundis facetiis insinuetur. Quanto artificio superbos titulos Heroum taxat? Quos non mores hominum sub diversis tegumentis depingit? Quam severe alienæ virtuti invidentes impetit? Virtutis oblectamenta quam diu vine prosequitur? Quam docte sua cuique Regioni, quæ mirantur naturæ imperiti; reddit? Nulla certè artium documenta prætermisit, quin omnium ludorum, argutiarum, & certaminum apparatus, ritus, caeremonias, athletas, arma, currus, balnea, popinas, tabernas, miro ordine proposuit. Sed quid exactius, quam vitia in medium proferre, & sine offensione? „

Jac. Gaddius, de Scriptoribus non Ecclesiasticis tom. 1. pag. 184. „ ostendit Folengus, nominis celebritatem, ac vitam longe majorem parari ludicro, ac jocosæ volumine, quam multis seriis, ac doctrinæ pondere gravissimis monumentis. Siquidem Theophilus non vivit per ora volitans eruditorum, vel elegantium hominum, quod nomini * consona tractavit carmine diu Mysteria Christi Servatoris, *De Passione, deque Humanitate, & de Partu Deipare Virginis*, nec quod condiderit *Metaphysicam adversus divinum Philosophum*, & alia Opera, sed quod ediderit Macaronicum opus Poeticum sub nomine Merlini Cocai; Id vitæ fati nescium, & minime timens mortalitatem, eamque peperit existimationem Authori, ut hic in suo genere summus numeretur ab æquiore judice, vel præcone cum Principibus Epici Poematis. „

* Theophilus
amans Deum.

Honorius Dominicus Caramella in Musæo illustrium Poetarum Latinorum cum Notis Michaelis Foscareni Nobilis Veneti 2. edit. Vener. 1652. typis Omnibeni Feretti pag. 276

Theophilus Merlinus.

*Quæ vates gignunt jam longo tempore Musæ
Hæc novas potis est gignere Cocajus.*

Theophilus à Mantua ex Ordine D. Benedicti ingenio lepidissimo Vir fuit, &
 „ eximius Latinus Poeta, qui videns primum in Epico Carmine locum à Virgilio
 „ jam occupatum esse, Carmine Macharonico suum composuit Poema, ubi Baldum
 „ Heroem celebrat, & se Merlinum Cocajum appellat; in quo Carminis genere
 „ primum sibi locum comparavit. „ Brixia in ædibus Abbatis Cœnobii S. Euphe-
 „ miæ extat antiqua tabula effigiem Folengii exprimens, hac Epigraphe adornata.
 „ Theophilum huc graphicè a Prototypo relatum è Patricia stirpe Folengia
 „ Mantuæ prodiisse, Brixia in S. Euphemie cucullum induisse, jocosum schesma-
 „ te Macaronica Merlinum Cocajum proferentia, serioque alia multa poemata
 „ edidisse compertum esto.

[Gallér. Poet.

Eques Io; Baptista Marinus in Musæo * Poetico prosopeja usus lepide, simul-
 que eximie eum commendat; Ludovicus Moreri præter ea, quæ paulo ante ex
 ejus supplemento retulimus, plura alia de eo habet, quæ prætermittimus, his
 tantum, paucis quidem, sed majoris momenti adductis verbis. „ Folengo fuit

[Laurentius.

„ l' Antonius Arena des Italiens... Le * Pignoria dit, qu'il reussit également
 „ dans le stile sérieux, è dans le burlesque, que l'un, & l'autre genre le rendait
 „ comparable aux Anciens pour l'air naturel, et que pas un des Modernes ne de-
 „ voit prétendre d'arriver aupoint de sa perfection, non pas même de le sur-
 „ passer d'espérance. „

Sed nemo melius ipso Merlino Macharonicum suum Poema descripserit, in
 ipso ejusdem Proemio edit. Venet. anni 1564.

In te militæ furor, astus, tela, modusque

In te ventorum nomina, visque maris,

In te cognitio diversa arcana metalli.

In te totius spherica forma poli,

In te Cosmographis, Magisque scientia norma;

In te quam placeat Musica diva Jovi.

In te sub terræ Plutonis Regia centro

Non brevis hoc tantum pagina ferret onus Etc.

In principio vero Moscheidos causam indicat Macharonicæ scriptionis, ean-
 dem prorsus, quam nos supra indicavimus, quam nihilominus ex ejus ore
 audire longe gratius erit.

[Apolinis

* Illius, heu frustra doctas captare sorores

Speravi, ac multa laude tenere polos

Nil fuit evigiles studio concludere nobles,

Post quam tot menses abrogat una dies. Et in fine

Protinus intumuit nostro sub pectore virus

Nec Phæbu, dixi, nec tibi subiicior

Inde furens plestrum rupi, stipulamque resumpsi

Nos comenavit piva sonare modos.

Sed tandem ludicræ hujus scriptionis magna cum caput pœnitentia, tempus-
 que feriis, ac sacris deinceps lucubrationibus redimere conatus est; qua de re
 in principio poematis, *De Humanitate Christi* sic plorans loquitur.

De Humanitate Christi. sic plorans loquitur

Ver' è ch' un dolor grave ogn' or m' elice

Vento dal petto, e pioggia fuor degli occhi

D' haver seguita in van l' adalatrice

Mia voglia, è quella più d' alcuni sciocchi:

Scrissi già sotto nome, onde l' ultrice.

Fiamma del Ciel par ch' ora in me irabocchi

Nome di leggerezza, or me ne spoglio,

*E qualche sona Amor di * Dio ritoglio. &c.*

¶ Theophilus.

Et in quodam Epigrammate: nam

59 *Libellum etiam Epigrammatum composuit, teste Vigaso Cocai, iterum levitatem suam detestatur.*

Quæ prius ingenio docili mihi floruit ætas

Magnificæ poterat laudis adire iubar

Decipitur juvenum sed mens impavida, quæ quæ

Sæpe decus poscit, dedecus inde refert.

Cum mihi præteritq; subeunt insomnia Vitæ

Tam pudet, ut pudeat non puduisse satis &c.

Denique in lib. de tribus ætatibus, sylva tertia in fine sic inter cætera Deum alloquitur

Quid faciam, tanto qui absumpto tempore noctes

Produxi vigiles, ea per figmenta volumen.

Nugarum edificans, et in culpe cognitor omnis,

En quibus ingenium, quo nos decora alta subimus;

Turpiter implevi fabellis, quo per ineptos

Consenuit lusus viridis squallore juvenia.

Pars melior consumpta mei, redituraque nunquam

Rapta est, unde animi ratio me conscia torquet:

Eheu quid volui misero mihi? sordibus aurum

Perditus, & gemmas immisi secibus Indas.

Cæterum Theophilus post detestata ludrica omnia poemata, & reliquum tempus piis operibus, sacrisque lucubrationibus insumptum, cum religiose admodum obiisset, in Ecclesia S. Crucis Campefii tumulatus fuit ad lavam Altaris cum hoc simplici Epitaphio.

„ Hic Cineres Theophili Monachi, tantisper dum reviviscat, asservantur, & in Domino quievit felicissime die 9. Decembris 1544. „

Sed hoc Epitaphio temporis diuturnitate fere deleta, duo Monachi nostræ Congregationis, S. Benedicti de Mantua sodales, Nicolaus nempe * Salodanus, * Salò. & Columbanus Brixienfis, Poetæ illorum temporum haud postremi, alia diversis linguis, Græcâ, videlicet, Hebraicâ, Latinâ, Italicâ, Hispanicâ substituere, quæ omnia propter eorum elegantiam, & venustatē (Hebraicis exceptis) diligenter exscripsit, & in suum opus transtulit Arnoldus Wion tom. 1. l. 2. pag. 464. & seqq. ibi si cui placet videnda: nos distichon tantum, & unicam inscriptionem inde excerptam hic afferimus.

In introitu Sepulchri.

Mantua me genuit, Veneti rapuere, tenet nunc

Campefium, cecini Ludicra, Sacra, sales.

Ante faciem ingressus.

„ Spectatæ pietatis, & incomparabilis doctrinæ Viro Theophilo Folengo cogn. Merl. Mon. Cal. qui ut erat festivissimus, cum ab ineunte ætate lepidiss. Mach. opus novo dicendi genere, animi gratia edidisset, multa item feria, atque

„ adeo sacra cum Hetrusco, tum Latino sermone elucubravit, quo exiguo atque
 „ humili diu neglectus jacuit, id Monachi aliquatenus, ut cernis, monumentum
 „ instaurari Viro doctissimo procurarunt decessit studiis, senioque confectus 1544.
 „ v. Idus Decembris.

Verum his quoque, aliisque temporis injuria fere consumptis, denuo an. 1609.
 Abbas Angelus Gryllus amantissimus Poeta, ea instauranda curavit, addito La-
 urentii Pignorii Patavini Philosophi nobili hoc Elogio.

„ Theophilus Folengus Patricius Mantuanus Monachus Benedictinus hic situs
 „ est, qui non modo in seriis, sed & in ludicris pangendis carminibus ea eminebat,
 „ tum meditandi, tum dicendi vi, ut in limine adolescentiæ constitutus, veteri-
 „ bus quibuscumque in utroque genere par, ademerit recentioribus omnibus sp̃e
 „ omnem sive assequendi, sive prosequendi. Obiit anno 1544. plane quinquage-
 „ narius, cum in hoc amantissimo secessu, jussu ac religiose de migratione in ve-
 „ ram Patriam cogitaret, * Angelus Abbas S. Benedicti, inter Padum, & Lario-
 „ nem, Musarum, & artium ingenuarum acerrimus. Ne ignobilis pauco-
 „ rum incuria præstantem clarissimi Vatis memoriam penitus aboleret, tumulum
 „ excultum, & celebrem olim, sed negligentia superiorum temporum collapsum,
 „ & minus frequentem, ad virtutem etiam posterorum augendam, in præsentem
 „ faciem, splendoremque restituit an. 1609.

* Grillus

* Virgilium, &
 Theophilum.

Græcia quid Latio vix unum obtendis Homerum?

*Una * duos numerat Mantua Maenidas.*

Ita Theophilus etiam post facta sapientum omnium ætatum encomia promeri-
 tus, immortalis fama super æthera volat; nam in hodiernam usque diem quot-
 quot eruditi viri ejus sepulcrum, tantæ virtutis recolendæ gratia invisunt, non
 nisi inscripto in ejus laudem aliquo carmine, veluti lilia spargentes, discedunt.
 Vide nostra Analecta, ubi plurima alia de eodem, & quidem scitu dignissima,
 & per quam curiosa, si placet, legere poteris.

THEOPHILUS MARTIUS Senis in Tuscia nobili familia prodiit, & in
 Casinensi Asceterio sub Angelo Sangrino Abbate in Monachum attonsus anno
 1560. die 24. Junii, Patriæ, sibi que, ac susceptæ religioni non parum attulit
 splendoris, & gloriæ. Nam cum perspicaci polleret ingenio, adeo in optimis
 scientiis, Philosophiâ præsertim, Theologiâ, ac Mathesi profecit, ut suis tempo-
 ribus in nostra Congregatione mirabilis haberetur, inquit Placidus * Petruccius:
 Juvenis admodum Theologiam plures annos Romæ publicè docuit, teste Petro
 Ricordato; Ubi etiam anno Jubilæi 1575. à Gregorio XI II. Pontifice Maximo
 in Basilica S. Pauli Pænitentiarius, ut dicimus, ampliori cum facultate constitu-
 tus fuit. Pervulgata deinde fama singularis, profundæque ejus doctrinæ in Ma-
 thematicis disciplinis, idem Pontifex iterum eum accersivit, ut Reformationi
 Kalendarii, una cum aliis eruditissimis ex toto Orbe accitis Viris insudaret, qui
 acerrimo judicio rem tractandam cum suscepisset, non solum novam Kalen-
 darii reformationem adsolutissime confecit, verum etiam omnia incommoda,
 quæ ex reformatione ab aliis pariter proposita tractu temporis oriri poterant,
 indicavit, & validissimis rationibus ostendit. Demum Casinum reversus, cū ibi-
 dem Cellerarii, sive Oeconomi officium diligenter, & laudabiliter exerceret,
 inter mortales esse desiit anno 1586. ejus supersunt

* De eo supra
 Lit. P.

1 *Tractatus de nova reformatione Kalendarii.* Extat ms. Casini, & Romæ in
 Biblioth. Romanæ Sapientiæ in tomo ms. *Variorum Constantini Cajetani*; sed
 pessime dispositus, & colligatus, ordine scilicet inverso, cum postrema medie-
 ras posita sit ante primam, & inter utramque plures tractatus aliorum Authorum
 de rebus minime ad eam rem pertinentibus sint assuti, magnâ Librarii incuria,
 &

& oscitantia : extabat pariter ms. apud Jo: Baptistam Marum , qui Annotationes scripsit ad librum Petri Diaconi , & Placidi Romani , de Viris Illustribus Casinensibus : incipit , *Magna quidem aggredi laudabile est &c.*

2 Consultationes super eadem reformatione , ac ejus difficultatibus : extant mss. in Bibliotheca Vaticana .

In Bibliotheca vero Ambrosiana Mediolanensi extat Bomb. lit. S. n. 577. in 4. cum hoc titulo ; *Theophili Monachi Casinensis de Controversiis super Calendario narratio* . In qua impugnatis quorundam hypothesebus , suam pluribus rationibus firmat , asserens non esse recedendum ab antiquo usu aurei numeri , cum errores , qui emerferunt , non sint tribuendi aureo numero , vel ejus Authoribus , sed originem duxerint ex omissione debitæ æquationis circa aureum numerum ; proponitque Ordines principales aureorum numerorum , & totidem secundarios , qui pro temporum diversitate , sibi invicem succedentes , vera Novilunia perpetuo demonstrare poterunt .

3 *Censura in libros quosdam Suspectos de Hæresi* ; in quibus inquit Ugurgerius , profundæ suæ doctrinæ pignus posteris reliquit .

De eo insigni cum laude agunt Ant. Poss. in App. Sacr. tom. 3. pag. 292. edit. Ven. an. 1606. editionis vero Colon. ann. 1608. pag. 474. affirmans (ex Arnol- do nempe mox citando ,) eum scripsisse , & edidisse de nova restitutione Ka- lendarii ; sed ubi nam gentium hunc tractatum ediderit , minime indicat ; quamvis autem Vir eruditissimus Jo: Baptista * de Miro olim mihi asserverit , se tractatum hunc Theophili Martii vidisse impressum , ni fallor , Senis ; Ego ta- men hactenus eum nullibi videre potui . Sed nec Vir doctissimos , mihiq-ue amicissimus Franciscus Valesius , præcipuas quamvis Bibliothecas lustraverit , impressum illum invenire alicubi valuit , ut ex humanissima ejus Epistola nuper- ime ad me data , cuilibet perscicum erit .

„ Per quante diligenze ebbia fatte non hò avuta la sorte di ritrovare l' Opera de
 „ *Reformatione Calendarii* di Teofilo Marzio ; altre queste publiche Librerie
 „ hò voluto vedere i Cataloghi delle librerie Imperiali , Barberina , Bodlejana , e
 „ Telleriana , ma ne pure ve le hò ritrovato , onde dubito che l' Opera non sia
 „ stampata , ma che avendola egli in realtà composta , ed essendo ciò noto al Po-
 „ ssevino Autore contemporaneo , uscì a questo dalla penna inavertentemente l'
 „ *edidit* . ò pure vedesse che la stampa ne fosse imminente , tralasciata poi per
 „ qualche accidente , come ogni dì veggiamo accadere . ma à V. Paternità Reve-
 „ rendissima basterà in ogni caso di citare il Possévino e aggiungervi le diligenze
 „ fatte per rinvenirla . Che è quanto occorre in risposta alla sua stimatissima , e
 „ pregando V. Paternità Rma à continuarmi l' onore de suoi comandi resto con
 „ farle umilissima reverenza .

Di V. P. Rma

Roma 11. Novembre 1724.

Vmiliss. Serv. Obligatiss.

Francesco Vallesio .

* Arn. Wion Lign. Vit. l. 2. cap. 78. pag. 467. vbi dicit , eum & alia multa scripsisse , sibi tamen incognita , vocatque illum Virum ingenio perspicacem , & in scientiis , Philosophiâ , Theologia , & Mathematica valde disertum , bis à Romano Pontifice vocatum , ut ejus Opera in quibusdam Ecclesiis negotiis ute- retur &c. -- Petrus Ricord. Hist. Monast. dial. 4. pag. 466. à tergo Arcam , & Pontem scientiarum , magnum Theologum , rarum Mathematicum , & in om- nibus septem liberalibus artibus exercitatissimum , qui adhuc juvenis publicè in

Romano studio docuerit, verè Catholicum, & S. Fidei eximium, non semel factis ipsis ostendit &c. -- *Isid. Ugurg. Pompe Senesf.* par. 1. tit. 21. pag. 667. Scientia, ac eruditione immortalem nominis famam assequutum asserit, additque eum semel, iterumque à Gregorio xiii. Romam accessitum ad Kalendarium reformandum, pluries coram eodem Pontifice, ea de re cum eruditissimis Viris disputationem habuisse, ac sententiam suam validissimis rationibus, constanter confirmasse . . . magna sui laude, nec minori Pontificis approbatione. In alio Regeſto Cœnobii S. Euphem. Brixien: asservato sic de eo dicitur, Bis a Rom. Pont. vocatus est, ut ejus operâ in quibusdam Ecclesiasticis negotiis uteretur, *Plac. Petruccius in Supplemento ad Petrum Diaconum de Viris Illustribus Casinensibus* cap. 24. & in *Annalibus Casin:* l. 9. cap. 66. ejusque Continuator Honoratus Medicus Neapolitanus parte 3. pag. 3. Jo: Baptista Marus in annotationibus ad eundem *Plac. Petruccium de Vir Illustribus Casin:* *Plac. Pucc. in App. Hist. de Illustribus Abb. Florent. Viris* cap. 18. pag. 79. in qua Theophilus, Vir vitæ integerrimæ, & in sacris literis, maxime vero in Mathematicis, peritissimus appellatur, composuisse autem dicitur Kalendarii reformationem Florentiæ in villa * Camporearum ejusdem Abbatia: Florentinæ. Julius Ambr. Luc. in *Italia sacra restr. aucta* &c. pag. 1000. ubi asserit Theophilum scripsisse eandem reformationem ad nutum Angeli Sangrini Magistri olim sui. In nostris Regeſt. mss. pag. 244. à tergo in margine, vocatur Theophilus *Vir in omnibus scientiis insignis præsertim in Mathematicis celeberrimus*. Senis in *Tabulario magni Xenodochii Sanctæ Mariæ de Scala Libr. Macchi Sign. n. 565.* composito à Hieronymo Macchi ejusdem hospitalis Domus Rationatore, Antiquitatis studiosissimo, & optimo fene, qui vivebat an. 1727. ubi de familiis Senensibus, ad verbum *Marzi 1575.* de Theophilo Martio superius à nobis dicta repetuntur, citanturque de eo agentes, præter Ugurgierium, *Pompe Senesf.*, etiam *Raccolte mss. degli Autori Senesi, e dell' opere trovate che hanno dato in luce fatta l' anno 1690. essienti appresso il Sig. Dottore Pirro Gabrielli*. (nunc vero in Biblioth. nobilis Viri Antonii Amerighi Canonici S. Mariæ de Provenzano nuncupatæ in eadem Vrbe Senensi) ubi L. T. Theophili *Censuræ in libros de Hæresi suspectos, & de Reformatione Kalendarii*, aliaq. opera, (ut ibi dicitur) indicantur: Denique Carolus Chartari Vrbevetanus, Advocatus Romæ Concistorialis celeberrimus, in opere egregio ms. in fol. quod extat Romæ apud nobilem, & eruditum Virum Julium Mandosium, Equitis Prosperi Mandosii filium, mihi, sicut olim ejus Pater, amicitia cōjunctum; cui operi Carolus titulum præfixit *Professorum * Romani Athenæi Series literis elementaribus exarata* pag. 682., ubi Ricordati, & Ugurgerii verba ipsa de Theophilo, ut illi in aliis omnibus Authoribus solemne est, in medium asserit.

THEOPHILUS VENETIIS ex per illustri familia Michaelia ortus est; institutum vero nostrum amplexus Patavii sub Ludovico Barbo, an. 1414. die 27. Jan; cujus discipulus obsequentissimus fuit, ejusque virtutum, ac eximiæ probitatis strenuus imitator, celebratus proinde, ut peculiaris, ac magnus Dei servus; Primus Prior Sancti Benedicti in agro Mantuano constitutus, mox ob singularem prudentiam, vitæque Sanctimoniam, secundus Præsides totius Congregationis eligitur an. 1425. statim post laudatum Lodovicum Barbo, iterumque an. 1427. in eadem dignitate eidem Ludovico successit, cum adhuc Prioris tantum nomine insigniretur, tertio demum cum jam Abbas creatus esset Monasterii Mantuani an. 1430. supremum Magistratū tenuit; Crediderim igitur Priorem tantummodo antea vocatū fuisse Cœnobis Benedicti Padolyronensis, non autem, Abbatem, quia adhuc in vivis ageret Paret Abbas Commendatarius

Guido

* Alle Campore.

* Le Sapienza.

* Ita prorsus fuit, ut nostra antiqua Regeſta indicant.

Guido ex familia Gonzaga, qui odore Sanctitatis Ludovici, Sociorumque allectus, sponte eos è Divæ Justinæ Coenobio in suum Monasterium accivit, & regularem observantiam ibidem per eosdem restituendam curavit, retento Abbatis nomine, & parte reddituum; Scripsit autem Theophilus satis prolixam Epistolam septem nempe paginaram, cui hunc titulum apposuit.

Epistola super obitu, & mirandis Virtutibus Patris, & Domini Bartholomæi Presbyteri, in multis Italiæ Civitatibus, maxime Venetiis, & Paduæ de singulari Sanctitate præcogniti. Extat ms. Romæ in Biblioth. Sapientiæ in tertio tomo Miscell. Sacr. Const. Cajet. pag. 81. Ille autem Bartholomæus fuit Canonicus Romanus ex familia Columna; quod liquet non tantum ex Epistola ejusdem Constantini, quæ prædictæ Epistolæ Theophili subnectitur pag. 83, ad Cardinalem Hieronymum Columnam, cui illam vitam, quam in publicum emittere animo destinaverat, nuncupabat, sed multo etiam magis ex Epitaphio insculpto ejusdem Bartholomæi Sepulchro ex candido marmore in Ecclesia S. Benedicti Mantuani, ubi ejus corpus requiescit, a me ibidem lecto an. 1718, mense Sept.

*Stirpe Columnensem Romanum Bartholomæum
Marmoris hæc nivei continet arca Patrem
Qui sacras quandam Benedicti has venit ad ædes,
Vir pius, & verus pacis amator erat
Presbyter hic laicus signis, dum vita manebat,
Claruit, & senio denique sanctus obit,
Mille quadringentis Domini currentibus annis
Atque tribus decies regna beata subit.*

THEOPHILVS PATAVINVS Patria, Monachi vitam professus est in Coenobio S. Justinæ anno 1500. die 16. Aprilis; floruit pietate, religione, ac doctrina, nam toto vitæ decursu sacrarum literarum studiis, sanctorumque Patrum Lectioni assidue deditus, ex iisdem varia opuscula in sui, aliorumque usum, ac utilitatem composuit, quæ eximium virtutum amorem, veramque Sanctorum Sapientiam redolent; videlicet

1. *De arte bene morendi*; incipit, *Cum de presentis exiliis miseria &c.* 2. *Extracta quædam ex collationibus Patrum*, Jo: Cassiani. Incipiunt; *Omnes artes, & disciplina &c.* 3. *De instructione Confessarii Monachi*. incipit *Declaraturus breviter &c.* 4. *De Formatione absolutionis plenariæ*, Incipit *Per asperionem Sacratissimi Sanguinis &c.* item Italice 5. *De lo modo di confessare li seculari*. De modo excipiendi Secularium personarum confessiones, eosque interrogandi
6. *De Indulgentiis concessis Congregationi S. Justinæ ab Innocentio VIII.* Semel in vita, & in mortis articulo, incipit, *In primis sciendum est quod Eugenius IV.* &c. Hæc sex opuscula unico volumine comprehensa in 16. & in pergam: optimo caractere ab ipso auctore exarata extant in Bibliotheca ejusdem S. Justinæ. In Bibli. vero S. Giorgii M. Venet. extat ms. Theophili Monachi *Summa de variis Casibus* tom. 1. in 8. n. 329.

De eo Arnol. Wion. Lign. Vir. tom. lib. 2. cap. 78. pag. 461. his prorsus verbis, „ Theophilus Monachus nostræ Congregationis scripsit *Tractatum de Casibus*, qui sic incipit *Conclusio* 1. extat ms. apud me „ & Ant. Poss. ex eodem Arnol. appar. Sacr. tom. 2. pag. 474. Ceterum in eadem D. Giorgii Bibliotheca exant etiam mss.

THEOPHILI MONACHI Casinensis *Summamoralis* tom. 1. in fol. Sign. num. 318. &

THEOPHILI BRIXIANI Monachi Casinensis *Opuscula*, & *Epistolæ* ad Wilhelmum Priorem Lugel. tom. 1. in fol. sed de his duobus postremis

Imperatoris operâ declaratur; Sed quominus eam dignitatem iniret, gravio res insequuti morbi intercessere; quamobrem in Siciliam, suumque Monasterium remeavit, ibique cum se ad æternitatis iter, quo supervixit tempore, comparasset, anno 1636. naturæ debitum solvit, plura egregia volumina typis parata posteris relinquens, quorum hi sunt tituli.

1. *Commentarii in summa D. Thomæ.* 2. *Commentaria in duodecim Prophetas minores.* 3. *In Regulam S. P. Benedicti Commentarium.* 4. *De Privilegiis Cong. Casinen. liber.* 5. *De Religionis nobilitate liber.* 6. *Concordia Juris Canonici, & Civilis in tres tomos digesta.* 7. *Sermonum, Orationum funebrium, & discursuum Historicorum libri plures.* Quorum Operum nonnulla in Biblioth. S. Martini asservantur mss. aliquæ Salisburgi edenda ipse Thomas reliquerat, Imperatoris jussu in Biblioth. Salisburgensi reposita sunt, teste Ant. Mong. in Biblioth. Sicula p. 2. pag. 261. ubi de eo agit, ac inter cætera ista narrat. „ Cum Ferdinandus Imperator novam Salisburgensem Academiam, fundare meditaretur, ut eandem Hæreticorum insaniis obiceret, in Germaniam ab Imperatore accitus est, ac in novo Gymnasio annos sexdecim omnes scientias docuit summa cum doctrinæ laude. Publica disputatione instituta, Imperatoris jussu coram eodem Imperatore, ejusque supremo Consilio, ac Sapientioribus Imperii Viris, postquam noster Thomas oppugnationes omnium religiosorum, ac doctissimorum hominum ad magisterii dignitatem anhelantium rejecisset, Magnus Cancellarius, & Comes Palatinus electus est, ipseque solus è Benedictinis, Lectoris titulo insignitus fuit. Postquam diu Imperii Academiis præfuisset, ac easdem doctrinæ splendore illustrasset, Fundi Episcopus in Latio constituitur. At honores, quos non immerito obtinuit, odium, invidiam, rabiemque succendere hæreticorum, quos nefarios sui, & fidei hostes semper habuit; Ideoque cum in ejus perniciem conspirassent, ad magicas artes confugere, quibus virum undique egregium, stupidum, paralyticum, ac manibus, pedibusque trementem effecere. Hinc honoribus omnibus, quibus in Germania mirifice effulserat, in Monachorum suorum, Salisburgensium videlicet, beneficium renunciatis, Panormum remeavit, & in Cœnobium S. Martini secessit, ubi aliquandiu vixit, ac demum magno Literatorum, & Amicorum dolore an. 1636. extrema clausit, Ita Mangitore ex Roccho Pyrrho Sicil. Sacr. l. 4. pag. 200. & ex relationibus Patrum ejusdem Monasterii.

THOMAS à NEAPOLI Monachus nostræ Congregationis in Monasterio S. Angeli de Cajeta, scripsit

1. *Manuale Prælatorum.* item Italice 2. *Manuale di Monache*, ut patet ex epistola ejusdem Thomæ scripta ex eodem Cajetano Cœnobio an. 16. die 27. Sept. D. Francisco ab Vrbe Casinensis Tabularii Præfecto, qui vixit circa ann. 1650. in qua sic loquitur „ La tanta commodità di studiare che godo in questo mio Monastero mi ha mosso à pulizzare due operette, che molto tempo fa hò composte, cioè *Manuale Prælatorum*, e l'altre l'hò intitolata *Manuale di Monache*; e perche mi fondo principalmente ne nostri Privilegi, li quali non vengono tutti riferiti dagli Autori, ma ogn' uno procura porre in campo li privilegi delle loro religioni, per tanto hò intenzione di far conoscere al mondo, come ne habbiamo tanti particolari, che non teniamo bisogno di haverli per communicationem degli altri, come anco per fargli palesi à nostri Prelati, acciò li pongano in uso &c. Però ne hò scritto à diversi nostri Monasterii per infinita diligenza, come ne priego più degl' altri V. P. M. R. che fara piacere ancora particolare al mio Reverendissimo &c. „ Quæ Epistola extat in Tabulario Casinensi.

Imperatoris operâ declaratur; Sed quominus eam dignitatem iniret, graviores insequenti morbi intercellere; quamobrem in Siciliam, suumque Monasterium remeavit, ibique cum se ad æternitatis iter, quo supervixit tempore, comparasset, anno 1636. naturæ debitum solvit, plura egregia volumina typis parata posteris relinquens, quorum hi sunt tituli.

1. *Commentari in summâ D. Thomæ.* 2. *Commentaria in duodecim Prophetas minores.* 3. *In Regulam S. P. Benedicti Commentarium.* 4. *De Privilegiis Cong. Casinen. liber.* 5. *De Religionis nobilitate liber.* 6. *Concordia Juris Canonici, & Civilis in tres tomos digesta.* 7. *Sermonum, Orationum funebrium, & discursuum Historicorum libri plures.* Quorum Operum nonnulla in Biblioth. S. Martini asservantur mss., alia quæ Salisburgi edenda ipse Thomas reliquerat, Imperatoris jussu in Biblioth. Salisburgensi reposita sunt, teste Ant. Mong. in Biblioth. Sicula p. 2. pag. 261. ubi de eo agit, ac inter cetera ista narrat. „ Cum Ferdinandus Imperator novam Salisburgensem Academiam fundare meditaretur, ut eandem Hæreticorum insaniis obiceret, in Germaniam ab Imperatore accitus est, ac in novo Gymnasio annos sexdecim omnes scientias docuit summa cum doctrinæ laude. Publica disputatione instituta, Imperatoris jussu coram eodem Imperatore, ejusque supremo Consilio, ac Sapientioribus Imperii Viris, postquam noster Thomas oppugnationes omnium religioforum, ac doctissimorum hominum ad magisterii dignitatem anhelantium rejecisset, Magnus Cancellarius, & Comes Palatinus electus est, ipseque solus è Benedictinis, Lectoris titulo insignitus fuit. Postquam diu Imperii Academiis prefuisset, ac easdem doctrinæ splendore illustrasset, Fundi Episcopus in Latio constituitur. At honores, quos non immerito obtinuit, odium, invidiam, rabiemque succendere hæreticorum, quos nefarios sui, & fidei hostes semper habuit; Ideoque cum in ejus perniciem conspirassent, ad magicas artes confugere, quibus virum undique egregium, stupidum, paralyticum, ac manibus, pedibusque trementem effecere. Hinc onoribus omnibus, quibus in Germania mirifice effulserat, in Monachorum suorum, Salisburgensium videlicet, beneficium renunciatis, Panormum remeavit, & in Cœnobium S. Martini secessit, ubi aliquandiu vixit, ac demum magno Literatorum, & Amicorum dolore an. 1636. extrema clausit. Ita Mangitore ex Roccho Pyrro Sicil. Sacr. l. 4. pag. 200. & ex relationibus Patrum ejusdem Monasterii.

THOMAS à NEAPOLI Monachus nostræ Congregationis in Monasterio S. Angeli de Cajeta, scripsit.

1. *Manuale Prælatorum.* item Italice 2. *Manuale di Monache*, ut patet ex epistola ejusdem Thomæ scripta ex eodem Cæjerano Cœnobio an. 16. die 27. Sept. D. Francisco ab Vrbe Casinensis Tabularii Præfecto, qui vixit circa ann. 1650. in qua sic loquitur „ La tanta commodità di studiare che godo in questo mio Monastero mi ha mosso à pulizzare due operette, che molto tempo fa hò composte, cioè *Manuale Prælatorum*, e l'altre l'hò intitolata *Manuale di Monache*; e perche mi fondo principalmente ne nostri Privilegi, li quali non vengono tutti riferiti dagli Autori, ma ogn' uno procura porre in campo li privilegi delle loro religioni, per tanto hò intenzione di far conoscere al mondo, come ne habbiamo tanti particolari, che non reniamo bisogno di haverli per *communicationem* degli altri, come anco per fargli palesi à nostri Prelati, acciò li pongano in uso &c. Però ne hò scritto à diversi nostri Monasterii per l'infinita diligenza, come ne priego più degl' altri V. P. M. R. che fara piacere anche particolar al mio Reverendissimo &c. Quæ Epistola extat in Tabulario Casinensi.

* Vdlestonus.

THOMAS PRÆSTONUS familia inter Anglos in primis nobili, ex toto divisa Orbe Britannia, Casinum veluti Religionis portum bonis avibus appulit, sub Monachi habitu Deo militaturus an. 1592. die 16. Junii. Postquam vero virtutibus, ac scientiis animum abunde ditasset, zelo animarum accensus, Catholicæ fidei prædicandæ gratia in Angliam regressus est, ubi ab impiis obturantibus sicut aspides aures suas tentus, atque in carcerem detrusus, mortique adjudicatus fuit; sed capitis sententia in perpetuam carceris custodiam commutata, ibidem invicta constantia diutissimum, adeoque illustrius martyrium sustinens, gloriosam mortem oppetit. Viri hujus ex Christi Confessione percelebris, in Theologica etiam facultate celebre fuit nomen, eius enim asseruntur Casini mss.

Tractatus in universam Theologiam.

* De eo I. par.

De eo Gabr. Bucc. in Bened. Rediv. ad annum ubi asserit ascriptum eum etiam fuisse Anglicanæ Monachorum nostrorum Congregationi cuius insignem Heroem illum appellat * Angelus de Nuce in Notis Chronici Casinensis libro 4. capitulo 108. §. cc. numero marg. 2013., ubi Thomam * Præstonum doctissimum imprimis Theologum nuncupat, & pro tuenda fide in patrio solo per annos quinquaginta constantissimum athletam; cuius Theologicos Commentarios manu exaratos se vidisse (Casini) affirmat, Jul. Ambr. Lucenti in Ital. sacra restricta, aucta &c. pag. 1041. narrat, Thomam missum cum socio pariter Anglo, Viro docto ab Urbano VIII. eorum virtutibus permoto, in Angliam ad prædicandam veram Christi fidem, carcerique mancipatum per annos 30. longum martyrium duxisse, eiusque in universam Thologiam subtilissima Commentaria Casini asservari. In nostris Regestis. pag. 255. in margine, Obiit Londini 1647. carceratus pro Fide Catholica per 40. annos, & in alio Reg. p. 200. obiit Londini 1647. pro Fide Catholica multa perpeffus; sed cum Lucenti dicat in Angliam eum missum ab Urbano VIII., qui regnare cepit anno 1623., obitque anno 1644. * Præstonus vero in laudatis Regestis dicatur mortuus anno 1647., vel error est Cronologicus in prædictis Regestis, vel * Præstonus non amplius an. 24. carceris penam ad obitum usque sustinuit.

* Vdlestonus

Caterum ego olim accepi Thomam Præstonum suscepisse defendendum tamquam licitum juramentum, quod Jacobus primus Magnæ Britanniæ Rex suis subditis Catholicis proposuerat; Ita enim ille existimabat. Sane in Indice Librorum prohibitorum Lit. A. sic habetur.

- „ Appellatio Thomæ Præstoni, & Thomæ Greengi Anglorum ab Illustriss.
 „ Cardinalibus ad Indicem deputatis, ad Papam, Forte illa defensio interdicta fuerat; & isti appellarunt ab ea sententia ad Pontificem Maximum.

TIMOTHEVS JOANNINI Filius Familia de Riccis Florentinus Patria, in qua apud Cœnobium S. Mariæ D. Benedicti assecla fieri voluit anno 1433. die 6. Decembris, cum Monasticæ disciplinæ zelo, ac Regularium virtutum fama apprime floreret, a Summo Pontifice, procurante Dominico Cardinali Capranica, Abbas S. Salvatoris in loco, qui dicitur *Septimus*, quinto à Florentia lapide, ordinis Cisterciensis eligitur, ut idem Monasterium, totamque Cisterciensium per Hetruriam Congregationem reformaret, qui assumptis secum octo aliis ejusdem Abbatiae Florentinæ Monachis, singulari prudentia, in primisque optimis vitæ exemplis, pristinum institutum feliciter redintegavit; Qua provincia confecta, cum jam ad extremum Senium vergeret regimen illud dimisit, privatusque aliquot annis sibi tantum, Deoque vivens, eidem piissime Spiritum reddidit anno 1450. juxta Petrum

Ricord. Hist. Monast. Dial. 4. pag. 451. ubi plurimum eum laudat, & etiam juxta Necrologium Abbatiae Florentinae pag. 3. juxta vero Plac. Puccin. in Chron. ejusdē Abbat. Floren. pag. 124. ubi de eo agit, anno 1484. quod vero similis videretur, cum senio confectus obiisse dicatur. ejus leguntur.

Plures latinæ Epistolæ ad Gementiam * Abbatiae Florentinae venerabilem, ac celeberrimum Praefulem, in tomis mss. Tabularii ejusdem Abbatiae Florentinae. Verba autem praedicti Necrologii, hæc sunt

„ Dominus Timotheus Joannini, Monachus undequaque perfectus. Hic vitæ merito, morumque Sanctimonia à Summo Pontifice, Septimi Cisterciensis Ordinis Monasterio Abbas praeficitur; Quod & summa prudentia diutissime rexit, & Sanctis exemplis magnifice decoravit, Demum senio confectus Prælatura se abdicat ibidemque annis nonnullis Monachus vivens, Deo, & hominibus gratus obiit VII. Idus Aprilis.

Ad L. V. pag. 34. lin. 39.

VRBANVS CARRARA Patria Sulmonensis, Cavæ in Cœnobio Sanctissime Trinitatis Monasticum institutum professus an. 1624. die 6. Octob. Prior deinde, & Abbas tituli nostræ Congr. floruit humanioribus literis circa an. 1674. Ei Prioris munus Genuæ exercenti, Jo: Canale nuncupavit Oden in laudem Academiae Occultorum à Josepho Lomellino Abbate in Monasterio Cavenensi institutæ, ut constat ex libro Poematum ejusdem Jo: Canale impresso Neapoli an. 1694. pag. 309. & pag. 413. ei nuncupavit aliam Odem in laudem Antonii de Gatta, & Urbis Genuensis; Pag. autem 705. legitur Urbani Italicum Epigramma in laudem ipsius Jo. Canale, quod est hujusmodi.

Luminosa dal Ciel' credo discesa

Del tuo Canal' l' insegna borche fra Cigni

Tu nuovo Apollo ad avviar t' accigni

De Sagri fassi la sepolta impresa.

Quindi all' oblio recando ingiuria, è offesa

Vinci, è opprimi la morte, onde dipigni

Con la penna immortal' gl' Eroi benigni

Ch' han' vinto il Ciel, l' eternità contesa.

Fia pur' nem' grave al tuo valor gentile

Ch' ci stesso in Campo azzurro in ogni lido

Beva co' Gigli d' or perpetuo Aprile.

Or di raccorre al tuo cortese nido

Informi parti del mio dire humile

Bea gli accenti, ed eternare il grido.

Cui idem Canale inter cætera hæc respondit

Urbano, il dolce Umor, che dal tuo stile

Sgorga del mio Canal nel basso nido

Reca à suoi Gigli un sempiterno Aprile Et.

Alzar di nuovo al Ciel per te mi affido

Con la tua penna, alla mia penna humile

E' aquislar col' tuo nome, e nome, e grido.

Nec plura haftenus de eo compet.

Addenda Lit. T. pag. 191. in principio.

Uigafus Coccai in præfatione laudatæ editionis Venet. 1561. præter superius allegata, hæc insuper habet scitu dignissima, si tamen omnia vera essent & non potius aliqua de ejus vitæ casibus poetico more conficta. non enim cum rebus superius à me, verisque allatis hæc omnia concordant.

„ Girolamo Folengo Mantoano, & a me discepolo nella Professione Gramma-
 „ ticale, fu dà suo Padre mandato a Bologna in istudio per udire il grande Aristo-
 „ telico Pereto Pomponazio, ma volle, ch'io parimente andassi con esso lui, so-
 „ lamente per guardarlo, che non perdesse il tempo, & i denari: Ma essendo
 „ già cresciuto, e fatto tale, che piu non mi havebbe a temere, come vivace,
 „ molto, faceto, e compagnone, si diede in preda alla suata giovanezza, e pos-
 „ ponendo li termini logicali; tutto si congiunse alle Muse Latine, Volgari, e
 „ Macaroniche. Io assai teci per ogni modo riducerlo alla volontà del Padre, ma
 „ sempre in darno m' affaticai. Compose egli dunque sotto il nome d' un forfante
 „ detto *Limerno* in ottava rima *La fanciullezza di Orlando Paladino*, opera inge-
 „ gnosa, & assai mordace. Poi sotto nome di Merlino Cocajo diede principio
 „ à i gran fatti di Baldo in verso Heroico, e Macaronesco, e fecene un volume
 „ di venticinque libri; Quattro libri poscia della Moschea, pur sotto il medesimo
 „ nome gli uscirono dalle mani in verso Pentametro, e Macaronico. Successe a
 „ lei la Zanitonella con altre cosette facete. Al fine come bizzarro, è fantastico
 „ che era, mandò fuori sotto nome di Triperuno il Chaos in stile hora Latino,
 „ hora volgare, hora de Macaroni, fatto tutto questo per un gran disordine, e
 „ pericolo della vita fummo costretti tornarsene alla patria con la Zucca piena più
 „ di lasagne, che di philosophia; Laonde hebbe egli dal Padre tal rimbroto, eri-
 „ prensione, che in guisa di disperato andò errando per lo mondo, fatto in pri-
 „ ma Cortigiano, poi Soldato, poi Romito, al fine con suo fratello più di lui
 „ dotto si chiuse in una solitudine a darsi totalmente a i Sacri libri, ove sotto
 „ nome di Teophilo Folengo compose in ottava rima la *Humanità di Cristo fi-
 „ gliuol di Dio*, ove nel principio si duole assai aver perduto gl' anni sotto il Ti-
 „ tolo di Merlino, quando dice

*Ver è ch' un * pensier grazia &c.* Ipse Merlinus Baldi lib. 22. pag. 247.
 à tergo

*Traditur in de Viro savio, doctoque Pedanti,
 Merlinus Puer, & versu, prosaque peritus
 Cum sociis multis idit studiare Bolognam
 Et Philosophastri bajas sentire Peretti
 Unde començavit super illas torcere nasum
 Inque Petri Hispani charitis Salizzia coxit
 Ad Macaronæas potius se tradidit artes,
 In quibus à teneris unguis fuit ille Cocajo
 Præceptore datus, pinguisque Poeta dicatus
 Dum Pomponazzus legit ergo Perettus, & omnes
 Voltat Aristotelis magnos sotosora Librazzos
 Carmina Merlinus secum Macaronica pensat,
 Et giurat nihil hac festivius arte trovari*

VALERIANUS ex nobili, ac perantiqua familia Castillio-
nea, natus est Mediolani anno 1593. die 3. Jan.; Patre
Francisco viro doctissimo, ac Protophilico Exercituum
Regis Catholici, ex stirpe celeberrimi Balthassaris Castil-
lioner, qui Clementis VII. Pont. Max. ad Carolum V. Ca-
sarem in Hispaniam Nuntius extitit; noster autem Va-
lerianus ingenuè admodum educatus, Religionem dein-
de nostram apud S. Simplicianum in Patria professus anno
1610. die prima Novembris, divinis, humanisque lite-

ris se penitus devovit, in eisque haud mediocriter profecit; nam elegans Orator,
ingeniosus Poeta, excellens Politicus, insignis Historicus, profundus Philoso-
phus, & eminens Theologus evasit, his enim titulis decoratur ab Authore Libri,
Le glorie degli Incogniti, idest Virorum Illustrium Academia Venetæ *Incogniti-
um* [cui Valerianus adscriptus fuerat] impressi Venetiis anno 1647. apud Val-
vasensem, pag. 221. Imò celebriores per Italiam Academia certatim eum in sociis
cooptarunt; eas inter Brixienstem *Errantium* Academia, cū primum aperiretur,
literariam palestram omnium primum erudita Oratione decurrentem eum susce-
pit; in eaque ab Angelo Grylio, de Literis, ac Literatis optimè semper merito
quicum, quocum Bergomi aliquandiu vixerat, unicè diligebat, impulsus,
plures panegyricas Orationes valde elegantes in laudem quorundam Nobilium Ve-
netorum, qui publico defungebantur officio, affluenti eloquentia recitavit; In-
gentem itaque doctrinæ, ac prudentiæ famam apud Principes, & Viros doctos
adeptus, a plerisque quæ humanissimis Epistolis, quæ Elogiis præclarissimis ho-
nestatus fuit; Nam Urbanus VIII. Pontifex, sicut dignitate, sic etiam sapientiæ
summus, Valerianum nobili encomio dignatus est: Innocentius verò X. Abba-
tem *Titularem* eum creavit; Et Ludovicus XIII. Galliarum Rex opera Cardina-
lium Armandi Richelii, ac Theodori Trivultii, qui Valerianum in Galliam vo-
caverat, ubi ejusdem Cardinalis vitam scripsit, suum Historiographum eum
elegit; quod etiam munus a Carolo Emanuele Sabaudia Duce, notæ virtutis,
ac acerrimi judicii Principe sibi demandatum, tam sub ipso, & Victore Amadeo,
quàm sub Christina Ducissa ad obitum usque egregiè adimplevit. Sed rogatus a
Cardinali Burghesio, & a Petro Toletano Neapolis Prorege, ut Pauli V. Ponti-
ficatum, & bella a Rege Catholico in Italia gesta describeret, utramque provin-
ciam justis de causis recusavit. In Monastica interim Historia concinnanda stre-
nuè desudans, illam primum suum Opus esse voluit, erat enim utraq; literatura
Sæculari scilicet, & Ecclesiastica instructissimus. Postremò Taurino, ubi plures
annos in Cœnobio Fratrum Augustinenstem, optimi Religiosi fama vixerat, haud
equidem mendaci, in Patriam reversus, non aded multò post oborta valetudine,
terras relinquere coactus fuit septuagenarius, plurimis relictis secundissimi inge-
nii monumentis, ex quibus per typos publica luci tradita sunt sequentia.

1. Celestino IV. Papa. Castiglione, Milanese, Nipote di Papa Urbano III.; Cri-
vello, Milanese, conservato alla Famiglia, & alla Patria; Apologia composta
l'anno 1661. impressa tomis duobus, sed locus, & annus impressionis a me
hactenus ignoratur. Vidi equidem Mediolani in Bibliotheca S. Simpliciani Au-
thographum hujus Operis, & ferè omnes alias ejus lucubrationes, quæ impressas,
quæ mss. anno 1687. sine tamen loco, & anno predictis.

2. Clio; Poemata in laudem Federici Cardinalis Borromæi. Mediolani anno 1616. apud Marcum Tullium Paganellum.

3. Panegyrys, Ilmo, ac Rmo D. S.R.E. Cardinali, D. Ludovico Ludovisio, Gregorii XV. Pont. Opt. Max. ex Fratre Nepoti Augustis. Ravennæ ex Typographia Petri de Paulis, & Joannis Baptiste Joannelli 1621. Excellentissimo Principi Paulo Jordano Ursino dicata. Est pagg. 16. In Epistola ad Lectorem Author asserit, *se a decimo sexto ætatis anno typis concedere, (quæcumque sint) scripta cepisse.*

4. Panegirico agl' Illmi, ed Ecce mi Signori D. Gio. Giorgio Aldobrandino Principe di Meldola, e D. Ippolita Ludovisia Sposi felicissimi: In Ravenna appresso Pietro de Paoli, e Gio. Battista Giovannelli 1621. in 4.

5. La Rola, Panegirico in congratulazione all' Illmo, e Rmo Signore, il Sig. Cardinale Alessandro Orsino Legato della Romagna. Ibidem apud eodẽm, eodem anno 1621. in 4.

6. Il Vino, Discorso agli Signori Academici Filarmonici di Verona. Mediolani anno 1624. in 4. Opusculum dicatum D. Pio * Mutio, cujus *Considerationes in Tacitum* laudat, & allegat pag. 18.

7. Elogium de Gestis heroicis Caroli Emanuelis I. Ducis Sabaudiz. Verona anno 1626.

8. Panegirico per la festeggiata sua natività. Taurini anno 1627.

9. Relazione dell' Origine del Fiume Po a compiacimento della medesima Altezza. Cunei 1627.

10. Statista Regnante, applicato al governo della medesima Altezza. Cunei an. 1628. apud Hæredes Tarini. Accresciuto in questa terza * impressione di una lettera discorsiva a' Politici. Hoc est Opus illud egregium veræ politiz documentis undique refertum, quod tamen Fr. Angelicus Aprosius in libello, cui titulum dedit, *La Vissera Alzata Hecatoste*, sub nomine tamen Jo. Petri Jacobi Villani Senensis, Parmæ impress. an. 1689. apud Hæred. del Vigna, imò etiam in Pentecoste, seu in additione Hecatoste, pag. 134., quæ est ultima, dicit ex relatione Andreæ * Rossotti Cisterciens. Reform., omnia esse Axiomata ipsiusmet Caroli Emanuelis. Sed utrumque egregie falli ex eo liquet, quod ipse Valerianus jam senex, cum triginta septem annos Historiographum Sabaudicæ Domus, magna cum laude egisset, idem Opus *Statista Regnante* inter sua Opera recensuit in Elencho omnium Operum, quæ pro illa Serenissima Domo, vel impressa, vel mss. composuit; quem Elenchum typis consignavit Taurini apud Bartholomæum Zavattam anno 1662. in fol., imò in præfatione ejusdem Liori, tertio Taurini impressi, ita de eo Valerianus loquitur. „ Il mio Statista Regnante, benchè „ mancante di dottrina, e povero di bellezza, ha tuttavia penetrato con lode „ le Corti Regie, le Cesaree, le Papali, e dalle politiche Academie ha riporta- „ to l'onore di non mediocre applauso &c. questa è fortuna del Cielo &c. „ Neque verò Vir ingenuus in illa Aula, non solum ob eruditionem, & eloquentiam, verum etiam ob morum candorem percelebris, ausus esset per typos id tam liquide affirmare, si Opus illud sui ipsius partus non esset.

* Locus, & annus primæ, & secundæ impressionis, & me desideratur.

* Auctor is est Biblioth. Pedemont., seu Sillabi Scriptorum Pedemontii.

11. Annotazioni al Regno d' Italia di Emanuel Tesauro; impress. in eod. *Regna Italia* Taurini apud Zappatam 1653. cum æneis figuris. Iterumque Venetiis 1672. apud Jac. Hertziū in 12. Hæ etiam Annotationes laudatus Aprosius loco paulò ante citato, & etiam supradicta pag. 103. ejusdem Rossotti testimonio, ore tenus tamen habito, ut ipse asserit, Valeriano nostro abjudicat, & ejusdem Emanuelis Thesauri scitum esse autumat. *Regnum verò Italia non Thesauri*, ut apud omnes hæcenus inconfesso fuit, sed Comitum Philippi Sanmartini d' Agliè, idque

- Jaque non Rossotti tantum, sed & Francisci Amadei Ormen Congregationis Oratorii * Presbyteri, auctoritate; in quam Aprosii sententiam pedibus it etiam Clar. Eques Michael Angelus Georgii * Vicentinus in Vita Comitis Galeatii Guazdi edita Venetiis apud Christophorum Zane 1728. inter *Opuscula Scientifica, & Philologica Variorum* tom. 1. pag. 348., & etiam in suis Epistolis eruditissimè impress. Patavii apud Conzattum 1726. pag. 298. Epistola ad Nicolaum Coleti. Sed quidquid sit de *Regno Italie* (neque enim mea interest, pro *Thesauro* Apologiam texere) id vere affirmare possum, ipsum *Thesaurum*, ut a Viro docto, & fide dignissimo accepi, ingenuè fateri solitum, multa in illis Annotationibus a Valeriano dici, quæ numquam sibi succurrerint, plurimam proinde lucem Valerianum suo *Italie Regno* attulisse: nec verò credibile est *Thesaurum* id umquam dissimulatum fuisse, si neque ipse Author Libri, neque Valerianus Annotationum esset: Ceterum extra dubium est Aprosium in expungendis fictis Auctoribus, verisque vindicandis interdum toto Cælo aberrare, ut sunt omnes homines errori obnoxii, celeberrimum enim Opus *Astrum inextinctum*, Romano Hay Monacho Oksenhansano vero Authori surripit, & *Infero* nescio cui attribuit; At ego admodum juvenis hincemet oculis vidi Romæ, concedente Rmo P. D. Alphonsio Myer Congregationis Vallisoletane Ordinis S. Benedicti Generali Procuratore, Viro doctissimo, idem *Astrum inextinctum*, perperam sub nomine Gasparis Scioppij, a quodam, qui illud furatus fuerat, typis evulgatum, multisque statens mendis, ab eodem Romano Hay correctum, ac pluribus pagellis suam manu scriptis hinc inde auctum, & emendatum, qui Liber a fronte muniebatur sigillo in cera rubra Hispanica Rmi D. Abbatis Oksenhansii, qui fidem faciebat se concessam prædicto P. Romano Hay Monacho suo facultatem illum imprimendi: Sed ad alia Valeriani Opera pergamus.
12. Lettera Elogiale all' Altezza Reale di Carlo Emanuele per la Pace di Susa. In Torino l'anno 1629.
 13. Lettera Elogiale all' Altezza Reale di Vittorio Amadeo per la pace di Cherasco. In Moncaglieri l'anno 1631.
 14. Il Principe Bambino per la nascita di Francesco Giacinto: Opera virtuosa ad istruzione di un buon Principe felice, fortunato dal Cielo. In Torino per Gio. Zavatta, e Domenico Gagliardi l'anno 1633.
 15. Discorso della Caccia alla sudetta Altezza Reale. In Torino 1634.
 16. Elògio funebre nella morte della medesima Reale Altezza. In Torino l'anno 1637.
 17. Lettere su l' Opere dell' Illmo Sig. Francesco Loredano Nobil Veneto. In Torino l'anno 1642. presso Gio. Ambrosio Niella in 12., e di nuovo in Venezia l'anno 1643. ad istanza dell' Academia; qui quidem Lauredanus non dubitavit appellare Valerianum, *Principem Literatorum sui Seculi*.
 18. Lettere di ringraziamento, e di lode. In Torino l'anno 1642. presso gli Eredi del Tarini in 12.
 19. Panegirico a Luigi XIII. Rè di Francia; sed deest locus, & annus impressionis.
 20. Istoria delle rivoluzioni del Piemonte; stampata in più libri in fol. sed pariter locus, & annus impressionis in prænarrato Elencho ejus Operum desideratur.
 21. Lettera Panegirica a Madama Reale Duchessa di Savoia per la pace di Piemonte. In Torino 1643.
 22. Altra alla medesima per l' Ingresso festivo del Duca Figlio in Torino. Ibidem anno 1645.

* Orat funebre in eundem Comitem Samsmartinum.

* Zorzi.

* Vagliadoli

23. *Parte dell' Istoria della Reggenza di Madama Reale*. In Torino presso il Gianelli l'anno 1656. Cum pars multo amplior extet ms. duobus tomis Mediolani in Bibliotheca S. Simpliciani, ut infra dicitur in ejus Mss.
24. *Applausi Natalizj per la medesima; cioè:* 1. L'Eternità al Tempo. 2. La Primavera al Verno. 3. L'Egizzia Saggia. 4. La Fortuna. 5. L'Orologio. 6. Lo Specchio. 7. Giunone Lucina. 8. Il Tempo. 9. Il Genio. 10. Le Giuocatrici. 11. L'Urania. 12. La Parca. 13. Discorso intorno al nascere. 14. Il Pò festoso a i Genetliaci. 15. L'Uomo armato. 16. Castello per la Giostra; omnia hæc in unum librum collecta, impressa sunt Taurini apud Hæredes Caroli Gianelli 1662.
25. *Pompe funebri di Madama Reale Cristina di Francia &c.; Orazione; impressa, sed ubi, non exprimitur. Incipit: Quanto è breve il trapasso dalla Vita alla Morte &c.*
26. *Le Pompe Torinesi nel ricevimento di Carlo Emanuele II. ritornato da Savoia a Torino.* In Torino 1645.
27. *Li Reali Imenei nelle feste nuzziali per la Principessa Sorella Duchessa Elettrice di Baviera.* In Torino presso Alessandro Federici anno 1651.
28. *Ricevimenti fatti alla Reina Sveca.* In Torino l'anno 1656.
29. *Lettera panegirica all' Altezza Reale di Carlo Emanuele II. per Trino recuperato.* In Torino anno 1659.
30. *Feste per la nascita del Delfino di Francia.* In Torino anno 1661.
31. *Alla Maestà del Rè Cristianissimo Luigi XIII. per la pace generale dell'anno 1659.* In Milano per Gio. Pietro Cardì in fol.
32. *Alla Maestà del Rè Cattolico Filippo IV. per le nozze dell' Infanta D. Maria Teresa, celebrate l'anno 1661.* In Milano presso Gio. Pietro Cardì.
33. *Feste per lo natale dell' Infanta Reale di Spagna.* In Torino per il Gianelli l'anno 1661. in 4.
34. *Applauso natalizio all' Altezza Reale.* In Torino 1662.
35. *Orazione fatta alla Città di Savigliano, quando fu creato Cittadino della medesima l'anno 1627.* Cunei apud Christophorum Strubellam in 4.
36. *Sacre Pompe Saviglianesi nella traslazione de' Santi Martiri, Benedetto, Giusto, e Tadea Vergine in 4.*
37. *Scritture giustificative dell' Abbate Castiglione, impressæ quidem, sed locus impressionis in prænarrato Elencho deest.*

Manu excavata.

1. *Annali Casinensi* tomì due in fol., in quorum primo agit de Vita S. P. Benedicti amplissime, & eruditissime, allatis ad singula loca infinitis propemodum historicis monumentis, & omnigenis eruditionibus ad rem pertinentibus, itaut quidquid vel obiter, vel ex professo reliqui Auctores, ut Antonius Vepes, Arnoldus Wion, Benedictus Haphtenus, Angelus de Nuce, alique tum antiqui, tum recentiores, ad sua usque tempora de D. Patre Benedicto scripsere, in hoc Valeriani Opere pulcherrime congestum reperiatur. Stylus admodum elegans est, elocutio perspicua, & blanda, methodus optime ordinata, Baronianam methodum referens. Titulus hujus primi tomì jam impressus (licet Opus ineditum adhuc remaneat) talis est: *Vita del S. Patriarca de' Monaci Occidentali Benedetto Anicio di Norcia*, scritta, e distinta per anni 73., Opera mista di antica erudizione, di Riti Monastici, di Commentarij su la Regola, di curiosi quesiti, di Elogj saggi, utile, dilettevole &c.; composta l'anno 1630.

Præmittit Apparatum, de Gloria Ordinis Monastici, per quam eruditum, ad ealceum addit quasi epithomem primi tomi, compendiarium Vitam ejusdem S. P. Benedicti Latina lingua, & supplementum istius primi tomi Italica lingua. In secundo tomo agit de rebus Monasticis usque ad annum Domini 680. Disserit postea de Monasteriis nostræ hujus Casinensis Congregationis, aliisque de rebus ad Monachos Benedictinos Casinenses, & Justinianos attinentibus. Sed hunc secundum tomum minimè absolvit. Pro Sabaudica autem Domo, præter impressas, quas nuper memoravimus, has etiam mss. lucubrationes composuit.

2. Istoria della Vita del Duca Carlo Emanuele I. tom. 2. 3. Istoria della Vita del Duca Vittorio Amadeo, tom. 1. 4. Istoria della Regenza di Madama Reale Duchessa Cristina di Francia, tom. 2. 5. Istoria della Vita della medesima tom. 1. 6. Ritorno trionfale della medesima dalla Savoia a Torino del 1642. 7. Ingresso trionfale della medesima in Cuneo del 1645. 8. La Lega solennizzata in Torino del 1651. con li Signori Cantoni Svizzeri. 9. Relazione del viaggio della Principessa Sorella Duchessa Elettrice di Baviera, a Baviera. 10. Relazione della Guerra fatta da Sua Altezza Reale agli Eretici Ribelli Valdesi nell'anno 1655. 11. Per la riconsegnata Cittadella di Torino all' Altezza Reale nel 1657. 12. Ingresso della medesima in Vercelli restituito per la pace del 1659. 13. Viaggio della medesima all' Alpe altissima di Roccamelone nel 1659. 14. Ricevimento fatto dal Rè di Francia alla medesima, & a Madama Reale in Lione. 15. Feste Nuzziali per la Principessa Sorella Duchessa di Parma nel 1660. 16. Descrizione del Palagio Reale di Torino, & altra della Venaria Reale. 17. Apologia per la Real Casa di Savoia contro il Mercurio dell' Abbate Siri. 18. Relazione della rinunzia fatta del Capello a Papa Urbano VIII. dal Serenissimo Principe Maurizio per mano del Conte Righino Roero. 19. Lettera Panegirica a Guido Reni Pittor famoso per li ritratti delle due Reine Sorelle Cristina, & Enrichetta. Præter hæc omnia mss. hæc alia insuper extant in eadem Bibliotheca S. Simpliciani pariter mss. 20. La Pratica del Mondo; Opera Morale, Politica, & Economica, cavata, e discorsa su le favole di Esopo Frigio in fol. Præfatio incipit: *Saprai, che anche la natura, non che l' arte &c.* Opus incipit: *Cost' oro anfi per avventura dal calore del meriggio estivo &c.* 21. Carmina, Elogia, Epitaphia &c. lib. in fol. Italicè. 22. Elogia composita anno 1641. Latinè, lib. in 4. incipit: *Divis Martyribus &c.* 23. Breves Notæ ad Comicorum libros, Apollonii, & Commentariorum Eutocii Ascalonitæ. Latinè, in fol. 24. Delle Virtù de' Principi, in fol. Opusculum compositum anno 1637. quinque mensium spatio. 25. Istoria de Castiglioni in fol., e 26. Scritture per la Casa Castiglioni, & interessi dell' Abbate D. Valeriano, in fol.

In supra allegato libro, *Le Glorie degl' Incogniti*, dicitur Valerianus paravisse imprimendas, *Historias suorum temporum*; quas tamen non memini me vidisse Mediolani in prænarrato Elencho suorum Operum existente in Bibliotheca S. Simpliciani, in qua nihilominus extant varii libri mss. in fol. Epistolarum, quas ad Valerianum scripserunt, Episcopi, Prælati, Principes, Nobiles, Viri docti, ac celeberrimi, Abbates, alique; ex quibus Epistolis licet arguere, quanta eum veneratione, & existimatione omnes prosequerentur.

De eo magna cum laude agunt Philipp. Piccinell. in Athen. Literator. Mediolanens. pag. 508., ubi eum vocat, *sokriem Politicum, egregium Poetam, Histographicum acclamatum, profundum Philosophum, & doctissimum Theologum*; & de Annotationibus ad Regnum Italiæ ab eo elucubratis testimonium profert, sicut etiam Author præfati libri *Le Glorie degl' Incogniti*, Hier. Borserius in supplemento cap. 12. Angelicus Apros. in *Grillaja* pag. 483., ubi ei nuncupat *Gryllum* 43.

Benedictus Sanbenedetti in Annal. Capuccin. in Italicum sermonem traductis 16.
2. p. 2. pag. 741., ubi Valerianus laudatur tamquam unus e celebrioribus ejus
xvi Scriptoris. Franciscus Lauredanus in libris Epistolarum prim. p. pag. 51.,
& 107., & p. 2. pag. 41., ubi leguntur aliquot ejus Epistolæ ad Valerianum datæ
amoris plenissimæ. Placid. Puccinell. in Chronico Giassaten. pag. 259. Marcio
Julius à Puteo de Gestis Comitissæ Mathildis, & de ejusdem Genealogia pluribus
in locis, in quibus eum allegat, præsertim narratione 4. Bernard. Pez Monâ-
chus Mellicensis Epistola x. Apologetica pag. 247., & seq; ubi plura ejus Opera
tum impressa, tum mss. refert. Felix Egger, Idea Ord. Hjerarchico-Benedicti-
ni lib. 2. p. 3. dissert. 8. pag. 575. inter Viros scientia illustriores eum enumerat,
& varia ejus Opera impressa recenset. In Regest. ms. pag. 209. a tergo in margi-
ne; *Vir doctus, in politicis versatus, Abbas Titularis; obiit Sabaudie Historicus
Regalis Domus.* Legitur etiam Epistola Julii Cardinalis Mazzarini ad Valerianum
Castillionæum in Volumine Epistolarum ejusdem Cardinalis anni 1649. die 25.
Maii, quo l. asservabatur Romæ cum aliis Epistolis laudati Cardinalis apud Equi-
tum Prosperum Mandosium amicum meum eruditissimum, editis libris satis no-
tum, qui magno meo, aliorumque mærore nuper obiit, anno scilicet 1714,
mense Sept. ætatis sue anno 81, nunc autem omnia ejus mss., maximi pretii
ab eo undique collecta, asservantur apud ejus Filium, paternæ humanitatis, &
eruditionis heredem, Julium Mandosium æque mihi amicissimum.

1000. Lire.
moneta.

Caterum Valerianum præter Savilianensem, ipsa etiam Taurinorum Civitas
honoris ergo Civibus suis adscripsit; Et Carolus Emanuel Dux, qui Valeriano
tria millia librar. argenti annuatim assignavit, in diplomate ad eum dato, tali
inter cetera encomio eum prosequitur: „ In espressione della molta stima, che
„ facciamo di Sogetto, che ha coll' eccellenza del suo stile, e con la multipli-
„ cità de' perfettissimi suoi componimenti publicati a gloria di questa Real Casa,
occupati i primi luoghi tra gli Scrittori del nostro Secolo &c. „ Victorius Ama-
deus in suo diplomate. „ L' Abbat Castiglione &c. Colla felicità del suo inge-
gno tra gli Scrittori di questa età, e dal giudizio de' più intendenti avendo riportate
le prime lodi &c. „ Christina Ducissa Soror Ludovici XIII. Mater Caroli Ema-
nuelis in suo diplomate. „ La certezza avuta della fama, ch' egli ottiene in Ita-
„ lia di primo Scrittore de' nostri tempi, oltre la notizia della sua bontà, inte-
„ grità, & esemplarità de' costumi in ogni tempo dimostrata, & anche del suo
„ nobile nascimento &c.

Aloysius Juglaris e Soc. J. su in 2. parte Elogiorum Genue edita anno 1653.
pag. 220. nobile Valeriano Elogium scribit ad illius temporis genium, quod ibi
legi potest, vel etiam in nostris Analectis.

Legitur in
fronte primi
tomi Annal.
Casin.

Joannis Bona Abbatis, & Cardinalis ad Valerianum D. Benedicti Vitam scri-
bentem Epigramma.

Grandia dum referas Venerandi gesta Parentis,

Vincis & Ausonii verba diserta Senii;

Exprimis eloquio Benedicto & moribus equis,

Et tua Sermoni cedere vitu negat.

Degener baud Patri sic es; tua Scripta legenti

Obvia perpetue norma salutis erit.

In supra memorato libro, Le Glorie degl' Incogniti, visitur ejus effigies cum
subiecto Disticho.

Ut Populos quicumque regit, sit Jupiter alter

Artibus * incumbat Castiglione tuis.

VALERIANUS DEGANUS patria Mediolanensis apud S. Simplicianum in eadem sua Patria Monastica vota emisit ann. 1579. die 25. Martii. Juvenis adhuc scholasticas disciplinas Casenæ docuit anno 1594.; sed præcipuam, strenuamque operam Mathematicis, & Arithmeticis demonstrationibus impendit, ut reperiuntur ingentia volumina, quæ his de rebus conscripsit, a me viâ Mediolani in Bibliotheca ejusdem S. Simpliciani anno 1688. Fuit Abbas, ut dicimus, Regimialis, a quo demum se ipsum abdicans, soloque Abbatis titulo retento, reliquum vitæ quieti, ac literis impensius vacavit. Ejus Opera his titulis distinguunt.

1. *Centum mille Tariffæ* difficilioribus numerorum supputationibus per quam accommodatæ; Est maximum volumen ms. in fol. compositum anno 1625. ætatis suæ 63. 2. *Tariffarum pars altera*: ingens volumen in fol. ms. eodem anno 1625. conscriptum. 3. *Tabula Pythagorica* in amplissimum Canonem propagata, qua quorumcumque licet ingentium numerorum Supputationes miræ facilitate, & celeritate expediuntur. Maximum volumen ms. in fol. eodem anno 1625. exaratum. 4. *Tabula Pythagorica* pars altera ms. in fol. 5. *Præces*, Annotationesque nonnullæ in loca quædam subobscura Epitomes Joannis a Monteregio in Almagestum ms. in fol. 6. *Logica* tradita Casenæ in Monasterio Sanctæ Mariæ de Monte anno 1594. ms. in fol. Extat etiam aliud ejusdem *Logicæ* exemplar in eodem Cœnobio S. Mariæ Casenatis. 7. *Commentaria in Aristotelis Prædicamenta*, in fol. ms. Ejus meminit Bernard. Pez in Epistola x. Apologetica pag. 254. Regestum ms. pag. 290. (quamvis *Aganus*, pro *Deganus* ibi scribatur) ubi in margine, sic: *Abbas titularis ex regimine, Mathematicus, & Arithmeticus celeberrimus.*

VALERIANUS de FRANCHIS natione Siculus, patria Catanensis, S. Nicolai de Arenis Alumnus adnumeratus est anno 1565. die 18. Aprilis; Floruitque sacrâ, profanâque eruditione, in primisque Mathematicæ facultatis excellenti pericia, quod satis ostendebat structura ejusdem Catanensis Cœnobii, & Ecclesiæ, per totam nedum Siciliam, sed Italiam quoque celeberrima, & ab omnibus plurimum commendata, & non sine admiratione conspecta, quam Valerianus ad exactissimæ, ac pulcherrimæ Architectonices leges disposuit, & ordinavit; quæ tamen anno 1693. die 11. Jan. maximo, ac tremendo per totam Insulam terræmotu penitus corruit, una cum aliis ferè omnibus ejusdem Civitatis ædificiis, miserando utique casu, nam præter Opus aded insigne solo æquatum, etiam 39. Monachi, dum divinas laudes canerent, illis in ruinis mortem, ac sepulchrum eodem temporis momento invenere; Sed quid hoc cum Civium strage, quæ in Urbis excidio contigit? Nunc autem, tam Cœnobium, quam Civitas maxima ex parte est restituta, in pristinum illum splendorem, ac magnificentiam si fieri poterit aliquando surrectura. At Valerianus, cum præter doctrinam, morum etiam integritate, ac vitæ innocentia præstaret, Prior S. Salvatoris Carami constitutus fuit, & anno 1600. Ecclesiam S. Agathæ de Carcere, ubi hæc Sancta Virgo spiritum Deo reddidit, variis ornamentis piissime illustravit. Deum anno 1635. in senectute bona obdormivit, his relictis lucubrationibus.

1. *Istoria delle cose insigni, e famosi successi di Catania* chiarissima Città di Sicilia, e del Monte Etna, e degl' Incendj suoi, di Ottavio Arcangelo Gentiluomo Catanese, e doppo la sua morte riconosciuta, & ordinata per lo Rev. P. D. Valeriano Franchi Catanese Monaco di S. Nicolò d' Arena dell' Ordine di S. Benedetto nella Congregazione Casinense, e Priore del S. Salvatore di Carami, divisa in due tomi, il primo della *Cataneide* l' antica, e il secondo della moderna; Opera utilissima dedicata al Senato di Catania da detto Padre l' anno 1633. Extat ms. in Monasterio Catanensi, ex quo libro Petrus Carrera nobilis Scriptor.

Scriptor, qui Historiam Urbis Catanz digessit, plurima, imò fere omnia desumpsit, suaeque Historiae inservit.

2. Corona Benedettina della Sma Trinità, e della Bma Vergine. Est liber asceticus, in quo nova methodo, ac piissima fidelem animam ad contemplanda Fidei nostrae mysteria, indeque ad Dei amorem erigere, & excitare Valerianus nititur, Sacrae Scripturae testimoniis, ac Sanctorum Patrum Sententiis omnia communiens, & corroborans. Est ingens volumen jam editioni paratum, pro eaque a Rmo Patre D. Stephano a Panormo jussu Supremi nostri Regiminis, sed *Defensorii* revisum, & approbatum eodem anno 1633. die 7. Maii, & die 8. Novembris, quod tamen ideo impressum postea non fuit, quia haud inulto post insequuti morbi, ac deinde mors Authoris, anno scilicet 1635. impedimento fuisse.

De eo Jo. Baptista de Grossis in Decacordo Catanensi Corda 2. Modulo 3. fol. 48., ubi eum vocat, *in divinis, humanisque literis, sed mathematicis in primis ruditum, vitæq; puritate conspicuum*, Opus verò ejus *Corona Benedictina*, nimis pium, nimisque devotum, & perspicax appellat. Ant. Mongit. Bibliotheca Siculae p. 2. pag. 27. idem repetit; Sed Typographi errore anno 1625. pro 35. obisse, ibidem dicitur. Franciscus Privitera in anno Catanensi pag. 217., ubi affirmat Autographum Historiae, sive Chronici Catanensis extare apud Innocentium Roccafortem Panormitanum, Canonicum Catanensem.

VENANTIUS GALVAGNI Monachus nostrae Congregationis edidit Italicè carmine heroico

Pianto di Rachele, Poema, 64. octavis, seu octonis versibus constans, impressum Mediolani apud Pandulphum Malatestam anno 1615. in 12., quod laudatur ab Augustino * Lampugnano his versibus:

* De eo supra
L. A.

*Come dall' onde amare
Dolce licor si coglie,
Così dall' aspro pianto,
Onde piange Rachele i Figli spenti,
Tu dolce elici il canto.
E' il Mondo, che l' accoglie,
Ammira il nobil vanto;
E chiama al suon de' tuoi soavi accenti,
Soavi anche Rachele i suoi lamenti.* Nec de eo plura hactenus.

VICTORINUS AURELLUS, vel AUCELLUS, Patria Messanensis, in Monasterio Sancti Martini de Scalis prope Panormum archid. se Deo mancipavit anno 1590. die 27. Julii, quo in vitæ genere ita se gessit, ut morales virtutes in potissimum scientiis semper exornare studuerit, quæ regularem Virum in paucis egregium, & conspicuum efficiunt; quod ut facilius assequeretur, Italiam universam lustravit, quid ubique optimæ esset diligentissime observans, & veluti solens Apis prudenter seligens in sui, aliorumque utilitatem. Reversus in Siciliam, Tyronum Magistrum pluries, ac deinde Priorem Claustralem in suo Monasterio laudabiliter egit, actum sanctimonia, & Regulæ observantia cunctis praeuens; Sed cum majonis quietis, ac secretioris solitudinis desiderio teneretur, quo celestium rerum contemplationi, sacrisque studiis unice vacare posset, Prioratu sese abdicavit, reliquum temporis spatium, quod non minus viginti annorum fuit, piis exercitationibus, ad mortem sanctæ obcundam quotidie impendens, quam tandem felicissimam sortitus est Panormi anno 1642. ætatis 80. Fuisse autem eum Theologum, Poetam, Oratorem, sequentia, quæ reliquit Opera satis ostendunt, videlicet:

1. De educatione Tyronum lib. 1. 2. Hymni Sacri. 3. Tragedia Sanctæ Flaviæ Virginis, & Martyris. 4. Martyrium S. Placidi, & ejus Fratrum. 5. De Partu Virginis, seu de Nativitate Domini, Dialogi. 6. De Judicio Universalis, Tragedia. 7. Tragedia admodum pia, & delectabilis coram D. Margarita ab Austria diligentissime relata. 8. Tragedia Martyrii Sanctæ Catharinæ. 9. De Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento libri duo. 10. Sermonum volumina quatuor. Item Italicè 11. Sonetti Sacri. 12. Itinerario d' Italia; in quo memorabilia hujus Regionis, præcipuè verò Monasteria ferè omnia nostræ Congregationis accuratissime describuntur anno 1616. Opera hæc omnia mss. extant in prælaudato Monasterio S. Martini.

Agunt de eo Rocchus Pyrrhus in Sicil. Sacr. p. 2. lib. 4. pag. 199., ubi eum vocat *Virum vitæ candore, & morum probitate insignem* &c. Petrus Ant. Torn. in *Scriptoribus Marianic* Ord. S. Benedicti pag. 144., & in *Origine, & progressu Congregationis Casinensis*, ejus Itinerarium Italicum sæpissime allegat, Monasteriorum nostrorum notitias, ac Urbium, in quibus, vel prope quas sita sunt, descriptiones, ipsis Aurelli verbis in medium proferens; testaturque authographum ejusdem Itinerarii extare ms. in eadem Bibliotheca Sancti Martini. Antoninus Mongitor. Bibliothecæ Siculæ p. 2. pag. 272.

VICTORINUS MANSO ab Averfa Campaniæ Civitate, in Cavenfi Cœnobio Monasticum Institutum professus est anno 1561. die 5. Octob.; cumque nobili ingenio, & non ad humanas tantum, sed etiam ad sacras literas mirè propenso præditus esset, eo doctinæ pervenit, ut ab eruditissimo quoque, qui eum, ejusque Opera noverit, *Vir doctissimus, summus Theologus, & Philosophus celeberrimus* passim audiat. Viginti siquidem annos in nostris Cœnobiis, Casinensi nimirum, Cavenfi, Mantuano, Perusino, Sacram Theologiam maximo plausu cum docuisset, egregium Opus, *Harmoniam Theologicam Patrum, & Scholasticorum* concinnavit, Literarum consensu eximiis laudibus dignissimam, præter alia *plenaitem doctrinæ, eruditionis, ac ingenii volumina*, ut inquit Marcus Antonius Scipio in ejus Elogio. Accessit morum integritas, ac Monasticæ disciplinæ zelus singulari cum prudentia conjunctus, quo Monachorum Melitenium * in Mari Adriatico Ordinis D. Benedicti, & Monachorum S. Basilii in Urbe Neapoli * reformationem a Summo Pontifice sibi demandatam felicissime absolvit. Mox Abbas creatus, bis Cavense Cœnobium administravit, deinde Casinense, quo tempore S. Germani Seminarium pro Clericis instituendis a Hieronymo Perusino inchoatum, ad culmen perduxit; Nec multò post Neapolim ad S. Severini Cœnobium regendum migravit, aliisque publicis, supremisque Congreg. muneribus, ut puta Definitoris, annos plures integrè, sapienterque est perfunctus. Sed virtutum ejus fama longius diffusa, Clementem VIII. Pontificem Maximum permovet, ut eum Stabiensium primò, idest Castrimaris * & post aliquot annos * Arianensium ex Regia postulatione Episcopum renunciaret. Paulus verò V. egre-
gius ejus doribus, multiplici literatura, ac religiosissimis moribus captus, inter Assistentes Episcopos perhonorificè eum cooptavit. Ferturque prælaudatus Clementens, dum Victorinus Episcopatus examen subiret, admiratus ejus sapientissimas responsiones, & reconditam doctrinam, ad circumstantes conversus dixisse: *Iste magis docet, quàm respondet*; tum subjunxisse, *Cathedra quidem a se satis consultum, Antistiti verò non item*; Quæ causa fuit eidem Clementi, Victorinum ad Arianensem Episcopatum libentius transferendi. Demum cum Episcopatum annos 17. admodum laudabiliter tenuisset, Neapoli in S. Severino inter Monachorum manus caducam vitam æternâ commutavit anno 1611. natus ipse annos 67., mortalesque exuvias in Ecclesia ejusdem S. Severini custodiendas reliquit,

ibique ad ingressum Chori usque in præsens visitur ejus Sepulchrum hac ornatum inscriptione:

„ Victorino Manso Averfano J. U. D. Abbati Casin. Episcopo, & Regio a Latere
 „ Consiliario, Doctrina percelebri, moribus incorruptis, ita probato, ut mere-
 „ retur a Clemente VIII. prius Stabienfius, deinde Arianensium Episcopus renun-
 „ ciari, demum a Paulo V. inter Assistentes Episcopos merito cooptari, qui obiit
 „ tertia Aprilis die Resurrectionis Domini anno 1611.
 „ D. Antonius Tosonus Neapolitanus Casinensis Monachus, & sui Vicarius,
 „ grati, ac observantis animi M. P. ann. Dom. 1612.

Opera Victorini Mansi hæc sunt.

1. *De vanitate Mundi, deque solida Hominis felicitate*, explicatio Ecclesia-
 stes Salomonis. Florentiæ ex Bibliotheca Sermartelliana, anno 1580. in 4., &
 iterum Colonia Agrippinæ eodem anno apud Cholinum in 12.; Opus ab eo Flo-
 rentiæ compositum, dum ibidem apud S. Mariam Prioris officio fungeretur, di-
 catum Antonio Carafæ S. R. E. Cardinali amplissimo, traditum autem a se in lucem
 suasionem doctissimi Cardinalis Stanislai Osi Episcopi Warmiensis.

2. *Harmonia Theologica Patrum, & Scholasticorum*, in qua singula quæque
 Theologiæ Sacræ capita tum eruditè, tum eleganter tractantur, Doctoresque ad
 consensionem aptissimè revocantur. Tomus primus scholastica institutus metho-
 do, & exactissimè dispositus, in libros 25. distinctus. Neapoli ex officina Hora-
 tij Salviani anno 1594. in 4., & rursus ibidem eodem anno apud Jacobum Carli-
 num, & Antonium Pacem, Excellentissimo Comiti de Miranda Neapolitano
 Proregi, ab Authore dicatus, erat enim tunc Victorinus Abbas S. Severini; An
 autem alios tomos publici juris fecerit, mihi quidem est incompertum. Arn. enim
 Wion, & ex ipso Possévin., affirmant, Victorinum *de Harmonia Theologica* ali-
 quot tomos scripsisse, at impressionem tantum primi tomi uterque enunciat.

Audiat modò ipse Victorinus sui hujusce Operis rationem reddens in ejusdem
 præfatione. „ Ego nunc ad ejus illustrationem accessi, eamque sequutus fui ra-
 „ tionem, ut controversias non tam tractare, & explicare, quàm componere,
 „ ac sedare voluerim &c. Decrevi pleraque novæ Theologiæ capita, ex omni
 „ fermè Schola, ac potissimum ex præcipuis Sanctorum placitis, ita mihi tra-
 „ ctanda sumere, ut temperatum, quietumque dicendi genus, ac Latinum,
 „ adhibeam &c. Arbitratus sum, benè prorsus de hominibus mereri eum, qui
 „ & quietâ disputandi ratione, & Latinis rerum vocabulis vestita Theologiæ
 „ sensâ declararet &c. Singula quoque delibo, nullum stomachor, Sancti Do-
 „ ctoris potissimum fructus colligo, & tamen ut non recentia, ac nova, at no-
 „ vo quodam, & recenti genere divina pertracto. Illud autem affirmare non
 „ vereor, me non ineptè præstitisse, ut nostrarum scholarum dogmata, non
 „ Platonis, atque Aristotelis tantum sententiis aucta, & illustrata, sed Pa-
 „ trum, ac Theologorum, Græcorum præsertim testimoniis probata magis, ac
 „ communiter prodirent &c. Itaque neque audax negotium, neque impudens
 „ existimari debet, quod concentum quendam eorum facere suscepimus, qui

* Stanislaus
 Reski fuit a
 Secretis præ-
 laudati Car-
 dinal. Stanis-
 lai Osi Epif-
 copi Warmie-
 sis; fuitque
 Canonicus
 Warmiensis,
 & Vir doctissi-
 mus.

„ varia, non contraria attulerunt &c. Eruditissimorum Virorum suasionem, at-
 „ que adeo contentione, ac potissimum Stanislai * Reski Poloni, unde quaque
 „ præstantissimi, in hanc deliberationem adductus sum, liberè testantium, me
 „ numquam suscepti laboris futurum, ut poeniteat, cujus fructum ad bonos om-
 „ nes perventurum esse re ipsa comprobabitur &c. „ De Cardinali verò Osi
 Harmoniam Theologicam aduc ms. legente, sic testatur Victorinus. „ Quas
 „ lucubrationes, nullo tempore interiecto cum legisset, cepit a me contendere,
 „ quippe qui meum hujusmodi Opus mirificè probarat, ut communis utilitatis
 „ causa imprimendum curarem. „

3. *Præclara Institutio modi procedendi in causis Regularium omnium*, multis & allegationibus, & exemplis aucta, & illustrata per D. Thimotheum meum Monachum S. * Severini. Venetiis anno reparatæ humanæ salutis 1595. apud Franciscum de Francis Senensem. Venetiis in Bibliotheca S. Georgii Majoris extat ms. in 4. Victorini Mansi ab Averfa *Præctica Criminalis Canonica* tom. 1. 2. me visa ibidem anno 1718.

* Cujus Cœ nobis Victorinus etiam tunc erat Abbas.

4. *De Ecclesiasticis Magistratibus*, eorumque antiquitate, dignitate, officiis, cæterisque ad eos pertinentibus, ex Harmonia Theologica D. Victorini Mansi Averfani Monachi Casinensis, & Episcopi Arianensis l. 7. Romæ apud Carolum Vullietum anno 1608. in 4.

5. *De Sacramentis in genere*; teste Ferdinando Ughellio Ital. Sacr. tom. 6. col. 183. Sed an impressum, vel ms. sit Opus, Ughellius non explicat.

6. *Chronicon Cavense*, ad instar Chronici Casinensis, ex plurimis antiquis monumentis ejusdem Monasterii Cavenensis, ms. quod postea Alexander Rodolphus, & Augustinus Venerius Cavenenses Monachi perfecerunt, ut superius in eisdem dictum est.

De Victorino Manso singulari cum laude agunt Arnold. Wion Lign. Vitæ, p. 1. l. 2. cap. 79. pag. 468., ubi de Scriptoribus Ord. S. Benedicti, at supra in Episcopis de eo nihil dicit, quia anno 1595., quo Opus Arnoldi prædiit, nondum Victorinus erat Episcopus, sed adhuc Abbas S. Severini, *continuo scribens*. Et libro primo ejusdem partis secundæ pag. 128. ejus testimonium in medium affert his verbis: „ Alterum, quo probatur, Monachos Cavenenses fuisse horum Militum

S. Joann-Hierosolymitani.

„ Institutores, est testimonium R. P. D. Victorini Mansi ab Averfa Abbatis nunc S. Severini Neapolis, tunc verò Monasterii Cavenensis, qui in Catalogo Sanctorum sui Monasterii ad me transmissio, sic de S. Petro Abbate Tertio loquitur: *S. Petrus Salernitanus Abbas III. dicti Monasterii, Urbani II. Pont. Max. Instractor, & Militum Hierosolymitanorum Institutor primus &c.* „

Et p. 2. lib. 3. pag. 134. addiem 12. Aprilis agens de S. Alpherio, iterum Victorini Manso testimonio utitur; „ Dubitat Surius de Canonizatione hujus S. Alpherii, & aliorum trium Abbatum Cavenensium, Petri videlicet, Leonis, & Con-

„ stabilis. At in numerum Sanctorum relatos esse didicimus ex epistola R. P. D. Victorini Manso ab Averfa, tunc temporis Abbatis Cavenensis, qui anno 1589. ad Comitæ Generalia Ordinis accessurus, declarationem Canonizationis eorumdem ab Illm̃is, & Rm̃is S. R. E. Cardinalibus super interpretatione, &

„ executione Sac. Œcum. Concilii Tridentini deputatis, visis eorum actibus, impetravit &c. „ Ant. Possévin. in App. Sacr. tom. 2. pag. 145. edit. Venetæ anni 1603., ubi post enumerata ejus Opera, subdit, *Vivebat his annis Abbas S. Severini Neapolis, sedulus in scribendo*. M. Ant. Scipio in Elogiis Abbatum Casinensium pag. 181. primæ editionis Neapol. ann. 1630., secundæ verò editionis ibidem anno 1645. pag. 246., ubi eum a multiplici literatura, moribus religio-

„ sissimis, ac integerrimis, prudentiâ, & charitate in Episcopali Præfectura commendat. Ferdin. Ughell. Ital. Sacr. tom. 3. col. 813. in Episcopis Stabien., sive Castrimaris, ubi eum vocat *Virum doctissimum, & Antistitem Romano Senatu dig-*

„ *num*. Et tom. 7. col. 526., ubi dicit eum floruisse anno 1588. usque ad annum dormitionis suæ 1611.; denique tom. 8. col. 313. in Episcopis Arianensibus, ubi iterum eum appellat *Virum doctissimum, summumque Theologum, Scriptisque*

„ *percelebrem*. Petr. Ricord. Histor. Monast. dial. 4. pag. 466. a tergo (quamvis ibi pro Victorino, Victorius dicatur, qui tamen Typographi error in fine libri corrigitur) ubi eum egregium Philosophum, Logicum. & Theologum nunciat, esto juvenis adhuc tunc esset Victorinus, anno 1575., natus nempe non

* De eo supra
L. G.

* Sed potius
Antonius Ma-
gliabecchius,
qui notitias
ferè omnes ad
Toppianā Bi-
bliothecā cor-
rigendam, &
augendam ei-
dem Nicode-
mo, uti ego
accepi, trans-
misit.

amplius 30. annos. Plac. Puccinell. in Nomencl. Abbatum pag. 4. „ Victorinus
„ Manfusus Averfanus Monachus, & Abbas Cavenfis J. U. D. reformator Mona-
„ chorum Melitenfium, Definitor nostræ Congregationis ab anno 1590. usque
„ ad ann. 1598., intimus Clementis VIII., & Pauli V. Pontificum Maxx. Con-
„ siliarius Comitum Mirandæ, & Montis-Rei Vicegg. Neap. Obiit Episcopus
„ 1611. „ Et in App. Hist. de Illustribus Abbatibus Florentinæ Viris cap. x. pag.
76. vocat eum Virum doctissimum, disciplinæ Monasticæ observantissimum,
qui libros singularem doctrinam redolentes posteris reliquit; citatque Chronicon
Cherubini * Myrtii, Constantinum Cajetanum, & Fortunatum Scholam; de-
nique in Chronico Abbatibus Florentinæ pag. 94. multis iterum eum laudat, li-
cèt hic erret in loco ejus Monasticæ Professionis, S. Laurentii de Aversa, pro
S. Trinitatis Cavæ Alumnum dicens, Literis, ac vitæ integritate insignem
vocans, addensque a Florentina Nobilitate dum Florentiæ Prior esset, magna ha-
bitum veneratione; Sublaci verò, dum eodem Prioris officio ibidem fungere-
tur, elegantissimam, doctissimamque Orationem habuisse in translatione Cor-
poris Sanctæ Chelidoniæ, ibique excepisse D. Laudiciam Maracli in *Abbatissam*,
D. Agatham Perinelli in *Priorissam*, D. Deodatum Gregorii in *Novitiarum Ma-
gistrum*, D. Annam Gregorii in *Cellerariam*, Moniales Cœnobii Perusini, vul-
gò *Sperandio*, illuc missas, ut observantiam Monasticæ Regulæ instituerent, ac
firmarent in novo Monasterio S. Joannis Baptistæ a Cardinali Marco Antonio
Columna Commendatario Sublacensi ibidem a fundamentis erecto, ut Abbatibus
S. Scholasticæ Sublacensis pleno jure subiectum esset. Reformasse Monachos D.
Basilii Neapolis; restaurasse Ecclesiam Monasterii sui; Dormitorium ampliassè;
Bibliothecam optimis libris, Sacrarium pretiosa suppellectili, Archivum me-
liori ordine ditassè; jura, ac bona Monasterii recuperassè &c. Nicol. Topp. in
Biblioth. Neapolit. pag. 311., ubi Philosophum, & Theologum celeberrimum
eum appellat, qui magna cum laude sui nominis, & ornamento, ac gloria sui
Ordinis edidit &c. Leonardus * autem Nicodemus in Additionibus ad eundem
Toppium pag. 249. hæc inter cetera subjungit: „ E' gloria dell' Antore, che
„ l'altrettanto dotto, quanto pio Cardinale Osio quasi lo costringessè a dare in luce
„ il detto libro [*Harmonia &c.*] „ Julius Cesar Capaccius in libro, cui titulus:
Il Segretario pag. 223. a tergo, Epistola ad Victorinum data sic eum laudat.
„ Quell' andar vagando, che fa V. S. ne i fioriti prati della Theologia, e quel
„ suggerir tanto gustoso della Dottrina de' Padri, e degli Scolastici, la fa scór-
„ gere per un Ape industriosa, che brami di fabricare negli Alveari di una buona
„ volontà di giovare agli studiosi, un nettare, che paschi la mente in quella ma-
„ niera affettuosa Platonica, di cui è imagine appunto la sua Harmonia, che ora
„ ha data alle stampe. Mi par ella talhora un Marsilio, quando filosoficamente
„ è teologa; mi pare un ingegnoso Pico, quando teologicamente vâ filoso-
„ fando; ma mentre infino alla divinità vola, la scorgo un Paolo, che si lascia
„ rapire a quegli indicibili segreti, & a quelle grandezze, che non si lasciano ca-
„pire da bassi ingegni, quale è il mio, che accostandosi alla fecondità del suo,
„ vorrebbe attingerne qualche particella; Pure non sono più, e per qualche
„ posso, aggradisco, lodo, & ammiro le sue fatiche, e vorrei esser tutto lingua
„ per celebrarle; ma mi accorgo, che val più un registro della sua fama armoni-
„ ca, che non valerebbero tutti i calami, e tutte le avene rustiche di un povero
„ Pastorello. Di quel, che scrive nelle materie Canoniche, sia tromba la sua
„ Religione Casinense, e della materia spirituale della *Vanità del Mondo*, faccia
„ anco fede il Mondo &c. „ Et pag. 224. a tergo in Epistola ad D. Clementem
Neapoli Generalem in Curia Romana Congregationis nostræ Procuratorem,
ite-

iterum de Victorino Manfo idem Capaccius loquitur. „ Mi obligò V. P. M. R. con debito di parentela; fu certo obligo grande, bramato da me, per poterle far dimostrazioni della servitù mia; ma fu egli maggiore, e crebbe in buona somma, quando mi diede per servitore al P. Abbate D. Vittorino Manfo, a cui brama tutta questa Città di servire, avendola egli fatta ligia con la bontà della vita, col valor delle belle lettere, con quella faccia veneranda, lieta, allettatrice di tutti gli animi virtuosi. Mantenghimi V. P. la grazia di cotesto Padre di tanto merito, acciocchè mi ami conforme all' osservanza, che le porto &c. „

Præterea Victorini mentionem faciunt Jacobus Gesnerus in Bibliotheca Universali fol. 814. Alexander Rodolphus prælaudatus in Chron. Caven. Gabr. Buccel. in Benedicto Rediv. & in Annalibus Benedictinis parte 2. pag. 150., & seq. Georgius Matthias Conigius in Bibliotheca vet. & nov. pag. 503. col. 2. Jul. Ambros. Luc. in Ital. sacr. restr. auct. pag. 1019. Joan. Anton. Summonte in Historia Neapolitana tom. 1. circa finem. Bern. Pez Epist. x. apologetica pag. 254. Felix Egger in Idea Ordinis Hier. Bened. lib. 2. parte 2. dissert. 4. decade 4. pag. 282. ubi tamen duos Victorinos ponit, unum ab Averfa Episcopum Castrimaris, & Ariani, alterum è Monte Casini Episcopum Stabiensem, & Ariensem, cum unus & idem sit Victorinus Manfo ab Averfa Stabienfis, sive Castrimaris, ac deinde Arianensis Episc., ut sæpius dictum est. Item de eo Const. Cajet. & Maurus Marchesius. In Regestis mss. pag. 227. a tergo in margine; *Vir doctissimus multa scripsit.*

VICTORINUS a MESSANA Prior Monasterij S. Placidi ejusdem Urbis, ac deinde S. Mariæ Montis Regalis in Sicilia, scripsit anno 1610. Italice opusculum historicum hujusce tituli.

Viginti quatuor miracula meritis Fr. Antonini Commissi Congreg. Casin. in Monast. Montis Regalis in Sicilia defuncti, patrata: Extat ms. Romæ in Bibl. Sapientiæ, in 3. tomo Miscell. Sacr. Constant. Cajet. pag. 48. num. 76.

VICTORINUS a PARMA alumnus, ut puto, S. Joan. Evang. ejusdem Urbis. Vir Mathematicarum facultatum peritus, discipulus D. Alphonfi de Ise Mathematici percelebris edidit opusculum cum hoc titulo.

Problemata, & Theoremata Geometrica, & Mechanica, publice demonstranda. Bononiæ anno 1633. typis Clementis Ferronij in 4.

VICTORIUS, SIVE VICTORINUS Siri Parmæ similiter natus, ibidemque in Cenobio S. Joannis Evangelistæ Monasticam Religionem professus anno 1625. die 8. Decembris ab ipsa juventute historiarum lectione admodum delectatus, sensim historiæ scribendæ cupiditate incensus fuit, quam sedulo, ac diligenter, nec improspere eventu pertractavit. Nam cum nobilis, præstantisque Scriptoris fama frueretur, a Xhpmo Galliarum Rege Ludovico XIV. Regius Historiographus, ab Eleemosinis, & a Consilijs Status electus fuit; Parisios itaque Superiorum nostrorum permissu profectus, in eaque Urbe otium nactus, quale res, quam animo ronceperat, postulabat, insignis quoque, ac pinguis Abbatæ ex regia Munificentia auctus redditibus, Universales sui temporis historias plurimos in libros copiosissime, ac fuissime Italicâ linguâ digessit, ingenti quidem labore, non tamen historica methodo stricte servata, sed laxiore quodam styli genere, nam præter ipsam rem historicam, & politicas animadversiones, plura identidem in medium affert documenta, Epistolas nempe, Consultationes, Consilia, Tractationes, Rescripta, Jussiones &c. aliaque id genus, desumpta fere omnia ab ipsis authographis undique conquisitis; eaque de causâ opus hoc suum *Mercurium* nuncupavit; Ut enim Mercurius Deorum fingitur Nuncius, ita Author Principum mandata, consilia, &c. ut ita dicam, ipsas abditissimas eorum cogitationes,

omnibus manifestat; quod sane Opus sicuti multæ est curiositatis, & Politicis omnibus, ne dum Principibus, ac eorum Ministris ad prudentiam comparandam, usumque rerum ad dicendum perutile, sic pro historica narratione satis prolixum videri potest; adeo tamen avide exceptum, & caute ab omnibus servatum, ut jam admodum rarum evaserit. Decessit Victorius Parisijs anno 1685. ætatis sue 78. Librorum autem, quos in publicam lucem emisit, sequentem dumtaxat numerum hactenus sum assequutus.

1. *Mercurio, ovvero Historia*, de correnti tempi, tomo primo in Geneura l'anno 1646. in 4. 2. Tomo secondo in Casale l'anno 1647. è parimente in Geneura l'istesso anno 1647. 3. Tomo terzo in Lione l'anno 1652. 4. Tomo 4. in Casale l'anno 1655. 5. Tomo 5. in Casale l'anno 1655. 6. Tomo sesto in Casale l'anno 1655. 7. Tomo settimo in Casale l'anno 1667. 8. Tomo ottavo in Casale l'anno 1667. 9. Tomo nono in Casale l'anno 1667. 10. Tomo decimo in Casale l'anno 1667. 11. Tomo undecimo in Casale l'anno 1667. 12. Tomo duodecimo in Parigi l'anno 1670. 13. Tomo terzodecimo in Parigi l'anno 1672. 14. Tomo quartodecimo in Parigi l'anno 1674. 15. Tomo quintodecimo in Firenze l'anno 1682. 16. Tomo sedecimo in Firenze l'anno 1682. 17. Tomo decimosettimo in Firenze l'anno 1682. Anno autem 1716. legi Romæ in Catalogo Librorum Jo. Grossier Galli celebri Bibliopolæ duos alios tomos Mercurij Soriani nempe 18., & 19., impressos illos quidem; Sed quia jam pridem eos in Galliam miserat, ideo locum, & annum impressionis scire non potui. Item Victorius edidit.

20. *Memorie recondite* Tomo primo in Parigi l'anno 1677. 21. Tomo secondo in Parigi l'anno 1677. 22. Tomo terzo in Parigi l'anno 1677. 23. Tomo quarto in Parigi l'anno 1677. 24. Tomo quinto in Lione l'anno 1679. 25. Tomo sesto in Lione l'anno 1679. 26. Tomo settimo in Lione l'anno 1679. 27. Tomo ottavo in Lione l'anno 1679. Otto isti tomi memoriarum reconditarum, qui continent monumenta historica ab anno 1601. usque ad ann. 1640. impressi pariter sunt in *Ronco* 1677. ut ego ipse vidi Romæ in celeberrima, amplissimaque Bibliotheca Casanattensi in Conventu Ffr. Ordin. Prædicatorum S. Mariæ supra Minervam. Item.

28. *Il Politico Soldato Monferrino*, ovvero, discorso Politico sopra gli affari di Casale, del Capitano Latino Verità Monferrino. Con la relatione del Soccorso introdotto in Casale dal Generale Arcurt. In Casale di Monferrato 1649. per Antonio Pineto 4. Liber est admodum eruditus, de quo Angelicus in *Visiera alzata, Hecatoste di Scrittori &c.* Parmæ 1689. pag. 71. sic loquitur, „Questo libro fu stampato in Venezia da Gio: Antonio Giuliani, e l'Autore fu D. Vittorio Siri Scrittore de Mercurij, e dell'istesso pur è, benchè sotto altro nome.

* Id est Casalem Gotho, ut prim. parte in eodem digestum est.

29. *Lo Scudo è l'Asia del Soldato Monferrino* impegnati alla difesa del suo Politico Sistema; contro l'Historico * Politico Indifferente da Collennuccio Niccleonte; Con un discorso Politico sopra i correnti affari d'Italia. In Casale appresso Attabalissa Leontino 1641. è questo pure hebbe il Natale in Venezia, Stampato da uno da Fivizzano &c. Ita Aprosius.

30. *Bello del Mercurio veridico del Birago* Venetij, sed annus, & impressor desideratur.

Parmæ in Bibl. S. Jo. Evang. vidi anno 1709. Victorij Siri Tomos 18. mss. in fol. qui potius Collectanea erant Scripturarum, Narrationum, Sermonumq. politicorum, ad suam Mercurialem historiam pertinentium. inter eos unus tomus talem præferebat titulum.

31. *Mitridato di D. Vittorio Siri* per l'istoria di Portogallo, e Mercurio Veridico del Dottor Birago.

De Siri operibus, Mercurio scilicet, & Memorijis reconditis, ita loquitur Author Catalogi præcipuorum Historicorum &c. impressi Parisijs anno 1713. Classe 23. pag. 136. „ Ces memoires sont assez curieux, & assez estimez, on voit bien, en les lisant, que l'Abbè Siri etoit Historiographe pensionné de Gaston de France Duc d' Orleans. Cet ouvrage est plus rare, que le *Mercur* du Meme Auteur, dont nous parlons plus bas. „ Id est pag. 145. & sequent, ubi sic habet. „ Cet ouvrage, qui s'étend depuis 1640, jusque en 1648. est tres curieux pour les pieces originales, qu' il contient; Il est assez rare de le trouver complet: Ces sont des memoires fort utiles pour travailler a l' Histoire: Mai il faut, come dans beaucoup d' autres ouvrages d' histoire, y apporter du discernement. Il etè paye pour ecrire, & l' on s' apperçoit en plus d' un endroit. Nous avons parlé plus haut d' un autre ouvrage de l' Abbè Siri, dont celui-ci n' est que la suite, quoiqu' il soit fait auparavant. „ præmiserat autem, hunc Siri Mercurium dividi in 13. volumina colligata in 15. , & aliquoties in plura.

Cæterum Victorius Siri laudatur ab Hilario * Bologna in magna panegyrica Oratione de S. P. Benedicto, ejusque Ordine pag. 63. , ubi vocatur, *Vir celebratissimus*. Ab Andrea * Raynerio in Historia panegyrica S. Anselmi tom. I. in præfatione, ubi asserit, eum fuisse Laureatum in Sacra Theologia, admodum versatum in Historiis, & in Mathematicis disciplinis eruditum, sublimi ingenio præditum, in rebus politicis insignem, in dicendo egregium, in scribendo fecundum; Abbatem *Benedictum* [ut dicunt] id est absolutum a Religione Monastica Regulari, & in titulum alicujus Abbatie, extra Congreg., creatum; Consiliarium Status, & Historiographum Regium, magno in honore ab Italiæ Principibus habitum &c. A Julio Cardinali Mazzarino in Epistola ad Cardinalem Grimaldum data anno 1647. die 1. Decembris, ex qua apparet defensum eum fuisse a Mazzarino contra Ducem * Vindocinensem, qui in illum persecutionem moverat; Quæ Epistola una cum aliis ejusdem Cardinalis extat Romæ apud Julium Mandosium eruditissimi Equitis Prosperi Mandosii nuper defuncti dignissimum filium, paternæ virtutis, & eruditionis heredem. A Benedicto Bacchini in sua ipsius vita a semetipso scripta impressa Venetiis 1723. in 34. tomo Ephemer. Literat. Italiæ. art. 11. pag. 304. n. 9. „ Accesserant tunc temporis (Cœnobii Parmensis Bibliothecæ) libri, & sanè optimi Abbatis Victorii Siri, ejus Monasterii Alumni, qui Xpmi Regis Historiographus Parisiis tunc decesserat. „

* De eo supra L. H.

* De eo supra L. A.

* Vandomo.

VILLIELMUS CAPISACCHI Patria Narniensis in Umbria, apud D. Scholasticæ Sublacensis Proto-Cœnobium Monasticam vitam professus est anno 1525. die 24. Augusti, cujus Sñi Asceterii amore flagrans, nec labori, nec diligentia pepercit, ut ejus Chronicon pro virili parte concinnaret, cui ipse Villielmus hunc titulum præfixit.

1. *Chronicon Sublacense Villielmi Capisacchi* Narniensis Sanctorum Benedicti, & Scholasticæ Cœnobii Sublacensis Monachi stabiliti, sub Congregatione Casinensi, alias S. Justinæ Patavinæ; ad Reverendiss., & Illustriss. Dominum Marcum Antonium Cardinalem Columnam ipsius Cœnobii Commendatarium; & ad ejus Sac. Monasterii Monachos, nec non ad omnes ejusdem Abbatie Indigenas. Scriptum anno 1573.

Constat hoc Opus libris x., paginis integris 220., ejusque hypothesim ipsemet Capisacchius in præfatione his verbis explicat. „ In hoc volumine aliqua de Sño Patre Benedicto a Nursia, Occidentis Monachorum cum almifico Patre, tum etiam origine, ac fonte totius Monasticæ conversationis, quæ a D. Papa Gregorio hujus nominis primo, ac Magno, consulto relicta fuerunt, continentur, & quæ

„ & quæ subsequuntur hætenus post Beatissimum Patrem Benedictum in Sacro
„ Sublacensi Cœnobio gesta fuerunt, & ad nostra pervenerunt tempora, quoad
„ fieri potuit, vita comite, Deoque opitulante sedulò describentur. „ Extat in
eodem Monasterio Sublacensi; quod Opus Cherubinus Myrtius prosequutus est a
prædicto anno 1573. usque ad annum 1629.; ut prima parte dictum est in eodem
Cherubino pag. 116., item scripsit Villiellmus.

2. *Vitam Sanctæ Cleridonæ Virginis*, ejusque translationem ad Monasterium
Sublacense Sanctæ Scholasticæ; asservatur ms. in Sacrario, exemplar autem in
Biblioth. omnia latino, elegantique sermone exarata.

* Nizza di
Provenza.

VINCENTIUS BARRALIS SALERNA ortus est Niceæ * in Provincia, olim
Galliæ Narbonensis; Institutum verò nostrum Lirini, quæ Insula est Mediterra-
nei Gallici Maris, parva quidem, sed amenitate, & religiosa disciplina, quæ in
ea diù viguit, celeberrima, amplexus est ann. 1577. die 12. Martii. Sacræ Theo-
logiæ lauream adeptus, Ecclesiasticæ Antiquitatis studiis penitus sese addixit, præ-
fertim quæ ad Religionis nostræ decus conferre videbantur; nam cum in Mona-
sterio Montisregalis in Sicilia degeret anno 1609., insigne ibi excitavit Cartho-
philacium, in quo veluti in arce tutissima omnes mss. Membranæ, Chartulæ, Co-
dices, Libri, omniaque Jura, & Tabulæ Regii, amplissimique illius Cœnobii asser-
varentur, quod laudabile Opus semestri dumtaxat labore feliciter confecit: Ad
Sacram deinde Insulam Lirinensem conversus, multo majore studio, eam illu-
stravit, compositâ, editâque in lucem insigni, ac utilissima ejusdem Cœnobii
Chronologia. Ad titularem Abbatiam demum evehctus, in eadem Sicilia ad obi-
tum usque permansit, qui ei contigit Panormi in Monasterio SS. Benedicti, &
Aloysii. Chronologiæ verò suæ hunc titulum apposuit.

*Chronologia Sanctorum, & aliorum Virorum Illustrium, ac Abbatum Sacræ
Insulæ Lirinensis* in unum compilata, multis additis Annotationibus per D. Vin-
centium Barralem Salerna Monachum Lirinensem. Lugduni anno 1613. apud
Thomam Soubron in 4. sumptibus Rigaud in Vico Mercatorio sub signo Fortu-
næ. Ita Andres Rossottus. Sed in Codicibus a me visis deest apud Thomam
Soubron, sed tantum adest, *Sumptibus Petri Rigaud &c*

In hac Chronologia præter memorias, ac gesta SS., ac Virorum Illustr. Liri-
nens. instaurata, eorum quoque Scripta doctissima in publicam utilitatem quam
emendatissimè evulgantur. Itaque post descriptionem Insulæ Lirinensis per eun-
dem Barralem adornatam, hæc pariter exhibentur.

1. Vita S. Honorati Abbatis Fundatoris Lirinensis Cœnobii, & Archiepisc.
Arelatensis, per S. Hilarium item Archiep. Arelatens. 2. Vita S. Odilonis per
S. Petrum Damianum, itemque de Fausto Regiensi Episcopo. 3. Vita S. Ar-
talæ Abbatis Lirinensis. 4. Vita S. Hilarii Episcopi Arelatensis. 5. De
Sancto Vincentio Lirinensi, ejusque libro adversus Hæreses. 6. Vita Sancto-
rum Lamberti, Caprasii, Arnulphi, Lupi, Porcarii, Casarii Arelatensis Episc-
copi, & ejus Sermones ad Monachos. 7. Passio S. Aytulphi, & Sociorum.
8. S. Eucherii Lugdunensis Episcopi Opera. 9. Vita S. Columbani Abbatis,
& ejus Opuscula, & Epistolæ. 10. Vita SS. Maximi Episcopi Regiensi; Siffre-
di Episcopi * Carpentoracensis, Thuriani Episcopi Dolensis, & Leufredi Ab-
batis. 11. Vita, & Opera Dionysii * Faucherii Monachi Lirinensis doctiss.,
ac præstantiss., sub Congreg. Casin.; omnia opportunis ejusdem Barralis Anno-
tationibus illustrata.

* Carpentras.

* De eo prim.
p. l. d.

De eo agunt prædictus Andr. Rossott. in Syllabo Scriptorum Pedem. pag. 554.
Franc. August. della Chiesa, in Catalogo Scriptor. Pedem. pag. 226. Philippus
Labbe Biblioth. Biblioth. pag. 349. Gabriel Buccell. in Bened. Rediv. ad ann. 1515.

James

James in Appendice ad Bibliothecam Bodleianam. Ant. Teisser in Catal. Author. qui libror. Catal. scripserunt parte 1. pag. 312. Author Catalogi præcipuor. Historicorum impress. Parisijs Gallicè anno 1713. Classe xi. pag. 45. Bern. Pez Epistola x. Apol. pag. 254. In Regest. ms. pag. 286. a tergo, ubi tamen dicitur fuisse a *Lustrano*, quod fortasse est Oppidum, aut Castellum Territorij Niciensis, & in margine: *Abbas titularis Vir pietate insignis &c.*

VINCENTIUS BORGHINUS genere apud Florentinos nobili natus, Monasticam Professionem in Patria apud insigne Cœnobium S. Mariæ [vulgo Badia] sacramento firmavit anno 1532. die 24. Junij, & post aliquot annos ejusdem Monasterij Prior fuit. Floruit magna doctrinæ opinione, præsertim in Romana, Græcæque literatura, ac Hetruscis Musis, cui rara prudentia, ac mirabilis in rebus agendis industria ornamenti plurimum afferebant; Ea propter Magni Hetruriz Ducis singularem benevolentiam, simulque beneficentiam in eum ostenderunt. Cosmus namque primus celeberrimæ Academiæ * Graphicæ, vice sui illum præposuit, suumq; *Locumtenentem* declaravit, qui tanto honore cumulatus, ut expectationi de se conceptæ responderet, & nobilium juxta, ac utilium Artium studiosis provirili consuleret, & prodesset, innumeras penè formas, sive graphicas descriptiones celebriorum utriusque facultatis, pingendi, scalpèndique Professorum, ingenti volumine comprehensas illis imitandas proposuit. Quinimò præclaris proprii ingenij sctibus tum metro, tum soluta oratione conscriptis, universæ Reipublicæ literariæ commodum, splendoremque haud modicum attulit; jure a Georgio * Vasario, nobilitate, probitate, ac doctrina clarissimus, atque omnium bonarum Artium, & amator, & peritus nuncupatus, ac dignus, quem omnes ferè Authores tam coevi, quam posteriores ob eximiam eruditionem, & allegent, & commendent. Franciscus item primus Cosmi Filius, & Successor cognita Borghini integritate, charitate, ceterisque egregijs virtutibus, Priorem, sive * *Hospitalarium* magnæ Domus Innocentium eum constituit, quod munus Florentiæ præcipuum est, ac perhonorificum, in quo ita Borghinus se gessit, ut eam Domum ære alieno, quo gravatam reperit, liberaverit, redditus auxerit, vetera ædificia restauraverit, nova extruxerit, summaque frugalitate cum reliquis Ministris communi victu, mensaque publica semper usus fuerit; Fama est apud Puccinellum, Archiepiscopatum Pisenum ab eodem Sermone Magno Duce Francisco sibi oblatum, pro ea, quæ præditus erat, humilitate, invicta constantia, recusasse. Quod ipsum affirmatur etiam in Regest. ms. pag. 104. a tergo: *Respuis lufulas Pisanas oblatas; plura scripsit.* Itaque in eodem charitatis officio ad obitum usque perseverans, anno 1580. die 15. Augusti ad Superos, uti sperare fas est, feliciter evolavit, magno totius Civitatis luctu, quæ cum mirificè venerabatur, ingentique honore in ejusdem Hospitalis Ecclesia tumulatus. Ejus effigies ex marmore anaglypta adhuc conspicitur in prospectu Domus de Valoribus in Via Albitiorum, ubi plurium præstantissimorum Virorum Urbis Florentinæ imagines eodem modo sculptæ * visuntur. Opera, quæ reliquit, his titulis decorantur.

Luogotenente di Sua Altezza nell' Accademia del Disegno.

* In Vitis Pictorum &c.

* Spedalingo.

* Ab Andrea Ferruccio, Valerio, & Simone Giolio.

1. *Discorsi di Monsignor D. Vincenzo Borghini*; Al Sermone FRANCESCO MEDICI Gran Duca di Toscana; Parte prima; Recati a luce da' Deputati per suo testamento; Con la Tavola delle cose più notabili. In Fiorenza nella Stamperia di Filippo. e Jacopo Giunti, e Fratelli 1584. in 4. In questa prima parte si tratta: Dell' Origine della Città di Firenze. Discorso I. Della Città di Fiesole. II. Della Toscana, e sue Città. III. De' Municipj, e Colonie Romane, IV. Delle Colonie Latine. V. Delle Colonie Militari. VI. De' Fasti Romani, e del modo dicitur gli anni. VII.

2. *Discorsi di Monsignor D. Vincenzo Borghini.* Al Sermo FRANCESCO MEDICI Gran Duca di Toscana. Parte seconda. Recati a luce da' Deputati per suo testamento; colla Tavola delle cose più notabili. In Firenze, nella Stamperia di Filippo, e Jacopo Giunti, e Fratelli 1585. in 4. In questa seconda parte si tratta: Dell' Arme delle Famiglie Fiorentine. I. Della Moneta Fiorentina. II. Se Firenze fu spianata da Attila, e reedificata da Carlo Magno. III. Se Firenze ricomperò la libertà da Ridolfo Imperatore. IV. Della Chiesa, e Vescovi Fiorentini. V. Qui tamen Tractatus titulo tenus in hac secunda parte reperitur, cum seorsim impressus sit, ut sequitur:

Trattato della Chiesa; e Vescovi Fiorentini, di D. Vincenzo Borghini: All' Illmo, e Rmo Monfig. il Sig. Alessandro Medici Cardinale, e Arcivescovo di Firenze. In Firenze nella Stamperia del Giunti 1585.

3. *Continuazione delle Vite de' Pittori, Scultori, & Architetti* scritte già da Giorgio Vasari. Ità Jo. Marius Crescimb. Comment. in Hist. suam vulgaris Poeseos, qui insuper in iisdem Comment. vol. 5. pag. 6. „ Dal Baldinucci [inquit] „ *notiz. de Profess. del Disegno*, Secolo 1. pag. 11. 12. 15. fu veduto ms. appresso „ *Vincenzo Borghini* Priore degl' Innocenti di Firenze, un' Commentario Anonimo sopra la Comedia di Dante circa il 1334.

4. *Annotazioni, e Discorsi* sopra alcuni luoghi del Decamerone di Gio. Boccaccio fatte da' Deputati delle loro Altezze Serenissime sopra la correzione di esso Boccaccio stampato l'anno 1573. In Firenze l'anno 1574. presso i Giunti in 4. Ità doctissimus Justus Fontanini nunc Archiepiscopus Anciranus, in Catal. Selectiorum Authorum, qui Italica Lingua de præcipuis Artibus, & Facultatibus scripserunt pag. 91. a tergo, ubi sic: „ I Deputati furono *Vincenzo Borghini*, *Bastiano Antinori*, e *Pier Francesco Cambi*; „ & pag. 111. in Classe 10. Criticorum, & Antiquariorum, refert primo loco: *Discorso con i Precetti di Vincenzo Borghini*, del modo di far gli Alberi delle Famiglie Nobili Fiorentine. In Firenze l'anno 1602. presso i Giunti in 4.

Romæ in Bibliotheca Sapientiae in 3. tomo Miscell. profan. Const. Cajet. extat liber ms. cum hoc titulo: 5. *Lettere del P. D. Vincenzo Borghini Fiorentino, Casinense, e Spedalingo degl' Innocenti di Firenze*; pagg. 180. Sunt quamplurimæ, & admodum eruditæ, & ferè omnes versantur circa Antiquitatis historica monumenta. In Catalogo verò mss. Biblioth. Collegii Gregoriani de Urbe excitata a laudato Constantino Cajetano, cujus mss. nunc extant in eadem Biblioth. Romanæ Sapientiae; in serie Scriptorum, qui res Italicas literis consignarunt, sic legitur: *Romanorum Familiae Vincentii Borghini* R. S. 20. Et in serie Scriptorum Epistolarum: *Lettere del P. D. Vincenzo Borghini* R. S. 45. Qui Catalogus asservatur Romæ in nostris ædibus S. Calisti in Archivio Procuratoris Generalis, Libri verò impressi ejusdem Bibliothecæ Grægorianæ cesserunt Bibliothecæ insignis Domus de Propaganda Fide.

6. *Florentiæ apud nobilem Virum Jo. Gualbertum Guicciardini* asservantur plurima mss. Vincentii Borghini, ab impressis ejus Operibus plane diversa; Sed, quod vehementer dolendum est, omnibus nunc impervia, ut Vir Cl. Virgilius Valsæchius, mihi ipsi scripsit Florentia anno 1721. die 20. Augusti his prorsus verbis: „ Quanto a' Mss. di Monfig. Borghini, io feci parlare a questo Signore „ Gio. Gualberto Guicciardini possessore de' medesimi, se si fosse compiaciuto, „ che io andassi a vederli, e scorrenli, per vedere, che cosa contenevano, ma „ per mia mala fortuna, fu risposto di no. per averlo prima negato anche a degli „ altri, onde ci converrà contentarci delle notizie, che già in altra mia le com „ municai, cioè, che di varj suoi Trattati imperfetti, e Studj, ci sono da in circa

De eo paulo post.

150. Libri, o tomilegati, e da circa 60. cartoni, con dentro una quantità di fogli volanti, e lettere sì sue, come di altri a lui scritte. I sudetti Studj, Spogli erano tutti ordinati a fare come una compiuta Storia, o Trattato delle cose Fiorentine, conforme l'idea, che i Deputati, o Editori delle sue Opere impresse ci rappresentano nella Prefazione *Alla Nobiltà Fiorentina*, dove ci accennano, che l'Autore pensò di dividere l'intrapresa Opera da intitolarsi, dell' *Origine, e Nobiltà di Firenze*, in tre parti; la prima assegnò all' *Origine della Città*; la seconda a' suoi primi avvenimenti; la terza alla *Lingua &c.* Questi Mss. sono gli stessi suoi Originali, de i quali parlano li detti Deputati nella medesima Prefazione, *Che tra le sue note abbiamo trovato quello, di che egli disegnavà scrivere, concetti tutti bellissimi, non trattati da altri, e degnissimi di ogni dotto Amadore delle notizie antiche, e della nostra favella.* Le occupazioni, che furono cagione, che non potesse compire le sue Opere, furono le cure dello Spedale degli Innocenti, di cui fu fatto Priore dal Sermo Francesco de Medici Gran Duca di Toscana, che ha il titolo di Monsignore, ed ha una grossa amministrazione congiunta con un governo assai fastidioso di quelli, che vivono in quello Spedale, che sono Bastardi, e Bastarde; e fu a quel luogo il nostro Borghini di molto profitto, sì nell' economico, come anco nello spirituale, come può vedersi presso il Puccinelli. Ita Valsechius.

Ceterum Burghinum impense laudant, Arnold. Wion Lign. Vita p. prim. l. 2. cap. 79. pag. 468. Ant. Possev. in App. Sacro tom. 2. pag. 527. edition. Col. 1608. ubi vocat eum *Vincentium Burginum*, alias *Burghinum*; & in Appar. ad Historias in postremis editionibus; iterumque in Bibliotheca Selecta tom. 2. pag. 293. quibus in locis asserit Burghinum scripsisse *elegantem, & sine fuce, & ejus Opuscula digna certè esse, quæ perlegantur.* Et Julius Negri infra allegandus, citat Possevinum Bibl. Select. sect. 3. lib. 16. sic de Burghino dicentem; „ *Quamobrem non mentiar, opinor, si eum inter primos rerum Hetruscarum Scriptores adnumerem.* „ Petr. Ricord. Hist. Monast. Dial. 4. pag. 458., & seq.; ubi vocat eum Grecè, & Latine doctissimum, optimi in scientiis, & in rebus agendis judicii, quem Benedictus Varchi, & Petrus Victorius Literatorum ejus temporis facile Principes, tanti fecerunt, ut sapissimè in suis Operibus perhonorificè ejus meminerint; & primus quidem in *Dialogo Linguarum* Borghinum Interloquutorem constituerit: Laudatque Ricordatus Borghini prudentiam, & industriam in gubernanda Innocentium Domo, ejusque morum dulcedinem, & comitatem, qua veluti magnetica quadam vi omnium corda in sui amorem alliciebat, & compellebat. Michael Pocc. in Catal. Scriptorum Florent. pag. 168., & seq; Virum incomparabili ingenii, & consilii felicitate præditum, omnibus tum humanis, tum divinis scientiis excellentem, ac morum probitate illustrem eum appellat, ita ab ipsa natura ad exercendas eloquentiæ vires progenitum, ut eloquentissimus Petrus Victorius, & Benedictus Varchi eum in suis ipsorum scriptis colloquentem, & differentem interponere non dubitarint. Plac. Puccinell. in Chron. Abbatie Florentinæ pag. 142. celebrioribus totius Hetruriæ Viris, linguæ, ac literarum peritia eum ascribit. Et in App. Hist. de Illustr. Abbatie Florent. Viris cap. 9. pag. 67., & seq; In omnibus scientiis eruditum vocat, Hetruriæ Doctorem facile Principem &c. Jac. Gaddius de Scriptoribus non Ecclesiasticis. V. Sydonius. Horatius Lombardelli in Fastis Hetruscis. Franciscus Bocchi in Elogiis claror. Viror. Florentinor., ubi ejus Elogium, quod vide. Georgius Vasarius Borghini Synchronos in Vitis Pictorum, Sculptorum &c. pluries Borghinum eximie laudat; Prima enim parte pag. 5. in Vita Cimabue, loquens de supramemorato Commentario in Dantem Poetam; „ Il qual Commento (inquit) è oggi

„ oggi appresso il Molto Rev. D. Vincenzo Borghini Priore degl' Innocenti, Uo-
 „ mo non solo per la nobiltà, bontà, e dottrina chiarissimo, ma ancora così
 „ amatore, & intendente di tutte le arti migliori, che ha meritato essere giudizio-
 „ samente eletto dal Sig. Duca Cosimo in suo Luogotenente nella nostra Accade-
 „ mia del Disegno. „ Et parte 2. pag. 244. in Vita Donati, aliàs Donatelli,
 „ Non tacerò, (pergit Vasarius) che avendo il dottissimo, e Molto Rev. D.
 „ Vincenzo Borghini (del quale si è di sopra ad altro proposito ragionato) messo
 „ insieme in un gran libro infiniti disegni di eccellenti Pittori, e Scultori, così
 „ antichi, come moderni, egli in due carte, dirimpetto l'una all'altra, dove sono
 „ i disegni di mano di *Donato*, e di *Michel Angelo Buonaroti*, ha fatto nell'or-
 „ namento con molto giudizio questi due motti Greci, „ *Donatos Bonaro-*
 „ *tizzi*, „ *Bonarotos Donatizzi*, che in latino suonano, aut Donatus Bonar-
 „ rotum exprimit, & refert, aut Bonarrotus Donatum, e nella nostra lingua
 „ o lo spirito di Donato opera nel Buonaroti, o quello del Buonaroti anticipò di
 „ operare in Donato. „ Et parte 3. l. 2. pag. 197. in Vita Michaelis Angeli Bo-
 „ narota. „ Ma inanzi, che il corpo venisse, intesa la nuova della morte, ragu-
 „ natisi insieme a richiesta del Luogotenente della loro Accademia, i principali
 „ Pittori, Scultori, & Architetti, fu ricordato loro da esso Luogotenente, che
 „ era allora il Rev. D. *Vincenzo Borghini*, che erano obligati &c. „ & pag. 198.
 „ Questo fatto, e licenziati che furono gli Accademici, il detto Luogotenente
 „ scrisse al Sig. Duca una lettera di questo preciso tenore „ *A. 804. 389. 27. 987*
 „ „ Avendo l' Accademia, e Compagnia de Pittori, e Scultori consultato fra
 „ loro, quando sia con sodisfazione di Vostra Eccellenza Illma, di onorare in
 „ qualche parte la memoria di Michel Angelo Buonaroti, sì per il debito ge-
 „ nerale di tanta virtù nella loro professione, del maggiore Artesice, che forse
 „ sia stato mai, e loro particolare, per l' interesse della commune Patria, sì an-
 „ cora per il gran giovamento, che queste Professioni hanno ricevuto della per-
 „ fezione dell' opere, & invenzioni sue, talche pare, che sia loro obligo mo-
 „ strarsi amorevoli in quel modo, che ei possono alla sua virtù; Hanno per una
 „ loro esposto a V. Ecc. Illma questo loro desiderio, e ricercatola, come loro
 „ proprio refugio, di certo ajuto. Io pregato da loro, e [come giudico] obli-
 „ gato, per essersi contentata V. Ecc. Illma, che io sia ancora quest' anno con
 „ nome di suo Luogotenente in loro compagnia, & aggiunto, che la cosa mi
 „ pare piena di cortesia, e d' animi virtuosi, e grati, ma molto più conoscen-
 „ do, quanto V. Ecc. Illma è favoritore della virtù, è come un Porto, & un
 „ unico Protettore in questa età delle persone ingegnose, avanzando in questo
 „ i suoi Antenati, i quali agli Eccellenti di queste Professioni feciono favori straor-
 „ dinarij, avendo per ordine del Magnifico Lorenzo, Giotto, tanto tempo in-
 „ nanzi morto, ricevuto una Statua nel principal Tempio, e Fra Filippo un Se-
 „ polcro bellissimo di Marmo a sue spese proprie, e molti altri in diverse occasio-
 „ ni, utili, ed onori grandissimi: Mossò da tutte queste cagioni, ho preso ani-
 „ mo di raccomandare a V. Ecc. Illma la petizione di questa Accademia, di poter
 „ onorare la virtù di *Michel Angelo* allievo, e creatura particolare della Scuola
 „ del magnifico Lorenzo, che sarà a loro contento straordinario, grandissima
 „ sodisfazione dell' Universale, in vitamento non piccolo a i Professori di queste
 „ Arti, a tutta Italia saggio del bell' animo, e pieno di bontà di V. Ecc. Illma, la
 „ quale Iddio conservi lungamente felice, a beneficio de' Popoli, e sostenta-
 „ mento della Virtù. „ Alla qual lettera detto Sig. Duca così rispose.
 „ „ Rev. nostro Garissimo: La prontezza, che ha dimostrato, e dimostra co-
 „ stesa Accademia per onorar la memoria di Michel Agnolo Buonaroti passato di
 „ que-

questa a miglior vita, ci ha dato, doppo la perdita di un Uomo così singolare, molta consolazione, e non solo volemo contentarla di quanto ci ha domandato nel suo memoriale, ma procurare ancora, che l'ossa di lui siano portate a Firenze, secondo, che fu la sua volontà, per quanto siamo avvifati; il che scriviamo all' Accademia prefata, acciocchè s'animi tanto più a celebrare in tutti i modi la virtù di tant' Uomo; e Dio vi contenti.

Præterea Borghini meminerunt Ferdinandus del Migliore, in libro, cui titulus, *Firenze Illustrata* pag. 311. Author Catalogi præcipuorum Historicorum impress. Parisiis anno 1713. Classe 45. pag. 268., ubi ejus Opera refert &c. Authores Vocabularii della *Crusca*, qui ferè omnibus ejus Operibus utuntur.

Sed operæ pretium sit audire, quæ Curatores editionis Operum Borghini ex ejusdem testamento, in Epistola nuncupatoria primæ partis ad Serenissimum M. Ducem, de Authore, deque ejus Operibus loquuntur. „ Ma onde sia nato, e continuato ne nostri questo affetto di rassomigliarsi a' Romani, lo dimostra particolarmente quest' Opera, che ora viene a luce sotto il glorioso nome dell' A. V., e l' altra ancora del medesimo Auttore, che fra breve tempo si vedrà, perciocchè se i nostri Progenitori furono non solo Romani, ma Romani generosi, e di valore, come in questo primo discorso si pruova, e se per quantunque fieri accidenti, a diverse mutazioni di Popoli seguite in Italia, questa Città non è stata mai, come molte altre, tutta rivolta, e ripiena di nuovi, e barbari abitatori, male Famiglie discese di que' primi Romani, ci si sono sempre, almeno in qualche parte mantenute, il che nel secondo Volume apparirà, niuno dovrà maravigliarsi di questa, qualunque ella si sia, simiglianza nostra con le cose Romane. Diede a questa sua fatica principio l' Auttore di commandamento del Gran Duca Cosimo, il che ci assicura, ch' ella farà grata a V. A. Così avesse egli potuto porle l' ultima mano, e tirare al fine determinato l' altra parte, ma le molte sue occupazioni gli tolsero troppo di quell' ozio, di cui hanno bisogno gli Scrittori; e la morte, come spesso incontra, interruppe i suoi disegni, con danno non piccolo di questa Patria, la quale ha più da lui, che da qualsivoglia altro suo Cittadino da gran tempo in quà, riceuto lume de' più antichi fatti suoi. Noi, a i quali egli confidò, e raccomandò con l' ultime parole tutto l' avere dell' ingegno suo, abbiamo fatto, e faremo ogni opera [così ci obligò egli con la sua bontà, e con la sua dottrina] di scemare, quanto farà in noi, il danno della sua morte, e con tal fine baciandole con ogni riverenza le Reali mani, le preghiamo da Iddio ogni felicità. Di Firenze il dì 16. d' Agosto 1584. Di V. A. Serma. Umilissimi Servitori. I Deputati.

Alla Nobiltà Fiorentina.

Il Duca Cosimo di gloriosa memoria nell' occasione delle nozze del Principe, fece dipingere la Sala maggiore del Palagio, e nell' una facciata rappresentare la Guerra di Pisa, nell' altra quella di Siena, nel palco varj accidenti della Città, e principalmente l' origine di lei, e come ella fu Colonia de' Triumviri, e principalmente d' Augusto, secondo che già dall' Accademia del Magnifico Lorenzo de' Medici era stato provato. Uscì in que' dì un libretto d' una nuova opinione, che la Città nostra fusse edificata ne' tempi più bassi dell' Imperio de' Longobardi; la quale con tutto che da più intendenti non fosse approvata, diede nondimeno molto da ragionare, & al nostro D. Vincenzo Borghini, che aveva d' ordine del Duca diviso tutta la Pittura, impose necessità di difenderla: Oltre che il Duca glie lo comandò; ond' egli si mise a scrivere sopra ciò, e nel trattar dell' origine della Città, molte altre cose gli sovvennero alla nobiltà, e grandezza di lei pertinenti, e pensò di dividere l' intrapresa Opera da intitolarsi,

larsi, *Dell' Origine, e Nobiltà di Firenze*, in tre parti: La prima assegnò all' origine della Città, la seconda a' suoi primi avvenimenti, mentre stette l' Imperio Romano, e dipoi soggetta alle tante mutazioni d' Italia sino all' anno 1200., dal qual tempo in quà l' affari di lei gli parvero per le Storie, manifesti; la terza alla nostra Lingua, del cui nascimento, natura, e bellezza intendeva assai ragionare, stimando l' acquisto, e possessione di Lei aver non poco onore alla Città nostra arrecato. La prima parte fu da lui compiuta, ma non finita, la quale noi di presente mandiamo alla luce, per soddisfare alla sua volontà, & al carico, ch' egli confidando in noi, ci lasciò, dietro alla quale abbiamo posti alcuni discorsi suoi con titoli particolari, ma utilissimi all' intelligenza dell' Origine della Città, e del suo primo stato. Della seconda parte furono fatti solamente alcuni Trattati, ch' esser dovevano parte di tutta l' Opera; e questi ancora in breve si vedranno non insieme congiunti, ma separati, e faranno questi. *Della Chiesa &c.* All' ultima parte, ch' era della Lingua non pose egli mano; vero è, che avendo avuto cura insieme con alcuni altri Letterati Uomini di ricorreggere il Decamerone di Messer Giovanni Boccaccio, in quelle dotte Annotazioni, che sopra quel Libro si fecero allora, furon messi molti di quelli avvertimenti, ch' egli avea destinati per quest' Opera, il che in parte scema la perdita nostra, la quale quanto sia grande, niuno sà meglio di noi, che tra le sue Note abbiamo trovato quello, di che egli dissegnava scrivere, concetti tutti bellissimi non trattati da altri, e degnissimi di ogni dotto Amadore delle notizie antiche, e della nostra favella. Di questa perdita ci furono cagione l' occupazioni sue lontane dalli studj delle lettere, che non si possono insieme, come diceva egli, accoppiare, ma si nojano, e quindi procede parimente, che scrivendo egli interrottamente, e quando gli era dalle cure dell' officio suo concesso, il filo dell' Opera forse apparirà interrotto alcuna volta, e replicato, e la trattazione lunga, e minuta, ma qui è da ricordarsi, che gli fu di bisogno rispondere all' opinioni contrarie, e quasi litigare de' confini, del sito primo della Città, e ponderare, & esaminare i testimoni di Tacito, Frontino, e Plinio, quasi allegati a sospetto, e scrivendo a Voi Nobili Fiorentini, pensava le particolarità della vostra cara Patria, quantunque minutamente trattate, non potervi noja arrecare.

In alia verò Epistola nuncupatoria ad eundem Serenissimum Franciscum M. Ducem ab iisdem Curatoribus editioni secundæ partis præfixa, sic iterum ipsi loquuntur.

Al Serenissimo Francesco Medici Gran Duca di Toscana nostro Signore. Ogni nostro officio verso la memoria di D. Vincenzo Borghini è fornito, col pubblicare questi suoi ultimi Discorsi, nè potrà l' indugio, nè la fatica durata parecchi grave, se piaceranno a V. A. Serma. E certamente se noi consideriamo con quanta agevolezza, e chiarezza egli abbia trattate questioni difficilissime, & oscure, e ritrovate notizie bellissime intorno all' affari di questa vostra Città, noi possiamo credere a ragione, che, e V. A., se mai le sarà concesso dal suo reale gravoso incarico, e tutti i Nobili Fiorentini sentiranno singolar piacere di leggere questi Scritti. Sono stati molti, che mossi da una naturale tenerezza d' onorare questa Patria da molti anni in quà, molti fatti, e antichità di lei hanno scritto, ma i più con lieve fatica, e dottrina hanno trasportato ne libri loro cose scritte negl' altri, simili a' lavoratori de' campi, come diceva questo nostro Autore, che maneggiando continuamente sassi, niente altro fanno, che tramutargli. Non ha così egli fatto, non ha dal Malespini, o dal Villani, o da altricopiato i suoi concetti, ma con fatica estrema trattoli da Scritture antiche.

chilime, da Stromenti publici, da Privilegi de Principi, e finalmente da
 Scrittori stranieri antichi, e riposti, che hanno a qualche proposito favellato
 di cose nostre, anzi giunto tal volta a que' tempi, de quali il Villani, o altri
 hanno trattato a lungo, e compiutamente, gli ha trapassati con molta brevi-
 tà; come è avvenuto de Vescovi nostri da 200. anni in quà, de quali ha fatto
 solamente semplice Catalogo, ma de più antichi rinvenuto quello, che pare
 impossibile in tanta oscurità. Così potremmo dire di molte altre notizie, che
 apportano questi suoi Scritti, se gli stessi no'l dimostrassono; la qual cosa
 ci assicura (rallegRANDOSI ciascuno, che si narrino le laudi sue, della Patria,
 e degli Amici, e gli abbacinati splendori si rischiarino, e si rinnovellino), che
 questo libro, come pur' ora si diceva, doverà esser carissimo a molti, il che
 avverrà più facilmente se V. A. lo riceverà con quella benignità, ch' ella riceve
 per mani nostre l' altro libro. Noi per non mancar anche di questo, a chi tanto
 confidò in noi, ne la supplichiamo con ogni affetto, e baciandole umilmente
 la mano, le preghiamo dal Signore Iddio ogni felicità. Di Firenze il dì 3.
 di Ottobre 1589. Julius Negri Soc. Jesu in Histor. Scriptor. Florentinor. impressa Ferraria 1722.
 pag. 525., & seq. hoc etiam peculiare de eo dicit, lucubrassè nimirum aliud Opus-
 culum ms. nempe: *Trattato de Priori, e Consalonieri della Repubblica Fiorentina*;
 Et pariter composuissè, alcune delle *Vite de Pittori*, stampate da Giorgio Vasari
 suo famigliarissimo.

In Libro * anonymo cui titulus: *Notizie della vera libertà Fiorentina conside-
 rata ne' suoi giusti limiti, per ordine de' Secoli*. Parte prim. 1724. §. 15. pag. 13.
 e seguenti. „ Sopra tutti si è segnalato in questo genere Monsig. Vincenzo Bor-
 ghini, il quale non si è contentato di favellare in passando magnificamente, e
 con termini Greci, e Romani della libertà della sua Città, e Nazione, che ciò
 agevolissimamente si condonerebbe all' abbondanza della penna, e dell' amor
 della Patria, ma si è arrischiato il primo a formare con magistero, e con pre-
 cetti nuovi, ed inuditi un sistema destinato a provare libero non già il solo
 Fiorentino; ma qualunque Popolo dipendente dal Sacro Romano Impero,
 onde è che tutti i moderni impugnatori dei Dritti Imperiali ricorrono a questo
 magazzino, per provvedersi d' Armi, e Spade in questo genere di combattimento,
 come che di legni, e senza punte esser quelle sperimentino. Per la qual cosa
 esso solo ha meritato una disertazione intera, che chiude la prima parte dell'
 Opera; Offese egli in sì fatta maniera ogni regola di naturale equità, o razio-
 cinio, che gli si conveniva forse più severa censura, che questa, che si può
 dire un flagellarlo colle Rose, e senza spine: poichè l' Autore, che a ragione
 poteva essere assai sferzante, ha amato meglio di parer languente, ad effetto
 di risparmiare la memoria di un cotanto, e in ogni altro riguardevolissimo
 Scrittore, e perciò ascrive l' invenzione di lui in questa parte a un mero scherzo
 di troppo, dirò così, rigoglioso, e lussureggiante ingegno, ma questo me-
 todo di confutare, ancora bastò al fine principale, cioè di additare il vero, e
 di svelare il falso. „

At in Necrologio Monachor. Abbat. Florent. pag. 41. plura, eaque singularia
 de eo narrantur, quæ non videntur prætermittenda, a Mauro scilicet Pandulphi-
 no in ceterum Monachorum introductum, in Regulari verò disciplina ab Isidoro
 Monacuto, in Græcis literis a Chiriaco Strozza, & Francisco Zefirio, in Philoso-
 phia a Joanne Francisco Verrino, in sacris deniq; Literis a celeberrimis in Theo-
 logia Magistris institutum. Anno 1544. in Decanum, & Cellerarium laudati Co-
 nobil electum, jussu M. Ducis exicandum curasse. Lacum Ubi proximum in Mo-
 naste-

* Author est
 Philipp. Span-
 nagel Germa-
 nus Mediola-
 ni tunc de-
 gens, nunc ve-
 ro Viennæ in
 Austria Sacra.
 Cæs. Maj. Ca-
 roli VI. Bi-
 bliothecarius.

nafterii pradio; Ducalis Arcis Militibus exitiosum. Cardinali Farnesio per id temporis Florentiæ degenti, ac postea Congregationis nostræ Protectori, opera Petri Victorii cognitum, & plurimum factum; Priorem Claustralem Florent. Cœnobii anno 1550. creatum, eodemque anno, die 21. Januarii Domui SS. Innocentium a M. Duce Præfectum, suadentibus quibusque ejus Urbis Viris doctissimis, (ut nimirum Borghinus perpetuo Florentiæ permaneret) veritis ne si Abbas, ut præfentiebant, eligeretur, illique identidem ad Monasteria regenda, ut nobis moris est, aliò migrandum foret, ejus sapientissima, dulcissimaque consuetudine carere oporteret; Abbatis proinde solo titulo a nostra Congregatione decoratum, ab eodem M. Duce aliquot Cœnobiis Monialium Præpositum, nonnullis Edificiis in ea Urbe extruendis modulos ministrasse, Testudini Metropolitice Ecclesiæ Picturarum inventionem, & ordinem digessisse, deinum vita functum an. 1580. a Monastica Professione 49., a suscepto Hospitalarii munere 28.

Vol. 2. Flum.
quæ.

VINCENTIUS CAMPANUS de * Flumano, Monachus S. Severini Neapolis factus ann. 1508. die 6. Febr. Sacris, humanisque literis haud mediocriter doctus, scripsit aliquot pia Opuscula, quibus sequentes titulos dedit.

1. *Collyrium mentis, seu Commentaria de Nominibus Christi*, quotquot in sacra Scriptura inveniuntur secundum ordinem Alphabeticum, lib. 2. Neapoli apud Joann. Mariam Scottum anno 1562. in 8. pagg. 146.

2. *Ad Deiparam Virginem Salutationes pulcherrime*, ex Sacra Scriptura delectæ. Ibidem apud eundem, eodem anno.

3. *Fasciculus Myrrhæ* l. 1. incertum an excusus, ut inquit Arnold. Wion Lign. Vitæ, p. 1. l. 2. cap. 79. pag. 469. ex quo totidem verbis Ant. Possév. in App. Sacr. tom. 2. pag. 527. edit. Col. anno 1608. Venetæ verd. ann. 1603. tom. 3. pag. 350., & alterius Venetæ ann. 1506. pag. 345., ubi eum excessisse dicit ann. 1571. Sed ex monumentis S. Severini ad me transmissis ann. 1727. habetur hujus libelli impressio Neapoli 1521. Kalendis Junii in 4. pagg. 114., quem Ven. P. D. Jo. Evangelistæ Priori S. Severini Vincentius nuncupavit, in eoque de Vita Christiagi, ibidem dicitur.

De eo etiam agunt Petr. Ricord. Hist. Mon. Dial. 4. pag. 461., ubi vocat eum valde pium, & in sacris Literis exercitatum, ejusque Opera pulchra, & præclara. Hipp. Marc. Biblioth. Marian. p. 2. pag. 434., & seq; pietate inclytum, & omnibus tam divinis, quam humanis literis nobiliter eruditum appellans. Nicol. Topp. Biblioth. Neap. pag. 306., licet cum Mauritio Monacho eum confundat, ut supra Lit. M. pag. 413. notavimus; Affert autem fol. 577. in ejus laudem Epigramma Tetrastichon Bernardini Rota.

E Ducat ars alios, & tellus Dædala flores,

At Cæli tantum ros alit ipse tuos.

Ne cesses igitur cælestes ponere plantas,

O felix sancti seminis Agricola,

VINCENTIUS de TUCCIIS a Gravina in Monasterio Cavenfi nostris adscriptus anno 1609. die 22. Augusti, in Reg. pag. 191. a tergo in margine dicitur *Aliqua composuisse*, verum quamnam illa sint, non indicatur.

VINCENTIUS a MEDIOLANO Monachus in Cœnobio S. Salvatoris Papiæ factus ann. 1524. die 11. Septembris, ac postea Prior, floruit pietate, ac sacris literis circa ann. 1570. Extat enim in Biblioth. ejusdem S. Salvatoris a me visus anno 1687. liber ms. vere aureus, ac spiritali pinguedine refertus. ab eo compositus sermone Italico, sed adhuc antiquitatem ejusdem linguæ redolente, cum hoc titulo:

1. *Opusculo demandato Spegliod' oro dell' Anima peccatrice*, lib. 1. ubi agit:

1. De

V

1. De Peccato. 2. De Poenitentia agenda. 3. De Mundi contemptu. 4. De inani gloria Mundi. 5. De timenda, expectandaque morte. 6. De Paradisi gaudiis, & Inferorum poenis. Item alius libellus præcedenti adnexus, qui pro titulo hunc textum præfert.

2. *Quæcumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, ut per patientiam, & consolationem Scripturarum spem habeamus.* Ad Rom. xv. In eo agitur. 1. De Detractione. 2. De Contentione, & Lite. 3. De aliorum contemptu, & Irrisione. 4. De Invidia, & Æmulatione. 5. De Odio in Proximum. Item alius Libellus inscriptus:

3. *Ghi non sà cosa sia tentazione, non sà nulla.* Alius. 4. *Come la Fede è necessaria.* Alius. 5. *Della perfetta Mortificazione.* Alius. 6. *Che quelli, che si emendano nella tribulazione, debbono sperare la salute.* Denique alius. 7. *Che i Mondani sono amati; Gli Spirituali odiati.* Explicit. In S. Salvatore di Pavia per me D. Vincentio da Milano. Adi 8. de Agosto 1569.

VINCENTIUS SQUALDUS Placentiæ natus, ibidem apud S. Xistum Monachum professus anno 1593., die prima Novembris. Floruit selecta eruditione, & politiori literatura circa medium Sæculi xvi. proximè elapsi; Patavii in Monasterio S. Justinæ degens, Cæsarem Cremoninum Philosophum, &..... Morданum Theologum, summi nominis Prælectores, audivit; Mediolani postmodum Philosophiam ipse docuit; Deinde Abbas creatus, nullum administravit Monasterium, in quo Monasticæ disciplinæ rigor, & bonarum literarum studium, si non nihil elanguissent, statim non reflorescerent, vel si adhuc florerent, uberior in dies fructus, ipso irrigante, non ederent, nam regularem observantiam, & meliorem scientiarum cultum, proprio præeunte exemplo, facile Subditis exigebat. In dicendo, scribendoque rara, ac recondita eruditio, & suavis facundia, omnium animos, præsertim nobilium Virorum in sui amorem, & admirationem alliciebat: Usus est Laconico, & eleganti stylo, gratoque artificio lucubrationes suas concinnavit. Cum aliquando Venetiis in Senatu coram Principe pro nostræ Congregationis publicis negotiis perorasset, sapientiores aliquot ex amplissimo illo Cætu, insueta eloquentia, & prædiviti eruditione Squaldus valde oblectati, exemplar eorum, quæ in Curia dixerat, oculis lustrandum avidè petierunt. Ranutius autem Farnesius Parmæ Dux, alique Principes, & Ecclesiastici Purpurati, intima eum dilectione, magnoque honore sunt prosequuti. Præclari ejus ingenii fœtus, qui circumferuntur, aded sunt antiqua doctrina, aurea prudentia, ac politicis documentis referti, ut Author Anonymus libri, *Le glorie degli Incogniti di Venezia*, quorum Academia Squaldus erat adscriptus, eundem Justo Lipsio ob ingenii acumen, & doctrinæ præstantiam comparare non dubitaverit, pag. 432. his prorsus verbis: „Gli Scritti, che vanno attorno di quest' Uomo, sono così pieni d' antica erudizione, e di dottrina, che fanno ravvedere la Belgia, che millanta sopra gl' Ingegni d' Italia il suo Giusto Lipsio.” Scripta autem, quæ Squaldus publici juris fecit, hæc sunt.

1. *L' Aristrocrazia conservata*, ovvero del Decemvirato di Lesbo lib. 4. In Venezia appresso il Sarfina 1634. in 4. jussu Dominici Molini impressa, & Sermæ Venetorum Reipublicæ dicata, quæ Opus hoc adeo gratum habuit, ut Authorem inter Venetos Cives publico decreto, ultrò adscripserit.

2. *Reipublica di Lesbo*, ovvero della Ragion di Stato in un Dominio Aristocratico lib. 10. alla medesima Sermæ Republica. In Venezia appresso il Sarfina 1634. in 4., & Bononiæ per Nicolaum Thebaldinum anno 1640., & iterum ibidem anno 1643. in 8. apud Jo. Baptistam Ferronium, ab Andrea Taurello Burgundo J. C. humaniorum literarum, in Gymnasio Bononiensi Professore in Latinum

ermonem conversa; & tertio pariter Bononiæ apud Hæredem Benaecii anno 1646. in 8. Opus. in. signe.

3. *L' Uticense Aristocratico*, ovvero, Vita di Marco Catone; Alla medesima Serma Republica di Venezia. In Bologna appressò gli Eredi del Benacci, l'anno 1645., & iterum, ac tertio Venetiis anno 1648. apud Juntas, & Babba; Quod Opus prædictus Anonymus ita laudat. „ Questo Libro è tutto florido, tutto pieno di brio, e di vivezze; Stile grave, ma disinvolto. L' erudizione „ non toglie la chiarezza, nè la dottrina confonde i sensi: artificio, senza artificio. Il tutto pellegrino: che per finirlo ricusò *Vincenzo* il Generalato, o sia „ Presidenza della sua Religione: Sicchè scrivendo egli di uno Stoico, divenne „ egli perfettamente Stoico. „ Testatur insuper Anonymus, Venetorum Republicam sanxisse, ut omnes Magistratuum Candidati *Squaldi* Opera legerent, ac præ manibus haberent, utpotè quæ ad intelligendam regiminis eorum rationem, & quid magis è Republica sit, plurimum conducant.

4. *Il Campidoglio della Spada*, ovvero, le glorie de i due Fratelli Gionata, e Simone Maccabei, p. prim. lib. 3. Al Sermo Principe, & Ecceſmo Senato di Venezia. Est Paraphrastica expositio in lib. 2. Machabeorum, sive Historia ornata &c. Extat ms. in Biblioth. S. Xisti Placentiæ in fol, incipit: „ Morì il Grande, „ quegli, a cui l' adulazione avea dato per Padre un Giove, per Patria il Cielo, „ e per Patrimonio la Terra; e sotto il cui imperio ebbe a sospirarsi in esiglio la „ verità, non d' altro fatta colpevole, che d' aver publicato &c. Explicit. Regnò 10. anni col Padre, tre mesi, e dieci giorni senza. „ Secundam verò partem defectu temporis non composuit.

5. *Elogi di varj Santi dell' Ordine Monastico*; de quibus idem Anonymus pag. 432. sic differit. „ Ha in pronto alla luce certi Elogietti di alcuni Santi del „ suo Ordine, che a relazione di chi ne ha veduto qualcheduno, fanno divenir „ rosso il più purgato inchiostro, che si vegga in questo genere; Il Secolo gli appetta con desiderio; ma l' Accademia con impazienza. „ Deinde ad ipsum *Squaldum* conversus. „ Tuchiudi il Libro per ragion d' Alfabeto, che dovevi „ per ragion di merito principiarlo, anzi finirlo, che il fine non è l' ultimo delle „ cose, ma il meglio delle cose. „

Mediolani in Bibliotheca S. Simpliciani extat Ms. Vincentii *Squaldi*: *Elogium Beate Catharinæ de Ricciis*. Placentiæ verò in laudata Biblioth. S. Xisti extat Ms. *Prælati Casinensis*, sive *Vita D. Vincentii Squaldi* duodecim Elogiis descripta

* De eo p. 1. a D. Josepho * Costalta, in funere ejusdem ibidem celebrato: L. I.

* De eo p. 1. Laudatur ab Hilario * Bologna in Magna Panegyrica Oratione S. P. Benedicti, ejusque Ordinis pag. 63. „ Un *Vincenzo Squaldi*, la cui Penna gloriosa L. H.

„ dalle idee del più sublime stile volò a prender gli esempj: „ A Plac. Puccinelli in *Nomencl. Abbat.* pag. 42. A D. Præsidio Romano Vallumbrosi in *Italica Nobilitatis Corona*. A Petro Maria Campi in *Hist. Ecclesiast. Placent.* p. prim. lib. 8. pag. 250. A Franc. Laured. in prima parte *Epistolar.* pagg. 79. 119. 260. 327. 361., & in *Append. Histor.* cap. x., ubi eum vocat, *Virum in Scientiis eruditissimum &c.* In nostris *Regeſtis* pag. 55. de eo dicitur, *Abbas, in Politicis scriptis elegantissimè*. Isidori * Morattini in *Musis Miscellaneis* pag. 606.

* De eo p. 1. L. I.

Quod lathale habuit *Squaldus*, sub caute reliquit,
Cætera sunt nullo contumelanda loco.
Nam mens astra petit, virtutum fama per Orbem
Æternâ volitans evahit acta tubâ.
Ingenui regegit *Respublica* *Lesbia* acumen,
Et doctum, regerens gesta *Catonis*, Opus.

Jam meritis madidus, magnis, & honoribus auctus,

Oppressus Senio, non moriturus obit.

Prælaudatus Anonymus pag. 429. sub Imagine *Vincentii Squaldi* hoc Distichon scripsit.

L *Esbia, quæ turpis fueras Respublica quondam,*

Sub calamo sancti jam sit honesta Viri.

„Franciscus * Ericio, Dei Gratia, Dux Venetiarum &c. Universis, & singulis Rectoribus, & Rappresentantibus nostris quibuscunque, nec non Magistratibus hujus Urbis nostræ Venetiarum, eorumque Ministris presentibus, & futuris, ad quos hæc nostræ pervenerint, & earum executio spectat, vel spectare poterit, significamus hodie in Consilio nostro Rogatorum captam fuisse partem tenoris infra scripti, videlicet: Che al Rmo P. D. Vincenzo Squaldi Piacentino Abbate Casinense, ch' ha fatti li suoi studj, e lodevolmente molti anni è stato di abitazione nel nostro dominio, dimostrando con vivi effetti la sua vera divozione, e specialmente nel Libro intitolato *Aristocrazia conservata*, dedicato alla Republica nostra, sia, per ispontaneo degno testimonio della grazia publica, concessa la figliuolanza del nostro Stato, sicchè possa godere in esso, & essere capace di tutti quei titoli, e carichi, che vengono dalla Religione dispensati alli Padri più graduati, degni, benemeriti. Quare auctoritate supradicti Consilii mandamus vobis, ut supradictam partem observetis, & ab omnibus inviolabiliter observari faciatis. Data in nostro Ducali Palatio, die 6. Julii, Indictione secunda.

Marc' Antonio Busenello Secr.

„Franciscus Ericio, Dei Gratia, Dux Venetiarum &c. Universis, & singulis, ad quos hæc nostræ pervenerint, significamus, cum Senatu: Ha il P. D. Vincenzo Squaldi da Piacenza, Abbate de' Monaci Casinensi con molti segni di divozione comprobato alla Signoria nostra, la riverenza del suo animo, e con prove di virtù singolari, dato saggio di molta erudizione colla stampa di più libri, dedicati al Publico, che ponno valere di molto documento a quei, che s' incaminano nel governo, e nel servizio delle cose nostre, onde si è meritato di longo tempo il carattere, che se gli è dato, di Suddito della Republica, capace delle prerogative, & onori tutti della Religione sua nello Stato; Come parimente se gli deve per la virtù, e merito, in che sempre s' avvanza, e per la composizione, e dedicazione ultimamente fatta, di nuovo libro utilissimo, intitolato, *La Vita di Catone Uticense*, qualche nuova dimostrazione ancora di stima, e di affetto, però l' anderà parte, che chiamato esso Abbate Squaldi nel Collegio, gli sia dal Sermo Principe, attestato il gradimento publico dell' affetto, e divozione sua, la stima del suo merito, e virtù, e la memoria, che se ne terrà, per potersi valere, alle occasioni, dello stesso valore, e merito. Data in nostro Ducali Palatio die 8. Nov. Indictione 14. 1645.

Pietro Antonio IM. Secr.

Authographum horum Diplomatum extat in Tabulario S. Xisti Placentiæ.

Author Magni Theatri Hist. Theutonicè scripti, deinde in Gallicum, mox in Italicum sermonem translati, impressique Venetiis anno 1722. per Jo. Baptistam Albritium, in Præfatione circa finem primi tomi: „E giacchè si veggono nel Mondo infinite persone, che impiegano il loro ozio in leggere de' Romanzi, per esempio *l' Utopia* di Tommaso Moro, *l' Argenide*, e *l' Eufornione* del Barclajo, *la Città del Sole* di Tommaso Campanella, *la Republica di Lesbo* di Vincenzo Squaldi, e molti altri di questa natura, che vengono stimati dai dotti, e che hanno il pregio &c.

* Franca Con-
tes.

VIRGINIUS ALUISET BISON TINUS, Monachus primum in Superior Burgundia, sed ob bellorum incommoda inde exturbatus, in Italiam venit, & inter Sublatensis Monasterii Alumnos admissus est, ut nostra Regesta habent. Verum in Sacra Insula Lirinensi aliquot annos transegit, ut in ameno illo, ac religioso recessu, Sacrorum Canonum, & Iuris Pontificii studiis impensus vacare posset; quorum fructum, celebre illud Opus in lucem edidit, tali ab eo insignitum titulo.

Marenula Sacre Vestis Sponsæ Regis æterni vermiculata: Opus de Privilegiis Ordinis Regularium, quadruplici sectione partitum, ad Tridentini, & Conciliorum antiquorum sensum expolitum, Summor. Pontificum Constitutionibus, & Eminentiss. Cardinalium Declarationibus illustratum; antiquorum, & modernorum Theologorum, & Juristarum placitis assertum, ac ad temporis præsentis statum accomodatum. Venetiis anno 1661. apud Franciscum Scorli; Alla Fortezza. Quod Opus, si aliquem demas errorem, ob quem a Sacra Indicis Congregatione, donec expurgetur, suspensum fuit, merita laude non fraudabitur. Eum inter Scriptores Ordinis nostri, qui ab anno 1600. floruerunt, enumerat Bernardus Pex Epistola x. Apologetica pag. 254., ubi tamen eum G. Gallum scilicet tantum fuisse indicat, non vocabolo C. C. scilicet Congregationis Casinensis, ut in aliis nostræ Congregationis Scriptoribus assolet, quia nimirum hoc ignoravit; quod idem ob eandem causam fecit in Vincentio Barrali, eum G. Gallum tantummodo indigitando. Felix Egger Idea Ord. Hier. Bened. lib. 1. p. 5. dissert. 4. n. 3. pag. 213. & seqq.; & lib. 2. p. 3. dissert. 8. pag. 563. Aluifetum allegat &c., ejus verba depromens ex fol. 201., post quæ subdit, *Hactenus Aluifetus perquam erudite &c.*

* Nunc S.R.E.
Card. de eo
p. 1. L. A.

VIRGILIUS VALSECHIUS Patria Brixianus, Florentiæ in Monast. S. Mariæ regularibus Votis sese obstrinxit anno 1698., die 7. Maii, ubi strenuè emenso scholasticarum facultatum curriculo, easdem postea plures annos Monachos docuit; nec tamen intra hos limites ejus ingenii præstantia, ac sapientiæ amor contineri voluit; sed ad omnigenam eruditionem sacram, profanamque, linguarum quoque, Græcæ præsertim, Latinæque intimam peritiam velociter progressus est: Quo etiam tempore in eodem Cœnobio Angelus Maria * Quirini, Monachus usquequaque doctissimus Sacre Theologiæ, Sacrorumque Canonum Prælector, Philologiæ fama, haud equidem mendaci pariter florebat; Ambō itaque consertis animis doctrinæ suæ copiam in alios liberaliter diffundentes, pluresque egregios juvenes optimis disciplinis diligentissime instituentes, antiquum nedum Monachorum Florentinorum, sed totius etiam Congregationis nostræ bonarum literarum decus ibidem feliciter restituerunt. Id ut cognovit COSMUS III. Magnus Hetruriæ Dux, Literatorum Mecænas munificentissimus, Quirinum quidem pro Gymnasio Pisano Professore poposcit; sed cum variis de causis honorificum munus ille detrectasset, non adeò multo post Valsechium in eodem Lyceo Sacre Scripturæ interpretem Cosmus edixit anno 1711.; Quam Provinciam hætenus egregiè admodum administrat, novis identidem, iisque præclaris, ingenii sui scitibus literariam Rempublicam locupletans. En eorum tituli.

1. *Theologico-Canonica de Sponsalium ad instantiam Parentum a Filio familiaris, contra eorum voluntatem cum imparis conditionis puella initorum, solubilitate, Resolutio.* Accedunt singulorum almæ Florentinæ Universitatis Patrum, aliorumque Theologorum suffragia, excellentissimorum DD. tum in Pisano Lyceo, tum in Studio Florentino, Sacram Scripturam, Theologiam, Controversias, & Sacros Canones profitentium subscriptiones; Ipsius almæ Florentinæ Universitatis sententia; Illorum Equitum super desponsatorum impa-

imparitate iudicia; ac demum Illm̃i Viri, civilis de eadem re consultatio. Florentiæ anno 1710. apud Cæsarem de Bindis sub signo S. Bernardi in fol. pagg. 50.

2. *De Marcæ Aurelii Antoninii Elagabali Tribunitia potestate V.*, Dissertatio Historico-Cronologica. Florentiæ apud Jacobum de Guiduccis, & Sanctem Franchi anno 1711. in 4. pagg. 120. præter Epistolam nuncupatoriam, & Indices. Difficillimo nodo Chronologico expediendo, qui celeberrimos Scriptores in diversa traxit, hanc Valsechius dissertationem composuit. Cum enim aliqui nummi Elagabali Tribunitia potestate quinta signati, probare videantur, eum Imperatorem V. Imperii sui annum iniisse, quod repugnat Dioni Authori Synchro-
no, aliisque antiquis monumentis, eos nummos explicare, & cum Dione conciliare opportuna conjectura studuit: quia verò ea occasione aliam super eadem re doctissimi Viri Philippia Turre Adriæ Episcopi conjecturam rejecit, ac nummis quoddam Annæ Faustinae in Museo R. P. Chamillardi Soc. Jes. asservatum, adulterinum esse narravit; hinc tum ipse Philippus a Turre, tum R. P. Jo. Harduinus, & RR. Ephemer. Trevoltianarum Scriptores pro nummo P. Chamillardi, nec non V. Cl. Jo. Vignolius Biblioth. Vaticanæ. Custos non ab simile argumentum pertractans, in Valsechium scriptis insurrexerunt, modeste tamen, & sine iactura obsequii, & venerationis, quæ Viris merito, ac virtute conspicuis debetur: Quibus omnibus passibus æquis, modestissime scilicet, ac perhumaniter, omisso etiam quolibet Apologiæ titulo, doctè tamen, & nervosè respondit Valsechius, vulgata alia multo longiore dissertatione.

3. *De Initio Imperii Severi Alexandri Augusti*. Florentiæ anno 1715. Typis Regiæ Celsitudinis apud Jacobum de Guiduccis, & Sanctem Franchi.

4. *Giovanni Gersen Abbate dell' Ordine di S. Benedetta* sostenuto Autore de' Libri dell' Imitazione di Gesù Cristo, contro il sentimento dell' Autore della dissertazione premeffa alla nuova Italiana traduzione de' medesimi Libri, pubblicata in Lucca l' anno 1723. Dissertazione dedicata all' Emo, e Rmo Principe D. Bernardo Maria Cardinale Conti, dell' istesso Ordine, e della Congregazione Casinense, Protettore della medesima, e Maggior Penitenziere della Santità di Nostro Signore. In Firenze 1724. nella Stamp. di S. A. R. con licenza de' Superiori in 8.

Nec putes Valsechium in hoc Opere, actum agere, & crambes costas requere, cum jam Constantinus Cajetanus, Valgravius, Quadremarius, Delfavius, Mabillonius, aliique Viri doctissimi id abundè præstiterint. Nova occasio, novusque Impugnator, novum Propugnatorem poposcit. Lambertus Cajetanus Ponsampieri Nobilis, & Sacerdos Lucensis ex quodam exemplari Gallico hujus aurei Libelli, Gothicis, ut ipse asserit, characteribus impresso, in quo Monachi nomen, quod in vulgatis editionibus multis in locis legitur, semper tacetur, & Christiani nomen ei substituitur, ansam arripuit evulgandi, non a Monacho pro Monachis, sed a quopiam alio pro Sæcularibus, illum fuisse conscriptum; Id satis fortiter, ac eruditè reiecit, & confutat Valsechius, oppositumque evidentèr demonstrat, noviterque legitimo Parenti Joanni Gersenio Abbati Vercellensi divinum hunc sctum vindicat.

5. *De Veteribus Pisana Civitatis Constitutis*, D. Virginii Valsechii Casinensis in Academia Pisana Sacr. Liter., & Hist. Eccl. Professoris Epistola ad Clariss., & Reverendiss. P. D. Guidonem Grandi Camaldolensem Abbatem, & in eadem Academia Matheseos Professorem præstantissimum, Florentiæ Typis Regiæ Celsitudinis anno 1727. in 4. pagg. 52., in qua Epistola Valsechius contra Cl. Henricum Brenemannum demonstrat, usum Pandectarum in Pisano Foro Sæculi XI. viguisse. Ostenderat id ipsum haud ita pridem laudatus Guido Grandi
Epi.

Epistola de Pandectis ad Cl. Virum Josephum Averanum, quapropter Valsechius in hac sua Epistola, paulo post initium, ita Guidonem alloquitur: „ Loca „ aliquot eorundem Constitutorum, ac alia nonnulla ad ea spectantia collegi, „ quæ tecum communicare duxi, ratus, non iniucundum tibi futurum, si ibi præ- „ claras tuas animadversiones aliis quoque monumentis adstrui videas, quibus „ detegendis, cum semitam tutè etiam mihi præmonstraveris, hæc non solum „ nihil laudi tuæ detractura esse intelliges, sed ad majorem fortassis illius cu- „ mulum accessura. „ Hanc autem Valsechii Epistolarem Lucubrationem, harum rerum periti, ut Cl. Ubertus Benvoglienti Nobilis Senensis cum in omni, tum verò in mediæ ævi Antiquitate versatissimus, valde commendant. Scripsit item Valsechius alia bene multa, quæ tamen nondum publica luce donavit, nimirum.

6. *Plures Dissertationes Historico-Criticas* variis de rebus, præsertim Ecclesiasticis, ac de aliquot vetustis Inscriptionibus, & Nummis; quarum unam nuperrime, dum Senis subme Prior Claustralis anno 1725. esset: *De Nummo argenteo cæsente Senis apud laudatum nobilem, & eruditissimum Virum Ubertum Benvoglienti, in quo Monogramma Lotharii I. Imperatoris ex una, & Joannis Papæ ex altera parte conspicitur*; In qua dissertatione, quæ est Epistola ad Illmum & Cl. Virum Philippum Bonarotam, fabula quoque, alioquin satis jam cognita Joannæ Papissæ ex eodem nummo validè exploditur, & quis is Joannes PP. fuerit, explicatur.

7. *Magnum Volumen Casuum Conscientiæ* in Abbatia Florentina, cum ibi per octo integros annos Philosophiam, & Sac. Theologiam doceret, secundum Legum nostrarum præscripta coram Monachis explicatorum, in quibus ex SS. Patribus, Conciliorum, & Summorum Pontificum decretis, ac probatorum Theologorum placitis, universa propemodum Moralis Theologiæ capita expenduntur.

8. *Magnum item Volumen Prælectionum* in Sac. Scripturam, præsertim in Veteris Testamenti Historiam, quas in Academia Pisana, ubi ab anno 1712. usque in præsens eo munere maxima cum laude fungitur, recitavit.

Anno 1729. Romam perrexit, ubi plures menses mansit, & ibidem composuit

9. *Vitam B. Catharinae de Ricciis Florentina.*

De eo, ejusque Operibus cum laude agunt Ephemer. Literatorum Italiæ Venetiis impressæ anno 1710. tom. 4. art. 18., & tom. 5. anno 1711. pag. 39., & tom. 7. ejusdem anni 1711., ubi fusissimè ejus dissertationem de *Marci Aurelii Antonini Elagabali Tribunitia potestate V.* referunt a pag. 57. usque ad pag. 113., & tom. 13. anni 1717. pag. 493., & tom. 36. art. xv. pag. 346., & seq; „ Dalla „ medesima Stamperia (de Tartini, e Franchi) in un Volume in 8. senza le „ prefazioni col ritratto in rame del Gersen, è uscita l' Opera, che segue, *Gio. Gersen &c.* Autore di quest' Opera molto erudita, è il P. D. Virginio Valsechi „ Benedettino, che per la pubblicazione di altre sue Opere è già in possesso dell' „ estimazione commune &c. „ Acta Eruditorum Lipsiæ anni 1712. mense Septembri pag. 408., & seq; referunt honorificè Virginii Valsechi *Dissertationem de Marci Aurelii Antonini Elagabali Tribunitia Potestate V.*, eumque doctissimum passim appellant, ipsamque relationem his verbis claudunt. „ Referta est hæc „ Dissertatio multis aliis ad nummorum, & marmorum dilucidationem facientibus argumentis, & quod difficillimum est in materia Chronologicis tenebris „ involuta, perspicue scripta, quas laudes æqui rerum æstimatores quicumque „ Valsechio nostro non invidеbunt. „ Paulus Galeardus, in præfatione in Epistolam Adelmanni Brixienis Episcopi, *de veritate Corporis, & Sanguinis Domini, ad Berengarium*, Brixie 1720. excusam una cum Operibus S. Gaudentii Bri-

Brixienſis item Epifcopi. „ Adii deinde per literas Cl. Virum Conterraneum
meum Virginium Valsechium, ab eoque enixè petii, ut ſi quid poſſet, Flo-
rentinos ſorulos diligenter excuteret, iſque perhumaniter reſpondit, Lau-
rentianis, & S. Marci, & Strozgianis Codicibus pervolutatis, nihil ſe omnino
oſendiſſe, quod Adelmanni noſtri nomen præferret. „

Alexander Politus a S. Sigifmundo Scholarum Piarum Theologus eruditiffimus
Lib. *De Patria in Teſtamentis condendis Poſtate*, edito Florentiæ anno 1712.
pag. 257. „ His ſi qualeſcumque labores meos ſentiam non multum diſplicuiſſe,
nec improbatos etiam eſſe præclaro Benedictini Ordinis Theologo, atque in
Piſano Lyceo publico Divinarum Literarum Interpreti, amico meo Virginio
Valsechio Brixienſi, erit, cur mihi gratuler, animuſque mihi ad ea, quæ præ
manibus, multa habeo, citius abſolvenda, addatur. „ Angelus Maria Qui-
cini (nunc S. R. E. Cardinalis meritiſſimus) in *Diſſert. De Monaflica Italia Hi-
ſtoria conſcribenda* impreſſa Romæ anno 1717. not. ad pag. 55. pag. 95. „ Recen-
ſebit ſingulos (*Cafinenſis Congregationis doctrina in præſens florescentes Viros*) di-
ligens, & eruditus Marianus Armellinus in ſua *Bibliotheca Benedictino-Ca-
ſinenſi*, primasque ibi habebunt *Bacchinus Valsechius &c.* „

Joannes Antonius * Urfatus publicus in Patavino Gymnaſ. divinæ Scripturæ
Profeſſor in *Annotationibus ad Marmora erudita Sertorii Urfati Patruſui editis*
Patavii anno 17 pagg. 131. 161. 164. 356., in quibus, quæ ibi aſſert, ab
illo (Valsechio) ſe accepiſſe ingenuè proſitetur. Anſelmus Bandurius *Biblio-
theca Nummaria* num. CLXXXIX. Philippus Bonarota Senator Florentinus Vir
Cl. *Obſervat. in quædam fragmenta Vaſorum Antiquorum &c.* pag. 219. „ In-
quanto al tempo preſiſo, che ſi facevano queſti giuochi Capitolini di Domi-
ziano, è molto controverſo fra i Letterati, e nell' erudita Diſſertazione del
P. D. Virginio Valsechi Lettore di Sacra Scrittura nella Univerſità di Piſa, ſopra
la quinta Tribunizia Poſtate di Eliogabalo, e nell' altra del principio dell' Im-
perio di Severo Aleſſandro ſi poſſono vedere l' opinioni diverſe, che ne han-
no tenuto gli eruditi in occaſione ſpecialmente dello ſcrivere, che fa Erodia-
no, che Maſſimo, e Pupieno furono ammazzati nel tempo de Capitolini &c.

Joannes Albertus Fabricius in fronte *Operum S. Hippolythi Epifcopi, & M.
ſe Hamburgi editorum* anno 1716. in fol. „ Accedunt ex Virginii Val-
ſechii, & Philippi a Turre ſcriptis excerpta S. Hippolytum ſpectantia. „ In
Epiftola verò ad Lectorem diſpoſitione 5. „ Non potui pulchrius huic Volumini de-
cus aſſerre, quàm ſi hiſce adjungerem . . . eruditas diſceptationes, quibus ſuper
an. primo Imperii Severi Alexandri Auguſti, in Cathedra Marmorea Hippolyti
memorato, amicè inter ſe contenderunt, & adhuc contendunt, Principes ho-
die Italiæ Ingeniorum, Virginius Valsechius, Philippus a Turre, & Jo. Vi-
gnolius; quorum lucubrationes Blanchiniana ſubiectas, libenter, ut conſi-
do, evolves. Nam licet de Argumento videri poſſint tractare ſterili, ac mi-
nuto, tamen cum voluptate, & fructu non minore videbis in illis copiam
elegantis, accuratæ, & exquiſitæ eruditionis certare cum perſpicuitate, &
acumine, atque quod his omnibus magis etiam mihi placet, & tam belle decet
eruditos homines, condiri uſquequaque omnem hanc controverſiam non con-
vitiis, atque maledicis latratibus, ut ſolent ſeſe excipere e trivio Canes, ſed
lepore comis, & honeſtæ humanitatis, „ & pag. 162. & ſeq; „ Ex Viri Cla-
riſſimi Virginii Valsechii a Brixia Monachi Benedictini Congregat. Cafinenſis
Diſſertatione Hiſtorico-Chronologica de Marci Aurelii Antonini Elagabali Tri-
bunitia poſtate V. edita Florentiæ anno 1711. cap. 1. pag. 5. cap. 3.
pag. 30. cap. 4. pag. 25. „ Bernardus Pez Epiftola x. Apolog. in Catal. Script.
Ord.

* Et nunc Ab-
bas etiam S.
Juſtinæ Pata-
vinæ, de quo
i. p. L. I

Ord. S. Benedicti ab anno 1600. pag. 248. Felix Egger Idea Ordinis Hier. Benedictini l. 2. p. 3. dissert. 8. pag. 563.

VITALIS MATTARELLUS Ravennas Patria, itemque Monastica Professione, quam in Monasterio S. Vitalis anno 1650. die 28. Decembris auspiciatus est, & postea nostræ Congr. Decanus; dum Romæ Monasterii sui Procurator esset, ad maximam Litem, de confiniis Bonorum ejusdem Monasterii, quam tum naturali facundia, tum singulari diligentia, victoria obtenta, feliciter absolvit, scripsit eruditum libellum, cui titulus

Dell' Antichità della Foce, e Porto di Primaro, e del Terreno a man destra di esso, che costituisce l' Isola di Palazzolo appartenente all' Abbadia di S. Vitale di Ravenna, in occasione delle pretensioni del Sig. Pandolfo Fantucci. In Roma appresso Francesco Tizzoni l' anno 1627.

De eo, ejusque Opusculo mentionem faciunt Carolus Chartari in libro, cui nomen fecit: *Pallade Bambina* pag. 120., & Seraphinus Pasolinus de Viris Illustribus Ravenn. l. 3. c. 3. pag. 64.

VITALIS TERRARUBRA natus est Parmæ nobili genere anno 1623., anno verò 1639., die 5. Junii Monastica militiæ præludit in Cœnobio S. Joann. Evangelistæ ejusdem Urbis. Ab ineunte ætate humanis, & scholasticis literis animum assatim imbuere, susceptamque studiorum rationem ad senectam usque, extremumque vitæ diem constanter perduxit, numquam intermisso aut docendi, aut scribendi labore. Doctoris laurea insignitus, in præcipuis Congregationis nostræ Monasteriis viginti quinque annorum spatio Philosophiam, & Theologiam Monachos docuit; Genuinam Aristotelis mentem assequi, aliisque explicare tanta vi, ac energia est conatus, ut ab omnibus summus Philosophus audiret, eaque propter Bononiensis Lycei Moderatores, publicam Philosophiæ Cathedram ei contulerint, quam annis 18. multa cum laude conscendit; non enim rudem, nudamque, ut plerique, sed aliarum quoque scientiarum ornamentis, ac multiplici doctrinarum varietate illustratam Philosophiam tradebat, ita ut voluptatem utilitati conjungens, omnibus arrideret, Id luculenter testatum est ipsum Bononiense Gymnasium insigni Elogio marmoreis tabulis in ejus laudem insculpto, quod infra leges. Cum verò Cardinalis Estensis Rinaldo Fratris sui Filio, qui postea S. R. E. Cardinalis fuit, & nunc dimisso jam pridem rubro Galero, Mutinæ est Dux, egregium Præceptorem optaret, Vitalem Terrarubram a Senatu Bononiensi efflagitavit; Concessere illum quidem Bononienses, sed in ejus Cathedram, quamdiu Mutinæ fuit, neminem alium ingredi unquam sunt passi, in publicis etiam fastis de eo sic annotantes, *Absens cum reservatione Lectura.* At Vitalis quinquennio Principem illum in utraque Philosophia Naturali, & Morali cum diligentissimè instituisset, a Francisco Cardinali Barberino Theologus electus, Urbem adiit, ubi tamen haud diu permansit, nam Venetorum Republicæ invitante ad ordinariam Philosophiæ Cathedram, relicta Roma, Patavium concessit, eoque in Athenæo plures annos doctrinæ fama resplenduit, omnibus aliis Magistris, Nobilibus, ac Principibus Viris ob eruditionem æque, ac modestiam, morumque comitatem percharus. Nec in nostra Congregatione supremi ei defuerunt honores; Creatus Abbas, Monasterium Parmense administravit, quo expleto regimine, Patavium rediit, ibique haud multo post in Monasterio Sanctæ Justinae admodum pie diem clausit extremum anno 1692. ætatis suæ 71., cui Fr. Thomas Maria Minorelli, ex Ordine Prædicatorum Magister, Vir doctrinæ conspicuus, qui nunc Romæ Biblioth. Casanatensi præest, funebri, eaque facunda Oratione parentavit. Sed & Parmenses Monachi grati animi ergo ejus exequias insigni pompa celebrarunt, in qua eruditissimam Orationem D. Odoardus

* Vicentinus recitavit, impressam Parmæ eodem anno apud Albertum Pazzonum, & Paulum Monti; In ea Oratione illud inter cætera asseritur pag. 15., *Vicentinus ostendisse, quàm necessario Philosophia solida Encyclopædia exornata, cum reliquis Scientiis conjungi debeat.* Quod ad hujus Opera spectat, multiplicia sunt, & varia, quorum Vitalis ipse, dum in vivis ageret, a me rogatus, talem eleeum Romam mihi transmisit. Impressa.

1. *Venetus Leo alatus optimi regiminis e Spheris delapsus exemplar*, Prolusio Venetiis habita in Templo D. Georgii die 20. Aprilis 1679. in Casimensium Comitiorum proscenio. Patavii 1675. apud Cadorinum in 12.

2. *Delle lodi del P. Giuseppe della Madre di Dio Fondatore de Padri delle Scuole Pie*: Orazione funebre recitata in Firenze, & ivi stampata, sed annus impressionis, & impressoris nomen desideratur.

3. *Riflessioni Geografiche circa le Terre incognite*, discese in ossequio perpetuo della Nobiltà Veneziana, nelle quali si prova, che i Patrizi di Venezia prima di ogn'altro hanno all'Italia, & all'Europa tutta discoperte tutte le Terre incognite, anco l'America, e la Terra Australe. In Padova presso il Cadorini 1686. Hunc librum refert Benedictus Bacchinus in suo Diario anni 1686. pag. 71. & seq.

Manuscripta.

1. *Clavis Aurea Aristotelis*, sive Prodomus Concordiæ omnium Philosophorum. 2. *Logica methodo sanioris Lycei*, una cum quæstionibus absoluta. 3. *Phisica primus Cursus* ad methodum antiquioris Lycei in tractatus sex divisus. 4. *Phisica secundus, & tertius Cursus*, singuli in sex tractatus distributi; in quibus ex Aristotile primum sparguntur semina Concordiæ Lycei Democriti, & Chymicorum; tum absoluto, & expanso Philosophorum fœdere, ex D. Thomæ Aquinate, Sanctis Patribus, & ipso Peripatu stabilitur Veteres inter, & Recentiores pax, & concordia in omnibus rebus phisicis. 5. *In Libros Metaphisicorum exactæ quæstiones*. 6. *Meditationes in Aristotelis Theologiam*, seu Philosophiam mysticam secundum Egyptios, & alia multa philosophica &c. 7. *Disputationum Sacrae, & Speculativæ Theologiæ cursus duplex*, quorum prior in 10., posterior in 6. tractatus distribuuntur. 8. *Disputationum Sacrae Theologiæ Moralium Scholasticæ Tractatus*. 9. *Epitome Aseanii Tamburini de jure Abbatissarum, & Monialium* variis cum additionibus. 10. *Epitome Theologiæ Mysticæ Balthassaris a S. Catharina Carmelitæ Discalceati*, ad usum Patrum Spiritualium, & Directorium Animarum Contemplationi vacantium. 11. *Della Geografia naturale, e politica parte prima*. 12. *Entusiasmi Morali*. 13. *Vita intiera del P. S. Benedetto Fondatore, & Apostolo del Casino*. 14. *Brevi Istruzioni per risanarsi da mali corporali* in virtù di Fede, dalla Sacra Scrittura, da Santi Padri, e da una lunga pratica ricavate. 15. *Istruzione Teologica-Politica* circa potere i Principi regnanti obligare le loro Figliuole a maritarsi ne casi gravi, e di publica utilità &c. 16. *Il vivo Ritratto morale del Redentore Iddio*, Panegirico in lode del P. S. Benedetto recitato in Venezia, indi accresciuto di molti fatti antichi Benedettini, del Rosario della Vergine, e di S. Tomaso d' Aquino, con Apologia in loro difesa. 17. *Catalogo di molti Santi, che furono Benedettini*, e si stimano d'altre Religioni. 18. *Lexicon Rhetoricum*, utriusque Orationis tum solutæ, tum metricæ regulas complectens. 19. *Frammenti Rhetorici*, cioè Panegirici, Prediche, e Discorsi detti in varie occasioni. 20. *Selva Alfabetica* di molte erudizioni historiche, e politiche. 21. *Selva Alfabetica Spirituale* di varie materie, e pensieri predicabili. 22. *Album nigerrimum*, sive Lexicon Hæreticorum, & alia &c. Ex his Mss. quædam in Bibliotheca S. Justinæ asservantur, nempe *Cursus Theologicus* in 4. variis voluminibus. Philosophica.

quædam in usum Scholæ. De Fide operatrice in 4. Italicè. Reliqua, ut opinor, Parmæ in Monasterio, ubi Professor, & Abbas fuit, existunt.

De eo Carolus Patinus in *Lyceo Patavino* p. prim. pag. 111. ubi ejus effigiem exhibet, laudatque eum multis, præsertim, quod ætatis ann. 20. Philosophiam consodalibus prælegerit, pauloque post Sacræ Theologiæ Doctor renunciatus fuerit. „ Terrarubra (subdit Patinus) cum in nullius Magistri verba juraverit, præcipuos è priscis Philosophis diligentissimè consuluit, de singulis eorum sententiis non tamquam honorarius arbiter, sed & peritissimus Judex dijudicans: „ Aristotilem præceteris scrutatus, Theorematis pluribus disceptationi publicæ expositis, in tenebris palpatum coram Purpuratis Patribus, & Principibus experientia sapius patefecit, tanto equidem plausu, ut eum summum Philosophum omnes acclamaverint. Meditabatur Concordiam Philosophicam, Historiam Sacram antiquam, aliæque Theologica, & Philosophica maximæ expectationis &c. „ Nicolaus Comnenus Papadopoli in *Hist. Gymnas. Patavini* tom. 1. l. 2. sect. 2. 2. 3 r. n. 4.

D. O. M.

Vitali Terrarubæ Patrio Parmensi, S. Theologiæ Doct. in Patria Colleg. inter Casinenses Priori, Felsinæ Inquisit. Consultori; Cui annis v. supra xx. Parma, Placentia, Florentia, Venetiæ privatim apud Monachos Theolog. Bononiæ publicæ Philosoph. docenti: Mundus Literarius Democriti, & Aristotelis Concordiam primum in hoc Athenæo publicanti, in D. Proculi Cœnobio propugnanti, debent, & laudant; Utræque Universitas, indefesso, benemerito, & adhuc benemerenti Lectori hunc Lapidem candidum in obsequii candidioris argumentum P. anno MDCLXVIII. annuente Illmo Artistarum Priore Laurentio Bazzano Vineolense.

VITUS de AMICO Patriâ Catanensis, S. Nicolai de Arenis Alumnus factus ann. 1713. 16. Febr. Vir reconditæ eruditionis, & antiquitatis, præsertim Archivorum studiis deditus, & Philosophiæ Lector, & non mediocris in Philologia expectationis; collegit varias notitias pro Appendice, vel supplemento ad *Siciliam Sacram* Rocchi Pyrrhi, quæ nunc Venetiis iterum imprimitur typis Sebastiani Coleti, una cum eisdem *Viti* supplementis, quæ ad illustrandam Monasticam Siciliæ Historiam haud parum conferunt, & hisce titulis distinguuntur.

1. *Supplementum ad notitiam S. Martini de Scalis* Panormi ab anno 1630. ad 1730. 2. *Supplementum ad notitiam S. Placidi de Colanero* Messanæ ab anno 1630. ad 1730. 3. *De reliquis Abbatiis Ord. S. Benedicti* notitiæ 28. 4. *De Abbatiis Ord. Cisterciensis* notitiæ 8. 5. *De Abbatiis, & Prioratibus Ord. Canonorum S. Augustini* notitiæ 4. 6. *De Capellania Majori Regni Sicilia* notitiæ 7. 7. *De Abbatiis Ord. Olivetani* notitia unica.

URBANUS a MEDIOLANO Abbas S. Xisti Placentiæ floruit circa annum 1500. scripsit

Defensorium Monachorum adversus Eusebium Canonicum Regularem; qui inter alia contra Nos scripta, asserēbat, B. P. Benedictum Sacerdotio minime fuisse initiatum, ut inde conficeret (sed adhuc perperam) Monachos Benedictinos a Canonicis regularibus secundos debere esse.

Citatur hoc Urbani *Defensorium*, ab Auctore Dialogi, *De Presbyteratu S. Benedicti*, Interlocutoribus Michaelē & Hieronymo nostræ Congregationis Monachis, qui Dialogus subnectitur Consiliis Cardinalis Francisci Zabarellæ Patavini impressis Venetiis anno 1581. apud Joannem Baptistam a Porta in sol. pag. 189. & seqq. ubi Michael Interlocutor sic inter cætera loquitur „ Extat Tractatus „ D. Urbani de Mediolano Abbatis S. Xisti, qui *Defensorium Monachorum* intulatur

latur, in quo omnia in illo libello (Eusebii) impressa discolorantur, de quo Defensorio D. Jo. Baptista de Caccialupis a S. Severino in suo Consilio saepe facit mentionem... Is fuit Doctor Juris utriusque percelebris, qui scripsit Consilium in favorem Monachorum contra Canonicos Regulares, quod legitur ibidem ante laudatum Dialogum Michaelis, & Hieronymi, ubi etiam leguntur Consilia Monachis faventia Gymnasii tum Bononiensis, & Ferrariensis, tum etiam Patavini.

Meminit Urbani, ejusque Defensorii Benedictus Haphtenus Prologom. 18. in Vitam S. P. Benedicti §. 2. in medio. Cæterum de *Præcedentia* titulo Benedicti nos inter, & Canonicos Regulares, præter hanc Urbani defensionem, videri etiam possunt Virginius Aluifet in *Murenulis Vermiculatis* &c. pag. 201. Jo. Marbillonius in *Gemina Responsione* ad Canonicorum Regularium Protestationes. Jo. Gaspar Beretta in *Lychno* &c. Felix Egger in *Idea Ordinis Hjerarchico-Benedictini* parte prima, & secunda, alique.

Z

ACHARIAS de ALOYSIIS a Perusio, ibidem in Cœnobio S. Petri Monasticum Institutum professus anno 1605, die 13. Aprilis, ac deinde Abbas ejusdem S. Petri, Vir humanis literis satis excultus, edidit Italicè

1. *Narrazione delle dotte funzioni literarie* de Monaci Casinensi nel Capitolo Generale celebrato in Perugia l'anno 1646. All' Emò Sig. Cardinale Gio. Giacomo Panzirolò. Item Latinè; 2. *Elogium in laudem Cardinalis Panciroli*; Est satis prolixum, legiturque impressum

in 4. tomo *Vitarum Pontificum, & Cardinalium*, quas Augustinus Oldoinus adornavit anno 1677. col. 618. Obiit anno 1647.

ZACHARIAS de BASTARDIS a Mutina inter alumnos S. Petri in eadem Urbe admissus anno 1621. die 21. Novembris, sacrorum studiorum, quæ diligenter excoluit, sequentes fructus in lucem protulit.

1. *Cæremoniale Monasticum Casinense*, libri 3., in quo omnes Prælati Ordinis S. Benedicti, & Monachi Breviario Pauli V. autoritate recognito utentes, in Pontificalibus, & sacris functionibus instruuntur. Venetiis ex Typographia Ducali Pinelliana anno 1639. in 4.

2. *Il Prencipe Benedetto*: In Padova l'anno 1644. in 4. In quo Vitam D. P. Benedicti politicis, ac moralibus documentis, historicisque exemplis Estensium præsertim Principum, quos ex Anicia ejusdem S. P. Benedicti familia prognatos dicit, illustratam exhibet, quo optimi Principis ideam ex gestis S. P. nostri Legislatoris efformet.

ZACHARIAS FIRMATURA a Panormo in Cœnobio S. Martini Monachum professus est anno 1645. 14. Septembris. De eo in Regest. ms. pag. 222. sic habetur: *Abbas, & Vistator, obiit Algerii, in reditu a Comitibus, Poeta, aliqua scripsit; sed quæ non exprimitur.*

ZACHARIAS SERSALIUS a Surrento, nobili familia prodiit, & in Cœnobio S. Laurentii de Aversa Monasticæ disciplinæ se subdidit anno 1658. die 18. Julii. Poetica arte, præsertim Lyrica, haud parum valuit, a nobilibus sui temporis

poris Poetis eo nomine celebratus, & inter Academicos *Concordes* Ravennates receptus; Ejus ingenii fetus sunt

Poesie Liriche lib. 2. impressi. Neapoli, & iterum Venetiis anno 1670. in 12. apud Zachariam Conzatti.

De eo Nicol. Toppius in sua Biblioth. Neapolit. pag. 313. Jo. Baptista Canale in suis Carminibus pag. 488., ubi ei nuncupat Odem 44. in funere *Josephi Baptista* Poetæ Neapolitani percelebris, & Serfali amiciissimi: pagina autem 486. in Epistola nuncupatoria ad eundem Serfaliū data anno 1675. die 14. Septembris, ita loquitur: „ Che il suo fecondissimo ingegno rifletta al Mondo nuovi, e vivaci, e cissimi lumi di Poesia, e gli doni ozio studioso nel comporre la vita di * lui. „ & infra. „ E' degnissimo d'eterna, e d'onorata memoria, e d'esser soggetto „ della sua erudita, e nobilissima penna, che se stessa, & altri rende immortale „ collo scrivere &c. „ Jo. Franciscus Bonomi in Opere cui titulus: *Il Seneca, con altre Prose, e Poesie*, impresso Bononiæ anno 1681. pag. 209. hoc Italico Epigrammate Serfaliū laudat.

* Josephi scilicet Baptiste prælaudati.

Con Tosehe melodie Serfale imiti
Lo stil Dirceo, che in pochi Vati onoro,
Se lungo l'onde Ippocrene mariti
Alla Cetra d'argento il Pletro d'oro.
L'udito a ber dolcezza d'Asra inviti,
Mentre in seno ti bolle estro canoro,
Et io sul crine ti rimiro orditi
Per man del biondo Dio ferti d'alloro.
Or frema dell'oblio livida l'ira,
Che le tue glorie a rimirare absorte
Tra gli abissi di Lete indarno aspira;
Che affin che il nome tuo fausta la sorte
Renda immortal, tu puoi della tua Lira
Con le fila annodar lacci alla morte.

ZENOBIUS Patria Florentinus cognomine PROLOGUS apud insignem S. Mariæ Cœnobium in eadem Patria Monasticam Regulam professus est anno 1534. die prima Novembris. Zelo Religionis, sacra doctrina, atque Hetruscæ Lingue venustate plurimum excelluit circa ann. 1570., ob quæ merita Abbas creatus, idem Florentinum Monasterium ab anno 1567. usque ad annum 1569. ac deinde S. Petri Perusini, ac S. Scholasticæ Sublacensis, aliaque Cœnobia laudabiliter administravit. Eum a S. Pio V. Visitatorem Apostolicum, & Reformatorem Monachorum Cisterciensium, una cum Benedicto * Bonignorio, constitutum fuisse Author est Plac. Puccinell. locis infra citandis. At ille de migratione in Cœlum serio cogitans, quo expeditius se ad eam compararet, Abbatis dignitate, aliisque curis relictis, privatus se Florentiam recepit, ibique in sacris lectionibus, aliisque piis exercitationibus ad obitum usque permansit, qui ei feliciter, nec sine sanctitatis odore, contigit anno 1579. Scripsit Hetrusco eloquio Opus egregium, cui titulum dedit:

* De eo p. 1. L. B.

Lettere, e Trattati familiari all' Illmo, e Rmo Ferdinando de Medici. Sermonifatti a' Monaci l. 1., qui hos potissimum continet tractatus. 1. Del Governo de Monaci. 2. De loro Sudditi. 3. Delle Vergini. 4. Dello Stato Vedovile. 5. De Congiugati. 6. Del Restauroamento interiore, ed esteriore del Cristiano. 7. Della Vita Civile. 8. Della Vita soggetta all' infermità, e miserie. 9. Di Dio. 10. Della Vita Cristiana. 11. De Remedi contro la disperazione. 12. Dell' imporre nomi a' Figliuoli. 13. De Monaci. 14. Della Fede.

Fede. 15. *De Frutti della Terra.* 16. *Delle cinque Pietre, contro Golia.* 17. *Lettere mandate a diverse Persone l. 1.* Item Latinè: 18. *Oratio funebris* in morte D. Jo. Baptistæ Stellæ Nobilis Brixienfis Abbatis SS. Fauſſini, & Jovita. Omnia unico volumine impreſſa Florentiæ anno 1571., iterumque ibidem 1573. in 4.

Agunt de eo magna cum laude Arnold. Wion Lign. Vitæ p. 1. lib. 2. cap. 80. in fine. Ant. Poſſev. Appar. Sacr. tom. 3. Petr. Ricord. Hiſt. Monaſtica Dial. 4. pag. 458. a tergo, *nobilem linguæ Hetruſcæ Scriptorem vocans*, ejuſque Librum *magnum Opus*, & Orationem ſunebrem *elegantem* appellans. Michael Pocciant. in Catal. Scriptor Florentin. pag. 771., ubi ſic. „ Zenobius Prologus Caſinenſis „ Congregationis Pater Venerabilis, Abbatia Florentina Abbas pientiffimus, „ materno eloquio Volumen ſanè egregium, ſummaque laude dignum evigila- „ vit, in quo ſeſe Dialecricam, Phiſicam, Theologiam, cæteraſque altiffimas „ ſcientias optime callere demonſtrat, cui titulus: *Lettere, e Trattati &c.* Hu- „ juſ verò laudatiſſimi Operis primò Florentiæ excuſi anno 1571. exordium eſt: „ *Quantunque la chiarezza &c.* „ Placid. Puccinell. in Chron. Abbatia Florent. pag. 89., ubi narrat eum cum Abbas eſſet Florentiæ, donaffe Eccleſiæ, & Sacratio argenteum Calicem pulcherrimæ cælaturæ, & Picturam opere phrygio auro contextam. Iterumque in Appar. Hiſtor. de Viris Illuſtribus Abbatia Florent. pag. 29. Citatque de eo agentem (præter Wionem, & Ricordatum) etiam Fortunatum Scholam. Noviffimè Julius Negri Soc. Jeſu in Hiſt. Scriptorum Florent. impreſſa Ferrar. 1722. pag. 536. col. 1. In Necrologio Monachorum Abbatia Florentina de Zenobio Prologo admodum honorificè mentio fit.

Felici autem omni haberi poterit, *Zenobium Prologum* Bibliothecam noſtram abſolvere, cum potius videatur *Epilogum* eum dici oportuiſſe: Verum rectè quidem id accidit. Quamquam enim Opera omnia tum impreſſa, tum manu exarata Caſinenſis Congregationis Patrum huc congerere, ſumma diligentia, nec minori labore conatus fuerim; exploratum mihi tamen eſt, plurima adhuc deſiderari, præſertim Mſs., quæ in Bibliothecis, vel Archivis noſtris, aliſque in locis adhuc latitant. Eveniet igitur quam facillime, ut alius quiſpiam vel diligentior, vel felicior, ea, quæ deſunt, longe elegantiori ſtylo, meliorique ordine in lucem proferat, quorum comparatione noſter hic qualicumque Liber, ac labor, & mole, & numero *Prologus* videatur. Orate pro me maximo Peccatore.

F I N I S.

In laboribus a juventute.

Psalm. 87. v. 16.

ADDENDA

SECUNDÆ PARTI.

Pag. 88. lin. 30.

LUDOVICUS MORINI Mutinæ Vitæ usuram adeptus, ibidem in Monasterio S. Petri Cœnobiticæ Regulæ sese addixit anno 1681. die 22. Junii. Sublime a Natura fortitus ingenium, in qualibet Scientiâ, ad quam animum applicuit adeo profecit, ut Cl. Benedictus Bacchinus, qui aliquandiu cum eo vixit, tum de se, tum de illo id ingenue identidem fateretur; Se quidem, prout ingenii vires suppetere, in re literaria aliquid assequi; Morinum verò tanta præditum mentis claritate, & perspicacia, tanto intellectus acumine, ut nullo negotio quidquid vellet efficeret; obstrusiora nempe scientiarum solo intuitu penetrans, implicationora doctrinarum primo ictu dissolvens, remotiora disciplinarum unico gressu assequens. Ostendit id Morinus vel cum Parmæ in nostro D. Jo. Evangelistæ Cœnobio scholasticas facultates docuit, vel dum Arimini easdem publicè professus est, vel dum pluries variis in suggestis panegiricis Orationes magno Auditorum plausu, ac frequentia recitavit, vel denique dum Ragusii (cujus Reipublicæ aliquandiu Theologus, & Consultor extitit) quadraginta Conciones haud semel habuit, ubique selectæ, ac multijugis eruditionis, profundæque sapientiæ famam promeritus: Sed præcipue eam laudem retulit, cum Arimini coram Esmo Episcopo Cardinali DEVIA cum heterodoxo Pseudoministro Basileensi publicam de Christianâ Religione disputationem instituit, eo successu continuatam, ut Catholica veritas magnificè triumpharet, & Hæresis propugnator manum ori imponere cogeretur, & confusus abscedere. Opera etiam suam laudato Bacchino in componendis Ephemeridibus Literatorum contulit, quod Opus tanti non solum in Italia, sed extra etiam, præcipue apud eruditos Germanos semper est habitum.

Obiit Morinus Mantuæ in Monasterio S. Benedicti anno 1731. die 29. Septembris ætatis suæ ann. 68. singularis doctrinæ, & reconditæ eruditionis famam relinquens, sicut etiam

Philosophiam ad Cartesii placita, Mathematicis demonstrationibus, novisque Astronomicis cognitionibus refertissimam; tom. 1. in fol., quæ extat ms. apud D. Petrum Paulum Ginanni Monachum Ravennatem. Continet Logicam, & Metaphysicam digestas paginis 104., & Phisicam explicatam paginis 168. Incipit Impudentissima temeritatis reus esset, qui Naturæ Arcana penitus examinanda susciperet, Logica præsidio destitutus &c.

In Nicolao Maria Tedeschi

Pag. 116. lin. 27.

Hoc etiam ejus encomiis addi jure, ac meritò debet, quod a S^mo quoque D. N. Clemente XII. singularem commendationem obtinuit hoc ipso anno 1732. in Brevis hac de re dato Romæ die 7. Febr. 1732. Pontificatus sui anno secundo, elargitum scilicet fuisse Nicolaum Mariam *in signi liberalitate* non ita pridem Monasterio Sacri Specus, ubi S. P. Benedictus pœnitentiæ causa triennio delituit, ac prima Ordinis nostri fundamenta jecit, *conspiciam quatuordecim millium scutorum summam* (præter alia plura maximi momenti beneficia, & donaria in idem collata) ut ex ejusdem summæ fructibus *quatuor alii Monachi, aliusque Conversus* (seu ut dicimus Commissus) ibidem ali debeant, qui divinam Sinaxim quotidie, aliaque regularia exercitia obire teneantur, & Peregrinorum, aliorumque adventantium Confessiones amplissima cum facultate excipere valeant, eadem nempe, quâ Pœnitentarii Apostolici S. Petri de Urbe, & Sacræ Domus Lauretanæ potiuntur; quo etiam fiet, ut sacratissimo loco pristina veneratio, quâ a tot retroactis sæculis floruit, non maneat solum, sed magis, magisque augeatur; Igitur pro tam egregio opere Nicolao Mariæ *gratiam, & gloriam dabit Dominus*, SS. utique P. Benedicto, quem ille præclarè ad eò demeruit, interveniente, & apud posteros, *usque in sæculum ejus memoria in benedictione erit.*

ADDENDA LIT. P.

Pag.

PLACIDUS ADRIANI Patria Lucensis, Perusiæ in Monasterio S. Petri nostris adscriptus anno 1707. die 24. Februarii, in quo postea Decanus effectus fuit, plures annos Neapoli in S. Severino commoratus, idem Cœnobium accuratè descripsit, agens primò:

1. De Ereptione Regii Monasterii SS. Severini, & Sosti.
2. De Veteri Ecclesia, ejusque Epitaphiis, & Inscriptionibus, quas adducit,
3. De nova Ecclesia, ejus pariter Inscriptiones, & Epitaphia referens.
4. De Sacratio, ejusque Suppellectili.
5. Deinde ad Cœnobium ipsum rediens, ejus omnes Officinas, Claustra, Dormitoria, Cœnacula, Valetudinarium, Bibliothecam, Rm̃i Abbatis habitaculum, aliaque scitu, aut notatu digna calamo exprimit.
6. Denique Viros omnes ejusdem Monasterii sanctimonia, dignitate, aut doctrina Illustres, eosque, qui aliquem ingenii fortum literis tradiderunt, unum cum eorum Operibus, singillatim recenset; omnia Italica lingua exarata, contenta capitibus 39., & paginis integris 188. in fol. mss. apud ipsum Authorem, a me visa hoc ipso anno 1732. Assisii, ubi ad œconomicam curam exercendam a me electus, non ita pridem fuerat.

ADDENDA LIT. T.

Pag. 184. lin. 1.

TADDÆUS GRASSI Monachus Congregationis nostræ Casinensis scripsit *Panegyrim Italica Lingua* in laudem Antonii Mariæ Terzi ex Comitibus Sissæ, & Belvederii Adolescentis Parmensis decem, & octo annorum, Philosophicas Theses defendentis, impressam Parmæ Typis Seth, & Erasmi de Viothis anno 1639. in lib. in 4., cui titulus: *Diverse Composizioni Latine, & Volgari nell'Eroiche Difesce di Filosofia dell'Illmo Sig. Conte Antonio Maria Terzi &c.* pag. 31.

ADDENDA APPENDICI

In Benedicto Arrigoni

Pag 5.

Post impressionem plura de eo accepi, quæ hic saltem exhibere statui. Professionem Monasticam iniit in Cœnobio S. Vitalis anno 1541. die 5. Junii. De ipso honorificè mentionem facit *Thomas Thomai in Hist. Ravenn.* par. 4. c. 4. pag. 191. edit. 2. In Bibliotheca autem ejusdem S. Vitalis Ravennæ extant plures libri Græcorum Authorum, nomine ipsius Arrigonii signati, sicut etiam plurimi alii optimæ notæ tum Latina, tum Italica Lingua conscripti, ex quo cognoscimus eum Græca pariter Lingua fuisse doctum. Extat etiam ibidem Liber ms. in 8. hujusce tituli.

1. *Tractatus de Missa, & de Peccatis*; ubi aliena manu sic scribitur: *Opera D. Benedicti Arrigonii Monachi Casinensis Ravennæ*: incipit. *In nomine &c.* In hoc Opusculo 1. agitur de Missa in generali. 2. De Peccato, quid sit. 3. De Pœnis temporalibus. 4. De Pœnis Purgatorii. 5. De Pœnis Inferni. 6. De Pœnitentia. 7. & ultimo: De Passione Domini. Tractatus incipit: *Circa Missam in generali consideranda sunt tria &c.* & continetur pagg. 236. in eodem libro est alius

2. *Tractatus de Regularibus, & Transseuntibus ad Religionem*. 1. Secundum Theologos. 2. Secundum Canonistas. Postremò, *De Statu Monachorum*: incipit: *Circa Religionem quatuor sunt notanda*. Extenditur a pag. 237. usque ad pag. 400. Finit, *Et hæc dicta sufficiant, ad laudem Omnipotentis Dei, totiusque Curie ecclesiæ.*

Quæ cum ita sint, Benedictus Arrigoni in nostra Bibliotheca, inter Casinenses Scriptores collocandus meritò erat, si hæc antea scivissem.